HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

LINGVISTICĂ

UNITATEA LIMBII ROMÂNE

de acad. Al. GRAUR

În țările apusene, oamenii care vorbesc dialecte diferite ale aceleiași limbi nu se pot înțelege între ei ; sînt siliți astfel să folosească, în relațiile dintre ei, limba literară, dacă au învățat-o. La noi, situația nu este aceasta, orice român, de ori unde ar fi, înțelege totdeauna pe alt român.

Ce e drept, s-au consemnat și unele diferențe, care în trecut erau adesea evocate cînd se discuta despre diferențele dintre regiunile țării : unii rosteau fierbe *iar alții* cerbi, *unii ziceau* chicioare, *alții* picere, *ceea ce într-o parte se numea* cearșaf *era numit în alte părți* prostire *sau* lepedeu. *Se cita formula bănățeană* tună-n sobă, *care avea valoarea de „intră în casă", și se puteau alcătui, în glumă, fraze mai lungi compuse aproape numai din cuvinte locale :* o chicat o perjă-n glod și s-o tămînjit *s-ar fi spus în Moldova pentru „a căzut o prună în noroi și s-a murdărit". Evident, însă, toate acestea nu mergeau prea departe.*

În afară de această diferențiere, orizontală, ca să-i zic așa, mai există și una verticală. După gradul de cultură, de instrucțiune, unii foloseau termeni „radicali", cuvinte tehnice sau în orice caz intrate de curînd în limbă, alții ignorau acești termeni sau, dacă încercau să-i folosească, îi stîlceau. Se auzea de exemplu ostroment *pentru* instrument, ștramport *pentru* transport, cilivizație, pricoror, artimetică *și așa mai departe.*

Care este situația azi ? Diferențierea pe regiuni a fost mult atenuată, astfel că, de cele mai multe ori, nu se mai poate ghici de unde este necunoscutul care îți vorbește. Limba literară a primit multe elemente regionale, tar graiurile locale și-au însușit mase de cuvinte din presă, de la radio și televiziune, astfel că în momentul de față, cel puțin în relațiile cu exteriorul, aproape oricine folosește termenii înțeleși pretutindeni. Și în ce privește unificarea pronunțării și a gramaticii s-au făcut progrese sensibile : mai auzim oare vreodată ghine *în loc de* bine, a făcutără *în loc de au făcut ? Poate numai cînd cineva ține să sublinieze, cu orice preț, aspecte locale.*

O dată cu ștergerea limitelor dialectale s-au estompat și diferențierile sociale. În mai multe ocazii am trasat unor studenți, ca temă, să cerceteze ce mai rămîne din aceste diferențieri în cutare sau cutare sat. Peste tot am avut același rezultat : toți cei care au trecut prin școală, toți cei care au de lucru în alte localități decît cea de baștină își însușesc cuvintele noi în forma corectă. Dacă exemplele pe care le-am citat mai sus n-ar fi fost consemnate în trecut, am fi avut dificultăți ca să aflăm astăzi că au existat.

A rămas totuși deschisă o latură a problemei : cum vorbesc oamenii în vîrstă, care n-au mai apucat școala nouă și care nu merg în afară la lucru. S-ar fi părut că ei au rămas la vechiul nivel al exprimării. Am avut de curînd ocazia să primesc un răspuns direct de la sursă.

Mi-am petrecut o parte a copilăriei și adolescența la țară, în județul Ialomița, unde locuiau părinții mei. Am avut colegi de joacă, de distracții, pe tinerii din comuna Reviga. N-am mai fost acolo de 50 de ani și n-am mai avut decît un contact foarte superficial cu fostii mei prieteni. Și iată că în iarna aceasta am întîlnit pe cîțiva dintre ei și am depănat împreună amintiri comune. Țin minte foarte bine cum vorbeau în copilărie (de altfel în multe privințe eu mă sileam să mă aliniez la graiul lor). Nu mai e vorba de tineri care învață acum la școală, nici de oameni care muncesc în orașe, departe de satul lor natal. Și totuși n-am regăsit în vorbirea lor nici o trăsătură din cele pe care le cunoșteam (le-am descris de altfel într-o lucrare pe care am publicat-o în tinerețe). Oameni de vîrsta mea, sau chiar ceva mai bătrîni, folosesc pronunțarea standard, vocabularul literar sub forma lui recomandată de manualele normative și cu înțelesul corect. Am impresia că unificarea pe linia verticală a fost încă mai complet realizată decît pe cea orizontală.

Este o problemă de formă, dar mi se pare că reflectă un conținut extrem de interesant : se dovedește că politica noastră culturală a fost încununată de succes, căci exprimarea corectă, în limba literară, nu este posibilă fără însușirea unei gîndiri la aceeași înălțime.

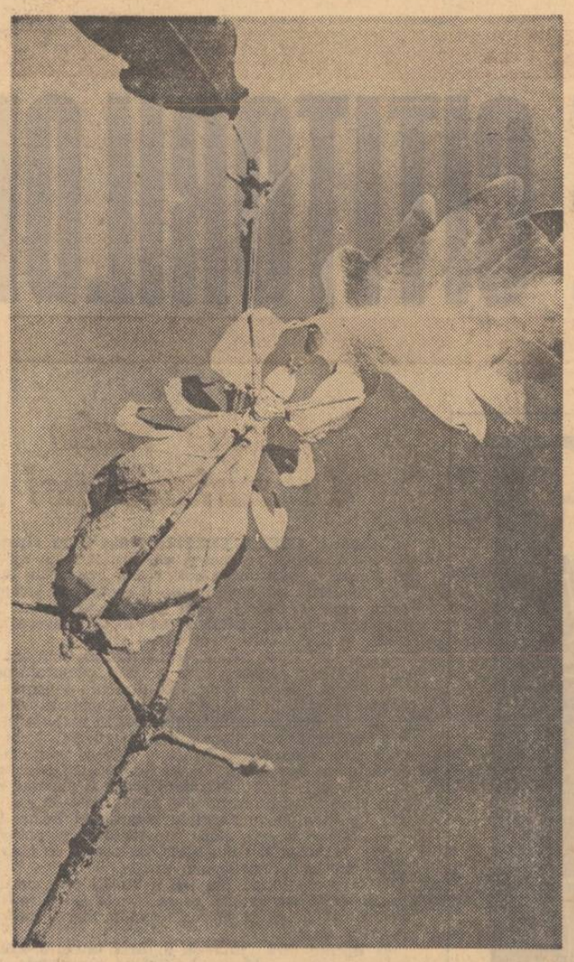

MIMETISMUL

UN ALBUM AL FANTASTICULUI ȘI O ENCICLOPEDIE A TRUCAJELOR

O muscă se transformă în albină, o călugăriță este deghizată în orhidee, o orhidee imită viespea... Dacă s-ar stringe toate aceste întîmplări de mimare, de copiere, de trucaje într-un dicționar al mimetismului în lumea animală — și chiar vegetală, fără îndoială ni s-ar părea că răsfoim un album al fantasticului sau poate o enciclopedie a... crimei. Este un „joc" perfid pe care unele specii îl practică pentru a ataca, este „trucul" de care altele se folosesc pentru a se putea ascunde, sau fugi... sub camuflaj. Și infinite ca număr sînt aceste „arme" în care natura a cheltuit fără economie imaginație, ingeniozitate. Se modifică forme, se schimbă culori într-o uluitoare varietate de mijloace. De curînd a fost descoperit acest joc și în lumea virusurilor și la nivelul moleculelor, în organism. Priviți imaginea de mai sus. S-ar părea două frunze. Dar una dintre ele este... o copie. Perfectă. A realizat-o o insectă.

Pe ce parte dormiți?

Nu am consemnat, pînă acum cel puțin, norme precise ale pozițiilor de somn, cu interziceri categorice, cu sensuri unice... În deobște se știe, omul își schimbă în timpul somnului de mai multe ori poziția, fără să bănuiască. Chiar cei care declară, siguri de ei, că au dormit neîntorși... s-au „întors". Cu toate acestea, se dau sfaturi. Mai des de către nespecialiști. Nu dormi pe spate, că sforăi. Nu te culca pe stînga, pentru că inima... Cea mai odihnitoare poziție de dormit e cea a pisicii. Încercați s-o imitați, spun unii filozofi, și vă veți trezi odihnit ca niciodată. Și așa mai departe. Se pare însă că animalele știu, din instinct, să se odihnească mai bine decît s-au obișnuit sau s-au dezobișnuit oamenii... Unele observații făcute de doi medici — oto-rino-laringologi — din München, A. Hermann și Stuhlfant (consemnate într-o notiță de către Pierre Bourget în revista Paris- Match) merită atenția noastră. În mod obișnuit, arată ei, nici o ființă, cu excepția omului, nu doarme pe spate. Or, este o poziție care-l lipsește de buna desfășurare a mecanismelor fiziologice ce se opun la constituirea emfizemului (distensia excesivă a alveolelor pulmonare) sau la evoluția bronșitelor cronice. În timp ce culcat pe burtă, reducîndu-se importanța inspirației și facilitîndu-se expirația, se favorizează secrețiile bronșice. Este un punct de vedere al unor oto-rino-laringologi, susținut de argumente pentru o fermă recomandație : dormiți pe burtă ! Aveți și avantajul de a avea sub dv. o adevărată „pernă naturală".

OCEANOLOGIE

OCEANUL — UN NECUNOSCUT!...

de acad. Eugen PORA

„Oceanul conține petrol, gaz, diamante, aur. Din păcate... și apă". Butada a fost făcută la recentul colocviu internațional (9—14 martie) de la Bordeaux, de către raportorul temei III : „Echipamentul și valorificarea industrială a platformei continentale". Cît privește expoziția intitulată „OCEAN-EXPO '71" s-a spus : „Dacă afirmăm că sîntem înecați de idei noi, s-ar putea crede că facem un joc de cuvinte, fiind vorba de tehnica marină și submarină".

Un imens rezervor de hrană, fantastice comori de minereuri și „zeul petrol" — motorul și finanțatorul cercetărilor din lumea întreagă, care au făcut ca industria să pătrundă în și pe continentul albastru.

Cercetarea oceanografică a fost începută în mări interioare ; la cîteva stațiuni marine : La Neapole 1871, la Sevastopol în 1812 etc. De un secol aceste bazine interioare au fost răscolite de nave și oameni pentru a înțelege fenomenologia cauzalității marine. În procesul de cercetare al acestor bazine interioare s-a început cu inventarierea florei și faunei. Numeroși cercetători au publicat monografii și volume întregi asupra faunei sau florei mărilor Nordului, Mediteranei, Adriaticei, Balticei, Mării Negre, Caspicei etc., etc. Chiar dacă azi se mai descoperă cîte o specie încă nesemnalată, ea nu schimbă radical nici structura biocenică și nici cunoștințele noastre despre populațiile acestor mări.

Apoi s-au început cercetările de ontogenie pentru a cunoaște și a identifica formele larvare întîlnite cu speciile adulte deja cunoscute sau uneori încă necunoscute. Aceste cercetări au determinat oceanografia să întreoarecum în laboratoare, unde se puteau urmări transformările larvare în adulți.

Cu toate că și în marile oceane s-au început cercetările de inventariere, ele sînt departe încă de a fi încheiate. Încă nici nu a apărut vreo monografie a vreunei specii sau grup din oceane. Toate expedițiile oceanografice colectează încă material și aceasta și constituie în bună parte scopul expediției : identificarea organismelor și legarea prezenței lor de anumiți factori de mediu.

Pe ici-colo s-au început cercetări de cultivare a unor specii oceanice în laboratoare (la Plymouth în Anglia, la Duke-University din S.U.A. etc.). De asemenea au început cercetările asupra legăturilor trofice ale organismelor oceanice, mai ales în ceea ce privește primele inele ale lanțurilor trofice, adică evaluarea producției primare a păturilor planctonice și a consumului acesteia de primele organisme planctonice. Dar toate aceste cercetări sînt la început. **Oceanul reclamă o altă dimensiune de spațiu și timp pentru cercetare.**

De aici rezultă nevoia unei cooperări largi și încă mult mai vaste a tuturor națiunilor la **cunoașterea posibilităților de organisme, a legăturilor dintre organisme și a produsului lor final, care ne interesează în primul rînd sub formă de pește, de moluște, de plancton brut, de alge etc.**

Cercetările în largul oceanelor au rămas în urmă față de cercetările din mările interioare sau adiacente, ceea ce ne poate da uneori impresia că nici nu merită să ne mai batem capul cu oceanele, ci să intensificăm și mai mult explorarea mărilor.

În consecință atacăm biotopuri marine pentru anumite scopuri, fără a ști ce se poate întîmpla prin distrugerea unui ecosistem. Riscăm să distrugem astfel un echilibru marin de pe urma căruia putem pescui azi o anumită cantitate de pește. Ce ar însemna pentru Marea Neagră exploatarea midiilor, din care să facem conserve ? Ar însemna distrugerea bazei trofice a sturionilor în primul rînd, dar și a altor pești cu hrană bentonică. Este destul de rău că nu s-a putut asigura migrația sturionilor, a aloselor peste barajele care îi împiedică să ajungă în regiunea apelor curate (chiar în apropiere de Viena) ca să-și poată depune icrele. Sînt slabe speranțe că acești pești își vor putea găsi locuri noi pe afluenții părții inferioare a Dunării : Olt, Mureș, Siret etc. care sînt puternic poluați de diferite dejecțiuni industriale. Situații asemănătoare se produc probabil și cu celelalte riuri ale Mării Negre. Exploatarea bancurilor de midii pentru conserve ar grăbi într-un mod hotărîtor pierderea sturionilor.

Și s-ar putea da și alte exemple.

Fenomene de tulburare a echilibrului din natură se produc, din păcate, tot mai des. Ele se datoresc lipsei unui studiu prealabil asupra a ceea ce trebuie făcut, sau mai ales asupra a ceea ce nu trebuie făcut, pentru ca intervenția omului să ducă la o rupere cît mai mică a acestui echilibru și deci a distrugerii însăși a naturii.

Noi ne găsim azi în pragul unei grave amenințări de distrugere a naturii. Dacă nu ne dăm seama de acest lucru, atunci ne periclităm însăși existența mediului nostru terestru și marin.

Pentru aceasta e mai bine să ne îndreptăm eforturile cercetării spre acele părți ale apei marine, spre care se îndreaptă azi toate statele : spre oceane. Acolo avem de cîștigat în urma cercetării ; acolo vom găsi ceea ce ne pot da mările interne ; acolo vom contribui la eforturile omenirii întregi pentru asigurarea hranei noastre în plus de care omenirea va avea nevoie în mileniul trei. Este adevărat că cercetările oceanice ne cer altfel de utilaje, altfel de oameni, altfel de bugete decît cele marine. Dar eu cred că e totuși mai bine de a da mult și de a primi mult, decît de a da mult și a nu primi nimic!

TEHNICĂ

CE ȘTIȚI DESPRE „ȚEVILE CU ARIPIOARE" ?

Celor care, întîmplător, s-ar aștepta ca țevile înzestrate cu aripioare să zboare, trebuie să le spunem de la bun început că nici nu poate fi vorba de așa ceva. În schimb, țevile cu aripioare și mai ales mașina care le produce au răspîndit faima unor inventatori români.

Sînt probabil foarte puțini cei ce nu știu că procesele chimice au loc, de regulă, la anumite presiuni și temperaturi. Fluidul, sub formă de abur sau de gaz, este încălzit pînă la punctul în care are loc reacția stabilită după care, odată obținut, noul produs trebuie răcit, adus într-un domeniu de temperaturi în care își poate menține stabilitatea sau la temperatura mediului ambiant în care e utilizat. Aceste jocuri de temperaturi, de creșteri și scăderi — a căror scară mobilă atinge chiar și 400 de grade în cursul unui proces tehnologic — se petrec în așazisele aparate de tip schimbător de căldură. Nu există instalație chimică fără schimbătoare de căldură, după cum aceste aparate sînt larg utilizate în industria ușoară, în procesele de foraj-extracție etc., etc.

Schematizat, schimbătorul de căldură este un aparat prin care circulă fluidul ce trebuie încălzit sau răcit ca și mediul (apă, aer) care asigură încălzirea sau răcirea lui. Procesul de transfer de căldură este la rîndul lui determinat de mărimea suprafeței de schimb. Eforturile pe plan tehnic mondial se îndreaptă către construirea unor schimbătoare de căldură cît mai ușoare, în condițiile menținerii sau chiar amplificării suprafeței de schimb de căldură.

O dată spuse aceste lucruri, ajungem și la țevile cu aripioare — adică a unor țevi obișnuite pe care se încastrează, printr-un proces de producție dificil, platbenzi din metal care cuprind sub formă de aripioare circulare trupul țevii și care permit creșterea cu pînă la 30 la sută a randamentului schimbătorului de căldură. Aripioarele sînt însă foarte scumpe. Costul unui metru linear de asemenea țeavă se ridică la 44 lei valută, dar asta doar informativ, pentru că, de fapt, nimeni pe plan mondial nu vinde țevi ca atare ci numai aparatele schimbătoare de căldură în întregul lor. De prisos să mai amintim cît de piperate sînt prețurile acestor aparate.

La „Griviția Roșie" : o mașină simplă atașată unui strung universal

Dezvoltarea industriei chimice românești, „foamea" de schimbătoare de căldură și prețul greu ce trebuia plătit în aur au stimulat și eforturile unor cercetători români în direcția producerii pe scară industrială a țevilor cu aripioare. **Un grup de la Uzinele „Griviția Roșie", compus din inginerii Jan Beiu, Dragomir Costache, Nicolae Dobre și maistrul Nicolae Rucăreanu, avea să elaboreze, după ani de studiu și efort, o ingenioasă mașină de executat asemenea țevi, dar după o tehnologie nouă, care lasă cu mult în urmă tot ce s-a realizat, în acest sens, pe plan mondial. Că lucrurile stau așa ne-o confirmă medalia de aur obținută la Concursul internațional de invenții, Bruxelles 1970, brevetarea invenției într-o serie de țări avansate din punct de vedere industrial (Anglia, R.F.G., Franța, Austria) și interesul a nu mai puțin de 21 de firme străine care ar dori să cumpere mașinile sau licența brevetului românesc.**

Interesul stîrnit de mașina inventată de români își are originea în niște calcule foarte simple. În timp ce în tehnologia clasică execuția țevilor cu aripioare — care, între altele necesită o încastrare perfectă a aripioarelor în țeavă, ca și o calibrare de mare precizie — se face într-o succesiune de operații, pe mai multe mașini, care necesită mai mulți muncitori de înaltă calificare, mașina lor, adaptabilă la orice strung universal, poate realiza sub comanda unui muncitor cu calificare medie, concomitent, toate operațiile pentru o gamă mare de tipodimensiuni. Productivitatea fantastică — 60 m liniari pe oră —, prețul scăzut, spațiul de asamblare redus, posibilitatea de a fi inclusă în linii complexe automate (de fabricație) și mai ales calitatea produsului realizat fac, într-adevăr, din invenția românească un punct de atracție. Au rămas în urmă anii cu nopțile nedormite, calculele nesfîrșite și dificultățile născute de problemele de deformare și presiune a platbenzii, de găsire a unei geometrii adecvate pentru rolele de ghidaj etc., etc., dar esențialul este că mașina produce, și că, cei patru inventatori se gîndesc de-acum la diferite perfecționări pe care i le vor aduce curînd.

M. RADIAN

ZECE MII DE MILIARDE DE SORI

„O descoperire de excepțională importanță". Astfel au apreciat specialiștii descoperirea unei noi surse de raze X, *făcută cu ocazia studiilor asupra fenomenelor înregistrate de o rachetă sondă lansată la mare altitudine la 28 februarie 1970, la White Sands (Noul Mexic).* Puterea în radiații X a acestei surse este echivalentă cu aceea emisă de zece mii de miliarde de sori. *Ea ar fi situată la o distanță de* 200 de milioane de ani lumină *în regiunea Galaxiei Seyfert N.G.C.—1275. Pînă acum, se cunoștea în regiunea cosmică explorată de om — Quasar 3G-273 —doar o sursă puternică. Să amintim că un quasar — o quasistea — este o sursă luminoasă foarte puternică dar de dimensiuni relativ slabe și a cărei structură este încă necunoscută.*

FIZIOLOGIE

GUSTUL ESTE MAI ALES O PROBLEMĂ DE MIROS

Dacă meniul ar fi format din pilule, omul ar deveni afagic. Ar înceta să mai mănînce. O mîncare este gustoasă, ne face poftă, pentru că miroase frumos, spun specialiștii în fiziologia gustului.

Cui nu i s-a făcut poftă simțind mirosul piinii calde ! Faptul că există o strînsă legătură între gust și miros ! Dar fiecare am experimentat-o! Este de ajuns un banal guturai ca mîncarea să nu mai aibă niciun gust. Tot ceea ce reprezintă subtilitatea gustului alimentelor sînt aromele percepute prin intermediul mirosului", afirmă prof. Jacques Le Magnen, de la Colegiul Franței, specialist în fiziologia gustului. Papilele gustative cunosc patru senzații fundamentale: dulce, sărat, amar, acru. Astăzi se cunoaște bine cum anume acești stimuli sînt percepuți și interpretați de creier. Pentru a cunoaște mecanismul senzației de dulce, s-a izolat în papilele gustative ale limbii o proteină care are proprietatea de a se „îmbuca" exact cu moleculele purtătoare ale aromei de dulce. Cînd „contactul" este astfel stabilit, sînt declanșați stimulii unui complex de fibre nervoase a căror configurare este interpretată la nivelul creierului ca un semnal : dulce ! Se presupune că în același fel se întîmplă și pentru celelalte trei senzații de gust. În ce privește mirosul, lucrurile sînt mult mai complicate.

Nici un aparat creat de om nu este capabil de o analiză atît de amănunțită, de o asemenea finețe. Cel mai perfecționat procedeu tehnic, realizat pînă astăzi, pentru a descompune aromele este cromatografia gazoasă. Cu ajutorul acestui procedeu, cercetătorii americani au reușit să identifice 115 componenți ai aromei de căpșună. Numai că după ce au făcut sinteza lor, produsul obținut... nu mirosea a căpșună ! Ce se întîmplase ? Ei bine, unii constituienți pe care îi percepea mirosul, i-au scăpat cromatografului.

Colaboratorii : prof. Le Magnen, dr. Patrick Mac Leod și Paul Laffort au descoperit că mecanismul mirosului nici nu este același cu cel al gustului Cu alte cuvinte, ceea ce este perceput nu este forma sau structura unei molecule. Se observase de altfel că molecule cu structuri foarte diferite au același miros și faptul iscase nedumeriri dar nu și explicații. În asemenea situații, proprietățile moleculei — volumul său, proprietățile sale electrice, sînt cele ce declanșează mesajul electric decodat de creier, arată Mac Leod și Laffort. Totodată ei au demonstrat rolul aromei alimentelor în regularizarea comportamentului alimentar. Această regularizare, la animal, se face după două mecanisme distincte : gustul decide asupra cantității hranei. Dacă animalului îi place foarte mult, va absorbi o mare cantitate de hrană. Apoi, intervine al doilea mecanism, metabolismul, adică bilanțul caloric al organismului, care comandă lungimea intervalului de „masă". Dacă mănîncă foarte mult la o „masă", va „ști" să restabilească echilibrul, micșorînd numărul celorlalte în 24 de ore. Omul a pierdut această „măsură". Pentru că ascultă mai ales de stimulii senzoriali care-l înșeală să mănînce și n-au nici un fel de rol în echilibrarea necesarului. Obezitatea este o boală prin excelență (și în exclusivitate) umană. Nu este și un orgoliu uman. Dacă în această privință — și nu numai aci — experientele pe animale nu sînt aplicabile și omului, nu corespund, o lecție se degajă totuși. Suprimîndu-se bulbul olfativ unui șoarece, deci, lipsindu-i de simțul mirosului, se observă că animalul nu mai are „timpul de hrană". Rondele la nesfîrșit. Este o dovadă că aroma alimentelor este indispensabilă unui comportament alimentar normal.

VOM GĂSI MĂSURI IDEALE LA CONFECȚII?

A. B. C. D... Fotostereotomie... Antropometrie dinamică...

Credeți-ne pe cuvînt! Toate denumirile de mai sus au strînsă legătură cu îmbrăcămintea noastră. Se interferează chiar și cu moda. Explicațiile de rigoare le-am aflat pentru dumneavoastră, cei care ați sesizat unele greutăți în găsirea măsurilor potrivite la confecții, la Combinatul de confecții și tricotaje București, *mai precis la* ing. SILVIA NOVAC, *șefa Serviciului creație.*

A.B.C.D...

În afară de rostul lor dintotdeauna de a ocupa primele patru locuri din alfabet, literele respective indică patru grupe de măsuri de tipare ale confecțiilor. Denumirile s-au născut după o îndelungată și laborioasă anchetă la care au fost antrenați 140 000 de oameni de la 1 an la 60 de ani, copii, femei, bărbați din diferite regiuni geografice ale țării. Prelucrarea statistico-matematică a datelor a determinat încadrarea măsurătorilor pentru îmbrăcăminte în cele patru grupe amintite. La femei, de pildă, măsurătorile merg de la 41 la 56, cam în acest fel: A — corp de adolescentă, măsuri — 41—49; B — corp normal, măsuri — 42—48; C — persoane corpolente, măsuri — 48—56; D — femei cu șolduri pronunțate, măsuri — 49—55. La bărbați, măsurile se grupează și ele pe diverse categorii: A — corp normal; B — corp robust; C — corpolent; D — obez.

Dimensiunile au fost stabilite prin colaborarea dintre ingineri și tehnicieni ai industriei confecțiilor din toată țara, antropologi, constructori de tipare, personal tehnic pentru documentație, specialiști în comerț.

A fost primul pas pe un drum către perfecționarea tiparelor, măsurilor la confecții care ne-au dat și ne mai dau necazuri nouă, cumpărătorilor.

FOTOSTEREOTOMIE

Se pare că odată cu introducerea metodei fotostereotomice, clasicul centimetru a devenit un obiect arhaic. Măsurătoarea în centimetri nu avea, în ciuda criteriilor științifice folosite, exactitatea și diversitatea ce se cereau. Cercetările făcute de inginerul fizician Ciril Petrescu, medicul antropolog Rișcuția și medicul Emilian Witner au adoptat metoda de fotografiere tridimensională la întreg trupul uman. Așa s-a născut fotostereotomia care înseamnă de fapt fotografierea în relief și pe secțiuni a corpului omenesc. S-au făcut pînă acum 1 000 de astfel de fotografieri și se lucrează la punerea la punct a citirii acestora la scara normală. Metoda se va lărgi de la un eșantion de 1 000 pînă la unul de circa 10 000, ceea ce — după cum se scontează — va permite să se stabilească o tipologie a dezvoltării corpului în funcție de vîrstă, sex, regiune. Avantajele sînt, după părerea specialiștilor, evidente: exactitate în măsurători, operativitate (durata operației fiind mult mai mică decît măsurarea cu centimetrul), aparatura foarte simplă, posibilități de păstrare a unei arhive ce urmează a fi completată odată cu trecerea anilor. După cum se vede, o metodă simplă răspunde unui complex de factori care vor defini dimensiunea cea mai potrivită a unei piese de îmbrăcăminte.

ANTROPOMETRIE DINAMICĂ

Pe lîngă cercetările privind stabilirea cît mai exactă, mai corespunzătoare realității, a dimensiunilor corpului și deci a tiparelor, precupări de alt ordin vizează cercetările privind valoarea de utilizare a îmbrăcămintei. Este vorba de cercetări care privesc durata unei confecții, confortul în purtarea ei, (comoditatea ca greutate, grad de permeabilitate pentru respirația corpului, ușurință la întreținerea unei haine). În acest sens, se explică și colaborarea cu specialiștii din Institutul de igienă și sănătate publică și Institutul pentru protecția muncii.

În plus, măsurătorile ce se fac au în vedere și comoditatea la mișcare. Se folosește deci nu numai o măsurare statică. Se apelează la o antropometrie dinamică. Iar rezultatele tuturor acestor cercetări exemplificate în confecții de diferite mărimi, vor fi verificate în practică la... purtători! Confruntarea între măsurătorile A.B.C.D., cele rezultate prin metoda fotostereotomică și cele vizînd durata sau confortul la purtare al confecțiilor va duce în final — dacă va fi cazul — la unele schimbări la dimensiunile stabilite acum. În orice caz, coeficienții optimi obținuți sînt puși la dispoziția creatorilor de modele.

În sfîrșit, aici apare punctul în care rolul cercetărilor pentru fixarea unor tipare se intersectează cu moda. Creatorii de modele țin seama de toți acești coeficienți științifici ai confecțiilor dar pot interveni cu unele corecturi în funcție de cerințele modei. Este deci vorba de o interpretare cît mai potrivită a măsurătorilor — să zicem ideale — și a unor imperative ale modei. Toate, în folosul nostru, al cumpărătorilor. Sau, cel puțin, așa sperăm.

L. MARINA

LA SUGESTIILE CITITORILOR

Rochie veche în variante noi

Cititoarea **ELENA TRESTIAN din Gura Humorului, județul Suceava,** precum și alte cititoare ne cer sugestii pentru tranformarea unei rochii mai vechi într-una mai modernă. Este vorba de o rochie de jersey, material care se poartă foarte mult în acest an. Colaboratoarea noastră, **DOINA LEVINȚĂ** sugerează mai multe variante celor care ne-au scris.

În primul rînd, rochia veche trebuie complet desfăcută pentru a căpăta o linie evazată, cambrată pe talie.

1) Prima variantă reprezintă o rochie elegantă cu decolteu rotunjit în jos, pe lîngă gît, închis în continuare cu nasturi mici, eventual îmbrăcați în materialul cu fir din care este confecționată cravata rochiei vechi despre care ne-a scris Elena Trestian. Mîneca poate fi scurtă pînă la cot sau lungă. Lungimea rochiei depășește genunchii cu 1—2 cm. Decolteul poate fi decorat cu lanțuri strînse pe gît formînd o bandă de 4—5 cm.

2) Un sarafan cu decolteu rotunjit și închis în față cu șiret trecut prin găuri capsate. Șiretul poate fi din același material sau din piele. Se poartă cu bluze colorate uni sau imprimeuri vesele.

3) O vestă lungă din patru bucăți cu cusătură în spate terminată în șliț, ce se poartă peste rochii subțiri. Vesta lungă peste rochie va fi foarte modernă în această vară.

4) Rochie fără mînecă, a cărei tăieturi asimetrică este scoasă în evidență de tighele pronunțate cu ajutorul unor fișii de burete puse dedesubt. Rochia poate fi despicată într-o parte.

5) Rochie simplă, înviorată cu o eșarfă din mătase imprimată. Originală este trecerea ei printr-o gaică prinsă într-o parte sub formă de buzunăraș.

6) Fustă și bolero scurt, foarte moderne și practice în acest sezon. Boleroul poate avea bordură din materialul cu fir lucios.

UTIL ȘI PRACTIC

• Un simplu cîrlig de sîrmă

Realizarea unui cîrlig în formă de „S" din sîrmă cu grosimea de 3—4 mm nu constituie o greutate deosebită. Serviciile acestui cîrlig? Dacă vă aflați în tramvai, troleibuz sau autobuz, vă puteți elibera sacoșa cu cumpărături agățînd-o de cîrligul propus și de o bară a vehiculului care, conform desenelor, poate fi la scaun, la fereastră etc.

Același cîrlig poate fi utilizat și în cazul excursiilor pentru a agăța îmbrăcămintea, ruksacul sau chiar aparatul de fotografiat atunci cînd doriți să vă autofotografiați, cu condiția, firește, să-l poziționați în direcția dorită.

Ștefan NICULESCU

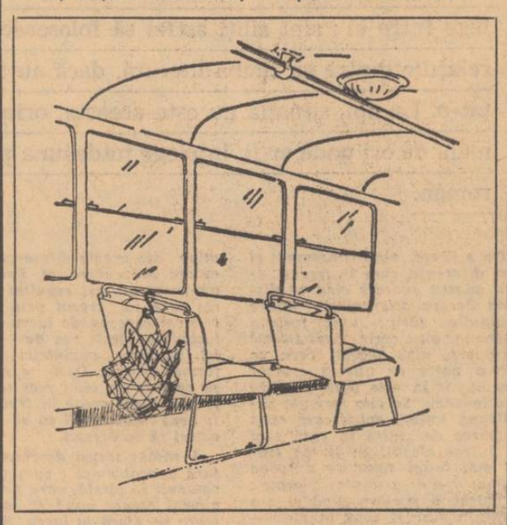

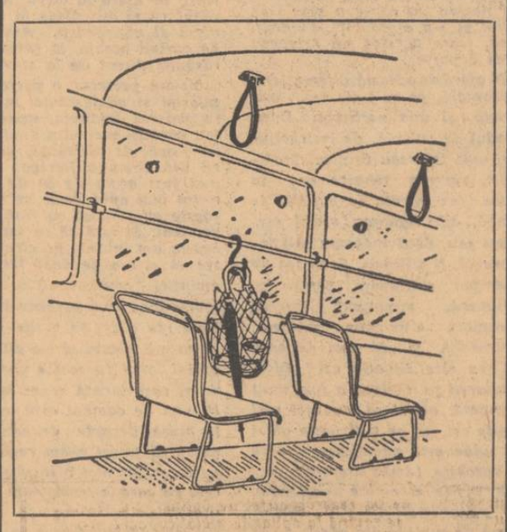

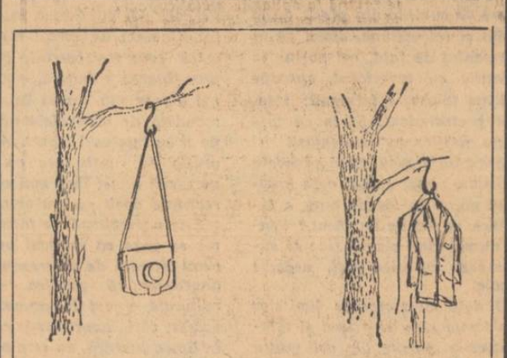

CUM MOBILĂM UN VESTIBUL

Deducem din scrisoarea tov. **PETRU OVIDIU, comuna Hida, jud. Sălaj,** că holul pe care dorește să-l aranjeze ține loc de vestibul. De aceea, îi propunem ca în dreapta ușii de intrare, pe peretele lung, imediat după ușă, să așeze cuierul, — un cuier lambriu fabricat de C.E.I.L. Pipera, ușor de găsit în orice magazin de mobilă. În continuarea cuierului, se poate pune o vitrină construită în întregime din sticlă și așezată la înălțimea de 1 m. de la pardoseală. În ea, vor fi expuse cîteva din bibelouri, așezate fiecare pe o bucată de pluș nou, de orice culoare.

Pe perete, deasupra vitrinei, este loc pentru o farfurie de ceramică și pentru o aplică cu lumina îndreptată în jos, spre vitrină. Sus, la înălțimea ușilor, se vor monta două rafturi pentru cărți. Pe rafturi, în dreptul cuierului, se lasă loc pentru pălării.

În stînga ușii de intrare, între aceasta și singurul geam al holului se fixează pe porțiunea de zid de circa 1 m, o oglindă dreptunghiulară înaltă cît un stat de om. La înălțimea de 1 m oglinda poate avea o mică poliță de sticlă pentru mărunțișuri sau chei.

Pe peretele opus ușii de intrare este loc pentru amplasarea unei canapele cu măsuță și fotolii, una din garniturile de hol existente în magazinele de mobilă. Această zonă va fi luminată local, cu o lampă atîrnată din plafon, suficientă pentru ca împreună cu aplica de lîngă intrare să creeze o ambianță plăcută din acest punct de vedere. Deasupra canapelei, veți putea prinde o serie de trei tablouri, toate în același tip de ramă. Pe peretele opus celui cu vitrina, între cele două uși este loc pentru o bibliotecă, două sau trei tronsoane dintr-un tip care, de asemenea, se găsește în magazine: „Dana". Eventual, dacă înălțimea camerei o permite, deasupra ușilor se pot agăța corpuri suspendate de bibliotecă. Este de dorit ca în afara unui covoraș la intrare, din lută, sub care să existe o bucată de linoleum, restul camerei să capete doar un singur covor mare, de preferință uni.

Cititorul nostru nu ne spune nimic despre existența și poziționarea vreunei sobe; or, este greu de crezut că o încăpere, al cărei volum îl apreciem la aproape 50 metri cubi, avînd un perete exterior, nu este încălzită.

În aceeași ordine de idei, rugăm pe toți cei ce ne scriu să ne dea mai multe amănunte despre problemele la care doresc să primească răspuns: relația dintre încăperi, în ce mod doresc să folosească o cameră sau alta, din ce este pardoseala, ce mobile doresc să păstreze, cum se încălzesc încăperile etc.

Arh. M. KROCHMALNIC

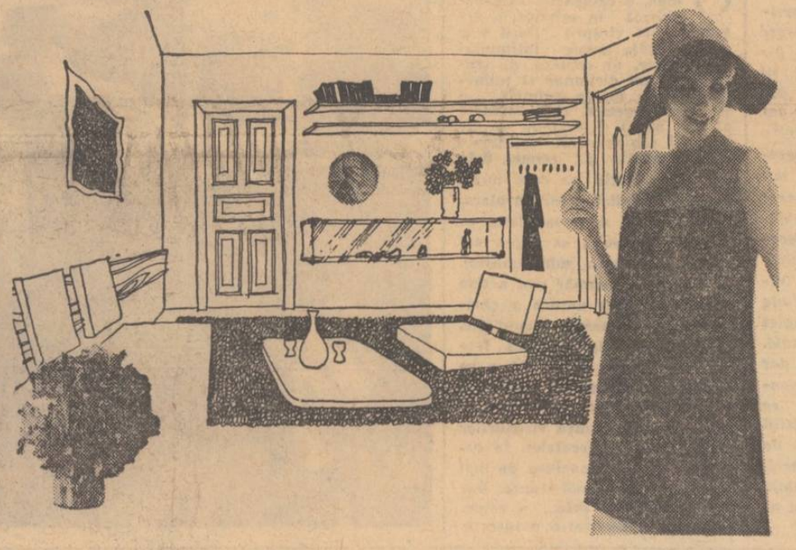

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

VIORICA BUMBAC din **Galați**, absolventă a unei școli tehnice de chimie, ne-a întrebat dacă această școală se echivalează cu școala de subingineri.

În conformitate cu ordinul ministrului învățămîntului nr. 13386/1970, absolvenții școlilor de specializare postliceală cu durata de minimum 2 ani, posesori ai diplomei de bacalaureat, pot fi înscriși în anul II de studii la învățămîntul de subingineri și conductori arhitecți, cursuri de zi sau serale, în specialitățile absolvite sau înrudite cu acestea, după îndeplinirea următoarelor condiții:

a) au susținut examenele de diferență pentru anul I de studii stabilite de decanat pe baza planurilor și programelor de învățămînt ale școlilor absolvite și ale secțiilor de subingineri și conductori arhitecți;

b) examenele de diferență vor fi susținute numai în sesiunile programate pentru forma de învățămînt la care urmează să se înscrie acești absolvenți;

c) și-au îndeplinit obligațiile contractuale față de întreprinderile la care au fost repartizați.

Înscrierea se va face în limita numărului de locuri planificate. În cazul în care numărul candidaților depășește cifra de școlarizare la anul II, decanatele vor avea în vedere notele obținute la examenele de diferență.

Cei care doresc să se înscrie la cursurile serale ale unei secții de subingineri trebuie să prezinte adeverință de la locul de muncă din care să rezulte că lucrează în specialitatea pe care doresc s-o studieze.

Înscrierea în anul II de studii la institutele și secțiile de subingineri și conductori arhitecți, se face cu aprobarea rectorului instituției de învățămînt superior în condițiile stabilite mai sus, începînd cu anul universitar 1971/1972.

Dacă petiționara îndeplinește condițiile de mai sus, urmează să se adreseze rectorului instituției de învățămînt superior în cadrul căreia funcționează secția la care dorește să se înscrie.

M. DIRMON, Segarcea-Dolj. Pentru a deveni actor nu aveți altă cale de urmat decît cea indicată de legislația universitară în vigoare. Cu alte cuvinte, trebuie să vă prezentați la concursul de admitere al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică. Condițiile de participare și programa ce vi se cere a fi studiată le veți găsi în îndrumarul pentru admiterea în învățămîntul superior.

Prof. TATIANA MOROIANU, Corabia-Olt. Dacă ați pierdut certificatul de traducător trebuie să publicați într-un ziar pierderea lui. După aceasta vă puteți adresa instituției care vi l-a eliberat, făcîndu-i cunoscut faptul, anexînd publicația în care a apărut anunțul și... așteptînd noul document. În legătură cu certificatul solicitat, răspunsul e simplu. Întrucît ați trecut examenul cerut, trebuie să vă interesați de întrarea lui în posesia dv., scriind forurilor în drept.

CONCEDIUL DE ODIHNĂ LA TINERII ANGAJAȚI

NICOLAE PETROV din **București** dorește să afle care va fi durata concediului său de odihnă din acest an, avînd în vedere că va împlini vîrsta de 18 ani la data de 17 mai 1971.

Dispozițiile legale referitoare la acordarea concediului de odihnă al angajaților — ne răspunde consultantul nostru juridic — prevăd că tinerii în vîrstă de pînă la 18 ani beneficiază de concediu de odihnă cu o durată de 18—24 de zile lucrătoare, diferențiată în raport cu vîrsta lor. Tinerii care au vîrsta între 17 și 18 ani au dreptul la un concediu anual de odihnă cu durata de 18 zile lucrătoare. Legea precizează că la stabilirea duratei concediului tinerilor în vîrstă de pînă la 18 ani se ia în considerare vîrsta pe care au avut-o la 1 ianuarie al anului calendaristic respectiv. Dumneavoastră, care la data de 1 ianuarie 1971 ați depășit vîrsta de 17 ani, dar nu ați împlinit 18 ani, veți primi un concediu cu durata de 18 zile lucrătoare. (art. 1 legea 26-1967).

BUNURILE COMUNE ÎN TIMPUL CĂSĂTORIEI

Bunurile care se moștenesc în timpul căsătoriei sînt sau nu bunuri comune? Întrebarea ne-a fost pusă de **STANCIU GEORGE** din **București** și **VIRGINIA NITESCU** din **Brașov.**

Prevederile art. 31 litera b. din Codul familiei — răspunde consultantul nostru juridic — stabilesc că bunurile dobîndite prin moștenire în timpul căsătoriei nu sînt bunuri comune, ci bunuri proprii. Fac excepție cazurile în care dispunătorul a prevăzut că aceste bunuri sînt comune, cînd ca urmare a voinței dispunătorului bunurile rămase devin comune.

POȘTA

ALEXANDRU CUCU din **Iași, Complexul „Codrescu" Bl. E. 3,** posedă colecția revistei „Magazin" de la apariție, pînă la primul număr al anului 1970 și o pune la dispoziția celor interesați.

GEORGETA ELIS - Iași: nu dispunem de spațiul necesar publicării tuturor (!) concurenților și vedetelor de la „Cerbul de aur", la primele 3 ediții. Dacă ne-ați trimite adresa exactă, v-am **putea răspunde prin poștă.**

ÎN AȘTEPTAREA... BALONULUI

Fotografie trimisă de cititoarea GABRIELA MATEI din București

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARILENA — Sector 7, București. *Vă recomandăm sirop Hecogen și Vipiex.*

DUMITRU M. — Ploiești. *Citiți indicațiile de mai sus. Este bine să vă examineze medicul specialist în boli de nutriție.*

ION MANU — municipiul Dej, jud. Cluj. *Deoarece este un caz rebel de tratament, vă recomandăm un consult la specialiștii clinicii de dermatologie din Cluj.*

POPA PANAIT — București. *Pentru soția dv. recomandăm: Napoton, Hematodin și Vitamina B6 tablete.*

ANTOHI GHEORGHE — jud. Neamț. *Există mai multe forme clinice ale colitei și medicația și regimul alimentar diferă. Indicațiile le veți primi de la medicul specialist în boli interne care vă va examina și preciza forma clinică.*

ION MANOLE — com. Arbore, jud. Suceava. *Vă indicăm diazepam de 2 mg — 3 tablete pe zi, vitamina E dragele, două pe zi și B_6 tablete — una pe zi.*

GERTRUDA OPRESCU — jud. Timiș. *Afecțiunea dv. — otită cronică — se poate trata. Vă recomandăm să vă internați la clinica ORL din Timișoara.*

DAN DIACONU—Botoșani. *Este indicat să luați Bergonal o tabletă seara și să vă impuneți un ritm de viață normal.*

FLOREA VASIU — jud. Arad. *Synalar este indicat pentru psoriazis.*

VICTORIA NAGLER — Cluj. *Credem că internarea în clinica de obstetrică-ginecologie ar permite rezolvarea radicală a afecțiunii dv.*

P.A. Stelegiu — Bacău. *Credem că ar fi utilă internarea în clinica de urologie din Iași.*

MARIA FILIPESCU — *Excesul ponderal și celelalte simptome descrise de dv. pot trăda o insuficiență tiroidiană — este obligatoriu să vă examineze medicul endocrinolog.*

MARIA COZEA — București. *Gerovitalul nu rezolvă radical afecțiunea dv. Vă îndrumăm la Centrul metodologic de reumatologie, str. Iulius Fucik 5.*

BUICAN N. — Cîmpulung, jud. Argeș. *În calculoza renală, regimul alimentar se prescrie în funcție de natura calculului. Dv. trebuie să fiți sub supravegherea periodică a medicului urolog.*

M. EUGEN — com. Arddud, Satu Mare. *Pentru acnee veți folosi soluția Juvenal.*

M.S. — Dîmbovița. *Vă sfătuim să faceți o serie de analize: glicemie, colesterol, lipide totale, electroforeză - hemoleucogramă și să vă adresați cabinetului de boli de nutriție din cadrul policlinicii speciale — str. Negustori 1.*

Dr. Ana MURGULEȚ

Pentru meniurile săptămînii

FULGII DE PORUMB

Produs nou, realizat de Combinatul industrial de morărit și panificație București, nelipsit din alimentația copiilor, ușor digerabil, nu ridică probleme în menținerea siluetei, ideal pentru toate vîrstele, datorită proceselor hidrotermice și mecanice la care este supus porumbul, din care exemplificăm:

— DIGESTIBILITATE UȘOARĂ — datorită faptului că amidonul prin hidroliză este transformat în dextrine și zaharuri, prezentînd importantă în alimentația copiilor și bătrînilor, a căror organisme trebuie menajate;

— GRAD OPTIM DE ASIMILARE (contact rapid cu sucurile gastrice) — prin procesele de prelucrare se elimină complet cojile boabelor de porumb care conțin celuloză;

— REZISTENȚĂ LA PĂSTRARE — datorită conținutului foarte redus de grăsimi și a umidității foarte reduse.

PRODUSUL SE CONSUMĂ astfel:

LA DEJUN:

— La lapte, cacao cu lapte, iaurt, smîntînă. Cum? Separat sau în amestec în momentul consumului, în cantitatea preferată.

— Cu diferite adaosuri (dulceață, gem de fructe, compot).

LA PRÎNZ:

— Se consumă la supă în locul crutoanelor;

— Garnitură din fulgi de porumb cu sos tomat lîngă friptură;

— La cuptor cu brînză sărată sub formă de budincă după cum urmează (cantități pentru 12 porții):

Brînză telemea 0,400 kg.; brînză vaci 0,350 kg.; ouă 3 buc., lapte lichid 0,500 l.; fulgi de porumb 0,180 kg.

MOD DE PREPARARE: se amestecă pînă la omogenizare ouăle, laptele și brînza trecută în prealabil prin mașina de tocat (sau fărîmată mărunt). Se adaogă fulgi de porumb și se amestecă pînă la omogenizare. Compoziția astfel obținută se toarnă într-o formă de cca 3 l., unsă în prealabil cu grăsime și presărată cu făină. Se coace la temperatura de 200° C. timp de 50—60 minute. Se servește caldă.

— La cuptor cu unt și cașcaval (brînză topită), preparat astfel: **50 gr. fulgi de porumb se amestecă cu cca 100 gr. cașcaval sau brînză topită rasă, se adaogă deasupra 20 gr. unt și se bagă la cuptor circa 5 minute.** Se servește imediat. (Cantități pentru o porție).

DESERT

La cuptor cu brînză de vaci și stafide sub formă de budincă după cum urmează: **brînză de vaci 0,600 kg. brînză telemea 0,100 kg.; ouă 3 buc.; zahăr 0,200 kg.; stafide 0,100 kg.; lapte lichid 0,500 l.; fulgi de porumb 0,180 kg.; esență lămîie 0,020 kg.**

MOD DE PREPARARE: se amestecă pînă la omogenizare ouăle, laptele, zahărul și brînza trecută în prealabil prin mașina de tocat (sau fărîmată mărunt). Se adaogă fulgii de porumb, stafidele și esența de lămîie și se amestecă pînă la omogenizare. Compoziția astfel obținută se toarnă într-o formă de cca 3 l. unsă în prealabil cu grăsime și presărată cu făină. Se coace la temperatura de 200° C. timp de 50—60 minute. Se pudrează cu zahăr și se servește caldă (cantități pentru 12 porții).

FURSECURI CU NUCI

Cantități pentru cca. 70 bucăți a 20 gr. fiecare: margarină 0,300 kg.; zahăr 0,450 kg.; ouă 2 buc.; zahăr vanilat 0,005 kg.; făină albă 0,400 kg.; carbonat de amoniu 0,0025 kg.; fulgi de porumb 0,150 kg; miez de nuci (tăiate) 0,225 kg.;

MOD DE PREPARARE: se amestecă zahărul cu margarina, ouăle și zahărul vanilat pînă la omogenizare. Se adaogă făina, carbonatul de amoniu, fulgii de porumb și nucile (tocate în prealabil cu merdeneaua) amestecîndu-se totul. Cu ajutorul unei linguriță, se aranjează compoziția pe tava de copt sub formă de grămăjoare. Se coace la temperatura de 200° C. timp de 12—15 minute.

— CU FRIȘCĂ ȘI CIOCOLATĂ. Se așează într-o cupă un strat de circa 30—40 grame fulgi de porumb, se adaogă frișca după preferință, iar deasupra se presară cițiva fulgi de porumb sau ciocolată rasă. Se servește imediat.

CU FRUCTE. Se așează alternativ un strat din fulgi de porumb circa 30—40 gr., un strat de fructe tăiate (fructe din dulceață sau compot) și deasupra se pune frișca după preferință. Se servește imediat. **(6221)**

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

O curiozitate matematică

Se dau următoarele numere :
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Aplicînd asupra lor o singură operație aritmetică vă rugăm să obțineți numărul 9999. Credeți că este dificil ?

Care este soluția ?

Un curios a vrut odată să pătrundă într-un castel, bineînțeles fără știrea castelanilor. Castelul era plasat pe un teren de formă pătrată, și de jur-împrejur dispunea de un șanț adînc plin cu apă cu lățimea de 3 m, ce-i servea ca mijloc de apărare. Pentru a trece peste șanț, ar fi fost nevoie să se dispună de o scîndură cu lungimea minimă de 3 m. Curiosul nostru nu dispunea însă decît de două scînduri, lungi numai de 2,5 m și nici nu avea cuie, cu care să poată bate scîndurile între ele, spre a obține o lungime totală mai mare a acestora.

Deși scîndurile nu aveau lungimea necesară totuși curiosul, gîndindu-se puțin, a găsit o soluție cu ajutorul căreia a putut trece peste șanț, folosind cele două scînduri.

De menționat că nu putea trece dincolo înotînd pentru că în apă mișunau lipitori și șerpi. **Dv. ați fi izbutit să treceți peste șanț în astfel de condiții ? Cum ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Oglinda

Realizarea oglinzilor din sticlă nu este prea depărtată de noi. In anul 1463, la Murano, lîngă Veneția, a fost inventată sticla clară, numită impropriu de contemporanii vremii „cristal", aceasta în scopul diferențierii sale de sticlele obișnuite, verzui și nu prea clare, sau de cele colorate, cunoscute pînă atunci. De fapt, veritabilul „cristal" a fost realizat mai tîrziu și avea altă compoziție. După inventarea sticlei clare, foarte transparente, au mai trecut cîteva decenii, și în 1503, tot la Murano, s-a pus la punct un procedeu pentru fabricarea oglinzilor din această sticlă. Oglinzile de atunci se confecționau prin amalgamare, prin depunerea unei pelicule reflectante, obținută prin aplicarea unui strat de mercur pe una din suprafețele sticlei. Stratul era apoi frecat cu o foaie subțire de staniu (cositor), pînă la formarea amalgamului de staniu (aliaj de mercur cu staniu), suficient de aderent pe sticlă. Ca protecție, amalgamul obținut era acoperit ulterior cu o vopsea consistentă.

Totuși, aceste oglinzi, faimoasele oglinzi venețiene, prezentau și ele o anumită deficiență : imaginile reflectate apăreau cu o oarecare nuanță gălbuie, nefirească, ce se accentua și mai mult, cu timpul.

Ulterior, procedeul a fost complet părăsit, nu numai datorită deficienței menționate, ci și din cauza toxicității vaporilor de mercur, ce provocau îmbolnăvirea muncitorilor și chiar moartea prematură a unora.

In prezent, oglinda din sticlă se obține prin depunerea pe cale chimică, pe una din fețe a unei pelicule fine de argint, care, pe lîngă că nu mai dă imagini gălbui, dar nici nu mai prezintă pericole de intoxicare în timpul fabricării.

Foarte probabil însă că, în conformitate cu legile evoluției, viitorul ne va rezerva altfel de oglinzi. Nu este exclus totuși să se revină la oglinzile metalice, care prezintă avantajul că nu sînt casante, iar, pe de altă parte se obțin mai ușor. De altfel, chiar tehnica actuală dispune de posibilități excelente de lustruire a metalelor.

Cuvinte celebre

Cînd armata romană a cucerit orașul Siracuza din Sicilia, în anul 212 î.e.n., un ostaș roman l-a găsit acolo pe Arhimede, marele om de știință al antichității, care fără a se sinchisi de zăngănitul armelor, studia o problemă de geometrie, avînd „desenate" în acest scop, în nisip, pe jos, cîteva cercuri. Neștiind nici cine era Arhimede și nici ce făcea acolo, soldatul roman a călcat peste cercurile din nisip. Atunci, Arhimede s-a repezit la ostaș, încercînd să-l împiedice să calce și peste celelalte cercuri, strigîndu-i : „Non tangere circulos meos !" (Nu atinge cercurile mele !). Contrariat de această ieșire neașteptată, soldatul l-a străpuns cu lancea pe Arhimede, omorîndu-l pe loc. Cuvintele sale au rămas însă celebre, în sensul revoltei și contrarietății unui om animat de țeluri înalte, în fața durității și incompetenței altora.

Cuvintele „Et tu, mi fili, Brutus ?" (Și tu, fiul meu Brutus ?) au fost rostite de împăratul roman Caius Iulius Caesar, ucis în anul 44 de cîțiva conspiratori, din a căror conducere a făcut parte chiar fiul său adoptiv Brutus. In clipa în care Caesar l-a zărit în mijlocul conspiratorilor pe Brutus a fost atît de surprins, încît a spus aceste cuvinte, care au rămas celebre, ele exprimînd o mare durere sufletească. Astăzi, se folosește uneori expresia respectivă, atunci cînd cineva suferă o mare decepție din partea unei persoane pe care o consideră foarte apropiată, sau cînd este vorba de o trădare.

POȘTA CITITORILOR

În numărul 698 din 20 februarie 1971, al revistei, am publicat la rubrica „Verificați-vă cunoștințele" o problemă cu titlul „Socoteala leneșului norocos". La această problemă au răspuns nici mai mult, nici mai puțin decît... 57 cititori, toate soluțiile trimise fiind bune. Pentru rubrica noastră, este realmente un record să primim atît de multe răspunsuri, în decurs de cîteva zile, la o singură problemă.

Să mai spună cineva că cititorii noștri nu sînt oameni de suflet și săritori ! Pînă și elevului cel leneș i-au sărit în ajutor... însă nu știm cine ne va veni nouă în ajutor, deoarece nu putem cuprinde într-o rubrică atît de mică, un număr atît de mare de nume de corespondenți. De aceea, pentru a face față acestei situații, ne vom referi doar la cîteva dintre scrisori.

Pe lîngă răspunsul bun la problema respectivă ne trimit la rîndul lor unele întrebări interesante, pe care le vom publica pe parcurs, și pentru care le mulțumim de pe acum : **Radu Șendrea,** Corabia ; **Ion Giroie,** Drăgășani, jud. Vîlcea ; **Nicolae Munteanu,** Motru, jud. Gorj ; **Aurelian Pop,** Turda, jud. Cluj ; **Marina Ioș,** București, **Roxana Ghemeș,** București și **Jean Chiciu,** București.

Au mai răspuns corect, tot pentru leneș, cititorii **Florin Zăvoianu,** Pitești și **Gabriela Florescu,** com. Bolintin-Vale jud. Ilfov. Pentru tov. Zăvoianu în legătură cu întrebarea referitoare la școlile de recuperare, vă rugăm să vă adresați la UCECOM-Pitești. Cît privește pe Gabi, care este elevă în cl. a VI-a în com. Bolintin-Vale, poate una dintre cele mai tinere corespondente ale noastre, ne mărturisește că a mai rezolvat și alte întrebări puse de noi, însă (reproducem textual)... „Nu am avut curaj să trimit răspunsul la redacție. M-am gîndit că sînt prea mică și că poate nu-mi veți da importanță. Dar, văzînd că întrebările publicate sînt valabile și pentru vîrsta mea, răspund la problema „Socoteala leneșului norocos".

Dragă Gabi, am lăsat intenționat la urmă scrisoarea ta, nu pentru că nu ți-am dat importanța cuvenită, ci dimpotrivă, tocmai pentru a-ți putea scrie mai pe larg. Pentru noi, nu ești o fetiță în clasa a VI-a, ci un adevărat cititor, care, ca orice cititor, are un anumit bagaj de cunoștințe. Evident, la vîrsta ta, bagajul este mai mic, dar nimeni nu te împiedică să-l îmbogățești cu timpul. Aceasta nu depinde decît de tine. Poate, citind în continuare și rubrica noastră, vei mai contribui cu cîte ceva la îmbogățirea lui. De altfel, e și ceea ce urmărim în general, pentru toți cititorii, într-o formă mai mult sau mai puțin discretă. Tocmai de aceea, ne străduim ca materialele pe care le publicăm să fie cît mai variate.

Deci... curaj și, conform devizei pionierilor... „tot înainte !".

Ing. Liviu MACOVEANU

„De ce vor să-mi răpească iubitul ?"

de Mihai STOIAN

„Dragi prieteni,

Citesc în fiecare sîmbătă „Magazinul" ; cînd am citit într-o sîmbătă, mai demult, despre cazul unei fete care și-a pierdut omul iubit, numai datorită răutății altor oameni ce au rănit-o, lăsînd-o poate schiloadă sufletește pentru chiar toată viața, am plîns și în suflet am adunat ură. Atunci nu știam că și mie mi se va întîmpla ceva destul de asemănător, că anumiți oameni mă vor face să sufăr, să-mi pierd singurul om pe care l-am iubit și îl iubesc. Imi este greu să scriu, totuși încerc, iar dacă greșesc cumva, vă rog să mă iertați.

Totul a început în urmă cu ani, aveam pe atunci 17 ani, eram un copil cu ochi visători, credeam orbește în oameni, doream să devin un om folositor, visam să ajung arheolog, dar și mai mult îmi doream să pot scrie. Nimic din aceste visuri nu s-a înfăptuit : în urma unui accident suferit de tata, sînt luată de la școală : de aici începeau să vină alte lovituri, mult mai dureroase.

Am cunoscut în școală un băiat cu care nu eram colegă, el nu era din București (n-avea buletin de Capitală) și ce și-a zis (bănuiesc astăzi) : n-ar strica dacă mi-aș face buletin. Și și-a pus în aplicare planul, în primul rînd a început să ne viziteze destul de des, mama și tata puneau la cale, cu el, să ne căsătorim, tînărul încercînd să-i convingă că va izbuti să mă facă fericită. Cînd părinții mi-au vorbit despre el, nici n-am vrut să aud, am plîns și am spus că nici nu mă gîndesc, doar să învăț vreau... Dacă el a văzut că prima variantă eșuează, a încercat cu totul altceva, ca prin asta să mă silească să ne căsătorim... A reușit ! Dar iată că nu trece nici o săptămînă de la nuntă și soțul meu dispare de acasă. Se întoarce după cîteva zile, ca să mă brutalizeze, să-mi declare că nu mă mai iubește și să plec acasă la părinți. Tata era bolnav, mama de asemenea, suferindă de inimă, așa c-am tăcut, tăceam și răbdam, închizîndu-mă în mine, ocupîndu-mă de gospodărie, căci el, deși lipsea, mi i-a adus de la țară pe tatăl său, un văr și un unchi, să locuiască la noi. Am făcut totuși tot ce îmi stătea în puteri (luîndu-mi și serviciu) ca să fie bine, îmi era rușine să mă întorc la ai mei. Pînă cînd, disperată, am făcut un act necugetat... M-am trezit după trei zile, într-un pat alb, de spital. Părinții m-au luat apoi acasă : zile de boală, zile de durere și singurătate dureroasă. Eram un om istovit. Pe urmă tribunal, zbuciumul de ani se încheie, aparent, descurajare și niște „prietene" care mă sfătuiesc : „Vai, dar cît de copilăroasă, ce ușor te poți distra ca să uiți".

CURIER SĂPTĂMÎNAL

N-am vrut să apuc pe drumul arătat, insinuant, de ele, aș fi ajuns o jalnică epavă pe țărm părăsit, ci mi-am căutat o mai veche prietenă care nu mă uitase, cu care am început să ies la cinematograf, în lume, printre oameni corecți, civilizați și serioși. Pînă cînd, după mult, mult timp, am cunoscut (aproape împotriva propriei voințe) un băiat, un tînăr, cu care am început să mă întîlnesc, să mă plimb, să discut, pînă la momentul dialogului despre... căsătorie (i-am spus, chiar din prima zi a cunoștinței noastre, c-am mai fost căsătorită, fără prea multe detalii). Începeam să-l iubesc pe omul acesta, se furișase fără să simt în sufletul meu, nu mai puteam să-l alung... Am luat împreună hotărîrea să ne căsătorim, am vorbit cum să cumpărăm verighete, cum să ne facem analizele, eram fericită, eu care pînă atunci eram doar cu tristețea în suflet. Făcusem analizele, verighetele existau, iată însă că... băiatul nu mai vine. Știind că e angajat, am căutat să-i găsesc o scuză plauzibilă, să-mi zic c-o fi fost trimis pe teren ; oameni „binevoitori" vin și-mi ucid picătura de încredere pe care izbutisem s-o am : i-am telefonat unei doamne care stă în același bloc cu altă cunoștință în vîrstă, în casa căreia de fapt l-am cunoscut pe băiat, zic că mă căsătoresc, felicitări, apoi și dînsa îmi vorbește despre o nepoată care, ce coincidență, e pe cale să se căsătorească, logodnicul tocmai i-a cumpărat cutare și cutare, arată așa și așa, lucrează — da, da, pare simplu, lucrurile coincideau, ba chiar și... persoana. M-am dus numaidecît la doamna cealaltă, totul se confirmă întocmai. N-am mai putut să mă stăpînesc : hohote de plîns, îmi mușcam mîinile de durere... Acasă, foarte tulburată, m-am schimbat și am împachetat cadoul pe care mi-l adusese, cu cîteva zile în urmă, cînd împlinisem 21 de ani. M-am dus la el, am vrut să par indiferentă, am început însă să plîng, m-a ascultat și a început să rîdă, rîsul lui mă înnebunea, îmi jura că-i nevinovat, că sîntem victima unei intrigi, m-a condus pînă acasă, i-a telefonat cunoștinței comune și, culmea, tocmai ea îi făcea reproșuri c-a aflat că are de gînd să se căsătorească... cu cine, cu una care-a mai fost căsătorită etc. etc. Intreaga lor discuție, în prezența mea, noroc că era telefonică, a fost dusă pe tema că eu sînt o nenorocită, că dacă am fost căsătorită ce mai (cealaltă „candidată" îi este de fapt nepoată). Așadar, pentru c-am întîlnit un om rău care mi-a distrus, la început, viața, nu-mi rămîne altceva decît să mor, să fiu stigmatizată ? De ce vor să-mi răpească, pur și simplu, iubitul ?

LUAN"

Scrisoarea dumitale ridică mai multe probleme : a) lipsa de discernămînt a părinților, atunci cînd, la 17 ani, au convenit, cam repede, la căsătorie ; b) propria dumitale „naivitate", că să n-o denumim rămînere în urmă față de vîrsta de-atunci ; c) duplicitatea (abjectă) a „binevoitorilor", dar și — îmi pare rău, acesta pare adevărul gol-goluț — al actualului iubit ; d) reacția „prietenelor", la cel dintîi necaz, pe îmoralul principiu „cui pe cui scoate", într-un moment de impas grav ; e) reacția dumitale absolut condamnabilă — actul necugetat de altădată ; f) prejudecățile legate de femeile care-au mai fost... căsătorite (și, în fond, fără vină, au fost nevoite să rupă căsătoria). Cer iertare pentru „sistematizarea" care poate să pară cam forțată, ducînd la „schematizarea" unui caz complicat, dureros, dar am încercat, în felul acesta, să atrag atenția — tocmai — asupra complexității oricărei întîmplări de genul respectiv, altminteri rezumabilă, după unii, în cîteva cuvinte : o tînără divorțată provoacă suspiciunile viitorului soț... Banal ? Hotărît, nu ! Oricum, rîndurile dumitale ilustrează, cît se poate de bine, o realitate : lumea sentimentelor este extrem de contradictorie, nici precauția exagerată (ca să nu zicem bolnăvicioasă), nici încrederea oarbă (ca să nu zicem, repetîndu-ne, naivitate, lipsă de pregătire pentru un dialog afectiv), nu reprezintă soluțiile optime. In actualul stadiu al situației dumitale, greu de dat un răspuns strict, pe o singură direcție (ba aș adăuga că simplifici și **acum** lucrurile, întrebîndu-te de ce vor să-ți răpească iubitul, fără să te întrebi de ce se lasă el... răpit, și nici dacă-l **cunoști** atît de temeinic încît să contractezi o căsătorie... definitivă — la cei 21 de ani pe care-i ai). Cu riscul (mai mic) unei ultime dezamăgiri sentimentale, bănuiesc că-i preferabil să reevaluezi întreaga relație afectivă (cu el, tînărul, și cu „binevoitorii") și, să acționezi în consecință. Totuși 21 de ani înseamnă o zestre de maturitate, ca să nu mai cădem și noi în... păcatul de a-ți aminti, dragă **Luan,** că o experiență nefericită depune (sau **trebuie** să depună) ceva în plus în mintea (și sufletul) celui în cauză. Curaj !

UMOR STRĂIN

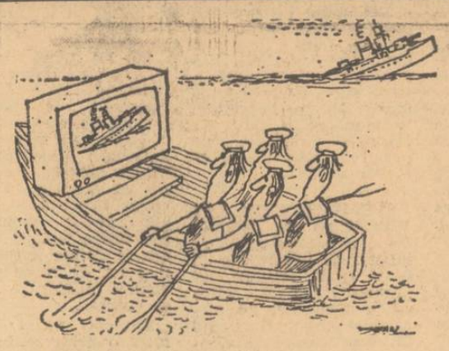

Puterea obișnuinței.
(LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

După natură
(EULENSPIEGEL)

— Nici nu-ți poți închipui cît de mare plăcere îmi face să fiu bolnav gîndindu-mă că toți colegii mei sînt la școală.
(JOURS DE FRANCE)

Fără cuvinte
(JOURS DE FRANCE)

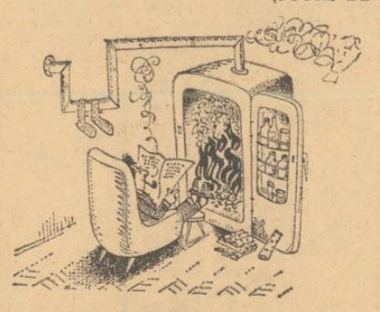

Fără cuvinte
(KROKODIL)

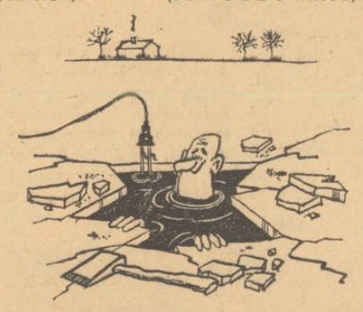

Fără cuvinte
(QUICK)

COOP

UNIVERSALCOOP BUCUREȘTI

„Comerțul prin coletărie"

Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12
Sector 6

LIVREAZĂ PRIN COLET POȘTAL CU PLATA PRIN RAMBURS :

	lei
— REȘOURI DE GĂTIT CU PETROL, CU 2 OCHIURI TIP „RAPID 4" (emailate, cu plutitor metalic)	268,00
— DIVERSE ACCESORII PENTRU REȘOURILE TIP „RAPID" 2 și 4 (fitile, gazificator, manta. grătare, dopuri)	
— PERII ROTATIVE TIP „FAVORIT" (pentru covoare)	70,00
— AUTOSIFOANE CU CAP METALIC	153,00
— CAPSULE PENTRU AUTOSIFOANE (10 buc)	54,00
— APARATE MANUALE DE TRICOTAT „RECORD"	242,00
— BATOZĂ MANUALĂ PENTRU PORUMB	52,50
— URUITOARE MANUALĂ PENTRU CEREALE	122,00
— VERMORELE — cu rezervorul din material plastic	553,00
— ARCURI PENTRU FOARFECI VIE (import)	3,00

REȚINEȚI :

Comanda se face prin carte poștală, iar plata la primirea coletului.
La cerere, obțineți gratuit catalogul mărfurilor ce se livrează la domiciliu.

(6158 A)

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele :

● **ACUMULATOARE AUTO UZATE, DIN PLUMB, ÎN STARE NEDEZMEMBRATĂ — 2,5 LEI/KG.**

● **DEȘEURI ȘI METALE VECHI FEROASE UȘOARE (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) NEPREGĂTITE ȘI PREGĂTITE — 0,20 LEI/KG.**

● **DEȘEURI ȘI METALE VECHI NEFEROASE (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3 LEI/KG.**

(6069)

OREBUS

Metamorfoze geografice

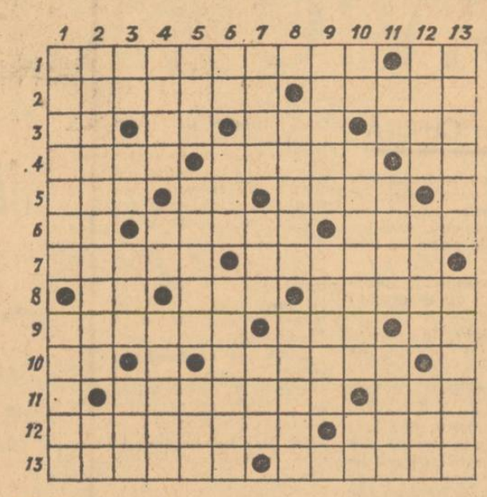

ORIZONTAL : 1. Continent denumit și „Țara vînturilor". — Din Somalia ! (Țara aromelor). 2. Ținut în România, a cărui denumire înseamnă „Țara moliziilor". — Instrument muzical cu coarde. (pop). 3. În (Țara) zmeului !... — ...în (Țara) apelor !... — ...în (Țara) minunilor ! — Fluviu în „Țara piramidelor". 4. Comună în „Țara cocoșului galic". — Arbori fructiferi. — Zeul soarelui în „Țara Marelui Hapi". 5. Comună în „Țara crizantemelor". — Strigăt pentru asmuțit cîinii. — „În Țara minunilor"... 6. Cupru. — Măsură de lungime. (pl.). — Cutie mare de lemn. 7. Ghiocel — Dragon din „lumea basmelor". 8. Sediu. — Aceia — „Țara mirodeniilor". 9. Insulă în Oceanul Indian, denumită „Țara verii veșnice". — Localitate în Libia. — Nelu Florescu. 10. Localitate în „Țara lalelelor". — — Vărgat (anatom). 11. Dans național polonez. — Aci e aci... 12. „Țara cafelei și a diamantelor". — Proteză viticolă. 13. Se poate spune despre existența „Țării lui Sannikov". (adj. fem.). — „Țara nisipurilor".

VERTICAL : 1. Continentul descoperit de normanzi (sec. 11) și denumit „Țara vînturilor". — Cervidee. 2. Insula Irian, denumită și „Țara aurului". (două cuv.). — Părere ! 3. Tudor Lucian. — Diftong. — Oraș în Volta Superioară. — Riu în „Țara verde". 4. Golf la Oceanul Indian, pe coastele căruia s-a crezut mult timp că s-ar afla „Țara aurului". — Măsură de greutate în „Țara vișinilor în floare". — Viță de vie. (reg.). 5. Din „Țara surîsului" de Lehar (sing). — Autoarea romanului „Țara făgăduinței". — Birjă. (tr.). 6. Camelia Vișinescu. — Cîștig la jocul de cărți. — „Țara de Foc" sau „Țara lui Baffin". (sing.). 7. Vedetă la... Corrida. — Fortăreață lîngă Batna. — Trei din trei ! 8. „Țara enigmelor" la sud de prima cataractă a Nilului. — Săgetător. 9. „Țara Marelui Han". (od.). — Țară în nordul Africii, în nordul căreia se află și oaza Șiwa, numită și „Țara obiceiurilor". 10. Asia ! — „Țara ghețurilor". — Interjecție. 11. Carne ! — „Țara..." (unul din numeroasele ținuturi antarctice). — Stat. 12. Legendară țară a „aurului". — Fluviu în „Țara vulturilor". — Vehicul... pe cer. 13. Peninsulă în Asia, denumită și „Țara cositorului". — „Continentul negru".

Anastase FIRIMIȚĂ

Cuvinte rare : RAON — IGA — ABD — SAY — MAE — ZIL — RBA — DRIN.

Fantezie în violet

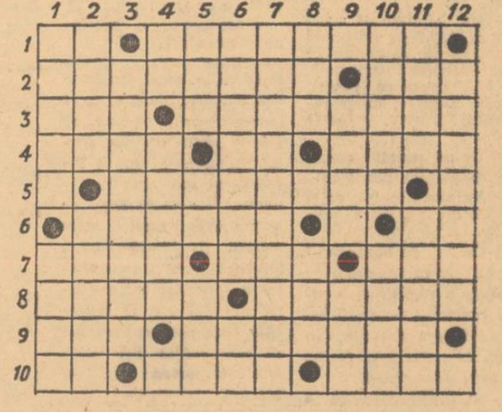

ORIZONTAL : 1. Aluminiu. — Operă în care rolul principal feminin se numește „Violetta". 2. Plantă erbacee, cu flori de culoare violacee. — Sclav. 3. Nelu a terminat ! — Violet... de laborator. 4. Masiv osos al piciorului. — Came ! — Mică ambarcație. 5. Violet de gentiana. 6. Conține în spectrul său și culoarea violet. — Televiziune. 7. Se tratează în dermatologie, prin badijonaj cu violet de gentiana. (pl. fam.) — Abia. (olt.) — Apoi. (pop.) 8. „Traviata" în care rolul principal feminin se numește „Violetta". — Se lovește cu capul de tavan... (fem.) 9. La Titu — „Violete pentru fete". 10. Ultima violetă ! — — Ultra-violete. — Violeta.

VERTICAL : 1. Aproape ametist ! (varietate de cuarț de culoarea violetă) — Vopsit în violet... (de ex. N.R.) 2. Violet. (neol.) — Bătălie. 3. Fenomen atmosferic care conține și culoarea violet. 4. Tudor Soimaru. — Fără ocupație. 5. Arbust cu flori roșiatice. — În plin ! — — A iubi. (arh.) 6. Plantă erbacee cu flori mari, albastru-violete. — La diez ! 7. Vrednice de stimă și considerație. 8. Literă slavonă. — Personaj mitologic. 9. Lumină în filozofia Chinei antice. — Abrevație chimică. 10. Drumul mare. (od.) — Cută. (neol.) 11. Anticul eponim al Beoției. — Superstiție de Pieleroșie.. 12. Poet moldovean, autor al poeziei „Amurg violet".

Viorica VASILESCU

Cuvinte rare : ACIC — IAT — INO — IANG — ADN — AONI

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

1 APRILIE

ORIZONTAL : Păcăleală — L — Amăgi — Bombe — Șiretlicuri — Un — Real — Zet — Iada — Minat — Tu — Ma — Umor — Pești — Alene — L — Arena — N — U — Ac — Ela — Ataș — Saga — Ude — Ri — Avizat — Rest.

ZICALE

ORIZONTAL : Azi — Ba — Zori — Seleniu — Sci — Enot — Arap — D — Nouri — Sfadă — N — Asculta — E — T — Biza — Pe — Muri — T — Trac — Apăra — I — A — T — Cap — Cerceta — I — Et — Viitor — Arzător — Ene.

JOCURI DISTRACTIVE

7 diferențe

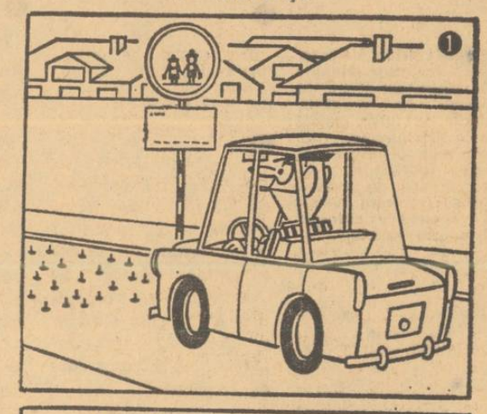

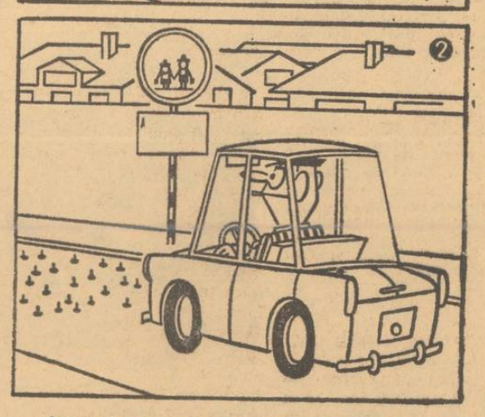

Intre cele două desene sînt șapte mici diferențe. Vă invităm să le precizați dv.

(Soluția în numărul viitor)

AVEȚI SPIRIT DE OBSERVAȚIE ?

(Soluție)
Lîngă coloana a 6-a

INTERMEZZO DESPRE...

SLAVIC

de Ioan CHIRILĂ

L-am întrebat pe profesorul Gheorghe Dimeca, *antrenorul multiplului nostru campion* Marian Slavic :

— Ce mai așteptați de la elevul dumneavoastră ?

— *Aștept ca foarte tînărul Slavic să doboare noi recorduri.*

— Bine, dar Slavic a împlinit 25 de ani...

— *În schimb, Slavic a devenit înotător la 20 de ani, adică atunci cînd cei mai mulți dintre înotătorii americani sau australieni abandonează înotul de performanță.*

— Deci Slavic are și acest handicap.

— *Am putea vorbi despre un handicap în raport cu ceea ce ar fi putut să realizeze ca valoare absolută. În schimb, acest start ciudat, la 20 de ani, presupune și o lipsă de uzură de care beneficiază foarte puțini dintre înotătorii de 25 de ani.*

— La ce vă gîndiți cînd spuneți „valoare absolută" ?

— *Mă gîndesc că acest frumos 1.59,2 pe 200 ar fi putut să fie, în condițiile unei dezvoltări normale, un 1.57,0, ceea ce, pentru natația noastră, ar fi însemnat foarte, foarte mult...*

— Ce-mi puteți spune despre natația noastră?

— *Natația noastră, ca și Slavic, are un mare handicap.*

— Ce fel de handicap ?

— *Acela că imensa majoritate a părinților nu-și dau seama că un copil care nu înoată renunță, în fond, la principala formă de întremare fizică.*

— Să presupunem că o clasă are patruzeci de copii. Cîți dintre acești 40 de copii practică înotul ?

— *Nu putem vorbi de practicarea înotului. Aș putea spune că 4—5 copii din cei 40 știu să înoate. Procentajul celor care practică efectiv înotul e infim. Cred că în București, unde numărul elevilor atinge cifre uriașe, cel al înotătorilor școlari nu trece de 500—600. Asta înseamnă mai puțin de unu la sută.*

— Cum explicați această situație de-a dreptul paradoxală ?

— *E vorba, în primul rînd, despre o lipsă de tradiție.*

— Se vorbește despre numărul mic al bazinelor.

— *E adevărat, dar asta vine tot de la tradiție. Mă gîndesc la edilii care înalță aceste spelndide cartiere noi. De ce oare nu se gîndesc să valorifice avantajele termoficării, amenajînd cîte un bazin simplu, de un metru și jumătate adîncime, în spațiile dintre blocuri ? Asemenea mici bazine „între blocuri", încălzite de aburii termoficării, ar face ca sezonul în aer liber să se prelungească timp de șapte luni pe an, ceea ce ar fi enorm.*

— Mi se pare o chestiune elementară.

— *Bineînțeles. Gîndiți-vă că un copil din Drumul Taberei, dacă vrea să înoate o oră, trebuie să piardă două ore cu drumul pînă la Ștrandul Tineretului sau pînă la Dinamo. Și asta în timp ce amenajarea unui bazin simplu de 15—16 metri, „între blocuri", ar însemna o formidabilă investiție de sănătate. O investiție care s-ar realiza fără prea multe dificultăți, din inițiativa a 2—3 blocuri.*

— V-ați referit la problema distanțelor...

— *E o problemă capitală. Rezița, de pildă, care e un nesfîrșit furnizor de talente, la care a contribuit în primul rînd zelul antrenorului Schuster, are acest avantaj al distanțelor. Almer locuiește la cinci minute de bazin. Giurasa — la patru. Hohoiu — la zece. Gîndiți-vă ce mare economie de timp !... În schimb, Marian Slavic consumă trei ore pentru deplasările zilnice din Rahovei la „23 August". (După cum se știe, înotul de mare performanță nu mai e posibil fără două antrenamente pe zi chiar de la 11—12 ani).*

— Vă rog să faceți abstracție de faptul că sînteți antrenor de performanță. Ce recomandați părinților care nu țin neapărat să facă din copilul lor un John Konrads sau un Slavic ?

— *Copilul secolului nostru sau, mai bine zis, al „finalului de secol", trebuie să înoate între 5 și 11—12 ani. După această virstă, în natație rămîn doar marii pasionați. Ceilalți se supun rigorilor școlii, dar după ce vor fi acumulat o mare cantitate de energie... De altfel, coborîrea virstei performanțelor la natație, spre 16, 15 sau chiar 13 ani nu este doar consecința unei metodici speciale în pregătire, ci și urmarea ideii că școala te sustrage, fără îndoială, de la o anumită virstă în sus.*

— Ce pronostic îmi dați pentru Slavic ?

— *Aș cobori încă două secunde, dacă...*

— Dacă ?...

— *Dacă s-ar putea realiza un schimb de locuință cu cineva din bulevardul Muncii...*

— Și pentru Almer ?

— *Va fi un mare înotător pe 1 500 m... În ceea ce mă privește, însă, aș fi mult mai fericit dacă aș afla că undeva, în Titan, în cadrul unei ședințe a locatarilor, s-a hotărît amenajarea unui bazin simplu de 15 sau chiar numai de 10, da... de numai 10 metri.*

— Să fie într-un ceas bun...

Juniorii în „Cupa Națiunilor" F. I. R. A. la rugbi

Începînd de la 4 aprilie 1971, se dispută în Maroc la Cassablanca, meciurile oficiale de juniori pentru Cupa Națiunilor. Participă echipe din Maroc, Spania, Franța, România, R.F.G., Portugalia, Cehoslovacia și Italia.

Există o egalitate sensibilă între echipe, Franța avînd un plus de valoare față de celelalte competitoare. Lupta mare se va da pentru locul II între echipele Spaniei, Marocului și României. În acest an șansa echipei noastre este mai bună ca oricînd.

Iată lotul jucătorilor care vor evolua : **Lăzăroiu Sorin** (Rapid) ; **Cioarec Nicolae** (Școala Sp. 2) **Grigoraș Cristache** (S.S. 2) ; **Sandu Sorin** (Rapid) ; **Malancu Radu** (Rapid) ; **Ionescu Marin** (Rapid) ; **Giba Daniel** (Club Sportiv Școlar) ; **Moldovan Romulus** (Constructorul) ; **Burghelea Marian** (Rapid) ; **Munteanu Mircea** (C.S.S.) ; **Corneliu Octavian** (C.S.S.) ; **Boroi Rică** (C.S.S.) ; **Marinel Gheorghe** (Rapid) ; **Mogoș Constantin** (C.S.S.) ; **Enache Dumitru** (C.S.S.) ; **Bujor Marin** (S.S. 2) ; **Bidirel Constantin** (S.S. 2) ; **Gall Gheorghe** (Rapid). Antrenor profesorul **Pădureanu Nicolae.**

M. NICULESCU

INTERVIUL CITITORILOR

cu

CORNEL DINU

REAMINTIM cititorilor că revista „Magazin" le oferă posibilitatea de a lua un interviu „în exclusivitate" și în manieră personală cunoscutului jucător de fotbal **CORNEL DINU** de la „Dinamo".

SCRISORILE — conținînd întrebări de orice natură, exprimate cît mai concis — trebuie să ajungă la redacție pînă în ziua de 10 aprilie a.c.

RĂSPUNSURILE lui Cornel Dinu la întrebările cititorilor vor fi publicate pînă la sfîrșitul lunii aprilie.

PESTE 100 DE ÎNTREBĂRI au sosit la redacție încă din primele zile ale acestei săptămîni.

JOE FRAZIER, PRIMUL CAMPION MONDIAL, CARE ȘI-A APĂRAT TITLUL, ÎNTRÎND APOI ÎN SPITAL

de Paul OCHIALBI

Max Baer la capătul patului de suferință a lui Primo Carnera

De la 7 februarie 1882, cînd celebrul John Sullivan a devenit primul campion mondial oficial al „greilor", în urma unei victorii realizată prin k.o. la rundul 9 asupra lui Paddy Ryan, și pînă mai zilele trecute, istoria boxului n-a consemnat în numeroasele sale pagini, ca vreun deținător al centurii mondiale, învingător, să părăsească ringul internîndu-se la spital.

Și totuși cu ocazia ultimei confruntări pentru mult rivnita „centură cu diamante", Joe Frazier, strălucitul învingătorul la puncte al lui Cassius Clay, a fost nevoit să ia calea spitalului St. Luke din Philadelpia pentru a intra în „reparații capitale". Este cunoscut amatorilor nobilei arte din țara noastră că Joe Frazier a recepționat numeroase lovituri la figură și că la 48 de ore de la înfruntarea cu Cassius Clay, în postura de învingător, au fost nevoiți să urce în ambulanța salvării pentru a primi la spital ingrijirile specialiștilor. La 14 iunie 1934 la New York, Max Baer a devenit campion al lumii făcîndu-l k.o. în repriza a 11-a pe uriașul italian Primo Carnera. Imediat după pronunțarea verdictului Carnera, cu trei coaste pleznite, a fost dus la spital și pus în gips. Foarte sportiv, Max Baer l-a vizitat a doua zi pe învinsul său. Apoi la 22 iunie 1938 tot la New York, „bombardierul din Detroit" (și nu din Chicago cum l-au botezat unii confrați de ai noștri pe Joe Louis) și-a apărat cu brio titlul făcîndu-l k.o. în numai 122 de secunde pe Max Schmeling. Cu o mînă fracturată și cu două coaste rupte, Schmeling a fost dus de urgență la spital. În sfîrșit, la 6 februarie 1967, pe ringul orașului american Houston, Cassius Clay și-a conservat titlul de campion al lumii învingîndu-l la puncte pe Ernie Terrell. Suferind o deplasare a retinei, Terrel a luat drumul spitalului unde a rămas pentru o perioadă de două săptămîni, fiind operat și practic pierdut pentru box. Așadar, Joe Frazier deține la ora aceasta și performanța de a fi primul boxer care și-a apărat cu succes titlul mondial la categoria grea, intrînd în... spital. Învinsul său se numește însă Cassius Clay.

Joe Louis făcîndu-l k.o. pe Max Schmeling

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

SPAIMA CONFRAȚILOR ITALIENI... Stăteam de vorbă, într-o amiază zăpușitoare, în Mexic, cu mai mulți colegi italieni. În uriașa sală a mașinilor de scris de la hotelul „Maria Isabel" rămăseserăm puțini... Nu era nici zi de meci. Tocmai bine pentru șuetă. N-am de lucru și îi întreb la un moment dat, pe confrații din Milano, din Roma, din Bologna, da, erau și din Torino, de la ziarul „Tuttosport" : „Cine vă face zilele cele mai fripte cu declarațiile, cu anunțarea formației, cu nemulțumirile la criticile din cronici ? Helenio ? Heriberto ? Rocco ?"

Toată lumea a izbucnit în ris. Ezio de Cesari, cel mai mucalit dintre toți, mai pus pe șotii ca oricare (aparține oarecum Sudului ; e originar din Neapole și lucrează la „Corriere dello sport" din Roma) pune primul frînă hazului și îmi răspunde : „Pariez pe orice că n-ai să ghicești ! N-ai să ghicești fiindcă marea noastră spaimă nu e nici antrenor, nici jucător, nu e nici măcar un președinte de club. Știi cine este ? Wartraud Haller, soția internaționalului, acum la Juventus, ea este !"

Rămîn mut de uimire. Cum, soția unui judecător, spaima presei sportive italiene ?

— „Nu-ți vine să crezi ? intervine Giulio Turrini de la „Stadio" din Bologna. Nici mie nu mi-ar fi trecut prin minte. Pînă în ziua cînd, era pe vremea cînd Helmuth juca la noi, la Bologna, am făcut unele aprecieri nu tocmai laudative la adresa lui. Abia venisem la redacție, a doua zi, și telefonul m-a și luat în primire. Era chiar dînsa, doamna Wartraud Haller. Crezi că am putut articula o silabă din clipa cînd a luat startul verbal ? Nici gînd. Vreun sfert de oră am ascultat un elogiu fotbalistic al soțului, încă pe atîta a durat o cronică a meciului cu pricina, disecîndu-se minut cu minut ceea ce a făcut onorabilul Haller în teren, iar la urmă niște aprecieri despre rubrica de fotbal a ziarului care nu aveau... de loc darul să mă flateze".

Pier Cesare Baretti, de la „Tuttosport", fusese eroul unei întîmplări și mai și. În ziua cînd Haller s-a transferat la Juventus, Wartraud Haller a apărut ca o furtună în redacție punînd în vedere tuturor că au datoria să-l trateze așa cum se cuvine pe noul venit. Fiecare ziarist primea un avertisment serios în această privință. Se povestea chiar și despre o mică alergare, de la ușile vestiarelor unui stadion pînă la prima stație de taxi, cu doamna Wartraud în postura de... urmăritoare și unul dintre confrații italieni în rolul de urmărit. Cînd șueta noastră luă sfîrșit, eu binecuvîntam în gînd, de la mii de kilometri distanță, pe pașnicele soții ale jucătorilor noștri...

REÎNTOARCEREA LUI PÎRCĂLAB LA NÎMES : După amiaza aceea de groază, 20 martie, de la ora cînd telexul lui „France Presse" bătea știrea dispariției lui Pîrcălab și pînă în clipa cînd tot el se scuza, și dezmintea, au trăit-o și mulți dintre admiratorii de la Nîmes ai internaționalului nostru. Și ei, ca și noi cei de acasă, au trecut de la copleșitoarea durere la o explozie de bucurie. Cel care furase automobilul lui Ion, cu opt zile înaintea accidentului căruia avea să-l cadă victimă, era unul dintre șarlatanii orașului, recidivist în materie de furt. Între timp, la Bastia, Pîrcălab afla și el despre „decesul său de trei ore" și făcea, a doua zi, o repriză excelentă, contribuind la un egal prețios în deplasare.

La reîntoarcerea echipei, Ion al nostru s-a bucurat, vă închipuiți, de o primire cu totul specială. Aplauze, purtări pe brațe și un pahar de vin ciocnit în sănătatea eroului acestei întîmplări cu un început așa de tragic.

DE LA IAȘI... În orele dinaintea meciului Politehnica Iași — Dinamo București, de duminica trecută, se vorbea despre o bătălie de culise între antrenorii Mărdărescu și Traian Ionescu. Se spunea că Mărdărescu ar fi trimis stropitoarele auto ale orașului să ude cît mai virtos terenul. Se zicea că Traian Ionescu, ca răspuns, ar fi cerut un control antidopping. Asta se vorbea...

Eu am văzut, după meci, o strîngere de mînă (o sper sinceră) între cei doi antrenori cărora — înainte de orice — trebuie să le prețuim valoarea profesională și pasiunea cu care muncesc pentru a prezenta „distribuțiile" din Iași și din București cu rolurile cît mai măiestru jucate.

MOZAIC

Învinsă cu 5-0, o echipă feminină de fotbal din Anglia a depus o contestație, afirmînd că patru goluri din cele cinci primite, marcate de Lucille Cato, sînt de fapt opera unui băiat și nu a unei fete !

Controlul executat ulterior, a dovedit că reclamația nu era cu nimic justificată, drept care rezultatul a fost omologat. Iat-o pe Lucille Cato, un, dacă vreți o centră-înaintașă, care a demonstrat o deosebită eficacitate.

PENTRU prima oară în istoria Jocurilor Olimpice, la ediția din 1972 de la München, pe medaliile înmînate primilor clasați la toate disciplinele, vor figura numele și prenumele sportivului. Aceste operații de gravare se vor executa în cîteva secunde datorită unei mașini speciale.

FEDERAȚIA engleză de atletism și-a depus candidatura pentru organizarea întrecerilor finale ale Cupei Europei de atletism (masculin și feminin) prevăzute în anul 1973.

ÎN URMA unei tombole organizată în orașul Frankfurt pe Main s-a strîns o sumă de 750 000 mărci, care a fost pusă la dispoziția Comitetului olimpic pentru pregătirea sportivilor vestgermani în vederea Jocurilor Olimpice din 1972.

KINDERE este numele unui atlet din Tchad, (recordmenul Africii la 110 m garduri în 14") care se află acum în Franța pentru a-și continua studiile. Interesant de semnalat este faptul că prenumele lui este De Gaulle !

DIN CELE 36 recorduri mondiale la haltere, 27 sînt deținute de sportivi din U.R.S.S.

S-A FĂCUT cunoscut că 115 țări din cinci continente au prezentat la televiziune filmul documentar realizat de Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice din 1972, intitulat „München, un oraș care se pregătește".

ANDRE VAN ZYL (20 de ani) din Africa de Sud, a stabilit un nou record mondial de durată, patinînd (pe patine cu rotile) timp de 108 ore neîntrerupt.

DUPĂ un calcul făcut de un specialist, rezultă că Gabrielle Seyfert, fosta campioană mondială de patinaj artistic (care a abandonat recent activitatea competițională) a petrecut pînă acum pe gheață (avînd în vedere că patinează de la vîrsta de 6 ani) 20 000 de ore sau 833 zile sau dacă vreți 2 ani, trei luni și 12 zile...

UN SPECIALIST în probleme de cultură fizică, K. L. Andersen, a făcut cunoscut după lungi studii că oamenii pot practica sportul pînă la vîrste înaintate. Astfel, pentru ciclism, tenis și schi vîrsta maximă ar fi 75 de ani, pentru înot 70 de ani, pentru fotbal 55 de ani, pentru volei, canotaj 60 de ani, pentru box 45 de ani, pentru marș și gimnastică 80 de ani.

GARY GABELICH, primul om din lume care pe bordul unui vehicul terestru a depășit viteza de 1 000 km pe oră, a fost amendat pe o autostradă din California, pentru... exces de viteză. Gabelich conducea mașina sa cu... 128 km pe oră...

CONSILIUL municipal al orașului Perpezac-le-Noir (Franța) a decis ca o stradă din această localitate să poarte numele cunoscutului ciclist Raymond Poulidor.

HUGH MILLER din Sucramento, a stabilit în cadrul unui concurs, un nou record școlar al S.U.A. în proba de maraton. Timpul înregistrat : 2 h 43'4". Vîrsta recordmenului : 14 ani !

ATLETA sud-africană Anne Mac Kenzie, deține fără îndoială recordul longevității în atletismul feminin : la vîrsta de 45 de ani, după 25 de ani de sport, ea a realizat 2'19"2 la 800 m, și 5'01"8 la 1 500 m.

Atletul francez Roger Bambuck se pregătește asiduu pentru viitorul sezon atletic. Bambuck dorește ca în acest an, mai precis la campionatele europene care vor avea loc la Helsinki (10—15 august) să obțină pe lîngă o performanță superioară și încoronarea activității sale cu un titlu european. Printre metodele folosite la antrenament iată una ilustrată de fotografia de mai sus, destul de originală: Bambuck se „întrece" cu trăpașul „Toscan", condus de cunoscutul driver Jean-René Gougeon ...

AUTOMOBILISM

SĂ STĂM DE VORBĂ

Din multitudinea de scrisori sosite la redacție în ultima vreme vom răspunde azi la cele ce prezintă probleme de interes general. La cele ce se refereau la cazuri particulare am răspuns prin poștă.

Din partea cititorului rubricii noastre, **prof. dr. ing. N. TECUȘAN din Timișoara** am primit un articol de specialitate, deosebit de interesant despre bateria de acumulatoare. După cum știu toți automobiliștii interesați, au loc discuții legate de găsirea celei mai optime metode de păstrare a bateriilor de acumulatoare, deoarece din cele trei metode cunoscute : păstrarea uscată, păstrarea umedă (cu electrolit în ea) sau păstrarea sub încărcare continuă, nu s-a stabilit care ar fi cea mai bună.

După o serie de calcule și experiențe, cunoscutul specialist timișorean ajunge la constatarea că autodescărcarea bateriei este accentuată la temperaturi pozitive ale electrolitului și mai puțin accentuată la temperaturi negative. Or, mulți amatori întrebați fiind cum și-au conservat bateria în timpul anotimpului rece, răspund că, prima măsură ce au luat-o e că au adus-o în casă, cămară etc., deci la o temperatură mai ridicată decît în mediul înconjurător. Profesorul N. Tecușan consideră că lăsarea bateriei de acumulatoare pe mașină în garaj sau afară, conduce la o autodescărcare mai mică, deci păstrarea ei este din acest punct de vedere mai elocventă. Natural însă că o baterie de acumulatoare ținută în frig, înainte de a o utiliza trebuie menținută cîtva timp la o temperatură pozitivă pentru a-și recăpăta potențialul ei funcțional.

Considerînd mai mult decît interesante afirmațiile profesorului N. Tecușan, le-am publicat alăturat, așteptînd de la domnia sa și alte materiale de specialitate.

IOAN C. din județul Hunedoara, ne-a sesizat unele greutăți ce le întîmpină atunci cînd caută piese de schimb pentru „Dacia 1100". Noi am sesizat I.D.M.S. și Uzina de autoturisme din Pitești printr-o scrisoare și o facem și acum, cerînd celor doi furnizori să dovedească mai multă solicitudine pentru cerințele automobiliștilor. Ne aflăm în pragul sezonului și știm cît este de neplăcut pentru un automobilist să stea cu mașina pe butuci, uneori pentru o simplă garnitură. Cerem deci să se ia măsuri neîntîrziate în acest sens.

Cititorul **I. PETRU din Piatra Neamț,** ne invită să vizităm acest oraș pentru a vedea cîte încurcături au produs aici semnele și agenții de circulație. În ce privește semnele, acestea fie că lipsesc, fie că sînt plantate chiar și unde nu trebuie. După cum spune cititorul sus-amintit, traversezi întregul oraș prin arterele principale fără să găsești un loc de parcare : peste tot același semnal ce interzice oprirea. Neputîndu-ne deplasa la fața locului, propunem organelor în drept să studieze această problemă și, aplicînd întocmai prevederile legale, să vină în sprijinul automobiliștilor care circulă prin Piatra Neamț.

Ce tipuri noi se vor mai produce la Uzinele de autoturisme din Pitești ? Aceasta este întrebarea pe care ne-o adresează **I. IONAȘCU din Constanța.** Pentru moment nu vă putem spune nimic nou. Desigur, după cele două Dacii aflate acum în producție vor mai veni și altele. Ce și cînd, vom informa la timp cititorii.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

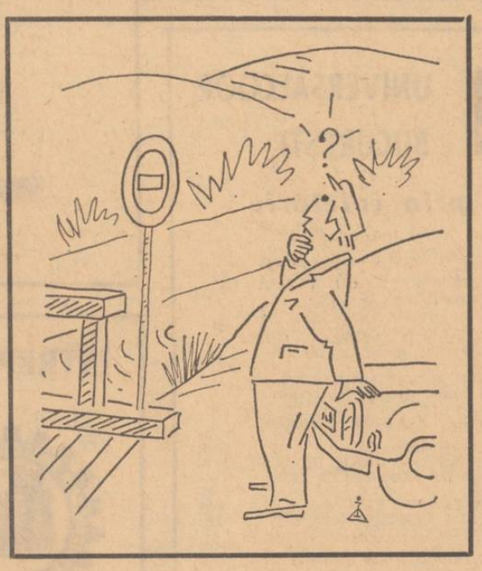

Din partea cititorului **IACOB DUMITRU din Cluj,** am primit un desen pe care, în dorința de a fi un stimulent, îl reproducem mai jos. Sperăm să primim asemenea desene și de la alți cititori, bineînțeles, mai bune.

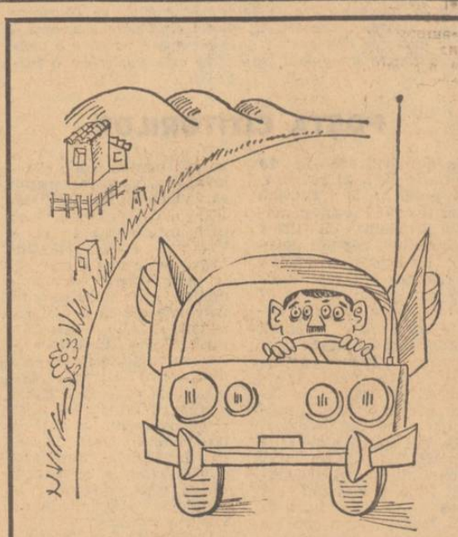

În excursie, fiți cu ochii în patru...

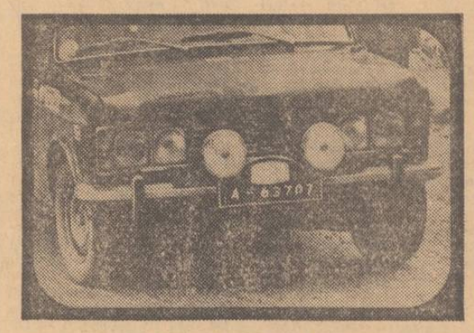

Iată imaginea FIAT-ului 125 cu faruri pentru ceață montate în față. Imaginea din numărul trecut purtînd această explicație reprezenta un nou tip de autoturism japonez NISSAN—1500.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 705 — Sîmbătă 10 aprilie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDĂ săptămînală

O ZI A SINTEZELOR

Ne mai desparte mai puțin de o lună de ziua sărbătoririi semicentenarului partidului. Aceasta din punct de vedere calendaristic, deoarece evenimentul nu poate fi cuprins doar într-o zi, într-o festivitate. El se reflectă în tot ceea ce înfăptuim. Gloriosul semicentenar al Partidului Comunist Român și-a pus pecetea pe tot ceea ce cuprinde viața noastră politică, social-economică, culturală, pe atmosfera de puternic elan creator ce caracterizează munca poporului nostru. Firește, ritmurile înalte ale dezvoltării multilaterale a patriei sînt rezultatul politicii consecvente a partidului, rezultatul, în special, al măsurilor din ultimii ani, care, ca urmare a Congreselor IX și X și a Conferinței Naționale a partidului, au dat un puternic impuls perfecționării vieții social-economice, au fructificat tot mai larg capacitatea tuturor oamenilor muncii, făuritorii bunurilor materiale și spirituale. Întîmpinarea semicentenarului cuprinde în sine și rezultatele strălucite ale cincinalului pe care, de curînd, l-am încheiat, și faptul că grelele calamități ale anului trecut n-au putut stăvili mersul înainte al economiei noastre, și faptul că primul trimestru al noului cincinal a înregistrat și depășit rezultatele scontate. Ea cuprinde și creația științifică tot mai prestigioasă, și succesele remarcabile ale literaturii și artei. Într-un cuvînt, aniversarea partidului constituie o sinteză a unor mari înfăptuiri, în care ne regăsim ca individualități într-un mare și continuu efort colectiv. Din acest punct de vedere, ziua de 8 mai a acestui an va fi un moment de bilanț, după care drumul va fi continuat spre obiectivele pe care partidul le-a înfățișat poporului nostru iar poporul și le-a însușit cu convingerea că ele reprezintă drumul spre fericire și civilizație avansată.

Și va fi și o zi a recunoștinței și a aducerilor aminte, o zi a cinstirii eroilor noștri, care, timp de decenii, în condițiile întunecatei ilegalități, au luptat sacrificîndu-și, adesea, libertatea și chiar viața pentru ca generațiile noastre să se bucure de liber-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Tudor Vladimirescu și Gheorghe Lazăr

DOCUMENTE INEDITE

Statuia lui Gheorghe Lazăr de la Avrig

DIN ARHIVA LUI GHEORGHE LAZĂR

- Cum a fost salvată o parte din biblioteca lui Gh. Lazăr.
- Însemnarea secretă de pe unul din volume.
- Lucrări necunoscute bibliografiei românești.
- Descoperitorul arhivei lui Gheorghe Lazăr, prof. univ. ONISIFOR GHIBU, demonstrează, pe baza documentelor găsite, raporturile dintre cele două mari personalități ale revoluției din 1821.

(Amănunte în pag a 2-a)

ARHITECTURA

TRADIȚIE — PERSONALITATE — REALITĂȚI CONTEMPORANE

Convorbirea noastră cu prof. dr. arh. Cezar LĂZĂRESCU

președintele Uniunii Arhitecților

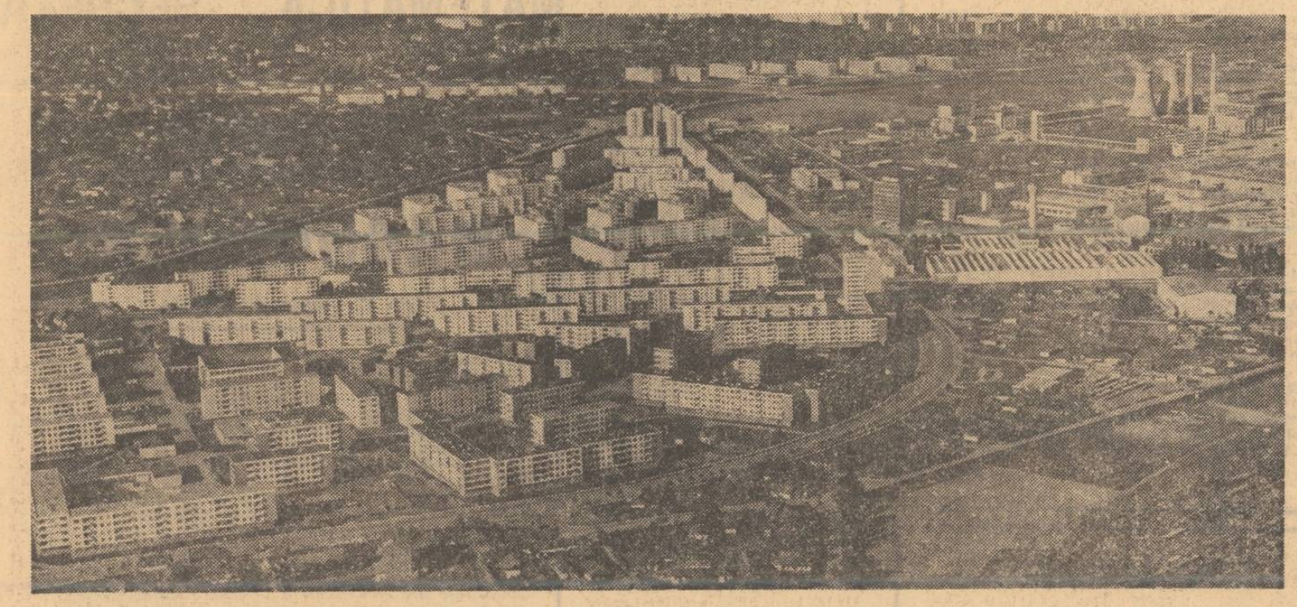

Din noua arhitectură a Iașului — vedere din avion

Cu arhitectura, cu ceea ce ne dăruiește ea, ne întîlnim mereu. Dialogăm cu arhitecții care ne-au proiectat locuințele, fabricile sau clădirile destinate unor activități sociale, culturale, de mare amploare, chiar cînd ne mulțumim doar să le privim operele. Sigur, ne spunem și părerile, deseori contradictorii și nu e deloc rău că se întîmplă așa. Relația arhitect-public nu poate decît să îmbogățească experiența unuia și să deschidă celuilalt perspective mult mai spectaculoase pentru ambianța în care trăiește. **O recentă dezbatere — a treia Conferință a Uniunii Arhitecților — a oferit prilejul unei sinteze, unor concluzii profesionale. Una dintre ele avea în vedere necesitatea folosirii mai accentuate a opiniei publice în alegerea și definitivarea unor proiecte, unor detalii de sistematizare, a unor soluții preconizate de urbanistica modernă.** Este, de altfel, subiectul de la care dorim să și începem convorbirea noastră de azi cu **prof. dr. arh. CEZAR LĂZĂRESCU, președintele Uniunii Arhitecților.**

— Arhitectul concepe și realizează — împreună cu alți specialiști — construcții pe care omul le va folosi mulți ani, opere care se vor încadra în peisajul urban sau rural, acceptînd de la bun început confruntarea necruțătoare cu timpul, două alternative pentru aceste creații: să dăinuie prin personalitatea lor, sau, dimpotrivă, să cadă în anonimat. În ce măsură credeți că un strîns contact cu opinia publică poate aduce completări care să asigure unei construcții o astfel de utilitate socială, capabilă s-o facă să răspundă unor exigențe mo-

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Monolog interior despre...

EFICIENȚĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

Că trăim în plin secol al eficienței, iată un adevăr cu care au început, vrînd-nevrînd, să se împace pînă și cei mai încăpățînați suporteri ai virtuților actului gratuit. Eficiența nu e însă o abstracție neguroasă, nici o zeitate inertă pe care s-o poți satisface numai cu genuflexii verbale și mătănii declarative. Ea impune inovări substanțiale de optică socială nu numai la scara întregii colectivități, ci și la aceea — măruntă, dar definitorie — a fiecărei unități cugetătoare și productive. Cu repercusiuni neîndoielnice asupra fiecăruia dintre noi.

Tiparul individual în care turnăm cerințele majore ale eficienței — cerințe exprimate cu atîta pregnanță de ultimele documente de partid — comportă neapărat și anumite norme morale adecvate, pe deplin consonante cu obiectivele spre care năzuim. Una dintre ele mi se pare a fi angajarea totală a resurselor lăuntrice, sentimentul acut al participării solidare la efortul comun. Oriunde ți-ai desfășura activitatea, nu poți — nu ai voie — să te eschivezi de la întrebarea fundamentală: cu cît am sporit astăzi avuția materială și spirituală a obștii? De felul cum răspunzi la această întrebare —

CONTINUARE ÎN PAG. 7

Începînd din acest număr noul serial de aventuri

BUNICUL și porunca a șasea

de Petre SĂLCUDEANU

(Pagina a 7-a)

ADULTUL — UN NECUNOSCUT

de dr. docent Victor SĂHLEANU

- Bioreutica și virstele omului
- Să ne cunoaștem pe noi înșine
- Pedagogia adultului are nevoie de o adultologie
- O preocupare ce nu-și va pierde niciodată actualitatea

(Pagina a 5-a)

DESCENDENȚI AI VIKINGILOR ÎN JUNGLELE SUD-AMERICANE?

- Apariții neașteptate în desișurile junglelor dintre Gran Chaco și Orinoco: „indieni albi", cu ochi albaștri, păr și bărbi blond-roșcate — aprigi mînuitori ai arcului cu săgeți
- Originea lor e asociată de oamenii de știință cu „descoperirea" Americii înainte de Columb

(Pagina a 3-a)

DEBUT LA SCALA CU DAN IORDĂCHESCU

(Pagina a 4-a)

VĂ MAI AMINTIȚI DE LUCIAN POPESCU?

(Pagina a 8-a)

MODA PĂLĂRIILOR LA LONDRA

(Pagina a 6-a)

ARHITECTURA

TRADIȚIE — PERSONALITATE — REALITĂȚI CONTEMPORANE

URMARE DIN PAG. 1

derne frumoși, dar să-i dea și gîrul dăinuirii ei în timp?

— În așa măsură, încît socotesc de pildă că **IN ALEGEREA CELOR MAI BUNE SOLUȚII ALE UNUI CONCURS, CUNOAȘTEREA OPINIEI PUBLICE AR FI DE MARE AJUTOR.** Desigur că juriul unui concurs, care în general este format din specialiști cu multă experiență va tria și alege dintre soluțiile prezentate pe cele mai corespunzătoare. Consider că **ALEGEREA CELEI DEFINITIVE CARE SE VA REALIZA, AR FI BINE SĂ SE FACĂ PE BAZA UNOR LARGI DISCUȚII PUBLICE ÎN CARE MASA MARE A CETĂȚENILOR INTERESAȚI ÎN EVOLUȚIA ORAȘULUI LOR SĂ-ȘI POATĂ SPUNE CUVÎNTUL. Cunoașterea părerilor unui public cît mai larg poate aduce, alături de opiniile specialiștilor, argumente în favoarea trăirii mai îndelungate a unei construcții în timp, trăirii ei nu doar în sensul adoptat ci al utilității ei sociale.**

Concursurile pe care dorim să le organizăm de acum înainte au și caracteristici care, cred eu, vor ușura găsirea soluțiilor celor mai interesante pentru a îmbina dorința de a răspunde vieții și tehnicii moderne cu viziunea omului modern asupra nevoilor sale și căilor de a se adapta la acestea. **Doresc ca aceste concursuri să aibă o participare mult mai largă. Mă gîndesc la arhitecții din județele țării și în special la cei tineri. Înlăturîndu-se piedici de ordin pur administrativ, este necesar să se dea posibilitatea celor al căror proiect a fost premiat, să participe și la realizarea lui, indiferent dacă sînt din București sau din alte orașe ale țării.**

— Se pare că aveți intenția de a și lansa un astfel de concurs pentru construcții importante în orașul București.

— Desigur, consider că este de dorit ca la realizarea construcțiilor importante din toate orașele țării, și mai ales din București, la întocmirea studiilor de sistematizare și a proiectelor ansamblurilor urbanistice importante ce vor contura imaginea viitoare a orașelor țării noastre, să fie antrenați un număr cît mai mare de specialiști, de arhitecți. Secretarul general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** spunea că „se pot găsi multe idei bune dacă masa arhitecților și a cetățenilor este chemată să-și aducă contribuția".

— Numărul foarte mare de locuințe construite sau care se vor construi în acest cincinal în țara noastră determină și cele mai ample și aprinse discuții în legătură cu aceste adevărate „orașe moderne" în mijlocul orașelor. Se pomenește deseori cuvîntul monotonie sau se vorbește, uneori, despre lipsa lor de personalitate. De unde provin unele lipsuri în aspectul și în funcționalitatea acestor cartiere gigant? Ar putea o altă concepție de ansamblu, o mai intensă inspirație din tradițiile arhitecturii românești să ne ferească că pe viitor, de astfel de „neplăceri"?.

— Monotonia construcțiilor nu poate fi luată în considerație decît în măsura în care arhitectura modernă are la noi, cum are pretutindeni în lume, niște caracteristici generale, corespunzînd vieții și tehnicii contemporane. **Lipsa de personalitate a unor mari cartiere de locuințe noi bucureștene sau din alte orașe se explică poate și printr-o concepție de ansamblu ce n-a avut tot mereu în vedere și crearea lor ca centre cu viață proprie. S-a construit pornindu-se, uneori în primul rînd de la rezolvarea problemei cazării populației, iar amplasarea dotărilor de tot felul nu s-a făcut în funcție de ceea ce are nevoie omul pentru a avea un cadru de viață proprie, pentru a se simți bine acolo, în cartier și a nu evada mereu cînd dorește să se distreze, să se plimbe, către zonele centrale.** Timpul, despre care vorbeam mai înainte, adaugă valori în plus unor construcții, unor ansambluri atît de noi, astăzi, și, mai ales, contribuie la legarea cetățeanului de cartierul său. Dar noi trebuie să încercăm de pe acum să evităm greșeli pe care le observăm, folosind experiența cîștigată pentru a reflecta în fiecare construcție o concepție care să-i dea personalitate. Mă întrebați dacă inspirația din tradițiile arhitecturii românești ar putea să aducă și ea un plus de personalitate construcțiilor, ferindu-le de așa-numita „monotonie" a arhitecturii moderne. Depinde cum este folosită tradiția aceasta. Personal, nu cred, de exemplu, că pot transpune astăzi unele elemente folclorice aparținînd unor vechi tradiții a ciopliturilor de lemn, în beton armat sau structuri metalice. **Arhitectura nouă, românească se naște astăzi sub ochii noștri. Ea corespunde vieții noastre, nevoilor, aspirațiilor noastre, rezultatelor progresului tehnic, posibilităților economice ale țării. Tehnica, viața de azi nu se potrivesc celor de acum zece ani. Sursele creării unei arhitecturi românești le aflăm în cunoașterea perfectă a realităților vieții noastre contemporane.**

Frumosul spre care tindem astăzi, nu constă însă în dogmatizarea unor canoane depășite sau în suprapunerea unor elemente ce nu decurg organic din funcțiuni sau sînt improprii noilor structuri. **Valoarea arhitectonică ca fenomen artistic complex, derivă tocmai din exprimarea cît mai clară a acordului dintre funcțiune, tehnologie și formă. Acest acord trebuie să constituie continuarea culturii noastre milenare, în spiritul cerințelor contemporaneității socialiste, a trăsăturilor caracteristice proprii, specifice arhitecturii și sensibilității poporului nostru.**

Pragul de la care un ansamblu sau o clădire începe să capete o valoare remarcabilă este atins tocmai atunci cînd izbutește să aibă un caracter național cît mai clar definit, o personalitate proprie distinctă, un aspect specific istoricește, format, care-l diferențiază de celelalte.

Lucia MANOLESCU

O ZI A SINTEZELOR

AGENDA săptămînală

URMARE DIN PAG. 1

tate; va fi o zi a recunoștinței și respectului pe care ni le datorăm unii celorlalți pentru ceea ce clădim cu mîinile și cu mintea noastră, pentru faptul că, în aceste zile chiar, deschidem noi porți ale viitorului.

Zi de sărbătoare, desigur, o sărbătoare la care vor participa la unison douăzeci de milioane de oameni, cu o spontană bucurie, cu convingerea verificată de practică a faptului că tot ceea ce se realizează în România socialistă vizează continua ridicare a buneistări, înflorirea patriei. Priviți în jur la tot ce se înfăptuiește, treceți în revistă măsurile care s-au luat sau cele pe care le preconizează partidul: totul are ca țel omul. Acest scop de o mare noblețe, pe care, pentru prima oară în istoria acestei țări, l-au proclamat comuniștii, a fost sintetizat recent de secretarul general al partidului în următoarele cuvinte: „Datoria noastră, a activiștilor de partid și de stat, a tuturor membrilor de partid, este ca fiecare la locul său de muncă să nu precupețească nimic pentru a sluji interesele clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, pentru a servi cauza socialismului și comunismului în România, pentru a contribui la bunăstarea și fericirea poporului nostru".

Acesta este Partidul Comunist Român, trup din trupul poporului, ale cărui interese le servește cu devotament de 50 de ani. Acesta este partidul căruia, în zilele premergătoare glorioasei sărbătoriri, întregul popor îi dedică gîndurile și faptele, recunoștința și dragostea, unite cu hotărîrea de a-i urma neabătut cuvîntul.

COOP

IMPORTANT

	Preț lei
— Tacîmuri alpaca, argintate tip Melhior — import Serviciu de 6 persoane (linguri, furculițe, cuțite, linguriță)	840
— Garnituri de 6 cuțite pentru bucătărie (din oțel inox. — import)	66
— Oale de bucătărie pentru fiert sub presiune tip KUKTA — import de 6 litri	200
de 4 litri	150
— Aquaterm — încălzitor electric pentru apă adaptabil la robinet	80
— Haine imitație piele pentru bărbați — import	570 — 660
— Haine imitație piele pentru femei — import	570 — 630
— Costume imitație piele (fustă + taior) import	570 — 630
— Ceasuri deșteptătoare „Slava" — import	120 — 132
— Aparate Foto „LIUBITEL" — import	350
— Reșouri de gătit cu 2 ochiuri alimentat cu petrol tip „Rapid". Reșoul este emailat, realizează performanțe termotehnice ridicate, prezintă siguranță în funcționare (plutitor metalic)	268

— Precum și alte articole textile, cosmetice, sport-turism, electrotehnice, metalice și chimice de uz casnic, livrează prin colet poștal cu plata ramburs. „Comertul prin coletărie".

COMANDA se face prin carte poștală
PLATA se face în numerar, la primirea coletului
GRATUIT, expediem la cerere, Catalogul de mărfuri
ADRESA NOASTRĂ: UNIVERSALCOOP, secția Comerțul prin coletărie, Str. Serg. Nuțu Ion Nr. 8-12, București, sect. 6.

(6241)

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele:

- **ACUMULATOARE AUTO UZATE, DIN PLUMB, ÎN STARE NEDEZMEMBRATĂ — 2,5 LEI/KG.**
- **DEȘEURI ȘI METALE VECHI FEROASE UȘOARE (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) NEPREGĂTITE ȘI PREGĂTITE — 0,20 LEI/KG.**
- **DEȘEURI ȘI METALE VECHI NEFEROASE (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3 LEI/KG.**

(6069)

SECVENȚE

ÎN CASA CU ZECE MII DE CĂRȚI

Cînd apărea monografia despre Barbu Ștefănescu Delavrancea, autorul, Al. Săndulescu se plîngea că n-a putut consulta o anumită revistă, „Doina", în care ar fi apărut cîteva documente interesante. Același lucru se întîmpla atunci cînd profesorul D. M. Pippidi scotea lucrarea „Contribuții la Istoria veche a României". Nu putuse consulta cîteva numere din revistele „Hesperos" și „Nea Pandora", ambele fiind de negăsit. Totuși, undeva se aflau...

L-am cunoscut pe omul care le avea, în fața unui anticariat. Se uita în vitrină cu o anumită satisfacție, zîmbind din cînd în cînd. Nu știu cum am început să vorbim. La un moment dat, m-a luat brusc de mînă și mi-a arătat vitrina:

— Vedeți? Nu-mi lipsește niciuna. Și... mai bine întrețin nute... Erau numai rarități: tot ce poate scoate mai de preț anticariatul. L-am privit neîncrezător, așteptînd o corectare a afirmației. Da, da, a continuat omul. Am cărți care nu se mai găsesc nicăieri.

Peste o oră, mă aflam în apartamentul lui Ion Trohani de meserie planificator, om de o informație și de o cultură impresionante. Unde te întorceai, cărți. Aveai senzația ciudată că și dincolo în spatele raftului, acolo unde ar fi trebuit să fie perete, erau tot cărți. Zeci mii de volume adunate într-o viață de om. Și toate acestea trecuseră, pagină cu pagină prin mîna și pe sub ochii lui. Într-o cămăruță de un metru pe un metru, raritățile — cam o mie de volume — cărți, colecții de reviste, almanahuri... Autografe date prietenilor și cunoscuților de Alecsandri, Delavrancea, St. O Iosif, Vlahuță, Eliade Rădulescu, Panait Istrati, Titu Maiorescu și mulți alții. Fiecare carte împachetată cu grijă deschisă cu o adevărată evlavie. Scrisori de familie, medalioane, ilustrate, fotografii. Credeam că asta e tot. Nu!

— La mine fiecare carte trăiește o viață unică. Multe le găsiți pe la anticariate. Aceleași, ca și cele de aici. Totuși... Să luăm o carte! „Al. Vlahuță — Viața și Opera", de Ion Gorun. Scrisă cam prin 1925—1926. Ajunge la mine și eu o așez în raft la locul ei. În 1918, moare Vlahuță, iar Radu Rosetti scrie în „Universul" un articol. Iată-l. Apare apoi, o carte poștală cu chipul lui Vlahuță și cu un sonet. E și ea aici. Altă carte poștală din 1966, un timbru cu chipul lui Vlahuță — 1958. Iată aici o scrisoare din 1912 a lui Vlahuță către un amic, în care se referă la prima lectură a lui Hagi Tudose. Acesta este un articol al lui Perpessicius. Tot despre Vlahuță. Iar aici, o scrisoare de la un călugăr care se pretinde rudă cu poetul. Toate cărțile mele au o asemenea familie.

Nu e de mirare că și cele trei reviste despre care vorbeam se află în colecția lui Ion Trohani. Le-a pus la dispoziția autorilor.

În casa unde cărțile trăiesc o altă viață, pe care o datorează nu numai autorilor, ci un pic și colecționarului, am descoperit o mare pasiune: planificatorul Ion Trohani reconstituie din bucăți disparate, cu răbdare și modestie, o parte din tezaurul din care am luat cîndva fiecare, cîte-o scînteie. Și din care luăm încă...

Anton UNCU

Tudor Vladimirescu în fața taberei — pictură de Theodor Aman

DOCUMENTE INEDITE DIN ARHIVA LUI GHEORGHE LAZĂR

Evocînd de curînd evenimentele din toamna anului 1940, acad. Mihai Beniuc amintea de comitetul fruntașilor intelectualității clujene care s-au ridicat împotriva dictatului de la Viena cităind printre membrii acelui comitet și pe profesorul universitar ONISIFOR GHIBU. Vizitîndu-l recent pe eruditul octogenar l-am găsit înconjurat de numeroase documente, lucrînd cu neobosită ardoare. Domnia sa ne-a dezvăluit o serie de informații deosebite, pe care le aducem la cunoștința cititorilor în cele ce urmează.

O ADEVĂRATĂ „STEA POLARĂ"

— Sîntem informați că lucrați la o vastă monografie consacrată lui Gh. Lazăr. Vă solicităm să relatați cititorilor revistei „Magazin" ce v-a determinat să vă ocupați de viața și opera marelui dascăl ardelean, fondatorul primei școli în limba română din București?

— Problema aceasta mă preocupă de aproape o jumătate de veac, datorită faptului nu numai că am fost decenii de-a rîndul profesor de pedagogie și istoria pedagogiei la Universitatea din Cluj, ci și pentru că avem anumite afinități. Amîndoi am fost fii aceluiași județ de munte, amîndoi ne trăgeam din familii de țărani săraci urmînd un timp aceeași școală secundară la Sibiu, amîndoi am fost profesori la seminarul din Sibiu, asemănări care mă îndrituiesc a gîndi că Gh. Lazăr mi-a fost pe parcursul aproape a întregii mele vieți o adevărată „stea polară".

Istoria evenimentelor petrecute în anul 1821 este în mare parte cunoscută, totuși, după părerea mea, asupra unui capitol mai sînt încă elemente neclare. Cercetările întreprinse m-au edificat asupra rolului lui Gh. Lazăr în revoluție, **rol pe care-l consider determinant, drept partener principal al lui Tudor.** Este adevărat că s-a amintit și pînă acum că el ar fi avut anumite legături cu Tudor pe cînd acesta își organiza tabăra de la Cotroceni, dar nu l s-a acordat acestui fapt decît o importanță secundară.

Contrar părerilor acreditate de legendă că dascălul ardelean ar fi părăsit Transilvania ca un biet pribeag căutînd să-și găsească undeva un adăpost de azi pe mîine, din investigațiile mele rezultă că n-a căutat în capitala Țării Românești pur și simplu un refugiu ci a venit aici atras de o misiune specială. De asemenea, nu este reală nici afirmația că Lazăr ar fi trecut Carpații pe la Brașov grație bunăvoinței boieroaicei Bărcănescu, deoarece este acum sigur că a plecat de la Avrig luîndu-și biblioteca compusă din cărți latinești, nemțești, franțuzești și italienești, de teologie filozofie și politică. Această comoară bibliofilă număra vreo 300 de volume, ceea ce pentru acele vremuri constituia un lucru extraordinar. Nimeni nu s-a întrebat pînă astăzi cum și-a transportat Gh. Lazăr biblioteca de la Avrig, respectiv de la Sibiu la București, într-o vreme cînd circulația era plină de dificultăți, mai ales că era vorba despre trecerea dintr-o țară în alta. Care alt om de litere român și-a dus cu el, în diversele locuri pe unde se deplasa, forțat de împrejurările vieții, un asemenea tezaur, așa cum era considerată în urmă cu 150 de ani o bibliotecă atît de cuprinzătoare? Cazul lui Gh. Lazăr este unic, pretîndu-se la interpretări dintre cele mai interesante. Este mai mult ca sigur că și-a transportat singur biblioteca, ajutat, poate, de unul din frați, încărcîndu-și cărțile în desagii atîrnați pe citiva cai și trecînd apoi astfel clandestin Carpații. Cînd, după cei 7 ani petrecuți la București, simțindu-se grav bolnav, s-a îndreptat către satul său natal, Gh. Lazăr și-a luat biblioteca la Avrig. Lă scurtă vreme după întoarcerea acasă el a decedat fără a fi lăsat vreo dispoziție specială cu privire la cărțile și arhiva sa. În asemenea împrejurări, ce puteau să facă rudele lui, probabil mai toate analfabete, cu voluminoasele cărți? Întîmplarea a făcut ca prin anii 1880, istoricul sibian Ilarion Puscariu să descopere la Avrig, la o rudenie a lui Lazăr, o parte din biblioteca acestuia. 73 de volume au fost achiziționate atunci și dăruite apoi Bibliotecii Academiei.

SURPRIZA DE LA AVRIG

— Concluziile dv. asupra rolului lui Gh. Lazăr în revoluția din 1821 ne îndrituiesc să credem că vă bazați pe studiul unor noi documente, pe lucrări necunoscute istoricilor. Ați descoperit și cercetat opere și manuscrise considerate pierdute?

— Da! Vă voi relata pe scurt una din întîmplările fericite din viața mea. În cursul unei vizite la Avrig, surprinzîndu-mă o ploaie torențială, m-am refugiat în casa unui pensionar, fost mic funcționar la o bancă bucureșteană. Intrînd în locuința acestuia am observat lîngă sobă, aruncată pe jos, o carte veche. Ridicînd-o, spre uimirea mea, am constatat, după legătura ei, că trebuie să fie o tipăritură de la Viena din jurul anului 1800. Deschizînd-o, am văzut că filele de la început erau rupte în mod de-a dreptul barbar, neputînd afla titlul cărții, autorul, localitatea sau anul tipăririi. Era o carte bilingvă de filozofie, cu o pagină în limba greacă și alta în limba latină. Deosebit de mirat că o asemenea prețioasă lucrare ajunsese în halul acela, l-am întrebat pe amfitrion: „Ce este cu această carte?" „Aprindem focul cu ea!" a fost răspunsul laconic primit. Intrigat peste măsură, am întrebat gazda dacă mai are și alte cărți asemănătoare și ea mi-a răspuns că mai sînt destule în podul casei!... A trebuit să depun o stăruință pentru a fi coborîte din pod cărțile și în scurt timp a fost adus un coș plin cu tot felul de volume, unele total distruse de ploi și vînt, altele într-o stare relativ bună. Am putut salva astfel 12 lucrări în latinește, grecește și nemțește. Cercetîndu-le cu atenție am găsit printre ele două, una nemțească și una latinească, care purtau iscălitura lui Gh. Lazăr, iar pe celelalte erau diverse însemnări care denotau că au aparținut tot acestuia. Cea mai importantă dintre cărțile descoperite la Avrig — un vechi manual latinesc de drept bisericesc — avea pe scoarța dinăuntru o însemnare revelatoare făcută de Gh. Lazăr. Scrisă pe patru rînduri, în limba latină, cu iscălitura alcătuită din litere cirilice, conținea o frază formată în așa mod încît să nu poată fi identificată ușor. Ea indică totuși cuvintele **„revoluția lui Tudor".** Deosebită este și data consemnată pe acest text și anume **ziua de 22 februarie 1821.** Descoperirea mi-a evidențiat că mă aflam **în fața unei activități secrete, aproape necunoscute a lui Lazăr.** Scriind în limba latină, limbă pe care puțini o cunoșteau pe vremea aceea la București unde se folosea în mod curent greaca, însemnarea denota net un caracter conspirativ. Atunci mi-am amintit că într-una din cărțile găsite de Ilarion Puscariu se află o inscripție asemănătoare, scrisă tot de Gh. Lazăr însă în limba germană, **în aceeași zi de 22 februarie 1821!** Interesant este că sesizarea mea se făcea după aproape 70 de ani de cînd această carte se afla în Bibliotecă Academiei și nimeni nu observase scrisul dascălului ardelean. Faptul că acesta **s-a servit în aceeași zi și privitor la același subiect** de două limbi străine puțin cunoscute mi-a sugerat ideea să emit ipoteza care apoi s-a conturat deplin.

Anumite legături dintre Lazăr și slugerul Tudor au fost făcute cunoscute de Eliade Rădulescu și Petrache Poenaru, însă nu li s-a acordat importanța cuvenită. Acum, **din însemnarea latinească conspirativă reieșea rolul deosebit al lui Lazăr în revoluția din 1821, mai ales dacă îi alăturăm și steagul revoluției lui Tudor,** steag a cărui analiză concretizează ideea **participării efective a lui Lazăr la lupta poporului pentru libertate, dreptate și pace.** Despre acest steag s-au ocupat istorici reputați ca B.P. Hașdeu, N. Iorga, I. Lupaș, A. Oțetea dar — după părerea mea — ei nu i-au descifrat semnificația deplină. Îndelungatele studii mi-au permis să dezleg secretul acestuia. Faptul că pe steagul lui Tudor figurau sfinții **Gheorghe** și **Tudor** era concludent acum pentru mine, confirmînd astfel ceea ce reușisem să stabilesc pe baza inscripției latinești conspirative. Concluzia despre amploarea contribuției lui Gh. Lazăr la revoluție mi-a fost revelată de asemenea de „Cronica" de la 1829 a starețului mănăstirii Sinaia, arhimandritul Ghenadie Pîrvulescu precum și de alte documente despre care dau detalii în monografia scrisă de mine.

LUCRĂRI NECUNOSCUTE ÎN BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ

— Ce alte lucrări ale lui Gh. Lazăr ați descoperit și ce importanță prezintă ele pentru istoria literaturii noastre?

— Dintre lucrările găsite la Avrig patru sînt necunoscute în bibliografia românească. Tipărite în 1735 la București în slavonește, la Rîmnic în 1789 în limbile greacă, slavonă și română și la Blaj în 1769, prezența acestor vechi cărți românești, dublată de „Codicele Lazăr", manuscris descoperit de Ilarion Pușcariu, constituie o dovadă despre strînsa familiarizare a lui Gh. Lazăr cu vechea cultură românească. Semnalez, de asemenea, ca aparținînd bibliotecii acestuia volumul al patrulea din operele postume ale regelui Friedrich cel Mare al Prusiei, opere apărute la Viena în 1786, în 13 volume, și una dintre ultimele lucrări ale marelui pedagog și gînditor umanist ceh J.A. Comenius.

Lucrări de mare interes am descoperit, de asemenea, la Sibiu, în biblioteca Bruckenthal și la Cluj în arhiva muzeului ardelean de odinioară. La Sibiu am dat peste o odă necunoscută pînă atunci, dedicată lui Napoleon și scrisă în 1810 la Viena. Brodată pe ideea umanității și a păcii eterne dintre popoare, oda a fost compusă în limbile română și franceză, fiind **cea dintîi operă românească tipărită și în limba franceză.** Dacă îi alăturăm și oda dedicată la 1808 tot din Viena lui Francisc I al Austriei, scrisă **„în limba daco-românească"**, Lazăr ținînd să sublinieze aceasta și în titlul versurilor sale omagiale, studierea celor două ode ne dezvăluie preocuparea lui asiduă, încă din perioada studiilor pentru problemele politice ale vremii.

Subliniez și faptul că biografii marelui meu înaintaș au înregistrat, fără a putea găsi vreo explicație, desele și lungile absențe din Sibiu și tot atît de desele și lungile popasuri la Brașov. **Enigma aceasta a fost în sfîrșit lămurită:** el desfășura la Brașov o foarte intensă activitate pe care n-o putea îndeplini la Sibiu din o mulțime de cauze. La Brașov a compus, parte traducînd, parte prelucrînd sau chiar compilînd 6 lucrări cu cuprins foarte variat, pe care le-a tipărit la Buda. Înregistrate în bibliografia veche românească sub numerele 847, 851, 852, 860, 885, 888, cu un autor ascuns sub diverse pseudonime, cercetătorii nu l-au putut identifica lăsînd din această cauză lucrările puțin studiate. Lucrul acesta l-am făcut eu pe larg, **stabilind cu suficientă certitudine că autorul lor** — singur sau în colaborare cu altcineva — **a fost Gh. Lazăr.** Din paginile acestor cărți se vede poziția gînditorului și filozofului. Citez spre exemplificare două dintre lucrări care denotă preocupările de atunci ale lui Lazăr: **„Întîmplările războiului Frantozilor și întoarcerea lor de la Moscva", tălmăcită de pre Nemție de un iubitoriu de neamul românesc. Și cu cheltuiala D-lui Alexie Lazaru, dată la tipariu, Buda 1814, 104 pag și „Arătare stăpînirei și a caracterului lui Alexandru I, Împăratul a toată Rossia", întocmită de I.D.F Rumpf, iară acum întîiu pre Românie prefăcută și tipărită, Buda, 1815, 104 pag.**

Simion SAVEANU

În numărul viitor

MATEMATICA... SECRETĂ

(Continuarea interviului de mai sus)

Clepsidra

MAGNOLIILE!

de Constantin VIȘAN

Acum două săptămîni arătau rebegite, firave și triste. Mulți trecători nici nu le sesizau prezența. Niște tufe banale și-atîta tot. Dar au fost de ajuns cîteva intîlniri cu soarele și în lemnul inert a început să zvicnească viața. Firavele domnișoare s-au împlinit, au înmugurit.

Azi noapte l-au visat pe Făt Frumos și de bucurie au înflorit. Duceți-vă să le vedeți! Le veți găsi, explozie de culoare și farmec, ochi ai pămîntului deschiși spre soare, în cîteva oaze de lumină ale Bucureștilor. Pe Polonă și în Cișmigiu, pe Aleea Alexandru și lîngă Sala Palatului. Frăgezesc peisajul din jur, aprind în catedrala albastră a primăverii albele candelabre ale purității.

Privind magnoliile ai senzația că participi la un eveniment insolit. La o sărbătoare a naturii. La un bal al pomilor. Magnoliile sînt domnișoarele de onoare ale acestui bal. Dar Balul pomilor printre blocuri rămîne totuși o iluzie, un vis de primăvară, o metaforă. O fantezie cu niște soliste romantice care, în ciuda ambianței de beton și asfalt, reușesc să improvizeze recitaluri excepționale. Ele își înalță cîntecul în văzduhul fără păsări. Căci, din păcate nu mai putem spune ca poetul:

„Veniți, privighetoarea cîntă
Și liliacul a-nflorit".

Privighetorile și ciocîrlîile le ascultăm mai mult pe bandă de magnetofon. Pădurile, cringurile și păsările cedează locul aglomerațiilor moderne, betonului, mașinilor.

Poet și pictor prin vocație, visător iremediabil, Bucureștiul își apără cu îndîrjire rezervațiile de ingenuitate, de gingășie. Între ele și magnoliile.

În Salonul de primăvară al orașului, ele sînt în centrul atenției. Toți iubitorii de frumos, toți îndrăgostiții ar dori să ia cu ei zîmbetul de Giocondă al unei magnolii. Magnolia este însă, prin excelență, o pictură de for public, un tablou care-și arată întreaga strălucire numai în locul în care l-a pictat autorul. Cel mai mare plain-air-ist al lumii: Soarele. O singură rațiune ar justifica ruperea unei magnolii. Pentru a împodobi cu ea statuia lui Eminescu. În clipa aceea, spațiul din fața Ateneului și-ar spori lumina, frumusețea, farmecul, gravitatea. Pentru că, nu știu dacă ați observat, dar magnoliile seamănă cu ochii lui Eminescu.

Mai există enigme?

1829 a starețului mănăstirii Sinaia, arhimandritul Ghenadie Pîrvulescu precum și de alte documente despre care dau detalii în monografia scrisă de mine.

LUCRĂRI NECUNOSCUTE ÎN BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ

— Ce alte lucrări ale lui Gh. Lazăr ați descoperit și ce importanță prezintă ele pentru istoria literaturii noastre?

— Dintre lucrările găsite la Avrig patru sînt necunoscute în bibliografia românească. Tipărite în 1735 la București în slavonește, la Rîmnic în 1789 în limbile greacă, slavonă și română și la Blaj în 1769, prezența acestor vechi cărți românești, dublată de „Codicele Lazăr", manuscris descoperit de Ilarion Pușcariu, constituie o dovadă despre strînsa familiarizare a lui Gh. Lazăr cu vechea cultură românească. Semnalez, de asemenea, ca aparținînd bibliotecii acestuia volumul al patrulea din operele postume ale regelui Friedrich cel Mare al Prusiei, opere apărute la Viena în 1786, în 13 volume, și una dintre ultimele lucrări ale marelui pedagog și gînditor umanist ceh J.A. Comenius.

Lucrări de mare interes am descoperit, de asemenea, la Sibiu, în biblioteca Bruckenthal și la Cluj în arhiva muzeului ardelean de odinioară. La Sibiu am dat peste o odă necunoscută pînă atunci, dedicată lui Napoleon și scrisă în 1810 la Viena. Brodată pe ideea umanității și a păcii eterne dintre popoare, oda a fost compusă în limbile română și franceză, fiind **cea dintîi operă românească tipărită și în limba franceză.** Dacă îi alăturăm și oda dedicată la 1808 tot din Viena lui Francisc I al Austriei, scrisă **„în limba daco-românească"**, Lazăr ținînd să sublinieze aceasta și în titlul versurilor sale omagiale, studierea celor două ode ne dezvăluie preocuparea lui asiduă, încă din perioada studiilor pentru problemele politice ale vremii.

Subliniez și faptul că biografii marelui meu înaintaș au înregistrat, fără a putea găsi vreo explicație, desele și lungile absențe din Sibiu și tot atît de desele și lungile popasuri la Brașov. **Enigma aceasta a fost în sfîrșit lămurită:** el desfășura la Brașov o foarte intensă activitate pe care n-o putea îndeplini la Sibiu din o mulțime de cauze. La Brașov a compus, parte traducînd, parte prelucrînd sau chiar compilînd 6 lucrări cu cuprins foarte variat, pe care le-a tipărit la Buda. Înregistrate în bibliografia veche românească sub numerele 847, 851, 852, 860, 885, 888, cu un autor ascuns sub diverse pseudonime, cercetătorii nu l-au putut identifica lăsînd din această cauză lucrările puțin studiate. Lucrul acesta l-am făcut eu pe larg, **stabilind cu suficientă certitudine că autorul lor** — singur sau în colaborare cu altcineva — **a fost Gh. Lazăr.** Din paginile acestor cărți se vede poziția gînditorului și filozofului. Citez spre exemplificare două dintre lucrări care denotă preocupările de atunci ale lui Lazăr: **„Întîmplările războiului Frantozilor și întoarcerea lor de la Moscva", tălmăcită de pre Nemție de un iubitoriu de neamul românesc. Și cu cheltuiala D-lui Alexie Lazaru, dată la tipariu, Buda 1814, 104 pag și „Arătare stăpînirei și a caracterului lui Alexandru I, Împăratul a toată Rossia", întocmită de I.D.F Rumpf, iară acum întîiu pre Românie prefăcută și tipărită, Buda, 1815, 104 pag.**

Simion SAVEANU

DESCENDENȚI AI VIKINGILOR ÎN JUNGLELE SUD-AMERICANE?

• Interesantele descoperiri din desișurile bazinelor Amazonului și al Paranei • Expediții științifice pe urmele ciudaților guayaki și asurini, oameni albi cu ochi albaștri, păr deschis și bărbi roșcate. • Pe măsura intensificării cercetărilor între Gran Chaco și Orinoco se conturează tot mai mult ipoteza că au fost descoperiți descendenți ai vikingilor, celților sau normanzilor care ar fi ajuns cu corăbiile în America cu mult timp înainte de Columb.

Printre numeroasele triburi de indieni care trăiesc în vasta regiune a continentului sud-american cuprinsă între Gran Chaco și fluviul Orinoco, au fost reperați, de-a lungul vremurilor, grupuri de oameni cu un aspect total diferit de cel caracteristic populației băștinașe, arămii, a acestor ținuturi: oameni cu pielea albă, ca aceea a europenilor nordici, cu ochi albaștri, cu păr și bărbi blond-roșcate.

Primele informații despre existența lor au fost furnizate încă de cronicarii conchistadorilor spanioli care le-au culeș, pe la începuturile cuceririi „lumii noi", din sursele culturii precolumbiene. Mai tîrziu, prezența unor localnici, cu un fizic atît de... neașteptat, în desișurile junglelor din bazinul Amazonului și al Paranei a fost semnalată de misionari și apoi de diferite expediții în partea locului. Cu toate acestea, „indienii albi" au fost considerați, pînă de curînd, de domeniul legendei. Oamenii de știință nu le-au acordat nici o atenție iar atunci cînd vreunul din ei era zărit de membrii unor expediții, era considerat un caz izolat, mai precis băștinaș atins de albinism (anomalie congenitală constînd în absența totală sau parțială a pigmenților din piele, păr și chiar irisul ochilor).

Se pare însă, că în anii din urmă, o serie de antropologi, etnografi și alți cercetători științifici care se ocupă de dezlegarea „enigmelor" populației din regiunile încă incomplet explorate ale Americii de Sud, nu mai contestă existența unor „fețe palide" chiar în rîndurile indienilor. Aceasta, mai cu seamă după o întîmplare petrecută acum circa zece ani în Paraguay, cînd într-un sat situat pe cursul superior al fluviului Parana, în regiunea ocrotită de lege ca o rezervație naturală pentru vreo 30 000 de băștinași, a apărut un grup, cam de 20 de „indieni albi", complet goi. Ei au fost identificați ca membrii unui trib al populației guyaki care trăiește în ținuturile pădu roase din răsăritul Paraguayului. Tot ce se știa pînă atunci în partea locului despre oamenii acestui trib era că sînt foarte sălbatici, chiar primejdioși, dată fiind iscusința extraordinară cu care mînuiesc arcul și săgețile, că sînt nomazi și nu cunosc agricultura, hrănindu-se cu roadele vînătorii și ale culesului fructelor și mai cu seamă a mierii, găsite în pădurile pe care le cutreieră. Prin constituția lor robustă, pielea albă, ochii de culoare deschisă, bărbile abundente, roșcate și părul blond cu tendințe de chelie, ei se deosebesc radical de celelalte triburi indiene. Se afirmă că niște misionari stabiliți în Paraguay au încercat, cu vreo două secole în urmă, să convertească doi sau trei asemenea „indieni albi", prinși întîmplător în junglă. Dar prizonierii au refuzat orice contact cu ei, preferînd să moară de foame, decît să-și schimbe modul de viață.

Întîmplarea din satul paraguayan a fost urmată după cîțiva ani de alta. Însoțind un grup de ingineri și tehnicieni brazilieni care lucrează la stabilirea traseului marii șosele transamazonice menită să lege Brazilia de Peru, reprezentanții „Fundației Naționale Indiene" au descoperit, pe malul rîului Pacaja, într-un sat cu colibe ca pentru vreo sută de locuitori, un grup de indieni asurini, tot cu pielea albă, ochi albaștri, păr deschis și bărbi roșcate. La capătul unor sumare cercetări, reprezentanții Fundației au aflat că acești „indieni albi" fac parte dintr-un trib foarte războinic despre a cărui existență nu se mai auzise în respectiva regiune, cam din anul 1936 încoace, dar care pe atunci atacaseră, cu o violență puțin obișnuită chiar în condiții de junglă, așezările altor triburi băștinașe și ale unor lucrători de pe plantațiile de arbori de cauciuc din apropiere.

Întîmplătoarele întîlniri cu „indienii albi", în Paraguay și Brazilia, au stîrnit o mare senzație în opinia publică și un interes crescînd în unele cercuri științifice, numeroși specialiști arătîndu-se dornici să cerceteze situația la fața locului și să cunoască ciudatele apariții „pe viu", în mediul lor natural. Cu atît mai mult cu cît, printre vestigiile vechilor culturi zapotece și mixtece, descoperite acum doi ani în apropiere de Oaxaca, în sud-vestul Mexicului au fost găsite numeroase și grăitoare indicii privitoare la viețuirea și pe aceste tărîmuri, a unor indieni albi și bărboși, deosebiți de restul populației.

O serie de expediții organizate de antropologi și etnografi din țări europene, sud-americane și din SUA. au pornit, în consecință, pe urmele ciudaților guayaki și asurini, prin desișurile junglei. Un important grup de specialiști a fost trimis de Universitatea din Buenos Aires cu misiunea concretă de a alcătui fișe biotipologice ale acestor nomazi insoliți, de altfel pe cale de dispariție, așa cum s-a constatat, dată fiind raritatea grupurilor întîlnite pînă în prezent.

De notat că o dată cu interesul pentru studierea „indienilor albi" ca atare, oamenii de știință vădesc o intensă preocupare pentru descifrarea originei, încă controversate, a acestora. S-au emis mai multe păreri potrivit cărora strămoșii lor ar proveni din afara Americii, iar pe măsură ce se intensifică cercetările, își face loc, cu tot mai multă insistență, teoria că aceștia ar fi descendenți ai vikingilor — sau poate ai celților, sau ai normanzilor — care au trăit cu secole în urmă în nordul Europei, popoare de navigatori încercați din rîndurile cărora, cum afirmă unele versiuni ce se bucură de o largă audiență, unii ar fi ajuns să „descopere" America, cu multă vreme înainte de Columb. De fapt, deocamdată e vorba doar de o ipoteză în sprijinul căreia vor mai trebui aduse probe științifice convingătoare.

În orice caz, înfățișarea „indienilor albi" reperați între Gran Chaco și Orinoco, evocă în mod surprinzător pe vajnicii corăbieri ai nordului, așa cum sînt cunoscuți din documentele istorice. Iar faptul că navele lor erau în măsură să-i ducă foarte departe de coastele septentrionale ale Europei, nu mai este pus astăzi la îndoială...

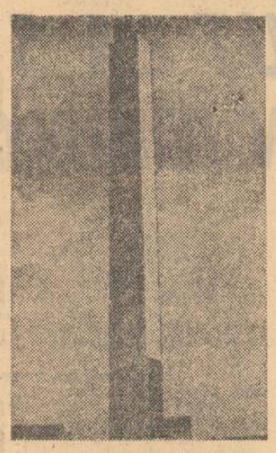

665 metri tuburi fluorescente alimentate cu 10 000 volți, 36 transformatori, 16 tone de beton, 6,5 tone de oțel, 560 m lemn au fost necesari pentru construcția la Paris a unui uriaș barometru luminos, înalt de 188 m și vizibil de la distanța de 15 km. S-a depus o muncă îndîrjită cu ajutorul mai multor elicoptere pentru a fi montat acest turn-barometru, care va indica parizienilor timpul prin schimbarea culorii: verde pentru timpul bun, albastru — variabil, roșu pentru ploaie.

CU PRILEJUL săpăturilor efectuate în arhipelagul Solovscki din Marea Albă, s-a descoperit un soi de „uzină" preistorică unde se fabricau acum trei mii de ani, arme, obiecte de menaj și unelte.

Printre altele, au fost găsite vîrfuri de săgeți și lănci, răzuitoare pentru prelucrarea piilor de animale etc.

„DE PRETUTINDENI"

PISICA Danuta dintr-un sat polonez a căzut într-o groapă și, cînd stăpînul ei, gospodarul Joszeph Masika a vrut s-o scoată, a observat că animalul stătea miorlăind pe niște hîrburi de oală de format neobișnuit. Masika a salvat pisica dar a anunțat totodată muzeul voievodatului. Specialiștii au constatat că este vorba de rămășițele unor vase ce datează din secolele IV—V ale erei noastre.

LA ULTIMA ediție a salonului de păsări domestice de la Paris s-a bucurat de un deosebit succes numărul prezentat de doi papagali. Păsările au „conversat" timp îndelungat între ele. Stăpînul lor, Pierre Warrenton, intenționează ca în curînd să prezinte papagalii într-un număr de estradă.

IN S.U.A. există o firmă care s-a specializat în vînzarea unor produse neobișnuite (aici se pot comanda orice obiecte, oricît de extravagante ar fi). Unul dintre aceste produse pentru care nu se ivește încă (deocamdată) nici un client este o corabie, o Arcă a lui Noe, lungă de 26 metri și care poate cuprinde în compartimente speciale 92 de mamifere și 31 de reptile. Firma rămîne însă optimistă...

Fotografia vă înfățișează pe fetița Jila Behnia din orașul Ahwaz (Iran) care a ajuns o adevărată celebritate și despre care se ocupă numeroși oameni de știință. Ea a început să vorbească bine și să meargă de la vîrsta de numai 5 luni. Medicii care au examinat-o au declarat că fetița se dezvoltă normal, dar n-au reușit să găsească explicația însușirilor premature.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

REZONANȚE NOI ÎN CAMERA LORZILOR

de Nicolae LUPU

Recent într-un ziar parizian s-a putut citi următorul anunț destinat evident să atragă atenția: „Făceți practica limbii engleze la C.I.A.". Textul explicativ pornea de la întrebarea: „Ce trebuie făcut pentru a vorbi ca un englez și a gîndi englezește? La C.I.A. veți face practică cu plăcere sub conducerea unui instructor, avînd la dispoziție un magnetofon individual, cu înregistrări prealabile și autocorecțiuni ghidate". Te întrebi: de ce au nevoie francezii să-și perfecționeze cunoștințele de limbă engleză la C.I.A.? Pentru a face față mai bine problemelor ce s-ar ridica după intrarea Albionului în Piața comună? De fapt lucrurile se lămuresc la sfîrșitul anunțului cînd se precizează că inițialele nu privesc C.I.A. (serviciul central de spionaj american) ci Club International Audiovisuel înființat recent la Paris. Evident, jocul cu inițialele se datorește spiritului inventiv al specialiștilor în publicitate.

Există însă un loc unde, fără cea mai mică publicitate, lumea va fi atrasă de azi înainte să vină numai pentru a asculta și a învăța limba engleză și nici englezii nu vor scăpa acestei atracții: Camera lorzilor. Pentru că de săptămîna trecută figurează în rîndurile sale un nou membru, marele actor Laurence Olivier și de pe acum publicul se îngrămădește ca la un mare spectacol să-l asculte indiferent ce ar spune. Ani de zile, pe scenă, Laurence Olivier a interpretat diferite tipuri de lorzi, regi etc. Pentru prima oară este chemat să întruchipeze în viață ceea ce a creat pe scenă. Cine va pierde, cine va cîștiga? Publicul oricum va fi cîștigător. Rămîne de văzut dacă pe parcurs nu se vor produce încurcături de natură să-l facă pe Laurence Olivier mai mult actor în Cameră, și lord adevărat pe scenă. De altfel, la fel ca înaintea unei premiere, marele actor a fost nevoit să mediteze un timp îndelungat și să poarte tratative cu privire la ipostaza în care va apare în bătrînul organism: ce nume va purta, care va fi emblema sa? În sfîrșit s-a aprobat să se numească pur și simplu Lord Olivier iar emblema să fie o lebădă încoronată, exact ca cea purtată de Henry al V-lea, unul din personajele jucate de el. La spectacolul inaugural, tribunele arhipline au asistat, după cum descrie un reporter „la apariția sa impresionantă într-o somptuoasă pelerină roșie cu guler de hermină, recitind cu frumoasa sa voce metalică textul de rigoare al jurămîntului". Ziariștii, spectatorii și lorzii așteptă acum cu nerăbdare discursul său de debut care evident nu se va mai putea baza pe texte clasice deoarece inevitabil se va referi la temele actualității politice. Dilema va fi cu siguranță depășită dacă cunoscutul actor va reactualiza două din marile sale creații: monologul lui Hamlet „A fi sau a nu fi..." și discursul lui Henry al V-lea înaintea bătăliei de la Azincourt împotriva francezilor: „Și acum spre Franța, lorzi! Ne fie calea / De slavă tuturor înălțată / 'Nainte dar, dragi cosîngeni! / Și fie oștirea noastră-n mîna celui sfînt". Pentru că ambele pot avea rezonanțe noi, la care se adaugă evident puterea de evocare a glasului său, în cazul că discursul inaugural va ataca dilemele intrării Angliei în Piața comună.

remember • remember • remember

köln (IV)

Noaptea pe Hohe Strasse iluminație a giorno. Cu o lună înaintea Crăciunului apar pretutindenea ghirlandele de brazi, salbe de becuri electrice multicolore, studenți costumați în Moș Crăciun — aflu că e un drept exclusiv al lor de a juca rolul bătrînului pe care-l visează toți copiii din lume — reclame speciale sugerînd tuturora cadouri posibile pentru zilele sărbătorii celei mai populare din țara acelui O, Tannenbaum, o Tannenbaum... răspîndit pe toate latitudinile pămîntului. O cifră luminoasă: 4711 amintește că substantivul comun colonie nu e decît numele acestui oraș unde pe la mijlocul secolului al XVIII-lea a fost descoperită celebra apă numită de atunci Kölnisch Wasser... secolul galant al rococoului, Louis le Bien-Aimé, Sans-Souci, Boucher, Fragonard, veac al vegetației coafate, al grădinilor cu pedante și complicate peruci, al licențiosului Restif, al palatelor invadate de plante agățătoare din ipsos. Mai sus, spre confluența cu Schildergasse, e vadul tinerilor care sfidează civilizația, eleganța, rafinamentul societății de consum și principiile vieții moderne; formula hippy e amendată aici cu un adjectiv menit să scandalizeze și devine zigeuner hippy... *sordizi la modul căutat și meticulos, cu pletele încîlcite sau unse cu seu de oaie, pantaloni bufanți de catifea, cizme cu felurite cuie metalice, scurte de miel întoarse pe dos și nenumărate lanțuri de alamă la gît, medalioane de tinichea mari și grobiene — stau rezemînd pereții lîngă vitrine ce abundă în mărfuri de lux, în mulțimea pietonilor cu o înfățișare foarte urbană, par pete de mucigai pe epiderma orașului, fantome idilice ale unei barbarii bovarice și inofensive. Ezit între simpatie, compătimire și silă. Detest multe dintre cuvintele limbajului contemporan și cînd îmi vin pe buze, refuz a le rosti... și-atîtea instituții care au putrezit în aur, în singe, în vid, și demagogia și idealurile mîncate de molii... dar pentru toate, murdăria, parazitismul, hedonismul primitiv și sordid, recuzita vestimentară șocantă sînt replici mute și derizorii... lumea de azi nu poate fi tratată cu asemenea revolte ingenuie... există nenumărate dezodorante sociale, insecticide sociale, grilaje, haine de protecție, ochelari, detergenți, euforizante ... și cine vrea să nu aibă urechi poate să nu audă, și cine nu vrea să vadă, închide ochii și trece spre confortabila și ultracivilizata cavernă pe care și-a construit-o, refugiu ideal pentru viața-digestie, pentru exultările viscerale... O, dacă aș avea sentimentul unei cît de vagi eficiențe a stilului vostru de viață, aș deveni poate eu însumi cel mai sordid dintre voi, sărmani pitecantropi livrești... dar e mai curînd un sentiment de zădărnicie care mă-ncearcă...* hinüberlangen in jenes andere — in was? *(Gottfried Benn-Spät).*

★ ★ ★

Vîntul începe să aibă rezonanță de orgă, noaptea înaintează prin ceață, luminile sînt mai solitare, mai reci, strada e mai puțin populată. Ieșind dintr-o cafenea unde am răsfoit felurite jurnale și magazine în aburii unui excelent Twining's earl gray *pornesc din nou pe sub ghirlandele înghețate. Lume adunată în fața unui magazin închis: pe lespezile pavajului de o curățenie farmaceutică, e așternut un fel de șal mare cadrilat, pe care doi juni* hippies *și-au etalat la modul foarte* zigeunerhaft *o marfă constînd din lanțuri, medalioane, cercei, pandative, nasturi etc. toate din tinichea ordinară, și stau așezați turcește în așteptarea imposibililor cumpărători, străduindu-se să mimeze impasibilitatea extrem-orientală. Spectatorii privesc fără simpatie scena. Se aud vagi comentarii ostile. Dar dispoziția lor se modifică total cînd își face apariția un grup de polițiști invitîndu-i pe cei doi negustori improvizați să-și adune obiectele și să-i urmeze. Exasperați de încetineala operației, polițiștii ridică șalul cu totul și cu gesturi mai energice îi obligă pe tineri să pornească spre mașina ce așteaptă într-o uliță laterală. Mulțimea protestează violent, strigăte de indignare, fluierături, huiduieli. Nu e o metodă de terapie socială, spune cineva lîngă mine. Într-adevăr, nu e o metodă... îmi place reacția acestor oameni ... uniformele, puterea, mașina așteptînd ascunsă undeva, toate acestea îmi readuceau în memorie stigmatele istoriei contemporane, pe care teoriile încearcă zădarnic să le eufemizeze, ori să le travestească în virtuți... la urma urmelor această istorie nu ne va putea reproșa nimic... am fost cobai impecabili...*

Am ajuns undeva sus, pe o stradă largă, mărginită de clădiri noi și spațiate. E tîrziu și nu-mi mai dau seama care e drumul spre zonele centrale, mai familiare mie, ale orașului. Pustiu. La această oră cartierele de locuințe par scufundate într-un somn de piatră. Un singur pieton se plimbă cu dogul său mare și zvelt. Îl opresc rugîndu-l de cîteva indicații care să mă scoată la liman. Omul îmi propune, foarte cordial, să mă însoțească el însuși o vreme pînă cînd vom întîlni turnul Eigelstein. „Les Allemands craignent plus de faire de la peine qu'il n'ont envie de plaire" *spune Doamna de Staël* (De l'Allemagne). *Prefer politețea lor simplă, elementară, celei franțuzești care e un ritual rece și gratuit, o formulă verbală.*

a. e. baconsky

FURTUL DE TABLOURI ȘI... POLUAREA

Două tablouri de o valoare inestimabilă au fost recent furate din vestitul muzeu al Florenței „Palazzo Vechio". Este vorba de o pînză a celebrului pictor P. Massacio reprezentînd „Fecioara cu pruncul" și de „Portretul unui gentilom" semnat de Hans Memling. Tablourile se găseau în două săli alăturate, așezate pe șevalete, în încăperile destinate operelor de artă recuperate.

Furtul a fost săvîrșit fără spargere și anchetatorii consideră că este vorba de o „comandă" făcută de un amator de artă unui „specialist", fapt, de altfel, repetat în ultimii ani în Italia. Bănuiala se îndreaptă spre un fotograf care pretinzînd că lucrează pentru o revistă germană obținuse cuvenita autorizare de a lua fotografii. Municipalitatea din Florența a oferit un premiu de 10 milioane de lire aceluia care ar găsi pînza.

In Sicilia, de asemenea, s-au furat două tablouri dintr-o biserică situată la 40 km de Messina. Prima lucrare reprezintă pe Abraham de Antonello da Messina, cealaltă „Fecioara cu pruncul" de factură bizantină, pictată în secolul al XIII-lea. Se pare că și în primul caz că este vorba tot de un „furt comandat".

În ultimele zile, un fapt nou a determinat ziarele italiene să-și pună întrebarea dacă furtul celor două pînze de Memling și Massacio nu ar fi „opera" unei organizații „împotriva poluării". Aceeași întrebare și-o pun și anchetatorii care au primit o scrisoare semnată „G.A.L.I." în care se declară: „Cele două pînze se află în mîini bune și în stare excelentă, cel puțin pentru moment. Nu le-am luat ca să le furăm, ci pentru a săvîrși o acțiune de apărare împotriva ineficacității municipale față de poluarea produsă de fabrici".

Autorul sau autorii scrisorii afirmă că cele două tablouri celebre vor fi restituite dacă zece uzine din zece orașe toscane, răspunzătoare de poluarea gravă a aerului vor fi închise. În caz contrar, tablourile vor fi distruse... Poliția consideră ipoteza unei glume de prost gust.

Un alt furt al unui tablou prețios s-a petrecut zilele acestea într-o bisericuță din partea nordică a Romei. Este vorba de o pînză datînd din secolul al XV-lea, lucrare a pictorului Nicolo Alunno.

Și pentru că ne aflăm în zodia furturilor de tablouri — în mai puțin de 10 zile s-a înregistrat și al patrulea furt. Trei pînze de Rembrandt de o mare valoare au dispărut din orașul Bayonne (Franța) din sala muzeului Léon — Bonnat, consacrată școlii olandeze.

În cursul controlului de închidere, efectuat seara de către paznicul muzeului, acesta a constatat dispariția a trei dintre cele opt pînze pictate de marele geniu aflate în muzeu. Un rabin, un cap de bătrîn (pictat în 1655), Christ pe cruce (1646, caracterizat prin faptul că artistul a dăruit două mîini drepte modelului) și „Burgmestre Six" pictat în 1647.

Conservatorul muzeului a găsit puțin mai tîrziu și ramele tablourilor pe care cel care le „luase", le ascunsese sub o bancă, așezată chiar în sala picturii olandeze, de unde se „subtilizaseră" tablourile.

Hoțul este căutat cu multă ardoare. Este vorba de un tînăr de 30—35 de ani, purtînd mănuși și ochelari de soare, de altfel, singurul vizitator al zilei, care a parcurs galeriile și a înfirizat în muzeu circa 45 de minute.

Casiera a declarat: — a părăsit muzeul fără cea mai mică grabă, așa după cum venise.

Datorită micii lor dimensiuni picturile puteau fi cu ușurință ascunse sub haine.

De altfel, și în anul 1965 s-a mai comis un furt în sala învecinată. Portretul Cardinalului Lenoncourt, pictat de Corneille de Lyon, evaluat pe atunci la 100 000 franci a dispărut în mod tot atît de misterios, probabil tot sub paltonul unui amator de artă.

Dennis Weston din Leeds (Anglia) a construit un robot cu telecomandă care îl scutește pe inventator de obligația de a-și plimba fiul. Weston nu are decît să stea acasă și să dirijeze robotul urmărindu-și odrasla pe ecranul de televiziune. Interesant este cui o să-i spună copilul „tăticule", cînd va începe să vorbească...

LA AERODROMUL Lod din Tel Aviv controloarea de serviciu „antipirat" a avut pentru a doua oară în ultimele cincisprezece zile o surpriză neplăcută: călătoarea pe care o „controla" nu avea „feminin" decît rochia.

Va fi necesar și urgent să se descopere „razele" care descoperă travestiurile...

ÎN ABDOMENUL unei paciente în vîrstă de 21 de ani, radiologii spitalului Guys din Londra au văzut două ace de siguranță. În același timp au observat și cîteva cicatrice de operații. Ancheta a dovedit că tînăra suferise deja patru intervenții chirurgicale pentru aceeași cauză: extragerea acelor de siguranță.

Pacienta a mărturisit că e... mica ei manie. În timp ce-și face toaleta, suge ace de siguranță. Oțelul acului îi dă senzații plăcute, mergînd pînă la frisoane de fericire. De emoție înghite și saliva... și acul.

Chirurgii au sfătuit-o să încerce și cu săbii...

LA O EXPOZIȚIE concurs organizată la Paris, a fost premiat un vas construit de un locuitor al orașului Nisa, M. Miguel. Vasul este dotat cu separatoare centrifuge care rețin elementele poluante ale apei și aruncă înapoi apa purificată. Instalația lucrează la fel de bine pe mare, ca și pe rîuri și purifică apa de reziduuri solide sau lichide.

Ron Cunningham, din Londra, pretinde că prin exerciții de voință poate rezista unor încercări deosebite. Culcat pe cuie el suportă în plus și spargerea unei sticle pe git, fără ca această periculoasă exibiție să aibă urmări. În vîrstă de 51 de ani, Cunningham este cunoscut și în lumea filmului unde este folosit drept dublura unor actori în anumite secvențe „tari".

VIITORUL rezervă noutăți spectaculoase chiar și în tehnica menajeră... Electricitatea va fi favorita bucătăriilor moderne. Cuptoarele care se curăță automat, deschizătoarele electrice de cutii de conserve, sobele cu capace de sticlă, lingurile cu termometru, firele pentru a... pescui... ouăle din apa fierbinte, mașina electrică pentru spălat mozaicul și peria automată pentru curățirea pantofilor fără a te apleca, iată cîteva surprize prezentate la Tîrgul internațional al tehnicii menajere ce a avut loc la Colonia. Sînt promisiuni foarte plăcute.

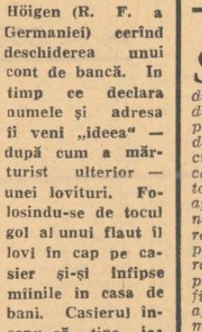

În imaginea de mai sus nu este reprodusă o coroană. Este o simplă picătură de lapte căzută pe o bucată de sticlă și fotografiată, evident mult mărită.

IMBRĂCAT în uniformă de pompier, un cetățean se înfățișă la o filială a unei case de economii din Höigen (R. F. a Germaniei) cerînd deschiderea unui cont de bancă. În timp ce declara numele și adresa îi veni „ideea" — după cum a mărturisit ulterior — unei lovituri. Folosindu-se de tocul gol al unui flaut îl lovi în cap pe casier și-și înfipse mîinile în casa de bani. Casierul începu să țipe iar gangsterul amator, speriat și el, se făcu nevăzut. Acasă era așteptat de agenți ai poliției, adresa indicată dovedindu-se bună...

ÎN SERELE Combinatului de flori și plante decorative din Ekabpils (R.S.S. Letoniană) se pot vedea crini galbeni, liliachii, aurii și de alte culori. Cunoscutul selecționer V. Orehov din Letonia a obținut circa 300 de noi soiuri de crini. Fiecare din acestea își are denumirea sa: „Aurora Lunii", „Logodnica eroului", „Letonia de aur"...

DENNIS SHAMBLIN din orașul Charleston (S U.A.) s-a căsătorit cu Maria Gibson. Mirele are 102 ani, mireasa 62 de ani. Întrebat de ce a făcut acest gest atît de tîrziu, Shamblin a răspuns: „Am vrut să fiu sigur de sentimentele mele. Nu-mi plac hotărîrile pripite..."

STRICT ORIGINAL. Recent parlamentul englez a abolit o lege din... 1667 care prevedea pedepse grave, care mergeau pînă la arderea pe rug a acelora care îndrăzneau să facă... pronosticuri meteorologice. În fine, meteorologii pot respira ușurați...

DIN VIAȚA MAIMUȚELOR

Se consideră că maimuțele sînt foarte bune mame, în special cînd trăiesc în mediul lor natural. Scoase din condiția lor, ele își pierd încet deprinderile instinctive. Într-o grădină zoologică, o maimuță a născut un pui care nu respira. După ce a refuzat categoric orice ajutor, ea s-a aplecat asupra lui și apropiindu-și gura de cea a nou-născutului, a început să-i facă respirație artificială, pînă ce puiul a prins viață. Această operație a fost făcută cu o asemenea pricepere de parcă maimuța ar fi frecventat cursurile de prim ajutor. Trebuie să menționăm că maimuța despre care povestim a crescut în junglă. Dacă s-ar fi născut în grădina zoologică n-ar fi avut o asemenea deprindere. Este foarte interesant de observat cum se ocupă de pui o pereche de urangutani, cum mama pune pe noul născut în brațele tatălui, cum se joacă cu el, cum îl răsfață. La un moment dat puiul s-a îmbolnăvit de pneumonie. Intuind gravitatea bolii, părinții au vegheat zi și noapte. Dar fără folos. Cu atacuri violente ei respingeau încercările medicului de a interveni. După două săptămîni, micuța maimuță a murit în brațele mamei care a purtat-o încă multe zile la piept.

Oamenii de știință au observat că la cimpanzei, urangutani și gorile primul și chiar cel de al doilea copil moare, de obicei, pentru-că mama nu are experiență. Abia al treilea copil, dacă nu se îmbolnăvește, rămîne în viață. În condițiile grădinilor zoologice, maimuțele nou-născute se comportă ca orice copil. Sînt hrănite cu lapte, plîng cînd le e foame, bat din palme cînd se supără și înduioșează multă dragoste și gingășie. Dacă se apropie cineva de un urangutan de șase săptămîni și îi zîmbește sau îi vorbește, zîmbește și el cu ochii luminați de mulțumire. Maimuțele se așează puternic de oamenii care le îngrijesc. S-a observat că ele recunosc și în fotografie persoanele îndrăgite și manifestă o satisfacție deosebită, în timp ce fotografiile celor pe care nu-i iubesc sînt rupte cu furie. În ambianța familială, maimuțele se simt minunat. Ele mănîncă aproape tot ce se gătește în casă, dar au preferință pentru roșii, castraveți, salate și, în special, fructe. Vor să doarmă cu protectorul lor și sînt în stare să aștepte cu ochii înroșiți de somn pînă acesta se culcă. Îl însoțesc pretutindeni, iar cînd sînt lăsate ocasă, de multe ori, de furie, fac dezordine, sparg și strică lucrurile, desfac pernele și împrăștie puful în toată casa. Unele maimuțe fură cu multă vocație — inele, batiste, nasturi, și alte mărunțișuri. Interesant este faptul că ele sînt foarte conștiente de ceea ce fac. În societatea oamenilor maimuțele își pierd unele calități înnăscute, în schimb istețimea li se ascute uneori uimitor. Maimuțele născute și crescute printre oameni nu mai pot supraviețui în junglă.

Zoologii japonezi au descoperit o curiozitate mai puțin cunoscută din viața maimuțelor cu fața roșie (macac). Ele sînt riguros organizate în cete conduse de un șef care le ocrotește și se aruncă în luptă dramatică cu fiarele junglei. Fiecare ceată, formată din 100—300 de membri, ocupă un teritoriu de aproximativ cinci kilometri pătrați. Pe teritoriul respectiv, în timpul meselor, al jocurilor, al odihnei toți membrii respectă o anumită etichetă: în mijloc stau femelele cu puii lor, iar „bărbații", se așază de jur împrejur în cîteva cercuri concentrice.

D. CRISTEA

Din noiembrie 1970, gorilele din grădina zoologică din Frankfurt pe Main au voie să privească programele de televiziune.

SPIRALE

FAŢA STREINĂ A NOPŢII

de Eugen BARBU

Anghel Dumbrăveanu, cu o probitate poetică recunoscută, după mai multe volume publicate cu o ritmicitate de metronom se instalează încet, dar sigur, în conştiinţa critică. Fără a face din vers un spectacol, fără intenţia de a pama cu orice preţ, cultivînd stările sigure ale sufletului, el mi se pare un meserias solid ce va întrece cu multe stadii pe alţi alergători în cîmpul Parnasului. Îngrijirea verbului ţinut strins în hăţuri, lipsa de apetit în faţa „figurilor" formale îl vor răsplăti cred eu cu mai mult decît aplauzele snobilor auzite în altă parte. Trebuie spus că e vremea stratificărilor, cînd uimirea publicului crud a luat sfîrsit şi a degenerat în plictis. După atîtea „isme" reluate în formule la fel de goale, nu seci; după atîta vorbărie poetică e timpul să ne întoarcem la canoane, la regula artei şi iată-ne în faţa unui poet pentru care obligaţia cea mai înaltă a fost tocmai lipsa originalităţii cu orice preţ. „Echinoxul" trădează o pană sigură, echilibrată: *„De ce se-ndoaie totul şi cade în tîrziu / Şi numai vintul sinour rămîne să aleagă / Iar ochii mei care văzură marea / De ce se umplu tot mai mult cu noapte? / Nici nu mai ştiu pe unde-am fost cu tine / Să te arăt văzduhului şi apei, nici nu ştiu / Unde rămase mersul tău ce ametea copacii / Sînt tot mai lungi pustiile prin care umblu / Şi-aud prin întuneric cum riurile plîng / Şi malul cum se surpă în ceaţă fără rost / Mă-ndepărtez mereu de ziuă, aşteaptă / Cîmpiile de teamă, rotite de-un îndemn / Pe care nu-l mai aflu. Sînt spaţii fără somn / Cu păsări istovite zăcînd pe lutul umed / Sînt ceruri cu orbite goale, ţărmuri / Uitate de lumină pe unde numai eu / Mai trec acum chemîndu-te în van. De-ar fi / Să pot distinge drumul de ieri care suia / Unde genunchii tăi visară sub gura mea de foc / Iar ochii mei care văzură marea / De nu s-ar umple tot mai mult cu noapte..."*

Un eros disimulat în marele spectacol al naturii, o discreţie de bună calitate căzînd în rafinament, iată datele reuşitei poetice a lui Anghel Dumbrăveanu. În „Simbol" construcţia poemului e mai amplă, cu ecouri expresioniste: *„Sînt aici în cutia de ceaţă a zilei / La colul fluviului, cu bufniţa oarbă / Nu pot pleca şi nici nu pot rămîne / Vin şlepuri de la nord cu minereu de frig / Şi păsări polare mă circumscriu acum / Aceluiaşi gînd unde nu intră nimeni / Şi plopul mă va părăsi curînd / Şi sturzul anunţînd delirul iernii / Mi-ar trebui o cană de vin pentru femeia / Iubită demult, şi-o floare de toamnă / S-o pun la icoana ei, rămasă-aici / Din neglijenţa celui ce-mi fură mereu cîte ceva / Sau poate e tributul acelui drum parcurs / Dar mîine ce voi da la vamă singur / Cînd voi decide aventura nopţii? / Poate surîsul vestea, poate aceste palme / Întinse spre lumină şi-nghe ţate / Pe geamul tulbure dinspre amurg"*. Poemul are inegalităţi dar ţinuta lui generală, solemnitatea sentimentului de melancolie cenzurată îl dau o căldură care trece la lectură şi emoţionează nobil.

Acolo unde însă Anghel Dumbrăveanu se simte cel mai bine este în spaţiile imense. Ca în Whitman geografia ţării se dilată, capătă valori mitice şi în acest peisaj extraordinar sentimentul dragostei capătă ecouri şi mai teribile: *„Acestea au fost mai demult... Şi cum / Mareşte sigurătatea vintul pe fluviu / Şi amurgul de Transilvania prin care veneai / Cu tăceri, şi spaima că vei sbura peste turnuri / Acum surisul de tătară subţire / Şi părul întunecat în luna răsăriteană / Acum palmele-ţi arse de mingîieri nedate / Genunchii strînşi cu desnădejdi de toamnă / La marginea apei, şi nici un cuvînt / În obsesiile mele şi nici o întrebare / Şi vintul pe cheiul pustiu, prin căutările limită / Şi spaţiul gol în care nu mai pot să strig / Şi ce streină e seara, şi drumul meu ce singur / Şi amurgul de Transilvania cît de departe..."*

Alteori Anghel Dumbrăveanu intră în teritoriul poesc şi nu s-ar zice că nu ştie să se descurce. Există la el o înghetare a timpului, acea groază de necunoscut, suspendarea clipei care naşte fiorul poetic. *„Noaptea, vine cineva şi mi se uită în ani / Cineva fără privire, fără auz, fără cuvînt / Şade în margine şi se uită cu ceaţă la mine / E poate umbra, mi-am spus, umbra care mă caută / Şi nu mă găseşte. Vino aproape, i-am spus / Dar nu s-a mişcat. Ce fiinţă eşti tu / Dacă nu-ţi aud răsuflarea, şi ce urmăreşti / Pe urmele mele? Dar umbra n-a înţeles / Spaima mea de-ntuneric, şi n-a făcut nici un semn / Dacă ai faţă arat-o! — am strigat înăbuşit / Tu care eşti şi nu eşti, spune-mi unde ţi-e casa / Poate-ai rătăcit în pustiul acesta fără copaci / Şi fără pămînt, în pustiul acesta fără drumuri / Fără lumină şi fără vreun anumit înţeles / Umbra părea că ascultă. Spune-mi ce vezi / Aici unde anii mei lincezesc în dezordine / Dar umbra nu mi-a răspuns. Du-te, i-am zis / Arătare a nopţii, du-te în ţinutul tău fără oameni / Sau vino şi ia-mă cu tine, e de ajuns de tîrziu / Şi nu mai am nimic de făcut, sau dă-mi puterea / Să plec undeva. Însă umbra nu s-a clintit / Hei, tu care eşti şi nu eşti, am nevoie de tine / Sînt singur, am putea pleca, am putea / Locui oriunde, te-aş însoţi într-un ţinut de la nord / Spre care mere fără s-ajung..."*

Ne aflăm în tărîmul ficţiv Ulalume şi iubita este o Annabel Lee autohtonă. Numai disperarea este aceiaşi, umbră sonoră, undeva într-o ţară de frig şi spaime. „Sincopa" dovedeşte acelaşi penel sigur la desfăşurarea de peisaje antropomorfice: *„Pe chipul unui fluviu absent / Numai vîntul / Neural de octombrie şi seara fără speranţe? / Numai vîntul şi-aceste vapoare de ceaţă / Şi sirena ezitînd în tărmuri reci de uitare / Nedecise hotare de gri şi tăcere / Iluzia surisului tău de hortensie, genunchii / Luminînd fosforescent întunericul, acolo / Unde gura mea ar fi sluit sinii amari / Cu staminele parfumuri, şi linia bună / A coapsei ameţită de valurile mele / Şi mersul perfid de sălbăticiune ciudată / Dar numai vîntul neural de octombrie / Şi seara inexorabilă stăpînind acele chemări / Dar numai vîntul val lovindu-mi un gînd / Din care nici un zbor nu se mai naşte acum / Şi sirena rătăcită în ceaţă, şi arborii rari / Şi eu obsedat de drumul fără sfîrşit"*.

Cînd poetul va înţelege că trebuie să renunţe la acele referiri particulare ce nasc şi comunică poezia dedicată cuiva epurînd-o de accente strict confidenţiale arătîndu-ni-o într-o cămaşă pură atunci nu vom mai avea nimic să-i reprosăm pentru că, iată, în începutul unei frumoase poezii poate să fie şi obiectiv: *„Într-un amurg va fi să mă-ntorc / Cu flautul spart printre voi, într-un amurg / De Oltenia. Şi nimeni nu-mi va ieşi înainte / Cu o cană de vin şi-o vorbă de piine..."* exemplu de nobilă expresie a unei poezii mature.

DEBUT LA SCALA CU DAN IORDĂCHESCU

Artistul emerit Dan Iordăchescu s-a întors din voiajul artistic pe care l-a făcut în Italia însoţit de soţia sa, Irina, tînăra profesoară a cursului experimental de engleză cu cei mici, care timp de mai mulţi ani a fost crainică şi interpretă la emisiunile pentru copii ale televiziunii. Ecourile de la Scala sînt încă vii pentru artist dar şi pentru aceea care l-a însoţit, nu ca simplă spectatoare în rîndul celor 3.000 cît au populat sala teatrului milanez. I-am invitat la un dialog.

— Maestre Iordăchescu, spicuim cîteva rînduri din scrisoarea pe care o avem în faţă: „Îmi voi aminti mereu de dumneata, de patria dumitale, de vocea dumitale. Sînt fericit că aţi cîntat aci, la noi, la Scala, şi vă adresez din inimă cele mai bune urări pentru minunatul dv. viitor de artist". „.. Ni se pare interesant acest prolog pentru un interviu ...

— Scrisoarea primită de la Luciano Chailly, directorul artistic al Scalei din Milano, m-a emoţionat sincer şi mi-a adus aminte de seara dinaintea premierei cu opera „Puritanii" la Scala, cînd acelaşi limbaj al inimii mi-a dat să sorb din cupa incredierii.

— Aţi avut, deci, emoţii?

— Mi se pare puţin spus deşi cineva susţinea, cîndva, că nu l-a trecut nici un fior în această sală uriaşă cu o acustică neiertătoare. În clipa cînd ataci partitura ai impresia că te produci într-un studio complet izolat acustic. Trebuie să cînţi bazîndu-te pe reflexe şi instinct fiindcă nu te poţi asculta. În schimb, orice susur, orice pianisimo, oricît de discret, se aude pînă în ultimul loc în această sală cu şapte rînduri de loji.

— Şi cum aţi reuşit să învingeţi greul clipei?

— Cred că repetiţiile m-au ajutat să cunosc capcanele scenei şi să le evit. La care aş adăuga şi un fapt neprevăzut. Cu o seară înainte de premieră, telespectatorii italieni au putut urmări transmisia operei „Iulius Cezar" al cărei rol titular îl deţineam şi în care apăream alături de Margherita Rinaldi, Bianca Maria Casoni, Peter Meven de la Metropolitan. Transmiterea acestei înregistrări, sub bagheta renutatului dirijor Lorin Maazel, mi-a sporit curajul.

Lîngă noi, o fostă spectatoare de la Scala. Irina Bora-Iordăchescu. Îi solicităm cîteva impresii.

— Nu ştiu cum a fost în seara aceea dar, cînd s-au stins luminile, am avut senzaţia că publicul venise să „forfece" spectacolul şi că lîngă mine se aflau 2.999 de critici muzicali. După spectacol, Dan mi-a spus: „Irina, cînd am apărut pe scenă, am trăit o clipă îngrozitoare. N-am avut în faţă decît pe Caruso, Adelina Patti, Stracciari, Tita Rufa, pe toţi corifeii lumii muzicale ocupînd pînă la ultimul loc sala şi spunîndu-mi: „Dumneata aici?" Toţi m-ascultau, mă judecau şi puneau note... Iar eu i-am repîicat soţului: „Deh, Dane, şi tu pui note la „Steaua fără nume"...

Riccardo în interpretarea lui Dan Iordăchescu

— Judecînd după aprecierile specialiştilor, ale criticii, nu vă puteţi plînge de notele puse interpretării dv. la Scala.

— Supriza cea mai plăcută aveam s-o trăiesc la cîteva minute de la terminarea spectacolului Francesco Siciliani, directorul general al Radioteleviziunii italiene căruia de fapt îi datorez acest debut la Scala, m-a felicitat cu căldură. Am avut plăcerea să-l cunosc şi pe celebrul tenor Giuseppe di Stefano, ale cărui aprecieri m-au impresionat

— După cum se vede, a fost un „afiş" de zile mari la Scala.

— La premieră am cîntat alături de cîteva notabilităţi ale lumii muzicale ca soprana Mirella Freni, tenorul Luciano Pavarotti, basul Carlo Cava avînd la pupitru pe Ricardo Muti, directorul muzical al Teatrului şi Festivalului „Maggio Musicale Fiorentino". Cel de al doi'ea spectacol cu opera „Puritanii" a adus la pupitru pe Nino Verchi, dirijor permanent al Scalei, şi în distribuţie şi pe soprana Maria Luisa Cioni şi tenorul Luciano Saldari.

Irina Bora-Iordăchescu îşi aduce aminte de un amănunt. După cel de al doilea spectacol, „La notte" avea să însereze că Dan a cîntat **„cu o precizie remarcabilă". O îmbucurătoare** surpriză avea s-o facă artistului, alături de alte publicaţii, influenta revistă de specialitate **„Corriere del teatro"** în numărul în care avea să-i dedice o cronică-portret. Spicuim din rîndurile sub care şi-a pus semnătura cunoscutul muzicolog Walter Ricci: **„Dan Iordăchescu este baritonul cu voce incandescentă"... „fluidă în pasaje" ... „incisivă în maniera de a conduce sunetele" ... „care poate să cînte cu egală măiestrie repertoriul verdian" ... „ cu toată strălucirea sunetelor vocale în genul wagnerian, în genul mozartian reprezentînd totul. Este vocea clasică capabilă să dezvăluie toată expresivitatea şi dramatismul lui Don Juan."**

Şi un „adagio" la interpretarea din „Puritanii": **„Iordăchescu a cîntat rolul lui Riccardo cu superioritate, uzînd de o frazare în mod continuu supusă liniei cîntului" ... „Are o întindere vocală care face să strălucească sunetele" ... „Iordăchescu este un caz excepţional în cultura canto-ului, unul din puţinii cîntăreţi de operă care cîntă şi lieduri" . „În „Puritanii" baritonul român a cîntat vrăjindu-ne".**

— Nu avem decît să vă felicităm cu rugămintea de a face o precizare: cu ce s-au soldat aprecierile elogioase la adresa interpretării dv.?

— În afara înregistrărilor pe care le voi face cu Radioteleviziunea italiană, voi continua activitatea în stagiunea viitoare la Scala, urmînd să onorez o serie de contracte pentru Roma, Palermo, Neapole şi Veneţia.

— Cel mai recent turneu?

— Luna aceasta la Torino unde voi cînta în „Dido şi Aeneas", sub bagheta lui John Pritchard, alături de Shirley Verett, mareaă cîntăreaţă de la Metropolitan. Tot anul acesta voi întreprinde un turneu de concerte la New York, Detroit, Cleveland, Torronto, iar la Dallas şi Chicago voi cînta în „Favorita". În sfîrsit, mă aşteaptă şi un turneu la Rio de Janeiro şi Sao Paolo cu un repertoriu exclusiv verdian unde voi susţine două roluri atît de deosebite ca factură: Amonasro din „Aida" şi Germont din „Traviata".

— Mult succes în această călătorie pe meridianele lumii care, sperăm, să aducă noi afirmări şcolii noastre de operă.

Mihail GOSPODIN

Convorbiri cu oameni despre oameni

LIDIA LOEWENDAL-PAPAE DESPRE GEORGE LOEWENDAL

de Ion POTOPIN

În casa din str. Popa Savu, nr. 10, în apartamentul 4 de la etajul 1, te întîmpină, încă de la intrare, o lume impresionantă. Oameni cu chipuri sculptate în roca dură a veacurilor, bărbaţi şi femei care te privesc cu ochi mari care ascund în apele lor toate cerurile statornicite peste pămînturile româneşti. O lume aspră, gata să ia furtuna de umeri şi s-o pună la pămînt, o lume în care recunosc „rădăcina care nu se mută" a poporului. Îmi recunosc pe cei care mi-au cutremurat fiinţa prin dîrzenia lor neînduplecată, pe care nu i-au putut birui niciodată durerile şi care, dacă s-au aplecat, nu s-au aplecat decît pe coarnele plugului ca să-i împlinte fierul şi mai adînc în pămînt, să răstoarne o brazdă mai plină de putere.

— Tata spunea că aceşti oameni vin din veacuri pentru a trăi în veacuri. Nu a pictat decît atunci cînd a văzut în figura unui om un mare adevăr al vieţii. Pe el nu l-a interesat un anumit pitoresc, ci realitatea profundă a omeniei. Foarte bine l-a înţeles Mihail Sadoveanu care, în anul 1945, vorbind despre expoziţia lui George Loewendal a descris fiecare tablou, spunînd: „Am stat şi am privit, am fost ca într-un sfat al umbrelor trecutului. M-au privit şi ei atît de expresiv din noaptea veşnică în care au intrat. Nu m-am putut opri de a nu mulţămi stringîndu-i mîna pictorului care a fixat pentru un veac viitor aceste imagini scumpe ale trecutului nostru".

Lidia Loewendal-Papae, se opreşte, de parcă nu-şi mai găseşte cuvintele cele mai potrivite pentru a-i cuprinde gîndurile. De pe pereţi ne cercetează portretele de ţărani din Moldova şi din Ardeal şi simt cum din ochii lor se răfrînge asupra noastră o putere imensă, cade peste noi o lumină discretă, de parcă, acolo, în ramele lor, nu sînt doar pînze pictate, ci o geneză netulburată, prinsă în clipa de împlinire. Şi, vă mărturisesc că în faţa lor, a acestor portrete ale pictorului George Loewendal, m-am simţit mîndru de poporul meu, de faptul că sînt urmaşul unor asemenea oameni de cremene. Fiica artistului mi-a înţeles îngîndurarea, deschide o mapă, la o tăietură de ziar şi mi-o arată. O citesc. Este scrisă de Lucia Demetrius. Printre altele, la un an de la moartea pictorului George Loewendal, Lucia Demetrius scrie: „Arta lui George Loewendal, traduce adevăruri esenţiale. Dacă bătrînii lui Rembrandt sînt torturaţi de vîrsta implacabilă, care-i mistuie, cei ai lui Loewendal sînt neînduplecaţi, au în structura lor psihologică o granitică forţă. Este un mare portretist prin a cărui artă se exprimă forţa pămîntului românesc".

Iată şi un text de Petru Comarnescu. Criticul scrie: „Ceea ce impune în arta lui George Loewendal este puterea de a reda psihologia personajelor. Merge către un peisaj psihologic de mare portret. Ţăranii lui sînt fraţi buni cu eroii lui Liviu Rebreanu sau cu eroii baladelor populare, cu neînduplecaţii voinici care zmulgeau copacul din rădăcini şi-l puneau apoi cu virful în jos".

Mai departe: „George Loewendal e un constructor de prim ordin. Portretul în cărbune al lui Liviu Rebreanu este un adevărat monument care exprimă forţa de sinteză, capacitatea de străbatere a timpului, un volum larg desfăşurat în spaţiu exprimînd năzuinţa spre o lume care este pe piscurile existenţei".

— Oamenii pe care i-a pictat tata l-au iubit, aşa cum l-au iubit toţi cei care l-au cunoscut mai bine. La expoziţia pe care a deschis-o în vara anului 1943, un grup de ţărani au cîntat din fluiere şi cimpoaie în semn de mulţumire pentru că i-a făcut fără de moarte. Ca în basmul lui Făt-Frumos! Ţăranii aceia au simţit nevoia să vină şi să-i dăruiască pictorului tot ce aveau ei mai bun, mai sfînt în sufletul lor: cîntecul. Firesţe, pentru a putea despica în adînc frumuseţea tipurilor şi a „piciorului de plai" românesc, ne spunea tata, ţi se cere şi o identificare sufletească fără de care nu poţi pătrunde misterioasa lor structură. În direcţia aceasta norocul iarăşi a fost de partea mea. Mi-au plăcut drumurile pe care să mi le croiesc singur. Pe străzile asfaltate, pietruite, greu se poate găsi frumuseţea autentică a satului românesc.

...Lidia Loewendal-Papae îşi fixează din nou privirea pe maldărul de mape care aşteaptă să fie deschise. Îmi mai spune:

— Nu, despre tata eu nu pot vorbi. Tata a fost o flacără. A ars şi va arde necontenit prin opera sa. Şi dacă eu şi soţul meu vom putea să adunăm toată această flacără, atîta cît a ars, între zidurile unei case memoriale cu uşile deschise tuturor celor care vor să ne cunoască mai bine, pe toată claviatura expresivităţii noastre sufleteşti, dacă vom putea să lăsăm această comoară artistică de portrete de adevăraţi daci pietroşi, atunci cred că ne-am îndeplini toate rosturile.

— Sînt convins că visul dumneavoastră se va realiza.

Îmi iau rămas bun de la Lidia Loewendal-Papae şi de la soţul său şi mai aruncînd o privire portretelor care umplu toată casa, mi se pare că în ochii conclavului de ţărani şi muncitori scînteiază o rază de bucurie venită, poate, din adîncurile secolelor care, o dată cu ei, sînt aici, cu noi, pentru totdeauna cu noi.

Imagine din filmul muzical de mare montare „Nelinistea dragostei" semnat de regizorul Mohamed Salem din Republica Arabă Unită.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 11 APRILIE

PROGRAMUL I: 8,45 Gimnastica de dimineaţă: 9,00 Matineu duminical pentru copii; 10,00 Viaţa satului; 11,00 Cassius Clay-Joe Frazier (reluare): 12,00 De strajă patriei: 12,30 Concert Strauss; 13,00 Emisiune în limba maghiară; 14,30 muzică populară; 14,40 Rugbi: România — Italia; 16,15 Studioul „N"; 18.00 Emisiune — concurs cu public „Unul din doi"; 19.15 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 50 de ani în 50 de evocări; 20.15 Valea Lăpuşului; 20.40 Filmul „Cercetaşii din Texas"; 21,55 Recital Doina Badea; 22,20 Telejurnal — Sport.

PROGRAMUL II 20,00 Păcală; 20.30 „Don Quijotte" de Minkus 21,10 Actualitatea literară; 21,20 Buletin de ştiri; 21,25 Carnet bucureştean; 21,35 Romanţa nu se uită.....; 22.00 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 12 APRILIE

18,00 Ecranul: 18,20 Dialog instrumental; 18,40 Revista economică TV; 19.15 1001 de seri; 19.30 Telejurnal: 20,00 50 de ani în 50 de evocări: 20,15 „Cavalerul furtună"; 21,05 Ocolul ţării în 8 luni; 22,15 „Un cintec de demult"; 22,30 Telejurnal; 22,40 Telesport

MARŢI 13 APRILIE

18.00 Bătrara de aur; 19.00 Reflector; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal: 20,00 50 de ani în 50 de evocări; 20.15 Jocuri ţărăneşti cu măşti: 20,55 Pagini din operete; 21,10 Film documentar; 22.00 Recital Alain Barriére; 22,40 Telejurnal.

MIERCURI 14 APRILIE

18.00 Ai vacanţă?... N-am vacanţă...; 18,30 Idee şi timp: 19,00 Dansuri populare; 19,20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20,00 50 de ani în 50 de evocări: 20.15 Filmul „Dosarul secret"; 21,50 Poşta TV; 22.00 Cadran internaţional: 22.30 Bucuriile muzicii: 22,50 Telejurnal.

JOI 15 APRILIE

PROGRAMUL I: 18.00 Emisiune în limba maghiară: 18,30 La volan, 18,50 Viaţa literară; 19,20 1001 de seri: 19.30 Telejurnal: 20.00 50 de ani în 50 de evocări: 20,10 Istorie vie: 20.40 „Ciocîrlia"; 21.05 Aventuri în epoca de piatră: 21.35 Planeta se grăbeşte: 22.10 Pe strunele viorilor lui Mantovani; 22.40 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 20,00 Concert simfonic: 20.45 Filme documentare: 21.15 Buletin de ştiri: 21.25 Ritmuri: 21.40 Filmul „Zenobia"

VINERI 16 APRILIE

17.00 Teleşcoală: 18,00 Căminul: 18.50 Lumea copiilor: 19.20 1001 de seri: 19.30 Telejurnal: 20.00 50 de ani în 50 de evocări: 20,10 Istorie vie: 20.40 „Ciocîrlia"; 21.05 Aventuri în epoca de piatră: 21.35 Planeta se grăbeşte: 22.10 Pe strunele viorilor lui Mantovani; 22.40 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 20,00 Concert simfonic: 20.45 Filme documentare: 21.15 Buletin de ştiri: 21.25 Ritmuri: 21.40 Filmul „Zenobia"

SÎMBĂTA 17 APRILIE

PROGRAMUL I: 17,00 Emisiune în limba germană: 18,00 Bună seara, fete! Bună seara, băieţi!; 19.00 Tineri poeţi cîntă patria; 19.20 1001 de seri: 19.30 Telejurnal: 20.00 50 de ani în 50 de evocări: 20.10 Tele-enciclopedie; 21.00 Baschet masculin: România Cehoslovacia: 21.30 „Incoruptibilii": 22.20 Telejurnal: 22.35 Rapsodie de primăvară: 23.30 Cîntă şi dansează pentru dv. Frank Sinatra, Rita Hayworth şi Kim Novak. PROGRAMUL II: 20,00 Seara melomanului: 20.50 Arta plastică românească peste hotare; 21,05 Buletin de ştiri: 21.20 Reportaj pe glob; 21.50 Seară muzicală pentru tineret.

ECOURI

Cadru din filmul „Clovnii" realizat de Federico Fellini pentru Radioteleviziunea italiană.

PIERRE BAROUH, care a compus muzica pentru filmul „Un bărbat şi o femeie", a realizat de curînd prima sa peliculă în calitate de producător.

Filmul „Ça va, ça vient", turnat în numai trei săptămîni, are ca eroi pe doi lucrători constructori. Turnat pe un mare şantier — Belleville — din zona Parisului, cu participarea constructorilor şi a vechilor locatari (gospodine, copii etc.), filmul lui Pierre Barouh, are şi un pronunţat caracter documentar.

PĂSĂRILE, animalele diferitelor specii care trăiesc pe continentul bătrînei Europe, de la Oceanul Arctic şi pînă în Munţii Caucaz, sînt personajele filmului „Teritoriul altora". François Bel, Gérard Vienne şi Michel Fano au lucrat cu răbdare şi migală cîţiva ani la realizarea imaginilor şi a înregistrării sunetelor autentice aparţinînd acestei lumi încîntătoare. La începutul acestui an, Michel Fano a terminat banda sonoră a peliculei aşa că „Teritoriul altora" a fost pregătit pentru marea confruntare cu publicul.

Popularul actor Pierre Brice este protagonistul filmului intitulat „Lovituri pentru nimic", a cărui acţiune se desfăşoară în Africa. Este un film de aventuri cu o moarte stranie, cu mister, cu atacul unor traficanţi şi aşa mai departe. Evident, eroul — care aici nu este altceva decît şoferul unui camion — scapă teafăr dar, din toată energia cheltuită n-a rămas decît cu gustul amar al unor lovituri primite fără să le merite...

PIERRE ETAIX a realizat un film nou, deosebit de toate celelalte. Scenele au fost luate pe viu: la plajă, în camping, la concursuri de cîntăreţi amatori etc., iar personajele sînt oameni obişnuiţi, nu actori de profesie. În faţa camerelor de luat vederi, ei vorbesc despre problemele lor. 40 000 metri de film (circa douăzeci ore de proiecţie), un material imens a fost rezultatul acestui „tur al Franţei" pe care Pierre Etaix l-a făcut împreună cu soţia sa, actriţa Annie Frattelini, un operator şi un tehnician de sunet.

Pentru montajul peliculei au fost necesare nu mai puţin de şapte luni. Aşa s-a născut „Le Pays de Cocagne" (Ţara unde umblă cîinii cu covrigi în coadă) un film comic, dar care înfăţişează realitatea cu toată seriozitatea.

ATRAS spre cea de-a 7-a artă de către cunoscutul cineast Pasolini, scriitorul Bernardo Bertolucci, la 29 de ani, are de pe acum un strălucit palmares. Ultimul său film „Conformistul" (după romanul lui Alberto Moravia) şi care a fost prezentat de curînd în Italia, a obţinut un veritabil succes. Demascînd ororile fascismului, filmul lui Bertolucci este un adevărat dialog cu publicul.

„DER LEONE HAVE SEPT CABECAS" (Leul are şapte capete) nu este un titlu poliglot în mod gratuit, ci se referă la europenii care au colonizat Africa. Filmul lui Glauber Rocha se înscrie pe linia cinematografului revoluţionar, cu multiple referiri atît la Africa cît şi la America de Sud, continentul său, ale cărui probleme le-a urmărit şi în anterioarele filme.

Un spectacol pe săptămînă

„PATRU OAMENI FĂRĂ NUME" (Teatrul „Bulandra")

de Al. CORNESCU

Patru oameni, patru luptători adunaţi în aceeaşi încăpere, aşteptînd înfrigurăţi ordinul de a intra în marea ncleştare care avea să rămînă în istoria poporului nostru ca momentul eliberării, deschizător de nouă eră. Patru oameni, necunoscuţi unul celuilalt, fiecare cu propria sa biografie dar uniţi printr-o unică aspiraţie, nerăbdători să acţioneze spre a o traduce în viaţă. Aceasta este fundalul piesei lui Radu Bădilă intitulată „Patru oameni fără nume". Autorul schiţează caracterele, temperamentele celor patru eroi, pregătind clipa înfruntării cu inamicul. Din păcate, exact atunci cînd spectatorul s-a familiarizat cu atmosfera cînd personajele au început să capete contur şi, în sfîrşit, se întrevede perspectiva acţiunii, autorul încheie drama cu un foc de revolver şi cu o victimă. Misiunea este îndeplinită, ofiţerul hitlerist este capturat, dar totul rămîne ca un fapt exterior, la consumarea căruia nu sîntem martori.

Ceea ce se dovedeşte cu adevărat valoros în spectacolul teatrului „Bulandra" este dăruirea cu care regizorul Petre Popescu şi cîţiva actori au înţeles să pună în valoare acest text, care trăieşte, în primul rînd, prin dramatismul momentului istoric la care autorul a recurs Astfel, Ion Besoiu dă viaţă cu foarte bune mijloace scenice unui ofiţer care a înţeles drumul pe care trebuie să-l urmeze, dar care alături de sinceritatea poziţiei adoptate mai are încă destule întrebări rămase, deocamdată, fără răspuns. De asemenea, foarte bun mi s-a părut George Oancea, în rolul unui comunist, fost luptător în Spania, om cu experienţă, dîrz şi calm, unind în chip fericit înţelepciunea cu tinereţea spirituală. Rolul tinerei comuniste, animată de un cald umanism este interpretat de Cătălina Pintilie, al cărei joc bun la început, se anihilează, însă, pe parcurs prin repetare continuă a acelorasi gesturi. Cel de-al patrulea personaj este realizat de Corneliu Coman într-un fel de agitaţie falsă, aproape isterică. În roluri mai mici, nu toate utile, Maria Ciortea-Gligor constituie o apariţie agreabilă, George Andreescu, într-un personaj aparent contradictoriu izbuteşte să fie mai întîi suspect şi apoi să risipească suspiciunea, adică exact ceea ce trebuia şi, în sfîrşit, Mihai Badiu abia poate fi observat în minusculul rol al ofiţerului hitlerist care vine, trage cu pistolul şi, apoi, se lasă prins.

GOANA DUPĂ AUR

Romancierii și cineaștii ar putea afla astăzi în Spania, pe drumurile care duc la Gudalajara, un adevărat filon de aur. Dramele și comediile nu așteaptă decît să fie transcrise. Dar despre ce este vorba? Institutul spaniol de cercetări geologice a constatat că în această regiune există un zăcămînt aurifer la numai 40 cm adîncime. Nu se știe sau nu s-a comunicat nici în ce cantitate și nici care este calitatea sa. Locuitorii Spaniei au dat atenție comunicărilor științifice și fără să mai aștepte toate amănuntele, au pornit să caute aur. Și pe drumurile Spaniei a început marea aventură. Tineri și virstnici, femei elegante și gospodine înarmate cu cele mai surprinzătoare „unelte" — linguri, crătiți, tigăi — au pornit la drum visînd, căutînd, calculînd... Intre timp, micul orășel așezat la aproximativ 60 de km depărtare de Madrid, cunoaște o neașteptată și fără precedent prosperitate.

TEHNICĂ

AEROTERMA INVIZIBILĂ

Arsenalul mondial al luptei contra aerului viciat și pentru realizarea unei climatizări a halelor industriale s-a îmbogățit cu încă o armă pe care specialiștii noștri, ca și cei de peste hotare, o consideră redutabilă : aparatul A.C. — creație a unor specialiști români.

A. C., aparatul complex pentru ventilația, încălzirea și răcirea aerului, imaginat de doi ingineri români, a devenit o realitate. La fabrica „Metalul Roșu" din Cluj, vizitatorul îl poate observa pe standul de rodaj, în mai multe variante cu care vor fi înzestrate noile uzine textile aflate în construcție. Vă sfătuim însă să vă grăbiți dacă doriți să le vedeți, deoarece în curînd ele vor deveni invizibile.

Da, invizibilitatea, aceasta e una dintre calitățile care impun atenției și aprecierii **„A. C."-ul** inginerilor **Petre Constantinescu** și **Emil Oacheș**, primul cercetător la I.P.I.U., al doilea director al uzinei care fabrică aparatul. **Pentru că în gama largă de aeroterme cunoscute pe plan mondial nu se întîlnește un asemenea tip care să poată fi încastrat în zidăria construcției**, toate celelalte obligînd proiectanții de hale industriale, magazine, săli de sport, garaje să rezerve spații pentru agregatele respective, să fragmenteze funcționalități etc. etc.

Dar mai întîi cîteva cuvinte despre aeroterme. Se știe că pentru a lucra în condiții normale omul are nevoie de un mediu biologic, climatic normal și în primul rînd de o temperatură normală. Există de altfel normative în vigoare care obligă, de pildă, la asigurarea unei temperaturi de 18 grade în spațiile de lucru în care se prestează muncă grea și de 20 grade acolo unde efortul e mai mic. În același timp se cere o ventilație permanentă și eficientă care să expulzeze din hale aerul viciat și să „injecteze" mediului, în permanență, aer proaspăt, curat. Sînt de asemenea perioade ale anului în care este necesară răcirea aerului în hale industriale. Este tocmai ceea ce realizează aparatele de ventilație și încălzire. Larga lor utilizare se datorează faptului că aerul debitat se amestecă foarte repede cu aerul din încăpere, circulația particulelor de aer transportă căldura în toate colțurile acesteia și realizează o distribuție bună a căldurii și o încălzire rapidă, ceea ce permite ca instalația să fie pusă în funcțiune cu puțin timp înainte de utilizarea halei.

Dar obținerea performanțelor presupune o tehnicitate avansată, bazată pe rezolvarea multor probleme de natură științifică. Un exemplu numai privind circulația aerului : pentru a evacua o anumită cantitate de aer trebuie să iei măsuri de introducere concomitentă a unei cantități de aer egală cu cea evacuată ; în caz contrar se creează o depresiune atmosferică, curenți de aer primejdioși, cu un cuvînt inconfortul.

Se ridică în același timp și probleme de eficiență economică deoarece fiecare „pas" pe care-l face aerul necesită un consum de energie tradusă în kilowați consumați, de unde și strădaniile cercetătorilor de a realiza trasee cît mai directe după cum se impune găsirea unor soluții economicoase pentru refolosirea unei părți a aerului încălzit, cu alte cuvinte recircularea aerului în amestec cu aerul proaspăt. Pentru acest lucru, aeroterma clasică dispune și de o cameră de amestec a aerului (pusă în legătură cu exteriorul printr-o tubulatură) care este aspirat de ventilatorul din corpul aerotermei, trimis într-o baterie de încălzire de unde este „injectat" în hală.

Meritul inventatorilor noștri a fost în primul rînd acela de a fi realizat, spre deosebire de aeroterma clasică, care încălzește numai aerul, un agregat care poate realiza atît încălzirea, cît și răcirea aerului trimis în hală, după cum cu o simplă manipulare poate, la caz de nevoie, și evacua aerul nociv. În al doilea rînd — și faptul este deosebit de important pentru funcționalitatea spațiului — **ansamblul de bază al agregatului este astfel construit încît poate fi încastrat în zid, într-un perete sau într-un stîlp de susținere a halei.** Acest avantaj este evident un cîștig pentru estetica industrială, ducînd totodată și la eliberarea unor spații, care în sistemul clasic erau blocate. Arhitecții, pentru care criza de spațiu ridică atîtea probleme, au deci motive de satisfacție.

La acestea se adaugă și altele : **Spre deosebire de aeroterma clasică**, care necesită piese auxiliare, pentru diferite operații, **„A. C."-ul are încorporat tot ce-i trebuie pentru a funcționa în oricare din cazurile impuse acestor aparate : de asemenea randamentele aeraulic** (circulația aerului), **termic și energic sînt similare și în unele cazuri superioare celor realizate de firme cu tradiție în producția unor asemenea aparate.**

Invenția a obținut o primă consacrare mondială chiar săptămînile trecute : Medalia de aur de la Concursul Internațional de Invenții de la Bruxelles. Vor veni fără îndoială și alte confirmări. Unele au și început să sosească sub forma unor oferte de achiziționare a licenței sau a agregatelor, din partea unor cunoscute firme de peste hotare.

M. RADIAN

GEOTECTONICĂ

PĂMÎNTUL ÎN EXPANSIUNE

de Marcian BLEAHU

director adjunct științific al Institutului Geologic

Una din cele mai spinoase întrebări ale geologiei este aceea a formării munților. Ea a agitat pe geologi încă din vremea cînd disciplina lor de abia se constituia

Curînd s-a văzut că răspunsul nu poate fi dat independent de alte întrebări fundamentale privind însăși formarea și evoluția globului. Toate aceste chestiuni formează astăzi un tot inseparabil, obiect de studiu al unei discipline numite geotectonică.

Una din cele mai vechi idei asupra formării globului pămîntesc a fost aceea că el a luat naștere dintr-o nebuloasă incandescentă în rotație din care s-au desprins porțiuni ce au generat apoi planetele. Soarele ar fi un rest din materia inițială incandescentă, păstrată și în interiorul pămîntului, în nucleu. Păturile superioare ale globului s-au răcit formînd crusta. Pe măsură ce răcirea a avansat spre interior volumul total al globului a diminuat iar scoarța s-a încrețit aidoma unui măr care se usucă, sbîrciturile fiind munții. CONCLUZIA ar fi deci că globul pămîntesc se contractă.

Odată cu descoperirea radioactivității și a faptului că în interiorul globului există substanțe radioactive care se dezintegrează spontan a apărut posibilitatea de a pune căldura din interiorul acesteia pe seama unor atari fenomene și nu pe un rest de substanță incandescentă solară. Totodată a fost emisă ideea că pămîntul s-a format pe cale „rece" din materie cosmică acumulată în jurul unui nucleu de concentrare. Această materie conținea și elemente radioactive care prin dezintegrare au început să furnizeze căldură ce s-a acumulat ducînd la starea termică actuală a globului. Căldura acumulată a dus la formarea unor curenți de convecție care ridicau materie caldă spre suprafață iar în confirmări. Unele au și început să sosească sub forma unor oferte de achiziționare a licenței sau a agregatelor, din partea unor cunoscute firme de peste hotare. coborîra spre adîncime materie răcită. **Prin aceasta în glob s-a separat un nucleu, învelit de manta iar acesta de scoarță. În decursul istoriei geologice nucleul s-a tot mărit adunînd materia mai grea, iar mantaua s-a subțiat. Cu cît mantaua era mai groasă cu atît erau mai puține celulele de convecție iar pe măsură ce s-a subțiat ele s-au înmulțit.**

Teoria unui glob în curs de încălzire și nu de răcire nu mai era compatibilă cu aceea unei contracțiuni a lui și geologii au trebuit să imagineze noi posibilități de explicare a formării munților. Ei au recurs tot la curenții de convecție care, antrenînd și scoarța, pun în mișcare continentele. Acestea, purtate de scoarță ca pasageri pasivi, se ciocnesc dînd naștere la munți. Acumularea și eliberarea periodică de căldură, cu ritmuri de ordinul sutelor de milioane de ani, explică de ce în istoria pămîntului au apărut munți în mai multe rînduri formînd ceea ce se numește cicluri orogenice.

Pentru a explica sistemul de munți alpini (lanțul Alpi—Carpați—Himalaia și lanțul Anzilor) sînt suficiente cinci celule de convecție. Pentru sistemele mai vechi sînt de presupus 4, 3 și 2 celule. Numai că acest număr nu este compatibil cu gradul de diferențiere al mantalei de nucleu pentru acel moment. Pentru a se împăca aceste două elemente nu există decît o soluție : globul pămîntesc trebuie presupus mai mic, avînd o rază mai mică în trecut. Adunînd continentele pe un glob cu o suprafață mai mică elementele structurale se aranjează astfel încît ele pot fi explicate cu numărul corespunzător de celule de convecție.

Cu aceasta era emisă pentru prima dată ideea că pămîntul nu s-a contractat, ci, dimpotrivă, s-a mărit, s-a dilatat. Această ipoteză trebuia susținută și cu alte elemente și acestea nu au întîrziat să se adune.

Studiul unor corali din era primară, în care s-a putut pune în evidență creșterea zilnică a scheletului lor, a arătat că ciclul anual se repeta la 400 zile, de unde concluzia că anul avea acest număr de zile. Ori un număr sporit de zile indică o rotire mai rapidă a pămîntului, posibilă numai cu un moment de inerție mai mic și ca atare o rază mai mică a globului.

Rocile sedimentare fine, argilele, se comprimă dacă sînt supuse la o presiune. Această compresiune poate fi măsurată și se poate calcula ce stivă de depozite mai noi au stat deasupra unui pachet de argile. Studiul unor argile din regiunea Londrei a arătat că acestea au suferit o comprimare mai mare decît este justificată de depozitele de deasupra, de unde concluzia că acestea au apăsat cu o greutate mai mare datorită unei valori mai mari a gravitației. Ori gravitația putea fi mai mare decît astăzi numai la o rază mai mică a pămîntului.

Insfîrșit ultimele cercetări de geologie marină au arătat că fundul oceanului este într-o continuă mișcare, că el ia naștere în creste de munți submarini și este absorbit în fose adînci. Întreg pămîntul este încins astfel de sisteme de munți submarini care au în creștere fracturi adînci prin care iese materia topită din manta. **Aceste fracturi sînt o consecință a măririi razei globului și a întinderii scoarței care nu mai ajunge să acopere complet mantaua. Legată de această teorie este și aceea a derivei continentelor care se împacă cel mai bine cu un glob în expansiune. Materialul granitic care constituie continentele acoperea cîndva întreaga suprafață a globului dar prin mărirea acestuia ea nu s-a mai ajuns și spărgîndu-se a format actualele continente care alunecă căutînd un echilibru față de dimensiunea tot mai mare a globului.**

Calculele întreprinse de diferiți cercetători indică o mărire a razei pămîntului de 0,65 mm pe an. Pare foarte puțin dar o socoteală sumară arată că în decurs de 5 miliarde de ani, cît pare a avea pămîntul, el s-a mărit cu 3.250 km, ceea ce reprezintă o mărire cu circa 50% din actuala rază. Pentru ultimul miliard de ani, de cînd începe istoria „scrisă" în piatră a pămîntului, mărirea este de 650 km, ceea ce nu este deloc puțin. Fără îndoială că o astfel de modificare și-a lăsat amprenta în numeroase alte fenomene care vor putea în viitor să confirme teoria expansiunii globului.

ANTROPOLOGIE

ADULTUL — UN NECUNOSCUT

de dr. docent Victor SĂHLEANU

director adjunct științific la Centrul de cercetări antropologice

Titlul articolului de față poate să surprindă, ba chiar să stîrnească obiecții întemeiate. Oare tot ceea ce știm despre Om, nu a servit în primul rînd la construirea unei imagini despre omul „matur", considerat ca tipul caracteristic al speciei, al naturii umane ?

Alături de contribuțiile științei, sînt cele — atît de numeroase ! — ale literaturii — și ea o prețioasă cale de cunoaștere a omului. În literatură, personajele principale sînt, în majoritatea cazurilor, adulții. Atît de familiar ne este adultul, încît progresele în cunoașterea copiilor — cu consecințele lor pedagogice — au fost obținute cu prețul unei necontenite lupte împotriva tendințelor spontane de a vedea în copil, un „adult în miniatură". Așa s-a conturat o „știință despre copil" al cărei corespondent, în medicină, este pediatria. În ultimele decenii, o atenție crescîndă s-a dat celeilalte extremități a vieții : bătrînețea — care astăzi își are o știință special consacrată : gerontologia — cu ramura medicală corespunzătoare : geriatria. Copilul este, astăzi, privit mai ales ca un viitor adult ; bătrînul, ca un fost adult, aflat pe o pantă coborîtoare a vieții.

Totuși, viziunea noastră tradițională nu-i acordă adultului suficientă atenție. Poate că această neglijare vine tocmai din obiceiul de a-l situa cumva „între" o perioadă de creștere și dezvoltare — și o perioadă de declin. Viziunea mai potrivită este a vieții care — de la naștere pînă la moartea naturală — se desfășoară în perioade, faze, etape succesive ; într-o „curgere" orientată, în general ireversibilă, care ne face să trecem prin „vîrste" diferite prin specificul lor, fiecare avînd „rostul" său uman și social. Omul nu este numai (sau în primul rînd) ființa biologică, individul redus la rolul unui instrument al speciei, prin mijlocirea căruia Natura își caută soluții de adaptare și de evoluție.

O știință despre adulți ne-ar folosi fiecăruia, **pentru a ne cunoaște** pe noi-înșine și unii pe alții. Pentru a ne cunoaște — nu numai din curiozitate sau din „spiritul de aventură" pe care-l stimulează necunoscutul (aceste două mobiluri erau considerate ca mobiluri principale, în cunoașterea propriului suflet de către Ionel Teodoreanu). **Este nevoie să ne cunoaștem pentru a ști ce este mai bine să facem cu noi, pentru a ști cum să ne pregătim viitorul.**

Dar o asemenea știință are o imensă utilitate socială. Omul contemporan este antrenat, cu sau fără voia sa, în extraordinara mișcare, accelerată, a vieții sociale și culturale. El trebuie să facă față la schimbare, la inovare ; el trebuie să aibă un **aport personal** la progresul accelerat. Pe toate planurile, aceasta însemnează o încadrare adecvată în ritmul rapid de dezvoltare a sectorului în care activăm. De aici, importanța unei continue instrucții de specialitate, a așa numitei „reciclări" profesionale, sau chiar a reprofilării, a recalificării etc. Care sînt capacitățile adultului de a se adapta la acest ritm, ca și la continua schimbare a mediului său de viață ? Pedagogia contemporană a copilului și a adolescentului se folosește, în fundamentarea sa științifică, de axiologie, de psihologia genetică, de pediatrie. Pedagogia adultului are nevoie de o **adultologie.** În lumina recentelor documente de partid și de stat, necesitatea perfecționării profesionale necontenite a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, adultologia ne pare a fi una dintre cele mai actuale preocupări — și o preocupare care nu-și va pierde niciodată actualitatea — ca o știință multi-și inter-disciplinară, dar și de sinteză largă, despre om. Dar adultologia este și va rămîne actuală și pentru că într-însa vom putea găsi indicații multilaterale privind adaptarea omului la muncă și a muncii la om : ca o premisă a științei despre organizarea optimă a efortului uman, a **ergonomiei.**

Sperăm că aceste rînduri programatice au fost convingătoare în primul rînd pentru adulți...

P.S. Nu ignorăm dezvoltarea salutară pe care au luat-o, la noi în țară, în ultimii ani, cercetările asupra tineretului. Ele acoperă, în fapt, și o parte din problematica adultologiei — dar constituie, mai ales, un „model" de urmat pentru studii adultologice și o premisă a acestora.

UN MENIU PĂSTRAT ÎN ADÎNCUL OCEANULUI

Naufragiul, apoi recuperarea, după zece luni „petrecute" la 1540 de metri adîncime, a submarinului de cercetare Alvin, a permis o observație neașteptată : presiunea micșorează în proporții impresionante — de la zece la o sută de ori — ritmul de degradare microbiană. Constatarea este consemnată în revista Science și într-un articol din Le Monde.

Cînd Alvin a fost readus la suprafață — la 1 septembrie 1969 — a fost găsit pic-nic-ul abandonat de cei trei membri ai echipajului grăbiți să se salveze în momentul naufragiului de la 16 octombrie 1968. Erau două termosuri cu supă, sandviciuri și mere într-o cutie de plastic. În mod cu totul surprinzător intregul meniu a păstrat aspectul, gustul, mirosul, consistența și caracteristicile biochimice apropiate de stadiul lor inițial. *Nu era nici o urmă de degradare, de oxidare ; pH-ul merelor aflate aici de zece luni era același ca la un măr proaspăt. Or, unele bucăți de sandvici — pîine și salam — sau mere și o parte din supă s-au acoperit de mucegai sau s-au stricat (carnea foarte puternic) îndată ce au fost readuse la o presiune normală. Temperatura de 3°C (cea care se întîlnește la 1 500 m adîncime) nu făcea decît să încetinească acest proces.*

Iată faptele surprinzătoare care au împins specialiștii să facă experimentări sistematice de laborator. Au fost coborîte 50 de sticle la 5 000 de metri adîncime și apoi menținute la cîțiva metri deasupra. S-au făcut observații variindu-se timpurile de imersiune — între două și cinci luni, — tipurile mediului de cultură, concentrația, culturile microbiene, injectînd aer sau nu, punînd apă de mare poluată sau curată... În timp ce eșantioane—martor erau păstrate la temperatura de 3°C, în intuneric, dar la presiune normală.

Măsurători și analize multiple au permis să se determine cu precizie compoziția eșantioanelor scufundate și a celor martor. Toate rezultatele obținute au coincis : șederea prelungită la mare adîncime, deci la mari presiuni, încetinește, în proporții considerabile vitezele de descompunere (de optzeci și opt de ori pentru doi hidrați de carbon, de șaizeci și două de ori pentru glutamate) aceste variații fiind, în unele cazuri, dependente de mediul de cultură.

Cei patru cercetători — H. W. Jannasch și C. O. Wirsen de la Institutul oceanografic de la Woods Hole împreună cu A. Farmanfarmaian, biochimist de la Universitatea Rutger și K. Eimhjellen de la Universitatea tehnică din Norvegia — afirmă în urma experiențelor făcute, că păstrarea meniului din cabina lui Alvin nu a fost o simplă întîmplare. Într-adevăr în adîncuri materialele deteriorabile sub presiune normală, se conservă.

MEMORIA ȘI PILULELE

Visul oricărui școlar este ca mîncînd o pilulă, de preferință cu gust de ciocolată, să capete o memorie fantastică. Nu departe de acest vis părea să fie glutamina din brînză. Acidul glutaminic a stat la baza numeroaselor preparate despre care mulți medici spuneau și toate reclamele comerciale confirmau : „stimulează activitatea cerebrală, memoria în deosebi. Copiii slabi la învățătură sînt sfătuiți să..." Din păcate, știința a ajuns astăzi la altă concluzie. Prof. O. Creutzfeld din Düsseldorf a arătat, pe baza experiențelor efectuate, că „glutamina conținută în brînză nu poate trece niciodată bariera dintre sînge și creier". Așadar, pentru memorie ? Antrenament zilnic. Acumulare prin gîndire.

MEDICINĂ

INSULINA... ȘI DIABETUL

Un tînăr medic canadian, pe baza unor lucrări anterioare ale altor autori, printre care ale medicului român Păulescu, a izolat în 1921 insulina folosită cu succes în tratarea bolnavilor de diabet. A fost una dintre cele mai spectaculoase descoperiri ale medicinii moderne.

Insulina este un hormon produs de celulele beta ale insulelor Largenhans din pancreas. Ea este o macromoleculă protidică formată din 51 de aminoacizi legați în două lanțuri alăturate. Insulina este eliberată în momentul în care glucoza din organism crește. Printr-un mecanism foarte complicat, ea face ca nivelul glucozei să fie menținut **la o valoare normală.**

Diminuarea sintezei de insulină duce la o acumulare de glucoză în organism și instaurarea bolii cunoscută sub numele de diabet. Pînă la descoperirea insulinei, diabetul era o boală fără tratament, cu un sfîrșit letal. Primul animal menținut în viață cu ajutorul insulinei a fost o cățeluș Marjorie, iar primul om, un băiat de 14 ani, Leonard W. Cercetările care au urmat au făcut să apară preparate noi de insulină, cu resorbție întîrziată sau administrare orală. Noile preparate au permis bolnavilor de diabet, al căror număr se ridică astăzi la 20—30 milioane, să ducă o viață perfect normală, să fie integrați în viața socială și să facă chiar sport de performanță.

Billy Talbert, căpitanul echipei de tenis a Statelor Unite, ce a cucerit Cupa Davis în 1946, este diabetic de la vîrsta de 10 ani. Printre celebritățile care au **avut diabet citățm pe scriitorul** H.G. Wells, compozitorul G. Puccini, pictorul Cezanne, omul de stat G. Clemenceau. S-au organizat și asociații : „Federația internațională a diabeticilor", „Asociația americană a diabeticilor", „Asociația diabeticilor din Maryland" etc., care urmăresc apărarea intereselor sanitare ale membrilor lor și duc o luptă pentru diagnosticarea precoce a maladiei. **CARE SÎNT SEMNELE BOLII ? O sete neobișnuită, poliurie, foame, pierdere din greutate, oboseală. CINE ESTE PREDISPUS LA DIABET? Persoanele de peste 40 de ani, prezentînd un exces de greutate sînt cele mai vizate. 80 la sută dintre diabetici au o greutate peste normal.**

Se știe că există o predispoziție ereditară la diabet. Episoadele (situațiile) care produc schimbări de metabolism, ca de pildă **unele maladii microbiene,** graviditatea sau obezitatea pot declanșa boala, pe baza unui fond ereditar persistent. Deși 10—20 la sută din populație este considerată a avea o predispoziție ereditară, în țările industrializate, unde există o tendință spre obezitate, doar 0,2—0,6 la sută sînt diabetici.

Dar nu numai persoanele peste 40 de ani sînt vizate. 5 la sută din cazurile de diabet debutează înaintea vîrstei de 15 ani. Aceasta nu-i împiedică pe copii să-și termine școala, să urmeze o facultate, să se căsătorească, să ducă o viață utilă societății. Cu toate acestea, diabetul rămîne o boală serioasă, ce nu permite neglijarea tratamentului și a regimului alimentar.

La aniversarea de 50 de ani de la descoperirea insulinei urăm medicinii descoperiri la fel de importante în domenii în care **succesele se lasă încă așteptate.**

CEAPA — un medicament ideal

Recent, farmacologii din Harkov au încheiat studiul lor asupra proprietăților unui preparat uscat obținut din ceapă. Au provocat scleroza artificială la un grup de iepuri de casă. După două luni de aplicare a tratamentului cu preparatul în chestiune, nivelul de colesterol în sînge a scăzut într-un mod considerabil. În același timp a crescut conținutul de licetină.

Au experimentat zeama proaspătă de ceapă (preferabil de ceapă roșie cu învelișul bine păstrat). Acum putem spune cu hotărîre : mîncați mai multă ceapă !

Zeama de ceapă poate fi utilizată și pentru tratarea unor plăgi infectate, supurante, ucide bacilul de difterie și bacilul lui Koch, și datorită fracțiunilor sale volatile este folositoare în cazurile de anghină și de procese de supurație la plămîni. Preparatul allilglicer, realizat din ceapă este eficient în caz de calpită trahomotoasă.

Ceapa, dacă este păstrată în condiții corespunzătoare, este un produs ieftin și accesibil oricui, își menține un timp îndelungat proprietățile curative și de aceea trebuie introdusă în meniuri. Ea este folositoare pentru toți oamenii și în special pentru oamenii în vîrstă, ca unul din remediile profilactice contra ateroscleroze. și pentru bolnavii care suferă de hipertensiune sau de tulburări în funcțiile secretoare ale intestinelor. (A.P.N.).

Cîteva recomandări pentru

AMENAJAREA LOCUINȚEI

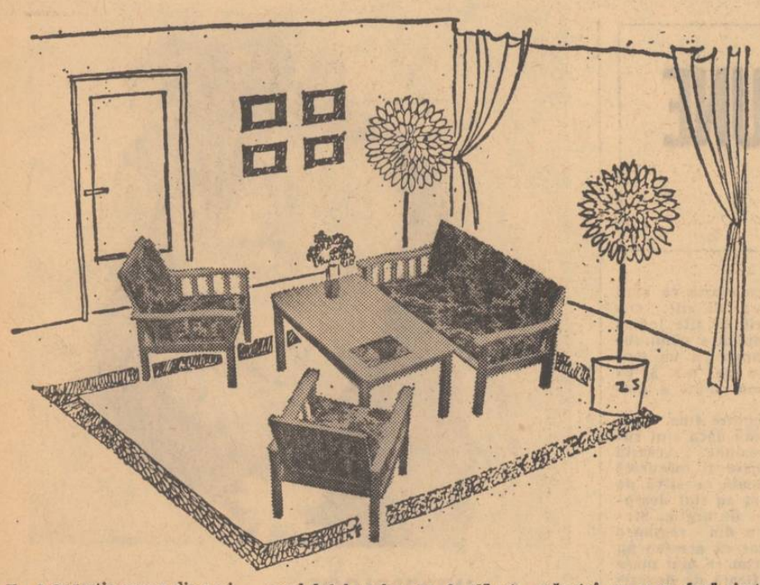

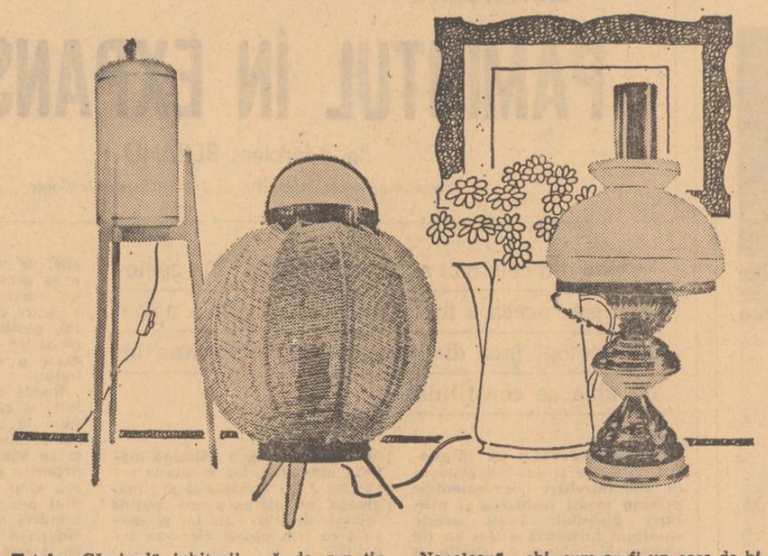

La sugestia unora din scrisorile primite am făcut un scurt tur de orizont prin magazinele de specialitate (mobilă, corpuri de iluminat, artizanat și decorațiuni interioare). În consecință, vom da obișnuitele noastre recomandări pentru amenajarea locuinței, pornind de la acele piese aflate spre vînzare în magazine care ni s-au părut a îmbina în mod convingător calități tehnico-funcționale cu reale valențe decorativ-estetice. Inutil să adăugăm că este imposibil de prezentat aici tot ce am considera demn de interes pentru dumneavoastră, cititorii noștri, deși, pentru a fi sinceri am fi dorit ca numeroase articole să le găsim într-o gamă mai largă decît cea existentă pentru a fi puși într-adevăr, în încurcătură, atunci cînd trebuie să alegem pentru spațiul topografic (restrins) numai unele din ele.

MOBILA

Fără nici o îndoială, cea mai reușită garnitură produsă în ultimul timp de industria noastră și pusă spre vînzare pe piața internă este garnitura de hol „Slatina". Am văzut-o în magazinul de mobilă de pe Calea Victoriei colț cu strada Știrbei Vodă. O simplă privire, chiar prin vitrină (deși magazinul este deschis zilnic între orele 10—18) vă va evidenția o mobilă sobră în linii dar veselă, elegantă, tinerească și, credem noi, ieftină. Pentru că la prețul de 1758 lei puteți achiziționa o bancheță — canapea de 3 locuri, 2 scaune cu brațe (toate cu perne de poliuretan pentru șezut și spătar, îmbrăcate în material înflorat în tonuri de verde) și o măsuță. Garnitura se prezintă vopsită cu lac opac de culoare albă. Construită din șipci de lemn (masa are blatul din sipci fălțuite) garnitura aceasta cu aer campestru își găsește locul într-un hol bine însorit sau într-o verandă, sau o terasă acoperită. Este ideală pentru o casă de week-end. Credem că i s-ar potrivi la fel de bine huse pentru perne din material cadrilat (alb cu orice culoare). Indiferent de modelul huselor ,ar fi plăcut să se regăsească acest material și pe ușa camerei (montat pe o ramă subțire) sau pe o ușă de bibliotecă — combină. Rimează cu lucruri simple — de fapt cu aproape orice — din cauza culorii albe și a liniei neutre și neangajante. Dar parcă înainte de altceva, am prefera să vedem pe măsuță una din acele foarte frumoase machete de corabie cu pînze ce se găsesc spre vînzare la magazinul de „Decorațiuni interioare" din strada Academiei, machete create în trei dimensiuni, cea mai mare ajungînd pînă la cca 60 cm. lungime. De asemenea, într-un anumit interior (pereți văruiți, mochetă verde) ne-ar place să vedem bancheta încadrată de doi pomișori decorativi, eventual tunși rotund dar neapărat în vase de lemn vopsit alb, cu mînere de metal vopsit cu duco negru.

În orice caz, un frumos efect decorativ l-ar avea un vas cu portocale pus în mijlocul măsuței, pe care, dacă simțiți nevoia, puteți să-l flancați în două sfeșnice decorative, foarte ornamentate, din metal strălucitor. Oricum, e nevoie de o pată de culoare puternic contrastantă, fie că este vorba de un coșuleț cu flori, de un ceainic din porțelan verde sau de o tablă de șah cu pătrate negre și roșii.

Tot la „Căminul", iubitorii unui interior rustic pot găsi scaunul „Bucium", construit din masive de lemn pe trei picioare, cu spătar subțire și înalt. Costă 1 039 lei și regretăm alături de dumneavoastră inexistența unei mese cu care să formeze garnitura, o masă la fel de frumoasă ca și scaunul, căruia însă îi reproșăm excesul de decorație reprezentat de floarea soarelui sculptată pe toată lungimea spătarului. De accesorii decorative în stil rustic, abundă magazinele de artizanat, de la căușe și linguri de lemn pînă la tot felul de vase ceramice albe sau negre, pictate sau nu, și de la vasul de oglindă din sîrmă neagră și buzdugane ghintuite pînă la aplice în formă de gazorniță. Și pentru că a venit vorba iată și

CORPURI DE ILUMINAT

În primul rînd vi-l semnalăm pe cel în formă de lampă de gaz tip „Napoleon" III", de găsit în aproape toate magazinele de articole electrice. Din metal alămit, agățată cu trei lanțuri, lampa este, după părerea noastră, una din cele mai reușite creații din ultimul timp. Are abajur din sticlă opacă alb lăptos cu linii aurii și sticlă de lampă transparentă frumos proporționată, cu detalii reușite ; este fabricată la Cluj și costă 551 lei. Din păcate, nu permite decît un singur bec nu mai mare de 100 wați. Se găsește și în variantă veioză la prețul de 377 lei. Este probabil lampa la care se produc confuziile într-o „Noapte furtunoasă", lampa bunicilor sau poate a străbunicilor noastre și de aceea este potrivită sau unui interior mobilat cu piese vechi stil Biedermeyer, în încăperi mici din case bătrînești cu draperii grele de pluș, cu biblioteci cu multe cotoare de cărți aurite și un motan torcînd la gura sobei sau, dimpotrivă, unui interior modern, punctat cu piese vechi, cum ar fi un ceas de birou cu amorași, un balansoar de pai, toate într-un cadru alb cu perdele și huse înflorate și un covor mochetă gros. Într-un dormitor, veioza poate fi așezată pe noptieră, lîngă un pat de bronz și sub o ramă de tablou simplă, modernă, vopsită într-un albastru electric.

La antipodul acestor lămpi, găsim în magazine un mic lampadar înalt de cca 85—90 cm, produs în Republica Socialistă Cehoslovacă. Este simplu și elegant, format dintr-un stativ-trepied subțire din lemn și dintr-un abajur de plastic alb în formă de cilindru. La prețul de 385 lei, puteți cumpăra așadar un corp de iluminat de așezat lîngă tradiționala canapea din hol, adecvat de minune unui interior modern. Există și în variantă mult micșorată de veioză care însă nu mai are proporțiile lampadarului.

O altă veioză în formă de sferă, adecvată unui interior simplu și modern, tip „Japonez", este confecționată din tablă bătută cu abajurul din împletitură. Costă 179 lei și se găsește în mai toate magazinele de specialitate. Împletitura filtrează frumos lumina, dînd umbre agreabile în jur.

CÎTEVA OBIECTE DECORATIVE

Magazinele de decorațiuni interioare și de artizanat abundă de accesorii decorative, unele îndeplinind și o anumită funcțiune. Am ales astăzi cîteva care ni s-au părut mai interesante lăsîndu-vă dumneavoastră plăcerea de a descoperi și altele conform cu gusturile și necesitățile dumneavoastră.

În afara machetei de caravelă de care vorbeam mai înainte, am găsit la magazinele de artizanat („Miorița"— strada 13 Decembrie) o frumoasă garnitură de vase de aramă produse la Brașov și demne de toată atenția. Astfel, la prețuri variind între 80 și 150 lei putem găsi ceainic, halbă cu capac și inscripție gravată, ibric, bomboniera, vas cu capac legat cu lanț, țap și altele. Frumos executate, evidențiind un bun gust artizanal, aceste obiecte își pot găsi ușor locul într-o bibliotecă sau pur și simplu pot fi grupate pe o masă în hol, mai ales dacă într-unul din vase punem cîteva flori galbene de cîmp. Este de dorit să vă feriți să le puneți lîngă alte obiecte lucioase sau într-o vitrină de sticlă, ele fiind puse în evidență numai dacă stau lîngă materiale brute : lemn, cărămidă aparentă sau lîngă o stofă uni.

La același magazin „Miorița", am văzut pentru dumneavoastră un mic cuier-agățătoare din tablă de aramă și postav verde (o combinație reușită) la prețul de 75 lei. Poate fi folosit în vestibul l-a agățat chei, note de plată, obiecte mărunte sau poate fi transformat în calendar. De asemenea poate servi drept cadru pentru un ceas de perete pe care ar urma să-l amenajați dintr-un vechi cadran de pendulă cu mecanismul și cu limbile respective. Această pendulă sui-generis poate fi completată cu două perdelițe strînse lateral, cu șnur subțire.

Încheiem aici scurta noastră trecere în revistă cu speranța că v-am convins că se pot găsi în magazinele de specialitate lucruri pentru gusturi și ambiante diferite. Ceea ce era de demonstrat.

Arh. M. KROCHMALNIC

Fotografii : Octavian STĂCESCU

MODA PĂLĂRIILOR LA LONDRA

Moda care se răsfață în acest an, cochetînd cu stilurile, liniile și lungimile nu-și dezminte capriciile nici în materie de... pălării. Alegerea e după voie și, firește, după gust. Cînd v-ați oprit la lungimea și stilul preferate, puteți să vă gîndiți și la pălăria clasică, la cea sport sau la cea care însoțește vaporoasa rochie a femeii de acum... 50 de ani. Fetru, stofă, pai, plasă, pene, flori, funde — cu alte cuvinte cam de toate. Boruri late sau înguste, întoarse sau acoperind discret, figura — deci, pentru toate vîrstele.

Ne plac ? Nu ne plac ? Să privim fotografiile trimise de cîteva case londoneze de specialitate, ca puncte de reper.

1. — Poate vă atrag aceste două pălării din pai alb împodobite cu funde late din mătase verde cu buline mari portocalii și albe...

2. Foarte elegante aceste pălării, ce ne dovedesc din plin că paiul lucrat ca o plasă fină, funda și floarea — deloc discretă — se împacă foarte bine. Sînt pălăriile ocaziilor mai deosebite cînd îndrăzneala se poate desfășura mai în voie...

3. — Ce spuneți de această pălărie „Robin Hood" ? Din fetru de culoare deschisă ea are două pene lungi, atît de lungi încît pot deveni incomode în autobuz. E un risc dar frumusețea înainte de toate... **(Vezi imaginea din pag. I).**

PIPERA

vă propune biroul MANGALIA

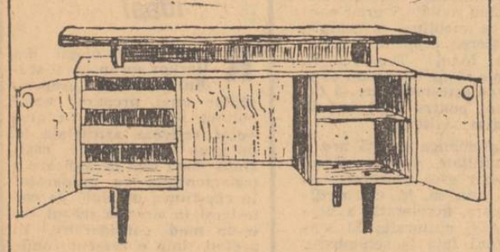

ideal pentru orice cameră de lucru - linie modernă finisare excepțională

(6242)

PE TEME CULINARE

OUL: o mină de aur

Înșelătoare și nestatornică, primăvara își face totuși simțită prezența. Primele verdețuri din piețe, abundența de ouă o afirmă și ele. S-a deschis astfel gospodinelor întîia portiță spre înnoirea meniurilor, spre o bucătărie bazată pe alimente neconservate.

E vremea cînd sub o formă sau alta, oul poate intra în toate preparatele culinare. Cu un ou dregi o supă, legi un sos, dai consistență unei creme, garnisești o salată, ieși din încurcătură dacă ți-au venit pe neașteptate oaspeți.

Dar, mai mult ca alte alimente, oul este obiectul multor păreri greșite. Atenție ! spun unii, oul e dăunător ficatului, crește colesterolul în sînge. Or, noile cercetări medicale au stabilit că, fierte tari, ele pot fi mîncate la fel de bine de sănătoși și de bolnavi, și că nici chiar șase gălbenușuri pe zi nu pot ridica apreciabil procentul de colesterol.

Înainte de a vă aventura — deși nimeni nu mănîncă atîtea ouă dintr-o dată, cereți avizul medicului dv. Dacă ficatul dv. nu suportă îmbietoarea omletă rumen-aurie, la tentația căreia nu puteți rezista, nu dați vina pe ouă ci căutați vinovatul în restul ingredientelor care intră în prepararea omletei : unt încins, ciuperci, afumături, brînzeturi frămîntate, sos de roșii etc., etc.

Dacă vă numărați printre cei cărora le plac ouăle și nu se tem de ele, cele ce urmează s-ar putea să vă intereseze.

● Așteptați un copil, sînteți în fața unui mare efort cerebral, părul sau pielea dv. n-au strălucire, sînteți convalescent sau deprimat ? Ouăle sînt un aliment ideal.

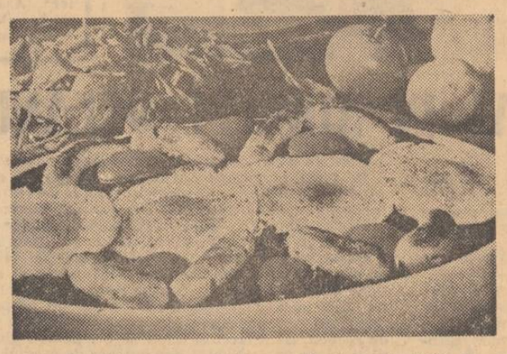

● Vreți să slăbiți ? Bazați-vă pe ouă : hrănesc, nu îngrașă. Oul oferă proteine, grăsimi, tot felul de vitamine, săruri minerale, îndeosebi fier asimilabil în întregime, ceea ce ferește de anemie. Toate acestea sînt furnizate sub o formă potrivit de bogată în calorii (75 de calorii pentru un om mijlociu).

● Albe sau roșcate, ouăle au aceeași valoare nutritivă.

● Prospețimea ouălor se poate verifica cufundîndu-le într-un recipient cu apă rece, sărată 12 g la litru. Ele rămîn pe fund dacă sînt proaspete — camera de aer fiind foarte mică ; se ridică sau plutesc dacă sînt mai puțin proaspete sau vechi, camera de aer mărindu-se din ce în ce mai mult.

OUĂ CU SPANAC ȘI CIRNAT

1 kg. de cartofi, 30 g. unt, un pahar mic cu lapte, sare, 1 kg. spanac, o ceapă mică, 40 g unt, o lingură de făină, 4 ouă, 8 cîrnați

Curățați, fierbeți și faceți cartofii pireu adăugînd untul, laptele și sarea. Curățați, spălați, opăriți și scurgeți spanacul. Tăiați ceapa și rumeniți-o ușor în unt. Presărați făina amestecați bine. Adăugați spanacul, sărați, piperați și lăsați-l pe foc mic să fiarbă înăbușit. Ungeți o formă cu unt, așterneți pe fund pireul de cartofi iar deasupra spanacul. Rumeniți separat cîrnații și puneți-i peste spanac **(vezi fotografia).** Între ei spargeți ouăle. În prealabil, faceți ușoare adînciturl în spanac. Puteți decora mîncarea cu felii de roșii. Dați la cuptor cu foc mijlociu circa 10 minute.

„CUIBURI"

Faceți o mămăliguță pripită fiartă în lapte sau într-un amestec de lapte cu apă. Încorporați 100 g unt (pentru circa 400 g mălai). Ungeți o formă cu unt (de preferință din sticlă rezistentă la foc) ; turnați mămăliga înăuntru. Cu dosul unei linguri faceți 4—6 cuiburi (în funcție de numărul ouălor pe care doriți să le serviți) și spargeți înăuntru cîte un ou proaspăt. Dați la cuptor cu foc potrivit pînă ce se prind albușurile.

Serviți cu smîntînă.

OCHIURI FIERTE ÎN VIN ROȘU

6 ouă, 1/2 litru de vin roșu, 1/2 l de apă, o ceapă, un cățel de usturoi, sare, piper, 50 g unt, o lingură de făină.

Fierbeți vinul cu apa și aromatele timp de 20 de minute. Strecurați lichidul. Repuneți-l pe foc, spargeți pe rînd cîte un ou, și fierbeți-l pe foc 2-3 minute. Scoateți ouăle și țineți-le la cald. Faceți un rîntaș din făină și unt. Stingeți cu vinul în care au fiert ouăle strecurat în prealabil. Lăsați-l să scadă pînă se leagă. Serviți-l împreună cu ouăle.

● Puteți prăji în unt felii de pîine pe care veți aranja cîte un ou și apoi le veți îmbrăca în sos. De asemenea, puteți servi ouăle însoțite de cartofi fierți în aburi și de salata verde acrită cu lămîie.

● Vă reamintim că puteți servi ouăle fierte tari cu o maioneză în care ați amestecat verdețuri mărunt tăiate : pătrunjel, mărar.

Se vor bucura de succes și ochiurile românești cu garnitura din pireu de spanac, din spanac cu măcriș sau din urzici (preparat întocmai ca cel din spanac).

O omletă în care veți încorpora măcriș tocat sau alte verdețuri de primăvară, după preferințe nu va fi decît bine-venită.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

RECUNOAȘTEREA PATERNITĂȚII

ANA-MARIA ALBERTESCU din **București** dorește să afle dacă un copil născut în afara căsătoriei poate fi recunoscut, după înregistrarea nașterii, de tatăl său, în cazul în care acesta este căsătorit cu altă femeie ?

Codul familiei — ne răspunde consultantul nostru juridic — prevede că un copil conceput și născut în afara căsătoriei, poate fi recunoscut de tată său. Recunoașterea copilului din afara căsătoriei poate fi făcută de tatăl său prin declarație la serviciul de stare civilă și după înregistrarea nașterii. De asemenea, recunoașterea paternității se poate face și prin înscris autentic, înscrisuri autentificate de către organele notariale prin notarii de stat, iar în localitățile unde nu funcționează notariate de stat, de către comitetele executive ale consiliilor populare comunale ; alte înscrisuri care, din punct de vedere al calificării și al puterii lor doveditoare, se încadrează în categoria înscrisurilor autentice sau testament.

Copilul care este recunoscut dobîndește față de părintele respectiv și rudele acestuia, aceeași situație ca și situația legală a unui copil din căsătorie. Tatăl, în cazul semnalat de dv. va avea aceleași drepturi și îndatoriri pe care le are față de copiii minori rezultați din căsătorie.

(A se vedea art. 57,63 și 97 din Codul familiei)

CONDIȚIILE ÎNSCRIERII LA O A DOUA FACULTATE

Ing. **CRISTEA PAUL** și ing. **RADU MURGESCU**, Bd. Schitu Măgureanu nr. 27-33, sc. A, et. III, ap. 15, București :

Absolvenții unei facultăți pot urma o a doua facultate la învățămîntul de zi, seral sau fără frecvență, pe baza concursului de admitere. Condițiile de admitere sînt publicate în broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1970/1971".

Absolvenții unei facultăți care au efectuat stagiul de 3 ani la locul unde au fost repartizați, pot fi înscriși la altă facultate care are în organizare cursuri fără frecvență, fără examen de admitere, pe baza ordinului Ministerului Învățămîntului nr. 340/969.

Verificarea actelor și aprobarea înscrierii la o a doua facultate pe baza ordinului Ministerului Învățămîntului nr. 340/969, se face de către rectorat. Absolvenții unei facultăți se pot prezenta la concursul de admitere pentru învățămîntul de zi și serai numai după trei ani de la absolvirea primei facultăți. Totodată, subliniem că secția comerțului exterior nu are cursuri fără frecvență.

ÎNCADRAREA ABSOLVENȚILOR LICEELOR INDUSTRIALE LA LOCURI DE MUNCĂ

MAI MULȚI CITITORI DIN GALAȚI — În conformitate cu prevederile H.C.M. nr. 947/1970 absolvenții învățămîntului de zi al liceelor industriale, agricole, silvice, economice și sanitare, care nu continuă studiile în învățămîntul superior de zi vor fi repartizați în activități productive tehnice, economice și sanitare. Aceștia vor fi încadrați la locuri de muncă, în specialitatea obținută prin studii sau în specialități înrudite, pentru care se cer studii de specialitate, în conformitate cu nomenclatoarele de pregătire și stagiu sau ca muncitori calificați în meserii pentru care se cer cunoștințe tehnice de nivel mediu.

EXAMENELE LA ÎNVĂȚĂMÎNTUL FĂRĂ FRECVENȚĂ

GHEORGHE NICOLAE — București. Potrivit prevederilor Regulamentului liceelor de cultură generală, elevii înscriși la învățămîntul fără frecvență care nu se prezintă la nici un examen în sesiunea I pot susține toate examenele în sesiunea a II-a. În consecință, dacă sînteți înscris la învățămîntul fără frecvență, dv. puteți susține toate examenele, pentru clasa la care aveți dreptul, în sesiunea din aprilie-1971.

ÎNSCRIEREA LA CONCURSUL DE ADMITERE PENTRU CURSUL DE SUBINGINERI

I. ANDREI — Timișoara. La concursul de admitere pentru cursurile de subingineri se pot prezenta absolvenții cu examen de diplomă ai școlilor medii tehnice care au funcționat după 1948 și ai școlilor tehnice cu durata de patru ani care au funcționat în perioada 1955-1962.

În privința probelor scrise și orale, acestea se dau la obiectele ce au strînsă legătură cu specialitatea aleasă. La toate secțiile se cere matematică, bineînțeles accentul fiind pus pe acele domenii ale matematicii ce-i folosesc viitorului specialist în profesia sa (algebră, geometrie plană, trigonometrie). La mare parte din secții se dau probe la fizică, iar la altele din chimie și la diversele tehnologii (chimie organică, produse alimentare, chimie anorganică, lianți și produse din azbociment etc.)

În privința diferențelor adresați-vă școlii despre care ne-ați scris.

VREM SĂ ȘTIM

IOANA ION — medic stomatolog din com. Beliu, jud. Arad : cum se curăță de murdărie și în special de vopsea, scurtele din piele de bovine fabricate la întreprinderea „Căprioara" din Sebeș—Alba ?

TĂNASE COSTACHE din Brăila Bloc G/7, sec. 2 ap. 21, Hipodrom : cum se scot petele de grăsime de pe mozaic ?

OVIDU SMIRNA din Iași : Cu ce soluție practică poate fi impregnat un cort confecționat din pînză „Muncitorul", astfel ca să nu fiu nevoit să repet procedeul după fiecare ploaie, dar nici să-i nu-i mărească greutatea inițială ?

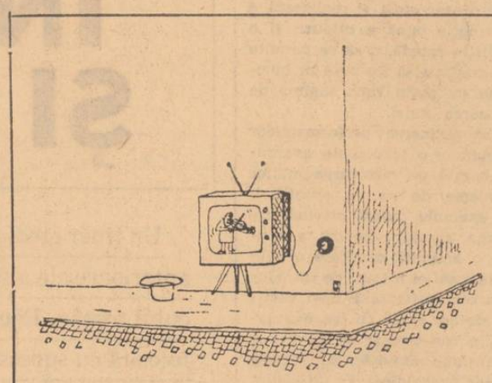

Fără cuvinte

Desen trimis de GHEORGHE AILENI din Bacău

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

KRAUS WALTER — Lugoj. *Vă mulțumim pentru aprecieri. Regretăm că nu veți citi răspunsul imediat. Primim mii de scrisori și publicarea răspunsului durează mai mult, deoarece ne încadrăm în spațiul rezervat. Credem că este mai bine să vă adresați serviciului de urologie și nu celui de endocrinologie, așa cum ați presupus.*

TĂTARU — Arad. *Pentru a corecta strabismul copilului, vă adresați specialiștilor clinicii de oftalmologie.*

ISAIA CAROL — Rm. Vîlcea. *La vîrsta dv. și cu infarct miocardic în antecedente nu credem oportună reluarea fumatului. Pentru celelalte simptome, este bine să vă examineze medicul neurolog.*

B.V. — Suceava. *Răspunsul îl veți găsi la rubrica consacrată cosmeticii.*

A.T.P. — Galați. *Un bolnav de schizofrenie în faza cronică poate fi plasat la un spital pentru boli psihice cronice. Internarea se face prin comisia regională de triere la indicația medicului psihiatru — care a urmărit evoluția bolnavului.*

TG. M.I. — Sebeș — jud. Alba : *Dacă vă cade părul nu-l mai spălați cu detergenți (Alba). Este bine să vă examineze specialiștii clinicii de dermatologie de la Tg. Mureș.*

DUMBRAVA — Sibiu *Vă recomandăm Napoton și Folcisteină. Comportați-vă conform concepției dv. de viață, ca să nu aveți niciodată ocazia de a vă reproșa clipe de impulsivitate.*

V.G. — Vălenii de Munte, județul Prahova. *Vă recomandăm să vă internați în clinica de urologie — spitalul Fundeni.*

E.A. — Petroșani, jud. Hunedoara. *Vă recomandăm Napoton, Vitamina E. Folcisteină.*

TIBERIU LIVIU — Reșița. *Pentru acnee juvenilă vă recomandăm soluția Juvenal, aplicată după spălarea feței cu săpun pentru copii.*

ILEANA M. — Mănești, Prahova. *În cursul sarcinii nu se recomandă medicamente hipnotice și tranchilizante. Credem că este bine să vă internați la secția de obstetrică-ginecologie a spitalului teritorial.*

Dr. Ana MURGULEȚ

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG

IMAGINEA DESPRE SINE

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarăşe,

Orice om aspiră în viaţă la un ideal, gîndeşte, visează (într-o perspectivă sau apropiată sau mai îndepărtată), vis ce-l realizează într-u-totul (mai rar), în parte sau... deloc (în destule cazuri). Eu mă aflu în poziţia ultimei variante.

Desigur, am o profesiune (nu cea mult rîvnită) — de pedagog într-o comună destul de mare, cu perspective de dezvoltare. E frumoasă şi această meserie, îndeosebi pentru faptul că vizează tainele naturii, însă cu toată străduinţa — şi spre nefericirea mea — n-am reuşit să am satisfacţii, să-mi fac o pasiune, practicînd-o.

Am circa zece ani de activitate şi, deşi îmi cunosc o serie de roade ale muncii (mai bine zis rodul muncii), nu pot simţi o atracţie profesională maximă. Motivul e clar: nu mi-a plăcut, nu mi-am dorit-o, nevoia m-a obligat — dorinţa de a avea o calificare. Nu vreau să mai caut pricină cuiva, totul e zadarnic, condiţiile m-au determinat.

Acum mă îndrept spre altă profesiune, urmez o altă facultate, chiar dacă nici asta nu-i chiar visul meu iniţial, oricum, mă pasionează mai mult, mă obligă să ies din anonimat, să am o ocupaţie în plus. Altfel aş fi simţit că mă închistez, că mă anchilozez din punct de vedere intelectual.

Dar zadarnic e totul, cărţile rămîn în continuare „tovarăşii mei". Or fi cărţile cele mai bune prietenii ale omului, însă nu în orice împrejurare (pe stradă, la un spectacol etc.). După cum sper c-aţi observat, în mediul în care lucrez mă simt complet izolată, într-o eternă singurătate, avînd uneori impresia că sînt de fapt un om blazat, dezolat, plictisit de viaţă, demobilizat. La orice pas făcut mă trezesc singură, fiind nevoită să inaintez în viteza scurgerii minutelor de ceasornic. Am trecut prin anii tinereţii ca printr-o apă tulbure, nesimţind plăcerea de a trăi. Anii copilăriei mi-au fost de asemenea trişti, fiind constrînsă în mediul familial, în limitele unei exagerate seriozităţi. Deşi îmi găsesc refugiul în lumea cărţilor, a presei, nu mai pot suporta starea de permanentă încordare, monotonia în care mă zbat, fără nici o ieşire din obişnuit. Sînt în pragul a trei decenii de viaţă. Nu mi-a plăcut niciodată aventura, mă mişc în limitele moralităţii depline, ale comportării civilizate. N-am reuşit să-mi găsesc un al doilea „eu" şi, pînă-n prezent chiar, cauza mi-e necunoscută. Consider că sînt, atît ca fizic, cît şi ca psihic, ca intelect, suficient de acceptabilă, om modest altminteri, puţin original, spontan, loial în tot ceea ce întreprind, prea raţională, foarte puţin visătoare şi uneori... extrem de distantă, aşadar calităţile se pot transforma în... defecte?! Poate, însă nu mă pot schimba.

Datorită singurătăţii, totul mi se pare paradoxal, de nerezolvat, chiar pînă la decepţie. Îmi doresc, ca orice om, formarea unui cămin, existenţa unui colţişor al meu, liniştit, în care să mă simt bine şi să am cu cine

CURIER SĂPTĂMÎNAL

schimba cîteva cuvinte din inimă. Majoritatea colegilor de vîrstă mea au un cămin, se simt bine. Eu în mijlocul lor, dacă le-aş frecventa, m-aş simţi foarte stingheră. Se pare că nimeni nu m-a înţeles, motiv pentru care fac complexe de inferioritate. Am cunoscut un tînăr al cărui caracter mi-a plăcut, cu un suflet ales, era ceea ce-mi doream, însă a părăsit această lume din cauza unei boli despre care nu aflasem. Alt om asemănător n-am mai găsit, deşi am cunoscut destui oameni, fără însă a mă putea apropia sufleteşte de ei.

N-am cerut niciodată totul de la viaţă, n-am aşteptat o rezolvare de la sine a nici unei situaţii, am căutat, m-am luptat, dar n-am găsit nici pînă astăzi acel „ceva" care să mă facă fericită. Probabil am mers pe căi ocolite, n-am găsit încă acea potecuţă, sau acea luntre care să mă ducă direct la liman. Aţi putea dv. să mă ajutaţi, printr-un sfat, să scap de privirile insinuante, de rîsetele ascunse şi totuşi dureroase, ale unora din preajma mea? Ştiu că vin din partea unor oameni puţin pregătiţi, cu un intelect îngust, dar la ce bun să suport permanent, asemenea blamări? Consider că am fost bună cu toţi, m-am purtat principial, iar acum de ce să fiu un prilej de hilaritate, fie şi disimulată?

SANDA A.-Adjud"

Rîndurile dumneavoastră conţin destule — cred — puncte de reper pentru comentariul meu. N-am de gînd să vă pun la dispoziţie un „patent", cu ajutorul căruia veţi izbuti să rezolvaţi ceea ce n-aţi rezolvat pe un plan atît de complex, aproape trei decenii... Aş încerca însă să vă deschid o perspectivă nouă, probabil inedită, asupra propriei dv., personalităţi adică aş îndrăzni să vă sugerez o corectare a *imaginii despre sine*. Spuneţi: „Se pare că nimeni nu m-a înţeles, motiv pentru care *fac complexe de inferioritate*". Pe de altă parte, referindu-vă la cei care, în mod stupid, desigur, vă ironizează situaţia interpretînd singurătatea dv. ca pe ceva hazliu, spuneţi: „Ştiu că vin (necazurile acestea — n.n.) din partea unor oameni puţin pregătiţi cu un intelect îngust... Să fim bine înţeleşi şi sinceri, amîndoi, pînă la capăt: cum de vă mai plîngeţi că n-aţi izbutit să intraţi în dialog cu nimeni sau aproape cu nimeni, dacă vă situaţi pe o astfel de poziţie, evident de... hiper-superioritate? Din scrisoarea dv. reiese nu numai că sînteţi o fiinţă sensibilă, realmente preocupată să-şi desăvîrşească personalitatea, să-şi păstreze calităţile morale, ci şi nivelul intelectual, lucruri cu care, în fond, omul n-are decît să se mîndrească, însă şi mîndria aceasta are un punct-limită, punctul din care dialogul nu mai e posibil. Calitatea fundamentală a omului *superior* (indiferent de planul pe care e superior: profesie, gîndire etică, etc.) constă tocmai din *discreţia* (rog să fiu bine înţeles) cu care îşi dezvăluie şi impune superioritatea. Cînd însă un om pierde punţile (luntrea sau potecuţa) de contact cu ceilalţi (iar om singuratic am văzut perfect ce înseamnă), la ce-i mai foloseşte eventuala (autentică) superioritate? Cu alte cuvinte, îmi vine a crede (nu dau, doamne fereşte, sentinţe, e o ipoteză) că dumneavoastră nu pătimiţi de fapt, din pricina unui complex de inferioritate, cît din cauza unui *complex de superioritate* care v-a împins treptat, absolut pe nesimţite, în izolarea de care, pe bună dreptate, vă plîngeţi. Prima soluţie, poate ar fi să revizuiţi imaginea pe care o aveţi despre propria dv. persoană, în aşa fel încît ceea ce aveţi în plus faţă de alţii, să nu vă izoleze de ei, dimpotrivă să vă determine (aveţi şi o profesiune care tinde la asta) să le împărtăşiţi şi lor din calităţi; fie şi cu riscul de a vă ciocni, şi în această ipostază, de opacitatea anumitor oameni, riscul e preferabil, sensul existenţei mai nobil, exact în spiritul modelului ideal către care aspiraţi. Bineînţeles, dacă vom primi corespondenţă pentru dv., o vom expedia la adresa pe care ne-aţi indicat-o.*

CIK DAMADIAN

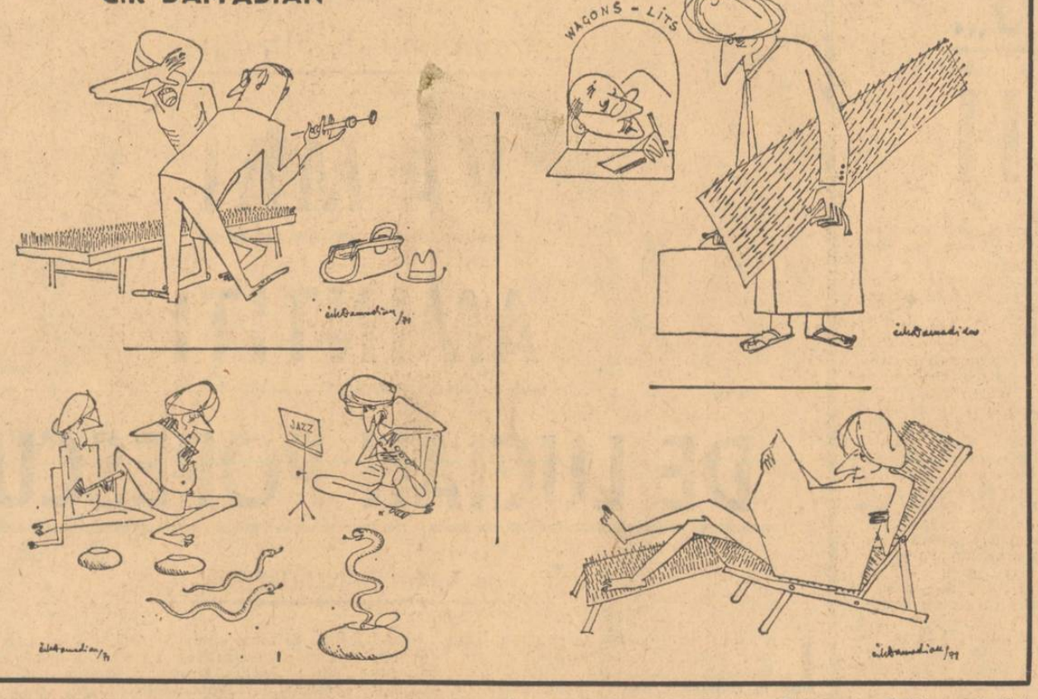

REBUS

ANUL 1821

ORIZONTAL: 1. Scriitor contemporan, autorul evocării dramatice „Tudor din Vladimiri" (Mihnea). — Particulă folosită în titulatura boierească. (od) 2. Mare logofăt moldovean. — A ataca. 3. Producţii artistice. — Comună unde în anul 1806 Tudor a fost numit „vătaf de plai". 4. Împrejmuire. — Unul din Statele Unite ale Americii. 5. Coş sau horn, motiv de bir pe vremea fanarioţilor. (reg.) — Rang în armata otomană. (pl.) 6. Sursa licorii lui Bachus... — A repeta. (od.) — Nume masculin maghiar. 7. Elena Negruzzi. — A duce vestea. 8. Preot mahomedan. — Trage la cîntar... 9. Inimă de arnăut! — Judeţ în Ardeal. — Zgomot prelung. 10. Oraş în Africa. — Antropolog francez (sec. 19-20) — Neagu Rădulescu. 11. La Poartă! — Numele cîmpiei unde la 23 ianuarie 1821 Tudor a rostit proclamaţia sa. — Animale folosite în luptă de panduri. 12. Oraşul unde a fost asasinat Tudor Vladimirescu. — Coadă de arnăut! 13. Conducătorul Eteriei, devenit rival politic al lui Tudor Vladimirescu. — Soartă. (fig.)

VERTICAL: 1. Boier din Oltenia care în prima parte a revoluţiei se declară de partea lui Tudor. — Semitimp! 2. Denumire pe care şi-o acordau reciproc musulmanii şi creştinii. — Vişin turcesc. (reg.) 3. Mişcare revoluţionară grecească, contemporană cu revoluţia iniţiată de Tudor. — Lac în Danemarca. 4. Ceată barbară năvălitoare. (pop.) — A pictat un minunat tablou al lui Tudor Vladimirescu. — La intrare în Giurgiu. 5. Stradă în Franţa... — Duce apă... — Douăzeci de lei... la capătul pămîntului. 6. Ghete! — Autoarea romanului „Pandurul" (Bucura.) 7. Demagog atenian (sec. 5 î.e.n.) — Oraş în Turcia asiatică. 8. Judeţ în muntenia. — Spre soare-apune... 9. Sprinteni în luptă. (fig.) — Ştiri. 10. Popor cuceritor din antichitate. (pl.) — Funie pe bordul unei nave. 11. Satul natal al lui Tudor. 12. Vulcan în Sicilia. — Soldat al Eteriei. 13. A spăla. (pop.) — Răscoală. (pop.)

Bică PISOSCHI

Cuvinte rare: — OGIAC — ADOI — UNAN — ANTIP — AARS — GUT — LAI

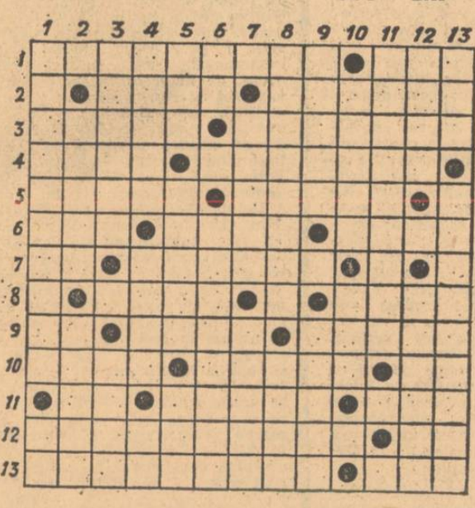

PE STRADĂ

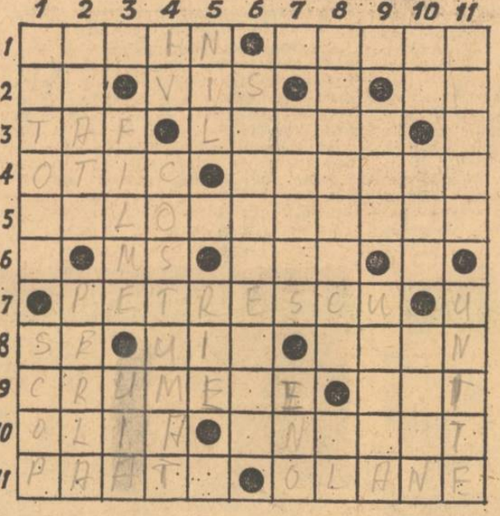

ORIZONTAL: 1. Autorul cîntecului „Bulevardele Moscovei". — Scriitor ceh contemporan, autorul romanului „Alarmă în strada fierarilor". 2. În curs! — Te plimbă pe drumuri imaginare... — În rigolă! 3. Furcă de tors. (reg.) — Poet contemporan, autorul poeziei „Dantele de cărări" (din ciclul „Descrierea chipurilor"). 4. Lopăţică pentru curăţat plugul. (pop.) — scriitor român contemporan (Paul), autorul volumului de schiţe „Strada liniştită". 5. A compus melodia de muzică uşoară „Mi-e drag că trec pe strada ta". 6. Marin Sandu. — Onomatopee. 7. A scris romanul „Calea Victoriei". (Cezar) 8. Seleniu. — Localitate în Noua Zeelandă. — Autorul poeziei „Drumul către tine" (din volumul „Chemări"). 9. Autoarea volumului pentru copii „Strada teilor" — Miez chimic! 10. Comună în U.R.S.S. — Primul exemplar... 11. A scris romanul „Calea Văcăreşti". — Pe case şi (uneori) la rigolele străzilor. (pl.).

VERTICAL: 1. Norocos. (fig. pl.) — Acolo unde vrei să ajungi... 2. Muza elegiei la vechii greci. — Secretul stridiei... (pl.) 3. „Strada Mare". (pl.) — Localitate în Somalia. 4. Patru romani — Un bal cu... „travesti". 5. Drumul de „belşug" al Egiptului antic. — O călătorie finală! 6. Autorul romanului „Strada Lăpuşneanu". 7. Autoarea poeziei „Calea lactee". — Suflet de tenor! 8. A scris poezia „Pe aceeaşi ulicioară". — Abreviaţie zburătoare... 9. Un fel de pumnal turcesc. — Oraş în S.U.A. 10. Pe bulevard! — Nimfă mitologică, naşa unei străzi din Bucureşti. — Clasic al picturii româneşti, autorul pînzei „Pe o stradă în Cîmpulung". 11. Lanţ de fenomene. (fiz.) — Strada „Principatele..." (în Bucureşti).

Colea PIETRARU

Cuvinte rare: TAF — OTIC — VUŞ — UIA — OLIA — EIN

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

METAFORE GEOGRAFICE

ORIZONTAL: Antarctica — Om — Moldova — Harfa — Eu — El — Uni — Nil — Raon — Pruni — Ra — Iga — So — Basm — Y — Cu — Metri — Lada — Aisor — Balaur — Na — Aia — India — Ceylon — Abd — Nf — Ee — O — Striat — R — R — Mazurca — Aci — Brazilia — Arac — Ireală — Sahara.

FANTEZIE ÎN VIOLET

ORIZONTAL: Al — Traviata — Micşunea — Bob — Elu — Gentiana — Tars — Me — Acic — I — Colorant — O — Lumina — G Tv — Bube — Abi — Poi — Opera — Înaltă — Itu — Melodie — Ta — Raze — Nume.

ŞAPTE DIFERENŢE

(Soluţie)

1) Coşul (stînga) de pe casă; 2) Colţul ferestrei din stînga tăbliţei; 3) Acoperişul de lîngă coş (dreapta); 4) Linia de la port-bagaj; 5) Oglinda retrovizoare; 6) Spatele maşinii (dreapta); 7) Partea din faţa a caroseriei.

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Pătratul miraculos

Se dă un pătrat, ca acela din figura alăturată, în care, în compartimentele corespunzătoare unora din colţuri, sînt înscrise trei numere diferite.

Se cere să se înscrie în celelalte compartimente rămase libere, alte numere, astfel încît, adunînd cîte trei din aceste numere, fie pe orizontală, fie pe verticală sau în diagonală, să se obţină totdeauna, numărul 81. Care sînt numerele respective şi ce raţionament aţi făcut pentru a le descoperi?

30	33	18
15	27	39
36	21	24

Alecsandri, Minulescu, Topîrceanu sau altcineva?

Există poeţi pe care îi poţi identifica destul de uşor, fie după stil, fie după conţinutul anumitor poezii etc. Dar nu-i mai puţin adevărat că în unele cazuri se fac şi confuzii.

Vă prezentăm în continuare cîteva strofe dintr-o poezie fără însă a-i preciza titlul sau autorul. Nu aţi vrea să faceţi dv. aceasta?

Rănit în războaie, soldatul căzuse
Dar, ca prin minune dînsul nu muri;
Căci, cu îngrijirea ce i se dăduse,
Se tămădui

Soarta însă vruse să-l lovească iarăşi
Pe acela care fuse luptător,
Că-i muri de boală, cel mai scump tovarăş,
Cîinele Azor.

N-o să-l mai audă la străini cum latră,
Ca să-i fie strajă pentru inamici;
Nici n-o să-l mai vadă, stînd covrig pe vatră,
Mîriind pisici.

Se culcă să doarmă, ca din gînd să-i piară
Azorică, dragul, scumpul lui căţel
Singurul tovarăş de viaţă amară
Amicul fidel.

Jalea îl cuprinse şi de disperare
Timp de-o zi întreagă, nu putu mînca,
Şi simţea în pieptu-i o văpaie mare,
Un foc ce-l ardea.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

O curiozitate matematică

Numerele date, adică:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 şi 8 se vor aşeza astfel:

$$\begin{matrix}1&2&3&4\\8&7&6&5\end{matrix}$$

Adunîndu-le, deci efectuînd o singură operaţie aritmetică, vom obţine:

$$\begin{matrix}1&2&3&4\\8&7&6&5\\\hline 9&9&9&9\end{matrix}\quad +$$

Este exact numărul solicitat. Tot aşa a fost probabil şi cu oul lui Columb, sau, mai aproape de matematică: QUOD ERAT DEMONSTRANDUM!

Care este soluţia?

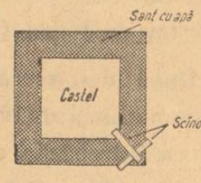

Soluţia problemei se poate înţelege mai bine urmărind schiţa alăturată. Pe unul din colţuri, atît cît permite, se aşează una din scînduri, ca în schiţă. Apoi, peste această scîndură, se dispune perpendicular, cea de-a doua scîndură. În fond, este o simplă problemă de geometrie, soluţionabilă însă şi fără calcule, pe baza spiritului de observaţie şi a unei oarecari doze de simţ practic.

POŞTA CITITORILOR

Ce uşor este să ridici un număr la pătrat!

Cititorul nostru *PETRU ŢĂRANU*, economist la Exploatarea minieră Leşul-Ursului, din comuna Ostrov, jud. Suceava, ne demonstrează chiar concret afirmaţia din titlu. Bineînţeles, nu este vorba de vreo minune, şi procedeele indicate nu sînt valabile pentru orice numere. Întrucît sînt interesante, vi le vom împărtăşi şi dv., stimaţi cititori, pentru că v-ar putea fi utile la un moment dat. Sau, cine ştie, s-ar putea să-i fie de folos şi „leneşului norocos"?

Iată deci cum se face ridicarea la pătrat a numerelor pînă la 100, care au cifra finală 5: se ia ultima cifră şi se ridică la pătrat, deci 5 x 5 = 25. Se ia apoi prima cifră şi se înmulţeşte cu cifra imediat superioară ei iar rezultatul obţinut se aşază înaintea lui 25.

De exemplu:

15^2; 5x5 = 25; 1x2 = 2; Rezultatul: 225

25^2; 5x5 = 25; 2x3 = 6; Rezultatul: 625.

85^2; 5x5 = 25; 8x9 = 72; Rezultatul: 7 225 etc.

Dar, prin analogie, se poate proceda oarecum la fel şi pentru ridicarea la pătrat a numerelor care se termină cu 3, pînă la 100. Se procedează astfel:

Se ridică la pătrat ultima cifră, deci 3 x 3 = 9. Se înmulţesc apoi cele două cifre care alcătuiesc numărul între ele, iar rezultatul obţinut se mai înmulţeşte cu 2. Unităţile de la numărul rezultat se scriu înaintea lui 9, iar zecile se reţin. Se ridică apoi la pătrat prima cifră a numărului dat şi la rezultat se adaugă numărul reţinut anterior. Rezultatul se aşază în faţa celor două cifre obţinute înainte.

De exemplu:

23^2; 3x3 = 9; (3x2) 2 = 12; se aşează 2 înaintea lui 9 şi se reţine 1; (2x2) + 1 = 5; Rezultatul: 529.

43^2; 3x3 = 9; (3x4) 2 = 24; se aşează 4 înaintea lui 9 şi se reţine 2; (4x4) + 2 = 18; rezultatul: 1 849.

93^2; 3x3 = 9; (9x3) 2 = 54; se aşează 4 înaintea lui 9 şi se reţine 5; (9x9) + 5 = 86; Rezultatul: 8 649

Rezultatele sînt într-adevăr foarte corecte. Primul procedeu este mai simplu, ceea ce face ca el să, poată fi folosit chiar din memorie.

Vă mulţumim şi, dacă mai vreţi şi altele... le aşteptăm!

Ing. Liviu MACOVEANU

Monolog interior despre...

EFICIENŢĂ

URMARE DIN PAG. 1

desigur, dacă răspunsul e sincer, rod al unei confruntări deschise, fără menajamente, cu meandrele orgoliului — depinde mult mai mult decît simpla liniştе sufletească, depinde, în fond, calitatea civică şi umană.

Firеşte, nu peste tot eficienţa se poate traduce în limbajul concret şi imediat al semnelor matematice. Există, bunăoară, o eficienţă a ideilor, care se lasă mai greu încorsetată în schemele formulelor gata confecţionate. Şi, totuşi, nimic nu e mai în acord cu epoca şi cu exigenţele ei decît acest tip de eficienţă.

Nu mă refer la ideile tehnice (al căror randament, de altminteri se poate măsura cu aproximaţii destul de apropiate de realitate). E vorba de un alt gen de idei, nu mai puţin legate de activitatea productivă, dar care nu se convertesc în valori nemijlocite. Ideile organizatorice, de pildă. Sau cele comerciale. Sau cele privind aspectul estetic al produselor.

Şi fiindcă am amintit mai sus de configurarea unei morale a eficienţei, socot că unul dintre preceptele ei de bază ar trebui să fie — mai ales pe anumite trepte ierarhice ale funcţiilor de răspundere — tocmai îndatorirea de a avea idei. Desigur, nu e o îndatorire, comodă, se ştie prea bine că ideile, în deosebi cele inovatoare, cele ce tind să defrişeze drumuri încă nebătătorite, se lovesc uneori de adversităţi, atrag riscul obstacolelor şi dificultăţilor, ba chiar şi al eventualelor insuccese pasagere. Dar răspunderea implică obligaţia acestui inconfort superior, acestor înfruntări, nu o dată acerbe, cu rutina scleroză şi sterilă. Şi ce satisfacţie poate fi mai deplină decît aceea de a fi contribuit, cu energia pasiunii şi competenţei, la izbînda unei idei eficiente, apte să fertilizeze un întreg domeniu de activitate?

Indemnul ardent şi lucid la eficienţă numai astfel poate fi înţeles şi însuşit cu întreaga sa multitudine de semnificaţii la scară individuală şi colectivă. Cu toate consecinţele pe care le comportă în lumina imperativelor etice ale societăţii noastre.

Victor BÎRLĂDEANU

BUNICUL şi porunca a şasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

1 Gogu Pomişor dădu cearşaful de pe faţa cadavrului la o parte şi Bunicul, fără să vrea, făcu un pas înapoi. Văzuse nu puţini morţi în viaţa lui, dar nici unul dintre ei nu voise să intre în nefiinţă surizînd; ori, fata la care se uita îi făcea într-un fel destul de obraznic cu ochiul, în timp ce dintr-un colţ al gurii zîmbea continuînd şi după moarte să transmită o stare de veselie incredibilă. Fata nu avea mai mult de nouăsprezece ani, cel mult douăzeci, şi ca să fie şi mai sigur, Bunicul îi dădu chiar douăzeci şi unu, cu toate că zîmbetul acela copilăresc o apropia mai mult de prima presupunere. Două cozi groase, negre, acopereau urechile şi se prelungeau sub cearşaful îmbibat de formol, una dintre ele făcînd o mică acoladă în dreptul bărbiei şi din această pricină dînd senzaţia că sub albul de in o mînă se joacă cu vîrful mătăsos al împletiturii. Detectivul fu chiar tentat un moment să descopere cadavrul şi mai mult, avînd convingerea că fata, într-adevăr, murise cu vîrful cozii răsucit între inelarul mîinii drepte şi degetul mare dar renunţă socotind curiozitatea inutilă. Fata era moartă, nu era nici o îndoială, cu toate acestea senzaţia de viu era atît de puternică pe chipul ei, încît Bunicul, cu toată experienţa lui, avu credinţa că autopsierul, ajuns la o vîrstă destul de înaintată şi pus în ultima vreme pe glume, nu o dată grosolane, îl chemase şi de data asta cu atîta grabă ca să-i arate una din farsele lui, evident lipsită de haz. Gogu Pomişor îi citi neîncrederea pe faţă, mai bine zis îndoiala, şi atunci dezveli întregul cadavru. Dacă faţa moartei exprima o anumită maturitate, în schimb, trupul o anula prin formele lui miniaturale, neîmplinite. Era o discordanţă aproape neîngăduită între ochiul întredeschis de culoare albastră, între zîmbetul ei şi trupul maltratat şi vînăt, tăiat şi cusut la loc, şi Bunicul, a cărui fantezie pe măsură ce treceau anii era tot mai fără hotare, avu de data asta altă credinţă, de-a dreptul bizară, anume că acel cap trebuia să aibă altfel de trup, sau trupul cu sinii abia ghiciţi era străin de acel cap de expresie, împrumutat cine ştie de unde. Bătrînul detectiv îşi duse o mînă la ochi, şi cînd şi-o luă, nu mai văzu în faţa lui decît cearşaful alb modelînd trupul firav şi capul care, şi sub pînza umedă, nu înceta să fie viu.

— Ciţi ani îi dai fetei, meştere?

Bunicul voi să zîmbească, dar privirile aplecate ale lui Gogu îi dădură de înţeles că autopsierul era sincer interesat să afle vîrsta fetei. După toate aparenţele, nu pusese o întrebare de circumstanţă.

— Cel mult douăzeci.

— Deci ar fi putut să trăiască pînă la optzeci de ani, nu-i aşa?

— Nu înţeleg, Gogule!

— Celui ce a omorît-o i-aş da şaizeci de ani de puşcărie grea, adică exact atît cît nu i-a fost dat ei să trăiască.

— Deci ai convingerea că a fost omorîtă intenţionat, altfel...

— Ascultă, meştere. Ţi-am povestit acum vreo zece ani că am descoperit un ser — nu într-o amănunte, tot n-ai să înţelegi nimic din compoziţia lui — cu care nu o dată am constatat pe cadavre, cu aproximaţie aproape de minute, ora la care s-a produs stopul cardiac.

— Bine, şi ce-i cu asta?...

— Datorită serului meu, am dedus că fata a fost operată la trei ore după ce a murit. Pricepi? A fost adusă ca să fie operată în urma unui accident de maşină. I s-a făcut o operaţie destul de complicată, dar fata era moartă de trei ore, înţelegi?

Bunicul se ridică de pe scaun, apoi se reaşeză consternat.

— Bine, dar este aproape incredibil.

— Uite, pentru acest „incredibil" te-am scos la ora asta din casă.

— Dar medicul care a operat-o nu şi-a dat seama? Nu-mi vine să cred că un medic, atunci cînd aşează pe cineva pe masa de operaţie, nu ştie în ce stare se află pacientul.

— A operat-o Dumitriu. De fapt, din spusele lui, el ar fi lovit-o pe fată cu maşina. După operaţie, s-a dus la Miliţie şi a declarat accidentul.

— Interesant, interesant, spuse detectivul, aprinzîndu-şi o jumătate de mărăşească.

Strică cinci chibrituri la rînd. Mîna îi tremura.

— Meştere eu sînt un om cu experienţă, aş putea zice, şi nu mi-e ruşine de dumneata, chiar cu o mare experienţă. Un om care accidentează pe cineva nu mai are calmul să-l şi opereze, mai mult, nici curajul să opereze o mcartă. El a operat-o, totuşi. Fără a fi o somitate, Dumitriu e un om priceput în alt meseriei, e un chirurg cu mînă, cum îmi place mie să spun. Credinţa mea este că nu el a accidentat fata şi dacă nu e el autorul accidentului mă întreb de ce a operat-o moartă?! Pentru mine nu e nici un dubiu în această privinţă. Dar să ştii că eu nu mă amestec.

— Bine, Gogule, dar acum chiar că nu mai pricep nimic, cum adică nu vrei să te amesteci?

— Dumitriu, acum vreo patru ani, a fost director şi a vrut să mă dea afară. Uite, eu nu mă pot dispica împotriva unui om care mi-a vrut răul. S-ar zice că intenţionat vreau să-l bag la apă, că atunci, aşa şi pe dincolo... Acum pricepi?

— Dar dacă serul nu e bun de nimic, Gogule, şi s-ar putea, pur şi simplu, să te fi înşelat?

— Adică, meştere, dumneata crezi că mă frămînt de douăsprezece ore numai ca să te chem şi să-ţi spun baliverne?

— Sigur, ţie îţi convine, spuse Bunicul, fără a mai întrebuinţa pronumele de reverenţă, semn că nu mai lipsea mult să-şi iasă definitiv din sărite. Mă chemi, îmi spui, în acelaşi timp îmi refuzi ajutorul, mai mult, îmi ceri să nu-ţi folosesc nici numele. Să zicem că mă duc la Alexiu, că îi împărtăşesc punctul meu de vedere şi el mă întreabă pe ce bază am ajuns la asemenea concluzii? Eu ce să-i spun?

Gogu se duse din nou la dulap, dar detectivul îi ţinu calea. Închise uşa cu cheia şi o băgă în buzunar.

— Ai băut destul. Ajunge. Să ştii că eu nu sînt medic ca să asist la primul tău infarct.

Gogu se îndreptă îmbufnat spre uşă, apoi ieşi. Din camera refrigerată de alături se auziră cîteva zgomote metalice, şi cînd Bunicul dori să afle ce anume s-a petrecut în încăperea învecinată, îl văzu pe Gogu în faţa cadavrului Cameliei Iovan, uitîndu-se la zîmbetul ei copilăresc.

— Va urma —

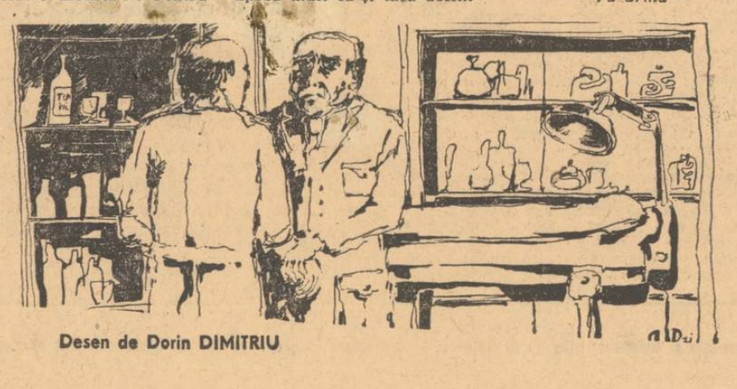

Desen de Dorin DIMITRIU

INTERMEZZO CU...

JUNIORII

de Ioan CHIRILĂ

Mîine, deci, în Turcia, echipa noastră națională de juniori își încheie „campania U.E.F.A 1971". Calificarea în turneul final nu mai e posibilă. O eventuală victorie, foarte puțin probabilă, ne-ar permite o calificare directă în turneul U.E.F.A. 1972, din Spania, ceea ce n-ar fi puțin lucru, acum, în extremis, cînd tirele cîntă doar amintirea trecutelor victorii.

Pentru acest intermezzo despre juniori l-am ales pe fostul internațional ION ALEXANDRESCU, care urmărește de cinci ani frămîntările celor mai mici dintre „tricolori".

— Ce se-ntîmplă, deci, în lumea juniorilor ?

— Dacă m-aș numi Aelenei, aș putea răspunde că penalty-ul ratat la Sofia a „întors" soarta unei calificări. Dacă aș fi antrenor, aș putea invoca diferite momente de joc în care nesansa și-a spus cuvîntul...

— Credeți că selecția a fost mai puțin inspirată ?

— Asta se va vedea peste vreo cinci ani.

— De ce ?

— Pentru că echipa națională de juniori nu este doar un scop în sine. Aș spune chiar că un antrenor de juniori selecționează... perspectiva.

— V-ați referit la acel termen de cinci ani...

— Da. Echipa națională de juniori 1966 a avut următoarea alcătuire aproximativă : Coman—Pop, Anca, Vigu, Ștefan—Lupulescu, Dincuță, Dinu (Dinamo)—Neagu, Dumitrache, Marica. Această echipă n-a cîștigat turneul U.E.F.A., dar ea mi se pare superioară celei din 1962 prin valoarea de perspectivă, prin valoarea ulterioară a componenților ei.

— Nu credeți că „promoția 1971" este mai obscură decît cele anterioare ?

— Nu cred. 1966 l-a avut ca „șefi de promoție" pe Neagu și Tătaru. 1967 i-a avut pe Dinu și Dumitrache. (Îi trec în anul 1967 pentru că în al doilea an de juniorat au ajuns la valoarea maximă). În 1968 au apărut Dumitru și Iordănescu. Pentru 1969, cei mai reprezentativi mi se par Beldeanu și Ștefănescu. În 1970 au jucat Sătmăreanu II și Ghergheli. În sfîrșit, anul 1971 pare să fie reprezentat de Năstase și Aelenei.

— Ce desprindeți din această listă ?

— Că valorile sînt apropiate. Că progresul în fotbal e o problemă care se rezolvă mai ușor pe gazonul alb al ziarului și mai greu pe gazonul verde al stadionului.

— Credeți, de pildă, că între Neagu și Dumitrache, pe de o parte, și Năstase pe de altă parte...

— Cînd facem comparații, trebuie să respectăm regulile jocului, adică să-l comparăm pe Dumitrache 1967 cu Năstase 1971.

— Să respectăm regulile jocului.

— În acest caz, aș spune că Dumitrache avea un „cap" și o îndeminare superioare, în timp ce Năstase șuteză și „pleacă" mai bine... Revenind la listă, aș spune că anii 1969 și 1970 au fost dominați de mijlocași și fundași, ceea ce nu e prea plăcut. Reapariția înaintașilor în 1971 mi se pare simptomatică.

— Și, totuși reapariția înaintașilor ne-a adus un singur gol în trei meciuri. Cum explicați asta ?

— În primul rînd prin decalajul fizic între noi și juniorii întîlniți, decalaj argumentat și de faptul că adversarii noștri au fost mai... vîrstnici. În legătură cu asta, țin să subliniez că în ultimii ani am respectat cu absolută strictețe limita de virstă a juniorilor. Iar atunci cînd nu se respectă „regulile jocului", se creează un nou handicap.

— Ce-mi puteți spune despre piticii care vor deveni juniori ?

— Școala a început să sprijine fotbalul de vreo trei ani. Organizarea campionatului școlilor generale este o realitate... Din păcate, programul încărcat face posibil ca un școlar-fotbalist să joace chiar și numai un singur meci oficial, într-un an, dat fiind sistemul eliminatoriu. Și mai e ceva. Majoritatea copiilor sînt atrași de fotbal pentru plăcerea jocului în sine. Foarte puțini sînt copiii care intră în virtejul fotbalului, pentru a-l trata ca pe un domeniu de mare exigență, așa cum se întîmplă la senior. În multe alte țări există o școală naturală a unei voințe fanatice, care urmărește realizarea prin fotbal, mai ales că multe alte căi sînt practic închise. Toate aceste realități lasă urme în timp... De aceea, mi se pare firească orientarea spre sprijinirea școlilor profesionale, unde voința poate fi dirijată, fără fanatism, spre fotbal, iar trecerea din școală spre fabrică nu provoacă acele deplasări care determină, deseori, dezvoltarea fotbalistului-școlar devenit student... Adevărul e că toți fotbaliștii, sau cei mai mulți dintre ei, provin din rîndul familiilor în care tatăl sau mămica nu exercită un control „științific" asupra copiilor, spunînd apăsat „înot și patinaj artistic"... Fotbalul este sportul cel mai greu din lume nu pentru că efortul fizic e mai mare decît la haltere iar instruirea mai grea decît, hai să mă repet, la patinaj artistic. Fotbalul e sportul cel mai greu din lume pentru că din cele 100 000 de bilete aruncate în urnă, doar 30 sau 40 sînt cîștigătoare.

— Ce-i de făcut ?

— Aelenei va fi un Dobrin mai rapid.

Campioni de altădată

VĂ MAI AMINTIȚI DE LUCIAN POPESCU?

de Victor BĂNCIULESCU

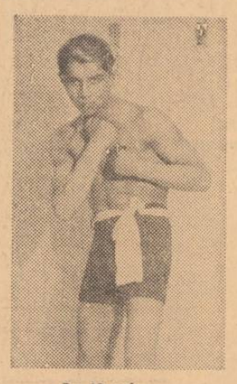

La 18 ani...

...Și azi

În blindețea toamnei trecute am avut prilejul să-l însoțesc pe tînărul nostru coleg Giuliano Orlando, care a bătut drumul de la Milano pînă la București pentru a-l cunoaște pe Lucian Popescu, considerat a fi încă numele cel mai reprezentativ din istoria boxului românesc. N-a fost nevoie de interpret, cum îmi imaginasem : omul de azi, cu părul alb ca neaua, vorbea într-o franceză impecabilă despre băiatul smead de altădată cu părul ca pana corbului. Ba, mi s-a părut chiar că, cel pe care uneori îl considerăm taciturn în însingurarea lui, conversa franțuzește cu voluptate, cu limba dezghețată pornită într-un torent de amintiri de nestăvilit. Trebuie să înțelegem și să-i iertăm lui Lucian Popescu această slăbiciune, căci viața sa prea e marcată de cariera de boxer, de numeroasele turnee în țări străine, de anii parizieni, de antrenamentele din sala Berlitz, cu panamezul Al Brown în ring și cu Maurice Chevalier sprijinit de corzi (cum se vede într-o celebră fotografie). Acum, redactorul revistei italiene „Boxe Ring" ascultă povestea întîlnirilor dramatice cu Pasqualino Bernasconi sau salutările transmise prietenului Gino Bendavalli, care-l invită mereu la Reggio Emilia.

De obicei se spune : o viață dedicată boxului. Ei bine, Lucian Popescu declară cu brutalitate : „cred că sînt singurul om din România care nu am făcut altceva decît box !". La 15 ani (1927) urcă pentru prima oară în ring, îl învinge pe Nelu Oprescu, cîștigă apoi încă 14 meciuri la amatori, dar părăsește definitiv uniforma de licean. Azi, adaugă : „Singurul regret pe care-l am în viață este că nu am învățat mai mult." În 1929, la 17 ani, părăsește și „hermina albă" — atît de bizar numitul simbol al amatorismului — devenind pugilist profesionist. Un singur an i-a fost suficient pentru a se arăta capabil — cînd abia-i mijiseră tuleiele — de a înfrunta elita europeană. La 18 ani reușește marea performanță de a-l învinge prin abandon în repriza a 10-a pe francezul Kid Oliva, devenind campion continental la categoria muscă și inaugurînd seria ulterioară de trei titluri europene la trei categorii diferite — miracol sportiv ce n-a stat la îndemîna prea multor boxeri, dacă-l excepțăm pe marele Georges Carpentier . Peste un singur an, crescînd în greutate, Lucian Popescu trece la categoria superioară (cocoș) și obține, cu o naturalețe parcă incontestabilă, al doilea titlu de campion european, învingînd la puncte, după 15 runduri, pe spaniolul Carlos Flix.

Aureolat cu două coroane continentale, Lucian Popescu intră în angrenajul impersonal al turneelor. Colindă Europa, din cețoasa Scoție pînă în însorita Italie, de la Barcelona pînă la Bruxelles, mînat nu de ambiții sportive, ci de necesitatea de a cîștiga bani, după legea bunului profesionist. Învinge de cele mai multe ori, dar nu e scutit și de înfrîngeri. În răstimpuri, mai vine pe acasă, să se odihnească și să dea satisfacție pretendenților la titlurile sale de campion național. Apoi din nou la drum, în căutarea contractelor, a meciurilor și a banilor. De pe vremea primilor gladiatori moderni, boxerii anglo-saxoni, cu sau fără mănuși, care-și primeau răsplata în pungi de piele, a rămas porecla de bursă dată cîștigurilor obținute de pugiliști. Ei bine, bursa cea mai mănoasă ce i s-a oferit vreodată lui Lucian Popescu, a fost cea de la meciul cu Jackie Brown, la Manchester, datorită căreia tatăl și totodată managerul său a putut cumpăra căsuța părintească din strada Cezar Bolliac nr. 35, în care stă și astăzi.

Lucian Popescu realizează la 8 ani după ultimul titlu cucerit (1939) — un come-back impetuos și senzațional, demn de marele campion care a fost. Specialiștii îl credeau epuizat. Ei au uitat însă caracterul cu totul excepțional al acestui boxer lipsit de vicii și ferit de patimi. Ei au uitat anecdota, deloc inventată, potrivit căreia proaspătul campion european, în seara victoriei sale, lipsea de la banchetul festiv, pentru a nu-și strica obiceiul de de a fi în pat de la ora 21. Astfel educat — și de altfel deloc bătrîn la 27 de ani — Lucian Popescu atacă titlul deținut de belgianul Phil Dolhem, îl învinge clar la puncte pe acesta și devine pentru a treia oară campion continental, de astă dată la categoria pană. Trecînd cu succes prin mai multe categorii, bucureșteanul dovedește o valoare excepțională intrinsecă și nu una de circumstanță, determinată eventual de slăbiciunile accidentale ale campionilor de categorie. Lucrul acesta s-a petrecut și în țară, unde Lucian Popescu a fost campion național la patru categorii, de la muscă la ușoară, adică la jumătate din totalul categoriilor cunoscute pe atunci.

Ultima oară a urcat în ring în 1946, la Brașov. Ce va fi simțit în acele clipe ? „Nimic deosebit — spune astăzi. Aveam elevi încă de atunci și știam că voi rămîne ca antrenor mereu, mereu cu mănușile de box în mîini". În sala (ce azi nu mai există) din fosta stradă Ion Vidu, apoi la Craiova, sau acum în urmă la moderna sală din parcul sportiv Progresul, Lucian Popescu își pune treningul și-și instruiește învățăceii, le arată poziția corectă a pumnului în timpul loviturii, le demonstrează eficacitatea celebrului său piston de stînga, insistă asupra activității în lupta de aproape și face, azi, la 59 de ani, sărituri la coardă greu imitabile de către foarte tinerii săi elevi. Cei mai silitori dintre aceștia și-au onorat maestrul, încercînd să-i perpetueze faima prin propriile lor performanțe. S-au pregătit sub îngrijirile lui Lucian Popescu mai mulți campioni naționali : Puiu, Niculescu, Negrea, Zaharia, Schiopu. Firește că încununarea carierei sale de pedagog, Lucian Popescu o consideră — mai ales pentru similitudinea de situație cu propriul său palmares pugilistic — performanța lui Aurel Dumitrescu, devenit campion european la categoria cocoș în 1969.

E aproape de vîrsta pensionării, dar nu vrea să părăsească lumea boxului, singura pe care o cunoaște, singura care i-a adus satisfacții. Pentru fetița lui, Luciana, nou-născută, abia de o lună, nu vrea să abandoneze. Îl îndreptățește în nădejdi o excelentă condiție fizică. Mă uit la bărbatul acesta viguros, în plină maturitate, și-mi vine greu să-l văd alături de primul său adversar, vînzătorul de baloane din „Viețile interzise" ale lui Mihai Stoian. Lucian Popescu nu rămîne, cum se spune, ci este o figură legendară a sportului românesc, pe care trecerea anilor nu au alterat-o.

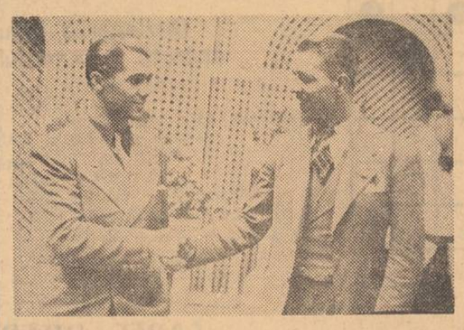

La 3 iunie 1939, împreună cu Phil Dolhem, în drum spre cîntar, înaintea meciului pentru titlul de campion european la categoria pană...

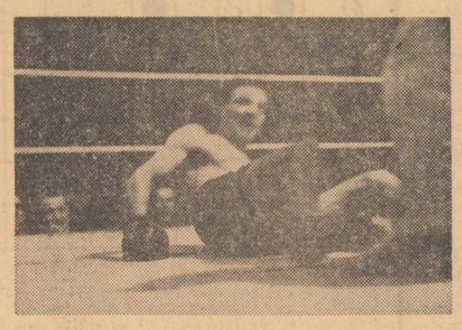

...și din nou campionul belgian, trimis la podea, pe ringul de la Arenele Romane, în meciul cîștigat de Lucian Popescu la puncte.

Mîine în „Cupa națiunilor" F.I.R.A.

MECIUL INTERNAȚIONAL ROMÂNIA-ITALIA

Mîine va avea loc pe stadionul Dinamo meciul dintre reprezentativa țării noastre și reprezentativa Italiei, în cadrul „Cupei națiunilor" — F.I.R.A.

Lotul echipei noastre naționale se compune din :

Baciu, Dinu, Drăgulescu, Iorgulescu, Onuțiu — **linia întîi ;** Șerban, Țuțuianu, Atanasiu — **linia a doua ;** Demian, Răscanu, Pop, Miclescu, Iftimie — **linia a treia ;** Florescu, Bărgăunaș, Nicolescu — **mijlocași ;** Dragomirescu, Nica, Damaschin — **centri ;** Suciu, Teleașă, Szasz — **aripi ;** Durbac, Simion — **fundași.**

Iată și palmaresul întîlnirilor dintre România și Italia : Din douăsprezece meciuri jucate, noi am obținut 4 victorii, un meci nul și 7 meciuri le-am pierdut.

- **1934 la Milano,** pierdem cu 7—0 ;
- **1936, la Berlin,** sîntem învinși cu scorul de 8—7 ;
- **1937, la București,** 0—0 ;
- **1939, la Roma, 3—0** pentru Italia ;
- **1940, la București,** obținem prima victorie cu 3—0 ;
- **1942, la Milano,** italienii cîștigă cu 22—3 ;
- **1953, la București,** pierdem cu 16—14 ;
- **1958, la Catania,** italienii cîștigă cu 6—3 ;
- **1962, la București,** cîștigăm cu scorul de 14—6 ;
- **1966, la l'Aquilla,** pierdem cu 3—0 ;
- **1967, la București,** cîștigăm detașat cu scorul de 24—3 ;
- **1970, la Rovigo,** obținem victoria cu 14—6.

Ce va fi în meciul de mîine ?

M. NICULESCU

MOZAIC

• *DREPTUL de a filma în exclusivitate desfășurarea Jocurilor Olimpice din 1972 de la München, l-a obținut firma „Vindrose-Duront Time Film" din Hamburg. Pentru popularizarea sportivilor care vor prezenta Africa la marea competiție, un grup de tehnicieni a fost trimis în Tunisia, Kenya, Ghana și Nigeria pentru a realiza secvențe cu pregătirile sportivilor fruntași din aceste țări.*

• *UN MECANIC din orașul Monroeville (S.U.A.), Franck Malick, a inventat un autovehicul cu o... singură roată, pe care l-a botezat „Wheelie". Demonstrațiile efectuate în fața specialiștilor au arătat larga utilitate și însușirile acestui nou vehicul, care poate fi menținut ușor în stare de echilibru, deși are o singură roată.*

• *IN S.U.A. se dispută anual un campionat de golf al jucătorilor nevăzători. Un excepțional record deține Charles Boswell care a cîștigat acest titlu pentru a... 17-a oară consecutiv !*

• *DOI ATLEȚI vestgermani — Birlenbach și Latzel au fost suspendați de federația de specialitate pentru că s-a dovedit că au folosit în cadrul campionatelor R.F. a Germaniei pe teren acoperit produse doping. Din comunicatul publicat cu această ocazie de federație, rezultă că detectarea acestor produse a fost posibilă datorită unor noi sisteme de control puse la punct în tr-un laborator de specialitate.*

• *ROCKY GRAZIANO, fost campion mondial de box la categoria mijlocie, se dovedește și un talentat pictor. Printre cele 150 de tablouri pe care le-a pictat, el are și numeroase portrete. „Personajele mele sînt ușor de recunoscut, a spus el, cel puțin prin urechile lor care poartă amprenta specifică a celor care practică boxul"...*

• *GENTO, marele jucător de fotbal spaniol, se retrage din activitatea competițională. Știrea, care a făcut fulger ocolul Spaniei și al Europei, aduce la cunoștința iubitorilor de fotbal, încheierea activității unuia dintre cei mai buni și iubiți fotbaliști din lume.*

• *IN ORAȘUL Costermano, în apropiere de Verona, a fost dezvelit un monument în amintirea fostului campion olimpic și european Adolfo Consolini. Monumentul, opera sculptorului Morsani (după un proiect al arhitectului Mercandino), a fost realizat prin ...colectă publică.*

• *DUPĂ excepționala sa reintrare, atletul american Jim Ryun a fost invitat să efectueze un turneu în Australia. Sosit la Sydney, el a resimțit în cadrul unor antrenamente mari dureri la un picior. Pentru a evita orice surpriză, care i-ar fi putut afecta reintrarea în aer liber, el a preferat să renunțe la turneu și s-a întors în S.U.A.*

Din lumea tenisului

CÎND MILIONARII SE JOACĂ CU... RACHETELE

Într-o rubrică mai veche am scris despre evenimentele care au dus la o întrerupere a tratativelor (cine mai știe a cita !) dintre Federația Internațională (F.I.L.T.) și gruparea profesionistă World Championship Tennis (W.C.T.), intervenită în momentul cînd prima dintre părți refuza pretenția celeilalte de a avea controlul financiar al marilor turnee — open. Se părea că de aici în colo dialogurile, întreruperile și reluarea lor vor continua de pe poziții de egalitate, ambele părți avînd acum sub control cîte o competiție-circuit gigant : F.I.L.T. — „Marele premiu", finanțat de firma „Pepsi Cola", iar W.C.T., începînd din anul în curs, „Campionatul lumii" (20 de turnee), la startul căruia urma să participe 32 jucători proveniți din rîndul profesioniștilor, cît și din acela al jucătorilor aflați sub controlul federațiilor naționale, ca invitați.

Iată însă că în ultima lună a anului trecut, în clipa cînd F.I.L.T. declara sentențios că nu va recunoaște „Campionatul lumii", cei direct interesați, „cei trei mari" (Federațiile care au sub control marile campionate internaționale : franceză, engleză și cea din S.U.A. Federația Australiană trebuie scoasă din discuție, deoarece în ultimul timp a dus o politică separatistă), au primit o lovitură care i-a pus pe neașteptate în fața unor perspective financiare mai sumbre decît oricînd.

Potentatul patron al W.C.T., milionarul texan Lamar Hunt, reușind să facă din gruparea sa „una dintre cele mai numeroase colecții de stele ale tenisului mondial adunate vreodată de un particular" („New York Times") a redus la o dimensiune ridicolă lumea jucătorilor de valoare ai F.I.L.T. Cu aceasta el și-a putut permite luxul să excludă din rîndul participanților la „Campionatul lumii" pe jucători neprofesioniști, făcînd din gruparea sa, dacă îmi este permis, o federație internațională proprie.

În fața acestei situații „cei trei" au fost constrînși să reia tratativele, de astă dată în disperare de cauză. La sugestia ziaristului englez Gerald Williams a fost ales ca mediator faimosul croitor pentru costume de tenis Teddy Tinling. După o ședință interminabilă, la Londra, în ajunul Anului Nou, părțile erau pe punctul să semneze minuta unui acord. Însă în clipa cînd Mike Davies, directorul executiv al W.C.T., ar fi pus mîna pe toc, ni se relatează că el a fost chemat urgent la telefon de patronul său din Dalas. Cînd a revenit, spun sursele britanice, Davies ar fi rostit pe un ton glacial : „Domnilor, am discutat în zadar. Campionatele de la Roland Garros, Wimbledon și Forest Hills nu vor fi incluse sub nici un motiv în „Campionatul lumii". Am mai fost împuternicit să vă spun că jucătorii din cadrul F.I.L.T. vor putea participa doar la trei din competițiile campionatului nostru : la turneele indoor de la Bristol, Washington și Paris". Părăsind încăperea, lăsînd să se înțeleagă că performanțele jucătorilor W.C.T. autorizați să participe la internaționalele „celor trei" nu vor putea figura în clasamentul „Marelui premiu", Davies și-a făcut valiza și a plecat spre o direcție necunoscută.

A urmat o lungă tăcere, întreruptă tocmai în februarie a. c. de ziarul „Stadio" din Bologna, care a publicat senzaționala știre că faimoasele Campionate internaționale ale Italiei (fixate prin tradiție la sfîrșitul lui aprilie) au fost anulate. Pentru a potoli furtuna, purtătorii de cuvînt ai federației italiene au făcut imediat declarații, precizînd că, de comun acord cu „Comitato Olimpico Nazionale Italiano" (C.O.N.I.), s-a acceptat următoarea propunere, extrem de atractivă, a lui Lomar Hunt : turneul profesionist de la Roma din cadrul circuitului „Campionatul lumii", prevăzut pentru 3—9 mai, să poarte denumirea și de „Cea de a 28-a ediție a Campionatelor internaționale ale Italiei". La startul lui vor fi invitați 16 jucători de certă valoare din rîndul jucătorilor aflați sub controlul federațiilor naționale, printre care „vedetele noastre", Ilie Năstase și Ion Țiriac. (citatul aparține presei italiene).

Aceste declarații, care au avut darul să impace pînă și pe cei mai conservatori italieni, au stîrnit și o mare nedumerire, mai cu seamă în țările celor „trei mari". Nimeni nu-și putea explica ce anume a determinat pe Lamar Hunt să aibă față de italieni o atitudine mai mult decît binevoitoare.

Răspunsul ni l-a dat acum cîteva zile același Mike Davies la posturile de radio italiene : „Croitorul Tinling, a declarat el, în ciuda îndeletnicirii pe care a avut-o în ultimul război mondial, colonel la serviciul britanic de contrainformații, n-a mirosit că în timp ce englezii purtau discuții la Londra, vorbind în numele „celor trei mari", unii dintre reprezentanții acestora îl căutau pe domnul Hunt la Dalas pentru a duce tratative separate, într-ascuns. Aceasta l-a supărat mult pe patronul meu. Chemîndu-mă la telefon, după ce mi-a trasat ce anume să le comunic englezilor, mi-a spus : „Și acum, Mike, știi unde să te duci. Cînd doi se ceartă, cîștigă cei de la... Roma".

Paul CERNESCU

INTERVIUL CITITORILOR

Cu CORNEL DINU

Pînă joi 8 aprilie 1971 au sosit la redacție peste 300 de întrebări adresate de cititori cunoscutului jucător de fotbal CORNEL DINU.

După desfacerea plicurilor din ultima ultima zi (10 aprilie), urmează ca întrebările cititorilor să fie înaintate intervievatului.

Răspunsurile lui Cornel Dinu le vom publica în numărul din ultima săptămînă a acestei luni.

AUTOMOBILISM

Accidentele pot fi evitate?

Continuăm să discutăm azi despre unele cauze ale accidentelor de circulație, cauze care pot și trebuie să fie evitate de toți cei ce participă la circulația rutieră.

EXCESUL DE VITEZĂ. Statisticile din țara noastră arată că excesul de viteză continuă să fie cauza principală a accidentelor de circulație. Anual, zeci de vieți sînt distruse, sute și sute de mașini avariate, din cauză că mai sînt mulți care pentru un cîștig de timp de 5—10 minute sînt în stare să-și pună propria viață în pericol. Și nu numai pe a lor. Unii aleargă pur și simplu nebunește doar din dorința de a face pe grozavii. Nu intrăm aici în toate situațiile care produc excesul de viteză, dar credem că organele miliției au datoria să supravegheze cu mai multă atenție și să intervină mai ferm împotriva celor ce socotesc șoselele publice un fel de piste de raliuri. Este însă necesar, din păcate, să se reamintească permanent conducătorilor auto că **vitezele legale permise sînt viteze** maxime **și că, paralel cu menționarea lor, în regulamentele de circulație există și o prevedere de importanță** capitală **pe nedrept dată deseori uitării — respectiv obligativitatea de a se reduce viteza pînă la limita evitării pericolelor de accident.** Nu trebuie uitat că deseori chiar viteze mai mici decît cele admise prin lege pot deveni viteze excesive, periculoase — în raport cu starea timpului, a drumului, cu vizibilitatea redusă, a aglomerației etc.

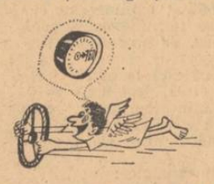

Toate acestea le știu conducătorii auto, numai că deseori le uită în această situație, prezența automobilelor miliției și a agenților în patrulare cu motocicletele, este mai mult decît necesară.

ALCOOLUL — UN DUȘMAN FEROCE. De cîte ori nu s-a scris despre influențele nefaste, uneori distrugătoare, fatale, ale consumului de alcool atunci cînd conduci un autovehicul. Noile sancțiuni prevăzute de lege sînt deosebit de drastice, tocmai pentru a-i determina pe cei ce nu se pot abține singuri să renunțe la „pasiunea" lor. Asprimea prevederilor legale a avut un rezultat favorabil. După cum arăta într-un articol șeful Inspectoratului General al Miliției, accidentele comise sub influența băuturilor alcoolice au scăzut în anul 1970 cu peste 40 la sută. Este într-adevăr o scădere impresionantă, obținută într-un termen scurt. Este urmarea firească a aplicării cu fermitate a prevederilor legale care sancționează drastic, de la amenzi, suspendarea temporară a permisului pînă la închisoare, actele iresponsabile de a conduce autovehicule sub influența băuturilor alcoolice sau în stare de ebrietate. Chiar dacă primele rezultate sînt pozitive, trebuie să arătăm că stîrpirea acestui viciu din rîndul șoferilor continuă să reprezinte un obiectiv de cea mai mare actualitate ; în anul care a trecut, 281 de accidente, majoritatea de gravitate deosebită, au

fost comise de conducătorii auto sub influența alcoolului. **Dincolo de activitatea de depistare și sancționare de către lucrătorii miliției a celor nărăviți, se impune o amplă acțiune de prevenire în toate garajele, autobazele, autocoloanele pentru a înlătura de la volan acele elemente care nu înțeleg să renunțe la alcool în timpul serviciului, devenind astfel reale pericole publice.**

Înainte de toate, credem că aceasta este o problemă de conștiință a fiecărui conducător auto de a nu circula cînd a consumat băuturi alcoolice, de a se feri pe el și pe alții împotriva unor posibile accidente grave

„Trei sportivi"

La recentul salon automobilistic de la Paris, British Leyland a prezentat citeva modele sport ce vor fi fabricate în acest an. Precum se știe, modelele cu emblema M.G. — semnul garajelor Morris, fostul atelier de acum o jumătate de secol al lui William Morris, azi uzinele cu același nume — au o linie elegantă și sînt preferate mai ales de tinerii automobiliști. La modelele ce se fabrică în acest an au fost modificate îndeosebi linia stilistică, și accesoriile.

Modelele MG și GT, au fost înzestrate la fel ca și modelul MG-Midget cu un sistem nou de încălzire și aerisire. O îmbunătățire deosebită se poate constata la modelul coupé MGB ; acesta dispune de un acoperiș pliant nou, conceput pe bază de principii aerodinamice, special pentru acest automobil sport. În afară de forma bine studiată, acest acoperiș posedă un mecanism ușor de manipulat și are un nivel redus de zgomot la orice viteză. Mașinile „M.G.B." și „M.G.B.-G.T." construite astăzi dispun de un motor de 1800 c.m.c. cu 4 cilindri, cu ambreiaj cu disc arcuit acționat hidraulic și schimbător de viteze cu 4 trepte complet sincronizate. Puterea : 96 C.P.-SAE la 5 400 t/min. Viteza maximă : 173 kilometri pe oră.

Tipul „MG-Midget" dispune de un motor de 1275 cm.c. cu 4 cilindri, precum și de un schimbător de viteze complet sincronizat. Puterea : 66 C.P.-SAE la 6 000 t/min. Viteza maximă : 153 km/oră.

Cel de al treilea model este M.G. 1300 MK II, o mașină de clasă mijlocie cu atribute sportive și cu un motor frontal de 1,3 litri. Această mașină cu cinci locuri este singura dintre tipurile MG care a fost înzestrată cu un set de arcuire hidrolastică. Puterea : 71. C.P-SAE la 6 000 t /min. MG 1 300 ajunge la o viteză de virf de 150 km / oră.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

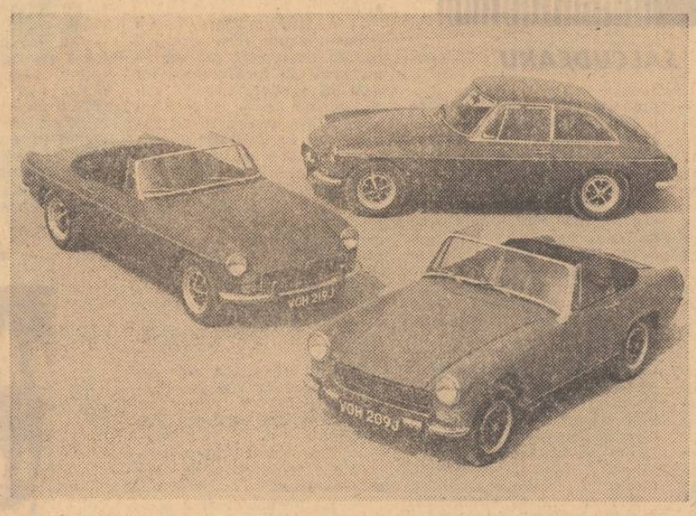

Cei trei M.G. — tipuri sportive preferate în 1971

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 706 — Sîmbătă 17 aprilie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDA săptămînală

PRIMELE ZILE DE PRIMĂVARĂ NE GĂSESC ÎN HAINĂ DE LUCRU

Se scrie și se vorbește mult, uneori îndreptățit, alteori exagerat, despre detașarea omului modern, prin excelență citadin, de natura care-l înconjoară. Să fie oare așa ? Pentru cine are răgazul să privească, măcar pe fereastră, aceste dintîi și adevărate zile de primăvară, s-ar părea că nu. Primăvara s-a înscăunat cu drepturi depline și oamenii simt acest lucru. Simt și se bucură. Caișii în floare și muguri ce-abia dau să se desfacă, proaspeți, cu gingășii de mătase par, proiectați cum sînt pe cerul albastru și pur, o chemare de taină. Oamenii ies din case, se plimbă și se bucură. Gospodarii își îngrijesc grădinile. Au pus mîna pe sapă și copiii aflați în vacanță. Dau și ei parcă ajutor primăverii să crească.

E primăvară ! Prima săptămînă de primăvară deplină. Pe ogoare, se vede. Pămîntul se încălzește la soare și oamenii încep să pună porumbul. E pretutindeni o muncă zorită și spornică. În cooperativele agricole, unde aplicarea acordului global atrage un număr sporit de brațe de muncă, se lucrează cu hărnicie, se pun temeinic bazele recoltei de care ne vom bucura la toamnă.

În orașe edilii au inițiat pretutindeni acțiuni cetățenești : undeva se lucrează la stadionul sportiv, în altă parte se pregătește cu zorul parcul orașului, peste tot se sapă, se pun flori. Acțiunile gospodărești, întemeiate pe-o bună experiență, se integrează într-o preocupare mai largă și mai complexă, care țintește spre împlinirea unor obiective îndrăznețe, propuse într-o competiție pe țară. Sînt treburi multe care cer pricepere dar, mai presus de orice, o puternică mobilizare a forțelor voluntare, a miilor și miilor de cetățeni dornici să facă mereu mai frumos satul ori orașul în care trăiesc și muncesc.

În aceste zile, care preced sărbătoarea de 1 Mai și aniversarea gloriosului semicentenar al partidului, fiecare pare dornic să-și rostească în fapte gîndul și simțămintele. Și aceste gînduri, și-aceste simțăminte materializate în fapte le întîlnim pretutindeni : pe șantierul de la Porțile de Fier sau pe cel de la Lotru, pe ogoarele cooperativelor agricole din Bărăgan sau în laboratoarele institutelor de cercetare științifică. Pretutindeni tineri și virstnici, bărbați și femei, români, maghiari, germani, oamenii muncii uniți într-o singură voință, într-o singură hotărîre, mărturisesc, prin rezultatele pe care le dobîndesc, încrederea lor în partid, în conducerea sa, fermitatea cu care sînt decișî să înfăptuiască politica partidului de înflorire a patriei socialiste.

În această săptămînă de primăvară înflorită, întreprinderi din toate ramurile au primit înalte distincții, steagul de fruntaș. Adunările care au avut loc cu acest prilej, au constituit manifestări puternice ale dorinței de-a îndeplini neabătut sarcinile de plan și angajamentele. În telegrame pline de însuflețire adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, mii și mii de oameni, în numele tuturor celor ce muncesc, și-au rostit înalta lor stimă, dragostea înflăcărată față de partid, hotărîrea de-a munci pentru a da viață marilor sale idealuri care călăuzesc de o jumătate de veac poporul nostru.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ARTA DE A FI PĂRINTE

(Pagina a 6-a)

Sînt 50 de ani de atunci

OBIECTE CARE AU GRAVATE PE ELE ANUL 1921

În primele ceasuri ale unei dimineți de aprilie, am poposit la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Grupuri, grupuri se îndreptau spre intrare. Foarte mulți tineri. În ambianța peisajului primăvăratec, această revărsare de tinerețe și dorința de a cunoaște mi-a creat prima imagine a zilelor premergătoare sărbătoririi semicentenarului P.C.R. O dorință pentru cunoașterea luptei poporului român pentru eliberarea națională și socială, întreaga istorie a partidului nostru ilustrată printr-o bogată colecție de documente, fotografii, obiecte originale, unicate. Adevărate mărturii ale unei glorioase istorii de luptă revoluționară.

În ce loc să poposim ? În sala care evocă și evenimentele din mai 1921. Panoul central al sălii, drapat în purpură, este consacrat istoricului Congres din 8—12 mai care a consfințit crearea P.C.R...

...După ce au vizitat sălile muzeului, elevii unui liceu din București s-au strîns într-o sală mai puțin aglomerată. A început un concurs care avea drept scop antrenarea elevilor la cunoașterea celor mai semnificative momente din lupta P.C.R. Lectorul Constantin Drăgușin, care cu cîteva minute înainte dădea explicații elevilor, este acum profesor examinator. Îi invită pe elevi „la start". În fața microfonului, concurenții. Întrebări ce

cuprind o perioadă de 50 de ani. Răspunsuri salutate cu aplauze. Cine va cîștiga ? A 9-a A sau a 9-a B ? Nu mai am vreme să aflu. Viitorii constructori ai socialismului vor să cunoască istoria partidului. Au găsit prin aceste concursuri intitulate „Din perspectiva marilor victorii" un mijloc de-a capta atenția asupra celor văzute în muzeu. Iar elevii liceului „Ion Neculce" țin lecțiile de învățămînt politic direct în sălile muzeului.

Se intenționează pentru viitor, ca după vizitarea muzeului cei mai tineri cetățeni ai patriei să ia parte la un ceremonial pionieresc. Iar studenții de la Institutul de teatru discută cu conducerea muzeului amenajarea unei scene unde să poată reprezenta un spectacol dedicat aniversării înființării partidului.

Scurtă convorbire cu tovarășul ION LUPESCU, directorul adjunct al muzeului.

— *Cîți vizitatori aveți zilnic ?*

— În medie, 1 000 pe zi. Noi am pregătit lectorii necesari, care și-au sistematizat expunerile. Sînt grupuri care vin de mai multe ori la muzeu. Studiază succesiv cîteva etape.

— *Cum întîmpină Muzeul sărbătoarea semicentenarului înființării P.C.R. ?*

— Concepem muzeul ca pe un organism veșnic viu. Îl îmbogățim pe măsură ce istoriografia progresează. Ne preocupăm intens de achiziționarea de noi o-

Petre Mihai-BĂCANU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DE CE „PROBABIL" CÎND ESTE VORBA DESPRE TIMP ?

- Milioane de informații meteorologice pentru buletinul cotidian
- Un aparat de calcul ar înlătura doza de probabilitate ?
- O prognoză de scurtă durată are mai multe șanse de a fi reală
- Vara anului 1971 va fi... vară !
- Ce surprize ne mai rezervă luna aprilie ?

Relatarea în pag. a 2-a

100 000 de oameni „asaltează" Amazonia

Au început lucrările la marea arteră rutieră Transamazoniană ce va face legătura între Oceanul Atlantic și Pacific, străbătînd locuri neumblate. Șerpii, scorpionii, păianjenii otrăvitori, care își văd tulburată liniștea, au și făcut 40 de victime.

Om și mașină în jungla amazoniană...

Alte amănunte în pag. a 3-a

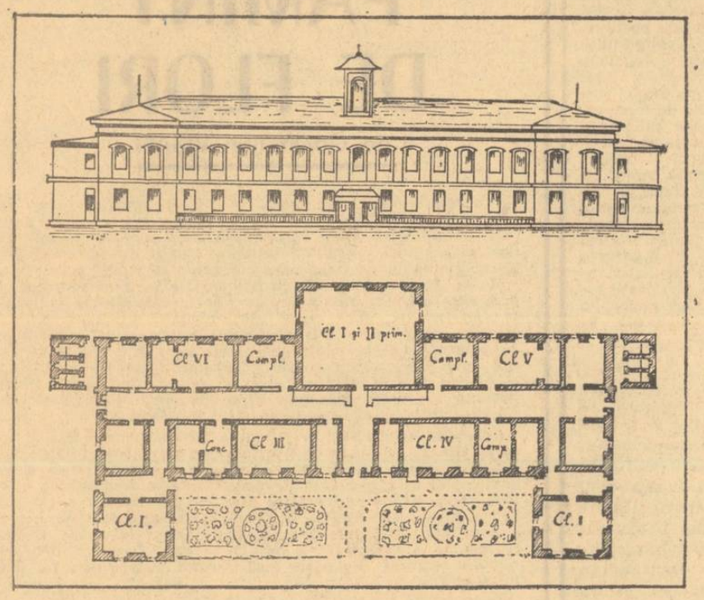

Planul și fațada edificiului de la Sf. Sava unde și-a deschis școala Gheorghe Lazăr. Ea a existat pe locul unde se află acum statuia lui Mihai Viteazul (Desen-reconstituire)

Documente inedite din arhiva lui Gheorghe Lazăr

Matematica... secretă

Mai există enigme?

- Adevăratul scop al alcătuirii de către Gheorghe Lazăr a celor două manuscrise de matematică și trigonometrie.
- Secvențe necunoscute din activitatea revoluționară a dascălului ardelean. Ingeniosul alibi care i-a indus în eroare pe cei care-l supravegheau.
- Descoperirea unui bogat material documentar privitor la răscoala țăranilor din Avrig în 1751, răscoală care a avut printre conducătorii ei pe bunicul lui Gheorghe Lazăr.
- Un proces care a durat peste 50 de ani și rolul lui Gheorghe Lazăr în sprijinul consătenilor.
- Momente inedite referitoare la venirea lui Emil Racoviță la Cluj și modul cum a fost înființat primul Institut de speologie din lume.

(Pagina a 2-a)

Par două crengi înmugurite. Sînt însă... coralii vii.

CIUDATA LUME A ADÎNCURILOR

O populație fantastică și puțin cunoscută : fauna de fund de pe coasta atlantică a Africii. Cîteva exemplare din bogata recoltă culeasă în timpul unei expediții științifice de către prof. MIHAI BĂCESCU, membru corespondent al Academiei, directorul muzeului „Grigore Antipa" le puteți vedea în pagina a 5-a.

DE CE „PROBABIL" CÎND ESTE VORBA DESPRE TIMP?

„Meteorologul își asumă deliberat anumite riscuri în intocmirea unei prognoze", afirmă tov. DUMITRU BACINSCHI, director adjunct științific la Institutul de Meteorologie și Hidrologie, interlocutorul nostru.

Riscurile meteorologului nu pot fi, deci, evitate. Prevederea timpului trebuie neapărat conectată la forța de a atenua o afirmație pe care o posedă cuvîntul „probabil". Ploaie, vînt, temperatură scăzută sau căldură: toate prognozele meteorologice care se referă la ele trebuie însoțite de o doză de probabilitate. Situația se pretează desigur la glume, multe dintre ele foarte bune. O neconcordanță a prevederilor cu realitatea ne produce necazuri de ordin general sau strict personal. Totuși, buletinul despre vreme are milioane de cititori, este vizionat de foarte mulți telespectatori.

— Cît de probabilă poate fi uneori, prognoza, am mai constatat. De ce nu putem ști însă, totdeauna, cînd să luăm umbrela sau să evităm o furtună, cînd să ne îmbrăcăm mai subțire și cînd să nu plecăm fără tulai?

— Meteorologia, ca știință nu poate fi privită decît în contextul existenței unor spectaculoase explozii ale științei și tehnicii contemporane. Ea este ajutată considerabil de progresele marcate care au creat posibilități lărgite, superioare, de informare cantitativă și calitativă, de prelucrare a datelor și de corectare a lor. Totuși, în acest context de informații multiple și aparatură modernă, meteorologia marchează o oarecare rămînere în urmă. De ce? Parametrii ce condiționează starea vremii nu pot fi corelați în totalitate în mai multe sisteme de ecuații rezolvabile cu ajutorul calculatoarelor electronice. **Nu există, nu s-a inventat încă aparatul de calcul capabil să ofere, preluînd numeroasele date pe care le are la dispoziție, soluția riguros științifică, riguros exactă pentru a înlătura cuvîntul probabil.** Cînd vorbesc de înlăturarea lui, mă gîndesc nu la operația formală de eradicare a acestui cuvînt din buletinul despre starea vremii ci la abolirea lui reală, ca expresie a corespondenței între prognoză și realitate.

— Pînă ce viitorul meteorologiei va fi asigurat cu sistemul complet de ecuații rezolvabile de către calculatoare, ce fac meteorologii pentru a prevedea timpul cît mai aproape de realitate?

— Publicul are pretenții mari de la meteorologi și cred că ele sînt îndreptățite. Noi nu avem încă răspunsuri exacte, și, uneori, nici chiar foarte aproape de exactitate. Sursele de informare și aparatura modernă ne oferă soluții bune, dar limitate. Pentru a evita, pe cît posibil, greșelile și „ironiile", preferăm — și nu numai meteorologii din România — prognozele de scurtă durată (24 de ore sau trei zile). Cu cît acestea sînt alcătuite pe o perioadă mai lungă de timp, cu atît au mai multe șanse de a se apropia de întîmplător. Preferăm, dar nu neglijăm prognozele de durată, pe o lună de zile sau, în linii mari, chiar pe trei luni. Bineînțeles, prin aceasta, ne asumăm și riscuri mai multe.

— Probabilitatea poate fi deci atenuată prin scurtarea perioadei de prevedere a timpului. Există și alte căi?

— La institut, sosesc zilnic, milioane de informații din țară, transmise, din oră în oră, de 165 puncte de observație meteo complexă și circa 1200 puncte pentru măsurători asupra cantității de precipitații, iar, din trei în trei ore, din stațiile meteorologice din toate țările Europei și toate țările emisferei nordice. Buletinul meteorologic este o analiză și o sinteză a datelor prelucrate, pe baza acestor milioane de informații, folosind și calculatoare electronice. El este redactat zilnic, de un colectiv larg de specialiști. Captarea competenței și a experienței a cît mai mulți specialiști este o metodă de lucru pentru evitarea unei doze prea mari de probabilitate. De-a lungul anilor, meteorologii, au căutat să stabilească în cercetările lor, o anumită periodicitate a proceselor din atmosferă, corelîndu-le cu ciclurile solare, mareele lunare, evoluția planetelor etc. Se încearcă și cercetarea evoluției fenomenelor meteorologice din atmosfera înaltă unde se pare că influența radiațiilor solare joacă un rol deosebit. Personal, înclin să cred că stabilirea unor concordanțe de acest fel, nu au dus la certitudini, ci că e vorba, deocamdată, de coincidențe. Dar părerile meteorologilor diferă destul de mult între ele.

— Meteorologul are și el un rol creator, o contribuție personală în prevederea timpului?

— Firește. Pregătirea serioasă în matematică, fizică, meteorologie dar și experiența îndelungată îi permit nu numai să adune și să prelucreze date, dar să le și interpreteze într-o manieră personală. Intervine și un anumit fler de a intui o particularitate pe care unul o ia în considerație iar altul o poate neglija. Esențiale pentru el sînt însă o pregătire și o cunoaștere foarte temeinică a domeniilor ce-i pot ajuta.

— N-ați putea să ne spuneți, într-o manieră personală, cum va fi vremea în această vară, dacă va ploua mult sau puțin?

— Voi exprima o părere personală cu foarte mare grijă de a nu-mi asuma prea multe riscuri. Înclin să cred că potrivit observațiilor asupra frecvenței unor ani ploioși și ani secetoși, după anul 1970, foarte bogat în precipitații, nu vom mai înregistra fenomene ca cele petrecute în primăvara trecută. S-ar putea chiar ca regimul precipitațiilor să fie deficitar. Evident, nu se exclude eventualitatea unor excepții în anumite locuri izolate.

VARA 1971 VA FI NORMAL DE CALDĂ. Ne vom încadra într-o suită de ani normal de călduroși și cu mai puține precipitații. Deci, va ploua din cînd în cînd. Luna cea mai fierbinte va fi, pare-se, august. Sînteți mulțumită?

— Dacă verbul poate n-ar fi folosit atît de des...

N-am putea ști însă, cum va fi timpul — desigur, tot „probabil" — în a doua jumătate a lunii aprilie?

— Din prognoza lunară elaborată de Institut și din ultimele informații meteorologice rezultă că **în jurul datei de 15 aprilie se prevede o vreme mai rece, cu deosebire în nordul țării și zona dealurilor subcarpatice unde noaptea, termometrul va coborî sub zero grade și vor fi condiții favorabile producerii brumei. Pînă în 20 aprilie cerul va fi variabil, cu alternanțe, între senin și noros, iar precipitațiile neuniforme pe teritoriul țării, vor fi neînsemnate din punct de vedere cantitativ. După 21 aprilie, vremea se încălzește substanțial, cele mai calde zile rămînînd ultimele 5 zile ale lunii, cînd temperatura va depăși frecvent, 20 grade, mai ales în zona de cîmpie. Între 20 și 25 aprilie vor fi averse de ploaie însoțite de descărcări electrice, fenomene, de altfel, caracteristice primăverii.**

— Vă mulțumim și vă avertizăm că v-ați asumat riscul de a mai primi scrisori de la cititorii noștri în cazul unor neconcordanțe. Le veți da explicații?

— Cu plăcere, într-un viitor buletin al vremii din luna mai.

Lucia MANOLESCU

Sînt 50 de ani de atunci

OBIECTE CARE AU GRAVATE PE ELE ANUL 1921

URMARE DIN PAG. 1

biecte de la vechi militanți ai partidului. Standul, care cuprinde perioada creării P.C.R. se îmbogățește. Se vor aduce îmbunătățiri și la sălile privind construcția socialismului astfel încît să cuprindă și mai bine momentele cele mai semnificative. Cincinalul care a trecut va fi amplu reprezentat, precum și perspectivele viitoare ale țării.

— Care sînt activitățile dv. de bază?

— Munca cu publicul. Facem tot ce ne stă în putință ca vizitatorii să înțeleagă cît mai bine tot ceea ce este expus în muzeu. Apoi, ne preocupăm de completarea expoziției de bază prin adăugarea de obiecte noi și piese muzeistice, tridimensionale, cum le numim noi, pentru a pune mai bine în evidență istoria partidului. Muzeele județene de istorie ne-au cerut sprijinul în această perioadă. Le-am pus la dispoziție materiale fotografice, și în unele cazuri am trimis specialiști de-ai noștri pentru a-i ajuta.

De asemenea, în colaborare cu Editura Meridiane tipărim o fotoexpoziție intitulată „50 de ani în slujba poporului", care cuprinde momentele cele mai semnificative din istoria P.C.R., a mișcării revoluționare și democratice din România. Expoziția va fi trimisă în toate județele.

— Muzeul și-a adaptat programul la numărul sporit de vizitatori?

— Da. De pildă, într-o duminică, la ora opt, au venit 600 de clujeni. Noi, normal începeam programul la ora zece. Am venit însă la ora opt... Lunea este de obicei închis. De astădată funcționăm toată săptămîna.

Tovarășul AUREL IMPĂRATU, *șeful sectorului documentare*, ne conduce să vedem noutățile muzeului. Rame din lemn, lucrate cu migală, bibelouri, casete, picturi, statuete și figuri de șah lucrate din piine, un baston, un pion de șah, un picior de bufet, un bidon cu fundul dublu în care se transportau materialele de partid în perioada ilegală, bibelouri din lemn și piatră. Toate lucrate după gratiile Doftanei și în lagărul de internați politici de la Tg. Jiu. Vedem chiar și lucrări care zugrăvesc activitatea de zi cu zi a internaților din lagăr. Ne impresionează un tablou pe care este zugrăvit și chipul lui I. C. Frimu. Alte tablouri sînt lucrate din paie de grîu.

Un obiect inedit, o tabacheră de lemn, frumos gravată, lucrată la Văcărești de către congresiștii arestați în anul 1921. Are gravat pe ea anul înființării partidului. Iată și o poșetă de damă care a aparținut luptătoarei Teresa Ocsko și o geantă cu care se transporta și difuza ziarul „România liberă" în anii 1943—1944.

Ne impresionează gestul unui bucureștean care a donat zilele trecute Muzeului o cupă lucrată din coajă de mesteacăn. Cupa are incrustate stemele Țărilor Române și a Republicii Socialiste România, precum și stema Partidului Comunist Român. Tot din mesteacăn, un cilindru care conține un papirus: „De ziua partidului". A fost donat de către C.C. al U.T.C. și un drapel original al unei brigăzi de tineret de la șantierul național Agnita-Botorca. De asemenea, o „Carte de delegat", care a aparținut unui muncitor ceferist, C. Nițulescu, ce reprezenta Bucureștiul la Congresul din zilele 8—14 mai 1921.

Nu știu dacă condeiul a putut să redea măcar o părticică din tot ceea ce întreprinde colectivul muzeului pentru a întîmpina Semicentenarul partidului, interesul și dragostea cu care cei ce vin zilnic aici vor să cunoască drumul glorios străbătut de partid, de fapt istoria noastră contemporană.

Petre Mihai-BĂCANU

PRIMELE ZILE DE PRIMĂVARĂ NE GĂSESC ÎN HAINĂ DE LUCRU

URMARE DIN PAG 1

Partidul nostru a luat ființă într-o zi de primăvară, într-o zi de mai, plină de speranțe. În zilele primăverii acesteia îi cinstim semicentenarul, cu pomii în floare, cu bucuria în inimi, cu speranțele împlinite. Primăvara, vestitoarea împlinirilor, a tinereții a însoțit simbolic partidul nostru, ca pe o primăvară a țării, ca pe o primăvară a istoriei multiseculare a poporului. Biruințele acestei primăveri le avem astăzi sub ochii noștri, în viața țării, în viața poporului, în viața noastră și a copiilor noștri. Și an de an, sub steagul purpuriu al partidului, cei ce muncesc s-au strîns rînduri, rînduri în luptă. În lupta pentru făurirea unei noi orînduiri sociale, drepte și umane. Biruințele crezului comunist, biruințele ideilor partidului sînt astăzi biruințele întregului popor. Ele încununa țara cu un nimb.

Oriunde ne îndreptăm astăzi privirile aflăm semnele înnoirii. Oriunde aflăm semnele primăverii. Și nu numai în floarea care înmiresmează grădinile, nu numai în mugurul care se deschide ci, mai presus decît în firea care se înnoiește, primăvara e în inimile noastre. E primăvara pe care o inseamnă în atitea și-atitea treburi de temei și de avînt, fiecare dintre noi!

Se așternîn fața noastră, ca filele albe ale unei cărți încă nescrise, zilele de muncă. Pentru fiecare dintre ele avem hărăzite fapte. Fapte care inseamnă împlinirea programelor, a planurilor noastre. Ele vizează nu numai depășirea unor indici mensurabili, cantitativi, ci și îmbunătățiri adînci, de ordin calitativ. Un proces intens, pe cît de profund, pe atît de vast, cuprinde fiecare sector de activitate unde perfecționarea se vădește necesară pentru a asigura doritul progres. Și acest proces de perfecționare ne cuprinde și pe noi înșine. Pe noi cei care sîntem și ne simțim răspunzători de ceea ce înfăptuim, întregind cu luciditate actele, faptele noastre, în dezvoltarea întregii vieți sociale.

Dimensiunile participării noastre lucide la activitatea productivă cu simțămîntul de proprietari și producători, la viața de ansamblu a societății, cu simțămîntul înaltelor răspunderi cetățenești, ne dau, nouă înșine, mereu mai pregnant dimensiunea personalității noastre, certitudinea afirmării sociale. Simțim mereu mai intensă trăirea în matca puternică a poporului, în marea sa durată, conștientă și gravă, care este istoria.

Așa cum întreaga fire trăiește firul înnoitor al primăverii, trăim cu toții intens bucuria vieții noastre noi, bucuria înnoirilor socialiste.

MATEMATICA... SECRETĂ

În numărul trecut al revistei noastre am publicat prima parte a interviului cu prof. univ. ONISIFOR GHIBU care ne-a relatat modul cum a descoperit o parte din volumele bibliotecii lui Gheorghe Lazăr precum și alte documente și scrisori ale dascălului ardelean. Cercetînd timp de peste 50 de ani lucrările lui Gheorghe Lazăr, eruditul octogenar demonstrează, pe bază de documente, intensa activitate a lui Gh. Lazăr și legăturile cu Tudor Vladimirescu și revoluția din 1821.

— După cum ne-ați relatat, Gh. Lazăr a avut diverse preocupări. Am dori să cunoaștem părerea dv. despre manuscrisele sale în domeniul matematicii.

— La prima vedere, într-adevăr, s-ar părea că Lazăr a avut și asemenea preocupări, dovadă cele două manuscrise despre matematică și trigonometrie aflate la Biblioteca Academiei. Cu privire la acestea am fost de altă părere decît Traian Lalescu și Dimitrie Pompei, emițînd ideea că ele n-au fost destinate de autor spre a servi elevilor de la Sf. Sava ci i-au servit drept simple instrumente în vederea inducerii în eroare a organelor din București care-l supravegheau pe Lazăr. În acea perioadă — rețineți data înscrisă pe manuale și anume ziua de 26 februarie 1821 —, dascălul ardelean lucra intens, pe ascuns, pentru Tudor, pentru mișcarea revoluționară. Și ca să nu fie surprins de autorități, fiind profesor de matematică el a alcătuit la repezeală cele două lucrări, punînd pe una din coperți titulatura de trigonometrie, deși nu ținea acest curs pentru elevii săi, care deprindeau aici primele noțiuni de aritmetică. El și-a creat, de fapt, un alibi, deoarece dacă se analizează cele două manuscrise se observă că din punct de vedere pedagogic nu au valoare științifică. Se pare că matematicienii citați au plecat de la o atitudine admirativă față de operele lui Lazăr, văzînd în roz orice lucrare rămasă de la acesta, netrecîndu-le prin gînd că au în fața lor ceva apocrif...

Relativ la această perioadă din viața lui Gheorghe Lazăr o lucrare apărută în 1954 (autor George Macovescu) consemnează o întîmplare semnificativă, puțin cunoscută. Într-o zi, în școala de la Sf. Sava au pătruns cîțiva agenți care l-au luat cu forța pe Gh. Lazăr, l-au legat cu fiare și l-au urcat într-o căruță. Sub o puternică pază, ei au încercat să-l expedieze spre Sibiu. În ajutorul dascălului au sărit atunci elevii săi, care după ce au oprit căruța au spart lanțurile și și-au eliberat profesorul.

O altă imagine despre Gh. Lazăr ne amintește și vioara sa, instrument pe care l-a luat în toate orașele unde s-a deplasat. Pe cînd era la Viena apăruse marele Beethoven și pasionat de muzică Lazăr s-a dus să-i asculte concertele, lucru care se poate descifra din corespondența lui, aproape necunoscută. Dragostea pentru muzică s-a dezvoltat la Gh. Lazăr înainte de a pleca la studii, la Viena, pe timpul cînd fusese angajat de contele Gyulai din Cluj ca pedagog pentru fiul său. În castelul acestuia se cultiva muzica și scrisorile de mai tîrziu, din Viena, ni-l arată pe Lazăr interesîndu-se de noutățile muzicale petrecute în casa contelui.

BUNICUL LUI GHEORGHE LAZĂR PRINTRE RĂSCULAȚII DIN AVRIG

Una din cele mai mari bucurii ale vieții mele de cercetător am avut-o atunci cînd am găsit un bogat material documentar, cu totul necunoscut, relativ la o răscoală a țăranilor români din Avrig, răscoală petrecută în anul 1751. După un studiu îndelungat am reușit să descifrez adevăratul înțeles al acestei ridicări a poporului împotriva celor care voiau să-l deposedeze de munții lui străvechi. Documentele — 167 la număr și pe o întindere de aproape 2 000 de pagini, care sînt acum la Academie — au fost redactate în limbile română, latină, germană și maghiară, aruncînd o vie lumină asupra stării sociale a țărănimii noastre din acea perioadă. Deosebit de interesantă a fost descoperirea, printre conducătorii răscoalei, a bunicului lui Gheorghe Lazăr, precum și faptul că, procesul, care a durat peste 50 de ani, a luat sfîrșit datorită intervenției lui Gheorghe Lazăr. El a fost acela care a reușit să obțină dovada că stăpînii muntelui Surul sînt, din vremuri imemorabile avrigenii.

Unul din cele 3 000 de desene și miniaturi care impodobesc manuscrisele lui Picu Pătruț, sătean din Săliște care a trăit la inceputul secolului al XIX-lea

CUM A VENIT EMIL RACOVIȚĂ LA CLUJ

— În tomul I al Lucrărilor Institutului de speologie din Cluj, apărut în 1926, Emil Racoviță relatează amănunte inedite despre modul cum a luat ființă primul institut de speologie din lume la Cluj. Printre documentele pe care le publică savantul remarcăm și scrisoarea trimisă de dv. în numele Consiliului Dirigent al Ardealului. Reiese, deci, că dv. ați avut un rol determinant în convingerea lui Racoviță ca să vie în țară și în înființarea Institutului de speologie?

— Într-adevăr așa este. În legătură cu scrisoarea pe care am redactat-o după ce Emil Racoviță respinsese o primă ofertă din partea noastră, mi-amintesc cîteva secvențe pitorești. Era în iarna anului 1919, cînd într-o dimineață a intrat în biroul meu un om în vîrstă de aproape 50 de ani și, aflînd care îmi este numele, mi s-a adresat cu următoarele cuvinte: **„Va să zică dumneata ești acela care pui oamenii pe drumuri!".** Vă închipuiți surpriza avută cînd s-a recomandat. Împreună cu V. Branisce, ministrul Instrucțiunei din Consiliul Dirigent, am căutat apoi să-l convingem să accepte catedra oferită la Universitate. Racoviță, dîndu-și seama că nu poate scăpa altfel de noi, scoase din buzunarul hainei un text și ne spuse: **„Domnilor, ca toți oamenii, am și eu un vis pe care-l îndrăgesc, un fel de castel în Spania, despre care nici mie nu-mi vine a crede că-l voi vedea realizat vreodată. Captivat de acest vis, în drumul spre țară, mi-am alcătuit și un proiect, dar, tot cred că va rămîne un simplu vis. Este vorba despre înființarea unui institut de speologie, știință care mă pasionează de mulți ani, institut care la ora actuală nu există în nici o țară din lume. E costisitor și se referă la cercetări pur științifice".**

Noi i-am luat proiectul, l-am studiat și l-am pus apoi în discuția Consiliului Dirigent, care l-a aprobat. A doua zi, Racoviță a rămas perplex cînd i-am spus că i s-a aprobat proiectul și că a fost numit profesor universitar. Puțin după aceea savantul român a venit la Cluj împreună cu familia și cîțiva colaboratori.

AMINTIRI... AMINTIRI

— Pe biroul dv. observăm numeroase mape voluminoase cu manuscrise. O ultimă întrebare deci: la ce lucrați în acest moment?

— În afară de volumele privitoare la viața și activitatea lui Gheorghe Lazăr, am elaborat cîteva lucrări cu amintiri din care aș reliefa „Amintirile unui pedagog militant" — volum cu aspecte din îndelungata mea activitate pedagogică. De asemenea am scris amintiri referitoare la personalități ale timpului, personalități pe care le-am cunoscut îndeaproape mai multe decenii. Cu Octavian Goga de exemplu, am parcurs împreună timp de 40 de ani cele mai importante epoci ale vieții, fiind și cei mai apropiați prieteni. Însemnările mele se referă, totodată la Nicolae Iorga, Barbu Delavrancea, I. L. Caragiale, G. Coșbuc, Șt. O. Iosif, Nicolae Titulescu, George Enescu, Mihail Sadoveanu și alții.

Țin să relev însă, cu această ocazie, un adevărat tezaur, o operă de vaste proporții, pe care am descoperit-o la Săliște. Sînt manuscrisele poetului, miniaturistului și caligrafului Picu Pătruț Țăran autodidact, acest Picu Pătruț ne-a lăsat peste 3 000 de miniaturi în culori, pictate pe hîrtie de semipergament, pe care și-a caligrafiat versurile scrise cu litere chirilice de tipar, versuri „izvodite" de el, care reprezintă îmnuri și poeme, sau copiate după diverși autori populari. Grandioasă este această epopee folclorică românească din prima jumătate a secolului al XIX-lea, după părerea mea aflîndu-ne în fața unui unicat, nu numai în țară, care reflectă cu brio geniul poporului nostru, operă care așteaptă să fie pusă în valoare.

★

„Cel mai bătrîn ziarist român aflat în viață" — titulatură pe care singur și-a dat-o — și-a încheiat confesiunea spunîndu-ne: „Sper că anunțarea rezultatelor la care am ajuns după decenii de cercetări v-au convins despre faptul că Gheorghe Lazăr, cunoscut mai mult ca îndrăznet reformator al școalei românești, a fost și un mare luptător pentru binele neamului nostru. El a căutat la Viena să cîștige sprijinul lui Napoleon și Francisc I pentru poporul român, la Sibiu s-a dovedit un aprig apărător al țăranilor iar la București a colaborat intens cu Tudor Vladimirescu devenindu-i principal partener în perioada cea mai grea a revoluției".

Timpul petrecut alături de autorul vastei monografii a lui Gheorghe Lazăr, imaginile de neuitat ale fantasticelor manuscrise cu miniaturi ale săteanului Picu Pătruț, secvențele inedite relatate din volumele cu amintiri, precum și vasta erudiție a venerabilului pedagog ardelean, ne-au captivat. Dacă vom fi reușit în aceeași măsură să captivăm interesul cititorilor prin prezentarea celor văzute și auzite, atunci, într-adevăr, ne-am îndeplinit misiunea.

Simion SAVEANU

COOP

IMPORTANT

	Preț lei
— Tacîmuri alpaca, argintate tip Melhior — import Serviciu de 6 persoane (linguri, furculițe, cuțite, linguțe)	840
— Garnituri de 6 cuțite pentru bucătărie (din oțel inox. — import)	66
— Oale de bucătărie pentru fiert sub presiune tip KUKTA — import de 6 litri	200
de 4 litri	150
— Aquaterm — încălzitor electric pentru apă adaptabil la robinet	80
— Haine imitație piele pentru bărbați — import	570 — 660
— Haine imitație piele pentru femei — import	570 — 630
— Costume imitație piele (fustă + taior) import	570 — 630
— Ceasuri deșteptătoare „Slava" — import	120 — 132
— Aparate Foto „LIUBITEL" — import	350
— Resouri de gătit cu 2 ochiuri alimentat cu petrol tip „Rapid". Resoul este emailat, realizează performanțe termotehnice ridicate, prezintă siguranță în funcționare (plutitor metalic)	268

— Precum și alte articole textile, cosmetice, sport-turism, electrotehnice, metalice și chimice de uz casnic, livrează prin colet poștal cu plata ramburs, „Comerțul prin coletărie".

COMANDA se face prin carte poștală

PLATA se face în numerar, la primirea coletului

GRATUIT, expediem la cerere, Catalogul de mărfuri

ADRESA NOASTRĂ: UNIVERSALCOOP, secția Comerțul prin coletărie, Str. Serg. Nuțu Ion Nr. 8-12, București, sect. 6.

(6241)

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele:

- ACUMULATOARE AUTO UZATE, DIN PLUMB, ÎN STARE NEDEZMEMBRATĂ — 2,5 LEI/KG.
- DEȘEURI ȘI METALE VECHI FEROASE UȘOARE (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) NEPREGĂTITE ȘI PREGĂTITE — 0,20 LEI/KG.
- DEȘEURI ȘI METALE VECHI NEFEROASE (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3 LEI/KG.

(6069)

Mai există enigme?

Clepsidra

PĂMÎNT DE FLORI

de Constantin VIȘAN

Soarele nu are prea multă putere dar primăvara nu se mai formalizează de scara termometrului. Și-a lăsat pomii să se joace cu artificii. S-au împodobit toți cu flori albe și roz. Văzduhul întreg e amețit de parfumul lor. Toată populația orașului pare c-a venit să vadă spectacolul pomilor. Străzile sînt atît de aglomerate încît ai senzația că prin case n-a mai rămas nimeni. Toate mașinile se îndreaptă spre munte, spre mare, spre cîmp. Un singur vehicul merge în sens invers. E o căruță, veche, hodorogită, plină ochi cu pămînt. O trage agale un cal costeliv. În urma ei un țăran care parcă nici nu observă oamenii de pe trotuare, mașinile care trec în viteză pe lîngă el. Strigă din cînd în cînd, prelung, muzical: Păăămînt deee flooori! Păăămînt de flooori! Păăămînt! Vînd păăămînt de floori! Vînd păăămînt de floori!

Duminica de aprilie ar fi rămas pentru mine o simplă zi de primăvară. Pe care aș fi uitat-o, ca pe atîtea altele. Dar apariția căruței cu pămînt în orașul dominat de beton și de automobile m-a proiectat pe neașteptate în imensitatea cîmpiei, mi-a readus în amintire dramele pămîntului. L-am văzut în clipa aceea pe Ion al Glanetașului aplecîndu-se, într-o altă primăvară, asupra brazdei negre, luînd în pumn pămîntul reavăn, adulmecîndu-l, simțind în toată ființa lui o bucurie fără margini. Am văzut însă imediat și sapa care i-a strivit teasta.

Păămînt de floori! Pămînt!

Ce forță epică au aceste cuvinte! Cîte întîmplări îmi evocă!

Căruța înaintează de-a lungul bulevardului peste care lucește acum mai puternic soarele primăverii.

— Cum vinzi pămîntul, unchiule? întreabă cineva

— Cinci lei căldarea, neică!

Pe vremea lui Ion al Glanetașului, a lui Moromete, a lui Darie, desculțul din Omida, pe vremea Bordeenilor lui Sadoveanu, pe vremea copilăriei mele, pămîntul se vindea cu pogonul și cu hectarul. Pămîntul se fura cu pogonul și cu hectarul. Pămînt amar, amestecat cu sudoare, cu lacrimi cu sînge. Pămînt peste care au ars flăcările lui 1907. Pămînt care a primit în sînul lui într-o singură primăvară 11 000 de țărani. Unii aveau pămînt cît vezi cu ochii. Alții nici cît să poată scoate din el mămăliga cea de toate zilele. Și-acum aceste trei cuvinte strigate muzical, în dimineața de primăvară: Păămînt de flori!

Singura formă de vînzare a pămîntului în țara lui 1907! Să cumperi pămînt nu pentru a fi mai bogat ca ceilalți, nu pentru a umili, nu pentru a exploata munca altuia, ci pur și simplu pentru a scoate din inima lui flori.

Pămînt de flori!

Este una din cele mai evocatoare expresii pe care am auzit-o în această primăvară. Închide în ea un generos subiect de roman.

Pămînt de flori! Păămînt dee flooori!

Și cu cît căruța se îndepărtează, înghițită de strada plină de oameni ieșiți la întîlnirea cu primăvara, strigătul ultimului vînzător de pămînt se aude tot mai clar, tot mai muzical: Păăămîînt deee floori! Păămîînt!

100 000 DE OAMENI „ASALTEAZĂ" AMAZONIA

• Un imens „vid demografic și economic" • Șerpii, scorpionii, păianjenii otrăvitori, furnicile roșii și musculițele barbeiros au și făcut primele victime • „Marele absent" cucerește Amazonia • Două mari șosele vor străbate „inima" pădurilor ecuatoriale, înlesnind pătrunderea și stabilirea omului în locuri neumblate

În numerele trecute au fost prezentate cîteva aspecte din viața locuitorilor unuia din puținele triburi de indieni pe care cei ce se încumetă să intre în vastele păduri virgine ale Amazoniei — regiune aflată în nord-vestul Braziliei, în bazinul mijlociu și superior al fluviului de la care și-a împrumutat numele — l-au întîlnit în calea lor. Aproape în întregime, cei cinci milioane de kilometri pătrați amazonieni sînt acoperiți de păduri ecuatoriale, ce nu „cedează" teren decît pentru a face loc apelor Amazonului și miilor de afluenți ai săi. Pe mai bine de jumătate din teritoriul Braziliei, se întinde un gigantic spațiu tropical, deschis legendei și promițător de aventuri pentru cei ce pun piciorul pe acest pămînt — dar, mai ales, pentru cei ce visează la un asemenea moment, care, cel mai adesea, nu vine niciodată — unde densitatea demografică se cifrează la... un locuitor pe kilometru pătrat. „Marele absent" de pe aceste întinderi este omul.

...Și, totuși, în această regiune au început, de cîtva timp, să se audă zgomotele specifice unui șantier : frînturi de fraze, ce abia răzbat prin vuietul continuu al mașinilor. Din toate regiunile Braziliei s-au adunat aici mai bine de 100 000 de oameni pentru a lua parte la „asaltul" asupra Amazoniei, cum a fost denumită acțiunea de construire, pe această întindere de păduri tropicale, a autostrăzii Transamazoniene și a celei ce va lega, aproape perpendicular pe primul traseu, capitala statului Mato Grosso cu orașul Santarem, unde Amazonul întîlnește apele fluviului Tapajos. Marea arteră rutieră Transamazoniană și-a aruncat, deja, panglica de asfalt, lată de circa nouă metri, peste primele din cele peste 1 100 cursuri de apă cîte va întîlni pe lungu-i traseu. Dar, o dată cu primii kilometri s-au ivit și întîile obstacole.

Echipele de lucrători trebuie să-și croiască drum printre stînci ce scot „colții" la tot pasul. Singurul remediu : explozivul, care, în aceste condiții, și-a găsit și o altă întrebuințare — la doborîtul copacilor înalți de 70—80 de metri, a căror grosime nu poate fi învinsă cu uneltele specifice de tăiat. Dar, se pare că „rezistența" cea mai mare își are originea în altă parte. După cum scria un gazetar vest-german care a însoțit lucrătorii pe kilometrii de început ai Transamazoniei, șerpii, scorpionii, păianjenii otrăvitori, care își văd tulburată liniștea, au și făcut 40 de victime... Nu lipsesc nici uriașele furnici roșii — inamicul nocturn cel mai de temut — sau musculițele barbeiros, a căror înțepătură provoacă orbirea, uneori, chiar moartea.

Metru cu metru, șoseaua înaintează... La fiecare 100 de kilometri se amenajează cîte o așezare, pentru început cu 5 000 locuitori. Primii sînt, bineînțeles, constructorii, cărora li se dă pămînt, pentru a-i îndemna să se stabilească aici. Sînt, de fapt, primele nuclee, dintr-o mare acțiune de populare a Amazoniei — zonă pe care, în momentul de față, autoritățile braziliene o caracterizează ca „cel mai mare vid demografic și economic din lume", exceptînd, firește, regiunile polare...

Ocupînd o suprafață de opt milioane și jumătate de km. p. adică aproape 47 la sută din teritoriul Americii Latine, Brazilia prezintă, sub aspectul repartiției populației și al contribuției diferitelor regiuni la venitul național, unele particularități. Considerînd țara împărțită în trei mari regiuni — Amazonia, nord-est și centru-sud — se remarcă faptul că zona central-sudică reunește, pe circa un sfert din suprafața țării, două treimi din populație, fiind sursa a 83 de procente din venitul național. Aici se află, principalii „poli economici" brazilieni : Sao Paulo, Rio de Janeiro, Belo Horizonte, Porto Alegre, Curitiba s.a. dar și... circa 22 de milioane de șomeri și analfabeți. Teritoriul din nord-est însumează 15 la sută din suprafața statului brazilian, pe care trăiește un sfert din populație, contribuind la venitul național cu 13 procente. În sfîrșit, Amazonia care, pe 59 la sută din teritoriul Braziliei, cuprinde doar opt la sută din populația țării, iar partea adusă la venitul național este infimă : patru procente.

În cercurile conducătoare braziliene se consideră că, în cadrul eforturilor întreprinse pentru accelerarea procesului de dezvoltare economică și socială a țării, un loc prioritar trebuie să revină reducerii gradate a diferențelor dintre regiunile țării, vizîndu-se, în mod direct, valorificarea uriașelor resurse aflate pe acel mare teritoriu ce poartă numele Amazonia. Prezența omului în acest uriaș spațiu este considerată una din condițiile sine qua non ale progresului național, în acest fel putîndu-se modifica direcțiile de aprovizionare cu materii prime. Se urmărește, astfel, omogenizarea unei panorame ce, pînă în prezent, se distinge prin existența unor enorme disproporții. În acest program, al cărui element esențial este, fără îndoială, tenacitatea, se detașează cele două mari proiecte rutiere care, în final, vor permite dezvoltarea economică a uneia din cele mai vaste regiuni neexplorate de pe glob. Împreună cu amenajările, șoselele Transamazoniană și Cuiaba-Santaren ce vor fi executate de o parte și de alta a localităților, se vor număra, așa cum afirmă ziarul „The Financial Times", printre caracteristicile geografice ale Pămîntului, zărite de pe Lună. Autostrada Transamazoniană — cu o lungime de circa 3 000 de kilometri — va lega punctul cel mai oriental al Americii de sud, localitatea Joao Pessoa, aflată pe coasta Atlanticului, de rețeaua rutieră a Perului, atingînd, prin aceasta Pacificul, după ce va trece prin „inima" celei mai mari păduri tropicale din lume. Celălalt proiect, Cuiaba-Santarem — o adevărată axă longitudinală de 1 500 kilometri — plecînd din capitala statului Mato Grosso, străbate Platoul central al Braziliei și desele păduri amazoniene, ajungînd, în final, la Santarem, portul aflat la confluența fluviilor Tapajós și Amazon.

Ideea celor două mari proiecte a fost lansată, pornindu-se de la faptul că bogățiile subsolului Amazoniei (estimările le situează la cote înalte, atît cantitativ, cît și ca diversificare), sau vastele suprafețe de teren de aici, nu numai că nu pot fi exploatate, dar nici nu pot fi controlate eficient, datorită densității demografice mici. După cum a anunțat guvernul brazilian, ele nu trebuie, însă, considerate inițiative izolate, ci elemente a căror destinație este dinamizarea potențialului economic existent în teritoriul pe care-l străbat, stimularea migrației populației spre noile zone și, în consecință, aducerea tuturor regiunilor la un nivel menit să ofere garanții în privința condițiilor de trai ale celor peste 260 000 000 de locuitori, cît se presupune că va avea Brazilia în jurul anului 2 000. Cu alte cuvinte, ele sînt considerate ca suport al altor proiecte economice, orientate spre dezvoltarea agriculturii și zootehniei, a extracției miniere și a industriei prelucrătoare. Așa cum se exprima un ziarist din Rio de Janeiro, se poate spune că traducerea în fapt a celor preconizate va duce la trasarea „noilor frontiere agricole și industriale ale Braziliei".

Ion STOICA

Traseul autostrăzii Transamazoniene care, învingînd desișul pădurilor Amazoniei va înlesni stabilirea omului în regiunea cea mai puțin populată a Braziliei.

FURT LA F.B.I.

• Scopul spargerii din Media • Raportul fantezist al unui agent secret • Ziarul „Washington Post" primește ocorespondență neobișnuită • Un organ T.V. infirmă niște... dezmințiri

În noaptea de 8 spre 9 martie 1971, persoane necunoscute s-au introdus prin efracție într-un imobil din localitatea Media din Philadelphia, Statele Unite. Au deschis cu chei potrivite o ușă multă vreme neutilizată și, pe această cale, au intrat într-un birou administrativ. De acolo au ieșit purtînd sub braț cîteva serviete umplute cu hîrtii...

Un furt ca multe altele înregistrate în fiecare zi pe teritoriul Americii... Probabil că așa ar fi fost considerată spargerea, dacă locul unde a fost operată ar fi fost un imobil oarecare. Dar, victima furtului nu a fost de astă dată un păgubaș oarecare : biroul violat aparține nici mai mult și nici mai puțin decît Biroului Federal de Investigații (F.B.I.) ! Adică unuia din principalele servicii secrete ale Statelor Unite...

Din motive lesne de înțeles, F.B.I.-ul nu s-a grăbit să anunțe presei acest caz. Publicul a fost informat abia după cîteva zile, cînd la ziarul „Washington Post" și la birourile unor membri ai Congresului S.U.A. au sosit copiile unora din documentele furate în biroul din Media. Atunci s-a aflat despre spargere și despre faptul că ceea ce s-a furat nu au fost valori materiale ci numai acte. Documente prin care cei ce le-au sustras — membri, se intitulează ei, ai Comitetului cetățenesc de investigare a F.B.I. — vor să dezvăluie aspecte pe care le consideră compromițătoare pentru activitatea Biroului federal de investigații.

Copiile după 14 documente furate, trimise redacției „Washington Post" și unor congresmeni, se referă la supravegherea de către F.B.I. a unor centre studențești și a unor organizații de militanți de culoare și descrie unele din metodele folosite.

Într-unul din documente este reprodus raportul făcut de către un agent secret însărcinat cu supravegherea unui profesor universitar din Philadelphia suspectat că ar adăposti unele persoane căutate de poliție. Pentru a putea obține informațiile de care avea nevoie, agentul a cerut șefului poliției locale, diriginte poștei și operatoarei telefoniste să-l țină la curent cu tot ceea ce privește activitatea persoanei suspectate. (Un amănunt care a stîrnit haz : telefonista colegiului, intervievată de un reporter al ziarului „Washington Post", a declarat că nu fusese niciodată solicitată să „spioneze" convorbirile profesorului în cauză ; o singură dată o întrebase un agent dacă anumiți profesori primesc telefoane. Cu alte cuvinte, era vorba de un raport „fantezist" prezentat de informator superiorilor săi...)

Episodul furtului din Media a stîrnit un interes deosebit deoarece a survenit într-o perioadă în care în rîndurile opiniei publice americane se discută pe larg o dezvăluire făcută de săptămînalul „Neewsweek" în legătură cu informațiile confidențiale culese de serviciile secrete ale armatei privind viața și preocupările a peste 50 milioane de cetățeni ai S.U.A. Inițial dezmințite de Pentagon, afirmațiile au fost ulterior confirmate în mod neașteptat într-un program de televiziune în care foști „spioni" ai forțelor armate au dat detalii asupra modului în care lucrau pentru a culege informații asupra unor personalități cunoscute pentru vederile lor în problema drepturilor civile, a războiului din Indochina etc. Amănuntele privind activitățile F.B.I. nu au făcut decît să atițe și mai mult criticile formulate împotriva extinderii influenței Pentagonului și a altor organisme semimilitare asupra vieții social-politice din țară.

Este semnificativ, în acest sens, eșecul tentativelor F.B.I. și Departamentului de justiție de a împiedica difuzarea copiilor după documentele furate. Un comunicat al Departamentului de justiție a recunoscut sustragerea a aproximativ 1 000 de documente și a cerut ziarelor și persoanelor care au primit copii după acte să nu le publice. Comentînd comunicatul, „Washington Post" a declarat că nu consideră justificate referirile lui la daunele pe care le-ar putea provoca difuzarea documentelor confidențiale. De aceea, fără să furnizeze detalii cu privire la numele agenților și codurile existente pe copiile primite la redacție, ziarul a hotărît să publice copiile primite, să ridice „o parte a cortinei care acoperă îndeletnicirile F.B.I.", pentru ca opinia publică americană să poată lua cunoștință de unele activități ale Biroului federal de investigații, în complet dezacord cu metodele cu care ar trebui să lucreze această organizație.

Oficialități ale F.B.I. au declarat că documentele ale căror copii au fost trimise ziarelor au fost în mod special selecționate de către cei ce le-au sustras, pentru a arunca o lumină nefavorabilă asupra Biroului.

Afirmație dificil de confirmat, desigur. Cu atît mai mult cu cît ziarelor continuă să le mai parvină, din cînd în cînd, copii ale unor acte care nu contribuie la „bunul renume" al organizației implicate...

U. VĂLUREANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CÎND SE ÎNTORC ACASĂ...

de Nicolae LUPU

Societatea modernă cunoaște multiple feluri de a determina dacă ceva este sau nu popular — fie că e vorba de produse ale industriei ușoare fie de acțiuni politice de anvergură. În societatea de consum se cunoaște chiar o tehnică deosebit de rafinată pentru a manipula gustul public, a face ca un lucru să pară popular fără să fie. Cunoscutul ziarist american Stewart Alsop afirmă într-un articol referindu-se la intervenția militară a Statelor Unite în Vietnam: „Nu este practic să încerci să continui un război care nu are nici cel mai mic sprijin popular". Ar fi interesant de aflat cum a ajuns Alsop la această concluzie. Ca un vechi sprijinitor al războiului el nu este omul să se lase influențat nici de manifestațiile contestatarilor nici de glasurile unor senatori. Atunci ? Știe el ce știe. Cert este că impopularitatea intervenției s-a extins atît de mult încît cuprinde cercuri și manifestări care îl pot convinge și pe Stewart Alsop. Care or fi acestea ? Faptul că pînă și salariați ai F.B.I. au îngroșat rîndurile protestatare ?

Am citit un reportaj despre reîntoarcerea acasă a „veteranilor" din Vietnam, publicat în revista Newsweek. Consemnez cîteva mărturii și fapte. „Timp de patru ani — spune unul — treaba mea a fost să ucid... Dar dacă povestesc cuiva, aici în Statele Unite, pur și simplu mi se rîde în nas. Nici nu mai încerc. Caut să uit Vietnamul. Faptul că nu găsesc o slujbă este destul de neplăcut. Dar noi veteranii trebuie să suportăm ceva și mai neplăcut: nimeni nu dă doi bani pe tot ce am făcut". Experiența altora arată că nici măcar poliția fief obișnuit al veteranilor, nu vrea să-i angajeze pentru că, după cum spune o oficialitate „nu se știe care dintre ei are viciul drogului sau face afaceri cu el". Iată atîtea semne neîndoielnice ale împopularității intervenției cu tot ceea ce reprezintă ea. Oamenii chemați să devină purtătorii acestei politici au ajuns să întruchipeze toate stigmatele ei, să stîrnească repulsia conștiințelor încărcate, neliniștite, neîmpăcate. Și asta se referă în principal la cei ce s-au întors întregi. Pentru că mulți sînt cei care poartă stigmate fizice. Ziarele americane relatează că este „turburător de mare" numărul celor fără mîini, picioare fără vedere, traumatizați psihic.

Concluzia o trage veteranul Chris Mead : „Am luptat pentru nimic. Nu sînt mîndru pentru ceea ce am făcut acolo. Îmi pare rău. Nici măcar nu vreau ca cineva să știe că am fost acolo". Și asta într-o societate care are atîta experiență și mijloace pentru a face ca un lucru să pară popular fără să fie. Este semnificativ că unii veterani mai puțin dezabuzați și-au găsit acum o cauză căreia merită să-i dedice forțele ce le-au recuperat: lupta împotriva războiului din Vietnam. Asociația veteranilor care și-a propus acest obiectiv numără de pe acum 8 000 de membri.

Încă un indiciu pentru cei ce vor să facă sondaje și desigur și pentru Stewart Alsop.

ETNA DIN NOU ÎN ERUPȚIE

Etna, cel mai înalt vulcan din Europa, este de săptămîna trecută din nou în activitate. Luni, 5 aprilie, cazanul Etnei, aflat în conul central, a început să fiarbă, prevestind ceea ce avea să urmeze — erupția. În urma primei răbufniri a vulcanului, adevărate riuri de lavă au început să coboare pe versanții muntelui. Marți dimineața, materia incandescentă care se prăvălea continuu parcursese circa un kilometru. La numai trei zile de la trezirea din somn a milenarului vulcan, erupția avea să sporească în intensitate ; roci incandescente sînt catapultate cu mare forță la o înălțime de peste 200 m ; scurgerea lavei spre poalele muntelui, o adevărată cascadă ce atinge viteze pînă la 100 km pe oră pe pereții abrupți, este acompaniată de explozii puternice, produse la intervale regulate ; iar fumul negricios, ridicat din crater, e vizibil de la o distanță apreciabilă... 30 km.

Atrași de acest spectacol inedit, pentru a determina cauzele și consecințele noii răbufniri a Etnei, oameni de știință, printre ei aflîndu-se vulcanologi de marcă — prof. Alfred Rittman, președintele Institutului internațional de vulcanologie, prof. Haroun Tazieff și prof. Georgio Marinelli de la Universitatea din Pisa — s-au grăbit să ajungă cît mai aproape de locul cu pricina. Ascensiunea lor spre impunătorul con central a fost barată de o furtună a cărei viteză a atins peste 200 km pe oră, în timp ce magma revărsată din cele 20 de noi cratere, unele la peste 300 metri de „pilnia" principală a Etnei, se revărsa spre baza muntelui. Una din cele 20 de guri de scurgere a lavei a apărut la numai 20 metri de observatorul Institutului de vulcanologie instalat pe acest „coș" fumegînd care este Etna. Materia incinsă a deteriorat o parte a clădirii. Nici telefericul care realizează legătura cu acest punct de control al mișcărilor läuntrice și al răbufnirilor vulcanului, nu avea să scape de urgia lavei, instalațiile sale fiind distruse pe o bună porțiune.

Observatorul fiind supus în permanență primejdiilor, echipa internațională de specialiști, aflată sub conducerea elvețianului Rittman, nu a putut să se apropie prea mult de acest obiectiv care păstra „tainele" noii erupții. Vulcanologii își propuseseră să descifreze, în observator, dacă actuala reactivizare nu constituie preludiul unei viitoare erupții laterale ; în eventualitatea în care acest fenomen ar avea loc, localitățile învecinate ar fi primejduite. Referindu-se la acest aspect, prof. Rittman declara : „Este imposibil să știm, dacă fenomenul creează vreo amenințare pentru terenurile agricole și orașele situate la poalele Etnei, întrucît valurile de magmă au alunecat pe pantele muntelui numai pe o distanță de 3 km. iar pînă în prezent nu au fost semnalate victime omenești. Observatorul, însă, a fost distrus, la începutul săptămînii în curs, de magmă, care nu a încetat să fie azvîrlită din cratere.

Din momentul intrării în activitate, vulcanul Etna a azvîrlit din pintecele sale, apreciază experții în materie, aproximativ 40 milioane mc. de lavă incandescentă. Curentul de magmă continuă să coboare, ajungînd la cote din ce în ce mai joase. Actuala răbufnire a Etnei este, după cea de acum 22 de ani, cea mai spectaculoasă, releva vulcanologul Haroun Tazieff.

Peste 30 de ani un puternic cutremur la Tokio?

Profesorul Kawasumi, unul din eminenții vulcanologi japonezi a ajuns la concluzia că regiunea Tokio va fi amenințată de un teribil cutremur de pămînt, care se va produce în următorii 30 de ani. Acest seism va fi tot atît de violent ca acela din anul 1923, care a făcut 140 000 de victime.

Pentru a se înarma împotriva eventualei catastrofe se studiază metodele științifice de a se apăra cît mai bine de această calamitate.

Mobilizarea imediată a 57 000 de oameni, 368 de avioane, 10 400 de camioane și 338 de vase este prevăzută în caz de cataclism. Victimele vor fi evacuate pe calea mării sau a aerului în centre special amenajate, unde vor găsi adăpost, hrană și îngrijiri medicale. Repunerea în circulație a rețelei rutiere va fi sarcina armatei.

Comitetul de prevenire a cataclismelor a început deja să studieze un plan de evacuare urgentă a capitalei japoneze. Organizarea acestui plan a fost hotărîtă, după examinarea raportului, de către o echipă de experți japonezi, specializați în cutremurul de pămînt, survenit luna trecută la Los Angeles.

Cum va rezista oare capitala Japoniei la un cutremur de pămînt ? Cu mult mai bine decît Los Angeles, afirmă întreprinderea Kasima, răspunzătoare de construirea celui mai mare număr de zgîrie-nori din Tokio. Aceste clădiri sînt mult mai rezistente decît casele americane.

Dar, de ceea ce se tem mai mult japonezii, este propagarea incendiilor. Două treimi din cele 140 000 de victime ale cutremurului din anul 1923 au fost arse.

După profesorul Kawasumi, dacă un cutremur de pămînt asemănător celui din 1923 s-ar produce iarna, în momentul cînd vîntul suflă adesea cu o viteză de 12 metri pe secundă, 90 la sută dintre cele 23 de sectoare ale orașului Tokio ar risca să fie distruse de foc.

Să sperăm totuși că, în ciuda măsurilor luate, acest monstruos cutremur de pămînt nu va avea loc în frumoasa capitală japoneză.

Doi frați siamezi de origine peruviană, Jose Casimiro și Jose Luciano Mendoza, au fost supuși în orașul Houston (S.U.A.) unei operații de separare. Dificila intervenție chirurgicală a reușit pe deplin. Fotografia noastră îi prezintă pe cei doi copii separați în brațele unor infirmiere.

De pretutindeni

LA CHICAGO s-a deschis primul cinematograf „automat". Spectatorii introduc o monedă care le eliberează un bilet de intrare, numerotat. Fiecare scaun din cinematograf, este prevăzut cu un dispozitiv unde trebuie introdus biletul cu numărul corespunzător. Dispozitivul deblochează scaunul ridicat, care astfel poate fi lăsat în jos și folosit.

PENTRU descongestionarea transportului, municipalitatea Calcuttei a hotărît, pe baza sugestiilor prezentate de urbaniști, construirea unui metrou. Lucrările la magistrala subterană au debutat la începutul acestui an.

DUPĂ DEMONTARE, casa de carton poate fi strînsă și orînduită într-o ladă, în așteptarea refolosirii ei cu primul prilej. Această originală casă a fost recent prezentată, la Essen (R.F.G.) în cadrul unei expoziții a construcțiilor.

Casa are un diametru de 8 m (la sol) și măsoară 5 m înălțime în centrul tavanului, în formă de cupolă.

EPIDEMOLOGII elvețieni nu puteau lămuri o problemă care le dădea multă bătaie de cap : de unde provin diferite tipuri de căpușe care transmit boli grave — tularemia și piroplasmoza. Pînă la urmă, agenții transmițători au fost descoperiți. Erau iepuri veniți din Franța. Să lupți împotriva unei astfel de „contrabande" este într-adevăr o treabă dificilă !

SATUL POLONEZ cu lungimea cea mai mare se află la granița dintre districtele Zywiec și Nowy Targ, la poalele muntelui Babia Gora. Numele său este Zawoja și cuprinde peste 7 000 de locuitori, ale căror case se află, de o de o parte și de alta a șoselei, pe o distanță mai mare de 10 kilometri.

FIRMA ITALIANĂ „Borletti" a realizat o mașină de cusut interesantă. Ea poate „vorbi" o limbă străină sau difuza, după dorința ascultătorului, muzică clasică sau de jazz, fiind dotată în acest scop cu o casetă sonoră prevăzută cu un ascultător individual. Fie că execută un tighel obișnuit sau o complicată broderie, persoana care lucrează la această mașină poate învăța în același timp o limbă străină sau asculta genul de muzică preferat.

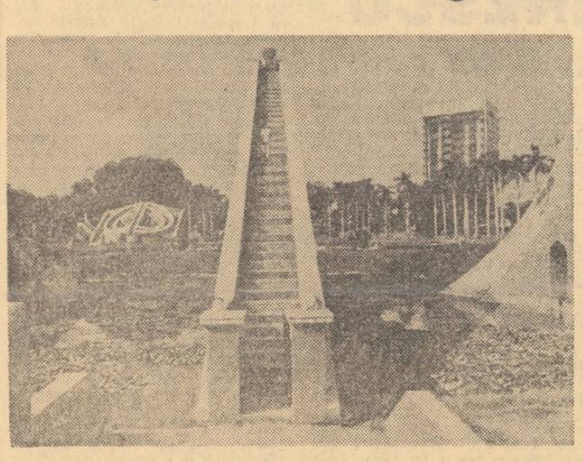

Curioasa scară din imgainea noastră are o istorie foarte interesantă. Inițial, ea aparținea clădirii unui observator construit special la New Delhi în anul 1725 pentru Muhamad Sah. În prezent, monumentala scară, ca și ruinele fostului observator au devenit locuri îndrăgite de joacă pentru copiii care locuiesc în împrejurimi, unde s-au înălțat cartiere noi de blocuri.

IN PERIMETRUL stațiunii de cercetări piscicole de la Batumi se află în construcție un delfinariu, alcătuit din trei bazine. Comunicația se face prin intermediul unor ecluze. Avînd o suprafață de 40 × 18 m și o adîncime de 6 m., bazinul principal este destinat demonstrațiilor; 11 delfini pot evolua în același timp. Celelalte două bazine vor fi experimentale. Spectatorii vor avea la dispoziție tribune cu o capacitate de 700 — 800 de locuri.

IN APROPIEREA localității Dvur Kralove din Cehoslovacia se amenajează o rezervație de 60 hectare, care va adăposti animale sălbatice din Africa. Lucrările conduse de directorul grădinii zoologice din acest oraș vor lua sfîrșit în 1972. Pentru vizitarea acestei originale rezervații — unică în Europa — vizitatorii vor folosi automobile sau autobuze.

Pălărie sau umbrelă ? Și una și alta, căci umbrela miniaturală, cu un diametru de 50 cm., are o calotă reglabilă care se adaptează la dimensiunea capului. Pentru o mai bună stabilitate, această originală umbrelă-pălărie, ce a fost de curînd pusă în vînzare de către un mare magazin parizian, se fixează și cu un șnur sub bărbie. Ușoară și practică, umbrela-pălărie este destinată, mai ales, pescarilor pentru a-i apăra de soare și de ploaie, dar ea poate aduce aceleași servicii tuturor care doresc s-o folosească.

SPIRALE

VINERI

de Eugen BARBU

Ciudat destin la acest poet actor!

Emil Botta suie de ani de zile o Golgotă nevăzută a cuvintelor într-o crepusculară, teribilă lumină interioară. Nu se aud dairale în jur și aplauze, totul este sacru, misterios, inițiatic. Om de cultură aleasă, el însuși un recitator extraordinar, un genial interpret pe care-l poți vedea la teatru, fugind de lume ca un blestemat, cultivă de mai bine de 30 de ani trandafiri otrăviți într-o grădină secretă. Recolta a apărut în condiții excepționale la *Editura Eminescu*, recent și nu s-ar spune că este o recoltă banală. Dimpotrivă...

Cum am mai scris despre Emil Botta ne vom limita numai la ciclul *Vineri* din ultima parte a volumului său antologic care rămîne pentru iubitorul de poezie un eveniment. Rareori mi-a fost dat să citesc o selecție mai bine făcută, fără fisuri, de o mare răceală la alegere, trădînd un rafinament sever. Păcat că la noi nu se practică ceea ce aiurea este un lucru curent: apariția unor volume însoțite de discuri. Am fi avut atunci prilejul unui regal pentru că poezia lui Botta trebuie înainte de toate auzită în interpretarea acestui nemaipomenit recitator. Am ascultat din întîmplare recent, la Televiziune, o poezie a lui Perpessicius spusă de Botta și am plîns ca un copil, cum mai demult am avut frisoane auzind excepționala poezie a autorului ciclului „Vineri": *„Școlarul Durerii / ce rău a albit / Anii la urma urmelor / anii / Dar plînsul în hohote / plînsul, de ce? / Vai, revizorul nostru / revizorul școlar / domnul Eminescu / a fost tras pe roată / Cînd vei auzi creanga trosnind / ia seama spun: e osul lui / al revizorului nostru școlar / Minți, școlare, minți / am răcnit / Eminescu a fost răstignit...“* Poezia este aparent simplă, pare mai curînd o aluzie la meseria exercitată odată de marele Eminescu, dar în fond în versurile lui Botta se vorbește de altceva. Revizorul Eminescu este arbitrul suprem al literelor românești și el a fost tras pe roată. De către cine? De către dușmanii săi din viață și din posteritate, și nu e adevărat că a fost tras pe roată, el a fost, mai rău, răstignit. De către cine? De către cine? Iată ce e turburător în acest scurt poem care trebuie auzit neapărat în interpretarea uluitoare a acestui genial actor. Există acolo o spaimă nemaipomenită, o sguduitoare transă a recitatorului. Mi-am spus, ascultîndu-l pe Botta că numai Edgar Allan Poe își va fi recitat vreodată astfel poemele sale nemuritoare, dacă va fi făcut-o cîndva...

Dar iată și „Un vis", poem care te trimite direct la autorul „Corbului": *„Ne duce în Paradis / Îngrozitorul meu vis / Poate unde nu am urcat / Sancta Scala în genunchi / poate unde nu am strigat / Mea Culpa / în patru cornuri de lume / poate unde nu eram / într-un ev mediu unde pînă și tiranii / stau în genunchi / Pe un cîmp vag m-a dus / încert, imprecis / Îngrozitorul meu vis / Și un mărăcine / cît roata carului / rostogolit de vînt / veni către mine / ca un bolid însingerat / Și am dat cu piciorul / o lovitură și ce lovitură / — oh, teme-te de mînia Mielului / în acel mărăcine ciudat / Și văzui: era un cap / omenesc, însingerat / cu orbitele grele de gol / două vacante lucarne oribile / din care / lumina fugise / Atunci abia / Mea Culpa, Mea Culpa / am strigat / în patru cornuri de lume / atunci abia m-am frînt / am căzut în genunchi / atunci abia / ca o iarbă rea".*

Poezia pare ușor prozaică, cadențele sînt din *Annabel Lee* sau mai curînd din *Țara de vis*, efectul mi se pare însă magistral prin simplitatea realizată fără efort, prin misterul creat de descripția seacă. Într-un alt poem, *I.O.V.*, efectul se naște la fel dintr-o evocare anecdotică. Rareori, credem noi, se poate isca poezia din ceea ce scrie Botta aici: *„Imi spui ce vezi / rădăcini smulse, fluiere sparte / ruptele crengi / Imi spui ce auzi / o rumoare, furtună / un do-re-mi / care fringe / — Nu, e balul I.O.V. / invalizii, orfanii, văduvele / s-au prins în joc / un, doi, un, doi / un do-re-mi ferocissime / și salonul se clatină / salonul tot e în sînge / și plînge și plînge / Societatea I.O.V. membri și membre / ferocissime".* De la Blecher nu am avut această înspăimîntătoare dovadă a unei excepționale intuiții. Poemul trădează o nemaipomenită îndrăzneală lirică pentru care Botta trebuie felicitat cu ardoare. De altfel, spus mai direct, în afara funambulescului cultivat cu o mare știință, poetul nostru are obsesia cuvîntului rar pe care-l împerechează cu alte cuvinte rare, scoțînd artificii grandioase. Iată cîte ceva din „Invocație pentru vis": *— Oră cu sunet profund în minune / așteptare de stampă cu mîini imobile / pridvoare / pentru vizita Umbrei din turn. Tremurătoare / tăceri aeriene / adorațiune / Timidă invocație pentru vis. Mireasă / dorită cum pînzele simple pe mare / un alcyon. Evantaliu de liniști coboare / pace de cer în retortele morții culeasă / E seara planturoasă crescută din orbită / pădurea de cărbune văzută prin cristal / Sub clopote de umbră, în rochii ca de bal / princese dezolate (ce eros le agită?) / Întoarce-te ciudată din somn, aici. Tortură / cu dimineți livide în trupul stins vibrat / cînd gestul fără spadă în gol s-a destrămat / și cavalerul tragic se rupe din armură".* Este limpede că ultima strofă ne plonjează direct în Ion Barbu, dar ce mătase au cuvintele, ce locomotive subtile sînt ele, alergînd în acest teritoriu serafic al poeziei în care numai o simplă prezență a sunetului rar naște efecte sublime...

Citatul poate fi făcut la infinit pentru că poezia lui Emil Botta nu cunoaște căderi sau inegalități. O dispoziție poetică egală la o treaptă superioară o domină: *„Vai, toamna-i aici, aici / acțiunea se petrece aici / se întîmplă aici / La confinele somnului / Tristă pădure / profetice clamori pe fiecare ram / foarte melancolică pădure / prea de tot neagră pădure"* (Unii și alții) sau: *„Eu sînt un principat mohorît / și tu strălucirea mea ești / doctorala mierlită / principatul cel strălucit"*, (Cînd firea nu iartă).

Întreg, Emil Botta, așa cum este, mi se pare o apariție extraordinară în arta noastră...

„MĂ UIT LA ANII MEI DE TINEREȚE CU NOSTALGIE..."

Aurel Baranga despre „Anii de ucenicie" și despre „Opinia publică" în B.P.T.

de Boris BUZILĂ

Aurel Baranga se socotește a nu fi fost „un răsfățat al criticii", convingere reafirmată și cu prilejul interviului pe care a binevoit să mi-l acorde la apariția volumului de teatru „Opinia publică", în Biblioteca pentru toți. Mărturisirile făcute la capătul acestei discuții invederează însă și o altă realitate, aceea că el este fără doar și poate un răsfățat al publicului, în accepția de loc frivolă pe care o conferă expresiei identitatea dintre ceea ce interesează realmente spectatorul, cititorul și orizontul de preocupări al scriitorului.

Pe de altă parte, trecutul de publicist militant al lui Aurel Baranga m-a îndemnat să-l rog să ne înfățișeze aspecte ale activității de presă desfășurată sub îndrumarea partidului, mărturii cărora participarea nemijlocită a scriitorului la evenimentele prezentate, le conferă valoare de document.

— Din anul 1934 — citez din nota bio-bibliografică a volumului „Opinia publică" — ați intrat în presa democrată și antifascistă, colaborînd cu reportaje sociale, articole politice, pamflete, cronici literare și dramatice în „Facla", „Reporter", „Azi", „Lumea românească". Evocați-ne această perioadă.

— La „Facla" colaborarea mea a fost de scurtă durată.

Totuși nu pot să uit impresia pe care mi-a făcut-o Ion Vinea. Lucram la pagina culturală a ziarului, cițiva tineri. Vinea ne dădea libertatea deplină să scriem ce vrem, refuzînd să exercite vreun control deși tonul nostru era definitiv, violent și... „colorat".

După „Facla", în 1936 și 1937 a venit săptămînalul „Reporter", unde l-am cunoscut de aproape pe Ștefan Voicu, actualul redactor șef al „Luptei de clasă". Cînd îl privesc astăzi n-am sentimentul că au trecut aproape patruzeci de ani. Era ca și acum, imperturbabil în bună-dispoziția sa, de neclintit în convingeri, pasionat al discuțiilor interminabile, duse pînă la incandescență și pînă la stările colerice, dar fără urmă de rancună, gata să le reia oricînd de la capăt. La „Reporter" am publicat îndeosebi reportaje sociale. Mai țin minte cîteva titluri: „La marginea orașului se scuipă sînge" sau „Leagănul tristeții", un reportaj ce relata felul cum veneau pe lume copiii oamenilor săraci. La „Reporter" însă am găsit mai mult decît o redacție: un focar de cultură revoluționară, unde se dezbăteau cele mai pasionante probleme politice și de cultură ale vremii. Aici am lucrat zile și nopți întregi materiale de propagandă împreună cu Jim Șerbănescu. Este numele unui tovarăș arzînd ca o torță vie, devotat cauzei partidului pînă la suprema jertfă. Și-a cheltuit tinerețea și viața în munca de partid cu o abnegație fără margini. Era bolnav de piept și refuza să se îngrijească. A murit imediat după 23 August 1944, cînd nimeni și nimic nu l-a mai putut ajuta.

În toamna anului 1937 primesc printr-un prieten comun un mesaj din partea lui Zaharia Stancu. Scosese de curînd ziarul „Lumea românească"; nu mă cunoștea personal, mă știa din scris, mă chema să colaborez la gazeta lui. Am intrat în redacție pe cel mai mic post: corector la ediția de provincie. Peste șase luni eram secretarul general de redacție, al doilea după director. Gazeta apărea în douăsprezece și șaisprezece pagini, duminica în douăzeci. În epoca cea mai „prosperă" n-am lucrat acolo mai mult de cincisprezece oameni. Scriam zilnic: Zaharia Stancu articole politice, Geo Bogza strălucitele lui reportaje și pamflete — atunci și acolo a scos Geo Bogza suplimentul satiric „Cioara noastră", replică sarcastică la ziarul fascist „Țara noastră", — colaborau cu articole culturale Miron Radu Paraschivescu și Virgil Teodorescu, publica desene satirice, de o artă inegalabilă, Victor Brauner, cel ce avea să devină mai tîrziu celebrul pictor suprarealist. La „Lumea românească" am publicat reportaje sociale, pamflete politice, articole literare, cronici dramatice, scriind cîte o dată un sfert de ziar sau semnînd Vasile Dumitrescu, C. Stănescu și nu mai știu cum. Acolo l-am cunoscut pe tov. Ion Gheorghe Maurer, apărătorul proceselor comuniste. Venea la redacție și ne aducea indicațiile partidului; în aceeași redacție ne vizita din cînd în cînd un om slăbuț și mărunțel, sfios dar tenace. Îmi da spre publicare proteste împotriva regimului de exterminare de la Doftana, „materiale" legate de diferite aspecte ale vieții muncitorești și sindicale. Nu știam cum îl cheamă. Am aflat ulterior de la Zaharia: Ilie Pintilie. Mă uit la anii mei de tinerețe cu nostalgie, dar vă asigur că n-au fost întotdeauna veseli. În iarna lui 1937 ne așteptam să fim trecuți prin bîtele „lăncierilor" cuziști, iar cînd gazeta a pornit campania sa violentă împotriva lui Stelian Popescu, directorul „Universului", una dintre cele mai feroci citadele ale spiritului reacționar, nu ne era foarte limpede cum vom termina. Totuși, am scris, am scris în continuare, cît s-a putut. Spre sfîrșitul lui 1939 gazeta a fost suprimată. La orizont se adunaseră nori grei, amenințători, norii de plumb ai anilor care au urmat: la 6 septembrie 1940, — zi de doliu și de rușine — începea dictatura legionară și antonesciană și, odată cu ea, tăcerea.

— V-ați numărat printre colaboratorii „României libere" la ieșirea ei din ilegalitate...

— În luna octombrie a anului 1944 am trecut să lucrez la „România liberă". Pe Grigore Preoteasa îl cunoscusem din anii studenției, în acele zile de octombrie 1944, l-am întîlnit pe Nicolae Moraru. În redacție mai lucrau: Traian Șelmaru, Florica Șelmaru, Andrei Tudor, Costin Murgescu, Paul Georgescu și alții pe care observ că i-am uitat. Am început prin a scrie reportaje sociale, pamflete, articole de cultură și am trecut să redactez împreună cu Miron — viitorul celebru „M.R.P." — pagina literară pe care o ilustra Mircea Alifanti. În redacția „României libere" am scris și au apărut în coloanele ei, majoritatea reportajelor adunate în volumul „Ninge peste Ucraina". A fost prima mărturie în lume cu privire la universul concentraționar nazist. Ediția întîia a cărții a apărut în anul 1945, înainte ca Hitler să piară sub dărîmăturile bunkerului său. Tot în „România liberă" am publicat o parte din poeziile adunate ulterior în volumul „Marea Furtună". Despre felul cum am muncit toți la „România liberă" mi-am reamintit, deunăzi, cu Traian Șelmaru. Predam secretariatului de redacție ultimul material la ora șase după masă, dar nu plecam decît gonit, la două noaptea, cînd pe străzi se auzeau împușcături ... În redacția „României libere" am rămas pînă în luna martie a anului 1946, cînd am trecut cu Moraru la postul de radio „România liberă" din Aleea Zoe nr. 2. Ne pregăteam pentru alegerile de la 19 noiembrie 1946. Dar asta e o altă perioadă cu alte probleme, și alți oameni...

— O apariție în „Biblioteca pentru toți" este mai mult decît o consacrare, este aproape o clasicizare, dacă se poate spune așa. Cum priviți acest eveniment?

— De obicei, la o asemenea întrebare se răspunde filistin, cu o modestie simulată. Vă răspund cinstit: apariția cărții mi-a dat o satisfacție infinită. Și asta din motive pe care nu mă sfiesc să vi le împărtășesc. N-am fost un răsfățat al criticii. Dimpotrivă. Or, cînd observ că „Mielul turbat" supraviețuiește după douăzeci de ani de la scrierea lui, cînd „Siciliana" face săli pline de un deceniu și jumătate de la redactarea comediei, după ce a mai fost jucată în București de patru sute de ori, cînd „Sfîntul Mitică Blajinu" e tradus în Spania și Finlanda, cînd „Opinia publică" nu dă semne de oboseală deși se apropie și ea de patru sute de spectacole fără un singur scaun gol în sală, n-aș fi un ipocrit, dacă v-aș spune că apariția cărții m-a lăsat indiferent? Și chiar dacă v-aș spune, m-ați crede?

DIN CARNETUL UNUI IMPRESAR

de George SBÂRCEA

● *DE CE M-AM OPRIT, dintre toți artiștii străini întîlniți în ultimele două săptămîni în țară, asupra lui PIETRO ARGENTO? Poate fiindcă muzica pe care o dirijează are conținuturi sensibile și capătă o expresivitate specifică. Poate fiindcă vorbea cu atîta căldură despre Concursul și festivalul internațional „George Enescu", la care a participat nu o dată. De la cel de anul trecut păstra nu numai amintirea concertelor audiate, ci și pe aceea a unui taraf auzit la Parcul Privighetorilor, sub soarele molcom de septembrie și în țipătul păunilor din tufele pădurii.*

Există domenii ale muzicii unde variantele se pot definitiva, îmi spunea dirijorul italian, dar în muzica populară românească variantele sînt infinite. Uzînd de instrumente specifice, ca naiul, taragotul și țambalul, de o intonație particulară și inconfundabilă, lăutarii noștri nu și-au pliat cîntecele după capriciile pieții. Dacă o mare parte din muzică va dispărea treptat, absorbită de tehnică, muzica populară românească va dăinui mult timp peste ceea ce este perisabil.

Este, oricum, măgulitor să reții dintr-o convorbire cu un artist străin astfel de concluzii:

— Folclorul dumneavoastră e indicele consistentei artistice a unui popor, care are încă multe de spus în muzica mondială!

● *DEUNĂZI, SURORILE KESSLER au ridicat publicul parizian în picioare la un show al lor. O asemenea exaltare spontană, anevoie de iscat într-o sală care a văzut mulți artiști mari, este cu atît mai uimitoare, cu cît vedetele gemene ale televiziunii italiene au mărturisit că au șaizeci și opt de ani... laolaltă! Un ziarist francez le-a întrebat care este secretul succesului lor. „Fără aparate de bord și fără pavilion, artiștii nu ajung nicăieri. Noi ne-am orientat după criteriul muncii de fiecare zi și, dacă s-a spus că evoluțiile noastre par reflectarea în oglindă a unei singure făpturi, adevărul este că ne-am privit mereu, una pe alta, ca și cum ne-am vedea într-o oglindă. Muzica și dansul n-au fost niciodată pentru noi un passe-temps, ci o pasiune".*

In convorbirea telefonică pe care am avut-o cu ele, de la München, au spus că vin cu plăcere în România, deoarece artiștii se întorc totdeauna entuziasmați din țara noastră. Abia după ce — ascultîndu-le cîrîitul despre aparate de amplificare, toalete, acustica sălii, repetiții, clauze contractuale — am reașezat receptorul în furcă, mi-am dat seama că am vorbit doar cu una dintre gemenele Kessler. Să fi fost Alice sau Hellen? Va trebui să le întreb, la sfîrșitul lunii mai, cînd vor fi la București pentru trei seri, la Sala Palatului.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 18 APRILIE

PROGRAMUL I: 9,00 Matineu duminical pentru copii; 10,00 Viața satului; 11,30 Amfiteatru muzical; 12,00 De strajă patriei; 12,30 În reluare la cererea telespectatorilor: Muzică populară; 13,00 Emisiune în limba maghiară; 14,30 Studioul N; 15,45 Duminica sportivă ● Automobilism: Marele Premiu al Spaniei — cursă de formula 1 pentru Campionatul mondial al piloților. Transmisiune directă de la Barcelona ● Fotbal: România — Albania în preliminariile turneului olimpic. Transmisiune directă de la Stadionul Republicii; 18,00 Cîntare patriei — Concurs coral interjudețean; 19,15 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 Cîntece și flori; 20,40 Stele... Spectacol internațional de varietăți; 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. Prinț și cerșetor (eroii lui Mark Twain); 20,25 Carnet bucureștean; 20,35 Un maestru al filmului de montaj: Frederic Rossif; 22,05 Buletin de știri; 22,10 Reluarea serialului de sîmbătă seara.

LUNI 19 APRILIE

18,00 Scena; 18,30 Laureate...; 18,45 Revista economică TV; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 Film serial: Cavalerul Furtună (III); 21,10 Reportaj UNESCO — 1971; 21,45 Steaua fără nume — muzică ușoară; 22,45 Telejurnal și sport.

MARȚI 20 APRILIE

10,00—11,00 Teleșcoală; 18,00 Ateneu — emisiune de actualitate muzicală; 18,30 Toate pînzele sus; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 Intermezzo folcloric cu Marin Chisăr; 20,30 Seară de teatru: „Febre" de Horia Lovinescu; 21,50 Muzică ușoară cu Anda Călugăreanu și formația Horia Moculescu; 22,10 Prim plan; Teodor Toivi, inginer proiectant-șef la Uzinele „1 Mai" din Ploiești; 22,40 Telejurnal.

MIERCURI 21 APRILIE

18,00 Emisiune-concurs de construcții tehnice pentru școlari; 18,30 Economie, știință, conducere; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 Tele-cinemateca: „Marele orologiu" cu Charles Laughton și Ray Milland; 21,35 Cadran internațional; 22,30 Pagini celebre din opera „Boema" de Puccini; 22,50 Telejurnal.

JOI 22 APRILIE

PROGRAMUL I 18,00 emisiune în limba maghiară; 18,30 La volan; 18,50 Mult e dulce și frumoasă; 19,15 Publicitate; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 România în lume. În circuitul economic și tehnico-științific mondial; 20,50 Jocul șaibelor — „Cîntece și jocuri populare; 21,05 Planeta se grăbește; 21,45 Emisiune literară; 22,05 Teledivertisment. Selecțiuni din musical-urile Romeo și Julieta de Aurel Giroveanu, Alcor și Mona de Camelia Dăscălescu și Poveste din Cartierul de Vest de Leonard Bernstein; 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL II 20,00 Concert simfonic al orchestrei de studio a Radioteleviziunii; 21,00 Univers XX: O minune a secolului: Laserul; 21,20 Buletin de știri și Sport; 21,30 Istoria filmului — Omagiu pionierilor filmului românesc.

VINERI 23 APRILIE

17,00 Tele-școală; 18,00 Căminul; 18,40 Lumea copiilor: Anton muzicantul — film de animație; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 Film artistic: „Caidul" cu Fernandel; 21,40 Film documentar TV. În această țară. Comuniștii (II); 22,20 Studio. Dans; 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 24 APRILIE

PROGRAMUL I 17,00 Emisiune în limba germană; 18,00 Bună seara, fete! Bună seara, băieți!; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 — 50 de ani în 50 de evocări; 20,20 Tele-enciclopedia; 21,10 Film serial: „Incoruptibilii" — Omul din frigorifer; 22,00 Seară de romanțe; 22,25 Telejurnal; 22,40 Concert de jazz. Lionel Hampton la București (II) Cu Illinois Jacquet, Milt Buckner și solista Valerie Carr.

PROGRAMUL II 20,00 Film artistic: „Sînt un evadat" cu Paul Muni; 21,30 Reportaj din țară. Muzica între laborator și muzeu; 21,45 Buletin de știri și sport; 21,55 O sută de ani de la nașterea pictorului Theodor Pallady; 22,05 Seara melomanului.

Recent, a încetat din viață cunoscutul compozitor și dirijor Igor Stravinsky. În clișeu: celebrul compozitor fotografiat cu puțin timp înaintea morții sale.

CLAUDE BERRI, niciodată nu și-a părăsit copilăria. Fiecare dintre filmele lui („Bătrînul și copilul" etc.), reamintește despre părinți și copii. Ultimul său film „Le cinemma de papa" este istoria unui mic blănar venit la Paris, care muncește din răsputeri împreună cu soția numai pentru a-i asigura fiului său mai mare o educație și pregătire care să-i îngăduie să atingă într-o zi culmile meseriei pe care o practică bătrînii. Dar fiul n-are vocație pentru meseria tatălui. Dimpotrivă, vocația sa este teatrul, cinematograful. Înțelegîndu-și copilul, blănarul face eforturi deosebite pentru a-l ajuta.

FILMUL „Lenz", inspirat din nuvela anonimă a lui Georg Büchner, în regia lui George Morse, are ca interpreți principali pe Michael Köenig (în rolul titular), Louis Waldon, Krischa Huber.

O scenă din filmul „Love Story", care a cunoscut după premiera sa mondială un succes deosebit pe ecranele lumii. În fotografie: cei doi interpreți principali, Ali Mac Graw și Ryan O'Neil. Opinia de specialitate anticipează că filmul și interpreții sînt candidați siguri ai unui premiu Oscar.

Pe marginea articolului

BERNARD SHAW A CITIT POEZIILE LUI EMINESCU

de Const. STĂNESCU

Mesajul de pace, prietenie și colaborare pe care poporul român îl transmite celorlalte popoare ale lumii prin operele celor mai de seamă reprezentanți ai culturii, artei și științei românești a numărat în rîndul purtătorilor săi nume prestigioase, care s-au înscris cu litere nepieritoare în istoria civilizației lumii.

Cîștigînd, o dată cu deplina desțătușare a forțelor creatoare ale poporului român, o amploare tot mai mare, acest mesaj s-a extins la mereu mai multe domenii ale activității umane și a devenit un element obișnuit și care ar putea trece neobservat, al vieții noastre cotidiene, pe care îl urmărim însă cu deosebit interes, deoarece el reflectă prestigiul în continuă creștere al țării noastre pe plan extern, acceptarea în rîndul valorilor universal recunoscute a unui număr din ce în ce mai mare de creații ale geniului românesc.

Aprecierea de care s-a bucurat și se bucură dincolo de granițele țării noastre opera celui mai mare și genial poet al neamului românesc, Mihail Eminescu, cu toate barierele ridicate de greutatea transpunerii versului său în alte limbi, constituie un izvor nesecat de mîndrie pentru țara noastră. De aceea, semnalarea într-un articol din paginile acestei reviste*) a apariției, la Londra, în anul 1930, a unui volum de poezii ale lui Eminescu traduse în limba engleză de către Sylvia Pankhurst, cunoscută luptătoare, în Anglia, pentru drepturile femeii, și prietenă a României, a fost o plăcută surpriză pentru cititorii revistei, în special pentru cei îndrăgostiți de opera eminesciană, conștienți de valoarea mesajului ei universal, relevată în scrisoarea-prefață a lui George Bernard Shaw, în **Introducerea** scrisă de Nicolae Iorga și în **Nota traducătoarei,** care însoțesc volumul.

Am avut prilejul de a o întîlni pe Sylvia Pankhurst și cred că redarea unei părți a convorbirii pe care am avut-o cu ea și a unor sumare date cu privire la viața sa și la activitatea pe care a dus-o de-a lungul a peste cinci decenii pot ajuta la mai buna înțelegere a sentimentelor sale față de țara noastră și a motivelor care au determinat-o să traducă pe Mihail Eminescu.

Tatăl și mama Sylviei Pankhurst au activat în cadrul mișcărilor social-politice avansate ale timpului lor, inclusiv în aceea care cerea drept de vot pentru femei. Sylvia însăși și-a început lupta politică pentru emanciparea femeii, pentru drepturile politice ale femeii în anul 1905, pe cînd era încă studentă; a fost arestată și condamnată pentru această luptă, a făcut greva foamei în închisoare și și-a consacrat toată viața unor cauze în a căror justețe a crezut cu tărie. Un loc important a ocupat în activitatea sa susținerea cauzei etiopiene în perioada disputei italo-etiopiene premergătoare agresiunii fasciste împotriva Etiopiei. În timpul agresiunii și în continuare pînă la eliberarea acestei țări, Sylvia Pankhurst s-a aflat în imediata apropiere a Împăratului Haile Selasie al Etiopiei tot timpul cît a durat exilul acestuia și a întreprins în acea perioadă nenumărate acțiuni pentru sprijinirea poporului etiopian, împotriva fascismului.

În 1936, chiar în ziua declanșării agresiunii fasciste italiene împotriva Etiopiei, Sylvia Pankhurst a scos, la Londra, primul număr al săptămînalului **New Times and Ethiopia News,** pe care l-a publicat fără întrerupere timp de douăzeci de ani, pînă în 1956, cînd s-a stabilit definitiv, împreună cu familia sa, în Etiopia, unde a inițiat apariția publicației lunare **Ethiopia Observer,** sub redacția fiului său, Richard Pankhurst.

Am cunoscut, spre sfîrșitul lunii aprilie 1959, la Addis Abeba, pe soția lui Richard Pankhurst; era bibliotecară la Biblioteca Națională, unde păstra la loc de cinste volumul de poezii ale lui Eminescu traduse în limba engleză de Sylvia Pankhurt, pe care mi l-a arătat cu deosebită satisfacție. Ulterior, acestui solitar mesager al culturii românești pe meleagurile etiopiene, ambasada română de la Cairo și unele instituții din România i-au adăugat o serie de alte volume ale unor autori români traduse în limbi străine de circulație universală.

La cîteva zile de la vizita mea la Biblioteca Națională am întîlnit-o pe Sylvia Pankhurst, care era o personalitate deosebit de marcantă în Etiopia. A fost bucuroasă de a întîlni un român, și-a exprimat simpatia față de țara noastră, pe care mi-a spus că a vizitat-o, și mi-a vorbit apoi despre volumul de poezii ale lui Eminescu pe care le-a tradus, afirmînd că ceea ce a atras-o cel mai mult în ele a fost caracterul lor protestatar în conversațiile pe care le are împotriva unor nedreptăți ale societății timpului, accentele patriotice și modul profund filozofic în care poetul și-a exprimat ideile. A evocat apoi propria sa luptă politică pentru cauza Etiopiei, împotriva fascismului și mi-a vorbit în termeni elogioși despre Nicolae Titulescu, pe care îl cunoscuse și a cărui activitate, la Liga Națiunilor, împotriva agresiunii fasciste, pentru respectarea libertății și independenței Etiopiei și a tuturor țărilor și pentru asigurarea păcii și securității în lume au făcut să crească prestigiul României în fața tuturor popoarelor. Adăuga că, cu Împăratul Haile Selasie, acesta, depănîndu-și amintirile din timpul pribegiei, nu omite să menționeze sprijinul pe care l-a primit de la Titulescu în vremuri grele.

Sylvia Pankhurst era la curent, în linii mari, cu evoluția țării noastre, față de care avea multă admirație și aceleași sentimente de prietenie ca și odinioară. Ar fi vrut să revadă România, dar nu întrezărea aceasta posibilitate deoarece era la o vîrstă înaintată, nu se mai deplasa nicăieri în afara Etiopiei și își consacra întreaga activitate unor opere de binefacere pe care le inițiase și care constituiau rațiunea existenței sale. A murit la sfîrșitul lunii septembrie 1960 și a fost înmormîntată, în prezența celor mai înalte oficialități etiopiene și a unei mulțimi imense, în cimitirul catedralei din Addis Abeba, alături de eroii luptei patriotice etiopiene de rezistență din timpul războiului și ocupației fasciste. Inima sa, obosită de căldura flăcărilor în care s-a consumat pentru idealuri pe care le-a văzut în mare parte realizate, se odihnește pentru vecie în țărîna Etiopiei, țară pe care a îndrăgit-o și în care, printre lucrurile la care ținea, a adus cu sine, din Anglia, și un volum de versuri ale lui Eminescu.

*) „Magazin" nr. 693, din 16 ianuarie 1971, pag. 4, articolul: „Bernard Shaw a citit poeziile lui Eminescu", de Horia Oprescu.

Un spectacol pe săptămînă

DIVERTISMENTUL LA EL ACASĂ

de Al. CORNESCU

Cînd aproape fiecare teatru dramatic a cuprins în repertoriul său cel puțin un spectacol de divertisment gratuit, teatrul „C. Tănase", abandonînd și el una din caracteristicile sale tradiționale de principală gazdă a revistei, a spectacolului satiric, apelează cu noua sa premieră la genul farsei agrementate cu cîteva melodii agreabile, de altfel, aparținînd compozitorului Elly Roman.

Farsa, intitulată „Bimbirică", aparține scriitorului Aurel Storin și este, așa cum precizează programul, o adaptare după Margaret Mayo. Nu cunosc lucrarea originală și, în cazul de față, nici nu mi se pare necesar. Este de ajuns că Aurel Storin a mulat, ca să zic așa cu meșteșug textul pentru actorii pe care sconta că-i va avea în distribuție și în asta, cred, stă cheia succesului său. El l-a construit pe eroul principal, Bimbirică, așa ca să fie interpretat de Puiu Călinescu și este greu de imaginat alt actor în acest rol. După cum a scris celelalte roluri văzîndu-și dinainte interpreții și servindu-i cu replici, pe măsura și posibilitățile fiecăruia. Ceea ce constituie un merit profesional al talentatului autor, care se cuvine scos în relief.

Dar sufletul spectacolului rămîne Puiu Călinescu, acest comic ideal al spectacolelor de divertisment — și poate într-o zi ne vom convinge că am spus cu aceasta prea puțin —, care, din fiecare gest realizează o comedie și care posedă acel dar unic de a face sala să se cutremure de rîs, uneori te miri din ce. Și am greși dacă n-am vorbi de naturalețea cu care Vasilica Tastaman, după o lungă absență de pe scenă, abordează un gen nou, dovedindu-se o actriță cu multilaterale posibilități, sau de hazul, verificat adesea, al cunoscutei interprete de revistă care este Didi Ionescu, sau de mai tînăra Cristina Stamate, parcă născută pentru teatrul de revistă. De H. Nicolaide și Ioana Matache, ce să mai vorbim, sînt în acest spectacol la ei acasă și aduc cu sine farmecul și experiența unei îndelungate cariere de succes.

Spectacolul este regizat de Bițu Fălticeneanu, cu simțul hazului dar și al măsurii, astfel încît publicului care vine, ca de obicei la acest teatru, în număr mare, i se oferă două ore de bun divertisment.

Și totuși, e păcat că la teatrul ce poartă numele lui Tănase, n-am mai văzut de mult o revistă...

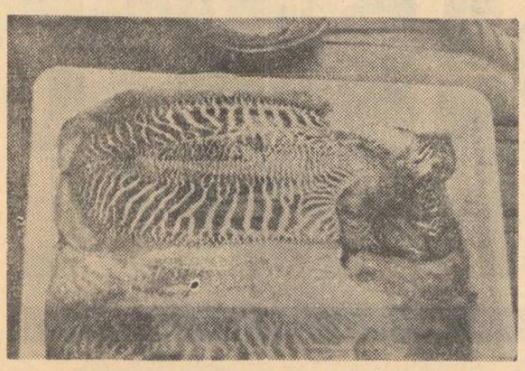

O sepie de 5—6 kg

BIOLOGIE MARINĂ

CIUDATA LUME A ADÎNCURILOR

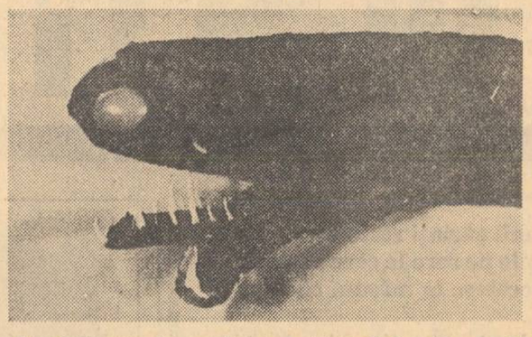

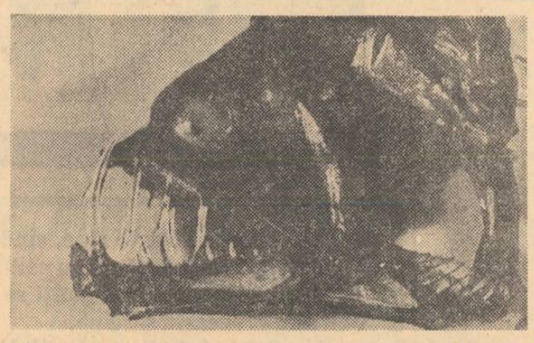

Adevărați monștri marini în miniatură. În clișeul din stînga: pește sau șarpe? În clișeul din dreapta: Chauliodus Schmidti

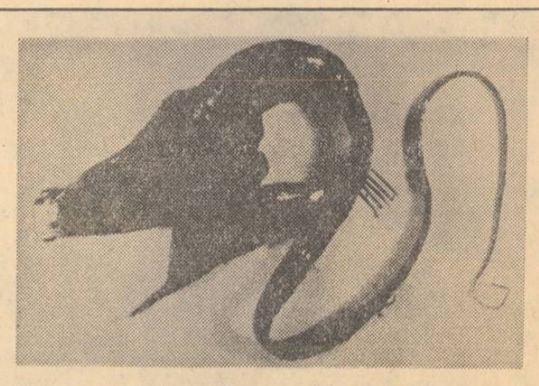

Eurypharinx pelecanoides — va face parte dintre exponatele unicat ale Muzeului „Grigore Antipa"

CIBERNETICĂ

PURTAȚI LA DV. UN PERFORATOR!

de prof. univ. Edmond NICOLAU

Un perforator adevărat, care perforează cartele adevărate pentru sisteme electronice de calcul adevărate. Cu o precizare. Nu este vorba de un perforator de cîteva sute de kg — ca în centrele de calcul — ci de un mic perforator de buzunar, cu care lucrează astăzi și copiii.

Da, în zilele noastre instruirea asistată de calculator — cu instalații și televiziune și creion de lumini — a luat locul abecedarului, iar perforatorul de buzunar este noul socotitor cu bile, sau vechile bețișoare cu care învățam odinioară să socotim.

Personal, am învățat să scriu acasă, cu creionul, cînd aveam patru-cinci ani. La școala primară din Brăila anului 1923, învățătorul a încercat să mă învețe să scriu caligrafic, pe o tăbliță de gresie de care atîrna un burete adevărat. După cît scriu de necitet, se pare că efortul său nu a reușit. În orice caz, tăblița, buretele și creta au rămas imagini legate de școala primară a acestui început de secol. În luna martie a acestui an am văzut noile tăblițe ale copiilor englezi din clasele școlii medii: un cadru de material plastic, cu un șablon care permite ca, utilizînd un simplu pix, să perforeze cartele. Cartele adevărate, pentru calculatoare adevărate. Desigur, că nu orice școală din Anglia are calculatorul său. Dar în cadrul unui sistem organizat, copiii de la o sută de școli din Anglia trimit prin poștă cartelele perforate la Centrul de calcul al Universității din Londra primind, tot prin poștă, rezultatul calculelor.

Amintesc de faptul că în anul 1970—71, copiii unor licee din landul Nordrhein — Westfalem au ca materii obligatorii cibernetica și informatica. La fel, copiii unor școli din București lucrează la Centrul de calcul al Universității. Toate acestea m-au făcut să mă gîndesc încă o dată la rolul pe care cibernetica și calculatoarele îl au în societatea contemporană.

Am văzut experiența respectivă la Universitatea din Londra, mai exact la Imperial College. Aici era acest miniperforator, purtînd deviza PORT—A — PUNCH = poartă un PERFORATOR.

Este o inițiere în care teoria se îmbină cu practica, accentul punîndu-se pe practică. În cadrul acestui program, copiii învață să-și scrie singuri programele, să-și perforeze singuri cartelele, așadar să rezolve diferite probleme utilizînd calculatoare electronice. Apoi, în cutii de carton trimit prin poștă pachetele cu cartele la un centru de calcul. Calculatorul primește cartele perforate de copii, și, în primul rînd, testează dacă programele au fost scrise corect sau nu. În cazul în care sînt greșeli, le semnalează și în modul acesta se închide bucla cibernetică ce permite corectarea elevului: data viitoare va scrie programul fără a greși.

Trebuie arătat că aceste experiențe nu sînt unicate.

Desigur se poate pune problema: de ce să învățăm pe copii să lucreze cu calculatorul? Întrebarea nu cred că se poate pune de cineva care cît de cît cunoaște pulsul vieții moderne. Să ne gîndim că ritmul de creștere în lume al numărului sistemelor de calcul este impresionant. În R.F.G., în medie, în fiecare zi se montează trei sisteme noi de calcul. **În lume, la fiecare doi ani și jumătate — cel mult trei ani, numărul calculatoarelor se dublează.** Dar calculatoarele nu lucrează singure ci pe baza programului elaborat de specialist; de specialistul în programare.

Dacă Benjamin Franklin, cu mult în urmă, afirma că un om care știe două limbi are două capete (desigur la figurat), **azi nu se poate concepe un bun specialist care să nu știe să programeze, să gîndească în funcție de posibilitățile calculatoarelor pe care le are la dispoziție.** Și nu e vorba de ingineri sau de fizicieni — unde lucrurile mi se par evidente — ci și de lingviști, arheologi etc. Este încă vie în amintirea multora colocviul organizat de Academia noastră la Mamaia pe tema calculatoarelor electronice în arheologie. Acad. Gr. C. Moisil a avut, și în această ocazie, un rol deosebit. Aceasta ar fi — dacă mai este nevoie — încă o pledoarie pentru învățarea lucrului la calculatoare.

Dar să ne reîntoarcem la problema tineretului. Tînărul care are astăzi 12 ani, va fi, peste alți 10 ani, proaspătul licențiat al unei facultăți și va trebui să lucreze cu calculatorul. Dacă va fi profesor, va lucra în sistemul „Educație Asistată de Calculator" — așa cum se poate vedea în interesanta expoziție „Tehnologia instruirii". Dacă va fi tehnician, va lucra desigur într-o întreprindere în care calculatorele conduc procesele industriale. Chiar și în industria constructoare de mașini întîlnim astăzi calculatoare — în cele mai variate locuri. Economia nu mai este de conceput fără calculatoare. Iată de ce ni se pare absolut firească inițiativa Centrului de Calcul a Universității din București de a lucra cu un grup de elevi din clasa a XI-a a Liceului N. Bălcescu din Capitală. Conf. dr. I. Văduva, directorul Centrului, vorbea cu mult entuziasm de această experiență. Tineretul nostru este deosebit de receptiv la tot ceea ce poate duce la progresul său și al patriei socialiste. De curînd, în cadrul unui examen de doctorat am stat de vorbă cu foarte tînărul ing. Cristian Giumale, 24 ani, asistent la Institutul politehnic București, creatorul unui limbaj specializat, numit Caliope. Este un limbaj conversațional, la care interlocutorul este un sistem de calcul. Noul limbaj, pentru anumite clase de probleme, s-a dovedit mai potrivit ca vechile limbaje algoritmice.

Iată cîteva argumente pentru ca și noi cei vîrstnici, să schimbăm vechiul pix cu noul perforator, care devine creionul de neînlocuit al erei calculatoarelor. Purtați la dv. un perforator!

GRAFOLOGIE

SCRISUL... VORBEȘTE!

Nu vă faceți iluzii în ce privește discreția scrisului dv. El va mărturisi trăsăturile dv. de caracter, fie că le vreți sau nu, știute. Și este destul să vă surprindă în momente de nervozitate, de depresiune sau de exuberanță, ca să le divulge. Va dezvălui chiar și unele boli pe care le aveți.

La sfîrșitul lunii martie s-a sărbătorit centenarul acestei științe... milenare. S-ar părea că ne jucăm cu paradoxurile. Să reflectăm însă. Observații asupra relațiilor între scris și trăsăturile de caracter sau stările sufletești ale celui ce scrie au fost făcute și de Aristot, de pildă. Sau de Denis din Halicarnas. După cîte se știe. Dar s-ar putea ca asemenea observații să se fi făcut de la primele exprimări prin semne... sau desene. Cu toate acestea data oficială a începutului a fost fixată acum 100 de ani, cînd abatele Jean Hippolyte Michon a atras atenția publicului, prin cîteva lucrări, asupra acestor corelații. Și, de altfel, lui Michon îi revine paternitatea cuvîntului „grafologie". Nu vom întîrzia asupra istoriei pline de peripeții a acestei științe apărată și acuzată cu fervoare, supusă exagerărilor și ironiilor, socotită o distracție a domnișoarelor bătrîne, un fel de „ghicit" sau un prilej de șarlatanie. Bineînțeles, faptul că astăzi Ministerul educației naționale franceze, de pildă îi recunoaște Societății de grafologie o utilitate publică, nu înseamnă că diletantismul, incompetența nu-și mai fac pe ici pe colo, loc. Se mai întîmplă. Dar aceasta ar fi altă poveste, pe departe nu atît de pasionantă ca marea „aventură" a descifrării unei personalități în urmele lăsate de o pensă. „Scrisul constituie o înregistrare grafică a gîndirii și a „pulsului" și impulsurilor unui om". „Este într-un fel asemenea unei cardiograme cu o condiție însă. Să nu se ia comparația cu prea multă rigurozitate!" *Iată părerea grafologilor moderni, la care subscriu și psihologii. De altfel să nu uităm. Ne trădează privirea, gesturile. Un cunoscut dramaturg și romancier francez a surprins, cu umor, trăsături de caracter, după felul de a dormi. Balzac, într-o lucrare a sa mai puțin știută a tras concluzii privind caracterul, obiceiurile și mentalitatea unui om, după... pașii lui, după cum mergea... Dar fără îndoială scrisul este cel ce a atras atenția și a pus la încercare virtuozitatea interpretării lui. Scrisul oamenilor celebri. Semnătura lor. În copilărie, în tinerețe, în momentul gloriei... La o expoziție consacrată lui Napoleon la Arhivele naționale ale Franței — ni se comunică într-un articol din ziarul Le Monde — grafologii s-au întrecut în a sublinia cît de mult diferă scrisul împăratului față de cel al adolescentului din Brienne și față de al exilatului de la Sfînta Elena...*

Astăzi într-o epocă de frenezie a testelor, a fost adoptată și grafologia. În unele țări, întreprinderile pretind celor ce vor să se angajeze să-și adreseze cererea scrisă de mînă. Și se povestește că directorul unei mari societăți petroliere, mînat de curiozitate a trimis o pagină de manuscris grafologului societății. Răspunsul a fost cît se poate de... dur. „Povestea" nu ne spune și cît era de real. Oricum, să nu uităm că și cei mai iluștri și competenți grafologi moderni țin să precizeze că nu este vorba de o știință exactă ci de „o știință a interpretării". În aceste limite vom situa și o altă ramură a domeniului: grafoterapeutica. Psihologi și neurologi încearcă să descifreze, să „citească" în scrisul unui bolnav o serie de tulburări. Vom aminti aci că de pildă desenul, socotit ca o scriere, „poate cea mai liberă dintre toate, cea mai docilă la impulsurile ființei" este folosit în ultimii ani în clinicile neurologice atît ca test de observație cît și ca mijloc de reeducare. Vom cita cuvintele lui Robert Olivaux care a lucrat împreună cu medicii într-un serviciu de neuropsihiatrie infantilă, la un spital parizian: „Grafoterapeutul nu acționează decît asupra scrisului. Și uneori obține efecte psihologice frumoase. Dar trebuie considerat ca șarlatanism atunci cînd se pretinde să se modifice caracterul schimbînd scrisul. Este absurd să crezi că se poate, de pildă, vindeca un complex de inferioritate al cuiva, determinîndu-l să scrie cu trăsături largi — așa cum pretind unele reclame de senzație". *Această precizare fiind făcută, grafologia poate într-adevăr să se facă utilă în domeniul maladiilor nervoase sau în cazul maladiilor psihosomatice.* „Pentru bolnavi a căror suferințe se vădesc rebele oricăror medicații întrebuințate și considerați nevropați — *arată o renumită psihoterapeută, Jacqueline Gilbert Dreyfus* — pentru acești bolnavi la care tulburările organice și cele funcționale par strîns legate, pentru cei care consideră chiar ei că au nevoie de un sprijin psihoterapic, grafologia oferă principala posibilitate de diagnostic util". Dar *în afară de acestea se pare că astăzi grafologiei i se rezervă un rol de importanță, căci este vorba de pedagogie. Căci ea, citățm,* „permite cunoașterea caracterului unui copil, în ciuda eventualelor disimulări ale comportamentului și, în același timp, permite să se întrevadă sensul evoluției caracterului acestuia". *Și nu mai este nevoie să subliniem că această cunoaștere poate deschide pedagogului căile de acces către mica personalitate în formare. Iată așadar grafologia urcînd pe treptele interesului, de la o curiozitate-joc la aplicații dintre cele mai utile.*

Cîteva observații făcute de Marthe Lesourd, autoarea unei cărți despre copii

Dacă scrierea este apăsată, unghiulară, rectilinie, regulată, cu economie de mișcări, cu „t" și „x"-urile formate în cruce, este vorba de un copil.

O scriere inegală în forme, dimensiuni, înclinație și continuitate, cu cuvinte tăiate, cu un ritm agitat, sacadat, cu trăsăturile slabe: este un copil nervos.

Scriere suplă, rotunjită, dotată cu bucle mărite, cu majuscule ca niște mari funde, uneori cu mișcări inutile, uneori cu apăsări inegale dar puternice — temperament sanguin.

Scriere fără fermitate, cu trăsături moi și rotunde, monotonă și aplecată, dînd impresia de lentoare — sîntem în fața unui temperament limfatic.

Se precizează că aceste temperamente diferite se pot combina.

Dăm cîteva mostre, adevărate fișe fiziologice ale scrisului, inspirate din clasificarea temperamentelor date de Hippocrat.

TEMPERAMENT COLERIC

Voință educată, echilibru

Combativ, spirit practic

TEMPERAMENT NERVOS

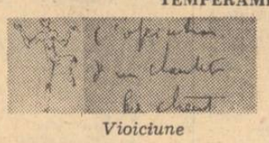

Vioiciune

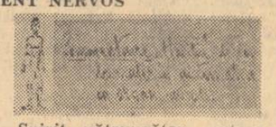

Spirit pătrunzător, putere de concentrare

TEMPERAMENT SANGUIN

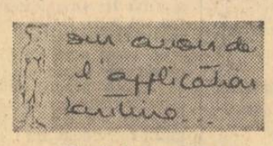

Finețe în nuanțare

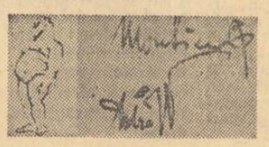

Exuberanță

TEMPERAMENT LIMFATIC

Deosebită sensibilitate, moliciune

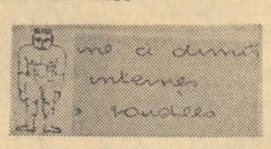

Tendință spre activități concrete

SEMNĂTURA LUI NAPOLEON

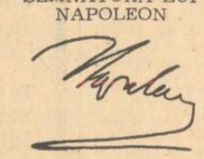

A împăratului

și a lui... Bonaparte, înainte de asediul Toulon-ului

„Un fragment" din tabloul aplicativ grafologic întocmit de grafologul Crépieux-Jamin.

Punctul 1 înseamnă „modul obișnuit de a fi"
Punctul 2: semnificații ocazionale.

O SCRIERE MĂRUNTĂ: **1. Migală, finețe, meschinărie; 2. îngustime de spirit, veselie, vicleniе, miopie;**
O SCRIERE ÎMPODOBITĂ: **1. Înfumurare, pretenție, vanitate;**
2. grație, cochetărie, lipsă de personalitate, simț estetic.
O SCRIERE „RĂSTURNATĂ": **1. Neîncredere, fire cu ascunzișuri;**
2. exaltare, sensibilitate stăpînită, prefăcătorie, rezervă, stîngăcie;
O SCRIERE VERTICALĂ: **1. Energie, rezervă, răceală;**
2. rațiune, egoism, claritate, sentimentalitate slabă.

TEHNICĂ

SCHIMBĂTOARELE DE PERLE ROMÂNEȘTI

Se vorbește din ce în ce mai mult de schimbătorii de ioni. Rezonanțele expresiei amintind de activități bancare cu implicații patronomice sînt însă de natură să ne inducă în eroare.

În realitate schimbătorii de ioni sînt niște substanțe folosite curent în practica mondială, dar produse numai de cîteva țări industriale dezvoltate. Datorită unor inventatori români îi producem și noi astăzi la un nivel superior celui atins în lume.

Acum 2—3 ani, vizitatorii Expoziției tehnice engleze, de la Șosea, priveau cu interes un recipient simplu de sticlă, o coloană nu mai lungă de 40—50 cm în care se introducea un fel de cartuș umplut cu un amestec mai puțin vizibil. Reclama, menită să-i atragă pe eventualii cumpărători, era foarte convingătoare: se arăta că acest aparat foarte simplu poate fi folosit în orice mic laborator, pentru obținerea apei chimice pure, în spitale pentru producerea apei necesare injecțiilor sau chiar pentru uzul automobiliștilor care au nevoie de o asemenea apă pentru încărcarea periodică a acumulatorilor. Se mai arăta, în reclamă, ce cantitate de apă poate fi demineralizată cu un asemenea cartuș, a cărui folosire este foarte simplă și puțin costisitoare.

Faptul era, fără îndoială, senzațional mai ales pentru specialiștii care știau că noi nu producem schimbători de ioni nici măcar pentru necesități industriale. Ei nu știau atunci că în laboratoarele Institutului „Petrochim" din Ploiești, un grup de cercetători în frunte cu ing. Vladimir Macearov, directorul adjunct științific, cerceta asiduu de mai mulți ani domeniul și avea să realizeze în scurt timp o invenție românească, ale cărei caracteristici **o vor impune specialiștilor de peste hotare. Pentru că așa s-au întîmplat lucrurile:** schimbătorii de ioni românești au și fost brevetați la ora aceasta și deci recunoscuți ca atare, de țări cu tradiție ca Franța, Anglia și acum (în curs) R.F.G.

Poate că n-ar fi de prisos cîteva explicații succinte asupra ionilor și schimbătorilor de ioni. Un ion **este un atom sau o moleculă care are exces de sarcină electrică de un anumit semn, numărul electronilor diferind de numărul protonilor din nucleu printr-un număr de sarcini electrice elementare.** Schimbătorii de ioni **sînt substanțe chimice naturale sau sintetice în formă de perle minuscule, de culoarea ivoriului, ușoare, cu pori mulți și mari, care au proprietatea de a schimba ionii lor cu o cantitate echivalentă de alți ioni din soluția cu care vin în contact. Astfel ei pot înlocui metalele din săruri prin hidrogen după cum înlocuiesc metaloizii cu oxidrili. În așa fel încît, aplicați asupra unei soluții care conține săruri, schimbătorii de ioni reține componenții sării înlocuindu-i în final cu apă chimică pură.**

Cadrilul acesta al ionilor este larg utilizat în industria chimică, farmaceutică, industria zahărului și alte industrii, în termocentralele electrice, în cazanele termice etc., etc., cu deosebire acolo unde este necesară apa chimică pură, demineralizată (dedurizată), adică apa din care au fost îndepărtate sărurile care-i conferă duritate (bicarbonați, cloruri, sulfați). Pentru a exemplifica eficiența schimbătorilor de ioni este suficient credem să arătăm că, trecută prin filtre cu schimbători de ioni, apa se demineralizează într-un grad echivalent cu 7 distilări succesive.

Cei mai răspîndiți schimbători de ioni au la bază copolimeri formați din stiren (care se produce și în țară) și divinilbenzen care trebuie importat în condiții dificile deoarece materia primă pentru sinteza lui este etilbenzenul sintetic pe care însă producătorii preferă să-l vîndă sub formă prelucrată finită (schimbători de ioni).

Procedeul pus la punct de cercetătorii institutului „Petrochim", se caracterizează prin aceea că se poate obține divinilbenzenul, plecînd de la etilbenzen de orice proveniență (și din benzine) **și nu numai de la cel obținut pe cale sintetică. În acest mod** procedeul de fabricare **a divinilbenzenului** devine independent de instalațiile complicate de sinteză a etilbenzenului. Procedeul românesc este superior nu numai prin simplitatea procedeului de sinteză, prin indicii tehnico-economici favorabili, printr-o calitate mai bună, dar în primul rînd pentru că poate fi realizat din benzine.

Perlele vor fi deci românești în proporție de 100 la sută. Și poate că nu e departe ziua cînd într-o expoziție tehnică, la Londra, vizitatorii englezi vor avea prilejul să admire cartușul românesc cu schimbători de ioni.

M. RADIAN

BALET... ELECTRONIC

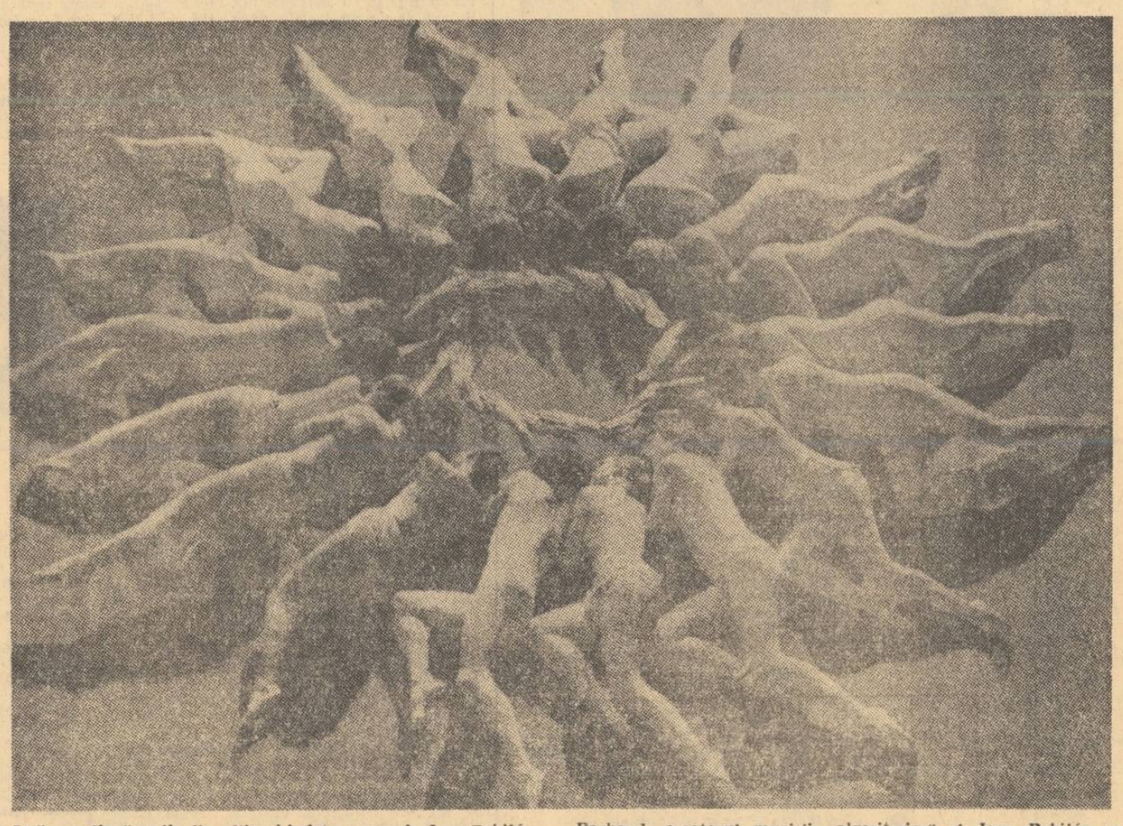

Iată una din figurile din ultimul balet compus de Jean Babilée... și un calculator electronic. Pentru acest balet muzica și coregrafia au fost realizate cu ajutorul unui calculator electronic. Pierre Barhaud, creatorul muzicii „algoritmice" și Jean Babilée cu „complicitatea" unui informatician au tradus în „limbajul mașinii" posibilitățile de combinare ale pașilor.

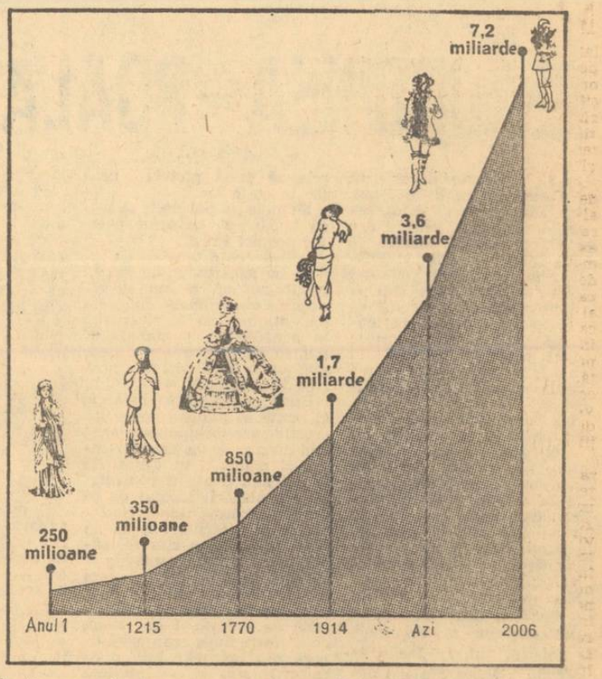

În fiecare minut se nasc în lume 138 de oameni; în fiecare oră se cer hrănite 8 280 de guri în plus. Iată actualul ritm de creștere. Calculînd această progresie, în anul 2006, populația Terrei va număra 7,2 miliarde de oameni. Și cînd te gîndești că în anul 1 al erei noastre pe pămînt trăiau doar 250 de milioane!

ARTA DE A FI PĂRINTE

TELEVIZORUL

cel mai minunat sau cel mai de temut dintre lucruri

E ora 19,30. Ora de culcare a celor mici, ora cînd pentru „mijlocii" ; ora dramei în trei sferturi din familii.

Intre autoritatea părinților și ascultarea copiilor se interpune un ecran vrăjit : televizorul. Mamele explodează : „Ah ! Televizorul ăsta. De cîte ori să-ți spun că n-ai voie să te uiți...". Mai simplu : „Am să-l sparg". Trebuie oare spartă această lanternă magică ? Nu, răspund psihologii și profesorii, căci el contribuie la lărgirea universului copiilor, dar trebuie folosit cu chibzuință.

In ce constă această chibzuință ? Iată părerea specialiștilor.

La șase ani copiii au nevoie de mult somn. E mai bine să fie culcați după emisiunea pentru cei mici, de la ora 19 și 20.

Ziua i-a întărîtat și i-a făcut nervoși. De ce să-i lași să asiste la excesul de violențe din western-uri sau din filmele polițiste ? E de preferat să-și manifeste agresivitatea prin acte personale decît pasiv, identificîndu-se cu eroii negativi ai micului ecran.

Inventate sau nu, magia imaginilor îi captează, copiii se culcă prea tîrziu și adorm sub impresia lor. Unii învățători spun de altfel că ei știu după gradul de calm sau excitație a elevilor, după receptivitatea lor la explicații, dacă au urmărit sau nu filmul din seara precedentă.

Cei „mari", de nouă și zece ani *au de făcut multe teme și lecții. Pedagogii susțin însă că e preferabil pentru un copil să vadă pînă la sfîrșit o emisiune instructivă și să piardă astfel o jumătate de oră de somn. 30 de minute de emisiune aduc copiilor o sumă importantă de informații pe care nu le vor uita. Ele servesc drept suport vizual cunoștințelor, uneori puțin cam abstracte, din paginile cărților.*

Din păcate, interesul și atenția copiilor nu sînt captate spontan de emisiunile cu conținut instructiv ci de cele cu caracter distractiv. Dorite sau impuse, copiii vor urmări emisiunile instructiv-educative numai cu condiția ca orele de veghe să nu fie prea numeroase și să se resimtă în munca de fiecare zi a școlarului.

Privind din alt unghi de vedere, unii pedagogi susțin că televiziunea creează un grav prejudiciu lecturii, fapt foarte important la vîrsta aceasta. Dar o mică anchetă făcută printre copii cu tema : „Televiziunea sau biblioteca" s-a soldat așa :

„Prefer cărțile pentru că poți să alegi ce vrei. La televizor n-ai întotdeauna ce-ți place".

„Inveți mai mult citind, La televizor e plăcut. Să citești e interesant".

In concluzie : televizorul poate fi cel mai minunat dintre lucruri, ori rămîne cel mai de temut ?

Minunat *dacă părinții îl utilizează ca un mijloc de instruire și educare, dacă decid odată pentru totdeauna, orele între care copiii îl pot privi, dacă selecționează programele în funcție de gradul de maturitate al tinerilor spectatori.*

De temut *dacă punctul de vedere al părinților poate fi exprimat astfel : „Cel puțin cînd se uită la televizor știu că stau în casă, că tac și că eu am liniște".*

Cu excepții foarte rare, cînd unii părinți recunosc cu toate sinceritatea că nu au calitățile pe care le cere titlul de educator, cei mai mulți se socotesc în măsură să ducă la bun sfîrșit această sarcină.

N-au acordat ei oare copilului lor toată grija chiar din ziua în care s-a născut ? Nu l-au înconjurat ei de toată dragostea, de atențiile cele mai diverse ? Datoria unui părinte se rezumă însă numai la a hrăni și a iubi ființa pe care a adus-o pe lume ?

Nu. „Meseria" de părinte e departe de a fi simplă și ușoară. Dimpotrivă, e de o extremă complexitate.

Dintr-un prunc stăpînit de instincte ei vor trebui să creeze o ființă civilizată și nu vor reuși decît dacă îl vor deprinde încet, încet, să respecte regulile cotidiene ale vieții. Din păcate, prea mulți părinți cedează capriciilor copiilor lor. „E încă mic", se gîndesc ei, mai tîrziu va avea timp să învețe.

Părinții conștienți de obligațiile lor nu trebuie nici să gîndească, nici să acționeze așa. Ei vor trebui să-și exercite rolul de educatori din prima zi de viață a noului născut. Numai astfel vor deveni „părinți buni", cum de altfel și-o doresc cu toții.

Creșterea și educarea copiilor constituie o preocupare de prim ordin în toate țările pămîntului. E firesc să fie așa, copiii de azi sînt generația adulților în plină maturitate a mult discutatului an 2000.

O vastă literatură pune la dispoziția celor interesați observațiile și concluziile specialiștilor și nespecialiștilor.

Părinții, cititori ai revistei noastre, vor găsi în cele ce urmează cîteva spicuiri din această amplă literatură de pretutindeni. Ele se rezumă la vîrsta primei copilării. Adolescența va constitui, într-un număr viitor, o preocupare aparte.

Azi băieții ca și fetițele poartă părul destul de lung și breton pe frunte

MICII INVITAȚI DE AZI — OASPEȚII PLĂCUȚI DE MÎINE

O tînără mamă e invitată la masă de o mătușă.

— Ia și copiii cu tine, adaugă ea.

— Ah ! nu, exclamă tînăra femeie, fără copii ! De cîte ori îi iau cu mine, vizita se termină cu o catastrofă.

Dinaintea ochilor i se perindă imaginea Doiniței, care refuză să o sărute pe bătrîna mătușă, a lui Mihai alergînd prin apartament ca un mînz nărăvaș sau împietrit în fața unei vaze făcută cioburi, a Monichii, cuminte ca o imagine dar repetînd într-una : „Mamă, hai acasă !" Da, își spune mama, Monica nu e fericită decît acasă.

★

Așa se întîmplă mai totdeauna : vizitele adulților înseamnă pentru copii o corvoadă. Dacă totuși, copilul speriat se va ascunde plîngînd sub masă, mama poate să-l roage cu blîndețe să vină la ea. În cazul cînd eforturile se vor dovedi inutile, ea îl va lăsa în pace. Copilul își va părăsi ascunzătoarea cînd va fi sigur că nimeni nu e atent la ce face.

★

Mai de temut decît timizii sînt însă copiii excitabili, zgomotoși, nervoși care se simt repede bine peste tot și se poartă ca într-o țară cucerită. Nu e vorba de copiii a căror putere de adaptare le îngăduie să se simtă „ca acasă", care se joacă cu jucăriile ce li se pun la dispoziție, care mănîncă ceea ce li se oferă și mai vor o prăjitură fiindcă li s-a părut bună. Acești copii sociabili nu sînt deloc neplăcuți.

E vorba de cei care, în loc să fie firești, fac orice ca să se remarce. De notat că acești copii sînt mult mai dragi cînd părinții lor nu sînt de față. De ce ? Poate pentru că atunci cînd fac pe „interesanții", străinii nu-i găsesc așa. Prezența părinților le dă certitudinea că sînt aprobați, susținuți, admirați.

Ionel vrea să tragă cu prăștia în papagalii de faianță ai gazdei sau să pescuiască cu undița peștii din acvariu. „Întotdeauna are haz" — spune mama mîndră, în timp ce gazda, surprinsă în mod neplăcut, strînge undița fiului ei, scoasă din inițiativa lui Ionel.

Și încă e bine, atît timp cît **părinții nu încearcă să-și pună copilul în postură de vedetă.** „Gigel puișor, ia cîntă tu ca..." sau „ia povestește ce i-ai răspuns învățătoarei cînd ți-a cerut caietul". Gigel povestește plin de importanță sau cîntă, sigur de efect.

La fel mamele, care vor cu orice preț ca fata sau băiatul lor să facă impresie bună și obțin rezultate contrarii. Ele soțiți de copiii lor, se transformă fie în pedepsă pentru cei mici, fie în chin pentru părinți.

Să tragi oare de aici concluzia că copiii nu trebuie să treacă pragul unei case străine unde ori se vor plictisi, ori vor deveni insuportabili ? Evident nu ! Dacă la 3 ani, Cristian nu e entuziasmat de perspectiva unei vizite la tanti Elena, la 10 ani va fi speriat la gîndul unei mese luate la părinții unui coleg, la 16 ani va face tot felul de complexe în reuniunile dintre adolescenți, iar la 20 îi va fi foarte greu să lege relații cu alții

★

Monica nu e fericită decît acasă ? Poate. **Dar să încurajezi copilul în timiditatea sa, nu e cea mai indicată soluție.** E mai bine ca încet, încet, să obișnuiești copilul timid să vadă și alți oameni. Mama îl va lua din cînd în cînd la o prietenă unde e sigură că nu va fi prea multă lume sau unde se găsește un copil de vîrsta lui. Îl va lăsa absolut liniștit și nu va insista prea mult să-l trimită la joacă, nu va vorbi cu el și mai ales, nu-l va ridiculiza zicînd: „Uită-te ce prost e, îi e frică și să se miște". Curiozitatea și nevoia de activitate îl vor face pînă la urmă să-și scoată nasul din fusta mamei și să se joace fără să i se mai spună.

Dacă, totuși, copilul speriat se va ascunde plîngînd sub masă, mama poate să-l roage cu blîndețe să vină la ea. În cazul cînd eforturile se vor dovedi inutile, ea îl va lăsa în pace. Copilul își va părăsi ascunzătoarea cînd va fi sigur că nimeni nu e atent la ce face.

★

Mai de temut decît timizii sînt însă copiii excitabili, zgomotoși, nervoși care se simt repede bine peste tot și se poartă ca într-o țară cucerită. Nu e vorba de copiii a căror putere de adaptare le îngăduie să se simtă „ca acasă", care se joacă cu jucăriile ce li se pun la dispoziție, care mănîncă ceea ce li se oferă și mai vor o prăjitură fiindcă li s-a părut bună. Acești copii sociabili nu sînt deloc neplăcuți.

E vorba de cei care, în loc să fie firești, fac orice ca să se remarce. De notat că acești copii sînt mult mai dragi cînd părinții lor nu sînt de față. De ce ? Poate pentru că atunci cînd fac pe „interesanții", străinii nu-i găsesc așa. Prezența părinților le dă certitudinea că sînt aprobați, susținuți, admirați.

Ionel vrea să tragă cu prăștia în papagalii de faianță ai gazdei sau să pescuiască cu undița peștii din acvariu. „Întotdeauna are haz" — spune mama mîndră, în timp ce gazda, surprinsă în mod neplăcut, strînge undița fiului ei, scoasă din inițiativa lui Ionel.

Și încă e bine, atît timp cît **părinții nu încearcă să-și pună copilul în postură de vedetă.** „Gigel puișor, ia cîntă tu ca..." sau „ia povestește ce i-ai răspuns învățătoarei cînd ți-a cerut caietul". Gigel povestește plin de importanță sau cîntă, sigur de efect.

La fel mamele, care vor cu orice preț ca fata sau băiatul lor să facă impresie bună și obțin rezultate contrarii. Ele îi sîcîie cu tot felul de observații : „Stai frumos pe scaun, nu ține cuțitul așa, vezi ce faci cu furculița, șterge-te pe gură înainte de bei etc., etc." .

Cînd norocul îți surîde și ai un copil care stă cuminte, la masă, care nu suflă în lingură ca să-și împroaște vecinii cu stropi grași, care nu-și ia mîncarea din farfurie cu mîna, nu e mai bine să nu observi că nu-și șterge gura înainte de bea ? **Nu e oare mai înțelept, să-l lași liniștit și să nu-l enervezi inutil și asta spre binele tuturor ? Bunele sfaturi vor fi reluate acasă.**

★

Cîte arme secrete nu folosesc cei mici ca să-ți transforme plăcerea unei invitații într-un adevărat martiriu ?

Dar pentru toate, părinții trebuie să aibă soluții preventive sau... curative.

— Copiii pot mînca pînă li se face rău. În paranteză fie spus, însăși gazda a insistat să mai ia o dată și încă o dată. E și greșeala mamei că n-a găsit un contrargument la : „Lasă-l dragă, totul e proaspăt și făcut de noi în casă".

— Vor neapărat să plece cu o jucărie care nu le aparține și în loc s-o dea înapoi, se trîntesc pe jos și plîng zgomotos și supărător. **Foarte rău dacă mama cedează capriciului. Jucăria trebuie restituită.**

— Povestesc în gura mare incidente pe care mama ar vrea să le treacă sub tăcere : „Tata spunea că el n-o să vină fiindcă tanti Maria (gazda) vorbește prea mult". **Încercați să dați lucrurilor o întorsătură glumeață, iar pe viitor evitați să-i criticați pe alții — măcar în fața copiilor.**

— Nu toarnă chiseaua cu dulceață în galoși, dar varsă ceașca cu cacao pe costumul nou nout. „Doamne, exclamă mama, înainte de-a veni i-am spus de o mie de ori să fie atent cum mănîncă, cum se poartă, cum vorbește". Tocmai aici stă răul. Prea multe sfaturi — de fapt amenințări — riscă să provoace rezultate contrarii celor căutate.

★

O mamă trebuie să se descurajeze ? Să încerce impresia că strădania ei de a-și educa copilul a eșuat ? Nu. Sfaturile pe care le dă de-a lungul anilor băiatului sau fetei ei nu sînt un bun pierdut. Deși în viața de toate zilele, bunele precepte par de mult uitate, ele revin inconștient la suprafață, de îndată ce copiii trebuie să se descurce singuri, fără părinții lor. Nevoia de a fi apreciați și iubiți este totdeauna prezentă în ei și știu foarte bine ce să facă pentru asta.

Pofta de mîncare

● Nu pregătiți niciodată două feluri pe care copilul nu le cunoaște sau care nu-i

plac. Dimpotrivă, alegeți o mîncare foarte apreciată și însoțiți-o de o cantitate mică, dintr-un fel de care copilul nu e amator. Una va face să treacă cealaltă mai ușor și procedînd mereu așa el se va deprinde să mănînce orice. Lăsîndu-l să mănînce numai ce-i place, îl obligați la o alimentație nerațională, ceea ce nu poate decît să-i dăuneze.

● Dacă serviți carne nu prea fragedă, treceți prin mașină porția destinată copilului și decorați-o cu puțin pătrunjel verde sau o rondea de roșie.

● Copiilor le place să rontăie. Îi distrează. Nu uitați deci să le pregătiți cartofi prăjiți, să le dați biscuiți crocanți, mere și pere.

● Nici un mijloc de a stîrni și susține apetitul copiilor nu trebuie neglijat. Amintiți-vă că : „mîncăm și cu ochii". Cumpărați-le farfurii, cești, boluri decorate cu desene vesele sau amintind personaje din povești îndrăgite de copii. Cei mici le vor privi cu plăcere și vor mînca mai cu poftă. După ce mai cresc, folosiți ceramica viu colorată, decorativă.

● Dacă copilul întors de la școală va mînca singur, fiindcă mama e încă la slujbă, el trebuie totuși să-i simtă prezența. Masa îl va aștepta așezată cît mai atrăgător. O mică surpriză plăcută sau cîteva rînduri cu recomandări pline de tandrețe îi vor spori fără îndoială apetitul.

● Mama își așteaptă copilul cu masa pusă. Ea îl lasă să vorbească, îi răspunde la întrebări, e atentă la ceea ce îi istorisește. Nici chiar cînd ar avea toate motivele să fie absorbită de treburi, nu-l va primi preocupată sau enervată. Prînzul constituie o destindere : ar fi o greșeală să-i fie stricat fie chiar cu o simplă aluzie la lecțiile care îl așteaptă.

● Copiii bolnavi, cu febră (gripă, bronșită, guturai, amigdalită) n-au poftă de mîncare.

Nu le dați alimente solide pe care nu le doresc. Preferați lichidele : supe, ceaiuri, siropuri, sucuri de fructe, lapte, iaurt, care vor compensa pierderile datorită febrei și transpirației abundente.

DEZORDINEA — BOALĂ FĂRĂ LEAC ?

Orice părinte dorește să aibă un copil ordonat. Din păcate, educarea copiilor în acest spirit are de obicei puncte slabe.

EA ÎNCEPE PREA TÎRZIU : Mama a aranjat totul din totdeauna. Cînd fiul ei are cinci ani, ea îi declară că este de-acum **destul de mare** și poate să-și aranjeze singur jucăriile. Inexact : la 5 ani este **prea mare** : nu-l mai interesează să le aranjeze.

Specialiștii care au studiat vîrsta la care copiii au spontan dorința de a învăța cutare sau cutare lucru, au remarcat că perioada sensibilă la ordine e foarte precoce : cam de la șase luni la doi ani. Ei citează exemple de copii care la vîrsta asta pling dacă un obiect e mutat din locul obișnuit.

Studiind reacțiile copiilor din creșe și grădinițe, ei au putut observa că cei mici, de doi-trei ani, își fac o adevărată plăcere din a clasa obiectele ; ei remarcă mai repede decît copiii mai mari că un scaun, un vas cu flori nu sînt la locul lor și se grăbesc să refacă ordinea ; de bună voie își ajută educatoarele să pună piesele unui joc în cutia lor.

Mamele nu pot decît să tragă foloase de pe urma acestor porniri firești.

Iată de ce e bine ca de îndată ce sugarul poate sta în capul oaselor, mama să restabilească ordinea în fața lui, punînd mereu lucrurile în același loc și comentînd pentru el gesturile : „Vezi, pun cutia asta aici și jucăriile dincoace...".

După ce învață să meargă, el poate să aducă mamei lucrurile care trebuie aranjate ; mai tîrziu, le va aranja singur și mama îl va ajuta. De la doi ani, poate fi consultat asupra alegerii locului de aranjare, măcar atunci cînd e vorba de jucăriile lui. Mama îl va iniția și în clasare, explicîndu-i : „Pun cămășile și chiloții în față fiindcă am nevoie de ele zilnic. Așez șosetele în sertar ca să nu cadă pe jos etc. I se poate chiar încredința aranjarea unora din lucrurile lui dacă rafturile sînt la o înălțime convenabilă, ceea ce ar fi de dorit. O mamă a decupat fotografii de ghete, de pantofi, de papuci și le-a lipit în dulap pentru ca fiica ei să poată pune încălțămintea la locurile indicate de ilustrații.

Pentru un copil de vîrsta asta să pună lucrurile în ordine, e o joacă.

DEPRINS CU ORDINEA, COPILUL VA RĂMÎNE OARE ORDONAT ? Poate că nu. E posibil ca el să devină dezordonat numai ca să opună rezistență părinților. E o criză pasageră, în afară doar de cazul cînd, sfîrșit prea tare, ordinea îi va deveni de nesuferit.

Ca ea să nu se transforme în corvoadă o mamă se va feri de amenințări de genul acesta : „Dacă nu-ți aranjezi imediat camera, nu te las afară la joacă".

E mai înțelept ca ea să vegheze ordinea din încăperile comune, să lase copiii să se acomodeze cu dezordinea lor și să suporte consecințele acestei dezordini.

În ziua în care băiatul, grăbindu-se la patinaj, nu-și va găsi una din patine, mama își va îngădui să zîmbească și să refuze să caute patina lipsă. Lecția s-ar putea să-i folosească. Din păcate, o mamă ordonată suferă în fața haosului din camera copiilor. După ce îi ocărăște, ea o aranjează și copiii găsesc că e firesc să fie așa.

Spre a-și deprinde copiii cu ideea de ordine părinții se vor îngriji ca ei să aibă :

— în dulapuri-compartimente cu destinații precise : lenjerie, pulovere etc. ;

— cuiere la înălțimea lor ca să-și poată agăța cu ușurință hainele ;

— sertare pentru lucrurile mărunte ;

— lădițe pentru jucării, rafturi pentru cărți ;

— Etajere pe care colecționarii să-și expună „comorile" ;

— ar fi bine ca din camera lor să nu lipsească un panou de placaj viu colorat pe care să-și poată fără grijă lipi sau prinde în pioneze desene, fotografii, decupări din reviste, mici trofee sportive etc. Pereții ar fi astfel salvați ;

— mama va controla ca lenjeria curată să nu fie amestecată cu cea murdară, dar în același timp se va îngriji să aibă la îndemîna copiilor un coș sau un sac anume pentru rufele folosite.

Toate acestea și altele asemenea vor face din dezordine „o boală cu leac". Vindecarea ei va fi astfel încurajată.

Cutia cu idei

Acest amuzant om, care poartă pe cap o pălărie roșie cu pompon negru, e gata să stea la dispoziția copiilor dv. spre a-i deprinde cu ideea de ordine.

El își va găsi loc în camera lor și le va îngădui să-și așeze hainele pe umerașul cu care e prevăzut (pălăria). Pantofii vor fi aranjați pe suportul de la bază.

Util, el va constitui în același timp un element de decor vesel și îndrăgit de copii.

Dimensiunile de pe schița noastră sînt indicate în centimetri. Un tată îndemînatic îl va putea ușor decupa dintr-o foaie de placaj groasă de 12 mm. Îl va fixa apoi pe un suport prevăzut cu două vergele de lemn (10 mm în diametru).

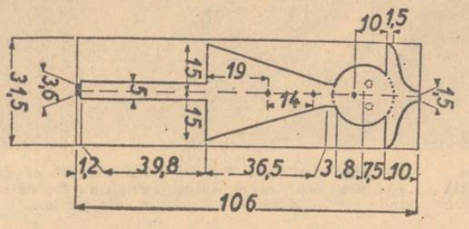

JOCUL LUI KIM

Cine a fost Kim ? Un personaj dintr-un roman de Rudyard Kipling : un mic indian care a dus de-a lungul și de-a latul imensei Indii mesaje importante pentru serviciul secret britanic.

Înainte însă de a fi recrutat în acest scop micul Kim a fost supus unor originale probe de observație.

Jocul a fost inspirat din aceste probe.

★

El poate fi jucat de doi ori mai mulți jucători între 7—15 ani. Copiii pot participa la joc individual sau grupați în echipe.

Se așează pe o masă 15—30 de obiecte diferite : un stilou, două pioneze, o pereche de ochelari, o pipă, un ceas, o savonieră, o monedă, un echer, un briceag, o cretă, o frunză, o cheie etc. Totalitatea obiectelor expuse capătă numele de Kim. Se acoperă Kim-ul cu un jurnal sau un fular așa ca obiectele să fie bine ascunse. Cînd totul e gata, se adună copiii de jur împrejurul mesei, se descoperă Kim-ul și se cronometrează : copiii au un minut ca să observe și să înregistreze mental numele obiectelor Se acoperă Kim-ul și se lasă jucătorilor 3 minute de gîndire, la capătul cărora ei trebuie să numească oral sau în scris numele obiectelor și numărul lor total

Timpul de observare și de gîndire va fi mai mare sau mai mic în funcție de numărul obiectelor și vîrsta participanților.

Dacă jocul se face pe echipe, fiecare dintre ele va veni la rîndul ei să privească Kim-ul. Din acest moment tactica jocului e următoarea : unul din echipieri primește sarcina să numere obiectele, un altul arată cu degetul în liniște (Kim se joacă fără vorbă) fiecăruia din coechipierii lui un număr oarecare de obiecte (5 de exemplu). În felul acesta e mai sigur că vor reține un număr

mai mare de obiecte decît dacă atenția fiecăruia ar fi distribuită asupra numărului total de piese.

Dacă scopul jocului este acela de a evalua memoria vizuală a copiilor, atunci Kim se joacă individual. Se vor expune 30 de obiecte diferite și se va acorda un punct pentru fiecare obiect identificat.

De la 0—6 puncte = memorie vizuală nulă.

De la 6—15 puncte = memorie vizuală slabă.

De la 16—25 puncte = memorie vizuală bună.

De la 25—29 puncte = memorie vizuală excelentă.

30 puncte = memorie vizuală perfectă.

De notat că jocul oral e mai dificil decît cel scris căci acesta din urmă favorizează asociațiile de idei

Pagină realizată de Olimpia ȘTEFĂNESCU

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Galați, muzeu, symposion

Multe dintre cuvintele pe care le folosim își au originea în Grecia antică. Totuși, în diverse cazuri, sensurile actuale sînt cu totul altele decît cele din antichitate.

Am ales cîteva dintre aceste cuvinte pe care vi le prezentăm cu intenția de a vă face să reflectați asupra sensului lor.

De exemplu, cuvîntul „Galați" reprezintă un nume propriu al binecunoscutului port dunărean. Dar, oare el nu are și alt sens? La fel, cuvîntul, „muzeu", exprimă un edificiu în care se expun diverse obiecte, artistice, tehnice etc. clasate metodic, servind pentru delectarea sau instruirea publicului. Să fie însă acesta și sensul inițial al cuvîntului respectiv?

De asemenea, prin „symposion", mai uzual „simpozion", înțelegem astăzi o adunare, o întrunire în cadrul căreia se prezintă sau se discută anumite probleme. Nu totdeauna însă acesta a fost sensul.

Vă rugăm să faceți apel la bagajul dv. de cunoștințe și să găsiți și alte semnificații ale cuvintelor pe care vi le-am prezentat.

Vîrsta lui Hercules

Numele lui Hercules sau Heracles, este bine cunoscut, din antichitate, el fiind adesea legat de noțiunile de forță și curaj.

V-ați gîndit vreodată ce vîrstă ar fi avut Hercules astăzi, în anul 1971, dacă ar fi trăit?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Patratul miraculos

Soluția problemei este aceea de mai jos:

30	33	18
15	27	39
36	21	24

Se observă că, adunînd numerele pe orizontală, pe verticală sau pe diagonale, se obține același rezultat, adică 81.

Evident că rezolvarea acestei probleme nu se poate face la nimereală. În schimb, un raționament foarte simplu duce imediat la rezultatul dorit. Raționamentul este următorul: Conform datelor problemei, suma numerelor pe orizontală și pe verticală trebuie să fie egală cu 81.

Deci, înseamnă că în cazul primei linii orizontale vom avea:

$$30 + X + 18 = 81$$

de unde,

$$X = 81 - (30 + 18) = 33$$

Pe verticală, se va proceda la fel, adică:

$$30 + X + 36 = 81$$

$$X = 81 - (30 + 36) = 15$$

Procedîndu-se la fel, din aproape în aproape, pentru toate liniile orizontale și cele verticale sau diagonale, se vor obține rezultatele exacte, rezolvînd integral problema pătratului miraculos.

Alecsandri, Minulescu, Topîrceanu sau altcineva?

Poezia are titlul „Cîinele Azor" și a fost scrisă de Florin Iordăchescu, un parodist foarte talentat.

POȘTA CITITORILOR

Dragi cititori, este clar că pe măsură ce primim mai multe scrisori de la dv. aceasta constituie o dovadă pentru noi că rubrica respectivă vă interesează. Dar, nu știm ce să facem întrucît scrisorile au devenit atît de numeroase, încît, dacă am menționa doar numele corespondenților, ar însemna că biata, micuța rubrică, să cuprindă numai astfel de „materiale". Ce-ar spune atunci ceilalți cititori?

În fața unei asemenea situații, ne-am gîndit să găsim totuși, o soluție echitabilă. Și iată ce am găsit: în fiecare număr, vor fi publicate doar numele a 7 corespondenți. Se va face mai întîi o sortare a corespondenței, alegîndu-se numai răspunsurile corecte și îngrijit prezentate. Apoi, din acestea, se vor trage la sorți numai 7 răspunsuri, corespunzătoare unui număr de 7 cititori. Poate că vă veți întreba de ce 7 și nu mai multe, sau mai puține. N-am putea să vă spunem precis, dar ne-am gîndit că... săptămîna are 7 zile, că notele unei game muzicale sînt 7 la număr, că cele 7 minuni ale lumii n-au fost 6, că culorile spectrului luminii sînt și ele 7, că, se zice că lumea a fost alcătuită în 7 zile și că etc. etc., etc. se mai pot găsi și alte justificări, pe care, sperăm că le-ați înțeles, fără a le mai publica.

Bineînțeles nu facem restricții la materialele originale pe care eventual vreți să ni le trimiteți și le vom publica pe parcurs, dacă sînt bune.

În final, am dori deocamdată să lămurim pe cîțiva cititori, asupra unei probleme pe care o ridică în legătură cu „mărimea" bilionului, număr la care ne-am referit, nu de mult, în această rubrică. Este vorba de un grup de cititori de la Policlinica teritorială Brăila, apoi de **SILVIU BERGHIU, Brașov, GH. POPESCU, București** și **MIRCEA NIȚU com. Vătava, jud. Mureș.**

Exceptînd cărțile de matematică, poate mai puțin la îndemînă, vă sfătuim să consultați „Dicționarul enciclopedic român", unde, la pag. 358 a volumului I (A-C., stă scris astfel:

Bilion — număr a cărui valoare este egală cu 10^{12}, adică cu o mie de miliarde (în R.S.R., Anglia etc.) sau cu 10^9, adică cu un miliard (în U.R.S.S., S.U.A., Franța etc.). Conform afirmațiilor dicționarului, în țara noastră se admite biilonul ca fiind egal cu o mie de miliarde și nu cu un miliard, cum au afirmat corespondenții noștri menționați.

Nu este rău că ați ridicat această problemă, pentru că probabil nu era prea bine cunoscută.

Ing. Liviu MACOVEANU

MAJORITATEA ALEGE ALBUL...

de Mihai STOIAN

„Dragă tovarășe,

De cîțiva ani citesc mereu „Curierul" revistei „Magazin" și sfaturile pe care le dați dv. pe această cale m-au făcut să apelez la ajutorul dv. Sînt în vîrstă de 17 ani, elev (numele nu mi-l pot da, veți înțelege numaidecît de ce). În urmă cu un an, am săvîrșit o faptă îngrozitoare: intrînd într-un magazin, am văzut un sertar deschis, plin de bani, și profitînd de o clipă de neatenție a gestionarului, am luat de acolo 125 lei. Întîmplător însă am fost văzut de un cumpărător care tocmai intra.

A urmat ceea ce era și firesc să urmeze: apariția în fața instanței judecătorești, unde am fost aspru mustrat pentru fapta mea și am fost pedepsit cu supraveghere, pe timp de un an, din partea părinților. Am regretat mult această faptă și n-am s-o uit niciodată. Pînă acum eram o fire nu prea deschisă, totuși nu fugeam de prieteni, de colegi. De atunci însă, mi-e rușine să mai dau ochii cu prietenii, cunoscuții și stau mereu închis în casă, evitînd orice discuție, chiar cu părinții. Uneori mă simțeam cuprins de disperare, iar singurul lucru care mă liniștea, tulburîndu-mă totodată, era dragostea mea pentru M., o fostă colegă pe care o iubesc și acum, cu atît mai mult cu cît ea nu-mi mai dă nici un semn, cît de mic, de atenție. De cîte ori nu m-am întrebat în ce constă, de astă dată, vina mea, că o iubesc, ce rău fac prin asta? Și totuși, o înțeleg și pe ea. Gîndul că a iubit un „hoț" îi repugnă, sau poate că vrea să se ascundă de ea, de sentimentele ei.

După întîmplarea pe care v-am povestit-o, am început să uit aproape totul; am consultat un medic psihiatru, care mi-a spus că am suferit un grav traumatism psihologic. Am urmat în ascuns un tratament care, după cîteva luni, a început să dea rezultate, deși urmările n-au întîrziat să se arate: am rămas corigent la două materii, matematică și fizică. În prezent mă pregătesc asiduu pentru corigențe, pe care sînt sigur că le voi trece. Dar mai este și altceva care mă frămîntă: M... Dacă m-ar iubi ca înainte, aș fi cel mai fericit om din lume, din păcate nu-i tocmai așa. De aceea v-am scris, poate mă sfătuiți cum să-i recîștig dragostea pierdută. N-aș dori să-mi spuneți, cum mi-a spus tatăl meu: „Mai sînt și alte fete!" Poate că ați iubit și dv. la tinerețe pe cineva și vă dați seama ce înseamnă o iubire de adolescent".

Evident, îmi dau perfect de bine seama ce înseamnă o iubire de adolescent, tot așa cum îmi dau seama de ceea ce înseamnă o greșeală (gravă, foarte gravă!) la adolescență (mă refer la actul dumitale, absolut condamnabil). Dar n-are rost să te mai moralizez eu acum; pentru o vină — am mai spus-o — nu se dau două pedepse (e un principiu în justiție) și, dacă simt bine, din rîndurile d-tale, fapta te-a costat, sufletește, enorm. Sper să-ți fi fost învățătură de minte (de altfel, am lăsat scrisoarea mai la urmă, au trecut ceva luni de zile de cînd mi-ai scris, tocmai pentru că voiam să ieși din impasul în care erai — vezi corigențele, iubirea ratată, fără — neapărat — sfaturi din afară). La vîrsta pe care o ai, dispui de suficiente resurse pentru a fereca o amintire neplăcută, depășind necazurile care, firesc, au venit — drept replică — la încălcarea normelor etice. Sînt dornic să știu dacă M. a revenit la sentimente mai bune, dar așa cum îi cunosc eu pe adolescenți, cu imensa lor sete de echilibru și corectitudine, de dreptate, mă îndoiesc că-mi vei comunica lucruri prea vesele pe această temă (la anii aceștia, omul e mai intransigent, mai categoric, se teme de nuanțele intermediare, de gri-uri, alege mai degrabă extremele, albul sau negrul, iar imensa majoritate alege ALBUL). După atîta amar de vreme de la întîmplarea care ți-a provocat toate supărările (ca să nu mai vorbim de părinții dumitale, cum s-or fi simțit *atunci*), redeschid totuși discuția, repet, nu ca să te mai moralizez o dată, ci numai și numai pentru a te face să înțelegi că, într-un sens, fundamentală rămîne poziția dumitale față de vechea întîmplare, pe care, în forul interior, n-are rost s-o cataloghezi doar ca pe un „accident" („Mi-a furat cineva mințile"), ci — analizîndu-te minuțios — ca pe o reacție dovedind o anume lipsă de stabilitate în manifestări, lipsă poate de siguranță în existența (afectivă) etc. Acum, cînd sînt convins că lucrurile s-au mai estompat, fii propriul dumitale judecător. Convinge-te definitiv că principiile morale, cum este CINSTEA de pildă, nu-s simple precepte, abstracțiuni moștenite din gură-n gură; ele reprezintă și un reflex al *logicii* individului, așadar pot fi exersate, îmbogățite. În viață, din acest punct de vedere, vei putea oricînd, la orice vîrstă, să te perfecționezi în continuare. Cît privește dragostea, multiubita M, aștept confirmarea sau infirmarea presupunerii mele. Îți doresc mult succes în confruntarea cu dumneata (și sper, sincer, să nu fi fost prea drastic).

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UMOR STRĂIN

— V-am găsit pipa pe care ați pierdut-o! Era la mine în cameră!...

(LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

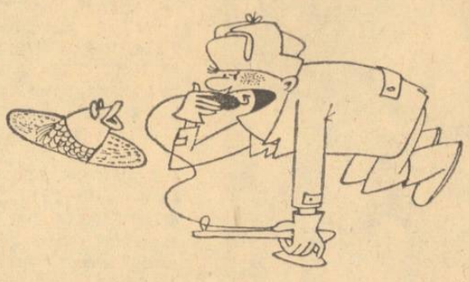

— Nu înțelegi? Îți mai arăt o dată cum să mușți...

(KROKODIL)

— Te rog, cel puțin în fața copilului să-ți controlezi vocabularul.

(JOURS DE FRANCE)

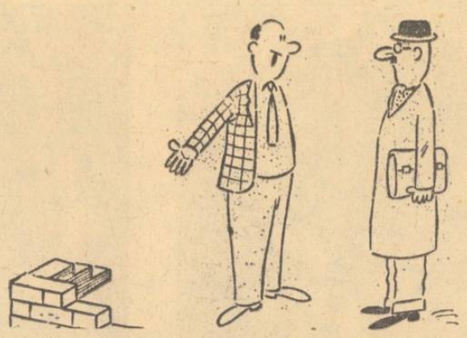

— Aș mai avea nevoie doar de un mic împrumut de la banca dv. pentru a-mi termina casa.

(QUIZ)

OREBUS

Nicolae Labiș

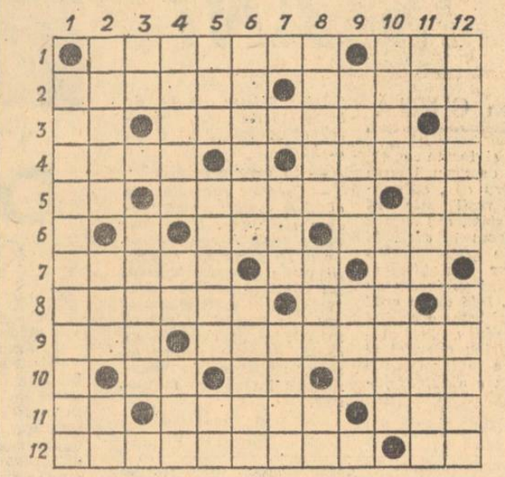

ORIZONTAL: 1. — „Cîntec de..." (poezie publicată în „Viața Românească" — 1959) — „Sînt douăzeci de..." (poezie compusă la ziua sa de naștere) 2. „Primele..." (volum de poezii — 1956) — „...comun" (publicat în „Tînărul scriitor" — 1955). 3. Nota redacției — „Cosma..." (titlul uneia din poeziile sale). 4. „Nicolae Labiș" — Locul campionului... 5. Radu Săndulescu — Ciupercă comestibilă — „...iubit (altă poezie). 6. Cote finale! — Diminutiv masculin. 7. Iubită — Final de odă! — Nota șapte... 8. Poezie din ciclul „Destinderi" — Legendă. 9. Tras de boi... — Pasăre care constituie titlul uneia din poeziile sale. 10. Asia! — Eterna femeie... — La fundul navei. 11 România liberă — Poezie compusă în anul morții sale — Holdă. 12. Ciclu de poezii, subintitulat „La douăzeci de ani" — Soarele piramidelor.

VERTICAL: 1. Poezie de început a ciclului „Intima comedie". 2. Poet român contemporan — Comună în Franța — Labiș Nicolae. 3. Nicolae Bălcescu — Sediul focului... 4. Discipol — Onomatopeea care a salvat Capitoliul... — Acum (mold.). 5. „...entuziasmului" (poezie din ciclul „Entuziasm")—Se învîrtește... — Folosire. 6. Pus pe pînză... — Popor antic. (pl.) 7. Puiul caprei — Formă de fruct. 8. Viețuit — A iubi (arh.) — Pasă la centru! 9. Împodobit — Întreprinderea de Transport Constanța. (abr.) 10. Localitate în Franța — Din Cosmos... (adj.) 11. Sodiu — „Rugul din..." (poezie din ciclul „Sadoveniene") — Lucrează la... roată. 12. „...comedie" (ciclu de poezii, pl.). — A seca o baltă.

Emilian ANDREI

Cuvinte rare: RIA — BACA — AMET

La sfîrșit

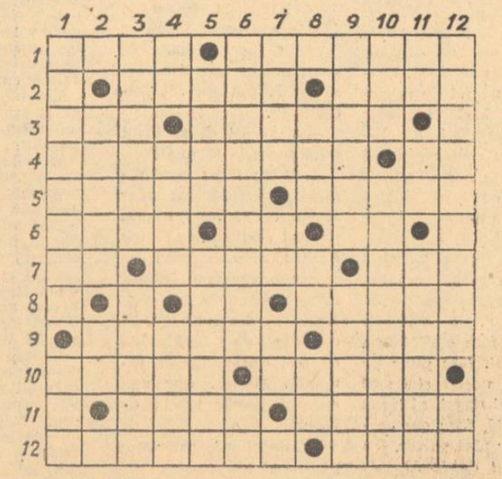

ORIZONTAL: 1. Oraș în Elam, ultima reședință a lui Darius, regele perșilor. — Merge primul în turmă... (dim.) 2. Prenumele scriitorului de la 9 orizontal. — „Ultima..." (arie din opera „Martha" de Flotow. — pl.) 3. A apărea. (pop.) — „Codașă" în temă... 4. Scriitor clasic român, autorul schiței „Ultima oră" — Codașă și... la urmă! 5. Scriitor nord-american din secolul trecut, autorul nuvelei „Ultimul meci" — Poet român contemporan, autorul poeziei „Ultimul asalt". 6. Arvună. (tr.) — Primul și ultimul pentru un... egoist. — Ultimul la pomană! 7. ...și ultimul la învățătură! — Cine merge astfel, ajunge ultimul... — A spăla. (pop.) 8. Radical chimic. — A lansat romanța „Ultima mea scrisoare". 9. Scriitor și poet român contemporan, autorul poeziei „Ultima scrisoare" — A pictat pînza „Ultima noapte a lui Mihai Viteazu. 10. Coautor al piesei de teatru „Ultimul tren" — Ultimul... 11. Localitate în Danemarca — Deșeuri de cinepă (pl.) 12. Scriitor român contemporan, autorul cărții „Ultima poveste". — Oraș antic în Libia.

VERTICAL: 1. Lucrează sticla. (pl.) — Ultimul cuvînt la... șah. 2. Cotul unui rîu. (reg.) — Bismut. (simb.) 3. Rășină exotică. — Ultimul dintre prosti... 4. Anton Ionescu — Localitate în Etiopia — Ultimul împărat roman din familia lui Octavian August. 5. Mare scriitor francez din secolul trecut, autorul povestirii „Ultima zi a unui condamnat". — Poreclă dată de musulmani celor de altă credință. (od.) 6. Autorul melodiei de muzică ușoară „E ultimul dans" — Capul familiei! 7. Interjecție. — Stă la coada substantivelor masculine... — Costel Chiriac. 8. Riu în Alsacia. — Eugen Barbu. — Ultimul șoc! 9. Locuitor al unui stat din U.R.S.S. — Transmite ultimele știri. 10. Roună (pop.) — Tin ușa... 11. Ultimul autobuz! — Ultima notă din gamă. — Aceasta. (pop.) 12. Autorul piesei de teatru „Ultima oră". — Ultimul inscris!

Zamfir BOTEANU

Cuvinte rare: ALAU — LAI — ORUF — OEAS — TAOLA — AITA — ILL

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ANUL 1821

Orizontal: **Gheorghiu — Vel — L — Taut — Asalta — Opere — Clošani — Gard — Florida — Ogiac — Emiri — R — Vie — Adoi — Imre — En — anunța — I — Z — A — Iman — A — Gram — Na — Alba — Vuire — Unan — Rivet — Nr — Ta — Padeș — Cai — Tîrgoviște — Ut — Ipsilanti — Ață.**

PE STRADA

Orizontal: **Lepin — Rezac — Ur — Vis — M — Ri — M — Taf — Labiș — C — Otic — Daniel — Solomonescu — I — MS — Vus — O — Petrescu — U — Se — Uia — Utan — Cremene — Imi — Olia — Unicat — Peltz — Olane.**

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Adusă la spital, după un grav accident de mașină, Camelia Iovan moare cu toată intervenția chirurgicală a doctorului Dumitriu. Lucru ciudat însă: la autopsie, datorită întrebuințării unui ser original, Gogu Pomișor ajunge la convingerea că tînăra Iovan a fost operată la trei ore după deces.

2 Bunicul hoinări multă vreme pe străzi. Ningea ușor, era o zi de la sfîrșitul lui ianuarie. Alsacianul dădea vădite semne de oboseală și cînd detectivul îi văzu ochiul albastru, imobil, pe care se așezase un fulg de nea, la fel de imobil și de rece ca și sticla cu irisul fals, se îndreptă spre o bancă din apropiere. Șterse banca cu batista și cei doi bătrîni prieteni își odihniră oasele trudite de atîta umblet. Era ora două din noapte și Bunicul nu voia să-l deranjeze pe căpitanul Alexiu la un ceas atît de nepotrivit. Detectivul scoase din buzunar un sandviș cu salam învelit într-un șervețel, îl rupse în două și, calmi, se înfruptară, cu o lenevie caracteristică celor în vîrstă, el și cinele. Alsacianul îi mulțumi stăpînului dînd din coadă, apoi, ca și cum ar fi simțit că pe sticla străină de corpul lui se așezase un corp și mai străin, cu laba unui picior dinainte, îndepărtă fulgul de gheață, a cărui răceală o simțea dincolo de stratul glacial, și el, al ochiului fals.

— Am îmbătrînit, copile, filozofă bătrînul. E noapte, sîntem numai noi și dacă mergem acasă vom fi la fel de singuri. Ca să nu fim atît de singuri e preferabil să ne lăsăm injurați de Alexiu; oricum, atunci cînd te injură un om e semn sigur că trăim, și noi vrem să trăim, nu-i așa?

Îi întîmpină Alexiu în persoană, îmbrăcat într-o pijama vărgată, exact cum avea una și Bunicul: roșu cu verde. Pijamaua era roasă ușor la unul din coate și detectivului nu-i fu greu să ghicească de ce. Căpitanul se scărpina și acum în acel loc cu o perseverență și plăcere de-a dreptul copilărească.

— Ți s-a întîmplat ceva, Bunicule?

— Cine-i, Ioane, se auzi din fundul unei camere un glas de femeie. Cine a venit?

— Miliția, cine poate să vină la noi, răspunse Alexiu și-l poftì pe Bunic înăuntru.

— Îmi cer scuze, domnule căpitan.

— Acum, dacă m-ai deranjat de ce-mi mai ceri scuze?

Bunicul îi povesti căpitanului motivul pentru care venise, și Alexiu nu rămase prea impresionat de povestirea detectivului, tot așa cum nu rămăsese nici Bunicul la început, cînd i-o spusese Gogu.

Căpitanul se scărpină la cot, bău apoi din vișinata rubinie și plescăi încet din buze.

— Am auzit astăzi ceva de cazul ăsta de la cei de la circulație. Pentru prima dată în cariera lor vine cineva nesilit de nimeni să spună că a omorît un om. Din cîte am înțeles, dumneata crezi însă că la mijloc e vorba de altceva...

Bunicul tăcu cîtva timp.

— Domnule căpitan, sînt sigur că am cuvîntul dumneavoastră că ceea ce vă spun va rămîne între noi...

— Dacă ești atît de sigur că-l ai, de ce-l mai amintești? zise Alexiu rizînd.

Detectivul zăbovi înainte de a-i împărtăși căpitanului părerea lui Gogu Pomișor. Pînă la urmă, își luă inima în dinți și-i spuse constatările autopsierului.

— Ce zici, domnule căpitan?

— Cred că Gogu s-a timpit de tot.

— Așa am crezut și eu la început, dar dacă el s-a putut timpi, în schimb experiența lui e reală și nu mă îndoiesc nici o clipă că are dreptate. Aveți ceva împotrivă dacă îmi permit să vă rog să-mi lăsați mie spre dezlegare acest caz? E iarnă și mi-e urît, domnule căpitan, credeți-mă...

— Prea ai spus-o încîlcit ca să nu fiu de acord, Bunicule, deși povestea n-are nici cap și nici coadă ca s-o poți apuca de undeva. Gogu ăsta a fost totdeauna un fricos. Te incită, în schimb el nu vrea să participe cu nimic. Adică eu mi-am eliberat conștiința, acum încarcă-o dumneata. Cam așa ar veni.

Din bucătărie se auzi un zgomot ușor de pași și peste cîteva clipe pe masă se văzură aburind două cești cu cafea.

Bunicul se înclină în fața femeii, modestă ca statură, dar în orice caz cu o jumătate de cap mai înaltă decît Alexiu, mai ales acum cînd căpitanul nu era încălțat cu cizmele lui cu taloane înalte.

Desen de Dorin DIMITRIU

— Ciudat, adică a operat o moartă, spuse Alexiu ca pentru el, și Bunicul zîmbi aducîndu-și aminte că și el reacționase cu întîrziere.

— În orice caz, domnule căpitan, n-am văzut în viața mea un mort care să rămînă cu această expresie de mulțumire pe față.

— Ascultă ce-ți spun. Asta este o farsă de-a lui Gogu. Mi se pare că iar vor ăia de la spital să-l pensioneze și-și dă importanță punîndu-ne pe noi pe jăratic. Mai acu cîteva zile m-am întîlnit cu el și mi-a zis, la un pahar, de drojdie, că la șaptezeci de ani o să-mi facă o figură de n-o să-l uit toată viața. Și mi pare că șaptezeci de ani a împlinit acum cîteva zile.

— Domnule căpitan, dumneavoastră vă poate face figuri, e în stilul lui, dar mie nu-mi face, de asta pot să vă asigur.

— Nu fi chiar așa de convins... Bunicule, lasă-mi o țigară, am rămas fără și dimineața pînă îmi cumpăr...

Bunicul lăsă pe masă două mărășești și se îndreptă spre ieșire.

3 Cînd ajunse la Panaitescu era aproape de ora șase dimineața. Ningea în continuare cu fulgi rari, iar noaptea, pictată cu alb, rămînea încă stăpînă peste oraș. Cu toate că nu dormise de loc, bătrînul detectiv nu se simțea obosit. În ultima vreme se odihnea din ce în ce mai puțin, dar lipsa de somn se părea să nu aibă prea mari influențe asupra lui. Aproape se bucura că are să-l deranjeze pe șofer, care, cu toată zgîrcenia lui și-ar fi dat jumătate din avere numai să poată fura dimineața încă o oră de somn în plus.

— Scoală-te, colega, te așteaptă fapte mari de rezolvat pe ziua de azi, parafrază Bunicul un filozof, dar cu toată fraza aleasă și plină de sensuri înălțătoare, Panaitescu, în afară de un mormăit lipsit total de discreție, nu dădu nici un semn că ar avea de gînd să facă ochi.

Numai cînd Alsacianul îi linse mîna, sări ca ars în sus, atît de treaz de parcă pînă atunci nu făcuse altceva decît să mimeze somnul.

— Ptiu, fire-ai al dracului de cîine! spuse șoferul și își șterse mîna încă umedă.

Bunicul îi povesti șoferului în cîteva cuvinte „cazul", fără să amintească nimic de Gogu Pomișor.

Panaitescu își trecă degetele de la mîna dreaptă, degetul mare și arătătorul, semn că încă din aceste prime clipe ale misiunii, latura materială nu-i era cu nimic indiferentă.

— Dragul meu, s-ar putea să luăm ceva, cum foarte bine s-ar putea să nu luăm nimic. În caz de nereușită, ai jumătate din pensia mea; în caz de reușită, cam tot pe-atît.

Panaitescu se strîmbă dar din respect pentru el, se mulțumi să tacă, știind că în orice situație bătrînul detectiv era om de cuvînt, lucru demonstrat de practica comună atît de îndelungată.

— Bine, maestre, fie cum zici. Dar vreau să-ți spun, maestre, că mie niciodată nu mi-a plăcut să am de-a face cu medicii din ziua de azi.

— Dragul meu, atunci sînt încîntat că ai înțeles punctul meu de vedere asupra lucrurilor și că în continuare, vom putea colabora în același înalt spirit de constiinciozitate. Mă bucur că ai înțeles.

— S-o crezi dumneata, maestre, că am înțeles. Eu am înțeles că dacă nu reușim îmi dai o mie de lei, dacă reușim tot atît. Asta am înțeles.

— Va urma —

INTERMEZZO...

DUPĂ 15 ANI

de Ioan CHIRILĂ

L-am întîlnit în oraș pe Constantin. L-am poftit la o bere, pentru ca „paharul de vorbe" să fie mai plin. A refuzat, spunîndu-mi, fără ocolișuri: „Sînt încă un antrenor prea tînăr pentru a intra într-un restaurant...". Așa se face că ne-am plimbat îndelung...

Pentru „încălzire" am atacat tema meciului cu Iugoslavia... Constantin s-a oprit din mers :

— Acest meci cu Iugoslavia, de la 21 aprilie îmi aduce amintiri.

— Vechi de 15 ani...

— Da. Vechi de 15 ani... La 22 aprilie 1956, am jucat la Belgrad cu Iugoslavia... Meciul acela de 1—0... Niciodată, poate, Iugoslavia nu a avut un atac mai puternic. Ți-aduci aminte? Oganonov — Milutinovici — Vukas — Bobek, Zebeț... Și dacă ar fi fost numai atacul !... Ți-aduci aminte linia de mijloc? Mitici — Boșkov... Selecționerul lor de ieri și cel de astăzi: Raiko și Vuiadin... A fost meciul meu de debut... N-am jucat din primele minute... Iugoslavii au început într-un tempo nemaiîntîlnit pentru mine... După pauză, cînd am fost chemat să intru — era și Dobay pe banca antrenorilor — am auzit un spectator din spate : „Bine că nu bagă un al treilea portar. Ar apăra probabil și mai bine decît ăștia doi"... Spectatorul își exprima și mai bine admirația față de Voinescu și Toma, care apăraseră cu adevărat senzațional... Am cîștigat atunci un meci mare...

— Ce spui de apropiatul nostru meci cu iugoslavii ?

— Fotbalul iugoslav e un fotbal mare, indiferent de epocă. Ieri a fost Zebeț, astăzi e Djaici. Ieri a fost Mitici, astăzi e Holțer... Meciul e, în acest timp și foarte greu, și nu atît de greu. Foarte greu pentru că „națională" Stelei roșii știe să atace și astăzi, așa cum a făcut-o acum 15 ani... Și nu atît de greu pentru că aproape întotdeauna noi am știut să jucăm cu iugoslavii. Iată de ce cred că un meci între o echipă care a pierdut cu 2—0 meciul împotriva Olandei și una care a învins Olanda cu 2—0 nu e dinainte jucat.

— Ce părere ai despre echipa noastră națională?

— Nu avem jucători de mare pătrundere. Ca să fiu sincer, asta e o boală veche... Multe echipe duc dorul „vîrfurilor"... Vest germanii îl au pe Gerd Müller, italienii l-au... avut pe Riva, Brazilia nici nu are nevoie de jucători de mare pătrundere, pentru că a dus jocul combinativ la perfecțiune... La noi, Dumitrache joacă mult prea puțin în 90 de minute. Neagu e încă prea nervos... Ceilalți sînt un fel de mijlocași, care lasă impresia că sînt înaintași. Bineînțeles că în aceste condiții victoriile se obțin greu...

— Ce crezi că le lipsește mai mult jucătorilor noștri?

— În primul rînd lovirea corectă a mingii și preluarea corectă a mingii. Ca la grădiniță... Aș face o dată un experiment. I-aș pune pe fotbaliștii noștri și mai ales pe cei tineri, să tragă la o poartă, fără obstacole și chiar fără portar. Un simplu șut de la 30 de metri în poarta goală... Crede-mă, statistica n-ar fi de loc strălucită... Ți-o spune un fost jucător care la văzut pe Baratki trăgînd 8 bare din 10 de la 20—25 de metri, pentru că A VRUT să tragă în bară.

— Și care e soluția ?

— Cred că centrele de copii și juniori nu au modele strălucite. Un fost mare jucător se decide greu să preia un centru. Și poate că are dreptate. La copii și juniori satisfacțiile sînt mult mai mici decît la seniori. Cred că trebuie făcut ceva în această direcție, pentru că situația actuală încurajează lucrul de mîntuială.

— Ce-mi poți spune despre munca ta de antrenor ?

— Herrera are dreptate. Poți fi cu conștiința împăcată numai dacă lucrezi 25 de ore din ...24. Cred că dușmanul cel mai mare al muncii de antrenor este rutina. Îmi pare foarte rău că Tache Macri a pierdut meciul de la Bacău...

— De ce ?

— A început tinerește, fără prejudecăți. Dacă ar fi avut succes, poate că acest succes i-ar fi determinat și pe alții SĂ ÎNCERCE...

— Ce crezi că ai făcut pînă acum la Steaua ?

— N-am făcut mai nimic. Mă străduiesc doar să fac ceva. Poate că am reușit să-l conving pe Pantea, că o extremă care nu pătrunde în careul advers e doar o fantomă. Poate că am reușit să-l conving pe Iordănescu că mai are multe de învățat... Poate... Dar mai e mult, foarte mult de lucru...

— Dă-mi un pronostic pentru 21 aprilie.

— Îmi ceri prea mult. Aș prefera să jucăm bine și să pierdem, decît să jucăm prost și să ieșim doar cu fața curată...

Campioni de altă dată

VĂ MAI AMINTIȚI DE FELIX ȚOPESCU?

de Victor BĂNCIULESCU

În 1933...

...și astăzi

Imediat după război, cîțiva oameni de bine, susținînd Organizația Sportului Popular, ne străduiam să menținem călăria în gustul publicului românesc. Trebuia să despovărăm acest sport de obsesia uniformei militare, deși nu era prea ușor. Pe de o parte lumea era sătulă de conflagrații, pe de altă parte fără cavaleriști nu era de conceput organizarea și manevrarea unui sport dintotdeauna și pretutindeni rezervat în primul rînd oamenilor cu tresc, pinteni și cravașă. Înseși amintirile mele erau legate de splendidele evoluții cavalerești ale regretatului etitor sportiv Ion Iliescu-Zănoagă pe terenul Școlii de aplicație a artileriștilor din Timișoara. Iar primele ședințe de democratizare a călăriei aveau loc la Academia Militară. Atunci și acolo l-am cunoscut, l-am întîlnit întîia oară pe Felix Țopescu, extrem de dinamic și volubil, zbătîndu-se pentru supraviețuirea sportului călare, a sportului său. Atunci și acolo am hotărît, împreună cu alții, să dăm calului — repudiat în transportul urban, înlocuit în sistemul mijloacelor de tracțiune, gonit de peste tot de o mecanizare excesivă și rapidă — să-i dăm deci calului singura posibilă și după părerea noastră cea mai nobilă întrebuințare : aceea de element sportiv, părtaș la bucurii și suferințe ou cel din șa. Acestei misiuni și-a închinat a doua parte a vieții — ca antrenor, arbitru, propagandist — călărețul de faimă europeană Felix Țopescu.

Cunosc probabil destul de bine cariera acestui as al echitației, de vreme ce mi-a cerut să-i scriu biografia, căreia i-a găsit el însuși chiar și titlul sugestiv, adevărat, cuprinzător : „30 de ani în șa". Am ezitat în fața prietenoasei oferte numai pentru a lăsa rara satisfacție — de a putea scrie despre tatăl său — lui Cristian Țopescu fiul, pe care-l știți atît de bine din emisiunile televizate. Privilegiul lui Cristian nu era numai acela de a fi cel mai apropiat membru de familie, deci deținătorul cel mai direct al amintirilor personale, ci avantajul lui consta și în faptul de a fi ținut de dirlogi, de a fi plimbat prin manej și de a fi încălecat o vreme aceiași cai ca tatăl său.

Sportul hipic, care cere memorizarea fulgerătoare a unui parcurs de obstacole, pentru a-l uita imediat după încheierea concursului, sportul în care stabilă e doar numirea pîrleazurilor, sportul în care ții minte doar că au fost — fără să le mai știi succesiunea — o rivieră, un zid, un oxer — sportul acesta a inventat premiile pentru a consolida memoria faptelor. Palmaresul călărețului Felix Țopescu este impresionant : un cumul de 514 premii, de-a lungul unei cariere în care a fost contemporan cu mai multe generații, de la înaintașul Vladimir Constantinescu, trecînd pe la Petre Kirculescu sau Henri Rang pînă la tot mai tinerii Vasile Pinciu, Oscar Recer, Dumitru Velea sau Cornel Ilin, constituind — cum singur spune — „șira spinării echitației românești". Numai această excepțională longevitate sportivă — poate chiar un record național — i-a permis să încalece 51 de cai în 133 de concursuri, dintre care 32 peste hotare. În birourile federației sau în propriul său apartament din str. Biserica Amzei nr. 27 s-au adunat, ca într-o expoziție, trofee, statuete, cupe, plachete, medalii — tot ceea ce au putut culege, cu muncă și sudoare, cal și călăreț. Al cui e meritul mai mare? Iată o întrebare care obsedează în toate sporturile în care contribuția este bivalentă: pilot sau mașină, motociclist sau motocicletă? Felix Țopescu răspunde : „Un călăreț mai bun cu un cal mai puțin dotat poate fi mai eficient decît un cal excepțional condus de un călăreț mai puțin îndemînatic". Deci nu Fulger, care s-a supus pulpelor călărețului de sute de ori în mari concursuri, deci nu Taifun care a simțit de nenumărate ori sugestia pinteniior, deci nu Bolero care visa cubulețul de zahăr final, nici Jolka de atitea ori temătoare (fără motiv) de cravașa omului, ci călărețul cu răbdarea lui în exercițiul de supunere a voinței calului, ci călărețul cu abilitatea lui în a face corp comun cu animalul, ci călărețul cu dexteritatea lui de a transforma o reacție normală (săritul obstacolului) într-o operă de artă care pe noi privitorii ne lasă cu gurile căscate. Admirația pentru săriturile lui Felix Țopescu au cunoscut-o nu numai Bucureștii, Sibiul, Craiova sau Tîrgoviștea, ci și Viena, Varșovia, Londra, Bruxelles-ul, Aachen-ul și Roma. Singura ambiție care nu i-a reușit a fost aceea de a se distinge și la Jocurile Olimpice de la Berlin (1936) unde au strălucit Rang, Apostol, Tudoran, Zahei. După un grav accident suferit la Verden, Felix Țopescu a ajuns în cîrje în orașul Olimpiadei. Opinia publică știa însă ce reprezintă acești sportivi. Ziarele vremii scriau : „Fără subvențiile grase... numai cu solda lor, cu virtuozitatea și sufletul lor... călăreții noștri ne-au adus victorii". Da, da, e greu de crezut : călăreții trebuiau să-și cumpere singuri caii ! Felix Țopescu a avut și el 19 cai, cumpărați din premiile cîștigate. Complimentul cel mai generos pe care l-au primit călăreții din generația lui Țopescu aparține însă lui Nicolae Iorga care a scris : „Pe cînd se speculează șansele puterii, pe cînd se pregătesc, pe lîngă afacerile de azi, ispititoarele afaceri de mîine... se găsesc tineri care cred că mijlocul cel mai bun de a-și servi țara e de a se înfățișa curagios înaintea concurenților de orice natie și de a dovedi acestor oameni cu tradiții mari că sînt în stare să-i învingă". Așa și-au binemeritat rozetele la timplă : Delfis la München sau Fulger la Nisa — ținuți în frîu de tînărul ofițer de carieră căruia i se imputa prin hotelurile din străinătate : „faci pe savantul !", pentru că între două concursuri învăța pentru examene.

Născut la Călărași (predestinare ?), la o dată pe care cu cochetărie o trece cu vederea, Felix Țopescu se apropia de apusul carierei sale sportive fără să fi concurat vreodată în orașul de baștină. El a încercat să dea evenimentului putere de simbol și în ultimul său concurs public — și primul la Călărași ! — colonelul Felix Țopescu a trecut ștafeta (într-o probă de ștafetă !) căpitanului Cristian Țopescu. S-a întîmplat în 1961. Stăteau în șa, alături, doi călăreți spilcuiți, cam de aceeași înălțime, pe la 1,70 m., cum îi stă bine jocheului, unul foarte tînăr și unul ce n-aveа nevoie să facă eforturi pentru a părea cu adevărat tînăr. Secretul stă nu numai în călărie, ci și în practica regulată a înotului, a gimnasticii și a mersului pe bicicletă.

Ultima oară cînd ne-am văzut, recent, concepea un articol despre psihologia călărețului pentru revista franceză „l'Information Hippique". Noul nostru confrate, membru al „Alianței internaționale a jurnaliștilor sportului hipic", se amăgește cu gazetăria. Marele regret al vieții sale rămîne acela de a nu fi devenit urmașul lui Kirculescu la conducerea echipei naționale hipice. Iar prima pasiune a vieții sale, dacă v-am spune că sînt femeile n-ar fi educativ și nici nu ne-ați crede. Așa că, mult mai aproape de adevăr, vom recunoaște că tot ce iubește mai mult călărețul Felix Țopescu sînt caii și muzica.

În acord perfect, cal (Avrig) și călăreț (Felix Țopescu) la concursul internațional de la București (1955)

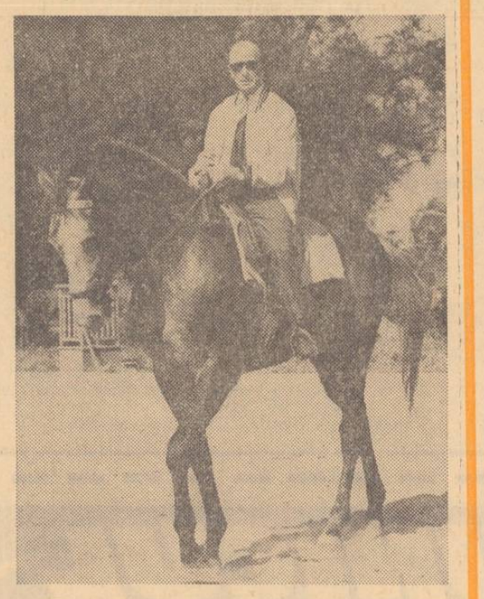

Ultima pasiune: Ringon, la Havana în 1969.

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

ÎNTRE DUMITRIU II ȘI DOBRIN. La început de sezon, revista „SPORT" lansa o interesantă întrecere între cei doi „regizori emeriți" ai fotbalului nostru, Dumitriu II și Dobrin. Ex-giulești eanul arunca mănușa și „băiatul din Trivale" o ridica. Primele manșe s-au scurs în avantajul lui Niki. O primă victorie, în testul Cooper, apoi partide aplaudate în etapele de început al returului. Din Pitești, nimic deosebit despre Dobrin. De vreo trei meciuri însă, asistăm la replica „fachirului argeșan". Barem, afirmă martorii oculari, jocul lui în fața lui Sport Club Bacău a reprezentat cele mai reușite 90 de minute de cînd Dobrin apare sub culorile formației piteștene, adică de cînd joacă... oficial fotbal. Ce cred, în acest moment al asaltului lor, cei doi „spadasini" ?

DUMITRIU II : „Trebuia să mă mai opresc nițeluș ! Mă distanțam prea mult, ce naiba ! Duelul n-ar mai fi interesant...".

Dobrin : „L-am lăsat pe Niki să sprinteze puțin. Să-i dau speranțe. Acum am forțat și eu. Sînt aici, lîngă el !"

Noi, noi să ne pregătim să urmărim replicile de la distanță ale acestor artiști ai balonului ; va exista cu siguranță un mare cîștigător în disputa lor — FOTBALUL.

NU-S NUMAI BUCHETE ȘI URALE. În marea lume a artiștilor balonului din Brazilia e foarte greu, chiar dacă te numești Ademir de Guia și ai ajuns o vedetă, să cucerești și unul dintre cele două locuri de mijlocaș în reprezentativă. Nimeni nu poate spune — sigur că nu va greși — că Ademir reprezintă mai puțin de cît Gerson sau Rivelino. Nimeni ! Zagalo trebuia totuși să aleagă. Și l-a lăsat pe Ademir de Guia acasă, plecînd cu ceilalți doi. Parcă din acel moment, care reprezenta el însuși o durere greu de suportat, pentru mijlocașul lui Sao Paulo au început nenorocirile și nereușitele.

Un accident, apoi decesul tatălui său. Și-acum o mică dramă care ne convinge că — oricît de multe ar fi buchetele și uralele în țara campionilor lumii — mai sînt destule puncte negre și în fotbalul lor, așa de mult lăudat. Ademir da Guia, nerestabilit după o bronșită destul de puternică, deși a stăruit să nu fie încă introdus în echipă, este obligat să joace în scopul salvării rețetelor. Cade iar la pat și zilele lui păreau încheiate. Cu multe eforturi a fost salvat. Dar nu se știe dacă și pentru fotbal. .

„DE CE N-AȚI AVUT MILĂ ȘI DE EI, MAICĂ ?"... Cu umoru-i înăscut, cu verva lui niciodată stinsă, Răducanu povestește cum — întorcîndu-se acasă după acel meci cu Universitatea Cluj, în care, se știe, „gigantul din Giulești" a spus „nu !" la trei mingi-gol — a participat la obișnuita „analiză" a partidei făcută de întreaga familie. După una, după alta, a intervenit și mama internaționalului nostru în discuție.

— Ricuță maică, mi-a plăcut cum jucași. De ce n-ați avut milă și de ei, maică ? De ce nu i-ați lăsat și pe ei să bage o dată mingea în poartă ? Că frumos jucară...

— Și n-avea mama dreptate ? Avea. Universitatea a jucat o repriză cum n-am mai văzut pînă acum, la întreruperea asta a campionatului, o echipă să joace. Parcă pe o parte mă durea că... trebuia să le opresc frumusețe de mingi. Dar, datoria înainte de toate ! Frumos, frumos dar campionatul e pe goluri nu pe note de impresie artistică, așa, ca la patinaj. Aici poți să joci cît de frumos, dacă n-ai învins nu se vede. Nu se vede în clasament..

ȘAH

• *MECIUL SMISLOV — PORTISCH.* Pentru cazul că la meciurile candidaților — penultima probă a sistemului competițional pentru titlul de campion mondial — se va ivi o indisponibilitate, trebuie desemnat, din vreme, un jucător rezervă. În acest scop, la Portoroz (Iugoslavia) a fost programat un meci de șase partide între fostul campion mondial Smislov (Uniunea Sovietică) și Portisch (Ungaria). Confruntarea este foarte disputată. Partida întîia s-a terminat remiză, a doua a cîștigat-o Portisch, iar în a treia Smislov și-a luat revanșa. Iată mai jos cele două partide decisive :

APĂRAREA SICILIANĂ. Alb — Smislov, negru — Portisch. 1. e4, c5, 2. Cf3, d6 3. d4, c : d4 4. C : d4, Cf6 5. Cc3, a6 6. Ne2, e5 7. Cb3, Ne6 8. f4, Dc7 9. f5, Nc4 10. Nf3, a5 11. a4, Cc6 12. Ng5, Cb4 13. N : f6, g : f6 14. Ne2, N : b3 15. Nb5+, Rd8 16. c : b3, Dc5 17. Dd2, h5 18. Td1, Re7 19. Df2, D : f2 20. R : f2, h4 21. Nc4, Nh6 22. Cd5+, C : d5 23. T : d5, b6 24. Thd1, Tad8 25. b4, a : b4 26. Tb5, Tb8 27. T : b4, Nf4 28. Td3, Thc8 29. Nd5 ?, Tc2+ 30. Rf3, h3 ! 31. g3, T : h2 32. Tc3, Tg2 33. Tc7+, Rd8 34. T : f7, T : g3+ 35. Rf2, h2 36. Th7, Tg1 37. Th8+, Re7 38. Th7+, Rf8 39. a5, h1 damă 40. T : h1, T : h1 41. a6, Re7 42. a7, Tbh8 și albul cedează. Dacă pionul a se transformă în damă, atunci urmează matul cu 43... T8h2 44. Rf3, Tf1+ 45. Rg4, Tg1+ 46. Rf3, Tg3 mat.

APĂRAREA OLANDEZĂ. Alb — Portisch, negru — Smislov. 1. d4, f5 2. g3, Cf6 3. Ng2, g6 4. Cf3, Ng7 5. b3, 0—0 6. Nb2, d5 7. c4, c6 8. 0—0, Ne6 9. Cg5, Nf7 10. Cc3, De8 11. Dd3, h6 12. C : f7, D : f7 13. f3, Cbd7 14. e4, d : c4 15. b : c4, Cb6 16. c5, Cc4 17. Nc1, Tad8 18. Tb1, Cd7, 19. d5, b5 20. d : c6, C : c5 21. Dc2, a6 22. f4, N : c3 23. D : c3, C : e4 24. N : e4, f : e4 25. 27. Nb2, Tf6 28. Na1, Dc5+ 29. Rh1, D : c6 30. Tbd1, e3+ 31. Rg1, Td2 32. T : d2, e : d2 33. Db3, Td6 34. Dc3, e5 35. Td1, a4, Dd5 26. a : b5, a : b5 Dc5 36. Rh1, De3 37. f : e5, Td3 și albul cedează.

RECORDURI ÎN PROBLEME CU MAT AJUTOR. În problemele cu mat ajutor — unul din cele mai populare tipuri din ramura neortodoxă a problematicii șahiste — sînt rare lucrările în care matul este dat după un număr mare de mutări. Datorită faptului că negrul îl ajută pe alb la crearea poziției de mat, compozitorii se găsesc în dificultate a crea poziții în care să existe o singură soluție atunci cînd manevrele ce urmează să fie efectuate sînt mai lungi. De aceea poate prezenta interes o problemă în care albul, cu tot sprijinul primit din partea negrului, nu poate da mat decît în... 28 de mutări !

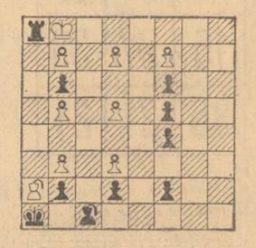

Problema a fost compusă de iugoslavul P. Ivanic și are următoarea soluție : 1. R : a 8, f3 2. Nb1, R : b1... 14. R : f3, 15. R : f4 16. R : f5 17. R : f6 18 Re6... 23. fl damă... 25. Dc7, b : c7 26. Re5, c8 damă 27. Rd4, Dh8 t 23 Rc4, Dc3 mat.

INTERVIUL CITITORILOR

cu CORNEL DINU

În numărul următor al revistei noastre vom publica răspunsurile cunoscutului fotbalist CORNEL DINU la întrebările cititorilor.

Numărul total al întrebărilor s-a ridicat la 455, bineînțeles, multe dintre ele vizînd aceiași problemă.

Deci, răspunsurile, pe săptămîna viitoare.

Desertul ideal...

de caise, cireșe, piersici sau gutui.

AUTOMOBILISM

Securitate pentru pieton

Riscurile pietonilor sînt mai mari decît ale automobiliștilor. Cel puțin așa reiese din statisticile încheiate în R.F.G. În 1970, peste 6 000 de pietoni au murit pe străzile acestei țări, ceea ce reprezintă mai mult de 50 la sută din numărul victimelor care și-au pierdut viața în accidente de circulație.

Un bilanț atît de alarmant a determinat „ADAC"-ul (Automobilclubul german), să organizeze în șapte landuri federale cite un concurs urban sau rural, sub motto-ul „Securitate pentru pieton". Cîștigătorii vor fi desemnați dintre acele comune sau orașe care se vor strădui cel mai mult să-i apere pe pietoni. În colaborare cu ministerul economiei din landul Hessa, 151 de orașe și sate din acest land, au completat chestionare speciale, în care se cer lămuriri cu privire la măsurile luate pentru securitatea pietonului. Concursul are scopul să reducă numărul accidentelor. Printr-o multitudine de întrebări bine precizate, el ajută administrațiile locale să capete o privire de ansamblu asupra problemei. În același timp, se pot face comparații cu celelalte municipii.

Speranța „ADAC"-ului de a micșora prin acest concurs numărul pietonilor accidentați se sprijină pe experiențe făcute în Statele Unite. Acolo, Automobil-clubul american (AAA), organizează concursuri asemănătoare, încă din anul 1939. În consecință, numărul pietonilor care își pierd viața în accidente de circulație a scăzut mereu, iar accidentele mortale s-au redus de la 40 la sută la 20 la sută. Cîștigătorii concursului din R.F.G. vor fi probabil premiați în luna mai 1971, cu certificate și premii în bani. Specialiștii în domeniul circulației urmează să primească drept premiu deosebit o călătorie de studii, care-i va duce prin diferite orașe cu merite speciale pe tărîmul securității în circulație.

În ajutorul reparatorului amator

Aflăm de la A.C.R. că prin filialele județene s-au pus la dispoziția celor interesați broșuri despre întreținerea și repararea automobilelor (pentru mărcile fiat 600 — 1 300 — 1 500 și Renault Gordini) care pot fi consultate sau cumpărate la comandă la prețul de 25 lei exemplarul. În afara celor existente la filialele A.C.R. mai pot fi comandate, la același preț, broșuri pentru mărcile Renault 10 Major, Renault 16, Moskvici, Skoda 1 000 MB și Fiat 850, iar într-un viitor apropiat și cele pentru Dacia 1 100 și 1 300.

Aceste mici cărți ale reparatorului amator cuprind descrieri ale diferitelor părți ale automobilului respectiv, pe ansamble și subansamble, funcționarea lor, penele care pot interveni, precum și sfaturi amănunțite referitoare la depanări, reparații, înlocuiri de piese uzate și altele.

Alpine Renault din nou în frunte

Alpine—Renault a obținut un nou succes de răsunet : locul întîi în raliul Italiei, unul din cele mai dure, desfășurat între San Remo și Sestieres, traversînd Alpii liguriени și piemontezi. Traseul străbătut a măsurat 2 560 km și a cuprins 19 etape speciale pe teren înghețat sau plin de zăpadă. Cît de „tare" a fost acest raliu se vede și din faptul că din cele 86 de echipaje care au luat startul, doar 20 au trecut linia de sosire.

Iată clasamentul primelor cinci locuri : 1. Andersson—Nash (cu Alpine Renault) ; 2. Ballestrieri—Bernacchini (cu Lancia) ; 3. Barbasio—Sodano (cu Lancia) ; 4. Darniche—Mahe (cu Alpine Renault) ; 5. Bisulli—Zanuccoli (cu Fiat 125).

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

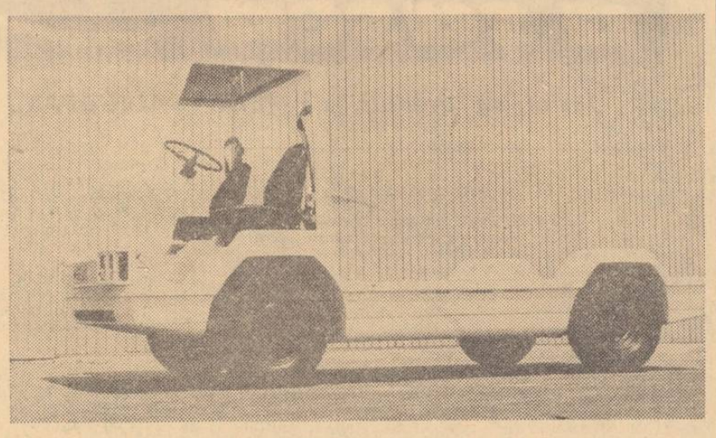

Transportor electric

Acest vehicul de transport nu face aproape nici un zgomot și este complet lipsit de gaze de eșapament. El a fost realizat la München, în cursul unui an și jumătate, iar recent a fost prezentat publicului. Acest electromotor poate fi utilizat în mod economic, după cum cred constructorii săi, în transporturile locale. Este adevărat că bateriile trebuie reîncărcate după 100 de kilometri, respectiv schimbate, dar demontarea și montarea lor durează mai puțin decît umplerea unui rezervor cu benzină. Viteza maximă a vehiculului este de 80 de kilometri pe oră, la o sarcină utilă de 1 000 kilograme. Șasiul, care poate suporta diverse încărcături, se compune integral din material plastic.

RESTAURANTUL CARAIMAN

Calea Victoriei nr. 116 — telefon 16.23.72.
În fiecare seară un atractiv program susținut de formația „CARMEN"
Soliști vocali: NOROCEL DIMITRIU și ANY COSMA
Serviciu ireproșabil — bucătărie aleasă
Preparate specifice bucătăriei spaniole și românești
Vinul casei — din podgorii renumite.
— (6230)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV Nr. — 707 — Sîmbătă 24 aprilie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

O BIOGRAFIE CU MAI MULTE VIEȚI EROICE

● Tăbăcarii lui Geo Bogza au trecut în umbra amintirii ● Cu încălțămintea produsă într-o singură zi s-ar putea încălța populația unor orașe ca Victoria sau Oțelul Roșu ● De la un inginer (fiul patronului) la 82 de ingineri (fii ai muncitorilor) ● Valoarea incredibil de mare a economiei de 1 la sută ● Arhivele Statului multiplică istoria de luptă a tăbăcarilor și cizmarilor

Pășind în clădirea combinatului de pielărie și încălțăminte de pe malul Dîmboviței duceam amintirea grea, apăsătoare a scrierilor lui Geo Bogza despre infernul tăbăcarilor. Ce viață poate fi mai grea decît aceea petrecută în mirosul insuportabil al pielilor rîncede, purtate în spinare, acrobatic, pe marginea bazinelor cu apa cleioasă de tanin, a pielilor scoase dintr-o zeamă și mutată în alta, din ce în ce mai mirositoare și mai vîscoasă?

În zadar cauți să-ți alungi aceste imagini, spunîndu-ți că, de alături, din celelalte pavilioane, ies grațioșii pantofi de damă ce așteaptă ritmul dansului sau superbele poșete care însoțesc plimbările pe aleile înflorite. Tăbăcăria, cu aerul său pestilențial, domină totul, totul, obligîndu-te să formulezi cu nerăbdare întrebarea primului ieșit în cale: cum este azi viața la secția pentru dubitul pielilor? Acest prim ieșit în cale a fost **N. OPRIȘOREANU**, secretarul de partid al combinatului, lucrător cizmar, fost ucenic la patron, venit de pe meleagurile Doljului să-și caute printre pielile crude, rivnita „fericire".

Sîntem în fața unui om înalt, cu spate lat (ce l-ar mai fi angajat patronul Grigore Alexandrescu la hamalicul tăbăcăriei), îmbrăcat ca toți ceilalți în halat albastru, vorbind cu demnitatea omului care are în urma sa o viață de muncă și care este investit cu încrederea celor care l-au ales.

— **Care e situația la tăbăcărie?** — ne răspunde el cu o umbră de zîmbet. **Să vă spună unul care a lucrat în trecut, acolo și lucrează și azi.**

Ne este prezentat mecanicul **CONSTANTIN LICA.** Să-l ascultăm:

CONFESIUNI

— Combinatul pe care îl vizitați — ne spune el cu aerul unui om care a ajuns la vîrsta sintezelor — **este de fapt o con-**

Const. SÎRBU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Una din modernele linii tehnologice

Decada cărții românești

ION DODU BĂLAN: „Nevoia de carte a crescut enorm"

(Pagina a 4-a)

GLOB MAGAZIN

Reportajul unei tragedii moderne din lumea capitalistă

ȘOMER LA 46 DE ANI

„Trăind zi de zi calvarul lui Lud Vollers, 46 de ani, concediat de patronii săi, un reporter-fotograf a realizat reportajul asupra problemei care obsedează astăzi o întreagă generație. Cu acest motto, revista „PARIS MATCH" își prezintă fotoreportajul care urmărește trista condiție a omului de 46 de ani, rămas într-o zi fără ocupație, în căutarea unui serviciu.

(Relatarea în pagina a 3-a)

INTERVIUL CITITORILOR

Astăzi răspunde CORNEL DINU

Văzut de NEAGU RADULESCU

(Pagina a 8-a)

AGENDĂ săptămînală

ZILE ALE UNUI PRESTIGIOS BILANȚ

Ne apropiem de ziua mării sărbători, ziua care marchează împlinirea a cincizeci de ani de cînd a luat ființă Partidul Comunist Român, pe care întregul nostru popor român s-a deprins să-l numească partidul nostru. Denumire care-și găsește firească explicație în lupta semicentenară a partidului, desfășurată pentru apărarea intereselor fundamentale ale patriei, pentru construirea societății eliberate de exploatare, pentru fericirea și demnitatea celor ce muncesc. Dragostea cu care întregul popor înconjoară partidul, atașamentul față de politica sa internă și internațională, față de opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, găsesc, în aceste zile, prilejul unei deosebite încununări. Și, ca de obicei la marile noastre sărbători, și de data aceasta faptele sînt cele care vorbesc despre sentimentele întregii noastre națiuni socialiste față de partid.

Zilnic, coloanele presei, emisiunile radioului și ale televiziunii se fac ecoul uriașului avînt care domnește pretutindeni, printre creatorii de bunuri materiale și spirituale. Angajamentele luate în cinstea sărbătoririi partidului se materializează și, foarte adesea, se depășesc. Cu deosebire emoționante ni se par rezultatele spectaculoase obținute în zone ale țării care, odinioară, din punct de vedere industrial, reprezentau pete albe

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„HIDROCENTRALELE" DIN CÎMPIA BĂRĂGANULUI

● Cei 1 000 de „anonimi" de pe strada Fîntînica ● Exponate de la cîteva grame la cîteva tone ● Întîmplările de la S.P.A. Pietroiu ● Buldozerele se retrag spre... orezării.

(Pagina a 2-a)

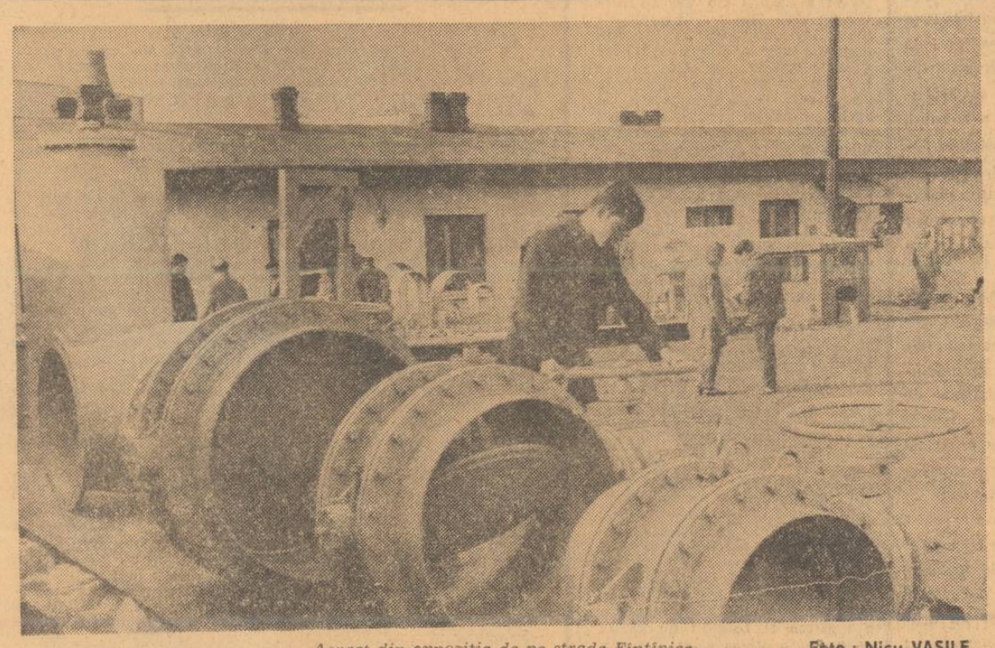

Aspect din expoziția de pe strada Fintinica Foto: Nicu VASILE

Monolog interior despre...

FIRESC

de Victor BÎRLĂDEANU

L-am întîlnit într-o zi cumplit de geroasă pe șantierul unei mari termocentrale. Vîntul ataca din toate părțile cu rafale dure, necruțătoare. Totul părea fragil și nestatornic în apriga învălmășire de curenți înghețați. În acest peisaj dezolant, un singur punct de reper: el. Cățărat la cîteva zeci de metri altitudine, prins virtos de o curea de susținere, își făcea cu un calm imperturbabil treaba obișnuită: suda tronsoanele coșului. Nimic nu părea în stare să-l clintească din post. Nici vîntul năbădăios, nici gerul care pătrundea pînă-n rărunchi.

Am stat de vorbă cu el la sfîrșitul schimbului. L-am supus unei noi rafale, poate ceva mai blajine: în-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

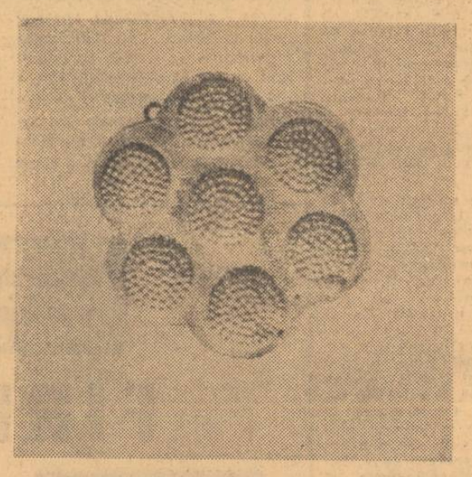

Unul din medalioanele diademei aparținînd unei domnițe (stînga) *și o paftă din argint aurit* (sus)

Mai există enigme?

TEZAURUL DE LA OLTENI

● Descoperirea unor tractoriști care lucrau pe ogoarele comunei Olteni din județul Teleorman.

● Numeroase bijuterii medievale găsite într-o tavă de argint de forma unei cupe antice.

● Semnul magic de pe una din paftale.

● O diademă care a aparținut unei domnițe din secolul al XV-lea și o acvilă bicefală asemănătoare cu aceea de pe costumul de cavaler al lui Mircea cel Bătrîn.

● Arheologul DINU V. ROSETTI relatează în pagina a doua despre importanța și semnificațiile istorice ale tezaurului descoperit.

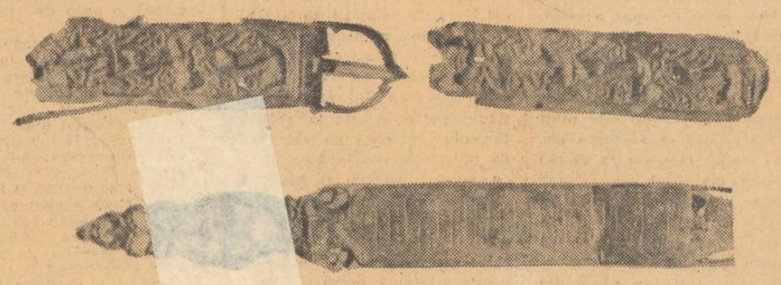

Curele de cataramе de curea încrustate cu motive

O BIOGRAFIE CU MAI MULTE VIEȚI EROICE

URMARE DIN PAG. 1

topire de fabrici preluate de la patroni, vreo 13 la număr. Cînd am venit aici în '39 aveam 15 ani. M-am îngrozit de ce-am văzut. Oameni alungați de acasă de mizerie veneau aici să care sacii de 100 kg. cu tanin și să ducă pe umeri, cu alții, pieile grele. Patronul nu îngăduia să se meargă încet cu încărcătura, căci fiul său, singurul inginer al fabricii, stătea ascuns după mașini, cu bonierul în mînă și pe care-l vedea că merge încet îl amenda pe loc, tăindu-i chitanța. Aveam și trei carcere, cînd fabrica era militarizată. Aici își petreceau „odihna" cei care dovedeau că nu sînt pe placul stăpînilor.

Constantin Lică

Îmi amintesc de grevele la care am participat. În fruntea lor se aflau frații Manole și Constantin Țiulescu și alții, unii pensionari acum, alții decedați. Muncitorii tăbăcari, prost plătiți, cereau un spor de un leu pe oră. Abia am obținut 50 de bani. Dar să lăsăm acele timpuri amare, pe care nu le vom uita. Mă bucur că am acum posibilitatea să lucrez în alte condiții. Munca în tăbăcărie s-a îmbunătățit. În locul bazinelor unde operațiile durau la talpă chiar șase luni, am introdus procedeul butoaielor cu tăbăcărie uscată și rapidă. Procedeul îmi aparține, fiind o premieră pe țară. Pieile sînt așezate în niște butoaie mari închise, suspendate, prin care trec aburi. În felul acesta munca se ușurează simțitor, diminuîndu-se și mirosul.

În adevăr, trecînd prin tăbăcăria vegetală (este și una minerală) am avut prilejul să constat că tăbăcarii despre care scria Geo Bogza sînt de domeniul amintirii, deși nu se poate spune că în tăbăcărie munca e ușoară și că ar adia o briză cu odor de trandafiri. Condițiile sînt însă altele. Incomparabil mai bune, iar eroii reportajului bogzian, prezentați în atmosfera tenebroasă a acelor vremuri, au căpătat un alt chip. Regret că nu l-am întîlnit pe șeful de echipă Vasile Arcuș, eroul unui reportaj scris acum cițiva ani de Marin Preda. Era în altă tură. Vasile Arcuș ca și Melnic Teodor Ghiață sînt tăbăcari care trăiesc altă viață, oameni care nu mai robesc în atelierele de scîndură, rămase doar în fotografiile expoziției documentare, organizată în cadrul combinatului.

Lucrarea pielor se face cu ajutorul unor mașini moderne, de mare productivitate. Există o mașină automată de vopsire a pielor, înlocuindu-se chinuitoarea vopsire manuală. De asemenea, sînt mașini pentru egalizarea și călcarea pielor și cîte altele pentru ușurarea muncii tăbăcarilor. În atenția comitetului de direcție stă introducerea unor noi utilaje și dispozitive pentru ca lucrul să fie tot mai lesnicios, mai omenesc.

LA PUTEREA A ȘAPTEA

În drumul prin combinat, altădată brăzdat de străzile care treceau printre fabricile particulare, am simțit acea tensiune entuziastă, caracteristică apropierii marilor sărbători. Aniversarea semicentenarului partidului stimulează energiile, sporește angajamentele. Pretutindeni, cei peste 3 500 de muncitori, între care 82 de ingineri, mulți proveniți din familii de muncitori, 71 maiștri și 138 tehnicieni sînt preocupați a da viață angajamentelor, făcute publice prin pancartele întîlnite în labirintul de secții, laboratoare, depozite.

Nicolae Oprișoreanu

Combinatul de pe malul Dîmboviței deține o pondere importantă în sectorul pielăriei și în călțămintei. Proporțiile se pot deduce chiar fără să ceri sprijinul scriptelor. Dacă s-ar economisi un procent de unu la sută din producție s-ar putea obține valoarea fie a 38 000 perechi încălțăminte, fie a 100 000 kg talpă sau a 23 000 metri pătrați de piele. Valoarea acestui unu la sută este edificatoare, mobilizînd mărirea producției întregului combinat.

Secretarul N. Oprișoreanu și tehnicianul Ion Boldișor, membru în biroul comitetului de partid, în timpul vizitei prin combinat, continuă să ne schițeze dimensiunile acestuia. Ce reprezintă el la ora actuală? Desigur, o mare sursă de produse, de calitate superioară.

Șapte magazine proprii, în București și în alte orașe desfac produsele cu marca „Mondial" și „Bourul". Altele vor fi deschise la Galați, Ploiești și în alte orașe. Peste 9 000 perechi de încălțăminte ies zilnic de pe porțile combinatului, reușind să asigure necesarul unor orașe ca Victoria sau Oțelul Roșu. În comparație cu 1948, producția globală a crescut de aproape șapte ori. Zece benzi mecanizate fabrică o gamă largă de produse, concepute în serviciul propriu de creație, la curent cu tot ceea ce este nou pe plan internațional. Combinatul recepteză moda nouă și lansează moda nouă. Și este explicabil: aproape jumătate din producție este vîndută peste hotare, ajungînd pînă în Americi. Noile cereri din alte țări, ne prilejuiesc o figură de stil, cu o bază de adevăr: „Mondialul" cunoaște încetul cu încetul lumea, cucerește clientela sa internațională, intrînd în confruntare cu firme avînd vechi blazoane.

Ion Boldișor

Îmbunătățirea calității, obiectiv principal al combinatului, se reflectă în sumedenie de concursuri desfășurate între muncitori. De curînd s-a încheiat unul între șantaților, situînd în fruntea listei o tînără muncitoare. Concursurile sînt dificile pentru că și pretențiile producției, atît de diversificată, depășesc limitele obișnuitului. Pentru că dacă „Mondial" luptă să cucerească lumea clientelei sale, tot el trebuie să se îngrijească și să o mențină.

TE SALUTĂM CU RESPECT NECUNOSCUTULE...

Într-o sală, transformată ad-hoc în tipografie, am fost martorii unei scene mișcătoare. La o mașină se multiplicau documente legate de trecutul de luptă al muncitorilor tăbăcari. Dintr-un vraf de dosare ale Poliției Capitalei se reproduceau manifeste incandescente, prin conținutul lor, redactate de tăbăcari și cizmari, se reproduceau ordine de urmărire ale poliției, împotriva celor care, după cum spunea poetul, ar fi aruncat cu calapodul în acele orînduiri nedrepte, procese-verbale de anchetă etc.

Inițiativa secției București a Arhivelor Statului de a pune la dispoziția combinatului astfel de mărturii este meritorie. Ele vor îmbogăți colțul muzeistic, alăturîndu-se filmului documentar și monografiei ce se scrie în prezent de un grup de cercetători.

Din vraful de documente revelatoare, privirile ne cad pe unul, ce ne-a apărut întîmplător. El descrie odiseia muncitorului cizmar Ion Popescu, zis Șchiopul, din cauza infirmității sale. Originar din Ploiești, în vîrstă de 33 de ani, necăsătorit, avînd de întreținut o casă grea, compusă din mamă suferindă și trei surori, și ele necăsătorite, Ion Popescu este anchetat pentru „instigare", pentru participare la activitatea cercului „România muncitoare". Faptele se petreceau în primii ani ai secolului încadrîndu-se în efervescenta mișcare a tăbăcarilor și cizmarilor. În ciuda repetatelor arestări, Ion Popescu rămîne neînfricat, pe aceeași poziție, mărindu-i-se dosarul. Dar mulți ca el au fost. Să nu uităm că această breaslă și-a legat, în istoria țării, numele de marile bătălii social-politice, că plecînd din atelierele mizere de pe malurile Dîmboviței, au urcat pe dealul Parlamentului spunîndu-și cu hotărîre cuvîntul asupra destinelor țării, chiar fără a ajunge la tribuna dezbaterilor. Și glasul lor a răsunat puternic și autoritar.

Acele documente scoase la lumină, vorbind despre un Ion Popescu-Șchiopul, anonim ca atîția alții, vorbesc despre lupta unui detașament al eroicei noastre clase muncitoare. Așezate la vedere, într-o expoziție, ele vor prilejui muncitorilor de azi să cunoască trecutul de luptă al înaintașilor, să cunoască, prin intermediul faptelor, adevărul că Partidul Comunist Român, semicentenarul nostru partid, este continuatorul luptelor seculare ale poporului român pentru libertate și progres, a luptelor despre care documentele puse la dispoziție de Arhivele Statului glăsuiesc cu amănuntele cele mai concludente.

Const. SÎRBU
Fotografii: Octavian STĂCESCU

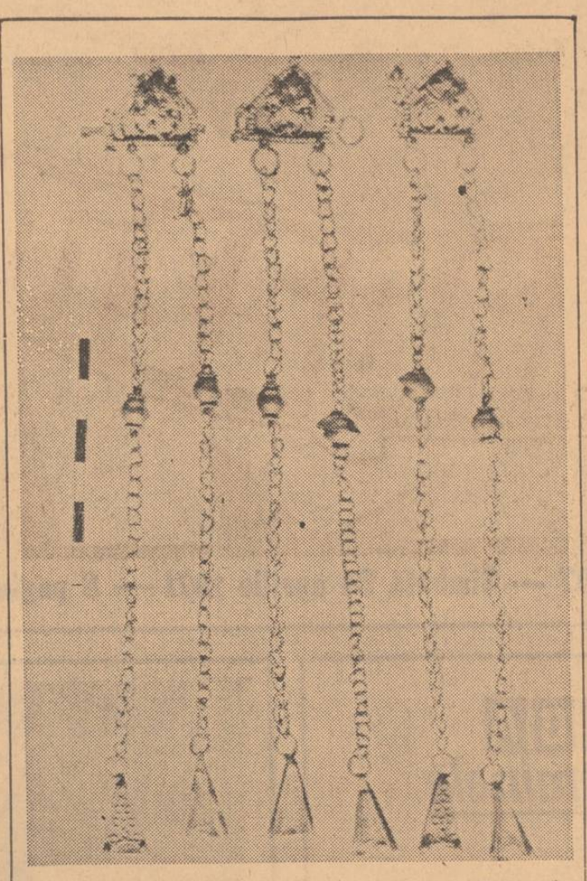

Podoabe pentru frunte făcînd parte dintr-o diademă de argint aurit

„HIDROCENTRALELE" DIN CÎMPIA BĂRĂGANULUI

de Const. AMARIȚEI

S-ar putea crede, astăzi, că a fost o glumă amplasarea întreprinderii de instalații și montaje a Departamentului îmbunătățirilor funciare pe strada Fîntînica din București. Singurii specialiști din țară în montaje de stații de pompare pentru sistemele de irigații, prin mîinile cărora, fără exagerare, a trecut și continuă să treacă aproape întreaga apă a rîurilor noastre, și-au stabilit sediul în singurul loc al Bucureștiului care, prin numele pe care-l poartă, le-ar putea defini unul din lucrurile ce-i caracterizează modestia.

Și Fîntînica se pare că a fost un nume predestinat. Sînt aproape trei ani de cînd a luat ființă acest colectiv care adună aproape 1 000 de oameni și anonimatul lor se păstrează încă. O mie de „anonimi" dar de ale căror nume sînt legate nu mai puțin de 200 stații de pompare montate în sistemele noastre de irigații.

Ce înseamnă, de fapt, o stație de pompare?

Înseamnă, nici mai mult nici mai puțin, o hidrocentrală. Cu singura deosebire că aici nu mișcarea apei produce energia electrică ci invers: energia pune în mișcare apa pe căi de beton sau conducte de oțel, la zeci de kilometri distanță.

Pe Valea Carasu se găsește una dintre cele mai mari stații de pompare din Europa: Basarab—Pădure, semnată de oamenii lui I.I.M. Aici, 8 agregate de pompare totalizează o putere instalată de 64 MW. N-avea, în trecut, întreaga Dobroge cît are acum un singur motor din stația Basarab—Pădure. La „km 18" în același sistem, o altă stație de 8 agregate asigură un debit de apă de 12 vagoane pe secundă, echivalînd debitul Oltului, la Poarta Albă, numai 5 pompe pulsează în fiecare secundă 100 metri cubi de apă.

Iată cît amar de apă pun în mișcare numai trei din cele 220 de stații montate de oamenii care au plecat pe șantierele de irigații de pe o stradă cu nume simbolic: Fîntînica.

Eram într-o zi în curtea întreprinderii unde vizitam, însoțit de inginerul **VICTOR CUCOANEȘ**, directorul acestui colectiv, expoziția organizată aici cu aparate și dispozitive noi asimilate și experimentate de I.I.M. pe șantierele de irigații. Fiecare dintre exponate, de la cele care cîntăreau doar cîteva grame pînă la cele de cîteva tone, vorbeau de competența profesională a unui întreg colectiv hotărît să nu rămînă în urmă, capabil prin forțe proprii să dețină întîietatea.

Deci, în loc să importăm producem în țară vane, clapeți, instalații de vid, relee de vacuum etc. Ce valoare are fiecare? Să vă povestească inginerul șef **VASILE MATACHE.**

— Este greu de spus o cifră. Mă refer la o cifră reală, cît mai exactă. Sigur, fiecărui nou produs asimilat de noi i se face și un calcul de eficiență. Dar, în realitate, valoarea lui este mult mai mare. Am să vă spun povestea stației Pietroiu ca să mă înțelegeți mai bine.

Era în primăvara anului trecut. S.P.A. Pietroiu este una din stațiile complet echipate cu instalații românești. Singure, vanele disc, trebuiau aduse din import. Ai noștri încă nu preluaseră montajul, constructorii mai lucrau la cheson. Și totuși aveam tot ce ne trebuie (pompe, motoare) ca să punem parțial în funcțiune stația, ceea ce ar fi însemnat ca o suprafață de 21 000 hectare să poată fi irigată cu un an înainte. Am analizat o dată și încă o dată fiecare amănunt și am hotărît: să lucrăm paralel cu constructorul. L-am detașat acolo pe unul dintre cei mai buni tehnicieni ai noștri, Mircea Florescu, și i-am dat întreaga putere de decizie. Stația este amplasată la cîțiva metri de Dunăre. Chesonul nefiind gata, exista riscul ca apa Dunării să inunde, în cazul cînd digulețul de pămînt ce ne apăra oamenii ar fi cedat, stația și o dată cu aceasta întregul șantier. Montajul a fost executat în aceste condiții.

Pentru punerea în funcțiune a stației era însă nevoie de spargerea digulețului pentru ca apa Dunării să intre în cheson. Aceasta însemna inundarea stației cu bună știință. Ce era de făcut? Ca să renunțăm la cele 21 000 hectare nici vorbă. Și atunci i-a venit cuiva ideea să alimentăm stația prin sifonare. Lucrarea n-a durat mai mult de cîteva zile după care am primit comunicarea: S.P.A. Pietroiu pompează. Pe 21 000 hectare a început udarea. Exploatarea stației era asigurată de echipa de montori condusă de Mircea Florescu.

Totul mergea normal cînd într-o noapte, fix la orele 12, o întrerupere de curent oprește motoarele pompelor. Stația este în pericol să fie inundată, paradoxal, nu de apa Dunării, ci de apa pompată în bazin și care acum revenea în stație. Ca să se închidă vana, o vană manuală de fabricație internă, era nevoie de o oră, timp în care practic stația ar fi fost complet acoperită de apă. S-a dat alarma în tot șantierul. Constructorii au venit cu cîteva motopompe dar pînă la urmă s-au dovedit neputincioase să salveze ceva. Digulețul de pămînt începea să cedeze, ceea ce ar fi deschis drumul și apei din Dunăre. Inundația s-ar fi putut produce în cîteva minute.

Oprirea curentului dezamorsase și sifonul „Ce-ar fi să-l amorsăm din nou?" s-a întrebat electricianul Ion Munteanu care tocmai se găsea în schimb. Ideea lui s-a dovedit salvatoare. Apa pe care o pompase stația în bazin se întorcea acum în Dunăre prin sifon. Patru oameni, la vană, au reușit să oprească șuvoiul. Totul nu a durat mai mult de trei sferturi de oră. Stația a intrat din nou în regim. Pe 21 000 hectare apa pulverizată izvora din stația de la Pietroiu. Dacă am fi avut asigurată din import vana disc, automat accesul apei ar fi fost stopat în 12 secunde. Astăzi acest tip de vană este în fază de prototip. Ne-am propus să-l asimilăm în țară.

Peste cîteva zile întregul sistem de irigații Pietroiu—Ștefan cel Mare (22 de stații, 60 000 KW) va intra în exploatare. 55 000 hectare vor primi apa Dunării. 55 000 hectare își vor dubla producția încă din acest an. Și totul pornește de la S.P.A. Pietroiu, echipată cu agregate de fabricație românească. Dar pe autorii lucrării îi găsiți la nr. 41 pe strada Fîntînica din București. Sînt specialiști în stații de pompare...

Buldozerele lor se retrag în aceste zile spre orezăriile de la Oltenița. 2 000 de hectare, 4 stații de pompare. În curînd va începe și aici montajul...

ZILE ALE UNUI PRESTIGIOS BILANȚ

URMARE DIN PAG. 1

pe hartă. Faptul că, prin părțile Ialomiței, numai depășirile de plan se ridică, în aceste patru luni, la ordinul zecilor de milioane, că de aci produsele industriale exportate au depășit valoarea planificată cu aproape patru milioane — ei bine, acest fapt numai ar fi fost de domeniul visului cu un deceniu în urmă. La fel se întîmplă și pe meleagurile Buzăului, ale Teleormanului, ale Vasluiului, ale Harghitei și ale altor județe, a căror oameni muncii din județele cu o economie mai dezvoltată, ale căror realizări raportate astăzi dezvoltare economică este un fruct al politicii partidului de înflorire a tuturor zonelor țării. Cu atît mai mare este satisfacția partidului oferă imaginea unei economii moderne pe deplin înfloritoare, sau a celor de pe marile șantiere, ale puternicelor noastre izvoare de lumină și energie, sau a celor de pe ogoarele patriei, care, în această primăvară însorită, dedică aniversării partidului eforturile lor pentru belșugul recoltei viitoare.

Bogata noastră viață științifică și culturală cunoaște, de asemenea, zile de bilanț. Prestigioase reuniuni științifice scot în evidență marile succese obținute datorită măsurilor luate de partid pentru dezvoltarea cercetărilor, pentru stimularea gîndirii creatoare și pun jaloane ale activității viitoare aflată în slujba înfloririi continue a patriei. Prin bogate manifestări, oamenii de artă fac și ei bilanțul creației românești „al succeselor ei. Întîmpinînd aniversarea partidului, știința și cultura noastră își dovedesc, de asemenea, prin fapte, înalta lor partinitate, puternicul lor patriotism și atașament față de nobilele idealuri ale socialismului.

Primele luni ale acestui an, activitatea plină de entuziasm creator desfășurată în cinstea aniversării partidului, stau mărturie că programul elaborat de partid a fost însușit de poporul român ca propriul său program. Întîmpinînd sărbătorește aniversarea unei jumătăți de veac de la crearea Partidului Comunist Român, întregul popor își consacră neabătut eforturile înfăptuirii înaltelor țeluri de dezvoltare multilaterală a patriei pe drumul civilizației socialiste, al progresului și bunăstării.

AGENDA săptămînală

Monolog interior despre... FIRESC

URMARE DIN PAG. 1

trebările profesionale ale reporterului. Mi-a răspuns scurt, la obiect. Fără înfloriturî și patetisme. Părea numai mirat. De ce mi se înfățișase atît de ieșită din comun munca lui obișnuită, la înălțime? Că era ger? Că bătea vîntul? Bine, dar era firesc, doar ne aflam în plină iarnă.

Răspunsul acesta l-am auzit nu o dată în peregrinările mele gazetărești. Oameni care săvîrșiseră fapte dintre cele mai neobișnuite, perfect încadrabile noțiunii de eroism, le considerau deplin normale, simple concretizări ale unor „îndatoriri de serviciu". Și nu era în răspunsul lor nimic pozat, nimic confecționat ori artificial. Tocmai această sinceritate pură, absolută, conferea nu numai actului în sine, dar și nedumeririi pe care le-o provoca entuziasmul privitorului ocazional, o aură de indicibilă emoție.

Tentația senzaționalului — prezentă irezistibil în stiloul oricărui reporter care se respectă — îmboldește adesea la zugrăvirea exclusivă a spectaculosului unor asemenea fapte. Mai puțin zăbovim asupra sensului adînc al acestui firesc. Ce elemente etice îl generează și îl structurează, ce coagulant interior îi determină amplitudinea rezistența dinamismul și, mai ales, superba, detașata simplitate?

Există o realitate indiscutabilă pe care mi-a relevat-o străduința de a cunoaște și a descifra mobilurile profunde ce stau la temelia faptelor de genul celor amintite. Și anume — un acut sentiment al responsabilității sociale. Oamenii aceștia și-au încorporat atît de organic comandamentele morale comuniste în modul lor de a gîndi și a trăi, le-au asimilat atît de hotărîtor în acțiunile lor cotidiene, încît, efectiv, nici nu mai pot concepe măcar că ar putea exista și un alt fel de a viețui, de a respira, de a munci. Viața lor devine o înlănțuire firească de acte responsabile în care se afirmă plenar întregul lor potențial de umanitate.

Profilul moral ce se alcătuiește din mii de asemenea atitudini și comportări individuale poartă pecetea unei sinteze superioare adînc semnificative pentru climatul etic al întregii noastre existențe sociale. Cînd vorbim despre constructorul socialismului, în sensul unui etalon viu, real, de valori omenești, tocmai la aceste dăruiri supreme ne gîndim, tocmai la cei ce le ilustrează reflectăm. La magica — și, în fond, atît de umana — osmoză între extraordinar și normal conținută în fapta lor. La redimensionarea noțiunii de extraordinar spre a o ridica pe piscurile firescului.

Undeva, pe un șantier, la gura unui furnal, într-un laborator, se petrece chiar acum, sînt convins, o nouă asemenea osmoză. Căci ea însăși se dovedește a fi, dacă privim cu atenție în jur, o apariție mereu nouă firească în peisajul nostru social și moral.

Victor BÎRLĂDEANU

Tezaurul de la Olteni

de Dinu V. ROSETTI

Timp îndelungat pămîntul a fost locul de păstrare a unor bunuri materiale ascunse vremelnic spre a fi ferite de jaf sau distrugere în urma unor pericole iminente. Adevărate comori cuprinzînd bani sau obiecte prețioase au fost îngropate, multe rămînînd ascunse în pămînt, fie pentru că foștii lor proprietari au murit pe alte meleaguri, fie datorită faptului că atunci cînd aceștia s-au reîntors n-au nimerit locul tezaurizării. Depunerile încredințate pămîntului conțin elemente care corespund timpurilor respective, dîndu-ne astfel putința de a stabili momentul cînd au fost îngropate. De exemplu, unele descoperiri din evul mediu din țara noastră au fost datate, datorită monedelor găsite în acele locuri, monede care ne dau indicii asupra emiterii lor și a timpului cînd au circulat. Astfel s-au datat cîteva tezaure care conțineau monede de la Mircea cel Bătrîn ascunse în timpul raitelor lui Bajazid sau datorită asprilor turcești — bătuți sub Murad al III-lea, bani îngropați împreună cu obiecte prețioase pe vremea incursiunii lui Sinan Pașa —, a fost identificată epoca ascunderii unor averi.

COMOARA DIN TAVA DE ARGINT AURIT

Nu de mult, un tractor a dezgropat o adevărată comoară. În timp ce lucrau pe ogoarele comunei Olteni, din județul Teleorman, tractoriștii au avut surpriza de a observa că în urma mașinii, printre brazde, luceau mai multe obiecte, unele dintre ele împodobite cu frumoase pietre colorate. Cu acest prilej s-a găsit un vas în formă de tavă, din argint aurit, cu marginea ondulată în 16 lobi, margine care se îngustează spre fundul vasului. Decorată în relief, cu un medalion care redă un animal fantastic, poate un zgripțor, tăvița prezintă rozete și motive vegetale stilizate, forma ei fiind asemănătoare cupelor antice greco-romane, iar decorul o îmbinare dintre arta bizantină cu cea orientală în veacurile XIII—XIV. **Tăvița a servit drept ambalaj unor podoabe prețioase: cercei, diademe, pandantive, aplice, catarame și capete de curea, toate din argint aurit și pietre semiprețioase.**

DIADEMELE UNOR DOMNIȚE DIN VEACURILE TRECUTE

Patru perechi de cercei precum și garniturile pentru frunte și timple sînt dintre cele mai frumoase piese ale tezaurului. Alcătuită din plăci de argint și pandantive prinse în lănțuguri, una din diademe, iar cealaltă avînd o pereche de medalioane mari care prind într-un chenar din sîrmă și filigran de argint aurit cîte o piatră semiprețioasă, cununile își găsesc înrudire cu salba de la biserica domnească din Curtea de Argeș, salbă descrisă de Alexandru Odobescu în lucrarea „Cîteva ore la Snagov". **Astfel de cununi împodobeau capul domnițelor și jupînițelor de pe vremuri, încadrîndu-le cosițele de-a lungul obrajilor. Ele se pot vedea și astăzi pe frescile din lăcașurile ctitorite de voievozii români.** Cunoaștem și o analogie la Streja-Cîrțișoara (Țara Făgărașului), unde diadema este datată din secolul al XII-lea datorită unui solidus de la Ioan al II-lea Comnen. În ceea ce privește originea acestor diademe ea se pierde în negura timpurilor, în acest sens se poate aminti una dintre cele mai vechi, găsită la Troia, păstrată acum în muzeul de etnografie și istorie din Berlin.

TALISMANUL MAGIC

Printre piesele care aparțin tezaurului descoperit la Olteni, sînt și cîteva aplice ornamentale care se coseau pe veșminte. Acestea se aseamănă cu aplicele care împodobeau rochia de mireasă a reginei Agnes, soția lui Andrei al III-lea (1290—1301), rochie păstrată fragmentar într-o mănăstire din Elveția pe ea aflîndu-se peste 1 300 de astfel de piese de argint aurit.

COMOARA DE LA OLTENI

Podoabele descoperite la Olteni ridică problema posesorului lor și a momentului cînd au fost îngropate acolo. Prezența acvilei bicefale este îndeajuns de grăitoare, relevînd faptul, foarte probabil, că tezaurul a aparținut unui înalt demnitar al epocii respective sau chiar domnitorului, după cum existența diademelor arată că piesele respective erau ale unor domnițe sau ale unor femei din preajma curții domnești. În ceea ce privește datarea complexului de orfevrărie, întîmpinăm anumite impedimente datorită faptului că tezaurul conține podoabe care pot fi atribuite fie epocii lui Mircea cel Bătrîn fie altor epoci. De exemplu, aplicele în formă de ancore duble le regăsim în veacurile XII — XIII dar și în complexe databile la sfîrșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea. Amestecul de piese provenind din diferite epoci înlătură însă presupunerea că tezaurul a fost îngropat de un negustor, într-un moment de pericol, și întărește prezumția că **podoabele au fost ascunse de o familie care le păstra drept moștenire de mai multe generații.** Ipoteza este întărită și de acel semn magic de pe pentagrama paftalei, semn aparținînd unei personalități din apropierea domnitorului.

Privitor la locul unde s-a găsit tezaurul, el este pe marginea unui drum de largă circulație pe atunci, drum care întretăia căile de legătură între apus, răsărit și sudul balcanic. Obiectele descoperite la Olteni îmbogățesc seria tezaurelor similare din evul mediu, relevînd încă o dată arta meșteșugarilor de acum 6—7 veacuri, tezaurul găsit fiind în același timp martor tăcut al unor fapte puțin cunoscute...

Aplice de centură. În rîndul doi, trei dintre ele redau imaginea acvilei bicefale

Mai există enigme?

toate cu motive ornamentale diferite.

Capetele de curea și cataramele de argint au încrustate pe ele motive vegetale precum și o frîză care redă o imagine cu animale necunoscute, probabil cîini. **Pe una din cele trei mari paftale aurite se remarcă un pentagram — un talisman care era folosit în evul mediu în practicarea magiei —**, cu el crezîndu-se că pot fi îndepărtate duhurile rele, fiind socotit în același timp drept semn de recunoaștere pentru membrii unei societăți secrete... Curelele de piele sau țesătura centurilor erau împodobite cu aplice de mai multe tipuri. Din cele 88 găsite, două au forma unor ancore duble, asemănătoare cu cele descoperite la Orbeasca de Jos, (jud. Teleorman) de la sfîrșitul secolului al XV-lea și cu cele de la Voinești (jud. Iași) din secolele XII—XIII. Printre aplice sînt cîteva plăci unde erau încadrate într-o ramă cîte o acvilă bicefală, pe un fond smălțuit cu email verde. **Acvila bicefală are o semnificație deosebită, ea nefiind o apariție singulară la noi în țară, regăsind-o, bunăoară, pe costumul de cavaler al lui Mircea cel Bătrîn, așa cum ne arată reprezentarea imaginii ctitorului de pe fresca de la Mănăstirea Cozia. Ea este un atribut al domniei,** întîlnit și în Bizanț și în țările balcanice în secolele XIII—XIV.

CINE A ASCUNS TEZAURUL?

Studiul pieselor descoperite la Olteni ridică problema posesorului lor și a momentului cînd au fost îngropate acolo. **Prezența acvilei bicefale este îndeajuns de grăitoare, relevînd faptul, foarte probabil, că tezaurul a aparținut unui înalt demnitar al epocii respective sau chiar domnitorului, după cum existența diademelor arată că piesele respective erau ale unor domnițe sau ale unor femei din preajma curții domnești.** În ceea ce privește datarea complexului de orfevrărie, întîmpinăm anumite impedimente datorită faptului că tezaurul conține podoabe care pot fi atribuite fie epocii lui Mircea cel Bătrîn fie altor epoci. De exemplu, aplicele în formă de ancore duble le regăsim în veacurile XII — XIII dar și în complexe databile la sfîrșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea. Amestecul de piese provenind din diferite epoci înlătură însă presupunerea că tezaurul a fost îngropat de un negustor, într-un moment de pericol, și întărește prezumția că **podoabele au fost ascunse de o familie care le păstra drept moștenire de mai multe generații.** Ipoteza este întărită și de acel semn magic de pe pentagrama paftalei, semn aparținînd unei personalități din apropierea domnitorului.

Privitor la locul unde s-a găsit tezaurul, el este pe marginea unui drum de largă circulație pe atunci, drum care întretăia căile de legătură între apus, răsărit și sudul balcanic. Obiectele descoperite la Olteni îmbogățesc seria tezaurelor similare din evul mediu, relevînd încă o dată arta meșteșugarilor de acum 6—7 veacuri, tezaurul găsit fiind în același timp martor tăcut al unor fapte puțin cunoscute...

Clepsidra

MAREA

de Constantin VIȘAN

Se născuse într-un sat de lîngă mare, dar marea, valurile nu i le văzuse. Le auzise doar vuietul. Mai ales noaptea, cînd totul dormea în sat. Se ruga mereu de părinți s-o ducă și pe ea să vadă marea. N-aveau timp pentru așa ceva.

— Să terminăm întîi de secerat grîul și pe urmă. Se termina seceratul.

— Poate om merge duminica viitoare. Acum mai avem de săpat o postață de porumb. La iarnă n-o să mîncați mare... și tot așa, duminică după duminică, și vară după vară, drumul la mare fusese aminat pînă cînd se pomenise cu un flăcău venit de la poalele muntelui, de prin părțile de baștină ale părinților ei. Flăcăul a dus-o cu el la vreo cîteva zeci de kilometri de mare. Tocmai lîngă umbra vînătă a Făgărașilor. Acolo trebuise să meargă la alte secerișuri, să sape alte și alte postațe de porumb. Anii au trecut și odată cu ei vuietul mării s-a îndepărtat tot mai mult. Copiii aflați toți pe la oraș, doctori și ingineri, profesori, îi trimiteau vara vederi din locurile prin care își petreceau concediul. Pe cele de la mare le alegea cu grijă și le așeza frumos în perete. Toți pereții camerei bune se îmbrăcaseră cu mare. De cîte ori veneau pe acasă copiii îi promiteau că la anul or s-o ia și pe ea să vadă marea. Întocmai cum făcuse la vremea sa și tatăl ei.

— Lasă mamă, la vară luăm cu toții o cameră la Eforie sau la Mangalia Nord. Mergi și matale. Tot n-are cine să vadă de ăștia mici.

În fiecare an se întîmpla însă cîte ceva și uitau toți de promisiune. Îi trimiteau în schimb vederi.

Într-o seară însă, la căminul cultural s-a spus că cine vrea să meargă într-o excursie cu O.N.T.-ul, n-are decît să aducă 200 de lei și peste zece zile să se prezinte în fața hotelului „Împăratul Traian" de unde au să urce într-o mașină și au să plece pentru două zile prin țară.

— Dar la mare se ajunge? întrebase cu un fir de nădejde răsărit din adîncurile sufletului.

— Chiar acolo, nană. Chiar pe unde te-ai născut dumneata, spusese președintele C.A.P., zîmbind respectuos fără să-și imagineze că bătrîna intenționează de-a binelea să se facă excursionistă.

Fusese însă prima care se prezentase cu banii.

Acum, mașina se apropia de capătul călătoriei. Simțea că marea trebuie să fie aproape. Nu se vedea încă. Și inima o înțepa tot mai tare, bătea tot mai repede. Poate dacă mașina și-ar fi încetinit viteza nu i-ar mai fi fost atît de rău. Ori dacă cineva ar ajuta-o să tragă geamul ca să poată sorbi puțin aer. A încercat, dar degetele îi sînt amorțite. S-a gîndit să-l roage pe vecinul din dreapta dar acesta doarme și ea nu îndrăznește să-l trezească. Nici fata care le-a tot explicat despre locurile prin care trec nu mai spune acum nimic. E atîta liniște.. Își aude inima cum îi bate în urechi.

Ba nu! Asta nu e inima! E marea! Zgomotul mării! Așa cum îl auzise de atîtea ori în copilăria sa îndepărtată.

Se aude din ce în ce mai puternic, mai clar. Și în mașină parcă e mai mult aer iar geamurile s-au făcut dintr-odată albastre. Se mișcă! Vin spre ea! Inima n-o mai înteacă atît de insistent. Și geamurile albastre parcă vor s-o îmbrățoșeze. Atunci înțelege și exclamă cu o putere neobișnuită la anii ei: Marea!

Șoferul, neînțelegînd ce s-a întîmplat, frînează brusc. Toți călătorii se trezesc speriați, se freacă la ochi și apoi, coborînd gesticulînd, dialogînd.

Numai bătrîna a rămas singură în mașină murmurînd cu o bucurie fără margini, copilărească, definitivă: Marea!

Reportajul unei tragedii moderne din lumea capitalistă

ŞOMER LA 46 DE ANI

După ani de lucru într-o mare întreprindere, americanul Lud Vollers a fost concediat. Aşadar, şomer la 46 de ani...

Lud Vollers, acest american la vîrsta împlinirilor, la vîrsta cînd orice om şi-a găsit făgaşul în profesie şi în viaţă, s-a văzut concediat de patronul marii întreprinderi în care avea o situaţie confortabilă.

„Te eliberez pentru lucruri mai mari şi mai bune", au fost cuvintele rostite de directorul întreprinderii, cuvinte care l-au exclus pe Lud propriu este pus la grea încercare. Cu un „curriculum vitae" pe care a trebuit să-l întocmească, candidatul de 46 de ani învaţă să treacă examenul umilitor al testelor la care-l supun oamenii, aproape întotdeauna, mai tineri ca el, învaţă să-şi compună rolul de solicitant pentru a face impresie bună. Ştie de acum, că nu trebuie să poarte şosete albe, nici să fumeze sau să vorbească cu pică despre fostul său director.

Ofertele de servici — iată lectura zilnică cea mai interesantă în aceste două luni.

dintr-o lume, un mediu pe care le credea ale sale pentru totdeauna. Dezorientat, el a simţit deznădejdea inutilităţii şi a cunoscut frămîntările unui dezrădăcinat! Dar povestea lui Lud, afirmă autorul reportajului, este povestea căutărilor disperate ale oamenilor de 40 de ani care şi-au pierdut slujba. Lud este de părere că a căuta o situaţie, o ocupaţie, reprezintă munca cea mai grea pe care a făcut-o vreodată...

Ziua începe pentru Lud dis-de-dimineaţă. Citeşte, destul de jenat de privirile celorlalţi, ofertele de serviciu, în trenul care-l transportă din suburbia unde locuieşte spre New York. La Pensylvannia Station, gara gigant din centrul metropolei americane, îşi asigură mărunţiş, hrana zilnică pentru cabina telefonică în care se instalează în fiecare dimineaţă. Începe să cheme diferite întreprinderi, diferiţi directori care oferă o slujbă. Pesimist, mereu pesimist, fiindcă, a început să cunoască umilinţa refuzurilor... Uneori, se duce să mai stea de vorbă cu foştii săi colegi. Printre ei, găseşte compătimire, dar nici un fel de ajutor. La ora prînzului, patronul restaurantului unde Lud mînca obişnuit, se grăbeşte să-i prezinte nota de plată. O dată cu simpatia lui, bineînţeles, pentru cele întîmplate. Filosofînd — are acum destul timp — Lud învaţă să se ferească de a mai vorbi prietenilor despre situaţia sa. „A fi şomer, spune el cu tristeţe, este o boală, iar oamenilor le este frică să nu se molipsească".

Din conducător, Lud devine solicitant. E o schimbare bruscă şi foarte aspră. Amorul său dustriale. Din 900 000 cadre din Franţa, 5 546 erau înscrise anul trecut la şomaj (şi probabil, tot atîţia fără ocupaţie, neînscrişi). Cei de 40 de ani reprezintă 60 la sută dintre oamenii fără ocupaţie. Iar în afara acestor cifre există altceva, tot atît de grav: psihoza şomajului şi a consecinţelor sale materiale şi morale: sentimentul de a fi un paria al societăţii, singurătatea, depresiunea nervoasă, sechestre, divorţuri. Pentru unii, disperarea este atît de mare, încît ascund familiilor lor că au fost concediaţi.

Totuşi, încheie comentatorul, revistei franceze „PARIS MATCH", de unde am reprodus textul şi fotografiile, „speranţa este permisă". Apelînd, în special la reciclare. Asociaţia pentru folosirea cadrelor a plasat, anul trecut, 77 la sută dintre cei 7 161 care cereau un serviciu. Speranţa nu e interzisă...

Şi o cabină telefonică : sediul discuţiilor cotidiene cu diferite întreprinderi care oferă servicii.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

PISICA—PEŞTE

de Nicolae LUPU

Ce s-ar întîmpla dacă am putea prevedea cu preciziune data exactă şi ora unui cutremur, mai ales ale unuia puternic ? Problema şi-o pun japonezii nu numai pentru că ţara lor şi-a cîştigat tristul renume de sălaş al cutremurelor. Preocuparea a devenit de actualitate din cauza unei mari dezbateri în rîndurile seismologilor japonezi. Unii afirmă că seismele, care în trecut au distrus capitala Japoniei, ar fi manifestări cu caracter ciclic cu o durată medie între ele de 69 de ani, cu variaţii în plus sau în minus de treisprezece ani. Pe această bază, ei avertizează că începînd din anul 1979 locuitorii din Tokio trebuie să se aştepte la o catastrofă seismică. Alţii resping aceste teorii şi organizează foraje la mii de metri adîncime pentru a culege observaţii necesare unor previziuni, care s-ar baza pe situaţia actuală în adîncul scoarţei şi nu pe caracteristicile repetării fenomenului. Se fac studii, se calculează. Unii spun că este pe deplin posibil ca printr-un ansamblu de măsuri să se stabilească cu precizione eventualele mişcări ale scoarţei şi să se planifice contramăsurile de rigoare.

În Japonia circulă o veche superstiţie că în fundul pămîntului ar trăi un fel de pisică-peşte care se agită din cînd în cînd. Poate teoria ciclică a cutremurelor, fără alte argumente, să-şi aibă originea aci. Ne întrebăm însă ce or fi gîndit în primul moment locuitorii din Hiroşima şi Nagasaki? Un nou cutremur? Poate există unii care caută să stabilească şi acestor zvîrcoliri ale pisicii nucleare un caracter ciclic? Noroc că fenomenul nu s-a repetat pînă acum.

Gîndurile de faţă au fost născute nu de dezbaterea seismologică japoneză ci de cîteva rînduri citite într-un editorial din ziarul New York Times. Autorul constata că diversele tratative în problema dezarmării încep din ce în ce mai mult să semene cu goana unor oameni după un tren care pleacă din staţie. Dezvoltarea noilor sisteme de arme nucleare, anunţă ziarul, are loc mult mai repede decît ritmul în care diplomaţii negociază acorduri pentru zăgăzuirea lor. Este aceasta o lege, o fatalitate? Nimic mai simplu de demonstrat că dacă oamenii pot desface ceea ce natura oarbă face, cu atît mai mult ei pot proceda astfel cu succes în cazul rezultatelor activităţii lor. Mai mult sau mai puţin conştiente. Dar deşi în domeniul cursei înarmărilor nucleare sîntem atît de departe de mitologia cutremurelor, prejudecăţi asemănătoare îi asigură permanenţa şi extinderea. Sisteme antirachetă par să justifice rachete cu focoase multiple, care justifică sisteme de anihilare a lor care... şi aşa mai departe. Şi toate la un loc nu au nici o justificare din punctul de vedere al raţiunii sănătoase. Dacă pentru a prevedea ştiinţific cutremurele trebuie să săpăm la mii de metri adîncime, pentru a preveni o catastrofă nucleară trebuie învinse doar letargia, mitul „echilibrului terorii", mitul supremaţiei forţei şi altor cîtorva prejudecăţi şi practici anacronice ce sălăşluiesc vizibil la suprafaţa pămîntului.

Pornind de la faptul că încălzirea la Tokio se face în principal pe bază de petrol, seismologii au calculat că un puternic cutremur iarna ar provoca circa 20 000 de mari incendii cu milioane de victime şi de aceea se propune trecerea la alt sistem de încălzire. Poate că n-ar strica să începem şi în domeniul cursei înarmărilor cu stingerea rapidă a focurilor existente şi trecerea la alt sistem de „încălzire" a problemelor litigioase : exclusiv pe calea tratativelor, argumentelor, a statutării principiilor verificate de viaţă. Astfel ca pisica-peşte să nu dea din coadă.

— Secretul tinereţii mele ? În fiecare zi, indiferent de timp, înot o jumătate de oră !... Iată ce-a declarat Mary Hallright din oraşul Tenby (Anglia), care recent a împlinit 85 de ani. Într-adevăr, zilnic, indiferent cîte grade arată termometrul, doamna Hallright înoată cîte o jumătate de oră în mare.

În parcul zoologic din Varşovia o gorilă instalată pe malul lacului aşteaptă peştele să „muşte"

Unul din cele mai interesante monumente ale naturii din R.P. Bulgaria este peştera Magura, situată în Munţii Balcani, nu departe de Vraţa. Peştera se prezintă ca un adevărat palat subteran, dotat cu săli imense, pe care natura le-a înzestrat cu impunătoare sculpturi. Un fapt deosebit este acela că pe pereţii unor galerii s-au descoperit picturi rupestre datînd de peste 30 de secole şi care sînt păstrate în bună stare.

Într-un mic muzeu se păstrează cîteva piese care au aparţinut omului cavernelor, locuitorilor preistorici ce au trăit în această peşteră. În imagine un fragment dintr-o pictură rupestră.

ÎN PARAGUAY au apărut în circulaţie bani falşi. Alertată, poliţia a întreprins vaste cercetări. Pînă la urmă s-a putut afla că banii falşi erau confecţionaţi în văzul publicului şi anume pe scena unui teatru dramatic care prezenta piesa „Arestatul". Regizorul piesei a dat următoarele explicaţii : Pentru ca scena falsificării banilor să dea din plin impresia de real, am pus la punct un dispozitiv de tipărire de bancnote.

CEA MAI RAPIDĂ stenografă la maşină din lume este tînăra Madi Martinelli din Paris. Ea a cîştigat acest titlu anul trecut la Congresul internaţional de stenografie, stenografiind la maşină 260 de cuvinte pe minut.

LA PARIS există automate care realizează tablouri abstracţioniste. Pentru obţinerea unui tablou este de ajuns introducerea unei monede de 2 franci şi a cîtorva tuburi de culori în ulei. Invenţia a stîrnit o adevărată panică în rîndurile pictorilor abstracţionişti.

HORST SCHENK din Hanovra, în vîrstă de 29 ani, este socotit cel mai tînăr bunic din ţara sa. Tată la 14 ani, Horst Schenk este acum bunic, fiica sa în vîrstă de 15 ani dăruindu-i un nepoţel.

UNUL DINTRE CELE MAI „ÎNALTE" şantiere din Europa s-a inaugurat recent la Pic du Midi (Franţa) la o altitudine de 2 853 de metri, în apropierea observatorului astronomic. Au început lucrările premergătoare instalării unui prim telescop, avînd un diametru de 2 metri şi cîntărind nu mai puţin de 60 de tone precum şi a unui al doilea telescop, încă şi mai puternic. Acestea vor fi printre cele mai mari telescoape din Europa.

ÎN ORAŞUL BRNO (R. S. Cehoslovacă), este în pregătire organizarea unui muzeu original care va cuprinde secţii de antropologie, istorie şi muzică, inspirate din viaţa ţiganilor. Se crede că va fi singurul muzeu cu acest profil din lume.

Acasă, după zile întregi de insuccese, tristeţea soţiei lui devine apăsătoare.

DE OBICEI, laptele este transportat de la unităţile producătoare către fabrici în camioane-cisternă. Transportul, în afară de faptul că este costisitor, răpeşte şi foarte mult timp. Pentru a înlătura aceste neplăceri, în U.R.S.S., între ferma colhozului „Rossia" şi fabrica din oraşul Uglici, unde se prepară apreciate brînzeturi, a fost instalată o conductă. Confecţionată din ţevi de polietilenă, acest pipe-line are o lungime de 6,5 km., fiind prima instalaţie de acest gen din Uniunea Sovietică.

remember • remember • remember

köln (V)

Nu departe de Dom, o amintire romană : un turn circular, masiv, rămas intact şi sfidînd mut cele douăzeci de veacuri care au escaladat crenelurile lui. O altă vechime a Kölnului, o altă coroană... Barbarus aut Suevo perfusus sanguine Rhenus / Saucia moerenti corpora vectet aqua... *cîntă Propertius (III, III), visînd în umbra Heliconului. Născut din vărsări de singe ce înroşiseră apele Rinului, oraşul acesta a fost încă pe vremea lui August, o colonie a Ubienilor, tribul germanic prieten lui Cesar, apoi cu aproape un veac mai tîrziu Agrippina, împărăteasa lui Claudiu, în amintirea luminii pe care o văzuse întîia oară aici în casa părintelui său Germanicus, conferă aşezării drepturi de cetate romană şi astfel apare* Colonia Claudia Ara Agrippinensium, *de unde Cöllen, Cöln şi Köln, spun filologii. Iar istoricii vorbesc despre bogăţia şi strălucirea oraşului din primele secole ale erei noastre, unde Vitellius a fost proclamat împărat al Romei, unde Traian, viitorul cuceritor al Daciei, primi solia ce-l anunţa că fusese ales pentru scaunul imperial, unde Constantin cel Mare şi-a avut cîndva reşedinţa temporară. Monumentele rămase sînt mai puternice decît paginile cărţilor, şi duhul cuvintelor nerostite vibrează în piatra lor neagră de scrumul anilor arşi pe altare insuperabile, şi din vibraţia lui izvorăşte cîntul care e mai presus de cuvînt. Puterea romanilor erau legiunile lor dar mai ales legile şi civilizaţia... civilizează şi stăpîneşte, înalţă palate şi temple, turnuri, statui, terme, apeducte fantastice, iată secretul acelui imperiu enorm din care s-a născut Europa. Există şi aici urmele unui apeduct şi ale canalizării de care unele oraşe europene mai sînt lipsite şi azi... şi crimpeie de ziduri şi turnul acesta roşu şi negru în dimineaţa rece de noiembrie, stăruind ca un monument care spune că* „Visele vin din noian de treburi, precum rostul nebunului din noian de vorbe goale" *(Eclesiastul, 5, 2). Dar visele sînt neputincioase şi nu pot ucide pe nimeni căci fiecare om, fiecare imperiu, fiecare epocă poartă în sine propria-i moarte. Ceea ce văd aici, ceea ce am văzut aiurea, e o amintire a morţii... osemintele unei civilizaţii, cranii şi tibii încrucişate sub cerul de toamnă, într-o cetate vie ce-şi înalţă şi ea bastioanele sale din fier, din beton şi din sticlă, cu orgoliul invocat de Sandburg în cele* Patru preludii pentru joaca vîntului. *Şi totuşi... craniul savantului nu seamănă cu acela al unui pitecantrop... asemenea oseminte impun, şi oricît de otrăvit ai fi de mizeria destinului tău, simţi că pluteşti o clipă în înălţime, deasupra lor, planînd cu aripi de corb sau de vultur...*

★ ★ ★

Există şi un mozaic descoperit în timpul războiului al doilea cînd, în preajma Domului se pregătea un adăpost antiaerian. Printre motive ornamentale geometrice, cîteva imagini de mitologie, avînd în centru chipul lui Dionysos beat, însoţit de un satir. Creaţie a celui de al doilea secol al erei noastre, înfăptuit probabil de vreun meşter alexandrin, grec din Levant, contemporan cu Apollodor, artistul favorit al lui Traian, mozaicul va fi impodobit un palat consacrat libaţiilor şi plăcerilor gastronomice, judecînd şi după bunătăţile ce se văd într-un chenar lateral : stridii, păsări, fructe. Delicii rafinate şi poate semne de oboseală, în timp ce dincolo de Rin pindeau în păduri barbarii, învesmîntaţi în piei de animale, rupînd cu dinţii din pulpa mistreţului proaspăt ucis şi invocîndu-l pe Thor, acel Hercule germanic ale cărui isprăvi îi însufleţeau în lupte. Întotdeauna în preajma cetăţilor înfloritoare, cînd rafinamentul urcă la paroxism şi pe pleoapele obosite apar stemele somnului, se arată barbarii ca un germene al distrugerii şi regenerării. Şi fiece eră îşi are barbarii săi, propriul său principiu de dispariţie, în realitate sau în simbol pielile de animale şi carnea crudă sînt întotdeauna egale cu ele însele, şi dinamica mitologiilor primitive acţionează după aceleaşi legi implacabile, dincolo de fenomenologia civilizaţiilor ce se succed. Eu însumi mă simt frecventat intermitent de o nostalgie barbară, îndeosebi aici sub steaua prosperităţii, în spaţiul unei civilizaţii, ce se desăvîrşeşte îngrijorător, deşi port în mine destule rezidii de barbarie şi poate mai cred în zeii naivi uzurpaţi de convulsiile materiei galopante, mai cultiv în sinea mea elanuri ingenue închinate înălţimilor epurate de orice tresărire impură. E oare un semn de tinereţe ? „Solis aeterna est Phoebo Bacchoque juventas" *răspunde poetul (Tibul, I, IV). Şi într-adevăr zeul din faţa mea, aşa cum l-au fixat în mozaic artiştii Romei tîrzii, cu magnifica lui beţie, cu pantera, menadele şi satirii săi, dezleagă toate întrebările fără răspuns, exorcizîndu-şi vîrsta lui şi pe a tuturor celor ce nu-i ignorează altarul.*

a. e. baconsky

Domul din Köln

ÎN MICA LOCALITATE Rhyolite din „Valea morţii", Nevada, există o casă construită din 51 000 sticle de bere şi gin. Curioasa construcţie datează din anul 1906 şi a fost ridicată de către un miner, care pe vreme aceea, în lipsa lemnului şi a altor materiale de construcţie, a folosit sticle goale de bere şi gin.

UN GRUP de stomatologi englezi a prezentat parlamentului ţării următoarea propunere : instituirea unei supertaxe la produsele de dulciuri şi patiserie. Sumele rezultate vor fi folosite la profilaxia bolilor dentare, care în foarte multe cazuri se datoresc consumului exagerat de dulciuri şi prăjituri.

SPIRALE

FARMECUL A CEEA CE E DESUET

de Eugen BARBU

În cadrul restituirilor atît de bine venite, editura *Minerva* scoate la iveală o selecție a poemelor mai vechi ale lui Mihai Moșandrei sub titlul de retrospective lirice.

Ținînd seama de numărul anilor scurși de la debut și pînă la ultimele versuri publicate, Mihai Moșandrei nu ne pare un abundent, el nu scria *seriale* pentru că exista o vreme cînd poezia mai întîi se trăia și pe urmă intra în cămașa de mire a tiparului. Odată moravurile turburate în acest domeniu să nu ne mai mirăm și să vedem ce-i cu acest poet uitat.

Moșandrei face parte din familia Macedonski, practicînd la vremea lui un modernism ce astăzi este depășit. Nu lipsesc unde pillatiene pe alocuri și chiar loviri discrete în ușa de aramă a lui Barbu ce era o mînăstire lirică, dacă nu o cetate cu chei misterioase numai de unii știute. Un descriptivism cuminte te conduce într-o lume desuetă, acum uitată de tineri dar care avea un farmec fără egal. Este aici dacă vreți și Perpessicius și Fundoianu, cu decorul lor patriarhal străbătut de ființe ciudate, ametite de atita plictis provincial : *„În ograde vechi și boerești / Ascultați păunii cum pling sub ferești / Pungile cu galbeni demult petrecute / Sofale turcești... pere bergamute / Ascultați cum cheamă moartele povești / Lacrimi înghețate, clare „Cotilloane" / Candelabre stinse pe mese-n saloane / Vară, vară-albastră, vară arzătoare / Muzici cîntă-n parcuri muzici militare / De ce pling păunii din limpezi cimpoaie ? / Li-e sete, li-e sete, păunii cer ploaie".* Sigur că nefericita de cerință pentru rimă l-a silit să caute cimpoaiele (care aduc fizic cu mărgelele curcanilor nu ale păunilor și l-au silit să caricaturizeze în final poemul, altfel frumos, dar peste asta se poate oricum, trece... Iată un alt poem de o nobilă ținută : *„Ce triste sînt zăbrelele de soare / Ce trist parfumul fraged din grădini ! / În liniștea ce-ascultă din odaie / O presură cum piuie-n mălini ! / Oglinzile pling limpezi nostalgia / A zilelor ce au trecut cîntînd / A fețelor ce au surîs în ele / A bucilor de soare tremurînd / Polenul vieții scuturat din șaluri / Din vechile rubine, malacoafe / Invie-a lui lumină pe faianțe / Pe scrine de stejar, peste garoafe / Dar totul pare îngropat în toamnă / Podgorii și divane de mătase / Pe-o lupă de ochean coboară praful / Pe hora strînsă-a vremurilor duioase".*

Sigur că astăzi scrisă o astfel de poezie ar părea de neînțeles. Există aici o lipsă de nerv a vieții care poate cădea ușor în plictis, dar cît farmec exprimă, ce langoare care naște poezia totuși ! Gîndiți-vă la romanul *Oblomov* și o să înțelegeți că a existat o categorie de contemplatori care au făcut din existența lor un fel de a trăi exemplar aproape, chit că imensa lor lene nu naștea nimic în afara unei secrete bucurii de a nu gîndi nimic. Este cadrul în care se mișcă poetul Moșandrei, un tărîm aproape fictiv astăzi, dar nu lipsit de interesul explorărilor. Iată acum și „Motiv vechi" : *„Voi nu-nțelegeți ploaia și păunii / Zambila ce strălucе în țărînă / Voi nu-nțelegeți ierburile crude / Și bucuria broaștei din fîntînă / Cînd pe frunzișuri toamnele se lasă / Ofranda de canari în colivii / Pudrează rotocoale luminoase / Inima saloanelor pustii / Voi nu-nțelegeți ploaia și păunii / Povestea vremii lin filtrată-n ei / Și crinolina pală de mătase / Ce oglindea pietrișul din alei".*

Ofranda de canari din colivii mi se pare un vers excepțional, din păcate el nu se repetă prea des în alte locuri. În ceea ce excelează Moșandrei este pictarea cu penel șters, a decorului provincial ostenit, saturat, devitalizat, ca o acuarelă făcută din tuș cu apă : *„Pridvoare albe de provincii / Pridvoare cufundate-n soare / Cu glastre de hortensii roze / Și cu bătrîne primitoare / Bunice ninse, stafidite / Cu ochii șterși, de peruzele / Cu rochii de vestede mătăsuri / Și părul prins în tistimele / Printre a florilor verdeață / Privesc spre uliți mucezite / În timp ce lina fuge albă / pe ace vechi și ruginite / Și liniștea se lasă clară / Peste hortensii și podele / În degete s-aud cum sună / Doar prăfuitele inele / Și-n cintul lor vrăjit adoarme / Pisică neagră pe ferestre / Gutuile de pe dulapuri / Și statuietele ecvestre / Doar rareori din întuneric / Dintr-un pendul ritmat și clar / S-aude vocea răgușită / A unui cuc octogenar"*

La drept vorbind poți să înnebunești într-un asemenea plictis universal în care evenimentul este trecerea unei căruțe pe o uliță sau faptul că vrabia este mîncată de pisică, dar mi se pare că lîngă invențiile de cuvînt ale altora această manieră este mai sigură și mai cu rod poetic. Poezia „Vacile" mi se pare că aduce mult cu Fundoianu, dacă nu cumva mai degrabă Fundoianu aduce mai mult cu Moșandrei : *„Pe uliți grele, în funduri de provincii / Pășind prin praf, în amurgit de seară / Cu ugerele pline de povară / Trec vaci elveține / Vin din grădini, cu flori de mițuvară / Pășind alene / În nări cu cîte-o foaie de trifoi / Vin singure pe drum / De peste prunduri / În păr cu umezeala din zăvoi / Trec blînde, liniștite, resemnate / Pierzîndu-se domol prin praf și noapte / Doar urma lor distramă în tăcere / Un miros cald de iarbă și de lapte"...*

Evident, cînd se abuzează și în această materie, cînd descripția este lipsită de fior sau devine numai simplu inventar de obiecte casnice sau de natură enumerată, rezultatele nu sînt dintre cele mai fericite. Dar poezia lui Mihai Moșandrei nu mi se pare a fi atins limita ultimă a descriptivismului. Ea comunică știri despre o lume scufundată în oceanul timpului pe care nu o vom mai regăsi niciodată, o lume în care acuitatea poetului putea să descopere în contemplarea lungă și moleșitoare a inacțiunii teribilele senzații și imagini cutremurătoare ale unei Stări crepusculare.

Dem Rădulescu și Raluca Zamfirescu în „Să nu-ți faci prăvălie cu scară" de Eugen Barbu

„Timp și adevăr" de Eugenia Busuioceanu la Teatrul „Davila" din Pitești.

Ion Dichiseanu și Anda Caropol în „Omul care..." de Horia Lovinescu la Teatrul „Nottara".

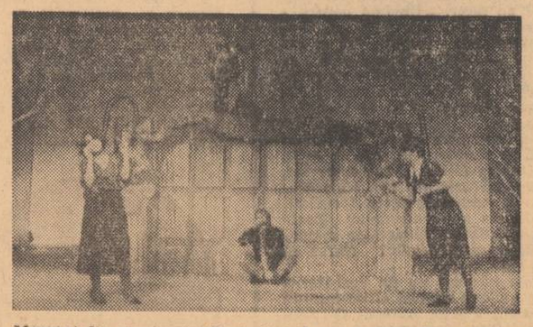

Moment din spectacolul Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" cu piesa lui Theodor Mazilu „Acești îngeri triști".

În aceste zile se desfășoară în Capitală etapa finală a „Zilelor dramaturgiei românești" — festival național de creație și interpretare dedicat aniversării semicentenarului partidului. Se prezintă în fața publicului și a juriului douăzeci și nouă de spectacole cu 25 de piese din dramaturgia originală puse în scenă de 22 teatre din București și din țară.

De la piesa istorică precum „Săptămîna patimilor" de Paul Anghel, „Zodia Taurului" de Mihnea Gheorghiu, la textul dramatic surprinzînd momente din lupta ilegală a comuniștilor ca „Oameni care tac" de Al. Voitin, sau „Epoleții invizibili" de S. Andreescu și T. Mănescu, pînă la piese ce tratează fapte și date din realitatea contemporană, așa cum sînt „Pisica în noaptea anului nou" de D. R. Popescu, „Timp și adevăr" de Eugenia Busuioceanu, „Ecto-bar" de Dan Tărchilă, „Lovitura" de Sergiu Fărcășan, festivalul cuprinde un bogat evantai tematic și de genuri. Întîlnim pe afiș nume de dramaturgi de mult consacrați ca Horia Lovinescu cu „Omul care...", Paul Everac prezent în festival cu trei spectacole („Cine ești tu ?", „Camera de alături", „Ape și oglinzi"), Mihail Davidoglu („Ochii dragi ai bunicului"), Teodor Mazilu („Acești nebuni fățarnici"), Nagy Istvan („Înainte de potop") alături de scriitori mai tineri, ca Mircea Radu Iacoban („Fără cascadori"), Paul Cornel Chitic („Drumul încrederii"), Vasile Nicorovici („Diluviul") sau care urmează să se afirme cum este Constantin Banu („Fereastra de mărgean").

Odată cu încheierea spectacolelor juriul va decerna premii atît pentru creație cît și pentru interpretare.

Între 19—28 aprilie „Decada cărții românești"

„NEVOIA DE CARTE A CRESCUT ENORM"

ne declară Ion Dodu Bălan

Vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă

— În domeniul activității editoriale, aniversarea semicentenarului Partidului Comunist Român este întîmpinată și printr-o manifestare intrată în tradiție, deși repetată în trecut la date calendaristice diferite. Mă refer la „Decada cărții românești" care va avea loc între 19-28 aprilie. Ce caracterizează, după opinia dumneavoastră, Decada de anul acesta ?

— „Decada cărții românești" din 1971 reprezintă, neîndoios, o intensificare și mai marcată a contactului dintre scriitor și cititor, deschiderea unor perspective tot mai largi, a unor drumuri tot mai directe între autor și cititor. În toate centrele de cultură ale țării, pretutindeni unde există librării sau numai puncte de desfacere a cărții, la orașe și la sate ne întîmpină cu prilejul Decadei cărții o solicitudine și un interes deosebite pentru cumpărarea cărții, pentru citirea ei, pentru cunoașterea producției celei mai recente din toate domeniile de activitate editorială. În ciuda unor aparențe, trebuie să subliniem faptul că în anii din urmă, setea de citit, nevoia de carte pentru formarea culturii generale, pentru educarea în spirit comunist a compatrioților noștri, pentru desăvîrșirea cunoștințelor profesionale, a crescut enorm.

Evident că o lucrare tipărită nu se duce singură în casa omului, sub ochii cititorului ; pentru aceasta este nevoie de o intensă activitate propagandistică, de o așa numită „muncă cu cartea" tot mai nuanțată, mai variată, de antrenarea autorilor lucrărilor, a redactorilor și lectorilor de edituri în procesul de apropiere tot mai mare dintre carte și cititor. Decada cărții este tocmai un asemenea prilej fericit, reprezintă o punte sigură între editură, între autor, în general, librărie, bibliotecă și cititor. Cu atît mai mult, cu cît în epoca noastră cartea nu mai rămîne o raritate sau un simplu divertisment, ci are o funcție esențială în formarea conștiințelor, în pregătirea științifică.

Pe noi cartea ne preocupă în primul rînd ca mijloc de educație și de instrucțiune. Pentru că, așa cum zicea odată un poet, cartea înseamnă „forță și valoare, putere și hrană, torță a gîndirii, izvor al iubirii"...

Ca editori ne străduim să muncim în așa fel cu autorii ca să putem tipări cartea care să reflecte eforturile poporului nostru în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, care să educe cititorii în spiritul moralei comuniste, să le dea cunoștințele necesare formării personalității lor armonioase și complexe, promovînd convingător politica internă și externă a partidului și statului nostru. Vrem să tipărim tot mai mult și credem că, într-o bună măsură, am și făcut-o, acea carte care, valorificînd experiența țării noastre în construcția socialismului să aducă o contribuție de seamă la dezvoltarea creatoare a marxism-leninismului, în noile condiții istorice. Cred că mai mult ca altădată am publicat cărți ale spiritului lucid, plin de răspundere, umanist, nu cărți de senzații cețoase. Am tinut — și credem că această decadă ilustrează afirmația mea — să publicăm cărți care să se poată confrunta cu tot ceea ce spiritul creator al umanității a produs mai reprezentativ, în toate domeniile de activitate. Avem realizări care pot să facă față unei asemenea confruntări deschise, răspicate, demne, cu sentimentul că ideile cuprinse în ele vor imbune forța de gîndire a poporului nostru, experiența noastră în domeniul construirii societății noi.

— Centrala cărții a pregătit pentru Decadă o amplă expoziție : ce oferă ea vizitatorilor ?

— Și expoziția prilejuiește unul din contactele cu publicul la care mă refeream. Este o expoziție retrospectivă care prezintă cărți din toate domeniile, selectate dintr-un răstimp de aproximativ cinci ani. De astă dată am ales sălile Institutului de arhitectură Ion Mincu, foarte convenabile pentru expunere.

— Vor fi expuse din cîte am aflat și cărțile reținute la ultima ediție a concursului „Cele mai frumoase cărți..."

— Da, începînd de la 15 aprilie și-a început activitatea juriul celei de a X-a ediții a concursului „Cele mai frumoase cărți". Juriul este format din personalități competente ale artelor și literelor românești, lucrările sale fiind urmărite și de reprezentanți ai unor țări prietene. Obiceiul de a invita la astfel de manifestări experți din țările socialiste a devenit și el o tradiție.

— Din experiența edițiilor precedente v-ați putut da seama dacă concursul constituie, realmente, un factor stimulator pentru producția de carte ?

— Fără îndoială. De altfel și acțiunile pomenite mai înainte, decada, expoziția sînt chemate să aibă un rol stimulator în activitatea editorială și poligrafică. În activitatea editorială propriu-zisă, efortul pentru prezentarea mai bună a cărții, pentru îmbunătățirea conținutului acestor lucrări, concursul are un rol stimulator și unul competitiv. El prilejuiește o apreciere foarte concludentă a activității unei sau altei edituri pe un timp mai îndelungat, în ce privește varietatea colecțiilor, a titlurilor, audiența lucrărilor, poate pune în evidență faptul dacă editura a avut un rol determinant în tipărirea cărții sau și-a manifestat într-o mai mică măsură capacitatea de selecție, de îndrumare, de orientare. Dar, în primul rînd, juriul concursului este chemat să urmărească cum anume arta grafică pune în relief valoarea, conținutul, specificul, noutatea unei cărți.

Boris BUZILĂ

O întîlnire norocoasă

De vorbă cu artista Magda Stif, de la Teatrul Maghiar din Cluj, despre primul rol interpretat în limba română

Absolventă a Institutului de Teatru din Tg. Mureș, promoția 1965, acum actriță a Teatrului Maghiar din Cluj, Magda Stif a obținut la sfîrșitul anului trecut premiul de interpretare oferit de revista „Teatru". Ne-am adresat ei, rugind-o să ne vorbească despre cele mai importante roluri realizate în cei șase ani de la absolvire :

— Am jucat la Teatrul Maghiar din Cluj în „Nu sînt Turnul Eiffel" de Ecaterina Oproiu și în „Dactilograf". Apoi, la Opera maghiară, am jucat în „My Fair Lady". Aceste roluri sînt importante în repertoriul meu prin dimensiunile partiturilor. În actuala stagiune interpretez la Teatrul Național rolul Helena din spectacolul „Un vis în noaptea miezului de vară" de Shakespeare (regizor Vlad Mugur) iar la Teatrul Maghiar rolul Irina din „Trei surori" de Cehov (în aceeași regie). Consider întîlnirea mea cu Vlad Mugur ceea ce se numește în meseria noastră o întîlnire norocoasă între actor și directorul de scenă.

— De ce vi se pare „norocoasă" această întîlnire ?

— Pentru simplul motiv că de la cea dintîi repetiție am intuit exact ceea ce urmărește regizorul, am descifrat coordonatele intențiilor sale în spectacol.

— Ați avut dificultăți interpretînd pentru prima oară un spectacol în limba română ?

— Am jucat într-adevăr pentru prima dată un rol în limba română. Și, ca orice început, demersul mi s-a părut dificil. M-am adaptat însă repede ; am simțit că ceea ce mi se cerea în rol era adevărat din punct de vedere scenic, și, furată de situațiile de joc în care eram încadrată, replicile veneau parcă de la sine.

— Această greutate fiind trecută, credeți că mai există perspective pentru o viitoare colaborare cu Teatrul Național ?

— Sper că da, o colaborare constantă, sistematică în stagiunea viitoare.

— Și la Teatrul Maghiar ?

— Deocamdată, în afară de spectacolul „Trei surori" nu sînt distribuită în nici o altă reprezentație.

Monica SĂVULESCU

Spectacolul Circului Mare din Moscova

PRIMĂVARA LA CIRC

de I. C. BUTNARU

Afișele au vestit din nou prezența prestigioasă a Circului Mare din Moscova la circul bucureștean iar reflectoarele și-au aprins soarele miilor de wați, luminînd curcubeul strălucitor de paiete, mătase și fețele zimbitoare ale artiștilor. Aceștia au irumpt cu o veselie nestăvilită în arenă salutînd spectatorii.

În cupolă, Liudmila Provatorova cu dezinvoltură și deosebită grație execută figuri de acrobație de o mare dificultate, pentru ca peste puțin timp, cățeii dresați ai Irinei Lapiado să stîrnească hazul spectatorilor... Svetlana Tarasievici consideră că se poate jongla și cu picioarele, iar obiectele aruncate și prinse de ea în felul acesta, par jucării, deși tot ceea ce se face dovedește virtuozitate. Dindu-i parcă replica grupul Procopev execută o gamă ultuitoare de jonglerie modernă, într-un ritm ce taie respirația, în timp ce Svetlana Rogaceva și Boris Varșaver demonstrează că de fapt pentru ei, acrobatica nu mai are nici un secret.

Spectacolul se derulează într-un ritm alert, reconfortant. Împins ca de un resort nevăzut apare grupul Demkin, care realizînd un studiu plastic acrobat execută figuri de o deosebită frumusețe și gingășie. Pe o sîrmă întinsă, Elvira Koseacenko demonstrează că la circ — de asta e circ — imposibilul devine posibil, datorită unei munci deosebite și a unui talent desăvîrșit. Uluitoare figuri de balet, precizia și sincronizarea mișcării pasului cu cea a muzicii, atestă calitățile unei artiste care a atins performanțe majore.

Sub cupolă, frații Papazov și Svetlana Franc, pe un aparat construit în mod special și de o concepție originală, execută figuri de echilibristică deosebite, dînd parcă o replică saltatorilor Ivakin, care, sfidînd spațiul execută figuri de o rară frumusețe.

Ivan Kudreavțev apare în manej cu un urs. Modest și zimbitor își prezintă „elevul" care se ia și el la „întrecere" cu acrobații și echilibriștii precedenți, realizînd de fapt într-un mod hazliu, o dresură de înaltă valoare.

Desprinși parcă dintr-un vechi album de familie, excentricii muzicali Otlivanic execută un număr de o deosebită frumusețe și trebuie menționat în mod special „tipul" de clovn interpretat magistral de Gherman Otlivanic care se înscrie pe linia atît de rară astăzi a „clovnilor flegmatici", al căror părinte a fost cîndva Malec.

De fapt însă cel care duce în „spate" întreaga partitură comică a spectacolului, este clovnul Vladimir Sviridenko, un tînăr care mergînd pe linia folosirii întregului repertoriu de comedie de circ, îi dă acestuia, cu mult talent, o interpretare proprie.

Ca la un semnal de „hocus-pocus", în manej apare maestrul iluzionist Iuri-Avierino-Lapiado, cu o asistentă numeroasă și într-un ritm care încîntă, uluiește și trezește o deosebită curiozitate, face să apară și să dispară oameni, transformă piticii în flăcări vinjoși ; la un semn al său întregul manej se transformă într-o grădină de meri înfloriți.

Asemenea tururi de îndeminare și forță nu se povestesc însă : ele trebuie văzute !. Ansamblul bielorus al Circului Mare din Moscova merită cu prisosință acest lucru. Este o îmbinare măiastră de virtuozitate acrobatică și fantezie. Orchestra circului „Globus", sub bagheta dirijorului Albert Airapetian și-a demonstrat adevăratele sale calități într-un spectacol în care rolul lui Vladimir Korobov, regizorul și prezentatorul programului, nu este de loc de invidiat...

Maurice Chevalier (83 de ani) fotografiat într-o librărie din Londra, unde acordă autografe pe o carte a sa apărută recent în Anglia. Intitulată „I remember it well", cartea cuprinde amintiri din laborioasa sa activitate.

ECOURI

ANDORA, micul stat din Pirinei, cunoaște zile de febrilitate : se turnează primul film din istoria acestei țări. Este vorba însă de un western „Cea mai mare lovitură din Vestul îndepărtat", interpretat de actori spanioli.

GIAN MARIA VOLONTE va interpreta rolul lui Antonio Gramsci într-un film al cărui scenariu a fost scris de Ugo Gregoretti. Se pare că Volonte este destinat în acest an să interpreteze pe ecran numai personaje și personalități celebre : Vanzetti în „Sacco și Vanzetti" (regia Giuliano Montaldo), Giordano Bruno în regia lui Mauro Bolognini și Enrico Mattei sub direcția lui Francesco Rossi.

JOHN WAYNE continuă să interpreteze roluri în westernuri. Cel pe care îl turnează acum în regia lui Mark Rydell are titlul grăitor de „Cowboy".

HONG KONG și Hollywood produc împreună un film a cărui acțiune, inspirată de romanul lui Richard Jessup „Călătorie liniștită spre casă", se va desfășura la bordul celebrului transatlantic „Queen Elizabeth".

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 25 APRILIE

PROGRAMUL I. 9,00 Matineu duminical pentru copii. 10,00 Viața satului. 11,30 Amfiteatru muzical. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Filmul „Bicicletele din Belsize". 13,00 Emisiune de limba maghiară. 14,30 Fotbal: Farul — Dinamo București. Ungaria — Franța (repriza a II-a). 17,00 Muzică de promenadă interpretată de fanfară. 17,30 Emisiune-concurs: Unde-i greșeala ? 18,35 Fotbal : Steaua — U.T.A. 19 20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20,20 Muzică populară. 20,40 Filmul „Cine l-a ucis pe Luo Barnes ?" 22 05 Campionatul mondial de dans profesionist. 22,50 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20,00 Căpitan la 15 ani de Jules Verne. 20,35 Stagiune lirică TV. 21,25 Buletin de știri. 21,30 Carnet bucureștean. 21,40 Dragoste, poveste veche. 22,00 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 26 APRILIE

18,00 Scena. 18,30 Panoramic științific. 18 50 Revista economică TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20 00 50 de ani în 50 de evocări. 20,20 „Cavalerul Furtună" (IV). 21,00 Ocolul țării în opt luni. 22,45 Telejurnal.

MARȚI 27 APRILIE

10,00—11,00 Teleșcoală. 18,00 Steaua polară. 18,30 Handbal feminin: România — U.R.S.S. 19,00 Reflector 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20 00 50 de ani în 50 de evocări. 20,20 „Puterea" de Aurel Mihale. 21,30 Unde sînt nituitorii ? 22,00 Varietăți.

MIERCURI 28 APRILIE

18,00 „Universal-șotron". 18,30 Concret despre mecanismul democratismului economic. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20,20 Filmul „Oameni furioși". 21,55 Cadran internațional. 22,35 Bucuriile muzicii. 22 50 Telejurnal.

JOI 29 APRILIE

PROGRAMUL I. 18 00 Emisiune în limba maghiară. 18 30 La volan. 18 50 Viața literară. 19 20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20,20 România în lume (II). 20,45 Planeta se grăbește. 21,20 Divertisment '71. 22,35 Teleglob. 22,50 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20,00 Filmul „Depășirea". 22,00 Buletin de știri. Sport. 22,10 Biblioteca pentru toți: Nicolae Filimon.

VINERI 30 APRILIE

14,00 Tenis de cîmp: România — Olanda în cadrul „Cupei Davis". 17,00 Teleșcoală. 18,00 Căminul. 18,40 Lumea copiilor. 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20 20 „Cîntec de mai". 20,30 În această țară, comuniștii (III). 21,50 Concert de muzică populară. 22,20 Imagini din Olanda. 22,40 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 1 MAI

PROGRAMELE I și II. În jurul orei 9,00 Transmisiuni de la mitingurile și demonstrațiile oamenilor muncii din Capitală și din țară cu prilejul zilei de 1 Mai. 12,30 Ride iară, primăvara. 13,00 Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei. 14,00 Melodii cu... prioritate. 14,30 Tîrgul Internațional București — 1970. Film documentar. 14 50 Concert de prînz. 15,15 Tenis de cîmp: România — Olanda. 17,00 Fotbal: R. D. G. — Italia. 18,45 Cîntece de voie bună. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Desene animate. 20 15 Timpul florilor. 23. Cîntece de petrecere și romanțe.

Un spectacol pe săptămînă

„PISICA ÎN NOAPTEA ANULUI NOU"

(Teatrul Național „Ion Luca Caragiale" — sala Studio)

de Al. CORNESCU

Piesă care-și propune o dezbatere etică de actualitate, „Pisica în noaptea anului nou" de D. R. Popescu aduce pe scenă cîteva probleme legate de relațiile dintre oamenii zilelor noastre. Autorul pledează pentru onestitate și sinceritate, pentru cunoașterea propriei atitudini față de viață înainte de a-i judeca pe alții.

În noaptea anului nou, în sinul familiei, revine tatăl care și-a ispășit o condamnare și pe care cu toții îl crezuseră mort sau, în orice caz, așa le convenea să creadă. Prilej de confruntări, care evidențiază că nu tot ce pare pozitiv este cu adevărat așa, după cum omenia nu este de loc străină unora care, aparent decăzuți, găsesc, într-un caz limită posibilități de a depista calea adevărului. Gravitatea și dramatismul situațiilor sînt servite de autor cu știință, verificată din lucrările anterioare de teatru și film, a dialogului captivant, convingător și polemic, astfel încît spectatorul devine un participant activ la discuția pe care dramaturgul o lasă deschisă, invitîndu-și publicul să reflecteze, în continuare, la tema propusă.

Naționalul bucureștean, în regia lui Horea Popescu, a acordat toată cinstirea acestei piese cu adevărat deosebite în dramaturgia noastră. Iar actorii au dat viață personajelor cu perfectă înțelegere și căldură. Din acest punct de vedere, este greu de făcut distincții, altfel decît pentru a sublinia profunzimea și firescul interpretării Irinei Răchițeanu, în rolul mamei, nuanțarea subtilă a frămîntărilor și cinismului cu care-și îmbracă eroul Victor Rebengiuc, sinceritatea creațiilor Valeriei Seciu și a lui Alexandru Drăgan (al cărui debut bucureștean pe scena Naționalului constituie, fără îndoială, un motiv de satisfacție) sau naturalețea lui Colea Răutu în rolul tatălui. Victor Moldovan, în rolul unui critic duplicitar și delator, își construiește personajul servind intențiile polemice ale autorului la adresa unor moravuri publicistice, iar Mihai Fotino, fermecător ca totdeauna, înfățișînd un medic de nebuni, se constituie, de fapt, ca un raisoneur al piesei. Draga Olteanu și Ileana Stana Ionescu au schițat două femei în virstă în direcția comediei tragice, amîndouă excelente în trecerea continuă de la ris la lacrimă. Traian Stănescu, puțin crispat, este prea aspru și sentențios pentru ceea ce reprezintă personajul său.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

PSIHIATRIE

VINDECĂRI... MUZICALE

Bolnavul este supus la două ședințe săptămînale de cîte un sfert de oră de muzică. Pentru a se obține vindecarea este nevoie de șase pînă la douăzeci de ședințe.

Nu mai ține minte cine spunea că în viitor, oameni de formații și concepții diferite, cu limbaje și comportamente diferite vor putea comunica între ei cu ușurință — și fără nici un echivoc — prin intermediul muzicii lui Bach. Știința a descoperit astăzi — *și mai corect spus, a redescoperit...* forța de expresie a muzicii. Medicina a pus-o în lucru. În Franța, în Statele Unite, în Suedia, în Polonia, în Argentina au fost create centre de muzicoterapie în multe din spitalele de psihiatrie. *Iată de pildă ce ne comunică Pierre Rossion în revista Science et Vie în legătură cu aplicarea acestei metode. Cadrul : o sală insonorizată cu minimum de mobilier posibil. Fără tablouri care ar putea să-i distragă atenția bolnavului. Aici nu intră lumina zilei. Becuri colorate aruncă o lumină adaptată tonalității afective a muzicii. Pentru un deprimat se va crea la început o ambianță albastră pentru a-l destinde și relaxa, apoi, se va trece la albastru-roșu, pentru a-i oferi un climat de siguranță, în sfîrșit, galben-roșu, pentru a-l întări. În funcție de fiecare disc, se va căuta o poziție anume a pacientului : alungită pe fotoliu-pat, inclinată, în sfîrșit, așezat în fotoliu. Primul disc va reflecta starea psihologică a pacientului. Pentru un hiperemotiv, prima bucată muzicală va fi aleasă astfel ca să se apropie cu starea psihologică a pacientului. De pildă Mussorsgsky („Marea poartă a Kiev-ului"). A doua va căuta să-l calmeze și să-i suscite dorința de a gusta din armonia vieții în scopul de a-l determina să formuleze noi proiecte. Va fi de pildă un fragment din „Frumoasa din pădurea adormită" de Ceaikovski. A treia bucată va fi un amestec de energie și de duioșie. Pentru a-l readuce într-o postură de echilibru. Va fi un concert pentru orgă și orchestră nr. 1 de Haendel. Pentru cineva melancolic și deprimat, prima bucată va putea fi Simfonia nr. 3 în ut minor cu orgă de Saint-Saens sau Preludiul din Cavaleria Rusticană de Mascagni. A doua bucată : „Aria" (Suita nr. 3 în re major) de J.S. Bach. În sfîrșit, ultima : Uvertura la Tannhäuser de Wagner sau „Judex", fragment din „Mors et Vita" de Gounod, care evocă speranța.*

În timpul ascultării celei de a doua și a treia bucăți muzicale i se recomandă pacientului să respire lent și profund. La sfîrșitul ședinței, este sfătuit să se plimbe la aer curat și să n-asculte acasă nici un disc, pentru a nu influența tratamentul.

Se pare că cea mai dificilă alegere, în ce-l privește pe medic, este... a primului disc. Cel care reprezintă starea psihică a bolnavului. Așadar centrul de muzicoterapie este nevoit să aibă o uriașă discotecă, iar discurile clasate — nu pe autor ci pe... criteriul tulburărilor mentale. Pentru a se face o astfel de clasificare, au fost supuse unor teste toate operele muzicale ale repertoriului clasic și modern aflate în discoteca centrului. Persoane sănătoase au fost invitate... la concert. Apoi s-a cerut fiecărui ascultător să noteze de la 1 la 5, pe baza unui chestionar, diferitele tonalități afective, evocate de către bucata aleasă. Tonalitățile afective erau tristețea, nostalgia, amintirea, speranța ș.a.m.d. Astfel, bucata muzicală care declanșa o criză de plîns obținea nota maximă : 5, pentru tristețe și minimă : 1, pentru bucurie, și așa, pentru toate celelalte. Apoi fiecare persoană trebuia să se judece singură. Sînteți energică, timidă, autoritară, impulsivă, emotivă, pasionată ? În sfîrșit, fiecare se supunea unui test al personalității.

Înarmați cu aceste date, clasificarea a fost posibilă. Se știa deci că o anume operă a suscitat un maximum de intensitate afectivă la cutare tip de personalitate.

Dar dacă nici o operă din repertoriu nu corespunde în cazuri patologice cu totul particulare tulburărilor descrise ? Centrul de cercetări și aplicații psihoterapice s-a gîndit și la o asemenea eventualitate. A apelat la un improvizator muzical.

Concluzia ? Mai eficientă uneori decît un medicament, muzicoterapia permite restabilirea echilibrului nervos. *Pacientul se însănătoșește păstrînd în amintire impresia de a fi asistat la un concert.*

Ne-am îngăduit să reproducem doar ceea ce află pacientul, lăsînd pentru altădată explicația suportului științific, experiențele și observațiile urmărite cu atenție asupra efectelor certe ale muzicii asupra creșterii plantelor și comportamentului animalelor de laborator, de pildă, notările de deosebită importanță asupra ritmului, tonalității, nivelului sonor etc. Vom adăuga doar că psihiatrii acționează asupra afectivității bolnavului, încercînd să-i determine un reflex condiționat. Ceea ce reține atenția sînt rezultatele bune obținute prin aplicarea muzicoterapiei.

TRIUNGHIUL DIAVOLULUI

Cititorii își amintesc fără îndoială de o serie de întîmplări învăluite în mister. Începînd din 1881, 2 000 de persoane au pierit... fără urmă. Și nici o explicație nu a putut fi dată. Au pierit toți în aceleași condiții ciudate. Și în același loc : la Triunghiul Diavolului, cum a fost numită zona aflată între Florida, Bermude și insulele Fecioarei. Să rememorăm lista accidentelor. În 1945, o escadrilă de cinci avioane de vînătoare ale marinei americane (Avengers T.B.M.) a dispărut. Un hidroavion uriaș, plecat să elucideze cazul, a fost „înghițit"... de neant. Cum a fost cu putință ? ! Nici o urmă? Toate aceste avioane au fost construite astfel ca să poată să se mențină pe apă în caz de accident. Inutil. Și cum s-ar putea uita tulburătoarea tragedie a dispariției, în 1918, a unui vapor („Cyclops") la bordul căruia erau 309 oameni ? !

Și pentru că nimeni nu mai crede în diavol — mai ales cînd e vorba de lucruri serioase — au început să se facă presupuneri. Bineînțeles, nu a fost pierdută ocazia să se treacă printre prezumtivii făptași, marțienii! Marina americană avea însă să deschidă o minuțioasă anchetă. Cercetările au durat cinci ani. Sînt acuzate : condițiile meteorologice ca și cele magnetice din această zonă. Triunghiul Diavolului este un loc predilect pentru furtuni și alte fenomene speciale. S-a mai descoperit că aici este unul dintre singurele două puncte de pe glob unde busolele indică nu nordul magnetic ci pe cel... geografic. Celălalt punct care prezintă această ciudățenie se află exact la antipodul Trihnghiului : este Marea Diavolului care se află între Japonia, insula Guam și nordul Filipinelor... O explicație, după cum se vede, cît se poate de terestră.

BIOINGINERIE

PIELEA UMANĂ, UN DEȘERT ILUZORIU!

Un „cuib" de șerpi, frînghii azvîrlite în dezordine, păienjeniș dens, rădăcini noduroase, gorgoni în derută... Iată imaginile pe care ni le sugerează pielea văzută în relief. Cunoscîndu-se mecanismele evoluției pielii s-ar putea însă să se afle secretul „veșnicei" tinereți... măcar aparente.

Cîte comparații sublime nu încep să se piardă ! Pentru „ochiul" pătrunzător al Stereoscan-ului, microscop cu baleiaj electronic, cea mai albă și mai catifelată piele de copil este un teritoriu de vrajbă, devastat de „șerpi" albi și gri. Fizicienilor îndrăgostiți de biologie li se par însă imagini neînchipuit de frumoase. Și s-ar putea ca dreptatea să fie de partea lor. Dacă vă revoltă o asemenea antipoezie sau dacă îndoiala vă încearcă, gîndiți-vă că numai prin cunoașterea perfectă a mecanismelor, a organizării fibrelor de colagen, **știința va putea — cine știe — să afle secretul menținerii tinereții pielii.** Cînd la 80 de ani vom putea să ne mîndrim cu un ten de copil, ei bine, cui îi va apărea înfricoșătoare fotografia pielii în relief ? ! O întrebare pe care poate v-o puneți și dv. așa cum și-a pus-o și revista Science et Vie, de la care am împrumutat fotografiile (publicate de departamentul de cercetări de mecanică de la Universitatea din Glasgow — Anglia) este : ce legătură au toate acestea cu mecanica, cu fizicienii ? Se pare că încă din sec. al XVII-lea au fost aplicate o serie de metode ale fizicii la studiul corpului uman. O vreme, totul părea că a fost dat uitării. Astăzi biologia este din plin îndatorată fizicii, atomice și chimiei, desigur. Specialiști în mecanica fluidelor compară și aplică metodele cunoscute lor în problemele de circulația sîngelui, cei de la mecanica solidelor arată că se pot trage concluzii deosebit de utile în problemele pe care le pune scheletul omului.

De altfel, **complexitatea fenomenului biologic pretinde colaborarea a foarte multe discipline, iar metodologia modernă a investigațiilor de laborator se bazează pe progresul tehnicii.** Microscopul optic a fost înlocuit de microscopul electronic. Astăzi și acesta pare nesatisfăcător. O nouă variantă a lui — Stereoscan-ul, care permite o privire spațială, se impune. Studiul relației între tromboză și ateroscleroză, de pildă, beneficiază astăzi de acest nou mijloc de explorare. Și acest fapt are importanță pentru înțelegerea mecanismului de producere al aterosclerozei și complicațiilor ei.

Curiozitatea aceasta de a vedea în relief, de a urmări mecanismele intime ale organismului — nu este gratuită. Să revenim însă la piele. În termeni mecanici, pielea este „un material visco-elastic, neomogen și nelinear". Dar să citîm cîteva considerații... elementare. „Pielea este formată din două pături distincte : suprafața sau epiderma și pătura profundă sau derma. Epiderma este subțire și este formată din mai multe straturi de celule cornoase și aplatizate, regenerate de noi celule produse de către pătura celulară de bază. Derma este în cea mai mare parte compusă dintr-o rețea de fibre de colagen foarte rezistente, de o grosime surprinzător de constantă, distanțata prin striuri transversale. Ea se sprijină pe un țesut subcutanat care poate fi aerolar sau adipos, după cantitatea de grăsime prezentă. Testele mecanice efectuate pe eșantioane prevelate de la corpul omenesc, au arătat că pielea supusă unor sarcini reacționează în două faze : în prima, pielea se întinde relativ destul de mult față de o tensiune ușoară. În a doua fază, alungirea se produce proporțional cu mărirea greutății. S-a observat că virsta afectează în mod evident curba care exprimă raportul forță/extensie. **Îmbătrînind, pielea devine cu mult mai puțin elastică.** S-a observat de asemenea că pielea prezintă caracteristici mecanice extrem de variabile în funcție de... geografia corpului. S-a făcut chiar **o hartă a coordonatelor unde se indică maximum de elasticitate a pielii.** Dar am pomenit de cîteva ori denumirea de colagen. În cîteva cuvinte, o explicație. În orice organism animal, între celule, — elementele fundamentale ale materiei vii — există un fel de ciment, al cărui element principal este colagenul. Astfel, țesuturile conjunctive cum este derma, cartilagiile sau tendoanele, sînt în principal compuse din fibre de colagen și de elastină. Ei bine, tocmai fibrele de colagen — (și fiecare fibră este un element complex, un veritabil, fascicol de fibrile) determină elasticitatea pielei. Fibrele de colagen ale tinerilor apar, la Stereoscan, înfășurate, dar,. anarhice. Mai exact, par a nu avea o orientare comună. În momentul cînd se exercită o tensiune, anumite fibre se mobilizează, orientîndu-se în direcția tensiunii. Dar „atitudinea" fibrelor este diferită dacă asupra lor se exercită o sarcină mai mare. Observarea acestei strategii este într-adevăr pasionantă. Utilitatea studiilor ? Deocamdată, roadele se văd în chirurgia plastică, reparatorie.

BIOCHIMIE

LA IZVOARELE REGENERĂRII

În lumea largă capătă o răspîndire tot mai mare utilizarea biostimulatorilor în agricultură, practica demonstrînd invariabil influența pozitivă pe care aceștia o exercită asupra plantelor și animalelor. În rîndurile ce urmează vă facem cunoștință cu o realizare românească în acest domeniu, al cărei autor este prof. doctor SIMION OERIU.

Folcisteină P, Folcisteină A, două nume puțin cunoscute încă, două nume cu mari perspective însă, care nu ne îndoim, vor deveni curînd familiare agricultorilor noștri. **Sînt biostimulatorii realizați de prof. dr. Simion Oeriu, membru corespondent al Academiei, directorul colectivului de chimioterapie al Academiei, invenții românești, experimentate cu succes în diferite părți ale țării, brevetate și vîndute de pe-acum unor țări înaintate și solicitate de multe altele, datorită proprietăților acestor biostimulatori care îi situează printre cele mai bune produse de acest fel din lume.**

Ce sînt biostimulatorii ? Pe ce principii funcționează ? Cum se produc și cum se aplică ? Iată cîteva dintre întrebările cărora încercăm să le aflăm răspuns în vizita făcută bătrînului în ani, dar tînărului în energie și gîndire, profesor dr. Oeriu, savantul care se ocupă de decenii de procesele de îmbătrînire și care a realizat, de altfel, în 1956, Folcisteina pentru adulți, medicament larg răspîndit și mult apreciat în țara noastră.

Nu vom spune probabil o noutate afirmînd că — așa cum o arată și termenul — **biostimulatorii sînt niște substanțe care administrate plantei, animalului sau omului au proprietatea de a declanșa niște reacții, adesea spectaculoase.** Mizînd pe îngăduința și răbdarea cititorilor vom arăta că la baza proceselor biologice de oxido-reducere (toate procesele biochimice au loc prin oxido-reducere, adică prin cedare și captare de hidrogeni, fără aceste procese neexistînd viața) stau două grupări cu funcții diferite, dintre care una (SH) influențează pozitiv diviziunea celulară, respirația, sinteza acizilor nucleici, activitatea enzimatică, iar cealaltă (SS) exprimă procese de oxidare, de degradare a celulei. Într-un organism normal trebuie să existe un raport în favoarea primei grupări, îmbătrînirea organismului animalelor, al oamenilor avînd la bază tocmai tulburarea acestui raport, în detrimentul primei grupări.

Odată făcută această digresiune strict necesară, să ne întoarcem la biostimulatorii profesorului Oeriu După cum ne povestește domnia sa, preocuparea de a studia fenomenele de îmbătrînire ale plantelor și, în general, proceselor de metabolizare ale acestora, durează de mulți ani, la baza cercetărilor sale aflîndu-se dorința de a oferi economiei naționale, agriculturii românești, un mijloc de creștere a eficienței.

Plecînd de la observația că în frunzele verzi cantitatea de SS este mai mică decît în frunzele galbene, și presupunînd deci că în acea plantă are loc un proces de îmbătrînire, savantul și-a pus problema stabilirii raportului de S.S. dintre semințele greu germinabile (adică îmbătrînite) și cele normale, și a găsit că primele au cantități mai mari de SS. A urmărit apoi sinteza proteică a celor două tipuri de semințe și a constatat că ea este mai mică la semințele greu germinabile. De unde, firesc, a trecut la realizarea unor biostimulatori care eliberînd grupările tiolice (SH), să reducă celelalte grupări negative și astfel să stimuleze creșterea plantelor și mărirea recoltelor.

După mulți ani de căutări de laborator și experimentări în numeroase regiuni ale țării el a reușit să realizeze mai multe substanțe (în funcție de specificul plantelor) **care au potențialul să pună în libertate, adică să dea naștere în organism, pe cale enzimatică, unei grupări tiolice care, ca tot ceea ce se naște, sînt foarte active, influențînd extraordinar plantele.**

Experimentele, care s-au realizat anul trecut pe loturi însumînd 25 000 ha, **au arătat că grîul, porumbul, orezul, vița de vie, tomatele, sfecla și altele tratate cu Folcisteina P se resimt vizibil de pe urma tratamentului. Este grăbită creșterea lor, plantele sînt mai mari și mai viguroase, sînt mai bogate în vitamine (C, PP, B1, B2) și zaharuri, este grăbită coacerea bobului ș.a.m.d. Pentru condițiile de climă ale țării noastre acest ultim avantaj este de o importanță greu de calculat.**

Cealaltă invenție, Folcisteina A, pornind de la acțiunea grupărilor tiolice în reglarea echilibrului hormonal dereglat, **duce la rezultate spectaculoase în vindecarea sterilității vacilor și creșterea numărului de purcei, după cum prin mărirea sintezei proteice duce la o creștere în greutate (20—25 la sută a păsărilor.**

E necesar oare să mai vorbim de influența pe care o va avea asupra agriculturii aplicarea invențiilor profesorului Oeriu ?

M. RADIAN

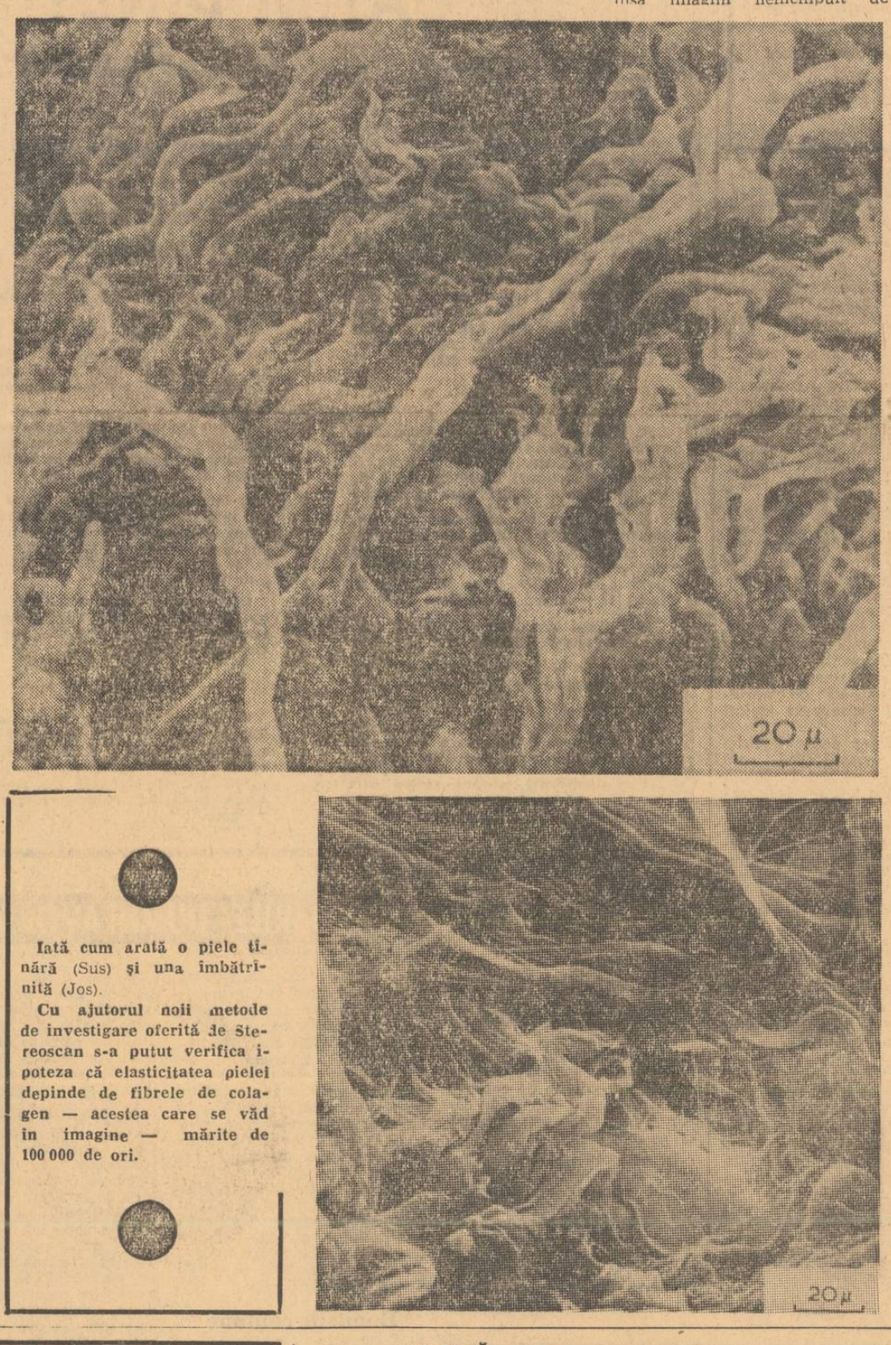

Iată cum arată o piele tînără (Sus) **și una îmbătrînită** (Jos).

Cu ajutorul noii metode de investigare oferită de Stereoscan s-a putut verifica ipoteza că elasticitatea pielei depinde de fibrele de colagen — acestea care se văd în imagine — mărite de 100 000 de ori.

CRIMA DE... POLUARE

Pentru prima oară în lume este înscrisă o asemenea noțiune juridică. Japonia nu glumește cu problemele poluării. Începînd din ianuarie sînt aplicate 14 legi specializate, după cum este vorba de poluare atmosferică, poluare a apelor, a oceanelor, zgomotului etc. Se stipulează, de pildă, că oricine pune în pericol viața sau sănătatea altor persoane prin reziduuri nocive industriale va fi considerat a priori criminal și pasibil de închisoare severă ce poate ajunge pînă la 3 ani sau o amendă care se poate ridica la 3 milioane de yeni. Persoanele fizice sau morale care, prin simplă neglijență, fără să știe și fără să vrea să prejudicieze au pus în pericol sănătatea umană, vor fi socotite criminale, făcîndu-se vinovate de o gravă greșală și pedepsite cu doi ani închisoare și o amendă de 2 milioane de yeni.

Conducătorii de întreprinderi sînt astfel obligați să suporte cheltuielile — totale sau în parte — generate de lupta împotriva poluării : crearea spațiilor verzi de compensație (25 la sută) ; dragajul cursurilor de apă și a porturilor (75—100 la sută) ; instalarea unor canalizări speciale, mutarea locatarilor și deplasarea locuințelor din jurul întreprinderii poluante (50—75 la sută). Pentru a evita astfel de cheltuieli, conducătorii de întreprinderi caută procedee de fabricație și își pun la punct aparatajele și instalațiile antipoluante, care, evident, sînt mai puțin costisitoare.

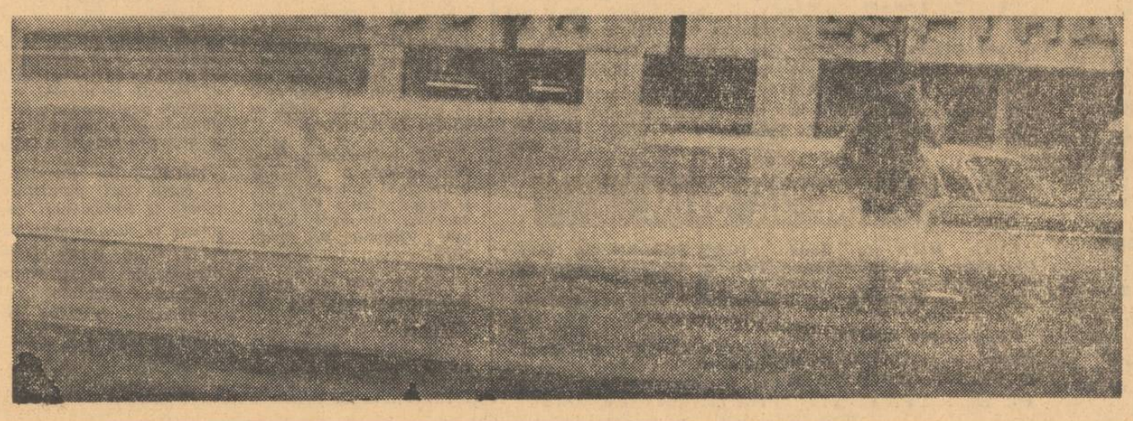

FIZICĂ

ELECTRONICA ÎN ÎMPĂRĂȚIA „INFERNULUI RECE"

de Traian VIDRAȘCU
asistent universitar la Facultatea de Fizică de la Universitatea din Iași

Un fenomen descoperit „în vîrful peniței" va putea duce, prin neașteptatele aplicații, la crearea unei noi discipline : a electronicii „frigului abisal".

Descoperit în urmă cu 60 de ani, fenomenul supraconductibilității, apărut ca o supernovă pe firmamentul temperaturilor extrem de joase, obținute numai în condiții de laborator, a constituit o enigmă științifică, un focar de rezistență cum l-a denumit R. Feynman, ce s-a bucurat de o longevitate rar întîlnită în elucidarea tainelor sale. „Frisoanele" create decenii la rînd unor minți ilustre au făcut din supraconductibilitate un capitol de sine stătător în cadrul fizicii corpului solid, cu multiple și însemnate aplicații în tehnica zilelor noastre, cu implicații și realizări viitoare inimaginabile.

Din 1911, de cînd fizicianul olandez Heike Kamerlingh Onnes a constatat că unele metale capătă o rezistență electrică nulă la temperatura heliului lichid (-269° C), electrotehnica a tot sperat să folosească această proprietate în beneficiul ei la transportul curentului electric fără pierderi de energie. O speranță care a devenit certitudine peste decenii. În schimb, mai „fierbinte", electronica rămăsese insensibilă la farmecele frigului abisal pînă acum nouă ani, cînd o descoperire teoretică făcută de un student al Universității din Cambridge, secondată de confirmarea ei experimentală, a suscitat interesul și conjugat eforturile cercetătorilor spre un domeniu nou, plin de perspective promițătoare.

Plecînd de la tratarea teoretică a supraconductibilității, B. D. Josephson conchide că un curent electric generat într-un material supraconductor poate străbate o barieră foarte subțire de material izolant, sau poate traversa un canal foarte îngust, fără ca în aceste locuri să fie respectate condițiile supraconductibilității ! Mai mult, el indică că această trecere poate îmbrăca două efecte diferite, unul staționar și altul nestaționar, precizînd anumite caracteristici ale curentului din zona de trecere.

Ulterior cele două efecte au primit numele autorului lor. Efectul Josephson nestaționar conduce la generarea unor unde electromagnetice de frecvență foarte înaltă, situate în domeniul microundelor sau în infraroșu îndepărtat. Astfel „emițătorul Josephson", datorită calităților sale deosebite, a atras electronica în „infernul rece" al temperaturilor inexistente în mod natural pe Pămînt.

Joncțiunea Josephson poate îndeplini și rolul de receptor de unde electromagnetice prin acordarea sa pe o frecvență de rezonanță, prin simpla modificare a tensiunii de alimentare. Receptoarele de acest tip devin foarte utile în astronomia în infraroșu, precum și în observațiile nocturne.

Foarte interesant este faptul că trecerea de la efectul staționar la cel nestaționar are loc într-un timp extrem de scurt, echivalent cu a zecea miliarda parte dintr-o secundă. Electronica beneficiază astfel de un element de circuit logic de zece ori mai rapid decît cele actuale. Dacă acestea vor fi economice, va apare în deceniul nostru în scurt timp o nouă generație de calculatoare.

PENTRU VIITOARELE MAME

Îmbrăcămintea femeii în timpul sarcinii trebuie să fie confortabilă, ușoară, de dimineața pînă seara. Ea trebuie să aibă cel puțin 4 cm de rezervă, pentru a permite o eventuală lărgire.

1. Un sarafan cu platcă de la care pornește, în bie sau în patru clini, partea de jos. Poate avea buzunare aplicate.

2. O rochie din stofă ușoară închisă cu nasturi de sus pînă jos. Reverele pot fi și albe, aplicate. De la platcă, materialul poate fi ușor încrețit pentru lărgirea rochiei pe parcursul sarcinii.

3. O rochie pentru după-amiază tot cu platcă cu colți rotunjiți de la care pleacă clinii rochiei. Un guler degajat de gît, lung, ușor rotunjit.

4. Pentru seară — rochie din material imprimat, în bie de la platcă în jos, cu mînecă lungă ușor bufantă și revere ascuțite la un decolteu în formă de V.

CULORILE ÎN ÎMBRĂCĂMINTE

Cum le alegem? Cît de mult putem îndrăzni?

Alegerea unei culori pentru îmbrăcăminte, susțin specialiștii, este o chestiune de pricepere, de gust, de simț al echilibrului, de modă. De unde ne inspirăm? Culorile, chiar în tonurile cele mai îndrăznețe, imită natura. Uneori, cu mare finețe. Alteori nereușite. Priceperea, gustul în alegerea culorii se capătă studiind armonia naturii și cunoscîndu-ne foarte bine pe noi înșine.

O neașteptată însoțire a două sau trei culori în natură ne îmbie s-o copiem, s-o adoptăm, să-i încercăm farmecul. Va reuși, va reuși? Silueta, virsta, tenul, ochii, părul se vor asocia fericit cu ea? Dacă ne oprim doar la o culoare, ne accentuăm personalitatea, dar putem aluneca spre monotonie. Obosim noi, obosesc ceilalți, privindu-ne. Dacă împrumutăm numai culori la modă, putem ușor deveni ridicole. E aproape imposibil să ni se potrivească orice culoare a zilei, a anotimpului. Cititoarea **MARCELA MATEESCU, studentă din Cluj** ne scrie... **„Am ochii verzi... îmi stă bine în verde... mi-am cumpărat multe lucruri verzi... dar nu duce aceasta la monotonie? Nu risc să devin ridicolă?**

Să încercăm să spulberăm temerile cititoarei noastre și să-i dăm, pe cît posibil, cîteva îndrumări practice care vor ghida, sperăm, și alte cititoare.

Ochii verzi nu pretind doar culoarea verde în îmbrăcăminte. Chiar dacă verdele poate fi considerat o culoare universal valabilă în armonie cu ochii. Albul, culoare cu adevărat universală, poate să-i stea foarte bine cititoarei cu ochi verzi. Portocaliul sau galbenul, în cazul cînd tenul nu este prea închis sau părul prea blond, ar putea aduce schimbări esențiale în îmbrăcăminte. Ca să nu mai vorbim de negru sau de maro care vor crea, în combinații cu alte culori mai deschise și îndrăznețe combinate, fericite armonizări. O țesătură imprimată în care va predomina verdele, dar va exista și nuanțe de bleu și mov sau de roz și mov, este și ea recomandabilă.

Rămînînd culoarea preferată și cea mai potrivită pentru personalitatea tinerei noastre cititoare, verdele repetat cu discreție în îmbrăcăminte nu va fi monoton ci rafinat. Cînd spunem discreție ne gîndim de pildă la un taior bej sau galben care va avea o bluză verde, ne gîndim la o rochie imprimată în care verdele va fi doar una dintre culori, la o rochie de seară albă care va arbora o eșarfă verde sau doar o broșă și cercei verzi.

Ochii nu pot comanda doar ei culoarea îmbrăcămintei. Compozițiile coloristice din natură ne învață mereu și foarte subtil cu ce se poate combina o culoare sau alta. În virtutea lor și imitîndu-le cu succes, Marcela Mateescu va purta și bleu și chiar roz, două culori care se potrivesc foarte bine cu verde. Oare verdele frunzelor și rozul florilor de piersic nu se potrivesc de minune?

Probabil că micile secrete pe care le vom consemna mai jos nu mai sînt secrete. Poate doar, pentru femeile foarte, foarte tinere. Totuși:

— dezbărați-vă de prejudecăți în materie de culori — îndrăzniți!

— o culoare poate fi ridicolă doar atunci cînd este prea țipătoare sau în totală neconcordanță cu înfățișarea;

— culoarea se adoptă și după anotimp — dar nu neglijați iarna și toamna tonurile calde, vesele. Ele vor sparge monotonia peisajului, mohoreala unei zile friguroase sau ploioase;

— rămîneți la o culoare preferată — dar găsiți combinații reușite cu alte culori, care s-o pună mai bine în valoare pe prima;

— oricît v-ar place, nu vă faceți o rochie albă sau roz, dacă sînteți plinuță. Rezervați albul sau rozul unei bluze, unei eșarfe, unor garnituri sau accesorii;

— nu vă temeți să alegeți o culoare fiindcă n-ați mai purtat-o niciodată. Studiați-o bine și adoptați-o, pentru început la ceva nu prea vizibil, să zicem o mică garnitură. Dacă vă vine bine, faceți o bluză și apoi, găsiți-i mai mult loc în zestrea dv. vestimentară.

L. MARINA

ACASĂ LA... AFRODITA

Pe masa lungă, de stejar, 20 de sticluțe stau aliniate. În dreptul fiecăreia, fișii de hîrtie care vor deveni de îndată teren de... luptă pentru existență, a unor viitoare parfumuri. Șapte femei în halate albe — degustătoare de mirosme — încep ritualul: scufundă „mușcata" în parfumul dintr-o sticluță, o miroș, o pun de o parte; notează ceva pe o hîrtie; apoi altă „mușcată", altă sticluță, altă „notare". După cinci minute, după zece, după o oră, mușcatele sînt reexaminate; este urmărit gradul de persistență și eventualele modificări survenite. Timpul se scurge. O oră, două, trei, patru. Au fost mirosite 5, 10 15 parfumuri. În casa Afroditei se lucrează: la Fabrica de produse cosmetice „Macul Roșu" consiliul de miros discută noi parfumuri...

Elegantele popoarelor primitive își colorau unghiile cu sucuri vegetale; frumoasele Sciției își parfumau trupul frecîndu-l cu pulberi ale unui lemn înmiresmat: foița roșie udată, chibritul ars, afumătura de pe spatele unei farfurioare au fost timp îndelungat „produsele" de bază ale machiajului. Azi, cosmetologia este o știință, iar produsele folosite sînt create după rigorile chimiei, fizicii, medicinei. Creația noilor produse este la fel de migăloasă ca în orice sector.

— Uneori se folosesc pînă la 40-50 de materii prime pentru realizarea unui parfum — ne spune ing. ROZALIA SPETEANU, directoarea fabricii. Se poate ca o picătură mai mult din cel de al 50-lea ingredient să strice totul. Experimentarea se reia. La „Miraj" am lucrat doi ani! Dar l-am realizat.

Dacă pentru parfumerie, nasul este principalul instrument de lucru, pentru pudre, rujuri este ochiul obligat să distingă nuanțele cele mai subtile ale culorilor folosite.

De la sticluța de 5 grame — din laborator — pînă la cele peste 100 de vase (unele de cîte 1 400 litri) — la secția macerat — s-a parcurs un lung drum de gîndire, imaginație, migală. Dar mai ales de pasiune.

— Zilnic se produc în fabrica noastră — ne spune directoarea — peste 4 500 de rujuri — 5 000 cutii de pudră, 3 000 litri colonie, 800 kilograme șampon și peste 2 000 kilograme de alte produse cosmetice.

Producția fabricii s-a diversificat mult, în special, începînd cu anul trecut; s-au realizat spumanți de baie, spray-uri, farduri sidefate, șampoane de tratament; s-a lărgit gama dezodorantelor. La „Macul Roșu" se fabrică peste 500 de produse cosmetice și de parfumerie. În acest an noi produse se vor adăuga — loțiunea „Adam" antipeliculară; loțiunea „Miraj" pentru tratarea părului degradat, șampon cu extracte de plante.

Utile dulci, deci: poezia parfumată a creației de recuzită pentru frumusețe însoțește permanent eficiența economică, diversificarea.

Mica NICOLAU

ELEMENTE DECORATIVE

PENTRU MASA FESTIVĂ, o piesă pe care o puteți realiza ușor: o vază cu flori flancată de două suporturi de luminare cu abajur — dar nu sfeșnice.

Vaza se execută din tablă vopsită cu duco la culoarea garniturii de masă pe care o folosiți în asemenea ocazii sau a bordurii serviciului de masă. Dimensiunile ei: 50 cm lungime, 15 cm înălțime și 1 cm lățime pentru a înșirui florile una cîte una. În capetele paralelipipedului astfel format, din țeava de cca 3 cm grosime confecționați port-luminările. Abajurul întors cu susul în jos față de un abajur obișnuit, trebuie să fie din sticlă subțire și transparentă. Cel mai indicat ar fi un pahar sau un recipient de farmacie căruia îi tăiați fundul la un geamgiu.

UN ABAJUR ORIGINAL din ambalajele de lemn pentru lichiorul cubanez de ananas ce se găsește în comerț. Din două trei asemenea rame de șipculițe faceți un abajur ajutîndu-vă și de o coală de hîrtie cerată. Atîrnați-l de două lanțuri puse cap la cap, din cele ce sînt folosite drept cordoane și se găsesc în magazinele de galanterie pentru femei.

O ȚINTĂ PENTRU SĂGEȚI ARUNCATE DIN MÎNĂ: Se pune în camera copiilor sau în colțul de studiu pentru momentele de deconectare. De dimensiuni cuprinse între 70 și 80 cm, de formă rotundă sau pătrată, se execută din placaj de tei (eventual o bucată dintr-o planșetă de desen stricată) sau din P.F.L. Pentru a deveni și o prezență decorativă (ceea ce este foarte ușor deoarece se prinde în perete și astfel se expune singur) cașerați fața panoului cu pluș subțire în două culori, decupat după modelul dorit.

Arh. M. KROCHMALNIC

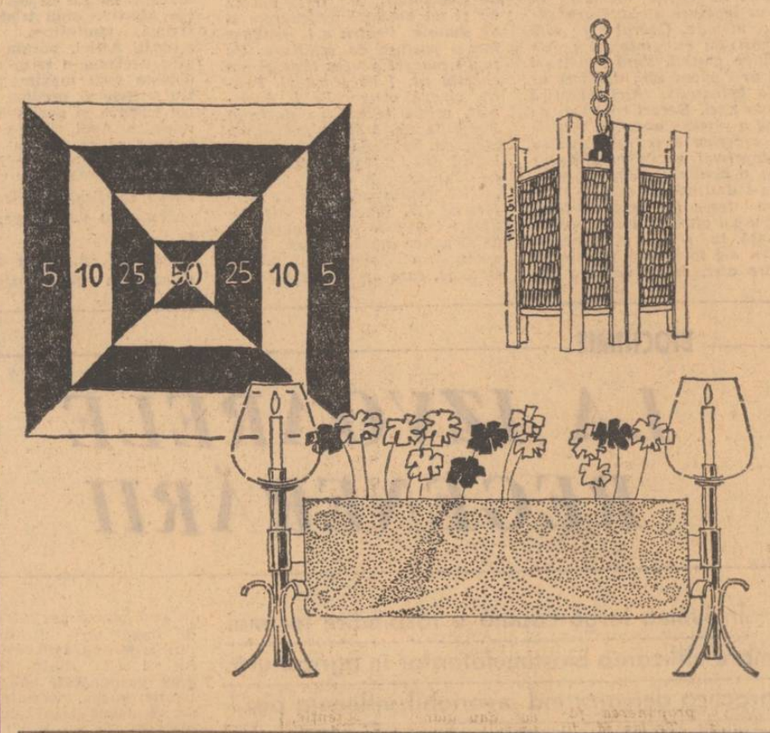

PARTICIPAȚI LA CONCURSUL NOSTRU CU PREMII

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

Condiții generale

1) Revista „Magazin" organizează o mare „competiție culinară" deschisă tuturor gospodinelor noastre.

2) La concurs nu pot participa profesioniștii în arta culinară, colaboratorii, membrii redacției revistei sau ai tipografiei ei.

3) Concursul este dotat cu premii în sumă globală de 10 000 lei.

4) Competiția se va desfășura în două etape. Fiecare etapă va cuprinde 7 teme. Concurenții pot participa la una sau la ambele etape conformîndu-se regulilor stabilite pentru fiecare etapă.

Premiile

A. Din cei 10 000 lei reprezentînd valoarea globală a premiilor acordate în concurs, prima etapă va fi dotată cu cîștiguri însumînd 3 500 de lei repartizate după cum urmează:

B. Concurenții care au obținut pentru primele 7 teme ale celei dintîi etape 65% din punctajul acordat vor obține locul III în clasament; pentru 75% din punctajul stabilit, locul II; pentru 85%, locul I.

● Primul clasat va cîștiga un premiu în valoare de 1 000 lei.

● Cel de al doilea clasat — un premiu în valoare de 700 de lei.

● De la cel de al treilea clasat pînă la al zecelea inclusiv, concurenții vor primi premii în valoare de 500—100 lei, în funcție de punctajul obținut.

C. Concurenții primei etape care au totalizat unul din procentajele de mai sus vor fi clasați de juriu în funcție de rețeta personală pe care o vor trimite redacției o dată cu buletinul de răspunsuri.

D. Buletinul de răspuns va fi publicat în revistă. Concurenții îl vor completa foarte citeț. Buletinele ilizibile, cu ștersături, adăugiri, vor fi înlăturate.

Condiții speciale ale primei etape

1) Cele 7 teme ale primei etape vor apare în nr. 708 și 709 ale revistei „Magazin".

2) Buletinul de răspunsuri va apare în nr. 711. El va fi completat și expediat prin poștă cel mai tîrziu joi 20 mai a.c. (se ia în considerație data poștei).

3) Revista își declină orice responsabilitate în cazul cînd un buletin-răspuns se pierde sau e expediat mai tîrziu decît data stabilită.

4) Concurenții primei etape care au totalizat cel puțin jumătate din punctajul stabilit vor beneficia în cea de a doua etapă de un supliment de puncte egal cu 20% din punctajul obținut.

Participanții care au realizat mai puțin, ca și cei care vor începe concursul de la etapa a doua, vor pleca de la 0 puncte.

Important!

Gîndiți-vă încă de acum la REȚETA PERSONALĂ care vă poate asigura PREMIUL CEL MARE. Această rețetă va consta în prezentarea în cel mult 30 de rînduri a unui preparat culinar original, la alegere.

UTIL ȘI PRACTIC

● Atenție la machiaj

Machiajul, care este o vestimentație mai rafinată a chipului, primește și el influențele modei. În afară de legile fixe ale armoniei obrazului, apar mici modificări de culoare, de cantitate, de punere în valoare sau lăsare în umbră a unor trăsături. Dar, atenție!

UN OBRAZ PREA LAT nu va fi niciodată machiat foarte deschis, chiar dacă la modă este un astfel de obraz, fiindcă el va părea și mai lat, iar în proporție cu restul trupului și al trăsăturilor va fi disproporționat, deci urît.

OBRAZUL FOARTE ÎNGUST se va farda cu culoare deschisă, chiar dacă la modă sînt culorile de pudră închise, care l-ar micșora și mai mult. **POMEȚII,** pe care moda actuală îi cere subliniați printr-o culoare deschisă, trebuie umbriți și nu reliefați la o persoană care îi are prea pronunțați. Mandibula sau **FĂLCILE** trebuie și ele estompate atunci cînd sînt pronunțate, chiar dacă moda le promovează.

SPRINCENELE tind să fie cît mai discret conturate, castanii sau chiar blonde. Numai că ele se potrivesc doar persoanelor care au ochii mari și frumoși și niște trăsături ce ies în evidență: un nas drept, frumos desenat, **● gură cărnoasă.** Cele care au nasul mare, gros, trăsături neregulate, defecte vizibile sau cele cu obrazul fără personalitate, cu chipul șters, își vor desena sprîncenele, le vor colora cu tonuri calde, vor sublinia ochii și pleoapele prin culori delicate și vor da o linie potrivită gurii. Ele vor căuta să intre în tonul modei, prin amănunte vestimentare, prin coafură sau podoabe adecvate, renunțînd la un machiaj modern, care le-ar dezavantaja chipul.

Constanța POPOVICI
pictor machieur

● Sfaturi gospodărești

● Încălțămintea va dura mai mult dacă veți avea grijă de a freca talpa unor pantofi proaspăt pingeliți cu glaspapir, (pentru a le deschide porii). Ungeți apoi cu ulei de in cald. Reluați operația cîteva ore mai tîrziu și a doua zi dimineața. Aveți grijă să nu luați pantofii la purtat mai înainte ca talpa să fie deplin uscată. Încălțămintea va ține de două ori mai mult și, în plus, talpa va deveni impermeabilă.

● Pentru a face să dispară mirosul neplăcut de lapte ars vă sfătuim un remediu foarte simplu: frecați plita de aragaz cu un amestec de oțet și de sare (în părți egale). Veți fi uimită să remarcați cum mirosul se „neutralizează" cu ușurință.

● Pentru ca o sticlă de bere deschisă să rămînă proaspătă și gazoasă, așezați sticla cu gura în jos într-un vas destul de înalt și puneți-le la frigider. Acidul carbonic nu va putea ieși.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

În ce condiții poate fi adoptat un minor

IVAN FLOREA din com. Drăcșăneni, jud. Teleorman dorește să afle în ce condiții poate înfia un minor și cărui organ de stat urmează să se adreseze.

În vederea înfierii unui copil — ne răspunde consultantul nostru juridic — dv. trebuie să vă adresați Comitetului executiv al Consiliului popular comunal Drăcșăneni. Codul Familiei stabilește că înfierea se încredințează de autoritatea tutelară, respectiv de Comitetul executiv al Consiliului popular comunal de la domiciliul celui care înfiază. Dacă veți înfia un copil părăsit sau din părinți necunoscuți, care se află în îngrijirea unei instituții de ocrotire, atunci înfierea se încuviințează de autoritatea tutelară în circumscripția căreia se află sediul acelei instituții. Pentru încheierea înfierii se cere, pe lîngă consimțămîntul celui care înfiază, consimțămîntul părinților firești ai minorului, precum și consimțămîntul acestuia dacă a împlinit vîrsta de 10 ani.

(A se vedea art. 66 — 86 Codul Familiei).

Bunurile comune

GRIGORE BARBU din **com. Mihăești — satul Govora jud. Vîlcea** — M.P.G. din **Gura Humorului** s.a. întreabă dacă unul din soți poate înstrăina legal un imobil care face parte din bunurile comune.

Potrivit prevederilor Codului Familiei — arată consultantul nostru juridic — soții administrează și folosesc împreună bunurile comune și dispun tot astfel de ele. Oricare dintre soți, exercitînd aceste drepturi, este socotit că are și consimțămîntul celuilalt soț. O asemenea reglementare reflectă principiul constituțional al egalității depline dintre bărbat și femeie și totodată corespunde naturii speciale a proprietății comune în devălmășie, pe care o prezintă bunurile comune. Niciunul din soți însă nu poate înstrăina și nici nu poate greva un teren sau o construcție care face parte din bunurile comune, dacă nu are consimțămîntul expres al celuilalt soț (art. 35 Codul Familiei).

Școli postliceale

A. CORINA — Brașov. Cursurile școlii urmate de dv. nu echivalează cu nici unele ale altor școli postliceale. Sfatul nostru este să vă înscrieți la școala postliceală de finanțe chiar din Brașov (Str. Lungă nr. 198), la secția serală.

Școala pregătește contabili pentru finanțe și credit și contabili pentru industrie, construcții și transporturi. Probele care se cer la amîndouă specialitățile sînt matematică (scris și oral) și economie politică (oral).

M. MARCU — SIBIU. Dorința de a urma cursurile unei școli de specializare postliceală în domeniul sanitar se poate îndeplini mai ales că la Sibiu există o astfel de școală. La școala postliceală sanitară se pot pregăti cadre pentru asistente medicale, asistente medicale de obstetrică și ginecologie, asistente medicale de pediatrie, asistente de ocrotire, asistente medicale de laborator, asistente de farmacie, asistente de tehnică dentară.

ELENA LEONTE — Tulcea. Ce școli postliceale cu profil umanistic sînt? Vă dăm cîteva exemple: Școala de stenodactilografie (B-dul Lacul Tei nr. 63 — București); Școala de cultură și artă pentru vînzători în librării și bibliotecari. (București, Șoseaua Străulești 1).

POȘTA

CRISTEA TAPAM din Săcele, str. Trandafirilor nr. 21, jud. Brașov, posedă colecția revistei „Magazin" de la apariție pînă la sfîrșitul anului trecut. El o pune la dispoziția celor interesați.

ION BOGDAN — Mizil — Dv. adresați-vă Direcției județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale pentru a vă verifica situația. Pensia se calculează pe baza salariului tarifar din 5 ani lucrați consecutiv. Pensia integrală se reduce corespunzător în cazul dv. care aveți 18 ani 25 de ani vechime.

UN GRUP DE IEȘENI ȘI NINA PRUNDEANU din Hunedoara. Nu v-am răspuns, întrucît v-ați păstrat anonimatul total, în cazul grupului de ieșeni, în parte în cazul Ninei Prundeanu. Dacă aveți propuneri valoroase, unde s-a ascuns curajul de a le și iscăli pentru a ne da și nouă posibilitatea de a le înainta forurilor în drept să le realizeze? Spiritul critic nu vă lipsește cînd sesizați unele lipsuri. Pe unde s-o fi rătăcit însă, spiritul de răspundere?

VREM SĂ ȘTIM

GETA DITA din Băile Herculane, jud. Caraș-Severin: cum și cu ce se curăță cizmele din antilopă?

GHEORGHE MARCU din Caransebeș: cum se găurește un obiect din sticlă, gros de 4-12 mm, fără a se sparge?

IOAN ȘERBAN din com. Pilișnr. 216, jud. Arad: ce soluție sau metodă pot folosi pentru distrugerea buruienilor din curte?

ION SANDU din com. Stroiești, jud. Argeș: cum se distruge ștevia din finețele naturale sau artificiale?

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

C. CONSTANTIN — București. *Vă îndrumăm către centrul dermatologic al Ministerului Sănătății din cadrul spitalului Colentina.*

A.V. — CONSTANTIN — com. Glodeni, jud. Dîmbovița. *Vă mulțumim pentru felicitări. Vă recomandăm policlinica specială din str. Negustori 1.*

M.C. — Timișoara. *Bătatul dv. poate beneficia de ședințe de psihoterapie rațională și nu de hipnoză. Nu este necesar să vă deplasați la București. În localitatea dv. aveți o clinică de psihiatrie.*

I.V.T. —Timișoara. *Credem că este o legătură între cauza indicată de dv. și starea actuală. Vă recomandăm Bergonal, Epifizan, Vitamina B_1 fortissim.*

LAURENȚIU A. *Citiți indicațiile de mai sus.*

V.M.D. — Suceava. *Nu ocoliți medicul. Tratamentul antiluetic se face sub îndrumarea specialistului în boli venerice. Amînarea tratamentului va determina complicații ireversibile.*

N. NEGREA — Ploiești. *Aprobăm inițiativa dv. de a consulta medicii serviciului de alergologie din Calea Griviței 4.*

S. BANCIU — Buzău. *Vitiligo nu este o boală contagioasă. Se încearcă mai multe tratamente, însă rezultatele nu sînt proporționale cu eforturile. Vă sfătuim să aplicați apă de colonie la nivelul regiunilor depigmentate, expunîndu-le în același timp la acțiunea razelor solare.*

MIRELA — Botoșani. *În cazul unei parazitoze rebele la tratamente repetate vă recomandăm să vă adresați specialiștilor clinicii de parazitologie din cadrul spitalului „Dr. V. Babeș" — șoseaua Mihai Bravu nr. 281.*

Dr. Ana MURGULEȚ

CUNOAȘTEȚI AVANTAJELE CONTULUI CURENT PERSONAL LA C.E.C.?

Din varietatea de instrumente de economisire puse la dispoziția populației de către Casa de Economii și Consemnațiuni, contul curent personal se distinge prin rolul lui specific de a fi atît un mijloc de economisire a banilor cît și un mijloc de efectuare gratuită a unor plăți.

În contul curent personal se pot efectua depuneri în numerar atît de titularul de cont cît și de alte persoane, precum și depuneri prin viramente de către întreprinderile sau instituțiile de la care titularul de cont are de primit drepturi bănești.

Din sumele depuse în conturile curente personale, unitățile C.E.C. efectuează în mod gratuit pentru titularii de conturi — pe baza dispoziției lor — diferite plăți periodice către întreprinderi prestatoare de servicii.

De asemenea, titularilor de conturi curente, Casa de Economii și Consemnațiuni le pune la dispoziție carnete de cecuri, cu ajutorul cărora aceștia pot efectua, fără a utiliza bani în numerar, plăți pentru procurarea de mărfuri de la organizațiile comerciale autorizate, pentru prestări de servicii și achitarea altor sume datorate organizațiilor socialiste.

În plus, pentru sumele păstrate în conturile curente personale la C.E.C. deputătorilor li se acordă o dobîndă de 2 la sută pe an.

Conturile curente personale se deschid la cererea oricărui cetățean, la filialele C.E.C.

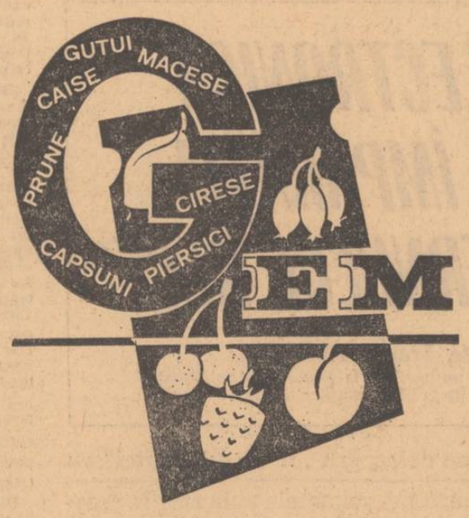

Gemurile sînt alimente cu o mare valoare nutritivă. Au gust plăcut și conțin vitamine și zaharuri. Un aliment care nu trebuie să lipsească din cămara dv: gemurile din gutui, caise, prune, cireșe, căpșuni sau piersici!

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

COSTEL (ŞI TANŢA) REDIVIVUS?

CURIER SĂPTĂMÎNAL

de Mihai STOIAN

„Tovarăşe curier,

Sper că-mi veţi publica istorisirea ce v-o fac pentru a-şi da seama şi alte persoane, care procedînd ca mine, vor ajunge la asemenea regrete zguduitoare. Deci, ar fi cazul pe scurt (cît se poate) să vă deapăn ce m-a determinat să vă scriu.

Inainte de 24 august 1962 şi după aceea am cunoscut nespus de multe femei, cu alte cuvinte am avut un succes remarcabil. Dar, din toate aceste femei, m-a atras doar una singură, care acum mă obsedează, fiind definitiv pierdută.

Data de mai sus este semnificativă pentru mine, deoarece atunci am cunoscut-o pe „R", o fată modestă, delicată, bună, cu care am purtat corespondenţă cîteva luni de zile, pînă cînd am aflat că nu mai este în acea localitate. După un timp primesc o vedere din Iaşi şi reîncepem corespondenţa, făcîndu-i de ziua ei o surpriză, printr-o vizită de 3-4 zile, unde hotărîm ca ea să vină la şcoală în Bucureşti, unde eram eu atunci.

Am reuşit această problemă şi începînd din luna aprilie 1964, pînă la terminarea şcolilor diferite pe care le urmam, să ne întîlnim zi de zi, cu excepţia scurtelor vacanţe în care, totuşi, ne vedeam, făcîndu-i vizite în oraşul ei. Pentru început, totul a mers normal, ţineam nespus de mult unul la altul, ne ajutam, vizionam spectacole, eram fericiţi. A fost o dragoste frumoasă, cu excepţii, cînd de fapt, eu eram vinovat pentru unele ieşiri (filam femei, mă întîlneam cu ele etc.). Nu ştiu nici eu de ce făceam toate acestea, pentru că, totuşi ţineam nespus la ea şi îi descoperisem de altfel şi alte calităţi frumoase (dansa f. bine, era destul de drăguţă, avea corp frumos, picior de asemenea) încît multe colege o invidiau.

In anul 1965, luna octombrie, cunosc o „femeie bine", mai vîrstnică, care locuia în Bucureşti. I-am spus că am o prietenă la care ţin foarte mult, ceea ce pe ea n-a îndepărtat-o de mine, iar eu, fiind uşor influenţabil, accept propunerea făcută. Citez: „Te las să fii prieten cu fata dar ţine cont te iubesc şi te voi convinge de acest adevăr!" In fond, această „femeie bine", prin tot ce a făcut pentru mine, nu a făcut altceva decît mi-a îndreptat paşii pe o cale greşită, dintr-un singur punct de vedere băutura. Am început, împreună, să petrecem zilele şi nopţile în vizite lungi, să frecventăm toate barurile, să mă cunoască prietenele ei din aşa-zisa „societate bună". Incepînd să beau (citeodată chiar obligat) am început să cred tot ce-mi spunea şi s-o neglijez pe adevărata mea prietenă, care mă iubea sincer, întîlnindu-mă doar ziua cu ea, fără a merge seara la cîte un spectacol, cum obişnuiam înainte, dar şi atunci grăbit sau cu chef, pentru că acum mă învăţasem cu „licoarea". In sfîrşit, într-o discuţie cu prietena mea „R" renunţ la „femeia bine" şi, terminînd şcoala în 1966, ne căsătorim, repartizîndune în acelaşi oraş.

Rămăsesem cu obiceiul de a încerca des băuturile, pentru a le compara cu cele din Bucureşti (şi mai pricheam, la Post-Restant, şi cîte-o „salutare din Capitală"). Licorile, avînd desigur acelaşi efect la Bucureşti sau aiurea, mă făceau să mă port urît, să-i reproşez orice cînd ajungeam acasă. După puţin timp îmi dădeam seama şi regretam, pentru tot ce-i făceam soţiei mele care, acum, nu-mi mai era doar prietenă. Dar ce folos, că asemenea scene se repetau şi am ajuns astfel la despărţire, care, pe moment îmi era indiferentă, ştiind că am succes la femei, însă fără să-mi dau seama că prima dragoste adevărată te va urmări toată viaţa şi te va face să regreţi toate greşelile comise. Astfel, în 1967 ne-am despărţit, după care am început să regret nespus de mult comportarea mea şi calităţile ei. Am căutat să ne împăcăm, dar nu am reuşit, pentru care de altfel sînt decepţionat şi nu mai am încredere în nici o femeie (poate pentru faptul că le-am cunoscut îndeaproape) ceea ce m-a determinat să nu mă recăsătoresc, căutînd să mai încerc, pentru că nici ea nu s-a recăsătorit, cu toate că are 26 de ani (eu 30). Ea a ţinut enorm la mine şi poate că, totuşi, mai ţine, însă aşteaptă să vadă, într-adevăr, schimbarea mea. De altfel, o iubesc ca la început, poate acum mai mult şi poate şi mai mult, dacă am lua totul de la început.

Sînt totuşi optimist şi am încredere în viitor, sperînd un cămin cu cea pe care am supărat-o, dar a fost prima mea iubire. Am mai întîlnit mulţi bărbaţi care îşi desconsideră unele soţii ideale, ceea ce n-ar trebui, poate nu cunosc decepţia, de aceea dau alarmă: „Atenţie, bărbaţi, nu desconsideraţi femeia!" Bineînţeles pe cea care merită.

P.S. Scuzaţi-mă că nu-mi dau numele întreg, mi-ar fi f.f.f. penibil.

MARIUS S. — *Slatina Olt*"

Dac-am hotărît să comentez scrisoarea dumitale în aceste coloane, am făcut-o nu pentru a atrage atenţia bărbaţilor asupra cazurilor de tipul amintit, ci, dimpotrivă, pentru a atrage atenţia femeilor asupra pretenţiilor scăzute pe care le-mit ele faţă de un bărbat sau altul. Fără supărare, rîndurile citate sînt mai mult decît întristătoare. Mi-e greu să încerc acum, public, să fac portretul aceluia care le-a aşternut, cu asemenea candoare şi, culmea, „durere". Lipsa dumitale *fundamentală* de seriozitate, şi bănuiesc că nu numai pe plan afectiv, reiese suficient de limpede din epistolă. Dacă — aşa cum se spune — „stilul e omul", stilul dumitale te defineşte, cred, suficient. Mă îngrozeşte nu atît ideea că te-ai apucat de băutură, să zicem, cît faptul că „R" sau chiar „femeia bine" (cum o denumeşti, cam tardiv-sceptic) au acceptat compania unui bărbat de un nivel sentimental (şi asta se leagă şi de alte calităţi ale omului) absolut discutabil. Dacă mi-am permis să amintesc în titlu de „Tanţa şi Costel", am făcut-o pentru a sublinia caracterul tragi-comic al personalităţii celui în cauză: TRAGIC — pentru că te cuprinde o imensă tristeţe atunci cînd constaţi că superficialitatea, lipsa de consecvenţă, goana după „succese" evident facile, pot să-şi pună pecetea, să lovească şi în cei care n-au altă vină decît aceea că acceptă, în preajma lor, astfel de grave rămîneri în urmă; COMIC — pentru că toată întîmplarea are o tentă umoristică, dumneata faci ce faci şi, bineînţeles, afirmi că „nu mai am încredere în nici o femeie". La 30 de ani, omul (fie bărbat, fie femeie) are suficient discernămînt, (eventual) inteligenţă sau măcar *simţul ridicolului*, pentru a nu întreprinde unele acţiuni, cum ar fi, de exemplu, chiar expedierea scrisorii. Dac-am reprodus-o, repet, am făcut-o pentru a schimba destinatarii sloganului dumitale: „Atenţiune, femei, nu desconsideraţi bărbatul, *fiţi exigente!*" Sărmana „R"...

★

P.S. M. M. din Bucureşti. Înţelegem exact situaţia în care vă aflaţi. Din toată inima am dori să găsiţi tăria necesară pentru a depăşi asemenea momente. Şi credem că dispuneţi de resurse în această direcţie. Odată depăşite asemenea situaţii critice vă veţi putea reface viaţa alături de cei dragi. Sperăm să primim veşti bune despre dv. Vă dorim succes.

CIK
DAMADIAN

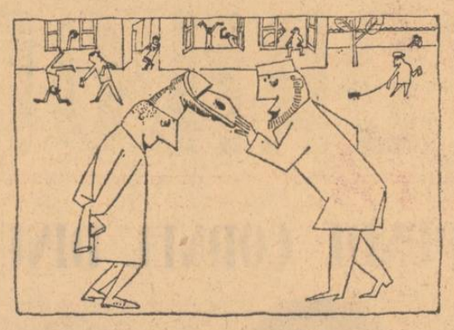

— *Cum ai reuşit să găureşti talpa?*
— *Imi place să umblu cu capu-n nori, doctore!*

— *Cum, n-are la sfîrşit dezlegarea problemelor?*

— *Inainte de a mă îmbrăţişa, jură-mi că eşti vaccinat împotriva gripei...*
(JOUR DE FRANCE)

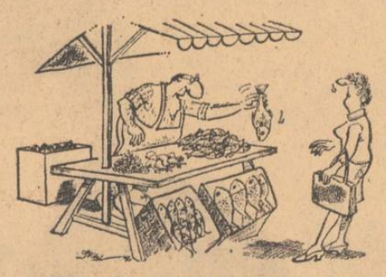

— *Abia a fost pescuit, doamnă. Nu simţiţi ce splendid parfum de petrol are?...*
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— *Cum se face că întotdeauna îmi ceri să semnez atunci cînd sînt cu picioarele goale?*
(JOUR DE FRANCE)

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Cheia baronului

Fără a fi vorba de faimosul baron Münchhausen, un cititor al nostru, semnat „I. N." — student, din Bucureşti, ne trimite o povestire despre un alt personaj în care se relatează următoarele:

Inaintea plecării la băi, un baron dă ultimele dispoziţii valetului său, printre care şi aceea de a i se trimite corespondenţa, întrucît urma să primească veşti importante. Ajuns la băi, aşteaptă o zi, două, trei, însă... nimic, nici o ştire din partea valetului.

După o săptămînă, primeşte totuşi o scrisoare, în care valetul relata că îi este imposibil să-i trimită corespondenţa întrucît nu avea cheia de la cutia poştală şi, deci, nu putea scoate de acolo scrisorile pentru a i le expedia. Baronul scrie imediat o scrisoare valetului, în care îi comunică locul exact unde se află cheia.

Baronul aşteaptă în continuare mai mult de o săptămînă şi tot nu primeşte corespondenţa mult dorită. De ce nu a primit totuşi baronul corespondenţa?

Verificarea rapidă a înmulţirilor

Nu sînt rare cazurile în care, efectuînd o înmulţire, mai ales cînd deînmulţitul şi înmulţitorul sînt numere cu mai multe cifre, se greşeşte rezultatul. Ce siguranţă avem deci, că rezultatul unei înmulţiri este corect? S-ar părea că nici una, decît, dacă ne bazăm pe rigurozitatea cu care am realizat înmulţirea fiecărei cifre în parte şi apoi operaţiunile de adunare. Şi totuşi, există o metodă foarte simplă şi ingenioasă, cu ajutorul căreia putem afla repede şi sigur dacă am făcut corect o înmulţire, indiferent cît de mari sînt numerele deînmulţitului şi ale înmulţitorului. Cum se procedează? Să luăm un exemplu. Să spunem că am avea de înmulţit 135 cu 112. Rezultatul înmulţirii este egal cu 15 120. Se adună pe rînd cifrele deînmulţitului, deci, în cazul lui 135, înseamnă că se obţine 1+3 + 5 = 9. Se adună apoi cifrele înmulţitorului, adică, pentru 112 va rezulta 1 + 1 + 2 = 4. Se înmulţeşte rezultatul primei adunări cu rezultatul celei de a doua, adică: 9 × 4 = 36. Se adună cifrele numărului rezultat, deci 3 + 6 = 9.

Se adună separat cifrele rezultatului pe care l-am obţinut la înmulţirea lui 135 cu 112, adică cifrele numărului 15 120, ceea ce face: 1 + 5 + 1 + 2 + 0 = 9. Dacă acest număr este egal cu cel obţinut mai sus, înseamnă că înmulţirea a fost corectă. Intr-adevăr, se observă că 9 = 9, deci înmulţirea este bună.

Un alt exemplu. Să înmulţim numerele 3 475 cu 618. Se obţine 2 147 550. Să fie oare corect? Vom vedea. Adunăm cifrele deînmulţitului: 3 + 4 + 7 + 5 = 19. Dacă numărul rezultat are două sau mai multe cifre, le mai adunăm între ele, o dată, sau de mai multe ori, pînă se obţine un număr cu o singură cifră. Dacă se obţine numărul 10, el va conta egal cu 1, pentru că 1 + 0 = 1. In exemplul luat, 1 + 9 = 10, deci 1 + 0 = 1. Adunăm şi cifrele numărului 618, adică 6 + 1 + 8 = 15 sau, mai departe, 1 + 5 = 6.

Înmulţim acum pe 1 cu 6, ceea ce face 6.

Dacă şi suma cifrelor numărului 2 147 550 va fi egală cu 6, atunci înseamnă că înmulţirea este în ordine. Să verificăm. Avem 2 + 1 + 4 + 7 + 5 + 5 + 0 = 24. Mai departe, 2 + 4 = 6. Intr-adevăr, 6 = 6, deci totul este în regulă.

Poate că, la prima vedere, tehnica descrisă aici vi se va părea puţin cam complicată.

In realitate nu este deloc aşa şi, dacă vă familiarizaţi cu ea, veţi constata că e foarte simplă şi îndeosebi utilă, mai ales în cazul unor înmulţiri cu numere foarte mari.

Incercaţi şi vă veţi convinge!

REBUS

DIFICULTĂŢI

ORIZONTAL: 1. Bătătoare la ochi. — De nerecunoscut. (fig.) 2. Cu chiu, cu vai. (sing.) 3. Gazetă — Ori una, ori alta... 4. Fiat 1100... — De neînţeles. (adj.) 5. Ca şi „nou". — Trage de rochie. 6. Un fel de turtă... — In legătură cu unele schimbări la direcţie... 7. Greutăţi preţioase. — Cai de întors! 8. Greu la cap... — Cap de pilă! 9. Trage din pahar. — Atins la cap! — Bună bucăţică... 10. Calmant. — Au făcut faţă... 11. Invinge greutăţile... 12. A da din cap. — Dă de înţeles (reg).

VERTICAL: 1. Singe rău. — Rămîne la o parte. 2. Cu stea în frunte. — Revăzut la cerere. 3. Este de pomană... (inf.) — Greu de mişcat. (pl.) — Suprafaţă ilară... 4. Un elan deosebit. — Riu în Italia. — Se lasă mai greu... 5. Bucăţică ruptă din soare! — A da cu gura... pe portativ. — Semilună! 6. Cu chiu, cu vai... — Nu-s de pomenit... 7. Făcută de oaie. — Bate uşor. — Superioritate gramaticală. 8. Ac la cojoace vii... — Dar... — ...şi dar. 9. Se poate face de ris. — Greu la înţeles. 10. Urme prin pădure. — Ocupaţii de familie... 11. Intr-o inspiraţie... — De lemn. (fig.) 12. Se aprinde uşor. (fem.)

Alexandru CAIZERLIU

Cuvinte rare: DARAB, AGE

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

NICOLAE LABIŞ

ORIZONTAL: Inceput — Ani — Iubiri — Roman — Nr — Răcoare — T — Tema — T — Intîi — Rs — Crăiţă — Am — O — V — Ote — Tase — Dragă — Da — Si — Uitate — Mit — A — Car — Albatros — E — Aa — Ea — Cală — Rl — Munca — Lan — Entuziasm — Ra.

LA SFIRŞIT

ORIZONTAL: Susa — Măgăruş — T — Mihai — Roze — Iti — Ultima — B — Caragiale — Sa — Londonn — Labiş — Alau — Eu — Na — T — Ra — Agale — Lal — I — N — Hn — Braia — Beniuc — Aman — Mirea — Codaş — A — Oruf — Cilti — Tudoran — Oeas.

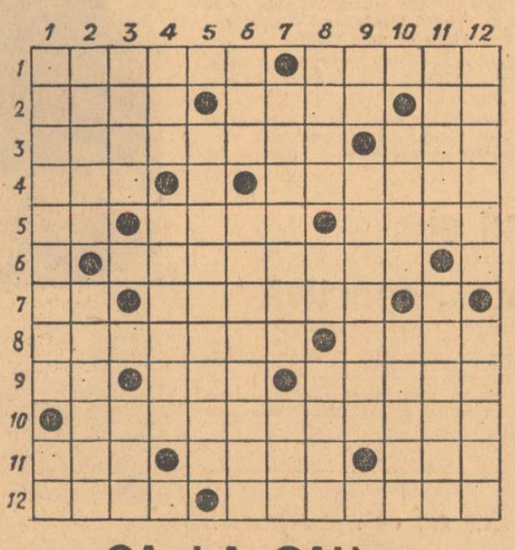

CA LA ŞAH...

ORIZONTAL: 1. Cele călătoare îşi mută sediul primăvara şi toamna. — Mută trenul de pe o linie pe alta. 2. „Mută"... inimile din loc. — Direcţia mutării... — Calciu. 3. Mutări temporare ale serviciului. — Trăieşte din „mutări"... 4. Venit mijlociu! — Organ seminal al unei plante. (bot.) 5. Cupă! — Localitate în R. P. Ungară. — Localitate în U.R.S.S. 6. Mutare juridică... 7. Cain! — Serveşte pentru transportul mobilei, la mutare. 8. Mişcare a globului pămîntesc, prin care fiecare punct îşi mută permanent locul în spaţiu. — Cîntare bisericească. 9. In temă! — Fluviu în U.R.S.S. — Riu în Brazilia. 10. Loc de plecare şi de sosire a unei mutări (pl.) 11. Poezie de preamărire. — Fluviu în U.R.S.S. — Abreviaţie medicală. 12. Se mută o dată cu melcul... — „Mută" cărţile din mînecă în mînă... (pl.).

VERTICAL: 1. Acţiune judiciară care poate fi... comutată. — In loc! 2. Loc de întreceri sportive. — Se mută din loc în loc. (fem.). 3. Se mută la începutul căsniciei, în casă nouă... (pl.) — Mutare de picior. 4. Acasă! — Mutare complexă la şah. 5. Mută iepurele din pălărie... în buzunar. (pl.). 6. Visat în miez de noapte! — Liniştit (fig.) 7. Mută piatra din mînă în... geamul vecinului. — Mută din loc... unele conştiinţe. (fig.). 8. Localitate în U.R.S.S — Alfa şi omega. — Varietate de peştişori. 9. Diftong. — Campionate în... evul mediu. 10. Magistrat francez din sec. 18. (De) — Arta... vocii. 11. Mutători de trenuri... — Mută mingea din spatele porţii pe linia de şase metri... 12. Abator turcesc. (od.) — Popor antic din Germania. (pl).

Gheorghe DUMITRA

Cuvinte rare: RACS — UZIN — ICOS — ARARU — IIUS — TAB — MRIN

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Galaţi, muzeu, symposion

Nu încercăm să facem etimologia cuvîntului „Galaţi", însă în Grecia antică, sub denumirea de „galaţi" (mai exact „galatai" în limba elină), se înţelegea numele unei populaţii celtice, venită din nord, ale cărei avangărzi au invadat Grecia prin Termopile, în anul 280 î.e.n., ajungînd pînă la Delfi, unde exista faimosul oracol. Galaţii au fost însă respinşi de armata lui Antioh I, fixîndu-se în cele din urmă în nord, în regiunea dunăreană şi Tracia, numită de atunci Galatia.

Cuvîntul „muzeu" (în greceşte „museion") însemna în antichitate un sanctuar cu preoţi şi sacrificii, dedicat cultului Muzelor. In acele vremuri, Muzele erau zeiţe care nu aveau nici o legătură cu artele. Muzele constituiau locuri de întîlnire pentru filozofi, învăţaţi, astronomi sau poeţi. In muzee se găseau şi picturi, mai cu seamă ale înţelepţilor, care îşi aveau rolul de a inspira adunările savante sau cu scop religios. Cel mai celebru muzeu a fost cel din Alexandria, în Egipt, unde se găsea şi o renumită bibliotecă, despre care se afirmă că, la apogeul său, număra peste 500 000 de texte diverse. Inceputul utilizării noţiunii de „muzeu" în sensul celei contemporane, se pare că se situează în secolul al II-lea al erei noastre, cînd, la Biblioteca din Efes, Asia Mică, s-au adunat diverse copii de pe sculpturi celebre.

In sfîrşit, cuvîntul „symposion" însemna „adunare de lăutari" sau „banchet". De obicei, banchetele aveau loc la invitaţia unei gazde bogate, capabilă să asigure singură cheltuielile reuniunii. Symposionul propriu-zis începea prin libaţiile uzuale, în cinstea zeilor şi, mai ales, a lui Dionisos, zeul vinului. Prin tragere la sorţi, se desemna apoi „regele banchetului", adică „simposiarhul" (symposiarkhos). Sarcina principală a acestuia era stabilirea raportului amestecului de vin cu apă (vechii greci nu beau, de obicei, vinul gol) şi numărul de cupe de vin pe care trebuie să le bea fiecare participant. Este posibil ca sensul actual al cuvîntului „simpozion" să se fi păstrat datorită faptului că în astfel de ocazii au loc adunări, reuniuni, iar adesea întrevederile respective sînt urmate şi de banchete.

Vîrsta lui Hercules

„Ce vîrstă ar fi avut Hercules astăzi, în anul 1971, dacă ar fi trăit?" este o întrebare la care nu se poate răspunde, pentru că, în realitate, Hercules nu a existat nici o dată. El este un simbol creat de mitologia greacă, în antichitate. De altfel, întrebarea pusă implică şi o oarecare doză de perspicacitate, întrucît în partea sa finală nu s-a scris „dacă ar mai fi trăit", ci doar „dacă ar fi trăit". Ori, una este a scrie „dacă ar mai fi trăit", ceea ce implica aprioric, faptul că acel cineva a trăit deja cîndva, şi alta este să se scrie „dacă ar fi trăit", ceea ce nu implică afirmaţia că a trăit vreodată. Deci, cu alte cuvinte... atenţie la cuvinte!

Ing. Liviu MACOVEANU

BUNICUL şi porunca a şasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Adusă la spital, după un accident de maşină, Camelia Iovan moare cu toată intervenţia chirurgicală a doctorului Dumitriu. Lucru ciudat însă: la autopsie datorită întrebuinţării unui ser original, Gogu Pomişor ajunge la convingerea că tînăra Iovan a fost operată la trei ore după deces. Bunicul, stupefiat de cele aflate, îi cere îngăduinţa căpitanului Alexiu să se ocupe el de acest caz ce se anunţă mai mult decît interesant.

4 Bunicul trecu pe la serviciul de circulaţie al Miliţiei. Il găsi pe locotenentul Prodan în biroul de la etajul trei, împărţind camera cu încă trei subofiţeri.

Prodan tocmai închidea dosarul Cameliei Iovan.

— Ia loc, Bunicule, şi spune-mi ce te aduce în parohia noastră, că aşa, de florile mărului nu vii dumneata pe aici. Cum o duci cu sănătatea? O ţigară vrei?

— Mulţumesc, domnule Prodan. Cu sănătatea o duc nesperat de bine, iar ţigara de-abia am aruncat-o înainte de a intra. Ştiu că te ocupi de dosarul Cameliei Iovan şi dacă eşti amabil m-ar interesa să ştiu în ce împrejurări a decedat. O rugăminte pur personală, deoarece fata mi-este cunoscută.

— Imi pare rău Bunicule, mai ales că-mi spui că o cunoşti. Fotografiile nu mi-au sosit încă de la laborator, dar din cîte am fost informat, fata n-a fost fotografiată la locul accidentului, ci la morgă.

— Dar după regulamentele dumneavoastră, domnule Prodan — mă scuzi că îţi pun o asemenea întrebare, dar sînt complet în afara temei —, un şofer care accidentează are dreptul să ridice victima de la locul unde s-a produs?...

— Este chiar obligat, Bunicule, în cazul că este vorba de un rănit, cu condiţia ca după ce îl transportă la spital să se întoarcă cu maşina la locul... Dar din întrebarea dumitale, Bunicule am impresia că ai oarecari dubii în privinţa...

— Nu dragul meu, căută să-l liniştească Bunicul pe locotenent, n-am nici un dubiu, dar în meseria noastră tocmai lipsa de dubiu ne dă uneori serios de gînd. Nu ţi-a spus nimic căpitanul Alexiu?

— Mi-a telefonat şi m-a avertizat că ai să treci pe la mine, dar n-a menţionat pentru ce anume.

Bunicul voi să întrebe ceva, dar uşa se deschise şi înăuntru îşi făcu apariţia Margareta de la laborator. Aşeză pe masa lui Prodan un set de fotografii de la locul accidentului şi de la morgă.

— Domnule Prodan, dumneata îţi urmezi ancheta în termenii stabiliţi, dar, dacă nu te incomodează aş vrea să mă ţii şi pe mine la curent cu unele date. Trebuie să-ţi mărturisesc — şi ceea ce îţi mărturisesc trebuie să rămînă între noi — că mă interesează acest accident din multiple motive.

— Bunicule, după mine, accidentul e mai mult decît clar. Dacă n-ar fi aşa, doctorul n-ar fi venit singur să-l anunţe. Dificil pentru noi e atunci cînd făptuitorul fuge de la locul... Sau dumneata crezi că la mijloc e vorba de altceva?

— Nu, domnule locotenent, sincer nu cred nimic. Ţi-ai văzut pe medic, din cîte am înţeles.

— Da, l-am văzut. A venit după o oră la accident, după ce a făcut tot ce i-a stat în putinţă să salveze fata.

— Martori n-au fost la locul accidentului?

— Uite aici declaraţia lui Dumitriu. Reiese din ea că strada era pustie... Dar nu ştiu, Bunicule, ce valoare mai pot avea martorii din moment ce un om vine singur şi recunoaşte că e vinovat. Fata a sărit pur şi simplu în faţa maşinii. Au fost fotografiate urmele de frînă, trei metri, ceea ce înseamnă că maşina n-avea o viteză mai mare de şaizeci pe oră.

Bunicul se uită la fotografia în luciul căreia se distingeau destul de bine urmele roţilor pe asfaltul străzii.

— Depinde ce pretenţii are familia. Poate se înţeleg şi scapă doar cu despăgubiri. Mi-ar părea rău, e un doctor eminent, adaugă Prodan.

— La ce oră s-a petrecut accidentul?

— Noaptea la ora două.

— Maşina aţi fotografiat-o?

Locotenentul Prodan răsfiră teancul de fotografii şi pînă la urmă descoperi ceea ce căuta. Se vedea bara din faţă a Fiatului lovit în partea dreaptă şi capota turtită pe o porţiune destul de mare.

— Probabil că după ce a fost lovită la picioare, fata s-a căţărat pe capotă şi de acolo a căzut cu capul pe asfalt. De fapt din declaraţia lui Dumitriu reiese acelaşi lucru.

— Nu s-a stat de vorbă cu părinţii fetei?

— Noi nu ne ocupăm de aşa ceva! Intocmim dosarul şi-l trimitem la procuratură. De altfel, procedeul cred că-l ştii. Mie personal mi se par lucrurile foarte limpezi Bunicule, şi sînt chiar surprins că poţi avea îndoieli. In sfîrşit, fiecare are dreptul să creadă ce vrea.

— Nu chiar ceea ce vreau. In limitele adevărului, domnule Prodan, doar în limitele adevărului. In orice caz, îţi mulţumesc pentru amabilitate. Ah, era să uit! Asupra fetei s-a găsit ceva?

— Absolut nimic. Numele i l-am aflat deoarece era scris pe o bucată de pînză sub gulerul paltonului. Paltonul fusese cu cîteva zile înainte la curăţat. Toderaş s-a dus acum o oră la spălătorie pe Bulevardul Republicii dar uite, nu s-a întors încă.

Se auzi uşa deschisă din nou şi cînd Prodan se întoarse, îl văzu pe sergentul major căruia de-abia îi pronunţase numele.

— Tovarăşe locotenent, am găsit. Pe data de nouăsprezece ianuarie, Camelia Iovan a avut un palton, o fustă şi un taior la curăţat.

— Fusta şi taiorul cu care a fost îmbrăcată, spuse Bunicul. Nu era prea avută deci, conchise tot el, în timp ce îşi aprindea o ţigară.

— M-am dus pe strada Armenească unde locuia. N-are părinţi. Stătea la o mătuşă coafeză, iar Camelia era elevă la o şcoală de ospătari. Toate astea le-am aflat de la o vecină care era acasă. Mătuşa ei, pe nume Tulcea Vasilica, lucrează la cooperativa din strada Zorilor. Pentru că nu era prea departe, şi eu eram cu maşina, am dat o fugă pînă acolo. Am anunţat-o. Impreună cu sergentul Timoc, s-a dus s-o identifice la morgă. Asta-i tot, tovarăşe locotenent.

— Mulţumesc. Toderaş, pînă la noi dispoziţii eşti liber.

Sergentul major salută şi ieşi. Locotenentul începu să bată cu stiloul în masă.

— M-am întrebat şi eu, Bunicule, de ce fata nu avea nimic la ea, o poşetă, în sfîrşit un buletin sau un act. Dumitriu spunea că tot ce se poate ca în starea de spirit în care se afla să fi dat importanţă poşetei. Pentru el era importantă accidentata. Aşa că tot ce se poate ca poşeta să fi fost luată pînă la urmă de cineva. Dacă vreţi, vă pot da numărul de telefon al doctorului şi adresa. Le am la mine, spuse locotenentul.

— Mulţumesc, domnule Prodan, nu-i nevoie. Şi mie lucrurile încep să-mi devină limpezi.

— In schimb pe mine m-ai băgat la idei, Bunicule.

— Dragă domnule Prodan, mai fac greşeli de circulaţie şi cei de la judiciară, spuse Bunicul zîmbind, în timp ce se ridica de pe scaun.

Alsacianul îl aştepta cuminte lîngă uşă şi Bunicul, dezlegîndu-i lesa, se îndreptă spre depozitul unde se aflau hainele Cameliei Iovan.

Bunicul cercetă cu atenţie paltonul din stofă neagră, cu guler de vidră şi taiorul. Gulerul de blană era plin de sînge, iar în partea dreaptă, sub mînecă, se vedea stofa ruptă din pricina loviturii. Bunicul îşi scoase dintr-un buzunar lupa şi cercetă cu migala lui caracteristică o anumită porţiune a taiorului, apoi, cu aceeaşi încetineală, îşi trecu lentila peste palton.

— Interesant, interesant, spuse el, şi grăbit îşi scoase unul din cartoanele lui speciale şi tot din cale-afară de grăbit, se apucă să noteze. Ceru o foarfecă de la magazioner şi îşi permise, în văzul acestuia, să taie o bucată din stofă, exact din locul pe care numai cu cîteva clipe înainte îl studiase cu atîta minuţie.

Bunicul ocoli străzile aglomerate. In general nu-i plăcea oraşul iarna şi cu atît mai mult nu-i plăcea în acest anotimp gălăgia şi îmbulzeala. Voia să mediteze în liniştele lui puţinele date în posesia cărora intrase şi pînă la urmă ajunse la convingerea că Gogu Pomişor avusese dreptate. La mijloc nu putea fi vorba de o glumă de-a lui, şi cu atît mai puţin de un simplu accident. Dacă serul original întrebuinţat de autopsier pentru stabilirea exactă a orei cînd fata murise fusese semnificativ pentru medic, în schimb pentru detectiv era semnificativ altceva. Acel zîmbet, acea expresie ce nu putea fi rodul întîmplării. Deci, pentru a stabili de ce zîmbise Camelia Iovan în ultimul moment, trebuia înainte de toate căutată acea stare care o făcuse să zîmbească. Mai mult ca sigur că fata murise instantaneu, fără să-şi dea seama ce-o aşteaptă; mai mult ca sigur că tînăra se aştepta în clipa morţii la cu totul altceva.

— *VA URMA* —

Desen de Dorin DIMITRIU

INTERVIUL CITITORILOR

AZI RĂSPUNDE CORNEL DINU

Popularitatea unui sportiv se poate măsura prin numărul de scrisori pe care le primește. Dacă pentru vedetele scenei radioul a inventat aplaudimetrul, sistemul opțiunii epistolare ar trebui să-l numim poștalometru. Oricum ar fi la proba aceasta Cornel Dinu a reușit cu brio. I-au scris, punindu-i întrebări, sute de împătimiți ai fotbalului, tineri fără tulei în căutarea idolului sportiv, codane amorezate de chipeșul jucător. Excluzînd firește de la început răutățile anonimilor, trebuie să recunoaștem că adesea registrul chestionarului cu care a fost bombardat Dinu întrece cea mai prodigioasă fantezie profesională a ziariștilor. Din acest punct de vedere — un compliment profund cititorilor revistei „Magazin"!

Nădăjduim că veți gusta, în aceeași măsură, răspunsurile popularului jucător, cînd seci ca umorul britanic, cînd spirituale, spumoase ca șampania franțuzească. Ele întregesc imaginea unei personalități care nu se manifestă numai pe gazonul terenului de fotbal. Veți descoperi, fără îndoială, un tip extrem de interesant. Mai de mult, cînd l-am întîlnit în compania romancierilor și poeților Fănuș Neagu, Constantin Chiriță, Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei — susținîndu-le cu vervă conversația — m-am mirat. Astăzi nu mă mai mir.

Victor BĂNCIULESCU

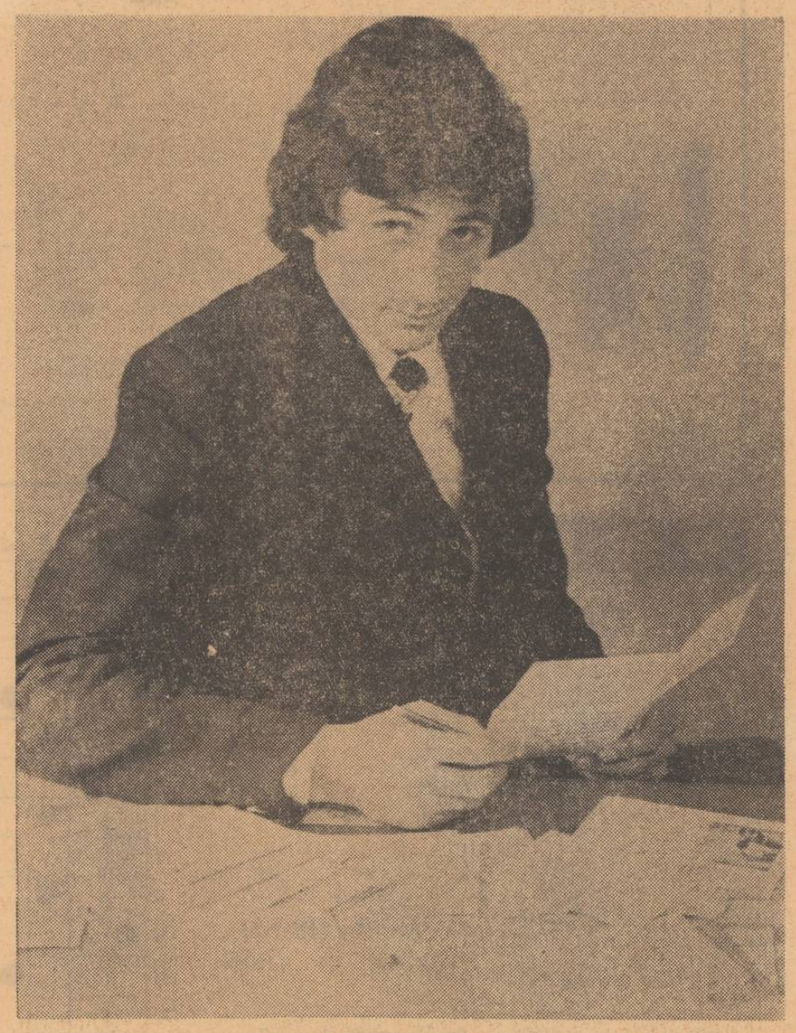

Cîte ore doar pentru cititul scrisorilor ? **Foto : Aurel NEAGU**

Stelele pot fi atît de aproape...

— La ce vîrstă ați început să practicați fotbalul și la cîți ani ați jucat pentru prima oară în echipa națională ? (STELICĂ DASCĂLU, sat Pleșcoi, com. Berca, jud. Buzău).

— Joc fotbal de cînd mă știu. Nu împlinisem 20 de ani cînd am fost convocat pentru prima oară la echipa națională.

— Ați avut vreun idol în cariera dv. de fotbalist ? (ALEXANDRU MANOLE, maistru, Fîntînele, jud. Mureș).

— Mi-au plăcut, ca jucători, Constantin, Nelu Nunweiller și Pîrcălab. Am încercat să-i copiez, luînd ceea ce consideram că mi se potrivește. Am văzut două stele la București : di Stefano și Suarez. Pe atunci nu credeam că stelele pot fi atît de aproape.

— Ce post în echipă preferați : cel de fundaș central sau de mijlocaș ? (MIHAI POPESCU, elev, București).

— În orice post mi-ar cere antrenorul să joc, ceea ce încerc este să creez. Îmi place să acopăr o zonă largă, cum ar fi cea rezervată unui libero modern.

— Care a fost cel mai frumos meci din cariera dv ? (fruntaș PETRE BUNEA).

— 1—1 pe Wembley, contra Angliei.

— Cîte goluri ați marcat (în partide oficiale) de la începutul activității fotbalistice ? (ROMULUS IFTODIU, Rădăuți).

— Dacă aș sta să le număr, n-aș mai ajunge să le marchez. În orice caz nu trece campionat fără vreo 6—7 goluri.

— Dintre jucătorii români de fotbal, pe care-i apreciați cel mai mult ? Dar dintre străini ? (ILIE ȘERBAN, com. Frăsinet, jud. Teleorman).

— Dumitrache, dar ar trebui să vrea și el. Pele.

— Dacă ați fi antrenorul echipei naționale, l-ați utiliza pe Dobrin ? (DUMITRU ROȘIOARĂ, București).

— Sînt adeptul concepției că jucătorii se impun singuri selecției prin evoluția lor. Precum nu cred că există antrenori care-și vor răul.

— De ce nu se mai joacă cu deschideri lungi pe extreme, ca pe vremea lui Bindea și Dobay ? (subing. agr. pensionar GH. T. COJIȚĂ, Bacău).

— Eu acele vremuri nu le-am prins. În multe locuri din lume am văzut că se mai joacă așa. Dar proporția de hazard a pasei lungi și riscul interceptiei sînt așa de mari că tot mai puțini jucători se încumetă să apeleze la deschideri pe distanță mare. Personal, le consider, din cînd în cînd, utile.

— Urmăriți în presa sportivă rezultatele obținute de echipele de fotbal din categoriile inferioare ? Aveți favorite printre ele ? (VASILE SÎNCELEAN, tehnician, Tîrnăveni).

— Urmăresc soarta echipelor Sportul Studențesc și, firește, Metalul Tîrgoviște. A sist neputincios, dar nu lipsit de interes afectiv. Cum să uiți locurile de unde tu însuți ai plecat ?

Nu sînt Mafalda

— Ce pronostic dați pentru meciul România—Cehoslovacia de la Bratislava ? (MIHAI IACOB, com. Deleni-Hîrlău, jud. Iași).

— Important, în primul rînd, este să nu ne fie teamă de acest meci. Și nu ne este. Cred că asta ajunge.

— Cine va cîștiga anul acesta campionatul național de fotbal ? (GHEORGHE BINA, sat Voivodeni, com. Voila, jud. Brașov).

— V-ați îndoit vreo clipă că voi răspunde altceva decît Dinamo ?

— După încheierea activității de jucător de fotbal intenționați să deveniți antrenor sau, eventual, arbitru de fotbal ? (prof. EMANOIL STERESCU, Curtea de Argeș).

— În nici-un caz arbitru ! Nici nu m-ar prinde... Dar orice aș face, în orice profesie, departe de fotbal nu am să fiu.

— Ce echipă va cîștiga campionatul mondial de fotbal din 1974 ? (ARPAD MEDVEI, Curtici, jud. Arad).

— Mai e timp pînă atunci. De-abia s-au înscris 22 de echipe. Gazdele nu cîștigă totdeauna. S-ar putea de data aceasta.

— Credeți în existența fotbalului și în anul 2 000 ? (COSTICĂ AMĂRIUȚEI, Panciu, jud. Vrancea).

— Îmi cereți prea mult. Aș fi preferat să vă spun cum voi juca eu în anul 2000. Oricum, acceptați un rendez-vous pentru atunci ?

Părul și ținuta... sportivă

— Ce pasiuni mai aveți în afară de fotbal ? (NICOLAE DANCOVICI, Ploiești).

— Deși nu-mi plac întrebările indiscrete, am să vă răspund confidențial : șueta subțire.

Pentru cei ce n-au pus întrebări

M-am născut la 12 august 1948, în zodia leului, la Tîrgoviște.

Joc fotbal încă de cînd mi-am dat seama că există. Artăgos și rău din fire, nu acceptam noțiunea de înfrîngere, organizînd cu ceata străzii meciuri și revanșe cu întrare, deplin conștientizați în mica noastră afacere. Atunci eram mulțumiți. Ne ajungeau banii și pentru minge, cumpăram echipament, ne făceam porți în toată regula, ba ne permiteam și luxul supraalimentației la chioșcul din colț. Acum nu-i înțeleg pe cei care susțin că fotbalul nu se poate întreține singur.

M-am strîns de pe drumuri în vara lui 1959 cînd am început să joc la piticii (și apoi juniorii) lui Metalul Tîrgoviște. Primii antrenori mă fac să susțin, acum cu multă luciditate, că mi-au prins foarte bine. Prof. Gh Ticușan, Eugen Popescu, Mișu Ionescu au contribuit la apariția mea prematură. Ceea ce învățam de la ei mă făcea să iubesc jucătorul complet.

In 1965, mai precis la 17 martie, Rudy Wetzer, consilierul de atunci al echipei Metalul Tîrgoviște, a riscat cu mine, aruncîndu-mă în focul luptei de la Sibiu, împotriva echipei U.T.A., în optimile Cupei României. Am cîștigat cu 1—0. Îi mulțumesc. A fost de bun augur. La 19 septembrie, în același an, debutam în națională de juniori contra Cehoslovaciei, la Praga : 1—1.

In vara anului următor, mi-am respectat legămîntul anticipat față de Traian Ionescu, trecînd sub culorile lui Dinamo București, echipă al cărei destin aș vrea să-l urmez tot timpul.

La 9 mai 1968 jucam pentru prima oară în echipa națională, contra Austriei, la Linz. Fatidicul 1—1. De atunci, 23 de prezențe neîntrerupte, trei ani de jocuri consecutive.

Ce-mi doresc ? Victorii multe în fotbal și o liniște creatoare.

Vă mulțumesc pentru atenție.

— Cîte scrisori pe zi primiți de la simpatizanți ? Răspundeți la toate ? (IONEL BEJENARU, Botoșani).

— Vă asigur că citesc toate scrisorile ce mi se adresează, între două antrenamente, între două cursuri. Dacă ar fi să răspund prompt la toate, nu mi-ar ajunge ajutorul întregii familii.

— Aveți mașină, de ce marcă ? *Abuzați de viteză ?* (MIRON TELIAN, Ilia, jud. Hunedoara).

— Am avut o Dacia 1300 timp de două săptămîni. Dar eu am învățat să mă grăbesc încet, așa că am renunțat la mașină.

— Un sportiv de performanță poate fi în același timp bun și pe linie profesională ? (FELICIANA BECA, Bacău).

— Aș fi fericit dacă aș putea să vă comunic peste trei ani numărul diplomei mele de absolvent al facultății de științe juridice.

— Credeți că părul lung cadrează cu ținuta sportivă ? (A. CHIRU, Constanța.

— Pînă la terminarea liceului am fost mereu tuns chilug. Îngăduiți-mi și mie măcar o dată să-mi fac hatîrul. N-a observat nimeni că părul nu se poartă pe vîrful bocancului ?

— Care este, după opinia dv., cea mai frumoasă sportivă din țară ? (PETRE GAMAN, București).

— De ce vreți să mă puneți rău cu sportivele țării ? Tot ce vă pot spune este că resping prejudecata potrivit căreia sportul urîțește femeia.

— Ce părere aveți despre Ilie Năstase ? (MIHAI OLARU, Iași).

— Nu este suficient să trăiești în străinătate. Trebuie să și joci bine.

— Ce părere aveți despre „meciul secolului" dintre Joe Frazier și Cassius Clay ? (IOAN SASU, Arad).

— Nu-mi cereți părerea. Se joacă pe prea mulți dolari. Amețesc.

Conturile se încheie mai tîrziu

— Care este amintirea cea mai plăcută din activitatea dv de fotbalist ? (PETRE ȚIGANUȘ, București).

— Ziua în care am jucat primul meci oficial în echipa întîi a clubului Metalul Tîrgoviște. Aveam 16 ani și mi s-a părut că l-am apucat pe dumnezeu de picior. Dar miracolele țin doar trei zile.. Începusem să visez un club mai mare, dacă nu chiar echipa națională.

— Care a fost cea mai mare decepție din cariera dv. de fotbalist ? (ILIE BLEOTU, Slatina).

— La prima mea apariție în formația Dinamo București, echipa a pierdut acasă (0—1) cu Steagul roșu. Mi se părea că sînt vinovat. Abia azi știu că nu merită să suferi de două ori pentru o înfrîngere.

— De ce ați ales fotbalul și nu alt sport ? (DANIELA STATE, elevă, București).

— Era să ajung handbalist. Mi-a fost însă teamă să nu iau locul lui Gruia. Ar fi fost păcat. Dar acum, între noi : fotbalul nu l-aș sacrifica pentru nimic în lume.

— Cum apreciați imixtiunea unor ziariști în viața personală a fotbaliștilor ? (AL. CHIRIAC, Brașov).

— Interesantă, atîta timp cît nu ne jignește. Știu că e prea greu, uneori, să cerem și respectul adevărului.

Ah, întrebările femeilor!

— Dintre flori, culori și anotimpuri, pe care le preferați ? (MARIANA BICA, Moldova Veche, jud. Caraș-Severin).

— Regina nopții. Roșu. Primăvara.

— Vă place moda mini sau maxi ? (RODICA NEAGU, Alexandria).

— Foarte grea problemă. Să mă mai gîndesc...

— Ce părere aveți despre fotbalul feminin ? (GEORGETA DRAGAN, sat Gura-Cînău, com. Vadu-Pașii, jud. Buzău).

— Fetelor, nu vă supărați : n-am să vă trimit la bucătărie, nici să vă recomand andrelele. Dar, zău, pic-nicul se poate petrece atît de frumos și în altă parte decît cu asistență în jur.

— Care este mîncarea dv. preferată ? Dar băutura ? (MARIANA ȘANDOR, Cluj).

— Gălușți cu prune, gătite de mama. Parcă dacă am să spun : pepsi, o să mă credeți ? Ei bine, vinul roșu.

— Vă place muzica ? Ce genuri anume preferați ? (GABRIELA CĂLIN, Oltenița).

— Îmi place. Nu mă plictisesc la Ateneu, dar nici nu fac pasiune.

— Dacă ați pleca pe Lună, să zicem mîine, enumerați trei lucruri pe care le-ați lua cu dv. (JOZEFINA ZORICI, București).

— Un cîine, un prieten și o minge. Dar să nu stăm mult !

Supliment biografic

TATAL : Petre Dinu, jurist ; MAMA : Florica Dinu, contabilă. Un FRATE : Florin Dinu, 26 ani, tehnician chimist.

STUDENT în anul III al Facultății de științe juridice (fără frecvență) și nu „procuror" (care este doar o poreclă). Necăsătorit.

ADRESA la care i se poate scrie : clubul sportiv Dinamo, șos. Ștefan cel Mare 7—9, București.

Pe ușa camerei lui Cornel, desenul nostim realizat de fratele său **Foto : Sigmund BAKCSY**

URMĂTORUL INTERLOCUTOR

cunoscutul handbalist GHEORGHE GRUIA

Puteți trimite întrebările dv. pînă la data de 10 mai a.c.

Cum poate fi învins Robert Fischer?

ȘAH

Au mai rămas doar trei săptămîni pînă la marele eveniment șahist al anului — sferturile de finală ale campionatului mondial individual — cînd vor încrucișa floretele în arena celor 64 de patrate, ultimii opt mari maeștri care candidează pentru dreptul de a disputa un meci oficial pentru titlul suprem cu actualul deținător al cununii de lauri — Boris Spasski. La **MILANO, Robert Fischer** îl va întîlni pe **Marc Taimanov**, la **SEVILLA Tigran Petrosian** va primi replica lui **Hübner**, la **MOSCOVA** se vor înfrunta **Efim Gheller** cu **Viktor Korcinoi** iar în **INSULELE CANARE Bent Larsen** va încerca să-l depășească pe **Wolfgang Uhlmann**. Meciurile, care se vor disputa pe parcursul a zece partide, vor începe, toate, la 13 mai. Un singur semn de întrebare — în cazul în care Fischer și Taimanov nu cad de acord asupra orașului Milano, atunci gazda întîlnirii va deveni, la aceiași dată, un oraș canadian.

Fiecare dintre cele patru confruntări este, în sine, pasionantă. Dar, de pe acum se detașează un interes sporit față de disputa Fischer-Taimanov. La aceasta contribuie, în parte, faptul că Bobby a revenit spectaculos în competiția organizată de F.I.D.E. după o îndelungată „grevă", ani de-a rîndul refuzînd să concureze în turneele oficiale pentru titlu (iar atunci cînd a făcut-o ultima oară s-a retras din concurs cînd se afla, detașat, pe primul loc...) Ca și impresionanta carte de vizită — de jucător de turneu cu cele mai mari succese în ultimii ani — jucător care, în tot cursul anului trecut, an al interzonalului, al campionatului mondial pe echipe și al meciului secolului U.R.S.S.—Restul lumii — a reușit performanța de a pierde doar trei partide...

În legătură cu aceste înfrîngeri, maestrul englez **Leonard Bardem** a făcut recent, în ziarul „Guardian" cîteva interesante considerații. După părerea lui, este foarte semnificativ că numai una din cele trei pierderi s-a produs într-o partidă cu deschiderea siciliană (la Larsen, în timpul turneului de la Palma de Majorca ; în noaptea de dinaintea partidei, marele maestru danez a muncit cinci ore pentru a-și pregăti linia de joc într-o variantă siciliană care să-l surprindă pe Bobby). Celelalte două pierderi au fost consemnate la iugoslavul Kovacevici, într-o apărare franceză și la Spasski, într-o variantă din apărarea Grünfeld. Or, este știut că Fischer a rămas credincios pasiunii sale din copilărie — deschiderii siciliene, cînd joacă cu albele, și spaniolei, cînd are negrele, — ceea ce îi determină pe unii colegi de-ai lui, mari maeștri, să-și exprime scepticismul : „Cum poate el spera să devină campion mondial jucînd o singură variantă întreaga viață ?"

Cu toate că, din acest punct de vedere, pregătirea împotriva lui Fischer este, aparent, ceva mai ușoară decît împotriva altor mari jucători, care abordează o gamă mai largă de deschideri, se dovedește, totuși, că Gligorici nu are dreptate atunci cînd îl compară pe Bobby, cu pasiunea sa pentru apărarea Najdorf din Siciliană, cu un om care „înaintează cu pieptul deschis înspre un adversar bine pregătit și gata să deschidă focul asupra lui..." În fapt, posibilitățile de atac ale negrului, dezlănțuit pe flancul reginei, compensează riscurile la care este supus regele său, rămas cumva mai izolat în fața contraofensivei albe de pe aripa dreaptă. Practica lui Fischer este, în acest sens, elocventă. De aceea, consideră Bardem, pentru ca cineva să-l poată învinge pe marele maestru american este nevoie ca să găsească îmbunătățiri substanțiale în jocul albului din varianta Najdorf.

Din acest punct de vedere, concluzie maestrul britanic, devin interesante partidele cu varianta Najdorf chiar atunci cînd ele nu sînt jucate de Fischer. Mai ales în cazurile cînd se experimentează linii noi de joc — ca în partida de mai jos dintre Holmov (cu albele) și Savon, disputată la recentul campionat sovietic, partidă care, crede Bardem, este analizată acum cu lupa de Fischer și ceilalți competitori în sferturile de finală care încep la 13 mai...

HOLMOV — SAVON 1. e4, c5 2. Cf3, d6 3. d4, c:d4 C : d4, Cf6 5. Cc3, a6 6. Ng5, e6. 7. f4, Ne7 8. Df3, Dc7, 9. 0-0-0, Cbd7 10 g4, b5 11. N : f6, C : f6 12. g5, Cd7 13. a3 Tb8 14. h4, b4 15. a : b4, T : b4 16. Nh3, Db6 17. Cf5, T : b2 18 C : g7, Rf8 19. C : e6t, f:e6 20.Ne6, Re8! (pînă aici s-a jucat ca într-o analiză a lui Boleslavschi, dar mutarea recomandată de acesta era 20... Rg7 21, e5, d : e5 22. Dh3, Cf8 23. N : c8, Na3 24. Thel (mai bine ar fi fost Td5) Tb5 + 25 Rd2, Df2 + 26. Ce2, Td5 + 27 Rc3, T: d1 28. T: d1, D : e2 29. Ta1, Ne7 30. N : a6, De4 31. Nb5, Rf7 32. Ta4, De+33. Rb2, e : f4 34 Df5+ Rg7 35. Te4, Na3 + 36. R : a3, Dc3 t 37. Ra4, D: c2 38. Rb4, Db2+39. Ra5 Da3t și negrul pierde datorită depășirii timpului de gîndire.

U. VĂLUREANU

AUTOMOBILISM

CÎTEVA SFATURI UTILE

O informație primită din partea ADAC (clubul automobiliștilor din R.F.G.) ne aduce unele date prețioase privind modul de salvare dintr-o mașină căzută în apă. După cum știam de mult, în asemenea situații trebuia să rămînem cu geamurile închise, pînă cînd presiunea din afară se egala cu aceea din interior, deci pînă în momentul cînd se puteau deschide ușile și cei din mașină ieșeau afară. Precum tot bine știm, foarte mulți oameni au murit, întrucît în asemenea momente de panică e greu de stabilit cu calm cînd sosește momentul potrivit pentru deschiderea ușilor.

Experiențe făcute recent de susnumitul club, duc la concluzia că mult mai ușor ne putem salva ieșind din mașină pe geam. Se știe că atunci cînd mașina cade în apă, se scufundă (gradul de scufundare depinde de viteza cu care mergea în acel moment, ca de altfel și șocul loviturii și efectele sale). Imediat însă mașina revine și se menține cîteva minute la suprafața apei, după care începe să se scufunde spre partea unde are motorul.

Prima grijă a celor aflați în mașină este să sară prin ferestrele din față, întrucît la multe mașini acestea sînt mai largi. Se recomandă scoaterea urgentă a hainei și a pantofilor pentru a se putea înota mai ușor.

Cînd mașina s-a umplut pe jumătate cu apă se pot deschide ușile, dar atunci trebuie sărit imediat, întrucît în acest fel mașina se duce mai repede spre fund. Scoaterea mașinii din apă, nu mai constituie apoi o problemă, ea poate fi recuperată și reparată. Principalul este ca să se salveze oamenii aflați în mașină. Dar și mai important ca orice este să conducem în așa fel încît să nu avem nevoie de a ne folosi de asemenea sfaturi. Totuși, e bine să le știm.

Servicii asigurate membrilor A.C.R.

După cum sîntem anunțați de A.C.R. și-a reluat activitatea centrul de testare din Capitală (str. Nikos Belolannis nr. 27). Așadar, membrii A.C.R. vor putea, în mod gratuit, să verifice și să regleze — cu ajutorul unor aparate perfecționate și al specialiștilor — aprinderea, carburatorul, bateria, electromotorul și farurile.

Toate aceste lucrări fac parte din serviciile gratuite pe care A.C.R., le asigură membrilor săi. În afară de acestea, tot gratuit, se asigură pe parcursul unui an o serie de servicii a căror valoare este destul de însemnată : tractarea, remorcarea sau transportul mașinilor accidentate pe o distanță de 30 km, verificarea tehnică anuală, un număr de 8 intervenții pentru asistență (a cîte 30 min.) totalizînd 4 ore. În afară de aceste servicii gratuite, membrii A.C.R. au unele facilități la efectuarea de lucrări în atelierele de reparații ale I. E. L. „Ciclop" și UCECOM, precum și la stațiile de auto-service cu care A.C.R. a încheiat contracte de colaborare.

Ce-i preferabil ?

Călătoriile cu cortul și rulota sînt tot mai mult agreate. Iată de ce „Vacanța în hotelul propriu" a constituit recent obiect de analiză științifică. Rezultatele sînt interesante ; analiza a infirmat părerea larg răspîndită după care campingul ar fi o formă de călătorie deosebit de ieftină. În realitate, astfel de turiști nu cheltuiesc mai puțin în vacanță decît alții. În schimb ei investesc sume considerabile în achiziționarea unui cort sau a unei rulote. Analiza a mai relevat că principalii amatori de camping sînt familiile tinere și cei necăsătoriți. O dată cu vîrsta, vilegiaturiștii preferă confortul unui hotel în locul romantismului pașnic al campingului. În timp ce călătorii sub 30 de ani mai străbat țările cu rulota în proporție de 35 la sută, dintre turiștii de peste 50 de ani, numai doi la sută se mai decid să voiajeze astfel.

IMPORTANT!

Numărul viitor al revistei noastre apare vineri 30 aprilie 1971

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

TRĂIASCĂ 1 MAI

ZIUA SOLIDARITĂȚII INTERNAȚIONALE A CELOR CE MUNCESC !

Anul acesta, ziua internațională a celor ce muncesc este sărbătorită în țara noastră sub semnul apropiatei aniversări glorioase a Partidului Comunist Român, care împlinește, la 8 mai, jumătate de veac de existență.

Mișcarea muncitorească din România are o veche tradiție, înființarea partidului comunist constituind un moment care a marcat în istoria acesteia începutul unui nou și puternic avînt. Cei cincizeci de ani care au trecut de atunci au fost ani de luptă, adesea cu jertfe de sînge, care au dovedit întregului popor că partidul comunist reprezintă cu consecvență interesele vitale ale țării. De aceea, de-a lungul anilor de teroare a regimurilor trecute, se adunau de 1 Mai, sub stindardul partidului, înfruntînd primejdiile, tot mai mulți oameni ai muncii, din toate generațiile, din cele mai diferite profesii — muncitori, țărani, intelectuali —, români sau aparținînd naționalităților conlocuitoare, oameni care-și însușiseră ideologia partidului sau alții care veneau către partid văzînd în el întruchiparea celor mai nobile năzuințe de libertate, democrație, patriotism. Cu atît mai puternică a fost explozia de bucurie și recunoștință la adresa partidului, cînd, după eliberarea patriei, ziua de 1 Mai a putut fi sărbătorită deschis, în largi coloane entuziaste, în uriașe mitinguri, care atunci, și de atunci mereu, în fiecare an, au umplut marile bulevarde și piețe ale orașelor noastre.

Privind prin perspectiva istoriei și, mai cu seamă, privind argumentul pe care-l furnizează înfățișarea României socialiste de azi, putem afirma cu deplină mîndrie că lupta de decenii a poporului nostru condus de Partidul Comunist Român se constituie, ca o încununare, în realizările de astăzi și în ceea ce rezervă acestui popor viitorul.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 708 — Sîmbătă 1 Mai 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Primăvară... Foto : Mihai POPESCU

- Au fost descoperite ruinele cetății romano-bizantine Dierna.
- Un bust de femeie sculptat în os de cal, lucrat în urmă cu zece milenii, găsit într-un adăpost din zona Cazanele Mari.
- Peșteri locuite de oameni care au viețuit acum 60 000 de ani și fortificații medievale, cu ziduri de piatră, ridicate în peștera Veterani.
- Rezultatele cercetărilor efectuate în ultimii ani de-a lungul malului românesc al Dunării, între Turnu Severin și Baziaș, sînt relatate de arheologul EXSPECTATUS BUJOR în pagina a 2-a.

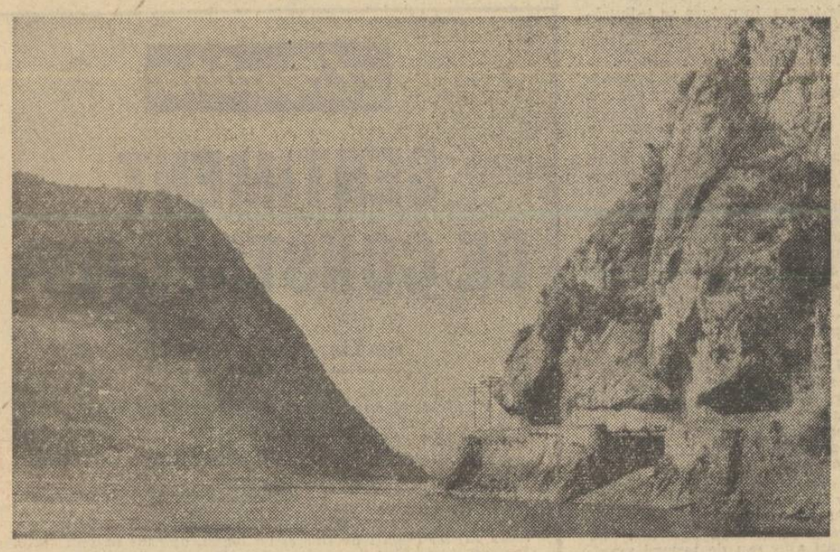

Dunărea la Cazane

Mai există enigme?

CATARACTELE DUNĂRII LOCUITE DIN VREMURI STRĂVECHI

MUNCITOR ȘI COMUNIST

de Victor BÎRLĂDEANU

În această primăvară jubiliară, cînd natura însăși împletește ghirlande multicolore pentru gloriosul semicentenar, cînd un întreg popor sărbătorește nu atît o aniversare, cît încununarea victorioasă a milenarei sale istorii, am desprins din paginile carnetelor de reporter cîteva însemnări referitoare la figuri de muncitori înaintați pe care i-am întîlnit în decursul ultimelor mele peregrinări ziaristice. Muncitori și comuniști. UN LĂCĂTUȘ, UN MINER, UN CONSTRUCTOR.

PCR 1921 1971

L-am cunoscut pe maistrul lăcătuș PETRE BUNEA în zilele cînd întreprinderea la care lucrează de peste 45 de ani — uzina de reparat motoare din Poiana Cîmpina — se pregătea să-și aniverseze șase decenii de existență. Prin urmare trei sferturi din istoria uzinei se confundă cu biografia de muncitor a lui Petre Bunea. Nu e de mirare, deci, că oamenii de aici îl consideră la fel de legat de însăși existența uzinei ca pilonii de la temelia halelor, iar prezența lui în viața colectivului la fel de firească și necesară ca aceea a curentului de înaltă tensiune ce alimentează mașinile.

Stăteam de vorbă cu el în încăperea unde se găsea expoziția pregătită special spre a evoca drumul de 60 de ani al uzinei.

— *Aș vrea să vă propun să pornim discuția noastră de la una dintre fotografiile îngălbenite de vreme pe care ni le înfățișează această interesantă expoziție. Vedem aici un colț dintr-o hală și niște oameni muncind, cu mijloace destul de rudimentare, la repararea unui motor de sondă. In cît timp, tovarășe Bunea se*

CONTINUARE ÎN PAG. 2

RITMURI...

de Dragoș VICOL

Orașul de la poalele Timpei așa l-au denumit și îl denumesc și astăzi nu doar oamenii de-aici, sau din împrejurimi, ci și oamenii de pe celelalte meleaguri ale țării. Oraș în istoria căruia s-a înrădăcinat celebra Biserică Neagră, în care de demult, Diaconul Coresi tipărea primele cărți în românește, oraș care a ascultat primul și a aplaudat entuziast opereta „Crai nou" a tînărului și nefericitului prinț al muzicii românești, Ciprian Porumbescu, oraș al grăitoarelor vestigii istorice înscrise în zidurile vechii cetăți a scheilor și în statui, oraș al marilor tradiții culturale transilvănene pe aleile căruia trecea adesea îngîndurat Lucian Blaga, oraș al unei industrii cîndva doar cutezătoare, oraș al eroismului muncitoresc în lupta antifascistă, oare numai atîta înseamnă Brașovul ?

Firește că nu. Brașovul zilelor noastre este tot ce am amintit pînă acum și, bineînțeles, mai mult decît am amintit. Orașul de la poalele Timpei a devenit în timp, dintr-un oraș medieval un oraș modern. În ultimii ani a atins etapa orașului ultramodern, cu febrilitatea specifică timpului nostru, cu toate antenele ridicate spre curentul continuu al marilor transformări caracteristice socialismului.

★

Iată o zi obișnuită din viața Brașovului. Vehicule, pietoni, preocupări, vuiet de angrenaje, saluturi aruncate în grabă, sirene sunînd, trenuri care vin și pleacă. Spre creștetul Timpei și spre poalele ei, urcă și coboară cabinele noului teleferic. Acest amănunt, noul teleferic, dă panoramei multicolore de jos, un anume aer de distincție. Ai sentimentul că te afli undeva, într-o călătorie dorită demult, într-un oraș care îți-e drag, deși foarte puțin cunoscut. Urci în văzduh, urmărit de piscul ascuțit al Bisericii Negre, de piața vechii primării, cu turnul ei ciudat, de patrulaterul imens pe care-l mărginesc eleganta Casă a armatei, impunătorul hotel „Carpați", clădirile păstrînd vechi frumuseți de stil, și-ți vine să te-ntrebi, parcă, ce se întîmplă dincolo de tine, acolo jos, în tot ce se vede așternut superb, între culmi, în marile cartiere albe, geometric dispuse, în marile uzine, în gara

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DIN CUPRINS • DIN CUPRINS • DIN CUPRINS • DIN CUPRINS

DESTINUL IMNULUI „INTERNAȚIONALA"
de prof. univ. Ovidiu VARGA
(Pag. a 4-a)

LA CE SERVEȘTE HOLOGRAFIA ?
Ce ne spune acad. Horia HULUBEI
(Pag. a 5-a)

Concursul nostru
CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE !
Întrebările la primele șase teme în pag. a 6-a

NU SE MAI POARTĂ DINȚI DE AUR!
Bineînțeles, în ordinea preferințelor, pe primul loc sînt dinții naturali. Dar dacă sîntem obligați să recurgem la lucrări de... „reconstrucție" ? O invenție românească impune în acest domeniu „moda zilei".
(Pag. a 5-a)

Trăiască 1 Mai!

URMARE DIN PAG. 1

Vorbind adesea de înfăptuiri și planuri și, aplecați asupra cifrelor, sîntem cuceriți de grandoarea lor, de traducerea lor în imaginea înfloritoare a întregii țări. În substanța acestor realități contemporane, la izvorul tuturor succeselor dobîndite, stă politica elaborată științific, cu luciditate, pe baza cunoașterii profunde a situației specifice din țara noastră, de către partid, politică însușită de masele largi ale poporului, care o consideră ca propria sa politică. Consensul dintre politica partidului și interesele cele mai generale ale națiunii, care au ajuns la o perfectă identitate, se reflectă în puternica unitate a întregului popor român în jurul partidului, al conducerii sale. „În elaborarea liniei politice, a strategiei și tacticii sale — arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — Partidul Comunist Român s-a călăuzit după legitățile obiective ale revoluției și construcției socialiste, luînd în considerare împrejurările concret-istorice, realitățile economice și social-politice ale țării. Experiența României atestă încă o dată că forța partidului comunist, chezășia îndeplinirii cu succes a misiunii sale istorice stau în slujirea plină de devotament a clasei muncitoare, a poporului din care s-a născut, în capacitatea comuniștilor de a se identifica cu cele mai nobile idealuri de emancipare socială și națională ale celor ce muncesc, de înflorire multilaterală a patriei".

Aceste zile sărbătorești — întîiul de mai și, apoi, aniversarea partidului — constituie clipe de bilanț cînd poporul nostru va evalua, în întreaga sa amploare, succesul misiunii istorice pe care și-a asumat-o partidul, forța transformatoare a politicii sale, capacitatea sa de a asigura înaintarea rapidă a țării pe căile progresului și prosperității.

1 Mai, zi de sărbătoare tradițională a celor ce muncesc, va consemna și va cinsti anul acesta, întîmpinînd semicentenarul partidului, înnoirile ce au schimbat din temelii înfățișarea României, adîncile prefaceri structurale, dinamismul puternic al economiei și vieții social-politice, dezvoltarea impetuoasă a patriei noastre socialiste.

MUNCITOR ȘI COMUNIST

URMARE DIN PAG. 1

executa această operație pe vremea cînd uzina aparținea „Astrei Române" și, comparativ, în cît timp se execută astăzi?

— Firește, dac-ar fi vorba numai de latura strict tehnică, răspunsul ar fi simplu și concis: saltul e de la zile la ceasuri (și asta ținînd seama de faptul că cu greu se pot compara motoarele destul de obișnuite pe care le reparam atunci cu cele de mare complexitate pe care le reparăm astăzi). Dar e vorba și de altceva: de latura social-morală. Să nu uităm că atunci puțin ne păsa nouă, care simțeam din plin efectele exploatării în lefurile de mizerie pe care le primeam, în lipsa noastră de drepturi, dacă un motor se repara încet sau repede. Pe cînd astăzi răspunderea dublă, de producători și, în același timp, de proprietari ai mijloacelor de producție, ne face să avem o altă optică...

— *Prin urmare, considerați că ceea ce caracterizează înainte de orice nouă condiție socială și, totodată, nouă mentalitate a muncitorului în societatea noastră socialistă este...*

— ...Tocmai felul cum concepem timpul. Dincolo de diferențele specifice virstelor — e firesc, ce vreți, ca noi, „bătrînii", să drămuim zilele, orele, minutele cu mai multă chibzuială, iar tinerii să le cravașeze, nerăbdători să facă repede totul, dar absolut totul — există un anume lucru esențial care ne face solidari în gînd și-n faptă: prețuirea timpului. Mi-ați arătat fotografia aceea: ce pot să vă spun e că, pe vremea aceea, timpul ăsta, care acum este un personaj mereu prezent în mijlocul nostru, era ceva foarte îndepărtat, în afara noastră. Azi timpul e în mîinile noastre, a devenit și el o unealtă de producție...

— *Cînd ați realizat prima inovație? Mai bine zis, ca să fie mai limpede, la ce vîrstă?*

— Îmi amintesc precis: sînt cincisprezece ani de atunci. În orice caz, trecusem binișor de patruzeci de ani. Dar în perioada aceasta am căutat să recuperez timpul pierdut. Explicația e simplă: pentru întîia oară simțeam că uzina e a mea și că tot ce fac e spre binele meu și al tovarășilor mei...

Un muncitor. Un comunist. Și, în condițiile societății noastre de astăzi, o conștiință de autentic stăpîn. Stăpîn al uneltelor și al roadelor muncii. Stăpîn al timpului.

Slab, înalt, osos, minerul EDUARD ERNST, de la Exploatarea Rodna, pare, din punctul de vedere al constituției fizice, tot ce se poate concepe mai străin de meseria pe care o practică, de rigorile ei (căci, oricît am căuta să ne debarasăm de prejudecăți, meseriul impune anumite exigențe fizice care nu pot fi, în nici un caz, ignorate). Avînd o asemenea structură, aparent fragilă, Eduard Ernst părea prin firea lucrurilor, exclus din perimetrul unei profesii nobile, dar dificile, care se transmitea în familia sa din tată în fiu.

Astăzi își amintește cu umor că, pentru a se căli și a-și dovedi sie însuși puterea virtuală, se supunea de mic copil unor probe dintre cele mai dure ale forței și voinței: căra bolovani grei, îndoia cu o singură mînă crengi noduroase. În plus, știa că nu există meserie unde o anume doză de inteligență să nu poată suplini, măcar în parte, cheltuiala de energie musculară. Pînă la urmă a izbutit să impună și celor din jur ideea că el e anume făcut pentru munca în subteran și că, la drept vorbind, altă meserie nici nu i se poate descoperi mai pe potrivă.

O singură zi n-a lipsit Eduard Ernst din mină de 28 de ani de cînd muncește în subteran. Vară, iarnă, pe arșiță sau pe gerul cel mai cumplit — și era o vreme cînd oamenii străbăteau pe jos, dus și întors, cei zece kilometri ce despart orășelul miner Rodna de gurile de exploatare de la Valea Vinului — el se îndreaptă, zilnic, spre locul său de muncă, dar nu ca „la servici", nu cu plictisul mărunt al executării unei obligații cotidiene, ci cu sentimentul dinamic al unei responsabilități majore. Responsabilitate care s-a înnobilat cu noi valori morale în anii socialismului, în anii cînd Ernst și-a găsit, firesc, locul în rîndurile partidului comuniștilor.

— Putem spune — ni-l caracterizează concis maistrul Ioan Gog — că Ernst aparține acelei categorii de oameni-factotum pe care ne bizuim oriunde se ivește o situație mai grea. Cînd un abataj „scîrțîie", cînd într-un loc vina de zăcămînt pare stoarsă pînă la fund, îl trimitem pe Eduard Ernst cu echipa lui și sîntem siguri că el va ști să smulgă, vorba aceea, minereu din piatră seacă. De multe ori echipa lui ne-a scos din situații ce păreau fără ieșire. De curînd i-am încredințat un abataj „afurisit" la unul dintre cele mai grele orizonturi ale noastre, Zap Petru, orizont pe care, după unii, ar fi fost cazul să-l părăsim. Ei bine, echipa lui Ernst nu numai că și-a îndeplinit planul, dar a și dat producție în plus. Nu procentul în sine interesează, ci exemplul pe care un asemenea fel de a munci îl dă celorlalți. E un spor infinit mai valoros decît orice procent: sporul de încredere în forțele proprii...

Fascicolul puternic de lumină pe care îl iradiază în jurul lor oameni ca Eduard Ernst ilustrează elocvent forța acelei valori morale pe care partidul a sădit-o adînc în conștiința membrilor săi: consecvența neabătută față de tine însuți, care se exprimă prin consecvența față de principiile de la care te revendici.

Ziua aceea de iarnă cumplită părea definitiv irosită pentru reporter. De dimineață pămîntul și cerul se contopiseră într-o infernală învîrtejire. Vîntul atinsese o viteză de peste 50 de kilometri, iar rafalele viforniței zguduiau din temelii tot ce întîlneau în bătaia lor turbată.

Și tocmai în această zi mă pomenisem pe șantierul combinatului siderurgic din Galați. În timp ce mașina înainta din greu, cu opinteli, pe îngusta alee de omăt, abia despicată de buldozere, aveam sentimentul că nu voi găsi țipenie de om pe șantier. Cine ar fi în stare să înfrunte furia dezlănțuită a stihiilor și să lucreze pe o vreme ca asta? Abia ajuns în dreptul construcției furnalului, mi-a fost dat să constat că mă înșelasem.

Echipa comunistului GHEORGHE CUJMIR — cunoscut veteran al montării furnalelor, cu vastă experiență acumulată la Reșița și Hunedoara — tocmai terminase de ridicat, cu ajutorul unei macarale, un cadru metalic cu o deschidere de douăzeci de metri la estacada buncherelor. Dejucînd printr-o pregătire impecabilă și printr-o măiastră conducere a operației asaltul viscolului, ei au izbutit să priponească temeinic cadrul, din patru părți, cu odgoane groase, și să-l înalțe, centimetru cu centimetru, pînă la peste douăzeci de metri. Mai anevoie a mers cu fixarea cadrului pe postament: vîntul scutura adesea, cu izbucniri năpraznice, silueta metalică de cîteva tone, A trebuit nu numai o înaltă iscusință tehnică, dar și o formidabilă încordare a voinței pentru a înghioca solid cadrul și a-l face să reziste presiunii viscolului. A fost o autentică izbîndă a voinței umane.

— Greu a fost, desigur, cine spune c-a fost ușor e un mincinos — îmi împărtășea, cîteva minute mai tîrziu, gîndurile sale Gheorghe Cujmir. Dar treaba nu suferea amînare. Și dacă trebuia făcută, am făcut-o!

„Dacă trebuia făcută, am făcut-o". Scurt și cuprinzător. În această frază era concentrată o întreagă filozofie. Filozofia îndeplinirii perseverente a datoriei față de colectivitate. Filozofia profundă a unui muncitor și a unui comunist.

★ ★

Oameni și muncă, muncă și oameni au devenit în societatea noastră un tot indivizibil, o unitate vie și dialectică. Iar sufletul acestui raport fertil dintre om și muncă sa, al acestei continue metamorfoze a omului prin muncă și a muncii prin om, sînt cei ce dinamizează întregul nostru mers înainte — comuniștii.

Victor BÎRLĂDEANU

CATARACTELE DUNĂRII LOCUITE DIN VREMURI STRĂVECHI

Mai există enigme?

de Exspectatus BUJOR

cercetător principal la Institutul de Arheologie, coordonator al cercetărilor colectivului arheologic Porțile de Fier

Începute în 1961 printr-o prospecțiune de-a lungul malului bănățean al Dunării, acțiune care s-a dovedit a fi nu numai utilă, dar și fructuoasă, fixîndu-se 99 de puncte în cei 150 km dintre Turnu Severin și Baziaș, cercetările de teren propriu-zise ale Colectivului arheologic Porțile de Fier s-au desfășurat în continuare an de an.

Presați fiind de termenele fixate pentru construcția barajului și a lacului de acumulare ale Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, arheologii au fost obligați să-și restrîngă raza de cercetare numai la zona inundabilă, unde să-și concentreze eforturile asupra obiectivelor de importanță majoră de pe raza celor 27 localități limitrofe. Prin cercetările întreprinse s-a căutat nu numai cunoașterea obiectivelor și salvarea documentarului arheologic, dar și precizarea unor noi elemente necesare lămuririi etapelor neclare din evoluția societății omenești pe această porțiune a teritoriului țării noastre.

Locuințe vechi de milenii în Ostrovul Banului

În toată această zonă a cataractelor Dunării românești se cunoșteau cîteva ruine de fortificații medievale, cum sînt cele de la Cula de la Pescari, cocoțate pe stînci, la fel ca turnurile cetății de pe malul opus la Golubac, la intrarea în Clisura păzită de temuta stîncă Babagaia. Apoi, resturile turnului de la Drencova, ale cărui ziduri erau continuu bătute de apele fluviului, iar între Svinița și Tisovița cele trei turnuri cunoscute sub numele Tri Cule.

De la început arheologii și-au pus cîteva întrebări la care trebuiau să găsească răspuns. Iată cîteva dintre ele: **Unde anume se aflau cetatea romană Dierna și cetatea medievală Rușava? Cazanele au oferit adăpost omului și în alte epoci, în afară de fortificarea peșterii Veterani în timpul războaielor turco-austriace? În ostroavele Dunării, cînd s-a putut așeza omul și cum și-a asigurat existența? Care sînt cele mai vechi dovezi ale prezenței omului în această întreagă zonă?**

Ritmul extrem de accelerat și susținut al construirii barajului de la Gura Văii a impus organizarea cercetărilor pe ostrovul Banului înainte ca exploatarea balastului atît de necesar betonului să fi lichidat, o dată cu depunerile de pietriș și straturile în care erau documentările arhelogice. **Ostrovul Banului s-a dovedit a fi fost locuit cu multe mii de ani în urmă. Pentru prima oară în țara noastră aici s-a descoperit o așezare din epoca epipaleolitică (acum 8000 de ani), premergătoare epocii neolitice.** Locuința săpată în pămînt, cu vatră în mijloc și cu unelte de piatră, a oferit posibilitatea cunoașterii unei populații sedentare, care își asigura existența prin pescuit (cum arată resturile de pești, scoici și melci), vînat (dovadă coarnele de cerb și coltii de mistreț) și cultivarea primitivă a plantelor (cum ar indica unele unelte confecționate din coarne de cerb). De acum încolo prezența omului pe acest ostrov o avem mereu dovedită de-a lungul vremurilor. Au fost dezgropate aici locuințe de suprafață cu resturi ceramice caracteristice, vechi de aproximativ 6000 de ani, iar din prima epocă a fierului locuințe-bordeie și vase de ceramică frumos ornamentate, asemănătoare cu cele descoperite în Dobrogea la Babadag. Din epoca romano-bizantină (sec. V-VI) a fost construită o fortificație cu ziduri de piatră, iar în apropiere s-au găsit locuințe-bordeie cu cuptor și cu ceramică asemănătoare celei din sec. VI de la Ciurel — București. Dintr-o epocă mai tîrzie au rămas resturile altei fortificații din sec. XIV, ale cărei temelii au fost zidite peste resturile celei romano-bizantine.

Cu o sută și ceva de kilometri în susul Dunării, pe ostrovul de la Moldova Veche, s-a descoperit, **pe înălțimea Humea, o așezare cu locuințe cu podină și vetre din perioada anterioară epocii bronzului,** ale cărei vase de ceramică au forme și decoruri caracteristice culturilor din acea epocă. Și tot aici era documentată și epoca bronzului ca și în punctul Spitz, în timp ce motivele funerare din punctul Groblea documentau prima epocă a fierului.

Mai jos de Turnu Severin, **pe ostrovul de la Șimian, perioada premergătoare epocii bronzului era documentată prin morminte cu vase caracteristice acestei perioade, aici aflîndu-se și o așezare cu locuințe care conține material dacic. OSTROAVELE DUNĂRII S-AU DOVEDIT ASTFEL A FI LOCUITE DE-A LUNGUL MILENIILOR CU MAI MULT SAU MAI PUȚINĂ INTENSITATE.**

Unelte de acum 60 000 de ani

Printre cataractele Dunării, zona Cazanelor cu pereții abrupți ai munților stîncoși ce făceau mari dificultăți croirii unui drum pe marginea prăpăstioasă, cu vîrtejurile puternice ale apei printre stîncile periculoase navigației, era considerată neprielnică existenței omului. Dar **cercetările arheologice au dovedit, cu surprindere, că acest ținut era locuit din vremi străvechi...**

În Cazanele Mari, urcînd prin prolucs lui Climente, și mai sus de potcapină, în masivul, Ciucaru, **s-au găsit în peștera lui Climente cele mai vechi dovezi de existență ale omului în această zonă: unelte de piatră din paleoliticul mijlociu, de acum aproximativ 60 000 de ani.** În această peșteră, prin galerii, ca și spre intrare, dovezile de locuire a omului arată aproape fiecare epocă istorică. O altă descoperire, de data aceasta mai apropiată de noi, cu o vechime de 10 000 de ani, a fost documentată la adăpostul de sub stîncă, Cuina Turcului, adăpost aflat cu 160 m mai jos, la poalele masivului. Aici s-au găsit numeroase vetre, unelte din piatră, din Silex și os. Printre ele cîteva piese din os sînt deosebit de frumos ornamentare, **evidențiindu-se reprezentarea unui bust uman lucrat din os de cal și împodobit cu bogate ornamentații, sculptură realizată în urmă cu zece milenii.** Faptul dovedește măiestria artistică la care ajunseseră oamenii aceia care își asigurau existența cu mijloace primitive. Adăpostul a fost folosit și mai tîrziu, la începutul epocii neolitice, cînd a existat o așezare de lungă durată și de la care ne-a rămas un bogat material arhelogic.

Fortificațiile din peșteră

În apropiere, o altă peșteră, cunoscută sub numele Veterani, a oferit variate dovezi de locuire. Jos, pe terasa inferioară, erau resturi ale unei locuiri din urmă cu aproximativ opt milenii, iar **pe panta de la nivelul apei pînă la gura peșterii, s-au găsit fortificații cu ziduri din piatră.** Vechimea lor era de la sfîrșitul sec. XIII — începutul sec. XIV. În vecinătatea acestora se afla și o biserică, precum și cimitirul contemporan ei, iar pe locul vechii fortificații s-a ridicat în secolul XVIII o altă fortificație.

Cercetarea bisericii din Cazane, a temeliilor vechii biserici de pe valea Mraconia și a mănăstirii Vodița, considerată una din cele mai vechi ctitorii din țară, aduc noi date arheologice privitoare la secolele XIII—XIV, atît în ce privește planul construcțiilor, cît și relativ la prezența lor în această parte a țării.

Prezența omului în Clisura Dunării

Spre deosebire de Cazane, toată zona cataractelor din amonte, cunoscută de localnici sub denumirea de Clisură, este mai puțin sălbatică și mai prielnică așezării omului. La Svința, acolo unde se află fortificația medievală Tri Cule, au fost găsite urme mult mai vechi decît secolul al XV-lea, ele dovedind prezența și a romanilor, ca și a altor oameni chiar din prima epocă a fierului. La Gornea, locuirile s-au succedat de-a lungul secolelor, găsindu-se o așezare din epocile neolitică și cea a bronzului, iar din epoca romano-bizantină, în afară de fortificație au rămas și resturile locuințelor cu ziduri de piatră și materiale specifice epocii. O întrebare totuși se punea. Au fost aici așezări în epoca paleolitică și de ce caracter? Răspunsul l-au dat rezultatele cercetărilor de la Gornea, unde pe dealul Căunița au fost găsite unelte din paleoliticul mijlociu, deci vechi de 60 de milenii.

Unde au fost Dierna romană și Rușa medievală?

Din datele istoricilor și materialele scoase întîmplător la iveală, se știa că la Orșova a fost odinioară Dierna romană. **Dar unde se aflau ruinele cetății nu se putea preciza. Abia cu prilejul mutării orașului, pe vechea vatră cercetările arheologice au dat la iveală, de sub niveluri groase de dărîmături moderne și medievale, ruinele cetății romano-bizantine Dierna, construită din piatră și cu cărămizi ce purtau pe ștampilă numele cetății.** S-au mai descoperit resturile unor construcții romane de la sfîrșitul secolului al II-lea și din secolul al III-lea precum și locuințe din pămînt de pe timpul împăratului Traian. **Dar dacă acum știm unde a fost Dierna, despre Rușa evului mediu nu am reușit să avem asemenea date sigure. Poate drumul Rușavei și ruinele aflate pe deal, în apropiere, să dea rezolvarea așteaptă.**

Pe lîngă întrebările puse la începutul cercetărilor, pe parcurs s-au ivit noi și noi întrebări, provocate de fiecare situație nou creată. Arheologii au căutat să răspundă la toate, chiar dacă mai sînt încă datori cu unele răspunsuri. Dar la marea întrebare de cunoaștere a acestei zone, răspunsurile au putut veni mulțumită colaborării cu constructorii sistemului hidroenergetic, colaborare care a dus la îmbogățirea patrimoniului științific național.

ORȘOVA — vestigii ale cetății romane Dierna

RITMURI...

URMARE DIN PAG. 1

nouă dominînd cu silueta ei aparte un întreg oraș, adaus străvechiului oraș, pe străzile animate, pretutindeni. Firește, răspunsuri sînt multe, foarte multe, dar noi ne vom mulțumi doar cu unul, un răspuns cu forță de sinteză.

Brașovul muncește.

Muncește astfel încît, în fiecare zi, din uzine și din combinatele lui ies: 105 tractoare față de 50 în 1965; 126 autocamioane față de 46 în 1965; 72 mii de rulmenți față de 36 mii în 1965; 31.299 mp. țesătură din lînă și bumbac, față de 29.845 mp în 1965.

Iată un răspuns cheie, un răspuns care înlesnește înțelegerea a tot ceea ce Brașovul de astăzi a realizat față de sine, cel de acum 5 ani, 10 ani, 100 de ani. Un răspuns care explică tot. Sau, dacă vreți, un ritm care explică tot. Sau o evoluție care explică tot, pînă și dezvoltarea conștiinței oamenilor, care prin ceea ce gîndesc, prin ceea ce realizează, prin ceea ce tind să realizeze, construiesc acest răspuns, aceste răspunsuri.

Datorită acestui ritm sau acestei impetuoase evoluții, Brașovul exportă produse în 80 de țări. Anual, pe diferite meridiane și paralele ale lumii sosesc de la Brașov, tractoare, autocamioane, rulmenți etc. 25 de tipuri de tractoare, de la cei „șapte frați" de 45 CP pînă la tractorul gigant de 150 C.P., au străbătut, în 270.000 exemplare, pînă la 30 decembrie 1970, drumurile spre 60 de țări. Tractoare folosite în legumicultură, viticultură, pomicultură, în lucrări în pantă, sau, destinate lucrărilor de hidroameliorații, au înzestrat și înzestrează șesurile, livezile și diverse alte terenuri ale țării, înzestrează șesurile și livezile altor țări interesate de pe glob.

Brașovul produce o gamă largă de produse de nivel mondial din care am putea cita și autocamioanele „Steagul Roșu", excelent cotate pe piața internațională și cuzinetii și cele 100 de tipodimensiuni de rulmenți și turbosuflantele și noile tipuri de motoare electrice, și cele 130 de sortimente de coloranți și intermediari și tricotajele care se bucură de o înaltă apreciere în țară și peste hotare.

★

Muncind, Brașovul își construiește. Construiește frumos și temeinic, cu o dragoste profundă și lucidă, pentru fiecare om al său, pentru fiecare palmă de spațiu, pentru fiecare ceas al prezentului și al viitorului. Construiește eroic, cu fruntea încununată de laurii creației. Astfel se explică bucuria cu care-și întîmpină biruințele. În cincinalul trecut, a construit și a pus în funcțiune mari unități industriale noi: turnătorii de fontă, cu o capacitate de 55.000 tone anual la Uzina de autocamioane; hala de tratamente termice a Uzinei de tractoare; Fabrica de cuzinești a uzinei „Rulmentul". Și încă două fabrici și o secție la alte uzine, ceea ce înseamnă o imensă creștere a producției globale și, firește, a potențialului său industrial.

Așadar, Brașovul construiește. A ridicat o bijuterie în beton armat și cristal în fața căreia trenurile opresc uimite parcă și pleacă regretînd, a construit Institutul Politehnic, cămine studențești, Teatrul de Stat, a construit aceste cartiere „Steagul Roșu" și „Gării", cu mii de apartamente, a modernizat străzi și parcuri, a ridicat statui și fîntîni arteziene, a amenajat piețe și spații comerciale, toate spre mulțumirea locuitorilor săi, și pentru înfrumusețarea înfățișării sale de oraș de frunte al țării. Toate poartă amprenta acestui tumultos azi, toate poartă cuprins în ele suflul înnoitor al socialismului, suflu care face ca meșterii mari ai dimensiunilor epocii să nu se mulțumească doar cu ceea ce au realizat. Brașovul cunoaște o permanentă înălțare a schelelor și a exigenței — spre zonele cele mai pure ale frumuseții și cutezanței.

★

Devenit mare centru turistic, Brașovul primește în frumusețile sale străvechi, în frumusețile sale tinere, în natura sa tulburătoare de poieni, păduri și piscuri de complexe și instalații sportive, în cîntece și în legende, oaspeți din țară și din toate țările Europei și chiar de peste oceane. În marile sale hoteluri și vile, pe piscurile înundate de azur, în muzee și săli de artă, pretutindeni, oaspeții primesc în afară de tot ce ține de confort și bunăvoință, acea tradițională ospitalitate românească, atît de cunoscută și de prețuită. Marele complex de la Poiana, cu originala „Șură a dacilor", cu solemnitatea coniferelor și noblețea soarelui alpin, împreună cu orașul și cu alte complexe turistice din împrejurimi, au găzduit între 1965 — 1970 peste 1.300.000 de turiști români și străini. În aceiași ani, această a doua zonă turistică a țării după litoral — s-a îmbogățit cu 30 de restaurante, cabane, campinguri, moteluri, cu 5 hoteluri, cu două teleferice și 6 teleschiuri, cu două pîrtii de schi luminate.

★

Aici, în lumea aceasta de frumuseți și de ozon puternic, de zăpezi albe sau de ierburi verzi, foșnitoare, anotimpurile trec neobservate sau se contopesc în unul singur, un anotimp al tinereții veșnice, indiferent dacă oamenii care îl caută sînt, biologic, tineri sau bătrîni.

Brașov, orașul de la poalele Tîmpei, intră în anotimpuri mereu altul, mereu mai îndrăgostit de sine, mereu mai bogat în tradiții. Din școlile sale cu dascăli eminenți, pleacă în fiecare an alte promoții spre împlinirea destinului lor. Destul de tînărul Institut Politehnic a dăruit economiei naționale, pînă în prezent, 4 500 de absolvenți. Proaspeți ingineri silvici și de exploatare iau în primire viitorul pădurilor patriei. Zeci de mii de absolvenți ai școlilor profesionale pătrund în universul marilor uzine. Îi așteaptă profesiuni în care primează ratiunea, pregătirea intelectuală. Îi așteaptă constructorii, finisînd apartamentele în care vor locui. Îi așteaptă cinstea de a deveni ei înșiși constructori ai marilor idealuri ce ne animă. Îi așteaptă vîrstele mature și bucuriile lor firești.

În jurul lor, în jurul tuturora, orașul crește, se dezvoltă mereu. Alți parametri ai frumuseții și confortului încep să circule în ipostaza de deziderate ale vieții moderne. Poeții le elogiază sensul în paginile revistei „Astra" — continuatoare a unor frumoase tradiții literare printre care se înscrie și cea a „Claviaturilor" distinsului poet Vania Gherghinescu, prietenul atît de prețuit al lui Lucian Blaga. Ziarele „Drum nou", „Brassoi Lopok" și „Carpaten Rundschau" — oglinzi ale Brașovului — tipărite în limbile română, maghiară și germană, dar unite printr-un limbaj comun — reflectă cu aceeași mîndrie și cu aceeași emoție conștiința mereu mai înaltă, mereu mai împlinită, a oamenilor acestui oraș, expresie a demnității și capacității noastre creatoare.

Prestigioase instituții artistice, prestigioase instituții de cultură și de știință, muzee, pinacoteci, școli, monumente istorice, și-au creat puternice tradiții în viața orașului, reprezentîndu-l bogat și semnificativ. Lor se adaugă acum o tradiție nouă, aceea a „Cerbului de aur" care întrunește la poalele Tîmpei, nume celebre și viitoare nume celebre în domeniul muzicii ușoare, care adaugă orașului o strălucire în plus. Orașul de la poalele Tîmpei, dintre piscurile și marile zăpezi ale României pe care le străbat cerbii albaștri ai poeziei, a devenit oraș de seamă al Europei. Un oraș vibrant, în care romantismul altor vremuri se întîlnește cu poezia bărbătească a oțelului și betonului armat, orga Bisericii Negre cu chitara electronică, cîntecul românesc cu cîntecul lumii, un oraș în istoria modernă a căruia s-a înrădăcinat entuziasmul colectiv, în perspectiva împlinirilor absolute.

Dragoș VICOL

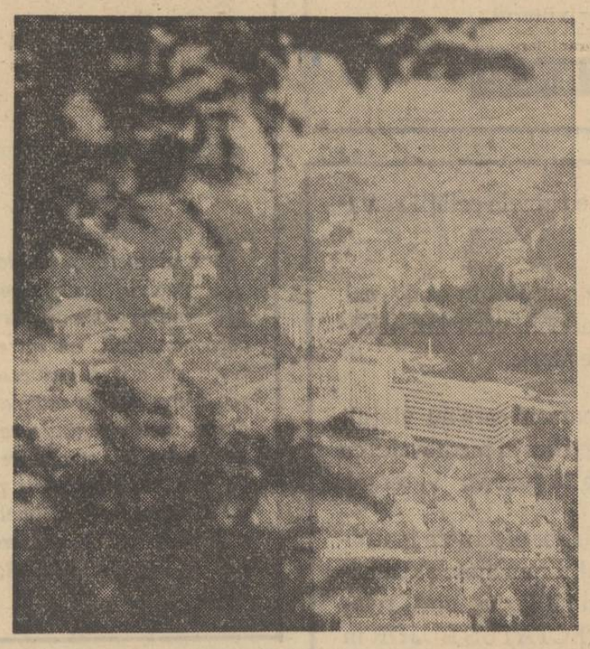

O vedere din Brașov

Clepsidra

SENTIMENT DE CONSTRUCTOR

de Constantin VIȘAN

Oriunde te-ai duce, încotro te-ai uita, dai de munca noastră. Toate fabricile, toate blocurile, orașe întregi, toate le-am înălțat noi.

Munca în construcții nu e deloc ușoară. Într-o fabrică toți oamenii sînt adunați la un loc. Au tradiții pe care le respectă, o organizare peste care este greu de trecut. Meseria, specialitatea sînt rezultatul unui proces îndelung. Șantierele de construcții apar ca niște zone deschise spre care vin oameni din toate zările. Faguri de fier și de beton, apăruți în plin cîmp. Înălțați de oameni de la cîmp de cele mai multe ori. Cei care execută proiectul inginerului, stau cu picioarele pe schele, dar ochii lor fug tot spre sat, multă vreme.

E greu... dar munca noastră rămîne. Te uiți la o mașină, E grozavă, parcă nu e făcută, ci născută. Dar cît rezistă? Cel mult zece ani. Casele le zidim pentru secole. Mii de rînduri de oameni s-au făcut una cu pămîntul. Palatele înălțate de mîinile lor au rămas.

Varbește cu pasiune. Și cu un reproș, adresat parcă celor care scriu prea puțin despre autorii de case, de fabrici și de uzine. Despre cei care creează cele mai trainice opere omenești.

Este inginer constructor, arhitect sau simplu zidar?

Nu contează. El exprimă sincer, cu entuziasm, cu pasiune un sentiment de o mare frumusețe. Sentimentul constructorului, al creației, al trăiniciei.

Ascultîndu-l mă gîndesc la Balada Meșterului Manole. Și la Miorița. Și la Toma Alimoș. Acestor urmași ai meșterului de pe Argeș li se cuvin baladele recunoștinței, fresce și statui. Avem Statuia Aviatorilor. Cît de firesc și de superb s-ar înălța între noile palate ale Bucureștiului un Monument al Constructorilor. O baladă în piatră celebrînd într-o formă modernă străvechiul și atît de actualul mit al Meșterului Manole. Mitul creației. Al construcției. Extinsă de un arhitect temerar și ingenios la dimensiunile țării întregi.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Cine vinde... cumpără

de Nicolae LUPU

Poliția franceză a descoperit o rețea destul de complexă care se ocupa cu escrocheria în domeniul publicității, avînd în total o cifră de afaceri care ar depăși 50 milioane de franci. Dispunînd de zeci de linii telefonice care nu figurau în anuarul public, escrocii publicității procedau cu destulă imaginație. Un exemplu din multe altele. La o mare societate comercială sună telefonul secretarei directorului general: „Alo! Aici directorul de cabinet al ministrului de finanțe. Vreți să mi-l dați pe domnul ... Dragă domnule, sub patronajul ministrului urmează să apară o publicație specială dedicată cutărui eveniment economic. Vreți să rețineți spațiu de publicitate pentru produsele dumneavoastră?". Directorului general i se lăsa numărul direct al „cabinetului" pentru a comunica hotărîrea. La capătul firului, cînd se telefona spre verificare, secretara spunea: „Vă fac legătura cu directorul de cabinet al ministrului...". Și au fost stoarse sume considerabile. Banii erau depuși în conturi fictive, la fel ca întreaga operațiune. S-au înregistrat plîngeri și acum poliția este pe urmele afacerii. Evident dacă directorii generali n-ar fi fost tentați să se folosească de publicitatea chipurile patronată de ministrul de finanțe, escrocii nu ar fi avut de unde să stoarcă banii. De fapt, ei au exploatat slăbiciunea patronilor de a promova produsele lor cu orice preț, de a nu lipsi de acolo unde s-ar putea cîștiga puțină bunăvoință nealimentată direct de calitatea produsului. Dar acest aspect nu intră sub paragrafele legii și deci nu este anchetabil de către poliție.

Ca fenomen social nu-i de loc lipsit de interes. Oricine își aruncă ochii pe rîndurile publicității societății de consum nu poate să nu constate cît de puțin se bazează ea pe sublinierea obiectivă a calităților produselor și cît de mult se țintește la exploatarea slăbiciunilor clientului, a prejudecăților sale. De fapt, escrocii publicității n-au făcut decît să aplice acțiunе același procedeu folosit de acești în urmă în plasarea pe piață a produselor lor. Concluziile pot lua proporții dacă ne gîndim cît de mult viața publică a societății susmențională este tributară procedeelor din domeniul publicității — fie că este vorba de campanii electorale, de justificarea unor acțiuni sau compromiterea altora. Din ce în ce mai mult oamenii politici din angrenajul acestei societăți, deși nu au vreo legătură directă cu comerțul, încep să vorbească despre necesitatea de „a vinde idei". Respingător nu e faptul că se pune problema de a da ceva contra ceva ci de a cîștiga credit pentru aparențe, deci de a lua ceva pe nimic.

O turnură surprinzătoare a practicilor publicitare a oferit-o recent polemica deschisă în ziarul Le Monde contra ziarului Le Figaro. Conducerea ziarului Le Monde se plînge că în condițiile în care problemele financiare ale publicării unor ziare, fără subvenții, devin din ce în ce mai dificile de rezolvat, Le Figaro recurge la o concurență neloială. Distribuie gratuit ziarul în diverse centre, hoteluri, stațiuni balneo-climaterice și cu alte prilejuri, eliminînd astfel din mina unor cititori potențiali ziarele care trebuie plătite. Dar asta nu e totul. Le Figaro anunță apoi marile agenții de publicitate că și-a mărit tirajul, fiindcă ziarul este cerut, oferind astfel o mai largă difuzare a reclamelor care sînt publicate în coloanele sale. S-ar putea ca creșterea cîștigurilor din publicitate să compenseze pierderile suferite prin distribuirea exemplarelor gratuite. Cert este că aci sînt folosite tentația gratuității și cea a clienților potențiali. Citeva exemple care arată că lanțul complex al aparențelor poate hrăni largi operații de manipulare publică care nu intră sub rigorile nici unui text de lege. Dar nu se poate ca piața suprasaturată de astfel de produse să nu reacționeze.

ȚARA DIAMANTELOR S-A PROCLAMAT REPUBLICĂ

În urma votului din Parlamentul de la Freetown, Sierra Leone, mic stat de pe continentul african, a fost proclamat republică. Evenimentul a avut loc cu numai cîteva zile înainte de 27 aprilie, cînd poporul din această țară a sărbătorit împlinirea unui deceniu de la dobîndirea independenței. Pentru funcția de președinte al noii republici africane, a fost ales Siaka Stevens, care deținea postul de prim ministru. În urma amendamentului la Constituția țării, care a precedat desemnarea lui Stevens, președintele preia puterea executivă, care, pînă în prezent, era exercitată, de fapt, de primul ministru, funcția președintelui fiind onorifică.

În explorările lor de-a lungul coastei africane, navigatori portughezi au ajuns pe pămîntul Sierrei Leone încă din secolul al XV-lea. Au urmat apoi englezii, care, treptat, au ocupat, aceste meleaguri. Astfel, în 1808, litoralul este transformat în colonie, iar 88 de ani mai tîrziu, teritoriul din interior devine protectorat. Abia după încheierea celui de-al doilea război mondial, în urma intensificării luptei anticolonialiste, Sierra Leone, ca și alte țări africane, își-a dobîndit independența. La 27 aprilie 1961, Sierra Leone a înlăturat statutul de protectorat britanic, devenind stat independent în cadrul Commonwealthului ; regina Angliei a continuat să fie considerată, potrivit prevederilor constituționale, șef al statului, reprezentat de un guvernator general.

La cîteva luni de la actul istoric din aprilie '61, Sierra Leone a fost primită în O.N.U., devenind al 100-lea membru.

Scăldată de apele Oceanului Atlantic în vest, mărginită cu Guineea și Liberia, pe continent, Sierra Leone („Munții Leului", în portugheză), are peste 2 500 000 locuitori, răspîndiți pe un teritoriu de 71.740 km. p. Populația este alcătuită din mai multe grupări etnice, triburile de culoare Monde și Temne fiind cele mai numeroase. Capitala țării este Freetown („orașul liber"), a cărei temelie a fost pusă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, de către primii sclavi eliberați.

În Sierra Leone, patria celei dintîi universități din Africa neagră, creată în 1844, primele ziare au apărut în deceniul al șaselea al veacului trecut.

Deși dispune de un subsol bogat și beneficiază, totodată, de condiții propice pentru practicarea agriculturii, Sierra Leone este o țară în curs de dezvoltare. În ultimii ani, exploatarea zăcămintelor de minereu de fier, crom, aur, bauxită, platină și, în special, diamante s-a accentuat, industria extractivă devenind astfel un sector important al economiei. Primul diamant a fost descoperit în urmă cu 42 de ani, în regiunea Gbabaro. De atunci, noi terenuri diamantifere au fost identificate și date în exploatare. Din măruntaiele pămîntului Sierrei Leone se extrag, în prezent, însemnate cantități de astfel de pietre prețioase, fiind denumită, pe bună dreptate, „Țara diamantelor".

Cu agricultura se îndeletnicește majoritatea populației active. În partea vestică și sudică, în zona cîmpiei aluviale, se cultivă palmieri de ulei, arbori de cacao și cafea, arahide, orez, mei, sorg, porumb etc.

Dumitru FILIP

Câini special dresați în Franța pentru a depista marijuana și hașișul. Împotriva heroinei ei sînt încă neputincioși...

TACTICI NOI ÎN LUPTA „ANTI-H"

• Care este principala preocupare a unui ambasador ? • Turneul lui Patrick Moynihan • „Narcotics Bureau", „Drugs Squard" și „Brigada de stupefiante" • Succese importante, dar 90 la sută din rețea continuă să funcționeze...

Arthur K. Watson, ambasadorul Statelor Unite la Paris, a fost întrebat, de curînd, de un ziarist :

— Care este acum principala dv. preocupare ?

Răspunsul a venit prompt și oarecum neașteptat :

— Stupefiantele...

Ambasadorul nu a glumit. Efectele consumului de droguri au devenit în ultimii ani atît de grave încît administrația americană, dezlănțuind o campanie fără precedent împotriva contrabandiștilor „morții albe", i-a imprimat și o dimensiune diplomatică.

ÎNCĂ ACUM DOI ANI, Patrick Moynihan, expert pe vremea aceea al Casei Albe în probleme urbane, trăsese concluzia, într-un raport, că **orice acțiune decisivă împotriva criminalității trebuie începută cu un război împotriva lui „H" (heroină) ; dar, pentru combaterea efectivă a acestuia, nu e suficientă doar urmărirea traficanților, în zone consumatoare — e nevoie să se ajungă la o hăituire eficace pe întreaga filieră a drogului — de la plantațiile unde sînt cultivate florile de mac pînă în regiunea unde opiumul este prelucrat în morfină-bază și, ulterior pînă la depistarea laboratoarelor și a celor care prefac morfina în heroină.**

Concluziile păreau justificate. **Ultimele rapoarte ale poliției arătau că aproape jumătate din criminalitatea urbană avea la bază consumul de narcotice : abuzul de „H" — principala cauză a mortalității între 18 și 35 de ani într-un oraș ca New Yorkul** (900 decese pe an). Dar, era evident că obișnuita colaborare dintre polițiile naționale în cadrul Interpol nu era suficientă, devenind necesară o susținere a ei pe cale diplomatică. O comisie guvernamentală, condusă de Henry Kissinger, consilierul Casei Albe pentru problemele de politică externă, a propus un șir de măsuri concrete în acest sens. Patrick Moynihan a fost însărcinat să plece în Turcia, unde se cultivă macul necesar laboratoarelor medicale și unde, în același timp, există și plantații „paralele" care furnizează materia primă, opiumul destinat contrabandei. În numele guvernului american, Moynihan a prezentat propunerea de a achiziționa întreaga producție de mac a Turciei. Ulterior, trimisul Washingtonului a vizitat capitalele celorlalte țări membre ale NATO, unde a dezbătut problema găsirii unor noi căi de colaborare, pentru a pune la punct noi tactici în lupta „anti-H".

Curînd s-a ajuns la primele acorduri concrete. Reprezentanții europeni ai Biroului pentru narcotice — departament special din cadrul ministerului justiției însărcinat în S.U.A. cu dirijarea luptei împotriva traficului „morții albe" — și-au mutat sediul din Roma la Paris, fiind găzduiți chiar la Brigada de stupefiante franceză, specializată în lupta antidrog. Un grup de agenți americani se află permanent în portul Marsiliei. Pe baza unui acord special interguvernamental, Brigada de stupefiante și-a trimis delegați permanenți la sediul lui „Narcoties Bureau", primind informații din giganticele fișiere și dosare ale acestuia.

Acorduri asemănătoare au fost încheiate cu Anglia, Turcia, Canada și alte state. Inspectorilor lui „Drugs Squard" din cadrul Scotland Yardului le-a fost oferit accesul la un șir de informații cu clasificare secretă la „Narcotics Bureau", iar agenții acestuia din urmă au obținut permisiunea de a lucra într-un birou din imobilul londonez al colegilor lor britanici. Pe baza unei înțelegeri, Statele Unite au furnizat Turciei un împrumut special de trei milioane dolari în vederea combaterii traficului de droguri. În cadrul împrumutului au fost furnizate echipamente speciale, inclusiv un avion destinat recunoașterii aeriene a culturilor de mac ; în același timp se desfășoară studii la ferme experimentale pentru înlocuirea culturilor de mac cu alte culturi agricole.

Intervenția diplomației în campania antidrog a adus unele rezultate pozitive. Intensificarea colaborării între polițiile Franței și Statelor Unite a permis, de pildă, arestarea a 670 traficanți și confiscarea unor importante cantități de opium (1355 de livre) și morfină-bază (2611 livre).

Cu prilejul unei consfătuiri organizate în martie la Washington cu principalii participanți la lupta împotriva traficului cu stupefiante — și despre care a relatat pe larg revista „Newsweek" s-a subliniat însă că arestările operate reprezintă abia 5 sau 10 la sută din rețeaua contrabandei internaționale care afectează S.U.A. și că, după toate aparențele, apar noi surse de aprovizionare care găsesc alte itinerare, încercînd să ocolească barierele polițienești prea experimentate...

Iată cîteva episoade mai semnificative din lupta recentă împotriva negustoriei clandestine cu „moartea albă".

UN PILOT PASIONAT DE NAVIGAȚIE SOLITARĂ. Robert Palacios, pilot american din San Francisco, își trădase brusc pasiunea pentru aviație, pentru a se îndeletnici cu navigația pe mare. Deseori ieșea în larg — în partea europeană a Atlanticului — cu catamaranul său „Leticia", construit special pentru traversarea oceanului. Cu prilejul ultimei escapade, a trecut Gibraltarul și s-a întîlnit cu o navă. Membrii acesteia l-au condus undeva în munții marocani și, la înapoiere, ambarcațiunea sa cîntărea mai mult cu 200 kilograme : hașișul ascuns în barcă. „Leticia" a făcut cale întoarsă spre țărmul englez. Palacios a ancorat, într-un loc mai izolat, la Cowes, insula Wight, și a plecat la Londra, de unde a revenit cu un Rolls Royce. A încărcat discret „marfa" și a revenit în capitala britanică. Acolo a fost arestat, ca și legătura sa, familia Morland din Castlenon, Barnes, organizatorul unei rețele de traficanți. Palacios și Morland fac parte însă doar dintr-o ramură a unei bande internaționale mai mari. În închisoare, Palacios a primit o scrisoare nesemnată, în care era amenințat că, în cazul în care va „vorbi", atunci familia sa va avea de suferit...

MARINARI ÎN AVION. Cargoul „Hellenic Spirit" ancorase la începutul lunii aprilie la Portsmouth, Virginia. După cîtva timp, agenții serviciului de coastă și-au făcut apariția la bordul navei și, spre surprinderea multor membri ai echipajului, s-au îndreptat direct spre locul unde fusese ascuns un kilogram de hașiș și opiu. Trei marinari greci au coborît o dată cu agenții americani. Dar nu ca arestați. Ei divulgaseră polației contrabanda cu narcotice și ceruseră protecție, întrucît se temeau că cel ce făcea contrabandă — și care nu putuse fi identificat — i-ar putea ucide. Cei trei s-au înapoiat în patrie cu avionul.

ÎN OBIECTIV UN CAMION DIN AFGANISTAN. La începutul lunii martie, un camion a plecat din Afganistan spre Europa. Marfa pe care o transporta, disimulată în ambalaje false, era hașiș, în valoare de 750 000 lire sterline. Șoferul mașinii se credea în siguranță și era încîntat că la fiecare frontieră pe care o trecea formalitățile se terminau foarte repede și vameșii se arătau a fi destul de puțin curioși. El nu știa că se află sub urmărire de cînd părăsise Kabulul, pentru a se putea vedea cu cine va intra în legătură în teritoriile străbătute. Abia la Londra șoferul a intrat la bănuieli și a părăsit camionul, dispărînd. Dar era prea tîrziu. După puțin timp, într-o vilă luxoasă de la marginea capitalei engleze, au fost operate arestări.

UN MERCEDES CU DOUĂ NUMERE DE ÎNMATRICULARE. Cînd la Marsilia un polițist a făcut semn limuzinei să oprească, cei trei pasageri au crezut că e vorba de o încălcare a regulilor de circulație. Cînd și-au dat seama că s-au înșelat, era prea tîrziu. Mai mulți agenți îi înconjuraseră și nu mai era nici o scăpare. Examinînd cu atenție mașina, membrii brigăzii de stupefiante au găsit 32 kilograme de opiu, în săculețe din masă plastică ascunse sub aripi, în rezervor și în roata de rezervă, precum și plăci cu alte numere de înmatriculare. Proprietarul mașinii, un vestgerman, a fost arestat curînd. Pe baza dezvăluirilor făcute în cursul interogatoriilor, a fost arestat și patronul unui bar marsiliez, suspectat de mai mult timp a fi traficant de narcotice.

U. VĂLUREANU

Un suspect percheziționat pe aeroportul din Istanbul.

De pretutindeni

GEOLOGII uzbeci au descoperit de curînd o grotă cu o suprafață de 800 m p și cu o înălțime de 23 m. Pereții ei sînt „tencuiți" cu un strat gros de onix (piatră semiprețioasă care constituie o varietate de agată cu straturi de diferite nuanțe coloristice). O fisură a permis accesul într-unul din cele două compartimente ale cavernei. Potrivit estimărilor făcute de specialiști, din onixul de pe „solul" și bolta grotei (aici el are grosimea de 50 cm.), a cărui „vîrstă" este milenară, se pot confecționa 1 500 m p de plăci, necesare pentru a acoperi pereții stațiilor viitorului metrou din Tașkent.

O BANCĂ din Filadelfia a închiriat un cîine ciobănesc ca paznic sigur al instituției. Banca fusese devastată de trei ori. „Portarul" se numește Barron.

DUPĂ O LUNGĂ SERIE de analize, profesorul Ludwig Denling a făcut cunoscut că muzica beat este periculoasă pentru stomac. Ea face să crească secreția sucurilor gastrice, favorizînd apariția cancerului.

GISELLE nu putea rezista chemării mașinilor poliției. Cînd vedea una parcată și fără conducător la bord, se urca și începea să transmită la radio, glume, cîntece, pînă și rezultatele meciurilor jucate. Au reușit s-o aresteze numai fiindcă a comis imprudența de a se urca într-o mașină parcată în fața cartierului general al poliției din Colonia.

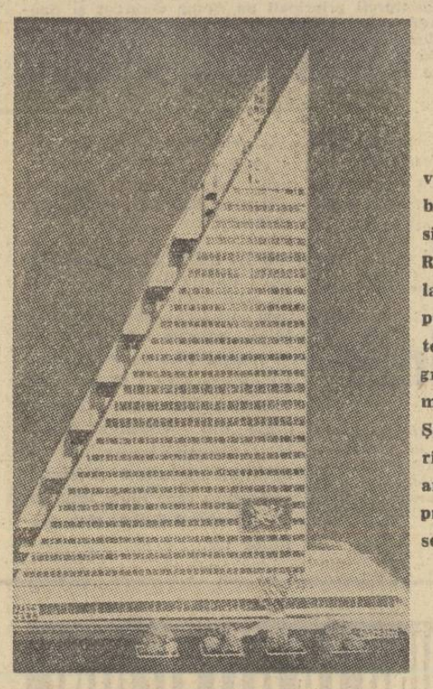

O impunătoare velă din sticlă și beton — imagine simbol pentru Rostock, metropola maritimă a Republicii Democrate Germane. Fotografia înfățișează macheta Palatului Științei și Culturii, în concepția arhitectonică a profesorului Henselmann.

remember • remember • remember

köln (VI)

Zeul libațiilor antice, al cărui chip euforizat de alcool doarme în mozaicul din preajma Domului, are destui închinători și la suprafață : nicăieri n-am întîlnit, la ceasurile unsprezece ale dimineții, atîția beți superbi „gesticulînd pe bulevarde", cum zice Bacovia, binecuvîntînd în limbajul lor dezarticulat, puterea strugurilor de pe Rin ori din valea Mozelei, dar fără patetismul agresiv al meridionalilor. Oamenii aceștia sînt temperamente mai degrabă placide : Pourquoi faire du bruit ? *iată cuvintele unei companioane de călătorie, care o epatașeră cîndva pe Doamna de Staël abia trecînd Rinul. Placiditatea lor nu e întotdeauna egală cu ponderea, iar libertinajul poate fi perfect compatibil cu discreția socială. Într-un* weinhaus, *trei exotici (turci ori poate sîrbi, nu-mi pot da seama; așezați în jurul sticlei cu vin încă neistovite, produc mai multă larmă decît cei cîteva zeci de consumatori autohtoni, de o petulanță măsurată, care-și află paroxismul în cîntec. Aici e însă paradisul amatorilor de bere care curge în valuri din zori și pînă spre seară, dar mie această băutură nu mi-a spus niciodată nimic, solicitînd îndeosebi capacitatea abdominală și refuzînd exigența deliciilor palatine. O cupă de Krőver* Nacktarsch, *vechi de patru sau cinci ani, valorează pentru mine mai mult decît un întreg butoi de bere blondă ca pletele walkiriilor care-o împart pe lumea cealaltă eroilor căzuți în războaie.*

★

★ ★

Ziua e mai mult metalică decît cenușie. Clopote bat la amiază trezind spiritele vechii Sancta Colonia, Roma de miazănoapte a evului mediu timpuriu, dar pelerinii de azi sînt reprezentanți comerciali ai cine știe căror firme streine, comis-voiajori, tehnocrați, oameni ai zilei, și pentru ei ceasurile din turnuri numără bani, monezi sunătoare, bancnote, acțiuni... sărmanii hippies de pe Hohestrasse... și cei de aiurea, fără plete și bărbi dar cu sufletele deopotrivă de tumefiate, printre care gîndul sau cugetul meu stăruie de atîția ani, în timp ce cuvintele așternute pe hîrtie se întunecă și se crispează întru slujirea umbrei adevărului... mai bine e fără gînduri, inert, dus de fluxul acestor străzi dinamice, bandă rulantă care te scoate rînd pe rînd la toate vadurile nedumeririi tale... nu știu de ce întotdeauna în străinătate, cînd aș avea toate motivele să mă simt deconectat de orice sursă traumatizantă, mă trezesc în răstimpuri tîrînd în urma mea o întreagă geografie bolnavă, care-mi exasperează gîndurile și-mi dă o conștiință de vates absurd... e poate o formă de declasare sau un blestem al Parcelor înverșunate să stigmatizeze harul ursit fără veste... simt că vîrsta nu-mi aduce nimic din ceea ce le dăruiește altora : mai multă înțelegere și înțelepciune... ce bun e vîntul Rinului, și peisajul acesta majestuos al cheilului cu arbori adormiți în noiembrie și cu frunze căzute. Aici pînă și clopotele se aud în beton și în fier, cînd peste podurile fluviului gonesc mașinile urlînd demențial, animale electrocutate, dar norii și valurile își păstrează indiferența lor magnifică la tot ce nu e soare și vînt. De pe cheiul Rinului, Kölnul are ceva aspru și semeț, ceva de gigantic cocor cenușiu cu douăsprezece capete pietrificate, descins din fantezia zoologică a Bestiarelor medievale... *sau un sobor statuar de episcopi catolici antrenați într-o ceremonie impenetrabilă. Nimic războinic în măreția lui severă : amintirea cavalerilor înzăoați urcă pe Rin spre castelele suspendate pe stînci, unde cu o săptămînă în urmă priveam turnuri sălbatice și virile trăgîndu-și coifurile pe ochi, așteptînd în ceață semnalul de luptă al cine știe cărui ordin defunct ; aici domnește întru spirit rigoarea scolastică a vechilor dominicani patronați de Albert cel Mare pe care mă voi duce să-l văd dormind într-un sarcofag roman din cripta bisericii Sfîntul Andrei — și mistica lui Meister Eckhart, iluminatul neoplatonician, fost și el odinioară dascăl la academia Kölnului medieval. Silueta orașului suprapus, a orașului în sine, așa cum o văd în succesiunea volumelor lui aglomerate în depărtare, o realizează sunetele celor 1 000 de clopote care bătură într-o dimineață a anului 1248 cînd arhiepiscopul Konrad von Hochstaden înconjurat de episcopi, principi și o imensă mulțime, punea prima piatră a Domului gotic... o mie de clopote, o mie de păsări de piatră, verticale, hieratice, răsărind la orizont, incremenite o dată cu țipetele lor în cumpăna unui vînt metafizic. E straniu cîtă personalitate îi poate conferi unei așezări trecutul îndepărtat, cum poate purta un oraș imaginea istoriei sale, dincolo de înfățișarea lui de azi și de ritmul vieții trepidante a epocii noastre. Chiar atunci cînd nu știi aproape nimic despre trecutul unui asemenea oraș, te adie o intuiție obscură care dilată formele și le hașurează, liniile îți joacă în priviri, capătă o vibrație bizară și fiecare piatră în limbajul ei neînțeles îți spune că tot ceea ce vezi e numai o mică parte dintr-o imensă realitate nevăzută, sedimente străvezii, veacuri de lumină condensate, materie legendară... și Rinul, acest Tibru septentrional... fluviu al barzilor și al vrăjitorilor, cu valuri ascuțite ca acoperișurile caselor vechi de pe chei, cu sunet metalic, singur și rece, șerpuind spre cîmpiile joase și palide ale Olandei...*

a. e. baconsky

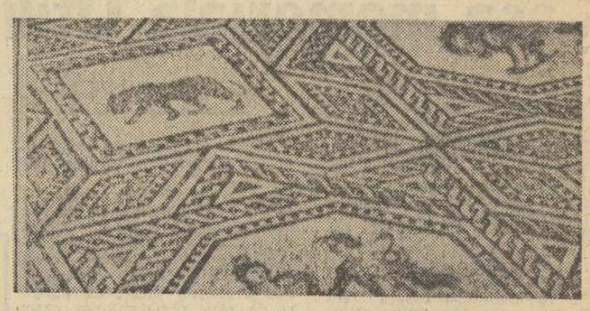

KÖLN — Mozaicul lui Dyonisos

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CEAȚA DE PE AUTOSTRADĂ

Intră în ceață imediat ce trecu de cantonul din Piacenza; totul se acoperi dintr-o dată de parcă trecea printr-un tunel. Vălurile gri se dădeau ușor la o parte pentru ca să se închidă imediat după el. Pe parbriz ceața grea se transforma în picături mari. Aprinse farurile, puse în funcțiune ștergătoarele, ridică ușor piciorul de pe accelerator și trecu mai spre mijlocul autostrăzii. Știa cum se conduce pe ceață; făcea mai bine de o sută de mii de kilometri pe an și aproape toți în sus sau în jos pe autostrada del Sole..... Cu toate acestea o ceață așa de deasă nu mai văzuse. Ridică din umeri: așa se întîmplă mereu, ai impresia că de fiecare dată e mai rău.

Zări la vreo douăzeci de metri farurile roșii ale unui autocar, care mergea prea încet. Uite cum se întîmplă nenorocirea, gîndi în timp ce se pregătea să depășească, conștient că nu-i o treabă ușoară.

Semnaliză și începu depășirea. Exact cînd ajunse în dreptul autocarului motorul pufăi obosit și-și pierdu din viteză. Carlo nu putea trece înapoi imediat; pe dreapta, autocarul care mergea extrem de încet îi bloca drumul. Enervat acționă greșit: în loc să treacă pe locul de refugiu, exploatînd inerția mașinii sale, încercă de cîteva ori să-i repună în mișcare motorul. O clipă, dar destul ca mașina să se oprească exact pe linia de depășire.

Cîteva clipe rămase uluit. Lui să i se întîmple una ca asta? I se întîmplase lui! Imposibil!.... Apoi își dădu seama de pericol și îl năpădi un val de căldură. Chestiune de secunde și cineva o să dea peste el..... nu putea rămîne acolo! Se năpusti spre ușa din dreapta s-o deschidă.... nu, nu pe partea aceea! Ajunse afară în fine rezistînd cu greu impulsului de a o lua la goană. Își aduse aminte de triunghiul fosforescent. Sigur, repede, să scoată repede triunghiul ! Pentru o clipă simți ușurare, apoi își dădu seama că pe așa o ceață ar fi fost inutil.

Trebuie să fug! Cineva putea fi acum aici, la o sută, la cincizeci, la treizeci de metri... alergă spre gard, îl sări și parcurse cîțiva pași pe iarba umedă. Cel puțin să se salveze el dacă nu mai era nimic de făcut pentru mașină.

După puțin se opri îngrozit de zgomotul surd al unei mașini ce se apropia din ce în ce..... și se știe doar că lumea conduce pe locul unde se depășește chiar cînd n-are pe cine să depășească, din ce în ce mai aproape.... Carlo strînse pumnii... uite farurile galbene.... trecură într-un vîrtej de ceață. Un metru mai încolo și s-ar fi întîmplat nenorocirea. Gemu și o luă la goană..... după doi metri se opri. Nu putea să plece așa fără să facă nimic... Dar ce ?

Să aprindă un foc, dar cu ce? N-ar fi avut timp, fiecare secundă e prețioasă! Cu un salt ajunse iar pe autostradă, revoltat că nu se gîndise decît la persoana lui. Avea datoria să elibereze drumul.

Coborî geamul, prinse volanul și începu să împingă mașina. Volanul îi aluneca mereu sub palma asudată. Urechile îi vîjîiau. Ceața parcă era făcută din aburi fierbinți. Inima îi bătea nebunește. Cîțiva metri de asfalt — în definitiv cît e de lată o autostradă? — parcă erau kilometri de nisip, de noroi lipicios în care erau încleiate roțile mașinii.

Auzi iar zgomotul unui motor. Dori din nou s-o ia la goană... continuă însă treaba începută, gemînd convins că n-o să reușească niciodată... o să cadă... precis... uite acum...

Își reveni și mugi de furie și disperare. Trebuie să reușească, trebuie! Împingînd cu disperare strigă cît putu: — Atenție! Oprește! Oprește! — dar nici el aproape că nu-și auzi vocea din cauza motorului care era aproape: — Oprește! — mai strigă o dată cu toată disperarea. O mașină sport trecu razant cu el. Se simți ca pălmuit de curentul de aer care-l lovi. Înțelese că se afla pe linia de refugiu. Privi aiurit dunga galbenă și mort de oboseală se lăsă să cadă la pămînt.

S-a petrecut pe autostrada del Bole

(Din „Domenica del Corriere")

SPIRALE

POEZIA SOLEMNITĂȚILOR (I)

de Eugen BARBU

Acestei categorii de poezie i se spune, impropriu, poezie ocazională, dar ea este de fapt o poezie de fiecare zi, intrînd fără ezitare în categoria a ceea ce mai de mult se numea poezia patriotică. Mă gîndesc că nu trebuie aşteptate ocaziile solemne pentru ca Muza cu singe roşu, aprins, să ardă toată şi condeiele să sburde numai pentru că ne aflăm în faţa unor date festive. Esteţi de mîna a doua văd în această categorie de versuri ceva minor, neputînd concepe că genul are capodopere şi cînd spun asta mă gîndesc la Eminescu, la Goga, la Coşbuc şi la alţi mari poeţi mai moderni. Vă amintesc în acest sens superbul poem al lui Ion Barbu despre Bălcescu, ca să nu mai spun că un ciclu întreg al lui Ion Pillat mi se pare o poezie patriotică de cea mai înaltă clasă. Un clasic ca Alecsandri a supravieţuit cu superbe alcătuiri în versuri dedicate României şi exemplele pot continua...

Sînt poeţii zilelor noastre la înălţimea înaintaşilor ? Eu cred că da. Nu vreau să fac un istoric al triumfurilor şi eşecurilor de pînă mai deunăzi. Un Labiş, un Stancu sau Tulbure cîntă frumos ţara şi realizările clasei muncitoare, fără ostentaţie, cu un fericit meşteşug. Dacă la unii poeţi există versuri discutabile, acest gen de poezie nu trebuie pus sub semnul întrebării. Toţi aceştia slăvesc partidul şi viaţa zilelor noastre. Poezia triumfală nu este un gen uşor, nu poate fi scrisă decît la un înalt nivel incantatoriu, cere o trăire sinceră şi un meşteşug ales, iată de ce unii ezită în faţa performanţei. Un poet atît de dificil ca Nichita Stănescu a abordat şi a reuşit în genul poeziei patriotice unde mi se pare mie că astăzi cel mai bun este Ion Gheorghe, începînd cu romanul său în versuri şi terminînd cu superbul volum „Cariatida" care cîntă marile construcţii în ritm de baladă mioritică. Grigore Hagiu scrie frumos în acest gen, cum Radu Cîrneci sau chiar Sorescu reuşesc să ne dea poezii memorabile fără urmă de sfiiciune. Iată „Domnul revizor" al lui Emil Botta cred că se integrează în dificilul exerciţiu, cum un poem ca „Eminescu" al autorului lui „Iona" este definitiv un poem patriotic de anvergură... Un mare poet al patriei mi se pare Aurel Rău, cu picturalele sale poeme.

Să vedem însă ce se poate citi în revistele noastre mai de curînd...

O excelentă idee a unui ciclu intitulat *Partidul tinereţii* a avut revista „Viaţa studenţească", care alcătuieşte de cîteva numere o adevărată antologie. Iată o strofă de Alfred Margul Sperber în tălmăcirea fără cusur a lui Al. Philippide : *„Partidu-i tot ce-i demn, frumos şi bine / Tot ce-n poporu nostru-i mai de preţ / Curaju-nalt al jertfelor de sine / Exemplul veşnic, călăuz măreţ".* În aceeaşi săptămînă, revista „România literară" publică un foarte frumos poem semnat de Horia Zilieru intitulat „Partidului" din care desprindem : *„Oglinzile de aur fermecate / spre raza ta înalţ. Auzi cum bate / sufletul drept cu stele nins odată / Viteji munţi cu iarna-n pisc curată / pădurea cu pianele profunde / isvorul sfînt cu apa vie-n unde / cetăţile fierbînd metale-n vine / prin ochiul meu răsfring un dor de tine / ...Sub bolţile ca nişte mări lunare / fără de somn sînt braţe şi unelte / tot ce gîndim devine întrupare / şi lungi euritmii adînci de delte / cu nuferii de vise în ciorchine / prin dulci petale cresc, un dor de tine / ...Curajul jertfei lasă o dogoare / pe gloria din singe, umbra doare / fugare ceţuri trec, şi-n spice pure / lumina scoate blindele armure / şi-n cosmos, pe suavele retine / lacrima duce dragostea de tine".* Excelent compusă, plină de o gravitate solemnă, poezia are o mare valoare şi mi se pare sub latură profesională o demonstraţie la nivel superior, cu nimic inferioară altor poezii, din alte specii. În aceeaşi revistă, o subtilă dovadă a poeziei patriotice o face Haralambie Ţugui în „Brâncuşi". Citâm : *„Şi mîinile lui rămase la Masa Tăcerii / căutîndu-şi glasul primordial / Şi ochii lui alergînd în Coloana fără sfîrşit / ca o rugă veşnic nespusă / Nu ! Nu lăsaţi formele ingropate / Pietrele au nelinişti, lemnul / îşi revarsă soarele tors în nervuri / Iar pămîntul îşi spune încet / fiecare cuvînt, / să nu i le fure /vîntul ori ploile. Aceste / linii una cu gîndul greu de plînul pămîntului / cel ce aşteaptă la Masa Tăcerii /cuvintele Neamului, nemuritorul / pentru toţi cei plecaţi înainte / întru veşnică laudă lui".* Compoziţia poemului are o alură modernă dar şi unele preţiozităţi ; în tonalitate însă lasă o senzaţie de puritate şi de eleganţă ce nu pot scăpa cititorului pretenţios, confirmînd ideea că atunci cînd există meşteşug toate dificultăţile declarative pot fi escamotate.

Victor Felea, poet bine cunoscut, publică în revista „Tribuna" o foarte frumoasă poezie, intitulată „Patriei". Iat-o în întregime: *„Cu şoaptele ierbii numele tău îl rostesc / Să mă cufund în noianul istoriei tale / Fericit ca într-o mare albastră / Din care veşnic mă-ntorc luminat de nădejdi / E sub tălpile mele un plai fermecat / E în inima-mea o iubire străveche / Trupul meu e ofranda, cenuşa / Sufletul la rădăcinile tale sfinte lucrează / Înaltă şi gravă privirea pădurilor / Te ţine în braţe un şes roditor / De mult eu îţi dărui şi fapta şi visele / Tu-mi dai tinereţea destinului tău".* Un ciclu de versuri inspirate publică Ştefan Popescu în „Luceafărul". Iată „Pentru noi", într-o aleasă ţinută poematică : *„Dospeşte aluatul şi frămîntă-ne / Pîine să ne coci şi înfruptă-te / Ne eşti ţesutul, Ţară, în tine ne rumenim / şi mireasma de grîu ţi-o împrăştiem / peste preajma ta, peste hotare / şi mai departe încă, de bună seamă de rîmnire la frupt atîţi cristei / Şi de aceea, tu, Mamă, i-ai adunat / în sîn şi i-ai adus în holdă / să-şi ţirlie acolo netrebnicia / şi să se nevoiască a se hrăni cu miejii neghinei doară / să rămînă grîul înalt, curat / doar pentru noi".*

O frumoasă poezie de 1 Mai publică în „Astra" poeta Viorica Mureşan. „Armîndenul" său e notabil : *„Străluce iarba, grîul, pe ape curg arpegii / În chipul cel mai simplu / şi mai firesc al legii / Îmbrăţişînd alaiul intîiului de Mai / Rubinu-acestei zile purtat din grai în grai / Împreunînd frenetic mîini aspre, mîini gingaşe / Ce-au ctitorit doar vieţii altare şi sălaşe / Imi pare orice lucru şi-orice cuvînt o rază / Care-mplineşte taina şi astfel ne-ntemeiază / Fiinţa şi destinul clădit cu meşteşug / Cuprinsu-acestei patrii trecută-adînc prin rug / Şi de ecouri dinspre viitor sînt plină / Înfăşurîndu-mi sufletu-n a soarelui lumină / Şi dintre raze, cînd sfios, mi se adună / În armonia firii să fiu măcar o strună".*

Iată deci cu aceste exemplificări ce vor continua că poezia angajată, patriotică, poezia de partid produce fructe de aur...

DESTINUL IMNULUI „INTERNAȚIONALA"

de prof. universitar Ovidiu VARGA

Revoluţia franceză din 1789 a creat primele cintece purtătoare ale mesajului de libertate, egalitate, fraternitate.

„Ca ira", „Carmagnole" şi în special „Marseillaise" au înflăcărat nu numai pe francezii care au luptat şi s-au jertfit pentru un ideal social, pe care credeau că-l vor cuceri atunci. Aceste cîntece revoluţionare, cele mai revoluţionare pentru epoca lor, au fost preluate şi de alte popoare şi adaptate realităţilor sociale şi de luptă proprii.

Tot poporul francez, de astă dată în frunte cu proletariatul, în martie 1871, instaurează un guvern al clasei muncitoare : **„Comuna din Paris".**

Un muncitor în transporturi, pe nume Eugène Pottier, înzestrat cu aptitudini poetice, participant activ la această primă revoluţie proletară scrie asemenea versuri agitatorice :

„Poporul simte că-i trădat,
E de prisos s-o spui într-una,
Cînd Primăria, ţi-ai luat,
Ce-aştepţi, Paris ? Hai, sus
Comuna !

Eugène Pottier s-a născut la Paris în 4 octombrie 1816 dintr-o familie de muncitori.

Poet luptător, pe baricadele Comunei din Paris, Pottier a creat numeroase poezii reunite în două mici volume ; primul apărut în anul 1884, iar al doilea, intitulat **„Cintece revoluţionare", a apărut în anul 1887.** Acest volum cuprindea şi versurile **„Internaţionalei".** Cu tot caracterul intens militant al acestui poem-manifest, versurile Internaţionalei scrise în anul 1871 au rămas o vreme, necunoscute celor cărora se adresau.

În anul 1888 s-a organizat în oraşul Lille o serbare muzicală muncitorească avînd ca temă, lirica muncitorească. S-au recitat versuri şi s-au cîntat cintece cu un conţinut adecvat scopului propus. Unul dintre organizatorii acestor serbări a răsfoit volumul de „Cintece revoluţionare" de Eugène Pottier, în dorinţa de a descoperi versuri şi cintece apropiate muncitorilor şi potrivite pentru a fi incluse în programele acestor manifestări artistice muncitoreşti. Astfel au fost redescoperite versurile Internaţionalei.

Pentru compunerea muzicii s-a apelat la Pierre Degeyter, muncitor francez, tîmplar de mobile, de origine belgiană, compozitor amator de coruri muncitoreşti şi cintece revoluţionare, născut în 8 octombrie 1848 în Belgia. Înclinaţiile sale pentru muzică l-au îndemnat să urmeze o vreme şi cursurile Conservatorului din Lille. Degeyter a compus imnul-marş „Internaţionala" alcătuind un refren din introducerea şi sfîrşitul poeziei lui Pottier. S-au tipărit 6 000 de exemplare în prima ediţie, de către editorul compozitorului amator.

Pentru prima oară în istoria societăţii, muzica şi versurile „Internaţionalei" răsună ca o chemare în oraşul Lille, la o serbare muncitorească, organizată de Camera sindicală a vinzătorilor de ziare, la sfîrşitul lunii iulie a anului 1888.

În anii următori, „Internaţionala" pătrunde în centrele muncitoreşti din nordul Franţei. „Internaţionala" se impune mai întîi ca imn al muncitorilor francezi, cu prilejul Congresului de la Lille din anul 1896 şi al Congresului de la Paris din anul 1899.

Congresul internaţional socialist din 1910 care s-a ţinut la Copenhaga se încheie în felul următor : Francezii cîntă „Internaţionala", austriecii „Cintecul muncii", suedezii, danezii, norvegienii şi englezii cîntecul lor de luptă, apoi, la sfîrşit, întregul Congres cîntă într-un vibrant entuziasm „Internaţionala".

Astfel versurile poetului-muncitor francez Eugène Pottier, scrise în anul 1871, sub impulsul singerosului masacru ale cărui victime au fost comunarzii din Paris, cu muzica înaripată a compozitorului-muncitor belgian Pierre Degeyter, creată în anul 1888, se răspîndesc în lumea întreagă, devenind imnul celor ce muncesc de pretutindeni, stindard de luptă al proletariatului internaţional. El a răsunat victorios în Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie şi apoi, în toate revoluţiile proletare care au urmat.

În ţara noastră textul „Internaţionalei" a pătruns încă din anul 1895, o dată cu volumul „Chants révolutionnaires" de Eugène Pottier.

Răsfoind presa democratică a vremii, întîlnim numeroase articole în care se subliniază funcţia socială a muzicii, caracterul ei activ, militant. În acest sens se acordă o atenţie deosebită activităţii corurilor muncitoreşti din ţara noastră. Într-un articol intitulat „Propaganda în mişcarea socială", apărut în ziarul „Munca" din 21 iulie 1891, putem citi : „Pe de altă parte sînt oameni cari vor fi în stare să se îndrumeze pe adevărata cale cînd vor auzi un cîntec de deşteptare, cînd vor asculta o Marsilieză. Ei bine, nici acest fel de propagandă nu e de osîndit". Trebuie să precizez că este vorba de melodia „Marseillaisei" cu un text adoptat, care a fost unul dintre primele cintece franceze de luptă ce a pătruns la noi şi care va purta mai tîrziu numele de „Marsilieza proletariatului".

În anul 1893 apare la noi prima broşură de cintece revoluţionare sub titlul „Glasul desmoşteniţilor", culegere editată de ciubul muncitorilor din Bucureşti.

Într-un articol apărut în ziarul „România Muncitoare" din octombrie 1907 putem citi : „Muzica vocală într-o mişcare şi anume aceea reprezentată prin cor, aduce mari foloase pentru că ea trezeşte nu numai dorinţa de a lupta, atingînd simţurile dorinţei de ceva mai bun, mai frumos, dar şi dorul de libertate adormit în muncitorul care din mica-i copilărie n-a auzit altă melodie mai dulce în afară de aceea a ciocanului, a fierăstrăului sau zgomotul infernal al motoarelor din fabrică".

Cîntecul revoluţionar românesc îşi află vechi tradiţii în cîntecul popular cu conţinut social, precum şi în cîntecul patriotic românesc. Aceleaşi vechi tradiţii le află corurile muncitoreşti în activitatea corală de amatori din secolul trecut.

Alături de cîntecele revoluţionare româneşti, ca de pildă „Mugur, mugurel", „Hora muncitorilor" sau „Fraţilor soldaţi, nu ne împuşcaţi", în primele decenii ale secolului nostru se răspîndesc în ţara noastră şi cîntece revoluţionare internaţionale care pătrund o dată cu ideile noi de luptă ale proletariatului de pretutindeni. Printre acestea locul de frunte l-a ocupat **„Internaţionala".**

La 8 mai 1921, participanţii la Congresul de constituire a Partidului Comunist Român, au intonat „Internaţionala". De atunci şi pînă la insurecţia armată de la 23 August 1944, „Internaţionala" a întovărăşit şi a înflăcărat mereu lupta comuniştilor în condiţiile cumplite ale ilegalităţii : în închisori, în lagăre sau în faţa plutonului de execuţie. În aceleaşi condiţii răsuna înăbuşit în fiecare an de 1 Mai.

După Eliberare, „Internaţionala" a răsunat în ţara noastră pentru prima oară descătuşată. Ca un imn al celor ce muncesc, care şi-au luat soarta în propriile lor mîini condusi de Partidul Comunist Român, ca un imn al solidarităţii internaţionale a celor ce muncesc.

În anii construcţiei socialiste „Internaţionala" răsună solemn cu fiecare prilej important al istoriei noastre contemporane. Ca un simbol al unităţii, forţei şi hotărîrii de a cuceri noi culmi ale culturii şi civilizaţiei, ale bunăstării şi fericirii umane.

VIOLONISTA GABRIELA IJAC ŞI PREMIILE SALE INTERNAŢIONALE

de J.-V. PANDELESCU

La vîrsta de 22 ani, Gabriela Ijac, din penultimul an al Conservatorului „Ciprian Porumbescu", este o violonistă valoroasă, titulară a nu mai puţin de trei premii internaţionale, solicitată peste hotare la recitaluri şi concerte. Dar să nu anticipăm. .

Originară din Braşov, dotată cu un simţ muzical cu totul excepţional, Gabriela Ijac a început să ia lecţii de vioară de la şapte ani. Un an mai tîrziu, apariţia-i ca solistă într-un concert de Vivaldi a atras atenţia asupra talentului său deosebit.

Prezentîndu-se în 1967, la Concursul şi Festivalul internaţional „George Enescu", cînd nu avea nici 19 ani, s-a clasat pe locul al cincilea. O asemenea calificare la un concurs de prestigiu internaţional cum este „George Enescu" a reprezentat un indiscutabil succes. Un an mai tîrziu, la concursul internaţional „Paganini" ţinut în oraşul natal al celebrului genovez, ea a obţinut premiul al III-lea. Ne amintim, cu acest prilej, că vioara lui Paganini este păstrată la primăria din Genova, cu coardele relaxate total, într-o vitrină. Gabrielei Ijac i s-a încredinţat însă această vioară, a doua zi după concurs. A cîntat pe ea, în cadrul unei ceremonii la care au participat o mulţime de iubitori ai muzicii. Încheiem capitolul concursului „Paganini" de la Genova cu faptul că s-au prezentat 37 concurenţi din toate părţile lumii — ceea ce face ca succesul Gabrielei Ijac să fie cu atît mai apreciabil.

Dar palmaresul tinerei noastre violoniste nu se rezumă la acestea. În octombrie trecut, la Concursul internaţional de interpretare muzicală de la Geneva, a obţinut premiul I, între 31 de candidaţi. (Acest premiu nu mai fusese acordat din 1960, cînd a revenit violonistei bulgare Dina Schneiderman).

Violonista noastră a fost invitată apoi la Basel, Schafhausen şi la Mulhouse, unde a dat concerte. În ziarul „Dernières nouvelles d'Alsace" din 11 octombrie, René Sittler consemna că „Blonda romîncă este o artistă completă. Ea posedă muzicalitate, sensibilitate, multă maturitate şi un sens înalt al interpretării. Andante cantabile şi Rondo, din Concertul în re major de Mozart — fără a uita strălucita cadenţă a lui Joachim — au fost redate cu o mare uşurinţă de arcuş şi cu o graţie spontană. " Tot astfel, „Natfonal Zeitung" din Basel scria că „apariţia Gabrielei Ijac reprezintă un eveniment de prim rang" şi se sublinia, între altele că, „a cîntat cu eleganţă şi cu o stăpînire deplină..."

În urma succesului repurtat la Geneva, printre darurile primite, i s-a oferit de către vicepreşedintele Comitetului de recepţie, Pierre Vidoudez, un valoros arcuş montat în aur...

De o modestie cuceritoare, violonista studiază fără preget, sub îndrumarea competentă a profesorului ei Ştefan Gheorghiu, perfecţionîndu-şi necontenit stilul interpretării. Ea dispune de un ton generos, de mare amploare, cald, vibrant şi de o muzicalitate desăvîrşită. Ce i-am mai putea ura decît frumoase succese, pretutindeni ?

ECOURI

Marina Krilovici — medaliată a „Legiunii de aur" din Italia

Zilele trecute, d. Beniamiono Faoro, delegat al Uniunii „Legiunii de aur" din Italia a remis pentru cîntăreaţa română Marina Krilovici medalia de aur, înscriind-o în sus-amintita Uniune, pentru meritele sale deosebite dobîndite în domeniul artei scenice.

Uniunea face parte din Comitetul italian al O.N.G. de pe lîngă Naţiunile Unite şi Institutele specializate ale O.N.U. şi este membru al organizaţiei Internaţionale pentru protecţia civilă de la Geneva.

Scenă din filmul „Mourir d'aimer", realizat de regizorul André Cayatte şi avînd ca interpreţi principali pe Annie Girardot şi tînărul actor Bruno Pradal. Acest film este apreciat de specialişti ca cea mai bună producţie a anului. El este inspirat după o tragică întîmplare petrecută în Marsilia în anul 1969, ai cărei eroi au fost Gabrielle Russier şi tînărul Christian Rossi

TÎNĂRA Uschi Badenberg, care de curînd a fost declarată „Miss München", va interpreta rolul prnicipal al viitorului film ce se va turna cu ocazia Olimpiadei de vară 1972.

La Londra se turnează filmul „Zee and Company" în regia lui Brian Hoghton. În rolurile principale apar Elizabeth Taylor (care-şi face reintrarea pe platourile de filmare după o lungă absenţă) şi Michael Caine (în fotografia de mai sus), Suzanna York etc.

ALBERTO SORDI şi Claudia Cardinale turnează în Australia sub conducerea lui Luigi Zamba „Vulpea zburătoare", care narează aventurile unei tinere italience plecată pe îndepărtatul continent în căutarea unui compatriot — ipotetic logodnic. Tînăra şi echipa de filmare vor străbate 10 000 de km de-a lungul Australiei.

Meridiane LITERARE

• EDITURA GALLIMARD a publicat recent un roman inedit al lui Albert Camus : „Moartea fericită", scris între 1936—1938.

• ÎN JAPONIA a văzut lumina tiparului sub semnătura lui Katsumoto Saotome un album consacrat bombardamentului aviaţiei americane din 10 martie 1945 asupra capitalei nipone care a făcut peste 100.000 victime. Fondurile realizate din vînzarea acestei cărţi, devenită best-seller, sînt destinate ajutorării poporului vietnamez care luptă împotriva agresiunii S.U.A. şi a acoliţilor lor.

• SUB SEMNĂTURA lui Joseph Roth a apărut în R.F. a Germaniei o lucrare cu caracter documentar consacrată dramei generaţiei de scriitori redusă la tăcere sau silită să ia drumul exilului în timpul celui de al III-lea Reich.

• MOŞTENITORII creatorului lui Sherlock Holmes au hotărît să scoată la licitaţie dreptul de reproducere a operelor lui Conan Doyle. Scriitorul a decedat în 1930, acest drept păstrîndu-şi valabilitatea cel puţin pînă în 1980. Cu această operaţie a fost însărcinată firma elveţiană Fides Union Fiduciaire. Unul dintre moştenitori a făcut însă demersuri pe lîngă înalta Curte britanică pentru ca vînzarea anunţată să fie blocată iar moştenirea în cauză pusă sub sechestru.

• A ÎNCETAT DIN VIAŢĂ în virstă de 88 de ani, în urma unei fracturi a femurului, criticul francez André Billy, membru al Academiei Goncourt. Decenii la rînd, pînă la data accidentului care i-a pricinuit moartea, André Billy a fost unul dintre semnatarii cronicii literare la „Le Figaro littéraire", care, de curînd şi-a încetat apariţia.

• UN NATURALIST AMERICAN s-a decis să ia apărarea animalelor socotite indeobşte antipatice. El pledează cauza acestora într-un volum apărut recent în S.U.A. în care demonstrează că porcii sînt curaţi şi inteligenţi, şoarecii curajoşi, şerpii pacifişti.. Bazîndu-se, firește, pe exemple...

• ÎN LOCALITATEA franceză Nogent sur Marne va avea loc la mijlocul lunii mai o nouă ediţie a Tîrgului naţional al cărţii de buzunar.

• UN NOU ROMAN al inepuizabilului Georges Simenon: „Dispariţia Odiliei".

Casa memorială Otilia Cazimir

de Aurel LEON

În cea mai veche vatră a Iaşului, numită pe vremuri Beilic, în care a fost decapitat Grigore Vodă Ghica, se află străduţele Bucşinescu şi Zlataust. Aici au copilărit fraţii Ionel şi Al. O. Teodoreanu, marele actor francez de origine romînă De Max, tot aici au locuit vremelnic D. D. Pătrăşcanu şi G. Topirceanu, dar cea care a ţinut cu orice preţ să rămînă pînă la sfîrşitul vieţii sale în modesta-i căsuţă din Bucşinescu, a fost Otilia Cazimir. Prea o legau atîtea dulci amintiri de acest cartier descris de Ionel Teodoreanu („Uliţa copilăriei" sau „Fata din Zlataust"), ironizat uneori de Topirceanu, dar totdeauna cîntat cu duioşie de Otilia Cazimir. Aşa se face că bătrîna căsuţă năpădită de iederă, cu geamlic de lemn pierdut între lilieci, cu nuci gîrbovi şi cu girlici de pivniţă veche, a fost păstrată cu pioşenie de către poetă pentru a rămîne „ca pe vremuri".

Iatacul gătit în scoarţe bătrîneşti, aduse de la Roman, cu fotografii şi cu biroul scund asaltat de cărţi, a primit musafiri de seamă din ţară şi de peste hotare, exercitînd parcă o atracţie magnetică, născută din farmecul amfitrioanei. În afara celor de la „Viaţa românească" sau de la „Însemnări ieşene", cine trecea prin Iaşi, fie el Tudor Arghezi sau Eugen Lovinescu, fără a poposi la o cafeluţă în Bucşinescu ?

Atunci cînd pana duduii Otilia s-a potcnit la mijloc de cuvînt ca o lance de oştean, totul a intrat în patrimoniul Muzeului de literatură al Moldovei. În prezent a început, din iniţiativa organelor locale de partid şi de stat, reamenajarea casei din Bucşinescu pentru a fi decretată casă memorială.

Deci totul va redeveni aşa cum era pe vremea ei : mobilier, obiecte, manuscrise. Şi, întrucît G. Topirceanu, „eternul chiriaş" nu are încă o casă memorială la Iaşi, el va fi omniprezent în căsuţa din Bucşinescu prin spiritualele lui desene originale, scrisori, obiecte etc.

Pe biroul Otiliei Cazimir, lîngă ceasul lui Top (cum îl numea ea) va sta ultima filă caligrafiată delicat de mîna ei, poate şi acea emoţionantă mărturie de rămas bun a lui Tudor Arghezi : „Jupiniţa Cazimir a plecat dintre noi înconjurată de fluturi şi cîlcînd prinire zambile, ciugulind cuvinte din petale proaspăt ieşite peste noapte la iveală, cu bobul de rouă ca lacrima cerului peste ele".

Deci, în curînd portiţa din Bucşinescu va fi desferecată, ca un om ce se şterge la ochi pentru a se uimi de frumuseţea cartierului modern crescut în jur, dar invitîndu-ne pentru o vizită omagială acasă la Otilia Cazimir, prilej cu adevărat de emoţionantă reintîlnire.

Casa în care a trăit şi a scris Otilia Cazimir

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 2 MAI

PROGRAMELE I şi II: 9,00 Matineu duminical pentru copii. 10,00 Viaţa satului. 11,30 Succese ale muzicii româneşti. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Cîntecul zărilor. Spectacol realizat cu concursul Ansamblului „Rapsodia Română" al U.G.S.R. 13 45 Duminică sportivă... Hipism : Marele Premiu al Angliei. Înregistrare de la Liverpool. Tenis de cîmp: România — Olanda în cadrul „Cupei Davis". Transmisiune directă de la Arena Progresul. Fotbal: Politehnica Iaşi — Steaua (Divizia naţională A). Transmisiune directă de la Iaşi. 17,00 Cîntare patriei. 18 10 Program de circ. 18,40 Scîndura. O comedie cu Eric Sykes şi Tomy Cooper. 19 20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reportaj TV. „Băiatul şi muza". 20,30 Film artistic: Semnul lui Zorro. Cu: Tyrone Power, Linda Darnell, Basil Rathbone. 22 00 Pagini alese din opere şi operete. 22,35 Telejurnal. 22,45 Telesport.

LUNI 3 MAI

18 00 Scena. 18,30 Revista economică TV. 19 00 Partid, conştiinţă trează. Microantologie a cîntecului revoluţionar şi patriotic românesc din primii ani ai construcţiei socialismului. 19,20 1001 de seri. 19 30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20,25 Film serial: Cavalerul Furtună (V). 21 15 Steaua fără nume — muzică populară. 22,15 Telejurnal. 22,25 Telesport.

MARŢI 4 MAI

10,00—11,00 Teleşcoală. 18,00 Ateneu. Emisiune de actualitate muzicală. „Viaţa şi perspectivele muzicii româneşti". 18 30 „Ex-Terra '71". 19,00 Reflector. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20,25 Moment poetic. 20,35 În această ţară comuniştii... (IV). 21,25 Seară de teatru: Telerecital Elvira Godeanu. 22,30 Telejurnal. 22,40 Box. Campionatele naţionale individuale (sferturi de finală). Înregistrare de la patinoarul „23 August".

MIERCURI 5 MAI

18,00 Economie, ştiinţă, conducere. Sistemul naţional de informatică şi conducere. 18,20 „E pentru că pe lume partidul s-a născut". Spectacol muzical-coregrafic realizat de Consiliul Municipal Bucureşti al Organizaţiei Pionierilor. 19 20 1001 de seri. 19 30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20,25 Moment poetic. 20 35 „În această ţară, comuniştii"... (V). 21 25 Telecinemateca : Gropiţe. Cu Shirley Temple, Frank Morgan. 22,55 Telejurnal.

JOI 6 MAI

PROGRAMUL I: 18,00 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Selecţiuni din spectacolul de gală al formaţiilor artistice de amatori. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. 20 25 Moment poetic. 20,40 România în lume (III). Prezenţa ţării noastre în viaţa politică internaţională. 21,15 Cîntece şi dansuri din toate regiunile ţării. 21 35 Teleglob. R.D.G. — Halle , oraşul chimiei. 21 50 Varietăţi pe peliculă. 22,15 Telejurnal. 22,25 Box: Semifinalele Campionatelor naţionale individuale.

PROGRAMUL II : 20 00 Transmisiunea concertului festiv consacrat semicentenarului partidului. 21,00 Buletin de ştiri. Sport. 21,15 Istoria filmului.

VINERI 7 MAI

10,00 Transmisiune directă de la adunarea festivă consacrată sărbătoririi semicentenarului Partidului Comunist Român. 17,00 Teleşcoală. 17,40 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi ! 18,20 1001 de seri. 18,30 Telejurnal. 19,00 Spectacol de gală prezentat cu prilejul sărbătoririi semicentenarului partidului. 20,30 Soarele întîlneşte România. 21 10 Ecran românesc : Valurile Dunării. O pagină dramatică evocînd zilele insurecţiei din august 1944. Cu: Liviu Ciulei, Irina Petrescu Lazăr Vrabie. 22,45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 8 MAI

PROGRAMELE I şi II: 17,00 Emisiune în limba germană. 18 00 Finala concursului Ocolul ţării în opt luni. 19,20 1001 de seri. 19 30 Telejurnal. 20,00 Confesiuni. 20,30 Moment poetic. 20,40 Serenada de primăvară. Spectacol muzical-distractiv în sunet şi lumină. 22,00 Film serial: Incoruptibilii. „Răsfăţatul". 22,50 Telejurnal. 23,00 Box: Finalele Campionatelor naţionale individuale.

Un spectacol pe săptămînă

„OMUL CARE..." (TEATRUL „C. NOTTARA")

de Al. CORNESCU

Cu noua sa piesă, „Omul care...", Horia Lovinescu se întîlneşte cu un gen pe care nu-mi amintesc să-l mai fi practicat. Spionaj şi contraspionaj, împuşcături, drogări — o întreagă aventură pe care dramaturgul o conduce cu meşteşug, dovedind că, după reuşitele pe care le-a obţinut în drama de idei, în drama psihologică, în satira socială, de fapt poate aborda cu succes orice gen teatral. Ar fi greşit însă dacă am considera noua lucrare limitată doar la aventură. Autorul dă conflictului direcţii mult mai profunde, el are faţă de eroii săi o anumită poziţie partizană, ei nu servesc doar latura de mister, obligatorie într-o astfel de piesă, ci poziţii politice şi etice, poziţii care-i definesc.

Desigur, nu toţi eroii sînt la fel de bine conturaţi, unii reprezintă doar treceri fugare, spre a crea o anumită atmosferă, dar eroul principal, Albu, galeria colegilor săi, unii oneşti, alţii versatili, apoi oamenii legii, ca şi cei din tabăra opusă, a spionilor, chiar cînd au de rostit doar cîteva replici, sînt creionaţi cu o forţă care le dă multiple semnificaţii.

În spectacolul de la Teatrul „C. Nottara", în regia lui George Rafael, merită subliniată, astfel, apariţia în final a lui George Constantin, într-un rol deosebit de scurt, dar pe care regizorul şi actorul îl încarcă cu sensuri deosebite, cu o mare căldură şi umanitate, ridicînd de fapt drama pe platforma unor înţelesuri majore Este un moment foarte frumos ca text, punere în scenă şi interpretare, dar el este pregătit de întreaga desfăşurare a spectacolului, în care rolul prim îl deţine şi-l realizează cu excelente mijloace actoriceşti Ion Dichiseanu, secondat de Anda Caropol, M Heroveanu, C. Brezeanu, Val Săndulescu, Sandu Sticlaru, care, la rîndul lor, servesc piesa cu toată dăruirea.

Spectacolul cuprinde, potrivit indicaţiilor autorului, o destul de numeroasă figuraţie, care se leagă, însă cu dificultate, momentele respective fiind, cel puţin deocamdată, şi cele mai nereuşite. Poate, cu timpul...

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

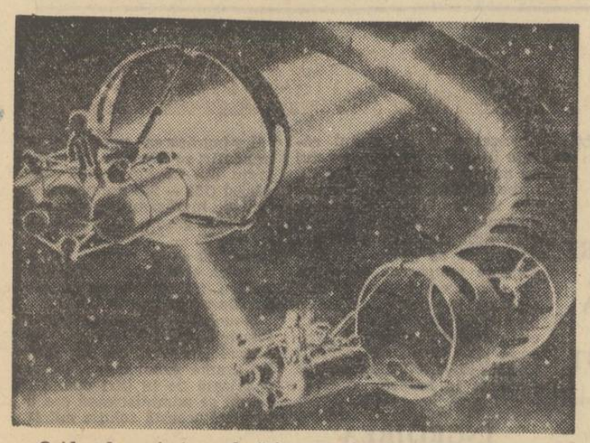

O idee de proiect readusă în actualitate de operația cosmică „Saliut"—„Soiuz" : stația orbitală permanentă extensibilă — realizabilă prin asamblarea treptată a mai multor module-laborator complet echipate și cu întregul aparataj în funcțiune.

COSMONAUTICĂ

A fost declanșată

MAREA OPERAȚIE COSMICĂ A ACESTUI DECENIU

de colonel inginer Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Fără nici o exagerare, crearea stației orbitale cu existență îndelungată constituie cel mai important obiectiv cosmonautic al deceniului abia început. Iar operația „Saliut"-„Soiuz", declanșată la 19 aprilie, prin plasarea pe orbită a stației experimentale „Saliut" și dezvoltată într-o primă etapă prin reușita misiunii „Soiuz"-10, îndreptățește aprecierea că specialiștii sovietici au trecut decis la abordarea acestei grandioase sarcini.

Pentru observatorul neavizat, returul după două zile de zbor orbital al navei pilotate „Soiuz"-10 poate indica o utilizare mai puțin economicoasă a mijloacelor angajate (rachetă purtătoare, navă, tehnică de cosmodrom și tehnică de urmărire și recuperare). Mai ales că pe tot timpul zborului s-a efectuat un singur cuplaj efectiv, cu durata totală de existență a ansamblului stație-navă de numai 5 ore și jumătate. Și totuși misiunea respectivă a avut un program precis, riguros, optimizat sub toate aspectele principale.

Trebuie știut că realizarea unei stații orbitale locuite, amararea la debarcaderul ei a unei nave cu echipaj și exploatarea sa cît mai eficientă reprezintă sarcini de foarte mare dificultate. Cu toate succesele de pînă acum în materie de activități spațiale, este încă foarte mare numărul necunoscutelor privind pe de o parte tehnica și metodele de navigație cosmică iar pe de altă parte comportarea oamenilor în condițiile prelungirii șederii în spațiu cu îndeplinirea anumitor norme de muncă în Cosmos.

O sarcină grea este, de pildă, obținerea datelor necesare pentru evaluarea posibilității de existență funcțională și de exploatare la gradul de siguranță impus a stației orbitale. În acest scop sînt obligatorii în primul rînd o serie de observații, măsurători și studii privind tehnica și metodele de manevră în spațiu pentru scoaterea navelor pilotate la întîlnire cu stația orbitală, pentru apropierea și luarea contactului fizic (joncțiunii) cu aceasta. Este tocmai obiectivul principal al recent încheiatei acțiuni „Soiuz"-10. După cum declara specialistul sovietic Feoktistov — el însuși cosmonaut — *„în cursul zborului navei cosmice „Soiuz"-10 au fost experimentate noi subansambluri ale sistemului de cuplare a cosmonavei cu o stație orbitală".*

S-a explicat, de asemenea, că nu peste multă vreme se va pune problema legăturii pentru aprovizionare, schimb de echipaje și transport de echipamente și materiale cu posturile spațiale de acest fel, în care scop trebuie soluționată de pe acum și cît mai bine posibil problema sistemului de cuplare — subansamblu cu rol decisiv în reușita amarării navei la debarcaderul cosmic respectiv.

Să mai reținem că pînă în prezent s-au efectuat în mai multe rînduri cuplaje ale diferitor obiecte cosmice pe orbită. Exemple : joncțiunea automată a mai multor perechi de sateliți „Cosmos" sau cuplajul ajutat prin comenzi manuale al unor nave „Gemini" cu rachete „Atlas" sau cuplajul automat și manual al navelor „Soiuz" sau, în fine, cuplajul cabinei „Apollo" cu modulul lunar, atît la scoaterea din carenajul rachetei purtătoare a acestuia din urmă, la restructurarea vehiculului pe orbită circumterestră, cît și la reconstituirea echipajului pe orbită în jurul Lunii după reintoarcerea modulului (de fapt a părții ascensionale a acestuia) de pe suprafața Lunii.

O situație cu totul specială se creează cînd trebuie realizate cuplaje ferme ale unor nave cu masa relativ mică cu stații orbitale mari sau cînd se pune problema asamblării în Cosmos a unor construcții mari din mai multe module. Evident actuala stație „Saliut" nu are o masă cu mult superioară aceleia a navei „Soiuz"-10, dar ea constituie o construcție experimentală cu *posibilități de extindere* și servește tocmai ca platformă științifică și tehnologică pentru punerea la punct a sistemelor tehnice necesare trecerii la construcții mai mari, și în primul rînd pentru definitivarea proiectelor subansamblului de cuplaj cu alte construcții similare. Aceasta, în legătură directă cu cerința expresă și severă de stabilitate impusă stațiilor orbitale cu existență îndelungată, a căror dotație de aparatură ultrasensibilă și poziționare precisă în spațiu (pentru corectitudinea măsurătorilor și înregistrărilor) vor pretinde suplimentar acest lucru.

Iată așadar, un singur aspect, din mai multe la fel de importante, care evidențiază însemnătatea cu totul deosebită a operației cosmice considerate. Fără îndoială, asupra altor laturi la fel de semnificative se va insista în cadrul acțiunilor care vor urma. Pentru că este de reținut că în comunicatele de presă s-a subliniat în mod repetat că cercetările efectuate în cursul zborului navei „Soiuz"-10 constituie *numai una din etapele programului experimental* de elaborare și utilizare complexă a stației orbitale „Saliut".

Acum, după reîntoarcerea din misiune a echipei de experimentatori-verificatori condusă de „veteranul" Șatalov, reputat comandant și navigator, expert în manevre orbitale, ne așteptăm la noi etape interesante în dezvoltarea programului, ca, de exemplu, *încercarea de extindere a construcției de bază, prin asamblarea altor corpuri orbitale,* și eventual trecerea la explorare îndelungată a stației, în versiunea experimentală, prin detașare pentru activitate mai îndelungată (două-trei săptămîni) a unei echipe de doi-trei specialiști.

FIZICĂ

LA CE SERVEȘTE HOLOGRAFIA?

Acad. HORIA HULUBEI deschide în fața noastră una dintre paginile pasionante ale științei și tehnicii contemporane. Holografia și prelucrarea optică a informației, domeniu multidisciplinar de cercetare și aplicații.

Este minunat că putem, așezați comod în fotoliu, acasă la București, să urmărim la televizor o partidă de tenis jucată undeva pe un alt continent. Desigur, ne gîndim, ar fi mult mai bine să vedem și culorile. Și mult mai bine, să ni se transmită o partidă... mai „reliefată", da, o imagine în trei dimensiuni. Și fizicienii ne satisfac și această dorință. În viitor — televiziunea și cinematograful holografic. Să ne amintim ceea ce ni se părea atît de uluitor în urmă cu doar cîțiva ani. Pentru că nu au trecut decît șase ani de cînd oamenii de știință erau invitați într-un mic laborator al unei universități californiene pentru a viziona „imagini holografice". Termenul de holografie, abia pătrunsese în fizică. L-a introdus cel care în 1947 descoperise tehnica holografică : Dennis Gabor, profesor la colegiul imperial de știință și tehnologie din Londra. (Holos = total și graphein = a scrie). Filmul realizat mai apoi reproducea o scenă în spațiu, exact așa cum este percepută în realitate. Atunci știința ne explica : holograma nu seamănă cu o imagine în trei dimensiuni înregistrată. Nu se observă decît un fel de „mătase" moarată, striuri paralele care te fac să te gîndești la amprentele digitale. Cînd întrebuințezi într-un mod convenabil un al doilea fascicul-laser, apare imaginea reală în spațiu. Ai impresia că poți să atingi obiectele. Reproducerea prezintă un efect dintre cele mai pasionante. Observatorul poate de pildă, în funcție de unghiul de privire, să descopere obiectele din planul doi, ascunse de cele din primul plan. Nu vom intra în detaliile de „fabricație" ale hologramelor, pasionante pentru cercetători, dar pretinzînd un spațiu de explicații mult prea mare pentru nespecialiștii tentați să descopere „misterele" lucrărilor de laborator. Vom aminti doar două dintre proprietățile hologramei : ea nu dă negativul, pentru că nu este vorba de o imagine, ci de o rețea de difracție și mai are proprietatea că mai mulți subiecți diferiți pot fi înregistrați pe aceeași hologramă și văzuți separat, după cum te uiți mai aproape sau mai departe. Au trecut doar 10—11 ani, de cînd holografia a început să se dezvolte, o dată cu punerea la punct a laserului. Și vom aminti că **primul laser românesc a fost construit de savantul Ion Agîrbiceanu — o realizare excepțională pe plan mondial, fiind printre primele opt din lume.** Doar șase ani de la primele imagini holografice, iar astăzi cîmpul aplicațiilor se lărgește necontenit. O serie de lucrări recente obținute la Institutul de Fizică Atomică tind să pună la punct aplicații holografice — la controlul pieselor, la recunoașterea probelor, la studiul atmosferic.

În aula Academiei Republicii Socialiste România, în cadrul recentei sesiuni festive — închinată semicentenarului partidului — avînd ca temă științele multidisciplinare și interdisciplinare, academicianul HORIA HULUBEI, conducînd lucrările secției de fizică, ne spunea, cu privire la acest domeniu de uriașe perspective :

— Tehnicile de holografie diferențială vor pătrunde adînc în industrie, mai întîi în domenii de avangardă — cercetări spațiale, submarine, nucleare, electronice, optice — apoi și în celelalte. Probabil vor fi puse la punct tehnici de holoscopie diferențială. Transmiterea de informații pe canale holografice va rezolva problema capacității limitate a canalelor actuale. Televiziunea și cinematograful vor deveni probabil în cîțiva ani de uz comercial. Proiectarea și încercarea prototipurilor își vor schimba structura. Medicina va beneficia pentru diagnostic de imagini tridimensionale ale organelor obținute în raze X și ultrasunete. Calculatoarele bazate pe aceste principii, încep cu elementele de memorie, filtrare și regăsire, constituie deja o preocupare pentru firmele interesate. Problema păstrării și extragerii informației este astăzi extraordinar de importantă. Într-un monocristal de 1 cm cub se pot înregistra milioane de pagini de carte, care pot fi explorate simultan, astfel de memorii constituind o rezolvare optimă pentru volumul mereu crescînd de informații ce trebuie rapid prelucrate de către sistemele mari de informare și conducere. Magaziile optice de date vor revoluționa documentarea. Prin uriașa piață viitoare, materialele pentru holografie constituie o preocupare centrală a cercetătorilor. Uriașa varietate de posibilități de aranjare a elementelor componente și de corelare a caracteristicilor acestora, constituie o atracție deosebită și pentru fizicienii teoreticieni și matematicienii care vor să dezvolte teoria informației. Iată doar în cîteva cuvinte la ce ne putem aștepta în viitorul apropiat. Și iată și de ce ni se par interesante și fructuoase cercetările fizicienilor noștri în acest domeniu. Radu Chișleag a prezentat în cadrul sesiunii un model original al procesului de transmitere și prelucrare optică a informației de mare generalitate. Valentin Vlad a prezentat un procedeu de studiu prin heterodinare optică a vibrațiilor acustice ale unei membrane în centrul acesteia. Enumerînd cîteva aplicații viitoare, semnalînd lucrări românești, nu am intenționat prin aceasta decît să atrag atenția asupra faptului că TINERII NOȘTRI FIZICIENI CONTINUĂ, ÎN CEA MAI FRUMOASĂ TRADIȚIE A ȘCOLII ROMÂNEȘTI DE FIZICĂ, SĂ FIE PREZENȚI ÎN DOMENIILE DE AVANGARDĂ ALE ȘTIINȚEI. RĂMÎNE CA ȘI INDUSTRIA SĂ ÎNTRODUCĂ ÎN PROCESUL DE PRODUCȚIE ACESTE TEHNICI HOLOGRAFICE ATÎT DE RAPIDE ȘI DE PRECISE, UN AUXILIAR DE NEPREȚUIT AL RIDICĂRII CALITĂȚII PRODUSELOR NOASTRE ȘI PRIN ACEASTA AL CREȘTERII COMPETITIVITĂȚII LOR PE PIAȚA MONDIALĂ. Este evident, nu am extras aici din ansamblul comunicărilor de fizică decît cîteva probleme care se referă la acest domeniu de actualitate al holografiei.

Holografia restituie relieful integral, perspectiva și adîncimea cîmpului, astfel că imaginea observată din unghiuri diferite, se prezintă sub aspecte tot atît de variate ca cele de pe „scena" realității

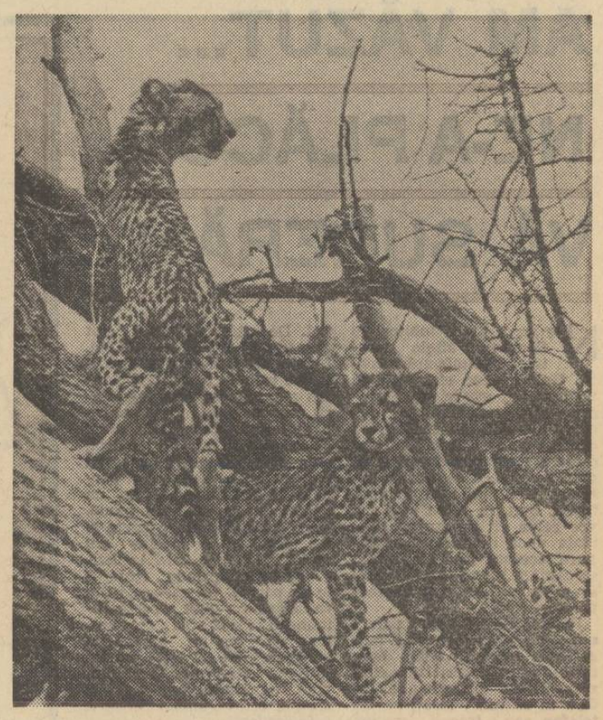

SOCIOLOGIE ANIMALĂ

SĂ N-O ATINGI NICI C-O FLOARE!

La foarte multe specii de păsări, reptile, animale, în această lume unde violența este lege, „a-și bate femeia" este de neînchipuit, indicînd un caz patologic, arată K. Lorenz observînd comportamente asemănătoare eticii.

Pătrundem mereu mai mult în interiorul naturii. Tehnica complicată, de mare finețe, ne pune la îndemînă tot ce ne trebuie pentru acest drum de explorare. Nu, nu tot ce ne trebuie. Porțile necunoscutului nu se deschid decît la „magia" observației și analizei fenomenelor. Altfel cum să ne explicăm ignoranța ? Întîmplări banale, fapte care n-au nevoie de nici un instrument perfecționat pentru a le sesiza, ne scapă. Alături de noi, observatori, mai puțin „distrați" descoperă pentru noi un univers uimitor.

Vom consemna de aceea pentru momentele noastre de meditație cîteva „fișe" de lucru ale unuia dintre cei mai celebri observatori ai comportamentului în lumea animală : Konrad Lorenz.

M-aș teme foarte tare de un cîine care mușcă o cățelușă... L-aș sfătui pe proprietarul acestuia să fie cu ochii în patru, mai ales dacă în casă sînt copii. Este evident că inhibițiile sociale ale acestui animal sînt dereglate. *Pentru că la animale, la un mare număr de specii* este cu totul exclus ca, în condiții normale, nu patologice, un bărbat să atace cu seriozitate femela. *Îmi amintesc că am încercat o dată să căsătoresc un uriaș lup siberian cu cățelușa mea Stasi; ea, innebunită de gelozie pentru că mă jucam cu el, l-a atacat. Dar acestei furii roșcate și înspumate care-l mușca, lupul nu i-a replicat. I-a oferit umărul lui mare și gri pentru a fi mușcat într-o regiune mai puțin sensibilă. Aceeași comportare plină de cavalerism am întîlnit-o și la unele reptile, ca, de pildă, la șopîrla verde. La bărbații din această specie, comportamentele agresive sînt declanșate de îmbrăcămintea festivă a rivalului, în speță de „gîtul" de-un albastru puternic, splendid, și de culoarea verde a corpului, care a făcut să i se dea și numele. Știind aceasta, împreună cu G. Kitzler, am vopsit pur și simplu (cu creioane grase) femeia șopîrlei în culorile bărbătești. I-am dat așa drumul în curtea respectivă. Doamna șopîrlă, ignorînd firește noul ei aspect, s-a grăbit să-și întîmpine soțul. El, observînd că se apropie... un bărbat s-a zvîrlit spre el cu furie, deschizînd fălcile să-l muște. Simțind însă mirosul corpului doamnei lui, și-a frînat atît de brusc atacul încît a derapat, răsturnîndu-se peste ea. A început s-o pipăie cu limba încetînd să se mai preocupe de culorile ei provocatoare. E o performanță remarcabilă pentru o reptilă. Detaliul cel mai interesant este că* această șopîrlă plină de cavalerism a fost atît de profund îndurerată la ideea că era cît pe aci să-și muște femeia, încît un timp s-a arătat de o prudență fantastică chiar cu bărbații, controlînd în prealabil mirosul lor, înainte de a porni la atac !

Ne-am putea aștepta ca femelele din aceste specii unde bărbații nu ar mușca pentru nimic în lume o femeie — să aibă un comportament destul de arogant și impertinent față de „sexul tare". Ei bine, dimpotrivă. Masivele și agresivele femele din familia șopîrlei verzi, care nu se dau înlături de la bătălii crunte cu rivalele lor, se arată blînde și supuse în fața celor mai slăbuți, mai „adolescenți" dintre masculi.

TEHNICĂ

NU SE MAI POARTĂ DINȚI DE AUR!

Bineînțeles, în ordinea preferințelor, pe primul loc sînt dinții naturali. Dar dacă sîntem obligați să recurgem la lucrări de... „reconstrucție" ? O invenție românească impune în acest domeniu „moda zilei".

Invenția realizată de prof. dr. EUGEN COSTA, directorul Clinicii de Stomatologie protetică, în colaborare cu tehnicienii dentari Ioan Covaci și Gheorghe Șurcă constă într-un procedeu de confecționare (prin turnare într-o singură piesă din aliaje nenobile — în cazul de față din crom-cobalt — a punților dentare, a coroanelor și a altor lucrări dentare dificile.

Faptul pare la prima vedere puțin important, dar sîntem convinși că citind rîndurile ce urmează veți ajunge și dv., ca și noi de altfel, la o altă concluzie. De pildă v-ați întrebat vreodată de ce preferă oamenii proteze dentare pretențioase din aliaj de aur sau paliac (aliaj de argint-paladiu) ? Orice purtător de asemenea proteză vă va da pe loc răspunsul : „pentru că mă simt bine cu ea" sau „pentru că e comodă și rezistentă". Orice stomatolog însă va adăuga acestui răspuns cîteva amănunte tehnico-medicale : pentru că aceste metale nobile sînt inoxidabile, pentru că sînt foarte ductile, în așa fel încît coroanele sau punțile respective să nu fie prea grele, pentru că au o rezistență mare la presiunile de masticație și așa mai departe.

S-au realizat — în trecut mai mult — acum într-o măsură tot mai mică — și proteze dentare, din alte aliaje mai puțin nobile, ca de pildă vipla, aliaj care conține fier, oțel inoxidabil și crom-nichel (28 la sută). Calitatea acestora lasă însă de dorit în primul rînd pentru că duritatea viplei care ar trebui să constituie un avantaj (proteza fiind mai rezistentă) se transformă în contrariu, întrucît protezele pretind înainte de toate o mare precizie și finețe nerealizabile la un aliaj dur ca vipla. Este de la sine înțeles că oricît de mult te-ai strădui să ambutizezi și apoi să ciocănești și să adaptezi îmbrăcămintea din vipla a dintelui (sau puntea de vipla) este greu s-o realizezi pe măsură, etanșă și s-o finisezi în așa fel încît să nu jeneze gingiile, să nu permită pătrunderea curentelor de aer, depunerea resturilor de mîncare etc.

De aci și o seamă de neajunsuri semnalate de practica medicală printre care iritația parodontală (a gingiilor din vecinătatea lucrării), carii secundare, tulburări articulare sau musculare uneori insensibile vreme îndelungată dar de nesuportat după un timp, cînd practic nici nu se mai poate interveni asupra lor.

Din aceste motive ca și din cauza dificultăților întîmpinate în prelucrarea aliajelor crom-nichel, utilizarea lor este restrînsă pe plan mondial deși prețul mare al aurului sau al paliaculuiar pleda pentru utilizarea largă a aliajelor amintite.

Procedeul prof. dr. Costa se bazează în principiu pe prelucrarea, prin turnare dintr-o bucată, la grosimea dorită, a unui aliaj de crom-cobalt. Turnarea permite nu numai realizarea tuturor lucrărilor fixe (coroane de inveliș, coroane cu pivot, dispozitive corono-radiculare, punți dentare) dar și obținerea unor avantaje remarcabile profilactice și economico-sociale.

Astfel, crom-cobaltul avînd o rezistență mai mare decît a aurului platinat, lucrarea se poate realiza cu pereți mai subțiri (cu 50 la sută) decît cei din aur, în acest fel realizîndu-se o lucrare mai ușoară și deci mai puțin iritantă pentru gingii ; avînd pereții mai subțiri proteza va putea beneficia, la fixare, de un strat mai gros de ciment care, funcționează și ca bun izolator, după cum și pereții fiind mai subțiri și coeficienții de dilatare și contracție ai aliajului se micșorează și lucrarea va ieși mai precisă. În plus crom-cobaltul se deformează și se perforează mai greu decît aurul, ceea ce îl face mai rezistent la presiunile de masticație. La care trebuie adăugat desigur elementul de loc neglijabil al diferenței de preț dintre aur și crom-cobalt (1 : 80)

Așadar, lucrări dentare prețioase, rezistente, de o precizie și cu un finisaj superior, la un preț de cost mult redus, cu excluderea importului de aur sau paliac. O demonstrează cele peste 1 000 de lucrări, cele mai multe de un grad de dificultate superior, efectuate la Clinica de Stomatologie protetică, pe baza noului procedeu.

Să ne mai mire faptul că invenția a fost primită cu atîta interes în lume, că ea a și fost brevetată în țări ca R.F.G., S.U.A., Italia, Portugalia, și că Federația Dentară Internațională a invitat pe autorii ei să facă demonstrații practice în cadrul celui de-al 59-lea Congres Internațional (München, iunie 1971) ? Nu. Convingerea noastră este că nu va trece multă vreme și procedeul profesorului Costa va deveni universal.

M. RADIAN

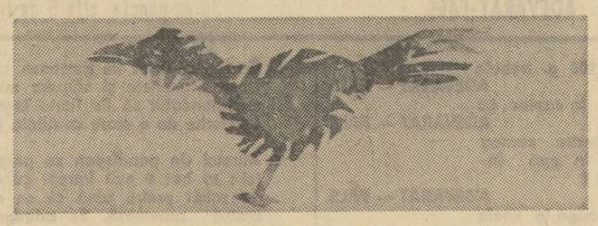

Colaj realizat de un copil nevăzător

CULORI ÎN NOAPTE

Un tînăr profesor, împreună cu elevii săi în incinta unui muzeu, nimic mai banal. Numai că, acei elevi, oprindu-se în fața fiecărui tablou pentru a asculta explicațiile ce li se dădeau... nu vedeau. Cu toate acestea ei vizitează expoziții, mai mult chiar, ei desenează și pictează. Cum este cu putință ? Este tocmai ceea ce ne-a atras atenția într-o notă informativă apărută în revista L'Express și pe care ne-am gîndit să v-o relatăm. Cheia acestui mister o are o tînără profesoară de desen, Magdeleine Avignon. **„Este cheia unui univers pe care ei... nu-l au"** va spune ea. A acceptat să dea lecții de desen copiilor a căror viziune, chiar cu ochelari era inferioară lui 3/10! Începutul, bineînțeles, e greu. Ea le propune să deseneze un arbore, nu din imaginație, ci ghidîndu-se după structura pe care o cunosc în mod abstract: trunchi, ramuri, frunze... Copiii învață apoi ...culorile. Este un limbaj muzical pe care-l înțeleg foarte bine și care va servi de instrument de comunicare. Pictează cu degetele, fiecare dintre ei fiind îmbrăcat în culori diferite. Fața este lipită de hîrtie. Cei ce sînt lipsiți cu totul de vedere cer tinerei profesoare să învețe și ei, să facă parte și ei din această călătorie... interzisă. Magdeleine Montpellier ignoră că s-au făcut asemenea experiențe și dragostea o face să invente totul. **Își bazează pedagogia pe ceea ce micii nevăzători percep: relieful.** Pentru a face „portretul" unei păsări, Albert, tînăr nevăzător, mîngîie întîi cu mîinile sale mica vietate tremurîndă și cu penele zburlite. Lipește apoi pe o foaie fragmente mici de sfoară. Pasărea sa, între volutele de sfoară, traduce senzația tactilă. Albert va mai realiza o pasăre din hîrtie. Unul dintre prietenii săi — care are acea slabă percepere a vederii — îi colorează mica pasăre din hîrtie decupată în galben, portocaliu și verde.

„Încerc, spunea M. Avignon, să îi ajut să descopere ceea ce au în ei. Ei trebuie să recreeze totul prin imaginație". Imaginația este acel cuvînt magic care deschide porțile către o lume de lumină abia bănuită. I-o va transmite un elev nou venit care întreabă „cum trebuie făcut ?". Închipuindu-ți !

PUNEȚI FRIGUL ÎNTR-UN PACHET DE PLASTIC

Cei cărora le plac excursiile vor aprecia cu siguranță o asemenea performanță tehnică. Vor renunța la termosurile incomode și casabile și-și vor putea lua în schimb de acasă, pentru desertul din vîrful muntelui, înghețată. Dar cîte nu se pot pune în noul ambalaj, din plastic, destinat să conserve la rece orice aliment perisabil ! ! Sigur, deocamdată abia a fost pus la punct. În Olanda Ambalajul se numește VWA și constă dintr-un strat de gelatină prins între două pelicule de material plastic, ca un sanvici, și e mai mult sau mai puțin rezistent, după „comandă". Adică dacă nu interesează decît pentru un transport și poate fi aruncat, sau dacă e nevoie să fie păstrat pentru reîntrebuințări. Încărcarea VWA-ului cu „frig" se face la fel ca la acumulatori. Se fixează temperatura dorită care va rămîne aceeași pe tot timpul transportului. Filmul este nealterabil și nu împrumută nici un fel de gust sau miros lucrurilor ambalate.

AM VĂZUT... NE-A PLĂCUT... VĂ SUGERĂM...

Ne scriu mulți iubitori ai florilor în zilele acestea de primăvară incertă. Unii ne cer sfaturi, alții ne transmit experiențe proprii și se încumetă să dea chiar indicații. Balcoanele au căpătat culoare. Lădițe, jardiniere, suporturi de tot felul pentru ghivece de flori și-au reluat locul pînă în toamnă tîrziu. Sau, în orice caz, și-l vor relua cît de curînd. Dorința unor înnoiri în primăvara aceasta ne-a îndemnat să căutăm în magazine tot ce ar putea alcătui o mică zestre horticolă.

Pămînt de flori și răsaduri am găsit prin piețe. La magazinele întreprinderii horticole, n-am nimerit ziua cînd respectivele articole se aflau în rafturi : „Dați-ne un telefon sau treceți mîine" ne-a invitat, politicos, un vînzător.

Cum aranjăm florile? În jardiniere, în ghivece speciale din ceramică, material plastic, suspendate sau nu, în lădițe de lemn sau ceramică? Să vă spunem sincer, preferințele noastre trebuie condiționate cumva, de ceea ce găsim acum în magazine. În afară de fericitul caz în care propria noastră îndemînare ne ajută să ne realizăm singuri obiectele ce ne vor decora balcoanele.

Ne-au plăcut cîteva jardiniere și etajere din fier forjat care pot susține mai multe ghivece cu flori viu colorate. Le-am găsit în magazinele de decorații interioare și în cele de artizanat. Sînt elegante și chiar dacă unele necesită o investiție mai mare acum, să nu uităm că le cumpărăm pentru mai mulți ani. De altfel prețurile sînt diverse: 67 lei, 92 lei, 147 lei, 200 lei. Există însă o condiție ce trebuie respectată pentru a nu le supune degradării provocate de ploi și pentru a le feri de prea mult praf: așezarea lor într-un balcon cu părțile laterale închise cu zid, cu geam sau chiar perdele groase, în orice caz, un balcon în care să nu plouă. Dacă aveți loc, de o parte și de alta a ferestrelor sau ușilor ce se deschid în balcoane puteți prinde etajerele în perete, pe covorașe din rafia sau pe mici scoarțe românești. Folosirea covoarelor cu motive românești vă obligă să alegeți numai ghivece smălțuite cu motive populare sau pur și simplu din ceramică neagră.

În jardiniere puteți plasa ghivece de culori diferite care să se armonizeze și cu florile, în așa fel încît să creeze un ansamblu coloristic foarte viu. Culoarea neagră a jardinierei vă permite cu ușurință potrivirea unor culori cît mai îndrăznețe.

Am căutat lădițe din lemn, din ceramică, din plastic. N-am găsit. Ce să vă recomandăm? Să le comandați? Unde? Sînteți de acord că nu vă putem oferi în loc de recomandări, răspunsul primit la Centrul de informare al U.C.M.B.: „Nu avem o unitate specializată în execuția lădițelor pentru flori sau jardiniere. Încercați la unitățile de tîmplărie. Poate, vor să vă primească o astfel de comandă". Deci, dacă aveți putere de convingere... Dacă nu, învățați să le faceți singuri. Fără glumă! Cam aceasta e concluzia la care am ajuns.

TRICOTAJE DIN BUMBAC

Vă recomandăm pentru acest sezon tricotaje din bumbac, practice, frumoase și moderne. Colorate viu, ele pot fi, de la bluze, veste, fuste, pînă la ansambluri pantalon și jachetă lungă

1. Peste o rochie din material imprimat, care poate fi scurtă, se poartă o vestă din bumbac mai lungă decît rochia, ușor evazată, cu buzunare mari aplicate.

2. Se poartă foarte mult bluze scurte pînă în talie cu gumă foarte lată, care marchează talia. Mînecă scurtă, puțin bufantă.

3. Vestă și fustă din bumbac. Vesta scurtă, cu o bordură ajurată din altă culoare. Se poate combina bumbac roșu, alb și bleumarin. Se asortează cu o bluză uni din cele trei culori, din care se poate răsuci și un șnur terminat cu ciucuri.

4. Rochie din bumbac scurtă pentru tinerele fete, cu talia joasă prin care se trece un șnur răsucit.

5. Vestă tricotată în dungi orizontale din mai multe culori.

6. Ansamblu — tunică cu pantalon tricotat cu model pe lateral. Pantalonul evazat de la genunchi.

GOSPODINE !

RAPID, COMOD, CURAT
puteți pregăti o supă de vită consistentă și gustoasă folosind „SUPCO"
Rețetă nouă, calitate superioară „SUPCO" — în fiecare zi — în toate unitățile de legume și fructe
(6282)

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ARTUR Bz. — DIOLETA — Craiova. *Vă recomandăm Napoton o tabletă seara. Va ameliora emotivitatea și va normaliza somnul. În cazul dv. se poate crește doza pînă la două tablete pe zi.*

D. I. GHEORGHE — Pitești. *Adresa institutului de geriatrie este: str. Mănăstirea Căldărușani nr. 9.*

N. N. — com. Răcari, jud. Dîmbovița. *Este bine să i se facă examenul de laborator al secreției cercetînd levuri, trichomonas, flora microbiană. Dacă rezultatul va fi negativ, semnificația secreției trebuie interpretată în legătură cu perioada pubertății.*

E. L. — București, *Angioamele (petele roșii pe care le prezintă copilul de la naștere), pot fi îngrijite în clinica de dermatologie, str. Șerban Vodă 216.*

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

ÎNSCRIEREA ÎN ANUL II AL CURSURILOR DE SUBINGINERI

N. DANCOVICI, Ploiești și TUCĂ IOSIF — București.
Există posibilitatea de a vă înscrie în anul II al cursurilor de subingineri. Ordinul ministerial la care vă referiți prevede înscrierea la examenul de diferență a acelora care au absolvit cursurile școlii de specializare postliceală și ocuparea locurilor rămase libere la secțiile de subingineri, în ordinea mediilor obținute la examenul de diferență.

ÎNSCRIEREA LA INSTITUTELE PEDAGOGICE DE DOI ANI PENTRU ÎNVĂȚĂTORI

ANA MĂTĂRINGĂ — Caraș-Severin. Îndepliniți condițiile necesare pentru a vă înscrie la un institut pedagogic de învățători, de doi ani. În această privință, interesați-vă la inspectoratul școlar județean.

Condițiile de admitere sînt cele cunoscute : candidații trebuie să fie absolvenți ai liceelor de cultură generală, cu diplomă de bacalaureat, care împlinesc în cursul anului calendaristic în care se înscriu cel mult 27 ani, și care domiciliază în județul respectiv sau în județele apropiate.

Înscrierile se fac între 10—17 septembrie.

Concursul de admitere se susține la limba și literatura română (scris și oral), matematică (algebra și geometria plană și în spațiu — scris și oral), istoria României (oral).

Există și cursuri fără frecvență însă numai pentru cei care funcționează ca supliniori și doresc să obțină calificarea, ceea ce nu e cazul dv.

CE ȘCOLI DE SPECIALIZARE POST-LICEALĂ FUNCȚIONEAZĂ ÎN JUDEȚELE BACĂU ȘI NEAMȚ

VIORICA BÎGU — Piatra Neamț. La întrebarea dv. ce școli de specializare postliceală funcționează în județele Bacău și Neamț, vă răspundem următoarele :

În orașul Bacău funcționează : școala de specializare postliceală de comerț (str. Cuza Vodă 1), sanitară (str. Grivița roșie 35), poștă și telecomunicații (Calea Moinești 148) ;

În orașul Piatra Neamț : școala de specializare postliceală pentru industrializarea lemnului (str. Ștefan cel Mare 57) ;

În orașul Roman : școala de specializare postliceală sanitară (str. Soldat Porojan 5).

ELEVII ȘCOLILOR PROFESIONALE

A. POPOVICI — București. Din moment ce urmați cursurile unei școli profesionale nu mai sînteți obligat să urmați școala generală de 10 ani. Dat fiind caracterul ei specific, această școală nu poate fi echivalentă cu școala generală. După terminarea școlii, după cum bine știți, candidații sînt repartizați în producție potrivit normelor legale.

Pentru examenele de diferență adresați-vă Inspectoratului școlar județean.

VECHIMEA ÎN MUNCĂ

ADELA FAZEKAȘ — din Chișineu-Criș — Arad : Întrucît art. 29 lit. a din H.C.M. 252/1967 prevede că se consideră vechime în muncă timpul cît angajatul „se află în incapacitate temporară de muncă în timpul executării contractului de muncă sau după desfacerea contractului de muncă, dacă în această din urmă situație primește ajutoare materiale „prin asigurările sociale de stat" ; iar art. 24 din Hotărîrea nr. 880/1965 a Consiliului de Miniștri și U.G.S.R. precizează că angajatul căruia i s-a desfăcut contractul de muncă potrivit art. 20 lit. b, beneficiază de ajutor pentru incapacitate temporară de muncă în cazul în care la data desfacerii contractului de muncă se găsea în incapacitate temporară de muncă sau această incapacitate s-a ivit în intervalul de 90 de zile de la data desfacerii contractului de muncă ; perioada la care vă referiți (15.III—15.VI.1970) constituie vechime în muncă.

ÎNGRIJIREA TRANDAFIRILOR

Ing. **ȘTEFAN BĂLĂNESCU**, profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman, răspunde cititorului **ALEXANDRU CELMARE** din Buzău, str. Stadionului, bloc A, ap. 29, care dorește să afle cum se face tăierea și ce cantități de îngrășăminte se folosesc la trandafiri.

Odată cu tăierile la trandafiri, care se fac primăvara — devreme, se îndepărtează o parte din ramurile fiecărei tufe și se scurtează cele rămase.

Orientativ, numărul de ramuri care trebuie să rămînă la o tufă este de 3—5, în funcție de virsta plantei. La soiurile care cresc foarte viguros se pot lăsa 6 — 7 ramuri. La trandafirii pitici ramurile de un an trebuie să se afle cît mai aproape de baza tufei (pentru a se ușura îngropatul peste iarnă).

Ramurile oprite se scurtează la 2 — 10 ochi în funcție de vigoarea soiului (la trandafirii cu creștere pitică, 2—4 ochi, la cei cu creștere viguroasă, 5—6 ochi, iar la trandafirii cu creștere foarte viguroasă, 8—10 ochi).

La îngrășarea unei tufe de trandafiri se folosește gunoi de grajd (2 — 3 kg), gunoi de păsări (100 — 200 grame) precum și îngrășăminte chimice (15 — 20 grame azotat de amoniu, 25 — 30 grame superfosfat, 10 — 15 grame sare potasică și 8 —10 grame var pentru fiecare metru pătrat de suprafață îngrășată).

Gunoiul de păsări se poate folosi și dizolvat în apa de udare. În acest caz se pun 500 grame gunoi de păsări la o găleată de 10 litri apă. La o tufă se administrează cca 5 litri din această soluție nutritivă.

„CÎTEVA CUVINTE, VĂ ROG..."

Fotografie trimisă redacției de cititoarea OLIMPIA CONSTANTIN din orașul Călărași.

VREM SĂ ȘTIM

V. IENCIU, pensionar din comuna Tichindeal, jud. Sibiu : cum poate distruge, sau îndepărta cîrtița care-i strică recolta de zarzavaturi din grădină.

ION STAMATE din Giurgiu : cum se poate conserva pentru o perioadă îndelungată icrele de știucă și de crap ? Cum se poate drege un porumbel ?

MANOLACHE DOBRESCU din Suceava, str. Dragoș Vodă nr. 11 : Cum poate combate ciuperca xilofagă care îi deteriorează lemnul folosit la construcția casei.

TEREZA PENIȘOARĂ din Huși, str. 7 Noiembrie nr. 43 : cu ce se înlătură mirosul de oțet din doagele unui butoi și cum poate fi păstrat butoiul pe timpul cînd nu ține vin în el.

MONICA GEORGESCU din Ploiești : cum pot fi scoase petele de vopsea roșie luate de pe cravata de pionier, pe o poșetă albă din lac sintetic.

A. MARINESCU — București : cu ce poate fi curățată o rochie de etamină de mătase albă care se pătează după ce este spălată și călcată. Se poate vopsi o fustă de tergal alb ?

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

Fond de premii 10000 lei

VĂ PRICEPEȚI la bucătărie,
PARTICIPAȚI la competiție,
CĂUTAȚI răspunsurile exacte... ȘI VEȚI OBȚINE PREMIUL CEL MARE!

PRIMA ETAPĂ 300 de puncte

Tema I — DA sau NU — 30 de puncte, cîte 5 de fiecare răspuns exact

CA SĂ REUȘEASCĂ DULCEAȚA DE CĂPȘUNI ESTE RECOMANDABIL:

1. Să socotești 1 kg 500 g de fructe pentru 1 kg de zahăr ? DA — NU
2. Să scoți codițele fructelor și apoi să le speli ? DA — NU
3. Să fierbi puțin fructele înainte de a adăuga zahărul ? DA — NU
4. Să pui la macerat fructele în zahăr timp de cîteva ore ? DA — NU
5. Să le amesteci cu lingura ca să nu se prindă de fund în timpul fierturii ? DA — NU
6. Să torni dulceața caldă în borcane ? DA — NU

Tema a II-a — SĂ NE GÎNDIM PUȚIN — 40 de puncte, cîte 10 de fiecare răspuns exact

1. Ca să dregi o supă cu gălbenuș se adaugă gălbenușul bătut, în supă, și se ține pe foc mic pînă dă în clocot să se îngroașe puțin. DA — NU
2. Albușurile de ou bătute spumă tare se incorporează într-un preparat amestecînd bine pînă ce compoziția devine omogenă. DA — NU
3. Ficatul trecut prin făină înainte de a fi pus la prăjit nu va mai împroșca grăsimea din tigaie. DA — NU
4. Rețeta clasică de chifteluțe din cartofi recomandă să cureți cartofii de coajă, să-i fierbi în apă cu sare, să-i scurgi și să-i pasezi fierbinți. Să-i freci cu puțin lapte clocotit, să adaugi făină, un praf de sare, să faci chiftele și să le prăjești în ulei încins, pe foc potrivit. DA — NU

Tema a III-a — PAHARUL, LINGURA, LINGURIȚA — 30 de puncte, cîte 5 de fiecare răspuns exact

În noua ei bucătărie, Anișoara e gospodină de abia de două luni. La nuntă a căpătat o mulțime de daruri utile, dar nimeni nu s-a gîndit să-i ofere un cîntar. De altfel Anișoara consideră că deocamdată un cîntar nu-i absolut necesar. Măsoară cu lingura, cu paharul, cu linguriță. Rețetele îi reușesc căci ea știe că :

A. O lingură
1. plină cu zahăr conține circa . . . . . g
2. plină cu făină conține circa . . . . . g

B. O linguriță
3. cu sare, echivalează cu . . . . . g
4. cu zahăr echivalează cu . . . . . g

C. O ceașcă de ceai
5. plină conține circa . . . . . dl

D. Un ou mijlociu poate servi ca măsură :
6. o bucată de unt de aceeași măsură cîntărește circa . . . . . g

Tema a IV-a — O REȚETĂ DEOSEBITĂ — 60 de puncte, cîte 5 de fiecare răspuns exact

Mărioara are mîine oaspeți, prilej să dovedească talentele ei de tînără gospodină. O să le prepare niște sarmale de care fiecare să-și aducă multă vreme aminte. Biata Mărioara, buna ei voință, dorința ei de bine o fac să aibă inițiative nefericite: amestecă ingredientele diverselor feluri de sarmale, adaugă altele după proprie fantezie. Cine nu știe însă că mai binele este dușmanul binelui ? Veți face și dv. ca Mărioara? De bună seamă că nu. Scoateți deci ingredientele care, incontestabil, vor dăuna preparării sarmalelor noastre tradiționale.

1. Carne grasă de porc — BINE — RĂU
2. Varză acră — BINE — RĂU
3. Orez — BINE — RĂU
4. Ceapă — BINE — RĂU
5. Usturoi — BINE — RĂU
6. Slănină afumată — BINE — RĂU
7. Șorici — BINE — RĂU
8. Piper — BINE — RĂU
9. Foi de dafin — BINE — RĂU
10. Hrean — BINE — RĂU
11. Ouă — BINE — RĂU
12. Borș — BINE — RĂU

Tema a V-a — SĂ RESTABILIM ORDINEA — 40 de puncte

Cu ajutorul a opt desene, redactorul nostru culinar și-a propus să inițieze gospodinele începătoare în secretele preparării spanacului cu smîntînă.

Distrat, desenatorul a amestecat desenele. Încercați dv. să le puneți în ordine cronologică. Ca să izbutiți înscrieți în fiecare cerc numerele operațiilor succesive (de la 1 la 8).

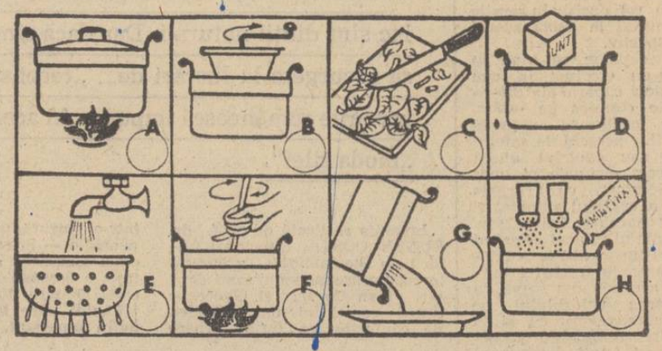

Tema a VI-a — ADEVĂRAT-FALS — 30 de puncte, cîte 5 de fiecare răspuns exact

1. Ca să fierbi un pește de 500 g. trebuie circa 15 minute ? ADEVĂRAT — FALS
2. Friptura de vită se dă la cuptor cu foc potrivit ? ADEVĂRAT — FALS
3. A înăbuși înseamnă a fierbe carnea sau legumele cufundate în apă într-un vas perfect acoperit ? ADEVĂRAT — FALS
4. Rîntașul rece care se adaugă în unele sosuri în timp ce acestea scad, e un simplu sos alb răcit (făină, unt, lapte) ? ADEVĂRAT — FALS
5. Ca legumele să fie gustoase, să-și păstreze vitaminele și sărurile minerale e recomandabil să fie fierte încet, bine acoperite de o mare cantitate de apă ? ADEVĂRAT — FALS
6. Aluatul de pandișpan se prepară astfel : se bat 6 ouă întregi cu 6 linguri de zahăr pudră pînă ce se obține o cremă spumoasă. Se adaugă apoi făină amestecînd ușor. Se coace la cuptor cu foc potrivit, într-o tavă unsă cu unt ? ADEVĂRAT — FALS

IN NUMĂRUL VIITOR : Cea de a VII-a temă și Buletinul de răspunsuri ce va trebui completat de participanți

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

De cînd și de ce?

De mulți ani, poate dintotdeauna, am fi tentați să presupunem că în orașe, casele erau dispuse în lungul unor străzi, și fiecare casă purta un număr. Dacă străzile au fost utilizate din antichitate, în schimb situația cu numerele la case, nu este aceeași.

Primul oraș din lume unde s-a procedat la numerotarea caselor a fost Parisul. **Știți însă, în ce an s-a petrecut acest eveniment și din ce motive?**

Fluturi... cu porția

Cine nu a admirat zborul delicat al fluturilor cu coloritul deosebit de variat al aripilor multora dintre ei? Sau, cine nu a încercat cel puțin la vîrsta copilăriei să prindă pe cîmpiile pline de flori ori prin grădini fluturii cei zglobii? Sînt însă feluriți fluturi, unii mai mici, alții mai mari, unii mai frumoși decît alții.

După cît se pare, în lume există o singură regiune în care trăiesc cele mai mari și mai frumoase exemplare de fluturi, fiind totodată și cele mai rare. Datorită raritații lor, în țara în care se găsesc acești fluturi, s-au impus anumite restricții. Astfel, ei nu pot fi prinși fără o autorizație specială, și chiar cu autorizație, numărul captivilor este limitat. Mai mult decît atît, pentru a scoate din țară acești fluturi, se plătește o taxă, nu prea mică. **Știți în ce regiune a globului și în ce țară s-au introdus aceste legi? Bănuiți de ce au fost luate asemenea măsuri?**

O dublă dată...

Anul 1877 are o însemnătate istorică bine cunoscută pentru poporul nostru. Cine n-a auzit de „războiul de la '77?" Dar, lucru poate mai puțin cunoscut, în același an au început să producă în țara noastră două anumite fabrici, cu același specific, situate în orașe diferite, și care fuseseră înființate cu un an mai înainte. Produsul respectiv, de largă căutare, se fabrica pentru prima oară în țară.

Știți despre ce produs era vorba și unde se găseau fabricile în cauză?

Astronomie

Din cele mai vechi timpuri, oamenii și-au îndreptat cu admirație privirile, noaptea, spre bolta plină de stele a cerului, stele care din imensitatea de necuprins a hăurilor cosmice, clipeau... mai mult sau mai puțin nemuritoare și reci. Oare, cîți sînt aceia care să nu fi gustat din farmecul și poezia nopților de vară fără lună, cînd, de pe cîmpiile pline de miresmele florilor și țiriitul greierilor, se poate admira cerul înstelat în toată splendoarea și măreția lui? Poezia aceasta, a frumuseții naturii, au prețuit-o însă și primii observatori ai cerului, transformați apoi în astrologi, și mult mai tîrziu, în astronomi. Astfel se explică și faptul că multe dintre denumirile stelelor, plantelor, constelațiilor etc., au fost împrumutate dintr-o lume de basm, aceea a mitologiei. Numeroase corpuri cerești poartă diverse denumiri mitologice, precum Andromeda, Berenice, Cassiopea, Cefeu, Perseu etc., etc. Evident că atribuirea acestor denumiri a corpurilor cerești respective nu este decît o chestiune de pură fantezie, adesea neexistînd nici o legătură între ele și personajele legendare. Dar, pentru că a venit vorba despre aceste personaje, dv., știți cîte ceva despre ele? De pildă, **cine a fost Andromeda, Berenice, Cassiopea și celelalte menționate mai sus?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cheia baronului

Procedeul baronului a fost în orice caz la înălțimea confratelui Munchhausen: scrisoarea expediată de el valetului a nimerit, bineînțeles, în aceeași buclucașe cutie de corespondență, iar valetul neavînd cheia pentru a o putea scoate și citi, nu era în măsură să afle unde se găsea această cheie. Simplu, nu?

Ing. Liviu MACOVEANU

PREJUDECĂȚI DE AMBELE PĂRȚI

de Mihai STOIAN

„Stimată redacție".

Încep fără nici o introducere și vă rog, dacă se poate, să-mi dați un sfat în ceea ce mă privește.

Am 22 de ani, locuiesc în Cluj, sînt căsătorită de patru ani și am o fetiță de aproape trei ani. M-am căsătorit după ce am terminat liceul, cu un soț cu unsprezece ani mai mare decît mine și cine știe dacă nu de asta nu vrea să mă înțeleagă. După ce am terminat liceul am vrut să intru la ceva școală, însă el a insistat să ne căsătorim, că și după aceea pot continua, dacă doresc, și că o să fie, bineînțeles, de acord să urmez. Eu, cum eram îndrăgostită de el și credeam tot ce îmi spunea, am acceptat. Dar după aceea lucrurile s-au schimbat, mi-a spus că nu mai are rost să mă gîndesc la școală, pentru că o să-mi găsească un serviciu undeva și să nu-mi mai bat capul cu cartea. Însă și cu serviciul m-a rugat să mai aminăm puțin, pînă primește concediu, să plecăm mai întîi undeva împreună. Am acceptat și așa. După aceea a venit fetița pe lume și a trebuit să am grijă de ea. Acum fetița are trei ani și aș putea rezolva într-un fel cu ea, s-o duc la grădiniță, iarna și părinții mei ar mai îngriji-o! I-am spus soțului meu, încă din vară că dacă n-o să pot rezolva cu un post convenabil, am să mă apuc de învățat, în așa fel încît la vară să dau examen de admitere la facultate. Acum cînd a văzut că am început să mă pregătesc, mi-a spus, pe un ton nu tocmai plăcut, că o femeie căsătorită trebuie să se îngrijească de familie și de gospodărie, nu să mai facă pe deasupra și școală. Nu știu de ce nu vrea să mă înțeleagă deloc, să mă ajute și el puțin, parcă mai tare m-ar încurca, dacă i-ar sta în puteri (de fapt îi și stă). Nu vrea să înțeleagă, cu nici un chip, că un om de 22 de ani nu se poate limita doar la cei patru pereți care-l adăpostesc. Simt că mă înăbuș stînd toată ziua în casă fără să pot face ceva. Dacă m-ar lăsa să învăț, să-mi umplu cumva timpul, să am și eu o viață mai normală... Pentru mine nu înseamnă viață normală să mă scol la 8.30, să fac de mîncare, să spăl, să-l aștept pe el și să-mi închei ziua stînd și vizionînd emisiunea la televizor. Nici cărți nu mă prea lasă să cumpăr, să nu cheltuiesc bani. El este mulțumit să vină acasă de la serviciu, să mănînce și să se culce, dar eu nu pot să concep astfel viața.

Vă rog pe dumneavoastră să-mi spuneți dacă fac ceva nepermis sau rău, pentru faptul că vreau să învăț ori să lucrez undeva. El mi-a spus că poate unul la sută din bărbați ar accepta ca soția să învețe, să se pregătească sau să urmeze o școală după ce are familie. De aceea vă rog să vă spuneți părerea și poate că există tineri care n-or să creadă că fiind căsătorită din dragoste, e posibil să se iveacă în căsnicie și neînțelegeri, pentru un simplu motiv, cum ar fi faptul că unul vrea să-și ordoneze viața într-un fel, iar celălalt într-alt fel.

Cu stimă, L. L. Cluj"

Stimată L. L., îți înțeleg necazul care, deși la prima vedere pare ușor de discutat, apoi — cel puțin așa cred eu — se dovedește mai complicat. De la bun început însă trebuie să spun că „nemulțumirea" dumitale e demnă de laudă, pozitivă, căci nimic nu e mai potrivit de laudă decît dorința omului de a nu „zace", de a nu trăi oricum, într-o atmosferă călduță, comodă și atîta tot. Totuși, mi se pare că ești cam... drastică în judecarea propriului soț. Desigur, el s-ar zice că este victima unor străvechi prejudecăți, exprimate simplu în cîteva cuvinte: „Femeia la cratiță!"... Pe de altă parte aș îndrăzni, să spun că și dumneata ești victima unor prejudecăți, exact a celor aflate la polul opus: „Munca în gospodărie e moartea sufletului a spiritului, a calităților de fond etc"... Evident... fiind vorba de prejudecăți, ambele poziții, extremiste, sînt cum sînt, greșite. De ce afirm că și dumneata ai prejudecăți? Fiindcă, de pildă (nu mi-o lua în nume de rău), cînd încerci să schițezi tabloul unei zile oarecari, nu pomenești nici un cuvîntel despre fetiță, ca și cînd *creșterea unui copil* n-ar însemna nimic, n-ar fi *una din cele mai nobile profesiuni din lume*. Să fim bine înțeleși: sînt pe de-antregul de partea dumitale în chestiunea învățăturii sau a serviciului (mii, zeci de mii, sute de mii de exemple în jurul nostru, de oameni echilibrați, cupluri care muncesc sau învață fac și una și alta, simultan, cresc și copii, au și gospodărie — bineînțeles, cu un anumit procent de dificultate, care însă, la tinerețe, merge, mai ales dacă ambii soți se ajută reciproc și caută să se stimuleze (unul pe altul, dar nu numai în sensul limitat, bărbatul să aducă mai mulți bani acasă, și daruri, iar femeia să gătească doar sau să spele frumos cămășile etc.) Mai limpede: chemarea pe care-o simți, îndreptățită, către o existență mai deplină cu rezultate mai vizibile (de obicei, munca în gospodărie nu se prea... vede, copilul însă crește, rezultatul efortului depus de mamă *se vede* perfect), nu trebuie să te împingă treptat, pe nesimțite, spre desconsiderarea obligațiilor de soție, de mamă (firește, nici gînd să-ți pretind o „supunere oarbă" la prejudecățile de care aminteam, ale soțului), ci cu dragoste (fiindcă vă iubiți, chiar dacă unul greșește acum în poziția pe care a luat-o față de celălalt) soluționați „conflictul". Atenție! fără măsuri de mînă forte, prin bună înțelegere, prin scoaterea la lumină a părților bune, plăcute, din casă, și nu invers, cum simt că ești tentată, la ora actuală să faci. Așadar, convinge-l, afecțiunea pe care i-o porți și pe care ți-o poartă reprezintă ajutorul principal. Iar dacă e vorba, cumva, și de un „gram" de gelozie, de teama lui ascunsă că, „ieșind în lume", se ivesc cine știe ce primejdii pentru căsnicie (se mai găsesc destui bărbați minați de asemenea dubii), discută deschis acest aspect cu el (tot afectuos, pentru că n-aveți nici un motiv fundamental de a discuta de pe poziții antagoniste).

UMOR STRĂIN

— Giovanni, ce-ai devenit așa de serios?...

(NOVELLA)

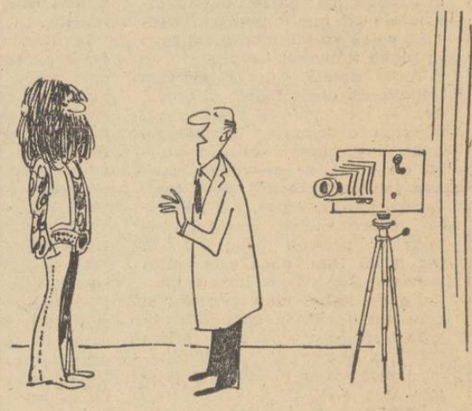

— Cum doriți fotografia pentru buletinul de identitate, din față sau din profil?

(PARIS MATCH)

— Un moment, noi am fost primii!...

(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Mulțumesc, mulțumesc, în sfîrșit un om curajos care mă va scăpa de sora mea!...

(JOURS DE FRANCE)

OREBUS

Joc și voie bună

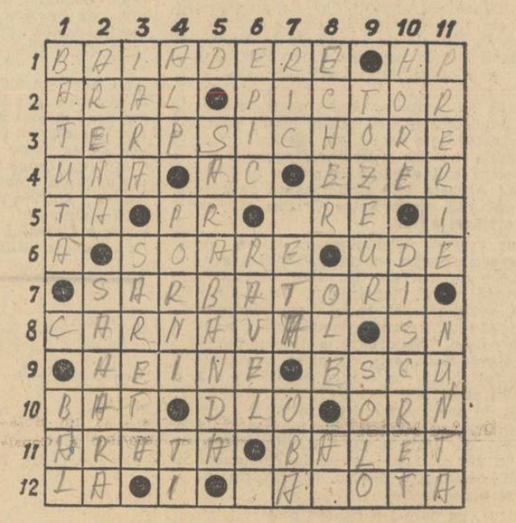

ORIZONTAL: 1. Dansatoare orientală. (pl.) — Cai putere. 2. Mare lac în U.R.S.S. — Aman, care a zugrăvit pînza „Petrecere cu lăutari". 3. Muza dansului în mitologia elină. 4. „Și... — și două..." — Îngrădește frumușel... — Comună în jud. Iași. 5. Cîntă trompeta... — Pere! — Au un dans al lor în opera „Gioconda". 6. Astrul căruia încașii din Peru îi închinau un dans ritual (od.) — Transpirate, după ce au jucat mult timp... 7. Ocazii de joc și voie bună. 8. Altă ocazie de joc și voie bună. — Staniu. 9 Poet clasic german, autorul poeziei „Grete și Hans tot rîd și dansează". — Piesă de teatru de Tudor Mușatescu. 10. Folosit în timpul jocului de călușari. — Localitate în S.U.A. — Riu în Franța. 11. A demonstra. — Dans clasic, pe scenă. 12. Face parte din acompaniamentul... la joc. — Dans vechi, în doi timpi.

VERTICAL: 1 Dans popular. — Altă ocazie de joc și voie bună. 2. Scena pe care clovnii își desfășoară voia bună... — Străbătută de caravane... 3. Din nou. — Trăsurică pe două roți. 4 Păsune în Alpi. — A începe jocul... (fig.) — Se termină gavota! 5. Vechi dans spaniol. 6. De genul povestirii... — Autorul unui celebru „Bolero". 7. Frate cu Rac. — Munte în Grecia antică. — Arborele de pîine. 8. Autorul unor unghiuri drepte... — Chiuitură la joc... în Spania. — În cursul gavotei! 9. Oraș în Tunisia. — Dans... de unul singur. 10. Joc popular românesc. (pl.) — Știe să păstreze o taină. 11. Cimpie americană. — Altă ocazie de joc și voie bună.

Horia PEREANU

Cuvinte rare: EZER — DLO — ORN — ALP — OBA — TOZEUR

Materiale de construcție

ORIZONTAL: 1. Unul dintre cele mai valoroase și mai moderne materiale utilizate în construcție. — Liant, cu largi utilizări și în medicină. 2. A se toci prin acțiunea factorilor de mediu extern (ploaie, vînt). — Localitate în Dobrogea cu o carieră de granit. 3 Din loc în loc. — Tare ca piatra. (fem.) — Textilă. 4. Locuitori ai unui oraș ardelean, cu o fabrică de ciment. 5. Econoamă la... superlativ. — Munte în Orientul Mijlociu. 6. Cel mai gras dintre lianți. — Încheietoare de haină (mold). 7. Graminee. — Partea de sus a peretelui! — Calciu. 8. Jumătăți de dale! — ...și bucăți de cărămidă! — Banat... mai pe scurt. 9. Secetoasă. (fig.) — Ca și identică... 10. Țară europeană cu puternice tradiții în tehnica construcțiilor. — Obiect de uz casnic. 11. Material de construcție pentru faguri... — Insulă în Mediterana.

VERTICAL: 1. Localitate în Dobrogea, cu o mare fabrică de ciment. 2. Iradia pe jumătate! — Depozit de var. 3. Liant în construcții. (pl.) — În Italia! 4. Începe edificiul! — În turn! — Ridică zidul... 5. Localitate în Banat, unde funcționează o uzină metalurgică, producătoare de oțel și laminate. — Placă de piatră sau marmură, de pus pe zid. 6. Muiat în apă. — Element indispensabil în industria lianților. 7. Rocă formată prin cimentarea nisipurilor. — Baie... naturală. 8. Rocă de origină eruptivă, folosită la pavaje. — 40% beton! 9. La temelie! — Lipsite de activitate. 10. Paza contra incendiilor. (abr.) — Femeie în zid... conform legendei. — Totul. (reg.) 11. Localitate pe Valea Prahovei, cunoscută și pentru carierele sale de var. — Se clădește cu materiale de construcție...

Nicolae G. NICOLAE

Cuvinte rare: GAITANA — ANA — TĂT

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CA LA ȘAH...

ORIZONTAL: Păsări — Macaz — Eros — Spre — Ca — Detașări — Șah — Eni — C — Antera — Pa — Racs — Uzin — S — Comutare — A — In — Camion — P — Rotație — Icos — Em — Don — Araru — Apartament — Oda — Ilus — Tab — Casa — Trișori.

DIFICULTĂȚI

ORIZONTAL: Pușca — Mascat — Interjecție — Ziar — A — Orori — Mc — Bibiit — R — A — L — Neo — Cută — Beat — Acar — S — Lingouri — Iac — Astenie — N — Pi — Pai — At — Darab — St — Z — Aparuți — U — Halterofil — Sfătul — Adeca.

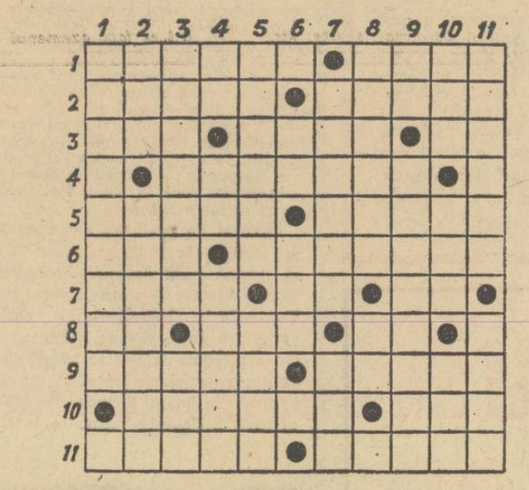

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

După un accident de mașină Camelia Iovan moare. La autopsie se ajunge la convingerea că victima a fost operată trei ore după deces. Căpitanul Alexiu se îndoiește că serul autopsierului poate fi luat în serios pentru stabilirea exactă a decesului Cameliei Iovan. În plus, doctorul Dumitriu, autorul accidentului de mașină, și-a recunoscut vina și este gata să suporte consecințele legii. Bunicul este convins însă că autopsierul a avut dreptate, mai mult, are serioase îndoieli că la mijloc ar fi vorba de un simplu accident.

5 — Cum vă numiți, doamnă? o întrebă bunicul pe femeia care îi deschisese ușa.

— Lucreția îmi zice toată lumea, tovarășe.

— Ați cunoscut-o pe Camelia?

— Cum să n-o cunosc, tovarășe, doar stă la mătușă-sa de aproape zece ani. Părinții i-au murit, tatăl de oftică și mamă-sa într-un accident. Atunci a luat-o Vasilica la ea, care-i o femeie tare de treabă, vreau să vă spun...

— Veneau pe la ea prieteni sau prietene?

— Acum, eu n-am stat toată ziua pe urmele ei, am și eu gospodăria mea, dar de venit veneau, că o dată am auzit chiar muzică aici, că m-am întrebat de unde, că doar Vasilica n-are radio că e cam bolnavă de nervi.

Bunicul începu să răsfoiască caietele aflate pe masă, dar nu găsi nimic semnificativ. Căută în geanta destul de roasă pe la colțuri, dar în afară de cîteva cărți de bucate, nu găsi altceva. Observă că masa are un sertar și încercă să-l deschidă. Sertarul era închis. Scoase din buzunar una din cheile lui tehnice și nu trebui să depună prea mare efort ca broasca să cedeze. În sertar, învelit în hîrtie albastră, se afla un caiet de dictando. Bunicul citi pe copertă scrisul citeț al fetei: „Însemnări zilnice". Răsfoi caietul, fiind convins că are să găsească măcar un indiciu cît de mic asupra preocupărilor intime ale fetei, dar caietul era gol. Detectivul se uită cu atenție la lețgăturile lui de metal și își dădu seama că paginile scrise fuseseră rupte. Numai Camelia le-ar fi putut rupe: dacă cineva ar fi avut vreun interes să dispară însemnările Cameliei, ar fi făcut nevăzut întregul caiet, nu numai niște foi. Caietul rămăsese însă. Detectivul zări între paginile unei cărți un semn de piele, zimțat la ambele margini iar la mijlocul lui, acoperit de o peliculă fină de plastic, un portret de băiat. Pe dosul semnului de carte Bunicul putu citi: „De la Sandu, de ziua ta". Bunicul luă semnul și-l băgă în buzunar. Nu mai așteptă să sosească gazda, cu toate că ar fi dorit foarte mult să stea în primul rînd de vorbă cu ea. Era tîrziu. Cînd voi să coboare scările, în fața lui apăru o femeie între două vîrste, destul de bine îmbrăcată și mai ales coafată ireproșabil. Nu purta nimic pe cap.

— Doamna Tulcea, dacă nu mă înșel, spuse Bunicul și, ca femeia să nu-l mai întrebe cu cine are de-a face îi arătă legitimația semnată de colonelul Leonte.

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu-i de-ajuns c-a murit, ce-a mai făcut?

— Nimic deosebit, stimată doamnă, dar vrem să ne încadrăm unei legislații care ne obligă să analizăm cu multă atenție fiecare caz de acest fel în parte.

— Biata de ea. Tot neamul nostru a fost blestemat, tovarășe. Am fost zece copii la părinți și nici unul din cei șase care au decedat n-a murit de moarte bună. Eu eram soră cu maică-sa. Mi-a fost și mie destul de greu, credeți-mă. Cînd am luat-o aveam treizeci și cinci de ani, m-aș fi putut și eu mărita, mi-aș fi putut întemeia un cămin, dar cine vine aici, într-o cameră cu două femei? Cu toate astea am avut grijă de ea mai bine ca mama ei; n-am vrut s-o trimit la cămin. Și uite, acum ce s-a ales din anii mei de grijă. Mă gîndeam c-o să-mi fie de ajutor la bătrînețe. De, omul se mai gîndește...

Doamna Tulcea, cu toată povestirea ei vădit tristă, nu părea din cale afară de afectată de moartea Cameliei.

— Stimată doamnă, cunoașteți întîmplător un prieten de-al Cameliei, pe nume Sandu?

Doamna Tulcea stătu cîteva clipe pe gînduri. Fața rotundă, cu pielea destul de netedă, se încruntă, apoi se lumină dintr-o dată.

— Un băiat de la ea de la școală, mi se pare. I-a dat de ziua ei și un semn de carte.

— Lipsea des de acasă, în timpul liber, nepoata dumneavoastră?

— Tovarășe, eu lucrez în două schimburi. Uneori mă mai duc și eu pe acasă pe la cliente. Așa că, de fapt, am vrut să vă spun că uneori, după-masa, ea rămînea singură și nu prea știu ce făcea. Dacă vreți vă arăt carnetul de note, învăța destul de bine, de unde zic că se ocupa de școală și nu de altceva.

— Cum a ajuns la școala de ospătari?

— N-a reușit la examenul de admitere la liceu și mi-am zis să învețe o meserie. La început am vrut s-o fac coafeză, dar uitați-vă la picioarele mele.

— Deci, stimată doamnă, în afară de Sandu nu știți ca nepoata dumneavoastră să fi avut și alți prieteni. Mi se pare puțin ciudat pentru o fată de douăzeci de ani.

— Nu, domnule, de unde pînă unde douăzeci. De-abia a împlinit optsprezece.

— În noaptea accidentului nu v-a spus unde se duce? Nu-mi vine să cred că nu v-a spus și iarăși sînt sigur că de obicei îi indicați și ora la care să se întoarcă. La optsprezece ani mi se pare cam exagerat să pierzi nopțile, mai ales cînd a doua zi te așteaptă școala. Nu vi se pare?

— Tovarășe, fata e moartă, așa a vrut Dumnezeu, ce rost mai au toate aceste întrebări? Sînt și eu femeie, am aproape patruzeci și cinci de ani și în seara aceea trebuia să vină la mine un prieten. Am rugat-o să meargă la o colegă de-a ei să doarmă, nu era pentru prima oară. Eu am dat telefon la mama colegei, este o clientă de a mea, o coafez și pentru că e femeie înțelegătoare, de fiecare dată cînd mergeam la ea nu-i luăm nici un ban.

— Bine, dar dacă fata trebuia să doarmă la o prietenă, ce căuta noaptea la ora două pe stradă?

— Vedeți, asta e, nu știu. Camelia n-a ajuns în Drumul Taberei.

6 Ajuns în stradă, detectivul luă stofa de la gura Alsacianului și ca acesta să poată urmări mai bine traiectul mirosului și în același timp să fie mai liber în mișcări, îi scoase și botnița.

Se opriră la locul accidentului. Strada era destul de puțin aglomerată la acea oră de prinz, cartierul, locuit în cea mai mare parte de muncitori — la acea oră aflați la lucru — fiind aproape pustiu. În dreptul unde fusese accidentată Camelia Iovan se ridica un bloc cu șapte etaje, iar în stînga și în dreapta lui alte două, cu cinci. Bunicul îl duse pe Alsacian la locul unde se mai vedeau vag urmele lăsate de vopseaua cu care cei de la Miliție definiseră poziția exactă a corpului după ce fusese lovit de mașină. Cîinele mirosi asfaltul de cîteva ori, apoi își ridică botul în sus adulmecînd.

Se lăsă purtat de cîine, dar, spre părerea de rău a Bunicului, acesta nu se opri la nici unul din blocurile din apropiere. Se învîrti cîtva timp în jurul unei gropi de lîngă o fundație nouă și, începînd să scheaune, îl dădu stăpînului de înțeles că s-ar simți cu mult mai bine dacă ar fi lăsat să acționeze liber. Bunicul îl dezlegă și cîinele alergînd, coborî în groapa răscolită de buldozere. Pentru cîtva timp detectivul îl pierdu din vedere, groapa având un intrînd sub mal, ca o peșteră, plin cu apă. Se întoarse după cîteva minute ținînd în bot o poșetă mică de culoare neagră. Poșeta mustea la fel ca și Alsacianul, dar cîinele era vesel nevoie mare pentru deosebita lui descoperire. Bunicul scoase din buzunar pachetul cu zahăr cubic și îi dădu o bucată, drept răsplată, tovarășului de strădanii care se manifesta mult prea gălăgios pentru puțina lumină adusă în desfășurarea cercetărilor lui. Bunicul ar fi preferat ca patrupedul să-l ducă la locul unde își petrecuse ultimele ore Camelia Iovan.

— Ai îmbătrînit, Copile, ai îmbătrînit, spuse bătrînul, dar cîinele, neînțelegînd, lua cuvintele lui drept apreciere și în semn că a înțeles, lătră de cîteva ori destul de guturai și de nesemnificativ.

În poșetă nu se afla decît buletinul de identitate și legitimația de elevă și, lucru curios, o pereche de chiloți de culoare cîndva albă, acum pătați de apa murdară din groapa de unde fusese scoasă poșeta. Înveli poșeta în ziarul pe care îl avea în buzunar, legă cîinele din nou în lesă și se hotărî să meargă spre primul restaurant ca să recompenseze așa cum se cuvine rezultatele eforturilor Alsacianului. Dar cînd se îndreptă spre stația de taximetre, o zări pe Vasilica Tulcea apropiindu-se de unul din blocurile cu cinci etaje și inima detectivului începu să bată într-un ritm destul de amenințător, dacă ținem seama de anii lui. Mai mult ca sigur că ceea ce nu știa nici el și nici Alsacianul, știa coafeza al cărei mers era destul de hotărît cu toate că numai cu cîteva ore în urmă se plînsese de cumplite dureri la picioare. Bunicul o urmări de la o distanță respectabilă și cînd văzu că femeia a intrat în blocul din stînga, așteptă în dosul unor grămezi de cărămizi. La cinci minute ieși din ascunzătoare și o urmă. Nu-i fu prea greu să dea de urma doamnei Tulcea. Cîinele îl duse pînă la etajul trei și în fața unei uși se opri dînd din coadă. Pe o placă nichelată era gravat un nume. Atît placa, respectabilă ca mărime, cît și numele, erau destul de caracteristice pentru a defini, fie și măcar în parte, cantitatea de orgoliu a celui ce răspundea la numele de Gheorghiță Fodor. Bunicul cobori scările în grabă. Ce era important aflase. Se duse la primul birt și dădu cîinelui o fleică incomparabil mai puțin îndoielnică decît aceea pe care o mîncase el.

Era bucuros detectivul. Gheorghiță Fodor nu putea să fie altul decît amantul doamnei Tulcea, de asta era sigur, cum tot atît de sigur era, cu o anumită aproximație de data asta se înțelege, că doamna Tulcea îl informa pe Gheorghiță Fodor că cineva de la Miliție trecuse pe la ea și îi pusese întrebări destul de neliniștitoare.

— VA URMA —

Desen de Dorin DIMITRIU

CONSERVE DE LEGUME

RECOM

Mîncăruri variate și gustoase se pot pregăti, într-un timp record, folosind conservele:

- **Tocana de legume**
- **Ghiveciul de gătit**
- **Vinetele în ulei**
- **Salata de sfeclă roșie.**

Legumele conservate sînt hrănitoare, bogate în vitamine, păstrînd calitățile legumelor proaspete.

(6284)

CUVINTE DESPRE RĂDUCANU, DINU, DAN...

de Valeriu MIRONESCU

Am să reînnod firul prin a spune că acel nucleu al apărării care trebuia să fi fost prezent la toate cele trei meciuri pe cîmpul de joc de la Guadalajara — **Răducanu, Dinu, Dan** — a avut un rol determinant în dobîndirea victoriei din partida România—Iugoslavia. O echipă de fotbal se întocmește pornind de la apărare înspre înaintare, o echipă cu apărători puternici nu se uită speriată înapoi, nici atacanților nu le tremură picioarele că odată pierdută mingea, ea se va întoarce glonț pînă în plasa formației proprii.

Toate datele din primăvara trecută, de ordin tehnic și tactic, dar și de natură sufletească, sugerau o formulă Răducanu, Dinu, Dan, formulă asupra căreia, de altfel, se convenise unanim înaintea plecării din țară. Dacă acolo, departe, s-a „detectat" neseriozitatea portarului titular și lipsa de disponibil în joc a lui Dan, asta este altă poveste. Să judece lumea iubitoare de fotbal cine a greșit și cine n-a greșit, în condițiile în care formula despre care scriam mai sus și-a păstrat valabilitatea chiar după trecerea a zece luni de zile.

Despre Dinu, jucător cu calități excepționale, posibil de fructificat în cîteva posturi principale ale echipei, n-au ființat controverse, prin urmare, sînt inutile alte sublinieri. În aceste zile am însă impresia că nimănui nu-i mai trece prin cap să-l conteste pe Răducanu. Aș zice că portarul giuleștean a dobîndit și el unanimitatea sufragiilor, chiar pînă la punctul în care nu i se retrag voturi nici după golurile de la Hertha IV și Încze IV. Nu văd în asta vreun păcat, fiindcă n-am îndoieli, ne aflăm în fața celui mai mare și mai interesant dintre portarii ce au apărat vreodată buturile echipei naționale. Și cu un suflet de uriaș, foarte iertător la mărunte șicane, dacă mă gîndesc bine. Același lucru l-aș afirma și despre Dan, care, în dragostea lui fără margini pentru culorile echipei reprezentative, a trecut cu buretele peste toate, și peste toți scepticii, spre a se lupta ca un leu acolo, la 16 metri, acolo unde fotbalul e atît de fierbinte încît se îngălbenește iarba. Nu l-am văzut pe Dan jucînd la Novisad, însă mi-l închipui, aducîndu-mi-l aminte de la acel meci de pomină de la București, România-Grecia. Nu fusese deloc în zi de bună dispoziție, însă, atunci cînd după golul lui Domazos întreaga echipă își pierduse cu desăvîrșire cumpătul, Dan s-a îndreptat din spate și s-a pus în calea derutei. A jucat formidabil în ultima jumătate de oră și în mare parte, lui trebuie să-l mulțumim pentru acel deznodămînt, relativ reușit.

Răducanu, Dinu, Dan, formulă ce se împletește cu unul dintre cele mai frumoase semne de palmares ale fotbalului nostru: echipa română, victorioasă chiar pe cîmpul de joc al iugoslavilor. Ea semnifică, în același timp, un fel de autocritică, parțială și tardivă. De unde se vede că nu totdeauna se potrivește zicala „mai bine mai tîrziu, decît niciodată."

În urmă cu cîteva zile, la o reuniune a ziariștilor, Constantin Firănescu povestea că a fost apostrofat pentru faptul de a fi scris că în meciurile de verificare trebuie încercat și Dobrin. De către cine, se știe. E bine, totuși, că mai mulți ziariști, cronicari la meciurile lui F.C.Argeș din această primăvară, nu și-au pierdut pe drum adjectivele de teama apostrofărilor. Dobrin e al nostru, al fotbalului. Cînd vine vorba de minge, îi este aproape imposibil să se sustragă acestei tentații. Aproape, zic. Fiindcă băiatul acesta, care la 18 ani era titular al echipei naționale, iar acum nu mai este, și-a trădat marea lui dragoste pentru prima dată în viață și s-a dus cu ghiozdanul la examene. Se aude că le-a luat. Nu știu cu ce fel de note însă duminică mă duc pe stadion să văd cîteva lecții de fotbal într-o singură partidă. Îi invit și pe alții, poate e în formă Dobrin. Poate e în formă și Dumitrache, al cărui gol marcat la Constanța, numai cei cu orbul găinilor, sau cu altceva asemenea, puteau să-l anuleze. Dacă fapta ar fi comis-o vreun arbitru grec, la Novisad, mai treacă, meargă. Dar așa, nu-i nimic de zis. Cîmpul de joc era „străin", arbitrul era „neutru" din Bîrlad, iar Marius, nu-i din Marsilia, ci-i bucureștean.

INTERVIUL CITITORILOR

cu Gheorghe Gruia

Reamintim că întrebările adresate cunoscutului handbalist Gheorghe Gruia trebuie să sosească la redacție pînă în ziua de 10 mai a.c.

Răspunsurile vor fi publicate la sfîrșitul lunii.

Campioni de altădată

VĂ MAI AMINTIȚI DE PETRE CRISTEA?

Ieri...

...Și azi

de Victor BĂNCIULESCU

Zilele trecute, cînd propunea academicianului Ștefan Milcu drept temă de studiu **reflexul pregătit** (și nu cel survenit la întîmplare), Petre Cristea a fost în stare să-l surprindă pe savant cu expresia unei îndeiungi experiențe personale în care s-au îmbinat fericit practica și gîndirea mereu iscoditoare. A fost suficient să-i comunic senzația mea de șofer amator privitoare la capacitatea tainică de a alege traiectul optim, nu cu rigla și compasul, ci cu simțurile, pentru ca Petre Cristea să scoată pe loc din birou paginile inedite ale unui nou volum de automobilism în pregătire și să-mi citeze un subiect: „simțul justei anticipări vizuale a vitezei pe care o permite fiecare viraj înainte de a intra în el".

S-o spunem net de la început: Petre Cristea nu este „omul de la volan" care a înghițit doar un milion de kilometri în 50 de ani de șoferie amatoare sau profesionistă, ci **automobilistul-savant**, probabil singurul din țara noastră, care a disecat și reținut, în goana mașinilor și a imaginilor de-o clipă, esențialul fiecărei aventuri mecanice în parte. Și, slavă domnului, a avut suficiente asemenea aventuri, într-o viață sportivă consacrată exclusiv pasiunii sale.

A participat la peste 80 de competiții automobilistice, dintre care 35 au fost curse internaționale. A parcurs 30 000 de kilometri în curse și antrenamente, fără vreun accident sau vreo ieșire din traseu. S-a clasat de 30 de ori întîiul, de 20 de ori al doilea, de 6 ori al treilea. Cine — citind acest palmares și cunoscînd detaliile lui — se va mira că Petre Cristea nu poartă titlul de maestru al sportului, va primi un singur răspuns posibil, referitor la dificultatea (scornită) de a asimila automobilismul lumii sportului.

În ciuda protestelor autorului (care are o altă părere), performanța de cea mai largă audiență publică a lui Petre Cristea, este cîștigarea în 1936 a celebrului raliu Monte-Carlo. Între 1931 și 1939 a luat de opt ori drumul principatului de Monaco. A crezut cu încăpățînare în steaua sa, s-a clasat merituos, se înzăpezește pe traseu, reia tentativa, izbîndește împotriva tuturor pronosticurilor, iscă un conflict cu organizatorii pe care doar marii alergători și-l pot permite, este declasat, abandonează cu axa ruptă, sosește ultimul cu radiatorul spart, dar nu se lasă, crede cu strășnicie în pasiunea sa și această credință i-a marcat întreaga viață.

Oricît de incredibil ar părea, a învățat să conducă mașina la 11 ani, prevestind o precocitate sportivă care nici astăzi — deși în formare — nu este încă confirmată la acest nivel de vîrstă. La Govora, în 1921, a instalat familia — tată, mamă și surioară — pe canapeaua unui Renault decapotabil, cu faruri cu acetilenă și cauciucuri din piele, iar el însuși a luat volanul în mîini, așa cum învățase de la un șofer, conducînd cu dezinvoltura care l-a caracterizat întotdeauna. — „N-ați avut niciodată emoții, la volan?" — l-a întrebat de curînd cineva. Răspunde: — „Emoțiile m-au încercat, așa cum, și trebuie, doar la start. Pe urmă, era ca și cum aș fi sorbit o cafea.

Devorat de pasiunea automobilistică, își întrerupe studiile la Politehnică, se căsătorește, visează să devină pilot de curse, pregătește singur un Dodge Victory 6 și se înscrie, în 1931, la raliul Monte-Carlo. Înlocuiește un partener îmbolnăvit cu tînăra soție (Draga, licențiată în litere), și cursa începută la Iași se transformă aproape într-o călătorie de nuntă. Locul 11 din 152 de concurenți porniți din toată Europa. În 1933, întroienire pe șoseaua Budapesta-Viena. În 1934, locul 18 din 173 de concurenți. În 1935, locul 15 din 177 de concurenți.

Gustul întrecerii antrenează patima pentru mecanică. I se oferă un Ford V8. Îi demontează caroseria închisă, îl face mai lejer, îl dotează cu amortizoare enorme pentru a rezista abominabilelor șosele din Balcani, ia startul la Atena, înfruntă potopul Bavariei, traversează ceața Văii Ronului și la 30 ianuarie 1936 trimișilor speciali ai ziarelor franceze nu le mai rămîne — după propria lor expresie — decît „să se încline" în fața „triumfului românului Cristea, obținut după o luptă strînsă". Titlul apare pe foile galbene ale ziarului „l'Auto" de atîtea ori citit din scoarță în scoarță de cel ce știa franceza de la 7 ani. Presa română a vremii celebrează victoria lui Petre Cristea și a partenerului său Ionel Zamfirescu, numindu-i „campioni mondiali turistici".

Anul următor, o ia de la început, obține cel mai bun punctaj, dar organizatorul monegasc nu suportă victoria reînnoită a concurentului român, și invocînd o chichiță regulamentară, îl penalizează pentru... dimensiunea aripilor, aruncîndu-l tocmai pe locul 7. Perseverează și în următorii doi ani, fără noroc, dar gîndul îi e la cursele de formulă. Atunci de ce mereu raliuri? Pentru că — ne spune azi — cine nu avea la dispoziție o mașină de curse, trebuia să se mulțumească și cu raliurile pentru a-și satisface un anumit dor de afirmare. Antrenat în marile premii tradiționale de la București și Brașov, în cursele de coastă de la Feleac, Sinaia sau Poiana Brașov, se prezintă în 1939, fără timiditate, la cursa categoriei sport pe pista infernală de la Nürburgring, învinge capcanele celor 173 de viraje, cu rampe și pante, pe traseul unui tur de 22 km, stabilește cu viteza medie orară de 115 km un record pe care-l va depăși doar Stirling Moss (abia în 1953) și devine singurul concurent care cîștigă aici o cursă la prima sa înfățișare pe pistă! Aceasta este performanța cu care se mîndrește cel mai mult Petre Cristea și pe care o opune oricărei alteia.

Cînd a trecut vremea năbădăioaselor curse pe circuit, care făceau deliciul spectatorilor, fără a abandona ambițiile de tinerețe (în 1966, mai cîștiga, hors concours, raliul României!), Petre Cristea nu uită ci sedimentează rodul experiențelor sale. Manualul său „Practica automobilului" a ajuns la a patra ediție. Colaborează la diverse reviste străine de specialitate, este convocat ca expert tehnic auto, a fost lector la școala de șoferie, a contribuit la edificarea Automobil-Clubului Român, este încă, la 62 de ani, depășind dificultățile unei surzenii congenitale, șeful rubricii de tehnică automobilistică la revista „Autoturism". Academicianul Elie Carafoli nu s-a sfiit să-l invite la elaborarea primelor studii românești pentru construcția de autocamioane și autoturisme.

Porecla „Trucu", pe care i-o cunosc prietenii, nu are nici o legătură cu presupusele trucuri de care maestrul Cristea le-ar practica în gingașul mecanism al automobilelor, ci cu nevinovata alintare din copilărie, Petrucu. Caracter ferm, pozitivist și sceptic în gîndire, Petre Cristea practică un gen de umor discret, ilustrat mai ales în cartea sa de mare succes „Arta de a conduce automobilul" (Edit. Stadion 1970). Povestind de pe vremuri, trecerea unui vîrf de deal în mare viteză, scrie: „Se aude pe sub mașină un răpăit ca de mitralieră, iar în urmă se vede un nor de fulgi. Un cîrd mare de gîște dormea în praful șoselei. Sosisem atît de repede încît de-abia avuseseră timpul să ridice capul din pene și să privească mirate în jur. Această curiozitate le-a fost fatală".

La 11 ani, pentru prima oară la volan împreună cu familia

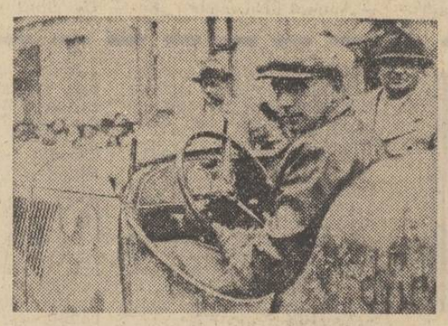

În 1937, la startul cursei de coastă de pe Feleac

INTERMEZZO... ITALIAN

de Ioan CHIRILĂ

Duminică, 11 aprilie, în fața Domului din Milano... E o zi de vară... Porumbeii aterizează pe umerii trecătorilor. Cele 3 000 de statui exterioare ale Domului privesc impasibile furnicarul din piazza. În fața statuii ecvestre, o adevărată manifestație. Se înfruntă steagurile roș-negre ale milaniștilor cu cele alb-albastre ale napolitanilor... Match-ul Milan—Napoli se joacă abia peste cîteva ore, pe San Siro, dar galeriile nu au de gînd să aștepte fluierul siracuzanului Lo Bello..

Dialogurile sînt vehemente. Oratorii de ocazie sînt urcați pe umerii susținătorilor lor, pentru a dobîndi un ascendent asupra stegarilor rivali, care așteaptă cel mai mic prilej pentru „tăierea" tiradelor. Rivera e adevăratul duce al Milanului pentru unii și un simplu copil rahitic pentru alții... Sormani e singurul pontifex maximus pentru unii și un modest libert pentru alții.

Încerc să mă depărtez, spre galeria Vittorio Emanuele... Așteptăm mult la passagio... Literele verzi cu avanti întîrzie să se aprindă pe semafor. Circulația e blocată... Patrulaterul Domului pare un imens cimitir automobilistic... Ieri, pe șoselele Italiei, au murit 134 de oameni...

În sfîrșit, mașinile își reiau goana. Un miros greu, de benzină arsă, se înalță spre cer, vrînd parcă să stingă zborul porumbeilor...

Un mic Fiat 600 izbutește să acosteze la limită între două mașini mari. Șoferul, iese greu, pentru că ușa nu se poate deschide complet... Trage după el un nesfîrșit steag alb-albastru... Mașina e napolitană... Operația de evacuare a Fiat-ului continuă cu aceeași dificultate... Ușa dreaptă nu se poate deschide... Napolitanul de pe „locul mortului" se trage pe sub volan. Surpriză: are și un copil de vreo trei ani în brațe... Dar aceasta nu e singura surpriză. Ocupanții celor două locuri din spate au și ei doi copii în brațe. O feliță și un băiat.

Intrăm în vorbă... Cei patru automobiliști sînt foarte tineri. Șoferul și „secundul" său sînt frați: Giuseppe și Giancarlo... În spate, verii Franco și Lucca... Toți patru sînt foarte obosiți... Aflăm că au călătorit toată noaptea, venind de la Napoli. Îi întrebăm de ce au luat și copiii, într-un drum atît de lung, noaptea. Giuseppe, care e celibatarul echipajului ride: „Nevestele au refuzat să facă pe dădacele... Ce era să facă băieții? Au fost obligați să ia și copiii..."

Dar Giuseppe nu apucă să-și încheie fraza. Giancarlo scoate un strigăt: „Unde-s copii?"... Într-adevăr, copiii, ia-i de unde nu-s... Pornim toți în căutarea copiilor... Giuseppe agită marele său steag alb-albastru, ca să atragă atenția și strigă în gura mare: „Nicoletta!! Michele!!!"... În sfîrșit, după mari emotii, îi găsim în fața Domului...

...Mai sînt două ore pînă la meci. Bem o bere „în șapte", la Mario, interistul... Apoi coborîm, „în zece", spre metro... Peronul cu direcția Lotto, adică San Siro, e inundat de steaguri milaniste... Intrăm greu. Napolitanii își saltă copiii pe umeri... În vagonul metroului, marile steaguri sînt întinse spre tavan, ca prăjinile atletice.

Întreg vagonul e plin cu o lume ciudată... Îi recunosc pe milaniști după pernuțele roș-negre pe care le poartă la subsuoară... Eleve de 14—15 ani cu steaguri înfășurate-togă. Doamne în vîrstă cu baticuri sau fulare roș-negre... Bătrîni cu părul alb stringînd la piept revista ilustrată „Forza Milan!"...

Urcăm spre San Siro. Puhoaiele se revarsă... Napolitanii mei agită steagul alb-albastru. Lîngă un zid, un cerșetor orb își mîngîie cîinele uriaș, un fel de Belle a lui Sebastian. Din desaga mușului se aude „O, dolce Napoli"... Îmi dau seama, într-un tîrziu, că mușul are un magnetofon mic în desagă... Napolitanii se opresc... Caută monezi de 100 de lire și le strecoară în cutia alb-albastră, care așteaptă lîngă cutia cu benzi roșii și negre.

... Pe trepte, ne despărțim de napolitanii noștri... Urcăm la „Stampa". San Siro arde... Am văzut Centomila noaptea... Am văzut Azteca pe ploaie... San Siro în soare e fără egal... Steagurile roș-negre par agitate de halebardieri din alte timpuri...

Apare Sormani, pontifex maximus... Apare Rivera, ducele Milanului... Marele derby stă sub semnul remizei... În ultimele minute, Altafini ratează victoria...

Coborîm obosiți... Match-ul a fost extenuant, din pricina cascadei de impresii.

Îi regăsim pe napolitani lîngă cerșetorul cu magnetofon... Napolitanii își fac simțită prezența. Cerșetorul îi recunoaște după vorbă... O scurtă manevră prin gura traistei și micul magnetofon reia „O, dolce Napoli"...

Napolitanii caută alte monezi de 100 de lire. Apoi ne îmbrățișează... Urcă în micul Fiat... Fiatul pleacă. Steagul alb-albastru fluturâ... Demarajul e rapid. Giuseppe știe că mîine dimineață echipajul trebuie să admire fumul alb al Vezuviului...

Cupa „Davis" - Ediția '71

PRIMUL DIN CEI „ȘAPTE PAȘI" SPRE SALATIERĂ

H. J. Vermeulen jr. este proprietarul lui „Pinguin", un impunător magazin cu articole de sport, situat după afirmațiile sale, pe Volkenbokade, un mare centru comercial din Haga. Nu avem nici un motiv să nu-l credem! În urmă cu zece zile el ne-a trimis o scrisoare, măgulitoare și plină de semnificații pentru tenisul nostru, pe care, din lipsă de spațiu, ne vom rezuma s-o narăm. După ce își exprimă admirația pe care o are față de Ilie Năstase și Ion Țiriac, trecînd la subiect, el roagă să i se retrimită de urgență chinograma expediată cu aceeași scrisoare, în scopul de a fi înmînată lui Ilie Năstase pentru un autograf.

Este vorba de „tehnicorama" apărută în ultimul număr al revistei „Tennis de France", în care cunoscutul specialist Gil de Kermadec comentează lovitura de serviciu a lui Ilie Năstase, în cadrul apreciatei sale rubrici „stilul campionilor". (Cu un an în urmă am semnalat în contextul aceleiași rubrici și un studiu despre Țiriac). Acest pliant, cu 46 de imagini, pe care H. J. Vermeulen l-a vrut (dorința i-a fost împlinită) cu cîteva slove, de salut adresate de Nasty cetățenilor frumoasei capitale nordice, urmează să fie așezat în vitrina „Pinguinului" în clipa cînd „agențiile de presă vor anunța din București victoria team-ului românesc asupra celui olandez". Citatul aparține semnatarului scrisorii care ne-a oferit cu același prilej și două pronosticuri provenite din rîndul unor specialiști din țara sa: 4—1 și 5—0.

Așadar, cam aceasta ar fi opinia din Olanda în legătură cu confruntarea de pe centralul de la „Progresul" din cadrul primului tur al „Cupei Davis". Un scurt comentariu, folosind cîteva date statistice, nu mai mult decît pe o perioadă de cinci ani, va arăta că această opinie este perfect justificată.

În perioada 1967—1969, deși s-a bucurat de participarea lui Tom Okker și a avut ca secund pe Hajer, jucător care a fost capabil la un moment dat să aducă echipei sale un al doilea punct printr-o victorie în fața lui Drysdale, reprezentativa Olandei nu a putut trece niciodată de primul tur. E drept, a avut ca adversare și echipe redutabile: Africa de Sud (de două ori consecutiv) și Spania. O dată cu trecerea lui Okker la profesionism, echipa a fost întinerită cu Jan Hordijk (locul 2 în ultimul clasament național), cu Peter Soeters (locul 3) și Nick Fleury (locul 5). Întîlnindu-se în ediția din 1969 cu Canada, echipă cu posibilități minime, formația Hordijk—Fleury n-a reușit nici ea să treacă Rubiconul, iar o formație din care a făcut parte și „veteranul" Hordijk, singurul dintre jucătorii menționați care evoluează la București (este de altfel cel mai virstnic din echipă: are 21 de ani) a fost eliminată, tot în turul I anul trecut, la Atena.

În ciuda acestui modest palmares al oaspeților, desigur, meciurile din zilele de 30 aprilie, 1 și 2 mai vor atrage mulți spectatori în tribunele courts-ului de pe „Progresul". Motivele sînt multiple: „Băieții din țara tulipelor sînt capabili, așa după cum ne-a asigurat H. J. Vermeulen jr., să ofere un spectacol tenisistic de „ținută". Apoi Ilie Năstase și Ion Țiriac vor oferi, la rîndul lor, nu numai reîntîlnirea cu tenisul practicat de marii campioni, ci și cu primăvara, premieră care semnatarului acestor rînduri îi evocă în fiecare an versul lui Topîrceanu: „...cum trecură Babele / A ieșit un pui de muscă / Să-și usuce labele..."

Să sperăm că vom avea și soare.

Să sperăm, de asemenea, că vom asista la „primul pas", din cei șapte pe care reprezentativa noastră de tenis în are de făcut pînă la „Salatieră". Va fi poate primul pas al epopeii anului 1971 „Cu Salatiera" în avion — spre București?

Să sperăm...

Paul CERNESCU

AUTOMOBILISM

SĂ STĂM DE VORBĂ

Din îndepărtata Suceavă, de la un cititor ce semnează cu numele **OCTAVIAN DUNGEANU**, am primit o scrisoare prin care își exprimă supărarea că nu se mai importă decît puține tipuri de mașini străine întrucît avem o industrie proprie de automobile, în plină dezvoltare. Cititorul nostru este necăjit și nervos că nu i-a venit încă rîndul la cumpărarea unei Dacii-1 300. Se poate să avem și astfel de „mici" necazuri personale. Dar de aici și pînă să ne facem că nu vedem o realitate pe care-o cunosc pînă și copiii și o recunosc chiar cei ce de regulă văd totul în negru, e o cale cam mare. În astfel de situații numai de intenții corecte nu se poate vorbi. Știe oricine că industria automobilistică românească este o realitate ce se impune tot mai mult. Nu putem avea pretenția ca după doi ani să producem un număr de automobile egal cu cel al țărilor ce au tradiții de decenii. Probabil că cititorul nostru era nervos cînd a așternut rîndurile sale pe hîrtie și că o „Dacia-1 300" ar fi fost singurul lucru care ar fi putut să-l mai... liniștească. Îi urăm ca atunci cînd va fi totuși în posesia autoturismului dorit (și asta se va întîmpla curînd) să fie mai calm. Nervii la volan nu-l duc pe... drum bun.

Și fiindcă am început cu un cititor supărat, să continuăm tot în acest... sens. De data aceasta este vorba de cîtiva anonimi care-și exprimă părerea critică în legătură cu un articol al nostru în care pledam pentru aplicarea cu fermitate a legii, în ce privește acordarea prioritații pietonilor în locurile special marcate pentru aceștia. Cei ce scriu spun că sînt șoferi și-și exprimă părerea că noi care am scris articolul nu putem fi posesori ai permisului de circulație. De aceea ne urează și nouă să ne luăm mașini și permise de circulație și o să vedem cum este cu trecerea pietonilor. Nu mai reținem aici atenția cititorilor cu insinuările jignitoare la adresa celor ce sînt simpli pietoni. Mai întîi o precizare. Colaboratorii rubricii noastre sînt toți posesori de automobile și le conduc de mulți ani, chiar și în competiții. Dar esențial este ce spune legea. Pe locurile zebrate pietonul este stăpîn și așa trebuie să fie. El are prioritate și nu numai la noi ci în toată lumea. Normal este să se ridice carnetele tuturor acelora (profesioniști sau amatori) care nu acordă prioritate pietonilor, așa cum scrie în lege. Ba am mai sugera organelor de miliție, un lucru. Am constatat că atunci cînd în apropierea trecerilor pentru pietoni se află agenți de circulație, toți conducătorii auto respectă legea. Desigur, nu pot sta agenți la toate trecerile. Mai există și o conștiință civică sau măcar niște reguli de civilizație. Dar cum așa ceva nu există la toți (vezi anonimii ce ne-au scris) propunem forurilor miliției să facă sondaje prin agenți de circulație în civil. Vor constata enorm de multe abateri, îndeosebi atunci cînd e vorba de respectarea trecerilor pentru pietoni. Cine nu se civilizează singur, trebuie obligat să suporte rigorile legii. Acesta este punctul de vedere al unor vechi conducători auto.

Scrisoarea cititorului nostru **PETRE K.** din Ploiești am trimis-o I.D.M.S. cu rugămintea de a-i răspunde personal. Sperăm că va primi curînd răspunsul dorit. Oricum, noi vom urmări cum se rezolvă cererea sa.

Cititorului nostru **IOSIF SZASZ** din Sf. Gheorghe îi dăm acum adresele solicitate: Renault: 8—10 Emile Zola, Billancourt (Seine), France. Fiat: Corso G. Agnelli 200, Torino, Italia.

Problema ridicată de cititorul nostru **GH. SITARU** din Cavnic, interesează pe mai mulți automobiliști: procurarea pneurilor și în general a pieselor necesare. Iată o problemă care n-a fost rezolvată decît parțial de I.D.M.S. Vine sezonul vacanțelor, al călătoriilor și mulți automobiliști nu-și pot pregăti mașinile din cauza lipsei de sortimente în cantități suficiente în magazinele I.D.M.S. Desigur, această întreprindere este doar un intermediar între fabrici și cetățeni. Dar cetățenii nu se pot adresa fabricilor. I.D.M.S. are datoria să le asigure tot ce le trebuie, făcînd presiuni asupra furnizorilor. Asemenea stări de lucruri nu pot fi permise. Neîntîrziat să se ia măsuri ca automobiliștii să-și poată pune la punct mașinile. Se vor face curînd și reviziile tehnice, conform legii. Dar cum poate să corespundă o mașină la examenul tehnic, dacă nu se găsește ce-i trebuie? În fond nu-i vorba doar de o dorință a unor automobiliști ci de o obligație de lege și mai presus de orice este vorba de securitatea circulației, de viața oamenilor. Cu așa ceva nu se pot juca nici I.D.M.S. și nici cei ce trebuie să-i livreze piesele de schimb!

V. STĂNESCU

Ce face băiatul cu golul de la Napoli?

Coverciano. Centrul tehnic al Federației italiene de fotbal. Una dintre cele mai complete amenajări din Europa ale genului. Dau nas în nas cu Ferruccio Valcareggi. Abia stopase o „Lancia" albă, la față clădirii principale a centrului. S-a oprit un moment, încercînd probabil, să-și amintească de unde ne cunoaștem. Am avut grijă să-i reamintesc: București, Sofia, Mexic unde mai conversasem pentru mai multe sau mai puține minute. „Exact! Acum îmi amintesc... Ce face băiatul cu golul de la Napoli?" Deci prima întrebare îl privea pe Dobrin. După ce i-am spus că are o formă excelentă, că se ocupă intens și de școală, că reprezintă un „caz Rivera" pentru fotbalul nostru, am vrut să știu de ce l-a interesat așa de mult, ca primă întrebare, „fakirul din Pitești". „Fiindcă golul dat lui Sarti, atunci, în noiembrie 1966, pe San Paolo din Napoli, a reprezentat una dintre cele mai curate și mai prompte execuții pe care le-am văzut. Șut la firul ierbii, din reluare, puternic, fără drept de apel pentru Sarti din acea vreme, un Sarti care nu accepta chiar așa de ușor golul".

Un „cavaler în negru" însoțit de aplauze

Da, am trăit s-o văd și pe asta. Un arbitru care primește urale; un arbitru care intră în stadionul unde va oficia sub aplauze. Da, este dumnealui, Concetto Lo Bello, „pompierul din Siracuza", cum i se spune (deși între el și inamicii focului din Siracuza este tot atîta legătură cît între un timplar și un croitor, Lo Bello fiind funcționar financiar....) arbitrul nr. 1 al Italiei și nu știu, zău, dacă nu al lumii.

În șapte zile l-am văzut conducînd două meciuri „de foc" (aici, da, pare să existe asemănarea cu pompierii!): Milan—Napoli și Juventus — Internazionale, meciuri care au decis, poate, campionatul. Ei bine, obiectivitatea cu care arbitrează este cu adevărat impunătoare. Ea face ca, efectiv, să nu existe echipă GAZDĂ și echipă în DEPLASARE. Să nu credeți că nu mai greșește și el, maestrul Lo Bello. Dar știe să rămînă autoritar și în greșeală! Nu m-am mirat deci că, la sfîrșit de joc, cel puțin jumătate dintre fotbaliștii pe care îi sancționase, îi admonestase sau îi avertizase, îi strîngeau mîna.

Funeraliile bătrînei doamne...

Călătoresc, într-un tramvai arhiplin, de la „Stadio Comunale", din Torino, spre gara marelui oraș al Piemontului. Meciul Juventus-Internazionale, unul dintre duelurile tradiționale ale fotbalului peninsular, se terminase de cîteva minute. Steagurile alb-negre și negru-albastre, la concurență, se agitau pe ferestrele tramvaielor, autobuzelor, automobilelor sau în mîinile fanaticilor suporteri porniți pe jos de la stadion. În tramvaiul nostru se aflau, în mare majoritate, „tifosi" locali. Juventusul domina. Aproape fiecare fereastră deschisă era străjuită de cîte un fanion alb-negru. La o intersecție, într-un moment de staționare, lîngă tramvai frînează un automobil cu literele „MI" pe tabla de înmatriculare. Autoturismul milanez era mai mult un drapel negru-albastru mișcător. Ocupanții, de o veselie explicabilă după egalul favoriților în deplasare, agitau drapelele, făceau să răsune necontenit claxonul automobilului. Torinezii din tramvai digerau greu scena. Unii dintre ei i-au apostrofat pe milanezi. Răspunsul a venit scurt, de la una dintre ferestrele mașinii: „Ce mai vreți? I-am făcut funeralii astăzi bătrînei doamne!" (n.n. Echipei Juventus i se spune, pentru respectabila sa existență, „bătrîna doamnă"). Tramvaiul întreg a rîs. Se recunoștea învins și la acest capitol...

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

TRĂIASCĂ a 50-a ANIVERSARE A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 709 — Sîmbătă 8 Mai 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Desen de L. GREGORIAN

GLORIOSUL SEMICENTENAR

Poporul nostru cinstește, într-o puternică și entuziastă atmosferă sărbătorească, semicentenarul glorios al Partidului Comunist Român. Țara întreagă participă ca un singur om, înmănunchind stima și dragostea pe care le nutresc pentru partid, pentru conducerea sa, la aniversarea evenimentului istoric petrecut la 8 mai 1921, eveniment care avea să-și dovedească în vreme însemnătatea crucială pentru întreaga evoluție a națiunii noastre, pentru viața și viitorul României. Ca un stejar cu rădăcini adînci în trecutul de luptă al patriei, al istoriei mișcării muncitorești, Partidul Comunist Român avea să fie din acea zi cel mai fidel exponent al clasei muncitoare, al întregului nostru popor, al celor mai nobile năzuințe ale sale. „Crearea partidului comunist — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, — detașament de avangardă al clasei muncitoare — pe baza ideologiei marxist-leniniste — a constituit un moment de cea mai mare importanță în istoria proletariatului din România". Neînfricată prezență în viața politică și socială a țării, puternică forța organizatoare în lupta împotriva claselor exploatatoare, pentru făurirea unei orînduiri sociale noi și drepte, partidul comunist a înscris în istoria patriei pagini nepieritoare de eroism și abnegație revoluționară. Îndeplinindu-și misiunea sa istorică, partidul a deschis patriei noastre cea mai luminoasă epocă din zbuciumata sa existență milenară : epoca revoluției și construcției socialiste. Prin lupta partidului, prin înfăptuirea consecventă a politicii sale științifice, profund ancorată în realitățile social-istorice românești, țara noastră se găsește astăzi într-un stadiu superior de dezvoltare economică, social-politică și culturală dispunînd de o bază trainică capabilă să asigure mersul neîntrerupt pe drumul de progres prefigurat cu claritate de perspectivele noului plan cincinal.

Imaginea României contemporane, patria noastră dragă, reprezintă cel mai elocvent argument, cea mai convingătoare demonstrație a împlinirii, prin munca unită a întregii națiuni, a ideilor și a crezului de luptă pe care partidul le-a slujit neabătut vreme de jumătate de veac. Istoria ultimilor cinci decenii se confundă pentru noi, în ceea ce are ea mai trainic, mai luminos, cu istoria partidului comuniștilor. Știm bine că n-a fost în acest răstimp nici un moment important din viața țării la care cuvîntul partidului, activitatea sa să nu se fi impus ca o forță de progres, cu știință clarviziune asupra dezvoltării. De-a lungul anilor, o dată cu maturizarea clasei noastre muncitoare, — purtătoarea și făuritoarea noului destin social al țării — o dată cu întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea, cu intelectualitatea și celelalte pături sociale, am obținut în dezvoltarea patriei victorii durabile cu care, pe drept cuvînt, ne putem mîndri. Am făurit România de azi cu lupte, cu jertfe. Și-n primele rînduri ale luptei au fost totdeauna comuniștii !

La sărbătoarea semicentenarului, întregul popor a evocat gloriosul drum istoric al partidului ; în

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ARTICOLUL 21 DIN CONSTITUȚIE

DREPTUL LA ÎNVĂȚĂTURĂ

Reportaj de Graziela VÂNTU

(Pagina a 3-a)

Reportaj la 1200 m. altitudine

PATRU GENERAȚII, O SINGURĂ FAMILIE

de Lucia MANOLESCU

(Pagina a 2-a)

Mai există enigme?

UN EPISOD NECUNOSCUT PRIVITOR LA PODUL LUI TRAIAN

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

(Pagina a 4-a)

Corespondență specială pentru „Magazin" de la Traian ORGHIDAN

EXPEDIȚIA ȘTIINȚIFICĂ ROMÂNEASCĂ A ÎNCEPUT EXPLORAREA PEȘTERILOR DIN BALEARE

(Pag. a 4-a)

CE SURPRIZE NE REZERVĂ LUNA MAI ?

Citeva considerații meteorologice de Dumitru BACINSCHI

(Pagina a 6-a)

MOMENTUL LITERAR ACTUAL

Văzut de prozatorul Alexandru IVASIUC

(Pagina a 4-a)

LAVER LA BUCUREȘTI ?

de Ion ȚIRIAC

(Pagina a 8-a)

GLORIOSUL SEMICENTENAR

URMARE DIN PAG. 1

fiecare etapă, în fiecare acțiune organizată și condusă de partid, poporul nostru a investit partidul cu încrederea sa, recunoscîndu-l drept singurul și adevăratul său exponent, apărător credincios al intereselor și aspirațiilor sale fundamentale. Această calitate partidul a dobîndit-o în inima și-n conștiința poporului nostru, în judecata dreaptă a istoriei datorită priceperii cu care a considerat teoria revoluționară o învățătură vie, dinamică, raportînd-o mereu, cu realism și spirit științific, la realitățile țării, la fiecare etapă a dezvoltării sale. Mărturie stau în această privință biruințele obținute, mărturie stă, pentru fiecare din noi, propria noastră realizare în condițiile luptei și biruințelor dobîndite sub conducerea partidului. Și nu este om în țară la noi, nu este om de bună credință peste hotare care să nu recunoască marele adevăr istoric: partidul este singurul conducător al țării și poporului nostru, sub conducerea sa România pășește cu fruntea sus în lume. „Partidul — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezintă nucleul în jurul căruia gravitează întreaga societate și de la care radiază energia și lumina ce pun în mișcare și asigură funcționarea întregului angrenaj al orînduirii socialiste. La rîndul său partidul se regenerează continuu sub impulsul puternicelor fascicole de energie și lumină ce se îndreaptă continuu spre el din rîndul națiunii noastre socialiste".

Aniversarea partidului este de aceea pentru fiecare din noi clipa contemplării lucide a unui adevăr esențial. Este adevărul propriei noastre existențe, adevărul realităților economice social-politice în mijlocul cărora trăim și muncim. Concluzia confruntării cu acest adevăr se rostește simplu printr-o unanimă, uriașă, plenară afirmare. Printr-un da rostit de întregul popor, printr-o aderiune deplină, înflăcărată la politica internă și internațională a partidului, prin activitatea neobosită de zi cu zi pentru înfăptuirea neabătută a acestei politici care reprezintă gîndul, voința întregii noastre națiuni socialiste.

Oricine are putința să privească, cercetînd documentele vremii sau propria sa biografie, drumul pe care l-am străbătut noi, poporul, țara întreagă și fiecare dintre noi în parte. Și-acest drum ne apare ca un urcuș continuu în vreme spre culmi tot mai înalte de progres și civilizație. Ne amintim de anii de crîncenă încordare cînd, prin eroismul comuniștilor am înfrînt forțele reacționare, ne amintim treaptă cu treaptă drumul revoluționar, bătăliile de clasă, înfruntările cu greutățile, ne amintim momente de luminos patriotism, de abnegație și dăruire, de muncă fără preget pentru cucerirea culmilor spre care ne îndrumă clarvăzător partidul. Acest drum noi l-am străbătut și sîntem mîndri. Mîndri, dar în același timp deplin conștienți de marile sarcini și răspunderi ce ne stau în față pentru îndeplinirea exemplară a programului partidului, program al înfloririi țării și-a vieții noastre. Căci socialismul se construiește de către oameni, pentru oameni, iar omul reprezintă centrul vital al tuturor înfăptuirilor obținute sub conducerea partidului.

Gloriosul semicentenar al partidului este o sărbătoare. Dar și clipa unui solemn legămînt: legămîntul poporului nostru de-a urma partidul, de-a milita pentru politica sa. Este în acest solemn moment sărbătoresc, trăit de toți oamenii muncii de la noi, români, maghiari, germani și aparținînd altor naționalități, bucuria contemplării pline de optimism a viitorului. Încrederea în viitor ne-o dă istorica existență semicentenară a partidului, ne-o dau biruințele sale, ne-o dă programul său care luminează zarea zilelor de mîine ale anilor ce vin. În această perspectivă simțim vie, puternica unitate a poporului, unirea indisolubilă a tuturor în jurul partidului, a conducerii sale, în jurul secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Țara întreagă omagiază semicentenarul partidului, considerînd ziua de 8 mai o mare sărbătoare. De această zi ne vom aduce pururi aminte și fără îndoială generațiile care ne vor urma vor slăvi în veac partidul comuniștilor, inima și conștiința națiunii, forța care ridică România tot mai sus, spre înaltele piscuri ale civilizației comuniste.

Ion Benga Burlacu a început să numere lunile care îl despart de venerabila vîrstă de o sută de ani.

O familie, de la centenarul Ion Benga Burlacu la strănepotul lui, omulețul care abia învață să pășească, întruchipează o lume aparte. Patru generații, zeci de oameni și-au trăit și își trăiesc destinul întins pe zeci de ani de scurgere a timpului. Am surprins viața uneia dintre familiile ce s-au născut pe aceste plaiuri, viață care a început a se depăna undeva, într-un izolat sat de munte și a ieșit la lumină spre cele patru zări ale țării, muncind, învățînd, folosind cu rîvnă și hărnicie toate căile deschise de partid, în anii socialismului.

Am ales o familie doar, din marea familie a țării. Dar drumul ei, de la centenar la strănepot, se împletește cu istoria acestei țări căreia îi întregește un crîmpei de viață autentică.

Reportaj la 1200 m. altitudine

PATRU GENERAȚII, O SINGURĂ FAMILIE

Cînd stărui cu privirea pe casele ce nu-și pot însuși întru totul rigorile sistematizării din pricina reliefului specific unui sat de munte, cînd pleci ochii în jos, de pe culmea unde e ridicat monumentul eroilor, și-i lași să rătăcească spre creasta Pietrei Craiului, spre prăpastiile Zărneștilor sau spre Măgura Codlei, spre Bran și cetatea Rișnov, spre masivul Bucegi și Leaota, spre cheile Dîmbovicioarei și Brusturetului ori spre Muscelele Cîmpulungului, te simți pentru o clipă, departe, la capătul lumii. Poate, de aceea, oamenii de aici, din Șirnea poartă parcă în căutătura vioaie și puțin maliției-oasă imaginea întinselor plaiuri spre care privesc din satul lor cocoțat sus de tot, la peste 1 200 m altitudine.

Undeva, pe una din culmile mai domoale stă înfiptă falnic în muntele pietros, casa unde locuiește moș **ION BENGA BURLACU**, șirneanul care a pornit să numere, de la 14 aprilie 1971, zilele ce-i apropie de suta de ani.

— Cînd v-ați făcut casa asta așa frumoasă? Încep repede discuția, pentru a depăși ușoara emoție care mă cuprinde cînd dau mîna cu „tataia". Dacă n-ar fi puțin adus de spate — reumatismele, singurele care i-au știrbit sănătatea — n-ar părea mai mult de 70 de ani.

— E casa băiatului meu Emil. De patru, cinci ani am început s-o construim. Anul trecut ne-am mutat în ea.

— Să știi, tataie, că e cea mai mîndră din sat.

— Da? întreabă el, șăgalnic, subțiindu-și ochii mici într-un zîmbet sincer, ca de copil. Știe el bine că-i așa, se și fălește cu asta, dar tot vrea să mai audă de la alții.

— Mata ce făceai? Mi se pare că te odihneai. Eu te-oi fi deranjat?

— Pe mine? **mă întreabă de data asta cam supărat.** Ce să mă odihnesc! Treabă nu avem? Cît mai am putere în oase, nu mă gîndesc să stau. Anul trecut am lucrat la întorsul fînului, la prașilă. De-oi putea, oi lucra și anul ăsta. Ziceai că-ți place casa noastră? reia el diplomat, subiectul care-i stă la inimă. Hai s-o vezi, mă invită, deschizîndu-mi ușile camerelor mari, elegant mobilate, ale băii, singura — deocamdată — cameră de baie din sat.

Umblu după dînsul, minunîndu-mă de sprinteneala lui și-i ascult, comentînd:

— Vreau să-ți povestesc eu, care am trăit atîta, cum era o casă de șirnean, cînd eram tînăr. O făceam din birne netăiate la capete, din pămînt și bolovani. Înăuntru, știi ce aveam? În loc de pat aveam tălpi, așa îi spuneam noi. Era un brad tăiat și cioplit, încheiat la capete în pereți. Pe el, puneam țoale fel de fel. Mai erau lăzi pentru haine, o culme, un fel de bîrnă groasă ca un braț, prinsă lîngă tavan, de care se agățau sfrăile femeii, ale bărbatului, ale copiilor. Podoabele erau mai frumoase: farfurii și cănі pe pereții de pămînt. Cam așa era. Ți-am povestit ca să vezi ce schimbare mare este.

— Îmi place satul acesta. Cum era pe vremea cînd dumneata erai copil sau flăcău?

— **Satul a fost frumos, că-i bine așezat, dar casele și oamenii arătau necăjiți.** Eram atunci vreo 80 de familii. Șirnenii au fost totdeauna muncitori. Dar aici, la munte, nu puteau trăi doar din creșterea animalelor sau din muncă de pădure. Plecam noi din primăvară și ne întorceam pe la Sfîntul Ilie. Mergeam în Bărăgan, să muncim pămînt la boieri.

— Plecau mulți?

— Mai toți bărbații în putere. Rămîneau doar ciobanii să aibă grijă de animale.

— E cale lungă pînă în Bărăgan. Cum ajungeați acolo?

— Ei, doamne, pe jos, dară cum crezi? N-aveam tren sau autobuz, ca azi, să lege satul tocmai de locurile acelea.

— Mult ai mai umblat pe jos, tataie. Am auzit c-ai fost și cabanier și ghid turistic.

— Aoleu, ce-ani mai umblat! Zaca duc dorul după ceva, după munte îl duc. De-aș mai putea să urc la Piatra Craiului unde am fost vreo șapte ani cabanier...

Ion Benga Burlacu are nostalgia muntelui care face parcă trup comun cu acești oameni vînjoși, cu pasul repede, obișnuit să urce și să coboare culmi.

— La oraș nu ți-ar fi plăcut să trăiești, tataie?

— Ba. De fost, am fost în multe orașe. Am argățit și la un circiumar din Tîrgoviște. Am trecut și prin București. Mai des, pe la Brașov. Tot aici, m-am întors. Aici mi-e casa, aici mi-e agoniseala, aici mi-s cei mai mulți copii. Una e să te plimbi la oraș, alta să stai. Nu zic că nu-mi place. Sînt minuni mari, acolo. Să se bucure tot omul. Să știi că ce-au făcut comuniștii, n-au făcut nici regii.

— De cît timp n-ai mai fost în oraș?

— De vreo trei-patru ani n-am mai fost la Brașov. Din ce-am văzut și din ce citesc în ziare, știu ce e pe la noi și prin lumea asta. Știi că citesc ziarul, fără ochelari, mai ales literele mari? se mîndrește el.

— Dumneata ești tînăr încă, nici părul nu ți-a albit de tot. În schimb ai trăit și ai văzut atîtea... Ce-ai îndrăgit mai mult în viață? Cum de-ai ajuns la anii ăștia?

— Am muncit, am muncit, am muncit. Așa am trăit. Ambițios ca toți șirnenii, am vrut să am ce trebuie pentru ca toți copiii — 13 am avut — să aibă de mîncare, să aibă haine și putere să meargă la școală. Am cunoscut mulți oameni necăjiți. I-am văzut în 1907 — mă aflam în Moldova — cînd au avut parte de gloanțe. „Rău, rău de tot", m-am gîndit atunci. Cînd vrei să scapi de sărăcie, te omoară. Cînd vrei să faci din copilul tău ceva, ți se spune, cum mi s-a spus mie: „Unde ai mai pomenit dumneata, băiat de la țară, să intre la școala pentru fiii boierilor?". Voiesm să-l fac ofițer pe Emil, — așa gîndeam atunci că e bine — și mă dusesem la un domn care era mai mare peste păduri să-l rog să mă sfătuiască și pe mine cum să fac să dau băietul mai departe, la școală.

— Ai ținut mult, ca toți copiii să aibă carte.

— Am ținut. Cît am umblat eu de colo pînă acolo, să cîștig pîinea copiilor am văzut că fără carte ești un nimic. Să-ți povestesc, dacă vrei, **cum am învățat eu carte la 19 ani.**

— Povestește, moș Benga.

— Cum ți-am spus, aveam 19 ani și nu știam nici a mă iscăli. Începusem atunci să lucrez pe la pădure. Acolo, stam seara în baracă cu ceilalți și învățam, flăcău în toată firea, cum eram, ce învață copiii acum, la șase ani. În loc de abecedar, citeam pe cărți de haiducie, pe epistole, pe cărțile de cîntece. De atunci mi-am jurat că nu-i las pe niciunul din copii, cînd oi avea, fără învățătură.

— Te-ai ținut de cuvînt?

— M-am ținut. Dar nu cum aș fi vrut. Băiatul a făcut liceul. Mai departe, ți-am spus cu ce vorbe m-a trimis acasă directorul acela mai mare peste păduri. Fetele au învățat școala aici, în sat. S-au măritat foarte tinere, cum se obișnuia pe atunci. Copiii lor au mai multă carte. Nepoții copiilor mei vor învăța și mai mult. Cine știe unde vor ajunge? Acum, se poate orice. Dar de la mine au moștenit setea asta de învățătură. Și nu e bine?

— Tare bine, tataie. Dar vorbește-mi acum de copiii dumitale. Cîți mai trăiesc, pe unde sînt, cînd îi mai vezi, cîți nepoți cunoști?

— Am o familie mare. Deși nu mi-au trăit toți. Am avut cu Zamfira, nevasta mea care a murit de mult, de acum 24 de ani, 13 copii. Vreo șase mi-au murit de mici. Unii de tifos, alții de alte boli. N-avea cine-i îngriji aici, în capătul ăsta de lume. Doar babele și doftoroaiele. Și cu descîntecele lor, la sîcrie am ajuns. Din cei șapte care au rămas, am căsătorit șase fete, le-am dat rostul lor și am rămas lîngă băiatul meu, Emil,

Aici, în casa aceasta arătoasă locuiește bătrînul cu fiul său, cu nora și nepoții, doi dintre numeroșii lui nepoți.

unde stau și acum. El e gestionar la cooperativa de consum din sat și mi-a dat doi nepoți. Să le vezi chipurile, la patul meu. Unul e inginer, acum își face lunile de militărie. Altul e elev la liceul din Brașov. Dintre fete, trei stau aici în sat, două la Dîmbovicioara — acum numai una, că Ileana a murit — și una la Rișnov. Am acu în familie, oameni de toate calitățile...

— Cum vine vorba asta?

— Adică au toate meseriile. Sînt și muncitori în fabrică și tractoriști sau șoferi, contabili sau tehnicieni, ingineri sau profesori. Nu-s de toate calitățile?

— Așa-i. Mai știi cîți or fi la număr nepoții și strănepoții dumitale?

— Peste 50. Nu-i cunosc pe toți. Nici nu le mai țin minte numele la toți.

— Ai vrea să-i vezi strînși aici, cînd vei împlini o sută de ani?

— Aș vrea, dac-oi trăi. Parcă, la vîrsta mea, mai poci dori altceva?

— Dacă nu vin să te vadă, îți scriu?

— Da, cum nu! Să știi că sîntem familie mare, dar ținem mult unul la altul. Emile, nu vrei să-i arăți dînsii felicitarea de la Lică al nostru cînd a fost ziua mea?

EMIL BENGA, bărbatul înalt și vînjos pe care l-am cunoscut la cooperativă și Lucia Benga, soția lui, tînără și frumoasă ca o nepoată, cum am crezut-o eu, îmi arată și fotografiile băieților și felicitarea. Lică, inginerul Emil Benga de la U.M.M. Cîmpulung îi scrie tatăii: „...fie ca ziua ce va marca un veac de viață, să te găsească sănătos și sărbătorit de toți cei ce ți-am fost alături o viață întreagă...".

— Tare i-a plăcut tatălui dumneavoastră să muncească. Nu s-a cruțat. Cum de-a reușit să fie așa sănătos? — îl întreb pe Emil Benga.

— I-a plăcut munca, e adevărat, cum ne place și nouă tuturor copiilor lui. La muncă nu s-a cruțat, la mîncare a fost cumpătat. De la băutură, nu prea s-a dat înlături. Cu măsură, bineînțeles. De n-ar fi fost reumatismele, n-ar fi avut treabă niciodată cu doctorii. A ținut la copii, așa cum ținem și noi la copiii noștri. Ne-a transmis dragostea pentru familie, ambiția de a învăța.

— Bătrînul spune că a avut copii buni și nu-i pare rău cînd va muri, fiindcă lasă ceva pe urmele lui. E mîndria capului unei familii atît de numeroase. Dumneavoastră cum gîndiți?

— Toți sîntem mîndri de familie. Toți vrem să ne vedem copiii ajunși oameni învățați, cu rosturi bune în lumea noastră de acum. Dacă îi veți cunoaște pe cîțiva dintre ei, vă veți convinge.

E o invitație și o iau la pas prin sat. Cobor către cooperativă, trec pe la școală și fac, mai întîi, un ponaș să-l ascult pe profesorul NICOLAE FRUNTEȘ, șirnean și el și dascăl aici de 30 de ani.

— Ion Benga Burlacu nu-și mai amintește bine legenda Branului care explică, cu farmecul ei naiv, înființarea satului acesta. Mi-a spus să vin la dumneavoastră.

— Sînt mai multe versiuni despre originea satului. Una, legenda Branului, culeasă nu de mult, povestește că primii locuitori ai Branului ar fi fost zece frați coborîți din Bucegi. Cel mai mare, Bran cel viteaz, a rămas pe locul unde e astăzi Branul. Ceilalți au pornit-o, care încotro, așezîndu-se, în diferite locuri și înființînd zece sate care au alcătuit, mai tîrziu, comunitatea satelor brănene. Prin părțile unde s-a ridicat satul nostru, a venit, zice-se oierul Șirnea Bran Rogozean, căruia i-au plăcut locurile despre care spunea fratelui său: „La noi, pietrele vorbesc / Și pădurile șoptesc / La noi stîncile gîndesc / Iar izvoarele doinesc / Florile sînt cîntătoare / Și cu vorbe chemătoare...". Sînt versurile gravate pe placa așezată la izvorul din centrul satului, lîngă care am vrea să reproducem din bolovani mari, sculptați, pe cei zece frați ai legendei. Mai există versiunea că denumirea de Șirnea vine de la un cetățean pe nume Șir și șirneanca lui (soția lui), apoi alta care spune că această denumire se trage de la șirul de văi și dealuri pe care s-au așezat oierii sau de la un cuvînt de origine slavonă, ce înseamnă pod. Cert este că în documente, satul e pomenit prin 1640, cînd se vorbește despre încasarea impozitelor în natură și pedepsirea cu 20 de gîrbace a celor care se sustrăgeau de la aceste obligații.

— Interesantă este însă — după cum spun oamenii — schimbarea aspectului satului în anii unei istorii mai apropiate. Ați trăit dintotdeauna aici și ne-ați putea povesti...

— Satul a urmat un drum firesc dezvoltării întregii țări, drumul deschis către o viață nouă, de partid. Numărul familiilor e de patru ori mai mare acum, decît cel de pe vremea tinereții lui Ion Benga Burlacu. Sînt 300 de familii și 1 160 de locuitori. Casele sînt altele. Căminul cultural, școala au înstaurat rosturi noi. Satul e azi sat turistic și tot ce s-a făcut: drumuri, marcaje, hărți, ghiduri, muzeu, însumează o participare unanimă, exprimînd o atitudine de temeinică angajare față de politica Partidului Comunist Român. De fapt, drumul familiei Benga-Burlacu, de la bătrîn și pînă la strănepoți e pilda unei vieți îndelungate de statornicie, muncă, tradiție și sete de progres, care oglindește viața întregului sat, viața oricărei familii de pe întinsul țării. Veți constata acest lucru în oricare casă de aici. Vă vor povesti toți, bunici sau părinți, despre nepoții, despre copiii lor plecați să învețe, despre rosturile și profesiile de tot felul ale celor plecați.

O nouă invitație, deci. Plec în sat. Bat întîi, după cîteva cotituri pe drumul ce se așterne spre șoseaua care leagă Fundata cu Rucărul, la ușa casei MARIEI TEPOȘU. Mă primește bucuroasă, luminată de un zîmbet și cu îndemnul de ospeție pe buze. La Șirnea, în orice casă ai intra, gospodarul te invită întîi la o gustare.

— Sînteți cea mai mică dintre surori?

— Nu. Sînt penultima. Am 51 de ani, o fată. Felicia Nan, aici în sat, căsătorită cu un contabil la consiliul popular din Fundata. Au doi copii, două fetițe, Marilena și Tatiana, de 11 și de 6 ani. Să vi le arăt. **Cît timp răscolește fotografiile, o întreb:**

— V-ați căsătorit tare tînără nu, de vreme ce aveți de acum o nepoată de 11 ani?

— Prea tînără, oftează Maria Țoposu. La 15 ani și jumătate. Dar știți cum era pe atunci. Părinții comandau. Acu, de, ce să mai zică părinții dacă fetei îi place altul decît bătrînilor? Am găsit fotografia: noi, bunicii și fetițele.

Bunicii și nepoata cea mare sînt îmbrăcați în costume bogate de Șirnea. Cea mai mică, mai blondă ca toți, stă în brațele bunicii. E a patra generație de la tataia încoace.

— Sora dumneavoastră, Aurelia Benga, locuiește pe aproape. Are mai mulți copii?

— Are cinci, oftează Maria, care — bolnavă din cauza unui accident din tinerețe — n-a putut avea mai mulți copii. O familie mai mare. E și una din fetele ei, aici. O să se bucure, dacă treceți pe la dînsa.

Acasă la AURELIA și ALDEA IOSIF BENGA îi găsesc pe bătrîni și pe fiica lor RODICA CRISTEA, profesoară de matematică la Tîrgoviște, cu băiatul ei de 2 ani, Sorin.

— Sîntem mulți copii, îmi spune Rodica Cristea, și deși ne-am răspîndit cam peste tot, venim mereu acasă. Aici e matca. Mama și tata au patru nepoți. Deocamdată. Ne vedem des, ne scriem des, chiar dacă unii sînt la Brașov, alții la Bran, la Tîrgoviște sau la Sibiu.

— Ce meserii sînt în familie?

— Maria, cea mai mare dintre noi, e contabilă la Brașov, Lenuța e casnică, Viciu e profesor de științe naturale la Bran, Virgil e inginer la „Balanța"-Sibiu iar eu sînt profesoară de matematică la Tîrgoviște. Mai avem doar o nuntă de făcut în familie, pe a lui Virgil.

N-am izbutit s-o găsesc pe EUGENIA RIPEANU, cea mai mare dintre copii. Mi-a spus însă Emil, fratele ei, că are doi copii, o fată căsătorită în sat care are și ea copii mari (o fată căsătorită tot în Șirnea și un băiat), precum și un băiat pădurar, la Săcele, care are, la rîndul lui, șase copii.

În schimb, la Rișnov, unde am găsit-o pe FILOFTEIA DRAGOMIR, am dat de alți doi reprezentanți din a patra generație: cele două fetițe ale lui NICOLAE ȚENTU, funcționar la U.M.M.-Cîmpulung, fiul VIRGINIEI ȚENȚU, altă fiică a lui Ion Benga Burlacu, care locuiește în satul Dîmbovicioara.

— Sînteți cea mai mică din familie?

— Da, ultima, al treisprezecelea copil, **îmi răspunde Filofteia Dragomir.** Cînd m-am născut eu, Eugenia, cea mai mare, era deja măritată. Am rămas ultima lîngă mama și pe mine nu m-a grăbit așa, cu măritișul, că nu mai aveam nici o soră de pe urmă, să aștepte pînă mă rostuiesc eu. În schimb, mi-am lăsat părinții și satul ca să plec după bărbatul meu, tocmai la Tg. Mureș. S-au mirat toți, nevoie mare, de curajul meu...

— De ce?

— Eram prima fată din sat care se mărita după un om din altă parte și pleca să trăiască atît de departe de părinți. Celelalte fete nu se duceau decît cel mult prin comunele din jur.

— Multe din obiceiurile de atunci s-au risipit. Fetele dumneavoastră unde sînt?

— Au făcut și ele ce am făcut eu la 19 ani. Aurora e economistă în București. S-a măritat și acolo a rămas. Rodica, tehniciană la Fabrica de scule din Rișnov, a stat cu noi și va mai sta pînă în august cînd se mărită cu un inginer și pleacă tot în București. Ne rămîne casa goală.

— Vor veni nepoții. Vă vin și ceilalți din familie. Primiți scrisori de la ei?

— Cum de nu. Știm totdeauna unul de celălalt. De unde credeți c-am primit ultima scrisoare? De la nepotul meu Emil, inginerul, fiul fratelui meu din Șirnea. Ne scrie din armată, tare hazliu, povestindu-ne cum s-a obișnuit cu noua lui viață.

Citesc scrisoarea și-i recunosc scrisul acela mic și ordonat pe care îl văzusem și pe felicitarea trimisă bunicului. Îmi pare rău că nu l-am cunoscut...

Cînd plec, port în poșetă un carnet plin de însemnări din care aș putea alcătui toată genealogia familiei Benga Burlacu, o familie în care fiecare generație e o treaptă pe scara vieții unei țări întregi. Îmi place să cred că mă voi întoarce, răspunzînd numeroaselor invitații. Ca turist, poate, să cutreier potecile, să intru în case și să admir țesăturile, să asist la dansurile de la căminul cultural, să văd cum e Jenelul sau Ciufu, Tărășelul sau Sultănica, jocuri vechi, poate mai vechi decît tataia. Ca invitat poate, la vară, la măsuratul laptelui, obicei vechi și frumos, din bătrîni, care prilejuiește o incintătoare serbare în aer liber. Cel mai mult mi-ar place să mă întorc la anul, în aprilie, cînd Ion Benga Burlacu va împlini suta de ani și vor veni lîngă el copii, nepoții și strănepoții să sărbătorească neasemuita trăinicie a acestui brad puternic ce și-a întins rantiriile departe, perpetuînd tinerețea muncii, dorința de a învăța, aspirația către progres.

— „Să mai vii taică, dacă ți-a fost bine la noi". Așa mi-a spus tataia. Și aș vrea. O fi adevăr în versurile legendei, că la Șirnea: „...izvoarele doinesc, florile sînt cîntătoare / și cu vorbe chemătoare...". Poate așa se explică dorința de a te întoarce. Poate.

Lucia MANOLESCU

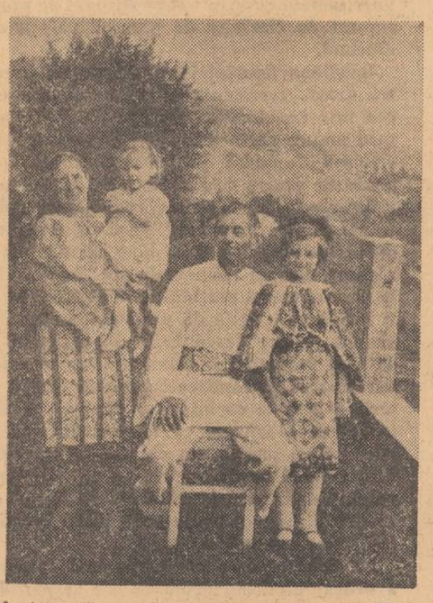

În fotografie: a doua și a patra generație. Maria Țeposu, fiica lui moș Benga, cu soțul ei și cele două nepoate, Marilena și Tatiana.

Emil Benga și cei doi fii ai lui: inginerul Emil Benga și elevul Florin Benga

„PENTRU A CONDUCE CU SUCCES CONSTRUCȚIA SOCIALISTĂ ȘI COMUNISTĂ TREBUIE SĂ ÎNVĂȚĂM CONTINUU"

Nicolae Ceaușescu

Articolul 21 din Constituție

Dreptul la învățătură

În cursul actualului an de învățămînt, în țara noastră populația școlară se cifrează la aproximativ patru milioane și jumătate. La care se adaugă un număr infinit mai mare de oameni, care, într-o formă sau alta, învață spre a-și ridica nivelul de cunoștințe, spre a-și îmbunătăți calificarea, spre a se pune la curent cu tot ceea ce a apărut nou în domeniul lor de activitate. Iată, poate, forma cea mai concisă și mai expresivă a următoarelor cuvinte înscrise în articolul 21 din Constituția noastră: „Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul la învățătură. Dreptul la învățătură este asigurat prin învățămîntul general obligatoriu, prin gratuitatea învățămîntului de toate gradele, precum și prin sistemul burselor de stat. Învățămîntul în Republica Socialistă România este învățămînt de stat".

beneficiat de internatele școlare (azi numărăm peste 226 000 de astfel de elevi), beneficiar al cantinei liceului (tot azi: peste 252 000 de elevi iau masa la astfel de cantine), pregătit temeinic de profesorii lui, s-a înscris fără nici o dificultate la facultatea dorită. Și iarăși, locatar al căminului (de data aceasta, al facultății, deopotrivă cu alți aproape 67 000 de studenți), și iarăși beneficiar al unei cantine (din nou, ca alți peste 61 000 de colegi din întreaga țară) — iată-l acum la capăt de drum, la capătul unui drum care-l duce exact în punctul de el dorit, prin unicul efort cu care a răsplătit el investiția de încredere în capacitatea lui, a statului pentru formarea sa cetățenească și profesională: prin învățătură. Ce e mai firesc decît năzuința acestui tînăr de a plăti muncind, un astfel de substanțial avans al încrederii acordate lui de colectivitate?

Cei mai mulți dintre membrii generației noastre mature am trăit zilnic, și în variate întruchipări, transformările structurale ce s-au produs în școala românească în anii socialismului; am cunoscut nemijlocit ce înseamnă ca niște oameni liberi și stăpîni pe soarta lor să transforme posibilitatea de a învăța, dintr-o arzătoare aspirație individuală, dintr-o „libertate", consemnată ca atare în legi ale orînduirii trecute, în însăși condiția vitală a dezvoltării personalității lor, în însăși condiția fundamentală a progresului întregii colectivități. În școli generale, în licee de cultură generală, în licee de specialitate, în școli profesionale, în învățămîntul superior și în încă multe alte variate forme ale învățămîntului, organizate de stat, sub îndrumarea înțeleaptă a partidului, o tînără generație își șlefuiește azi, cot la cot cu noi, adulții, inteligența, priceperea, măiestria pentru a desăvîrși destinele devenirii noastre socialiste.

CUM ÎNVĂȚĂM?

Oricît de precoce ar fi ei, Ionuț dintr-a-ntîia, ori Cristina, ori Irina dintr-a-doua, mărturisesc că nu mă încumet să-i... intervievez despre felul cum se resimte asupra lor aici, la Școala generală bucureșteană nr. 99, una din recentele prevederi ale învățămîntului nostru — înscrierea copiilor la școală la vîrsta de șase ani...

Din întreaga noastră populație școlară, ei, cei mai mici, viitoarea noastră generație tînără de peste două cincinale, sînt acum în număr de 172 000 în întreaga țară. Cînd știm cu cîtă grijă maternă le-au studiat diferitele instituții specializate de stat aptitudinile, structura psiho-fizică, cu ce consecventă atenție li s-a alcătuit un program didactic special adecvat vîrstei lor, manualele după care învață, îmi este imposibil să nu reflectez la consecvența cu care partidul nostru impulsionează continuu, și prin cele mai diferite mijloace, accelerarea nobilei noastre năzuințe de a atinge, cît mai grabnic și sub raport cultural, standardul de civilizație al celor mai înaintate țări din lume. Și dacă ne gîndim că, nici măcar cu douăzeci și cinci de ani în urmă, mărunței de felul celor pe care-i văd foind acum pe culoarele școlii, îngroșau numărul analfabeților — într-una din țările cu cea mai înaltă cifră de neștiutori de carte din Europa! Debutanți în școală, ca toți copiii de pe cuprinsul țării, sub semnul gratuității învățămîntului, absolviți de orice fel de taxe de școlarizare, primind gratuit manualele, copiii care au fost înscriși la această școală se bucură acum, pe lîngă prevederea generalizării începerii învățămîntului la vîrsta de 6 ani, și de unul din cele mai interesante experimente didactice din cîte se aplică în unitățile de învățămînt similare din țară: introducerea studiului unei limbi străine chiar din prima clasă: aici e vorba de engleză. O prefer, deci, ca interlocutoare, pe una dintre cele opt profesoare și profesori care predau limba engleză celor „mărunței"; Irina Iordăchescu. Las'că nici nu se putea „reprezentant" mai potrivit al celor mici, dacă avem în vedere că persoana cu catalog sub braț de astăzi nu e decît una și aceeași persoană cu... Irina, membră a celebrului echipaj Val-Vîrtej din palpitantele seriale ale Televiziunii... Dar asta e altă poveste, Irina e azi licențiată în filologie engleză și mamă a doi copii...

— ...Și sînt realmente copiii în stare să-și însușească o limbă străină la o vîrstă atît de fragedă?

— Perfect. Așa cum, la celelalte discipline, copiii vădesc însușiri excelente în a și le însuși tot astfel se petrec lucrurile și cu limba engleză. Aș zice chiar că cei mici o învață mai bine chiar decît cei de vîrste mai înaintate, pentru că, inerent, la vîrsta lor, însuși universul lor de gîndire e mai redus. Așa că mai ușor îi învățăm pe ei să și-l îmbogățească, gîndind de-a dreptul într-o limbă străină. E drept, folosim o metodologie cu totul specială pentru asta, ne bizuim mai ales pe mijloace audio-vizuale — am cam răgușit eu folosindu-mă de ele, — dar merită: să nu uităm că gradul de civilizație al unei țări se măsoară și prin limbile de circulație internațională pe care le cunoaște poporul său. Or, numai în această școală, avem 17 clase la ciclul întîi a cîte 38 elevi în medie fiecare și, din cîte cunosc, în întreaga Capitală, mai sînt vreo patru școli care aplică experimente similare — la alte limbi străine. Faceți singură socoteala cîți copii absolvind numai școala noastră, vor putea vorbi mai tîrziu o limbă străină la fel de fluent ca româna...

Și ce e mai interesant — adaugă tînăra profesoară — este faptul că, chiar alături, în grădinița preșcolară aflată tot pe strada noastră, alți profesori pregătesc, chiar pentru școala noastră, viitoare „cadre" de școlari care vor intra de acum la noi într-a-ntîia cu unele noțiuni destul de cuprinzătoare de limbă engleză. Știți, doar, că și în numeroase grădinițe din țară s-a introdus, de asemenea, învățămîntul cîte unei limbi străine...

Nu știam. Știam, numai că, pe întreg cuprinsul țării funcționează acum peste 10 000 de grădinițe pentru copii, cu aproximativ 430 000 de „cursanți", cifre ce vor spori substanțial în cuprinsul actualului cincinal, prin măsurile de dată recentă reflectînd grija tot mai diversificată a partidului și statului nostru pentru împlinirea celor mai nuanțate necesități social-culturale ale populației. Cîți părinți, despovărați astfel, pe întreg cuprinsul țării, de majorele probleme materiale și spirituale ce le incumbă formarea armonioasă a copiilor lor — de la vîrsta cînd mititeii lor abia încep să se țină pe picioare!

...— Cum vă ajută la învățătură laboratorul de unde ieșiți? — îi întreb pe Marina Stănescu și Bogdan Ghițescu, amîndoi deopotrivă elevi în clasa a XI-a a liceului „Gheorghe Șincai".

Incăperile pe care tocmai le părăsesc, sînt realmente, de-a dreptul formidabile chiar între modernele interioare didactice pe care le-am mai vizitat. Și al, realmente, ce vedea, în cele peste 15 500 de școli generale și licee de cultură generală cîte asigură, astăzi, în România socialistă, baza materială a învățămîntului elevilor înscriși la aceste forme de studiu! În peisajul acesta, presărat de nenumărate profiluri pestelate ale clădirilor școlare moderne, în sălile și laboratoarele cărora un întreg aparataj modern de specialitate întregește atmosfera optimistă a studiului tuturor copiilor de vîrstă școlară din țara noastră — români, ca și ai copiilor naționalităților conlocuitoare — (numai pentru învățămîntul în limba maghiară avem 2 290 de unități de învățămînt școlar și preșcolar)...

Imaginați-vă, deci, în cazul de față, un interior cu totul și cu totul... automatizat: o clasă, de fapt un amfiteatru cu băncile coborînd în trepte, pe fiecare bancă microfoane, în față un ecran cinematografic, o tablă... rulantă, mai încolo — cabine de sticlă cu căști, cu magnetofoane, o bibliotecă de benzi...

— E laboratorul nostru audio-vizual — zice Marina. Tocmai am avut lecție de limba germană aici. Mult mai ușor înveți dacă îți asculți vocea pe bandă, dacă încerci să repeți cuvintele exact după pronunția profesorului. Ca să nu vă mai spun că atunci cînd am avut lecția despre Münchhausen, parcă mai ușor mi-a venit să reținem cum se zice cuvîntul „prăpastie" pe nemțește, cînd l-am văzut pe baron sărind prăpastia pe ecran...

— Dar lecția despre Titu Maiorescu ți-o amintești? — intervine Bogdan. Parcă și acum am înaintea ochilor clasificarea operei sale după schema proiectată de tovarășul profesor...

— Laboratorul acesta este, dacă vreți, o formă superioară de organizare științifică a muncii în procesul de învățămînt — intervine profesoara Felicia Haica, director adjunct al liceului și „sufletul" — în sensul cel mai propriu al cuvîntului — al acestui laborator înființat aici, acum vreo doi ani. Vedeți, eu predau matematica. Mi-am tot pus problema cu un timp în urmă cum să fac ca lecțiile mele să depășească canoanele obișnuite și să fie mai bine reținute de elevi. Am studiat fel de fel de literatură de specialitate, și, treptat, cu sprijinul organelor superioare, am organizat acest laborator, constatînd că se poate preda aici o diversitate de materii, cu rezultate incomparabil mai eficiente decît prin folosirea obișnuitelor materiale didactice. Una e, bunăoară, să le explici copiilor formarea în spațiu a corpurilor geometrice prin scheme desenate pe tablă și alta e să le arăți — iată, la aparatul acesta, cum o linie capătă formă de trunchi de con prin rotire... Am avut recent și un simpozion cu tema „Mijloace tehnice audio-vizuale în învățămînt", unde cred că s-a demonstrat destul de elocvent ce aplicabilitate largă poate dobîndi la noi această tehnică larg răspîndită pe plan mondial — nu numai în predarea limbilor, dar și în geografie, desen, în istorie... După mulți specialiști în învățămînt pe plan mondial așa se și concepe învățămîntul viitorului...

Cunoaștem, cu toții, prevederile noii legi a învățămîntului care a întrunit adeziunea întregului nostru popor prin prevederile sale privind formarea complexă, în spiritul modern, specific epocii pe care o trăim, a tinerei noastre generații. Cum se reflectă ea în conștiința tinerilor din fața mea, care peste un an vor dobîndi primul certificat însemnat al atîtor ani de învățătură — diploma de bacalaureat?

— Pentru ce carieră vă pregătiți? — îi întreb, de aceea.

— Pentru una tehnică — răspund cei doi, aproape într-un glas.

— Atunci înseamnă, nu, că preferați materiile cu specific tehnic?...

— Nu — ripostează Marina. Pe toate, deopotrivă. Pentru că a fi un om al tehnicii nu înseamnă să fii unilateral. Eu gîndesc așa: întîi trebuie să cunoști foarte bine limbile străine. Altfel, cum poți studia ca lumea o literatură de specialitate? Pe urmă, trebuie să muncești zdravăn în atelierul practic al școlii: știți că învățăm să prelucrăm metalul, vom avea și un atelier radio-tehnic. Am cunoscut eu un inginer printre prietenii noștri care habar nu avea cum lucrează la strung un simplu muncitor...

Evident, este meritul profesorilor de la „Șincai" de a fi educat, la niște tineri de nici șaisprezece ani, o gîndire atît de frumos armonizată, atît de favorabilă pentru desăvîrșirea personalității omului care va continua, mîine construcția noastră socialistă. Dar dialogul cu cei doi nu face decît să particularizeze felul în care cele peste 175 000 de cadre didactice, cîte muncesc, azi, în școlile și liceele noastre de cultură generală, și-au însușit generoasele prevederi ale legii învățămîntului cu privire la generația încredințată lor spre formare și educare. A îmbina, armonios, și la un înalt nivel, cele mai moderne cunoștințe teoretice, cu munca practică, de atelier, a pregăti, așadar, un tînăr oricînd apt să facă față cerințelor dezvoltării noastre social-economice — iată sensul superior al acestei legi, însușit cu abnegație și devotament de profesorii și învățătorii noștri și răsădit cu nețărmurită dragoste în conștiința milioanelor de elevi dați lor în grijă!

DE CE ÎNVĂȚĂM?

Peste cîteva săptămîni Marin Coman va fi unul din reprezentanții primei promoții de absolvenți ai unuia dintre cele 226 licee de specialitate, înființate, după cum se știe, pentru prima oară în cincinalul precedent în România: al liceului industrial energetic din București. Alături de învățămîntul de tip profesional care a pregătit pentru economia noastră, în cincinalul ce l-am încheiat 517 000 de muncitori și tehnicieni, tînărul meu interlocutor va fi, așadar, pentru cincinalul pe care-l începem, unul dintre primii noștri cetățeni formați special pentru a reprezenta, în România de azi, prototipul muncitorului în condițiile civilizației noastre socialiste: muncitorul de înaltă calificare, care, în vara aceasta chiar, va rotunji cifra primilor 35 000 absolvenți ai liceelor noastre de specialitate.

— Dv. puneți accentul pe cuvîntul „înaltă" — spune tînărul. Eu zic să fiu un pic mai modest: abia peste doi-trei ani voi putea atinge calificativul pe care mi-l atribuiți de pe acum. Fiindcă în meseria asta, a noastră, practica contează în primul rînd, ca să se asocieze cum se cuvine cunoștințelor teoretice de care capul mi-e plin.

— Ce veți putea lucra imediat după absolvire?

— Voi putea lucra în rețele electrice ca un muncitor de categoria a V-a; într-o centrală voi putea conlucra cu muncitorul de acolo; într-o întreprindere voi putea face parte din corpul „energeticului șef"; ba pe un șantier voi putea lucra cel mai formidabil, la lucrările subtile, de montaj...

— ...Și atunci, de ce vă feriți de calificativul folosit adineauri?

— Uitați de ce: eu cînd fac o treabă, vreau s-o fac cum se cuvine. Să nu credeți, că, la început, mi-am ales meseria asta așa, fiindcă am fost predestinat pentru ea. Abia în procesul învățăturii m-am cristalizat, am văzut care-i rostul meu pe lumea asta. Să spună alții orice ar vrea, dar să știți că tare mult influențează asupra formării unui om, un alt om. Pe mine m-a format un muncitor cînd făceam practică la termocentrala Grozăvești. Nu în sensul dădacelii — să nu vă gîndiți la asta, dar el — era un om foarte capabil, foarte prețuit de ceilalți — el m-a făcut să gîndesc așa. Și m-a stimulat: aș dori grozav să pot găsi mijloacele ca să pot da și mai mult orînduirii noastre decît a făcut-o el...

În ce-l privește, Marin Coman este doar unul dintre cei 118 600 de elevi cîți învață, azi, în liceele noastre de specialitate. Dar luați la un loc, în liceele industriale, liceele economice, pedagogice, de artă, în diferite școli profesionale, în școlile de artă, prin ucenicia la locul de muncă și prin încă alte forme de învățămînt asemănătoare învață aproximativ un milion de elevi! Un milion de tineri, al căror orizont profesional se prefigurează astfel; în raport cu cerințele tuturor ramurilor economiei naționale: parte din ei se pregătesc pentru 1 000 de meserii și fracțiuni de meserii prin cursurile de calificare; o altă parte — pentru 229 de meserii cu un grad mai mare de complexitate, prin rețeaua școlilor profesionale; o a treia parte — pentru 57 de meserii date de ucenicia la locul de muncă, alături de meseriile incluse în școala profesională; în sfîrșit, o a patra parte sînt viitorii profesioniști ai celor 93 de meserii, de o structură mai complexă, pregătite prin liceele de specialitate.

Un milion de destine tinerești care vor întregi numărul elevilor din învățămîntul de cultură generală! Cifra e extraordinară, dar tot atît de extraordinare sînt și măsurile luate de partidul și statul nostru pentru a asigura condițiile favorabile pentru evoluția acestor destine: în cincinalul pe care l-am încheiat, statul a cheltuit numai pentru bursele nenumăraților elevi ai învățămîntului de tip profesional 3 263 200 000 lei, iar pentru manuale 40 701 000 lei. În aceeași perioadă, acelorași elevi le-au fost puse la dispoziție 1 500 noi săli de clasă, 35 000 mp de ateliere școlare, peste 43 000 locuri în cămine, peste 41 000 locuri în cantine...

E de mirare că, față de astfel de generoase condiții de trai și învățătură, cea mai fermă dorință a unui tînăr cum e interlocutorul meu, este să pășească în viață, depășind, în putere creatoare, pe cei mai buni dintre muncitorii noștri actuali?

— De ce ați preferat să fiți student la „secția mecanică agricolă" a Politehnicii? — îl întreb pe alt viitor absolvent, pe Stelian Pîrcălabu, din anul V.

— Cum: „de ce"? Păi nu-i mecanizarea agriculturii la ordinea zilei? — îmi replică, rizînd, tînărul. Las' că am și eu un motiv de ordin personal: sînt de pe lîngă Titu, și tot pe lîngă Titu am vrut să mă întorc: adică la țară. De aceea, n-am avut nici o ezitare cînd mi-am ales specialitatea de la Politehnică. Acum am și noroc: știați că pe lîngă Titu se construiește acum unul din cele mai mari combinate avicole din țară, cu o producție de 20 000 tone carne de pasăre anual? Mi se potrivește. Că iată cum se intitulează și teza mea de licență: „Tehnologia mecanizării lucrărilor în adăposturi de creștere a păsărilor pentru ouă"... — E datoria mea să muncesc cum se cuvine pentru a mă plăti cumva de grija tuturor față de împlinirea dorințelor mele...

Într-un anumit sens, viitorul inginer cu care vorbesc este rezultatul tipic al condițiilor prin care statul nostru garantează, în România socialistă, învățătura în învățămîntul superior. Intern al liceului pe care l-a absolvit — unul dintre zecile de mii de elevi care au

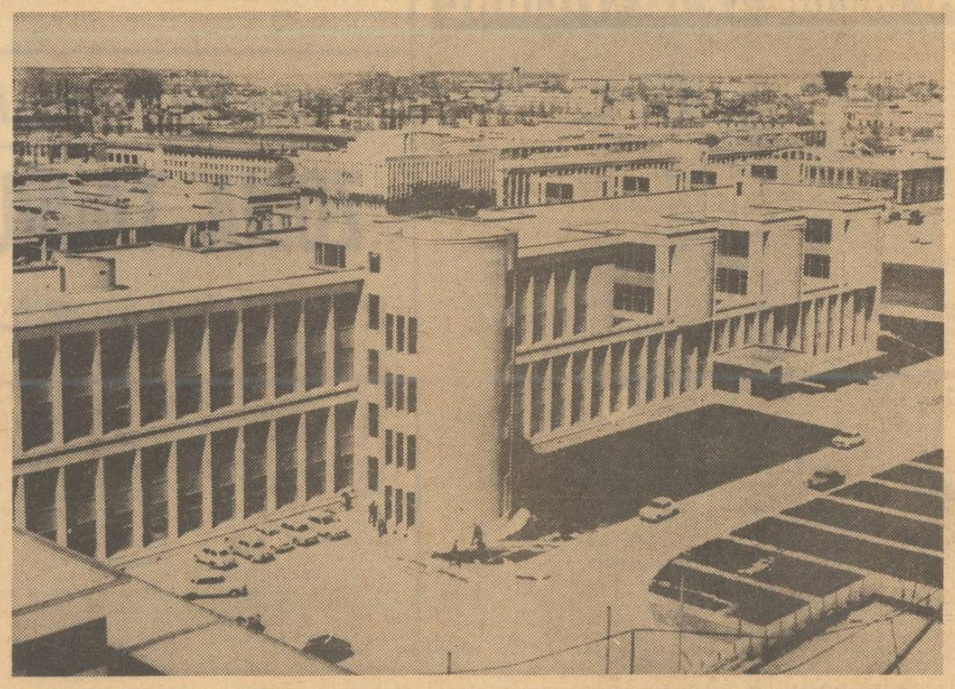

Una dintre impresionantele întruchipări ale grijii statului nostru față de învățătura studenților: noua clădire a Institutului politehnic din București

CE ÎNSEAMNĂ A ÎNVĂȚA ÎN PERSPECTIVA DEZVOLTĂRII NOASTRE SOCIALE?

Recapitulez, cu profesoara Maria Stănescu, președintele Uniunii sindicatelor din învățămînt, cultură, presă și poligrafie, cîteva din sensurile faptelor consemnate mai sus.

— Că cifrele impresionante ale învățămîntului nostru actual sînt o rezultantă a dezvoltării planificate a economiei socialiste, tot mai impetuoasă de la un cincinal la celălalt, este un adevăr prea bine știut pentru a vi-l repeta încă o dată — îmi spune ea. Iar „foamea" de cadre bine pregătite pentru economia noastră este, implicit și garanția cea mai temeinică a dreptului nostru constituțional la învățătură.

Dacă vă interesează, iată această afirmație și în cîteva cifre, ce ar putea constitui și o schemă succintă a dinamicii extraordinare a învățămîntului nostru: **în 1938 aveam circa 1 500 de grădinițe; azi — peste 10 000; în 1938 erau înscriși în școlile de cultură generală circa 1 600 000 copii; azi, cum știți, avem 3 milioane și jumătate elevi; în 1938, învățămîntul profesional număra 39 250 elevi; azi — prin toate formele de învățămînt — de specialitate, de tip profesional etc. se pregătesc un milion de tineri; în 1938 aveam circa 26 500 de studenți; azi — 150 000...**

— ...Și prin ce ați defini pentru învățămînt, cincinalul pe care-l începem acum?

— Ca una care am trăit etapele dezvoltării învățămîntului socialist, cincinalul în care am pășit acum este, și din punct de vedere al învățămîntului, un cincinal al calității. Cincinalele precedente au fost — cum să vă spun? — anii pregătitori pentru a putea forma un om al muncii apt să recepționeze, intensiv, și pe toate căile, fenomenul cultural. Călătoream, deunăzi, cu tramvaiul și mi-a căzut sub ochi un anunț: nu știu care uzină angaja pentru meseria de lăcătuș, tineri **numai** cu școala generală de opt ani încheiată... Evident, asta-i o digresiune, un amănunt care particularizează, însă, fenomenul. Gîndiți-vă la învățămîntul care începe la vîrsta de șase ani, gîndiți-vă că pînă în 1973 va trebui generalizat, în toate școlile noastre, învățămîntul general obligatoriu de zece ani, iar la finele acestui an chiar, vom avea prima promoție de elevi care au absolvit școala generală de zece ani: vreo 45 000 de tineri! Vă dați seama ce important este faptul că în viitorul apropiat vor fi absolvit 10 clase? Vă dați seama de gradul de cultură al omului muncii de mîine care va avea un minim de cunoștințe obținut în zece ani de școală? Gîndiți-vă, apoi, la politehnicile noastre cu secțiile lor unde se studiază profesii dintre cele mai avansate pe plan mondial, și la facultățile de construcții, care numără cei mai mulți dintre studenții noștri: 54 000. Și, mai cu seamă, gîndiți-vă la sensurile binefăcătoare ale recentei legi cu privire la perfecționarea pregătirii profesionale a salariaților din unitățile socialiste de stat. Știați că sîntem prima țară din lume în care un popor întreg își exprimă, printr-o lege, voința sa de a se perfecționa continuu, învățînd? Crearea unui sistem național de învățămînt pe care-l preconizează această lege e poate cel mai puternic argument în favoarea afirmației mele despre cincinalul acesta, văzut ca cincinal al calității învățămîntului. Pentru că, dincolo de toate cifrele pe care le-am discutat pînă acum, legea pentru perfecționarea salariaților din toate unitățile socialiste consfințește una dintre cele mai înălțătoare dintre realitățile noastre social-culturale: în România contemporană, toată lumea învață! Realizați efectele binefăcătoare, de-a dreptul revoluționare pentru progresul nostru vertiginos al uriașei energii creatoare ce va fi pusă astfel în mișcare prin inteligență, șlefuită prin învățătură, din însăși eforturile unui întreg popor?

...Ce aș mai putea adăuga după ultimele cuvinte ale interlocutoarei mele, despre dreptul nostru constituțional la învățătură, prin garanțiile pe care i le asigură partidul și statul nostru, astăzi?

Graziela VÂNTU

SPIRALE

POEZIA SOLEMNITĂȚILOR (II)

de Eugen BARBU

Făcînd un *panoramic* al revistelor noastre de cultură, al revistelor literare constatam prezența masivă în aceste zile a poeziei patriotice și de partid și încercam să alcătuim o mică antologie a celor mai pregnante reușite. Iată în „Astra" un frumos poem al lui Nicolae Cabel intitulat „Virsta fiilor" : *„Aceasta dar e datoria noastră / ne-am scos încălțările / ne-am scuturat seara pilpiitoare / la tîmplă / zorii se reazemă familiar pe / felia groasă de pîine / și jos în grădină / scaunul bunicului se îmbracă / în vine albastre de piatră / Sculpește umbra unui domnitor / ivindu-se aici între Carpați / pe colțurile lunii stau bătrînii / cu steag de lup, sortindu-ne bărbați / Porunca lor cu aripi nevăzute / ne fumegă în brațe maiestos / din temeliile suave ale ninsorii / bărbații ne-nconjură ca într-un rit frumos / Un semn de veghe și de țară bună / un riu cu trupul înghețat și demn / un munte și o pasăre măiastră / un cîntec nou înmugurit în lemn / Aceasta ne e virsta cea adevărată / cu trupuri iubind apa / cu trupuri împrejmuite cu sbor / Priviți cum purtăm fiecare o bucată de țară / lîngă tăietura aspră a ochilor / o bucată sfîntă de țară / pe drumul definitiv al adevărului"*. Cele cîteva stîngăcii și forțări ale versului, cum ar fi *ne-am scuturat seara pilpiitoare în tîmplă* sau *trupurile împrejmuite cu sbor*, nu alterează frumusețea globală a poemului.

În aceiași revistă, poetul Nicolae Tăutu publică un excelent ciclu intitulat „Meșterul Manole". Iată „Coloana" : *„Prin tine noi străbăteam coloana infinită / și laurii pe frunte cu mîna ta ne-ai pus / pe front bătuse ora, voința ta țîșnită / simțeam cum se-mplinește în noi fără apus / Și creșteam în coloană spirală / cu spirală / zărind în depărtare, de aproape, tot ce-i nou / din simfonia țării mă simt doar o vocală / dar îmi ascult în tine nestinsul meu ecou"* sau acest poem scurt dar foarte pregnant : (Roșu) *„Un larg estuar de vise ne-ai zugrăvit în luptă / dintre culori doar roșul putea să le cuprindă / am pus în el și singe, din carnea noastră ruptă / în inimile noastre priveai ca într-o oglindă / E chipul tău răsfrînt în noi, în fiecare / ostași bătrîni spun unii, iar alții „tinerețe" / înnobilate însă de calda ta vibrare / sînt inimile noastre oglinzi de frumusețe"*. Aceste poezii constituiesc un înalt fagure dintr-un volum intitulat „Balada comunistului fără nume", recent apărut.

Tot revista „Astra" care a alcătuit după cum se vede un număr superior pe luna aprilie, publică poezia „Istorie" de George Boitor, pe care o citîm cu mare plăcere : *„Istoria e legată de băieții de școală / Domnitorii pentru ei s-au născut și-au trăit / Poate de-aceea n-am plîns într-a patra / Cînd Ștefan cel Mare-a murit / Apoi a mai murit în clasa a șasea / Dar eu știam că nu putea să moară / Copiii aveau nevoie de el să-l învețe /Cred că-l iubea și doamna profesoară /... Istoria e legată de băieții de școală / Ei îl învață și-l apără pe fiecare erou / De-aceea Ștefan și Mircea și Tudor / Nu au murit închiși într-un cavou"*. În maniera Sorescu, acest poem plin de o dulce ironie și o candoare făcută place nedisimulat tocmai pentru prospețimea lui, pentru unghiul de vedere inedit pe care-l ia poetul.

Vladimir Udrescu în „Temelie de dor" produce un poem plin de frumusețe nobilă, din care spicuim *„Să lăudăm temeliile, cît ne cuprind / / Dulcile cuvinte de țară / În tihna lor de piatră ne-nceputâ /Dorm în față, zvîcnind în coji, ciorchini / De aripi asemeni unei dîre de corăbie / Încă netrase pe o pînză moale de mare / Și călcată de rugini stelare"*... Iată acum și poemul lui Apathy Geza din aceiași revistă excelentă, și el de o frumoasă ținută (În inimile noastre, patria) : *„Al lacrimii pierdut paradis / al lacrimii recucerit paradis / al zimbetului pierdut paradis / patria mea / în inimile noastre te-nalți cu o aprinsă stea"*.

Revista ieșană „Cronica" înlesnește lui Emil Nicolae apariția unui frumos poem : 50 de sărbători : *„Aprinsă flacără în sine / alcool de suflete arzînd / iluminări subțiri de steme / sub geamul fiecărui gînd / ascultă șirul de semințe / în aer risipit azur / prin care trecem și ni-e ora / cu trecerea un gest mai pur / cuvintele urmează legea / ofrandelor crescute-n grai / întipărind pe carta noastră / adînci melancolii de mai"*.

Revista „Săptămîna", de cîteva numere, alcătuiește și ea o antologie de poezie patriotică și de partid. Între multele poezii publicate se desprind cele semnate de Traian Iancu, Dan Mutașcu, Adrian Beldeanu, Ion Lotreanu, George Dan, Bazil Gruia, Frantz Johannes Bulhardt, Nicolae Dumbravă, Emil Manu, Ovidiu Genaru și Titus Andronic. Citîm frumoase stanțe din Traian Iancu : *„E primăvară-naltă / Surisuri, feerii / în Mai, mi-aduc grădina de floare lîngă mine / Iubirea mea părtașe eternei armonii / Suavă isbucnește, partid iubit spre tine / Ca dintr-o groapă oarbă, spre ceruri de lăstare / Eterna rădăcină din neamul românesc / Tulpina ta-e-naltă, coroana ta e-un soare / Stejar al biruinței și vis care-l trăiesc"*.

Lîngă aceste versuri cotrușiene se remarcă cadențele blagiene ale lui Dan Mutașcu *„Țară spuneau și cei ce-au murit pe roată / și s-au mărturisit văzduhului și mărturia lor era adevărată / Țară spuneau oierii cu mersul de ploi / crincenii părinți purpurii ai fiecăruia dintre noi / prin fluerele picioarelor zdrobite li se revărsau păpădii / și-o măduvă fierbinte, purtînd latinesc nume de zi / erau dîjmuiți de soare și de stele, de sărut / trebuia să-i doară Dunărea și Dunărea i-a durut / și munții trebuiau să-i doară și isvoarele / cuvintele, semințele, lupii și căprioarele / și toate i-au durut și toate i-au înălțat / cetățile, baladele și varul bisericilor ,cel învățat / Țară spun orașele crescînd miraculos, ca-n somn / Țară spune cina căci lingurile sînt oase de domn..."*.

De aceiași factură mi se par strofele lui Adrian Beldeanu din care citez : *„Legendele-și lutesc aici urciorul / un templu din milenii, un supratimp / Sînt fiul Marelui Pelasg, iar dorul / cîmpiilor de grîu mă poartă-n timp / O, dincolo de azi, viscolitorul / între furtuni, războinic mă-nghimp / adun iubiri și piine, visătorul / acelui megalitic anotimp / cu vinul la isvoare și cu dorul"*.

Frumoase accente realizează și George Dan în „Mater nostra" : *„Pavăza lui Decebal, rotundă / pe după brațu-i încordat / asemeni brațului Carpaților / cu celălalt braț săltîndu-și / încovoiata sabie a Istrului / să-și apere Dacia liberă" /.*

Nicolae Dumbravă mi se pare de asemenea excelent în *Strofele* sale la *pămîntul țării* : *„Pămîntul nostru în care ciopote bat / e strigătul soarelui îndelung așteptat / Codrul lui înfrunzit, desfrunzit / (pe care e sufletul meu răstignit) / vine din cețuri albastre, din cuget, din mit / beat de foșnet de zare, de setea de a fi / Pămîntul nostru are stemă de zi"*.

Odată demonstrația făcută asupra viabilității acestui gen de poezie angajată, plină de ecou patriotic, credem că nu mai e nevoie de a recomanda celor ce o produc să nu aștepte într-adevăr numai ocaziile solemne. Patria trebuie iubită în fiecare ceas.

MOMENTUL LITERAR ACTUAL

Văzut de prozatorul

Al. IVASIUC

Secretar al Uniunii Scriitorilor

Dumneavoastră, stimate Alexandru Ivasiuc, scrieți literatură dar sînteți în același timp și un pasionat al meditațiilor asupra literaturii. Intrebarea ce vreau să v-o pun se adresează acestei din urmă preocupări : cum definiți momentul literar actual ?

— Cred că ceea ce este interesant în momentul literar actual sînt, alături de realizările propriu-zise, tendințele spre o mai mare directețe, care se observă în proză, în poezie și chiar în teatru, spre ieșire din difuzlune — care a putut fi importantă la un moment dat cînd s-a revalorificat importanța estetică a actului scrierii dar care acum mi se pare o fază depășită — o mai mare preocupare pentru substanța operei, mai ales în ceea ce privește proza și teatrul. Cînd mă gîndesc la proză, am în vedere, cu deosebire, relațiile sociale, acestea sînt exprimate nu numai de subiectul romanului ci, în primul rînd, de punerea în evidență a esenței umane care constituie întotdeauna o esență de relație.

— Desigur, aceste tendințe sînt condiționate de climatul nou, favorabil afirmării depline a tuturor talentelor artistice...

— În spiritul în care se discută toate problemele în momentul de față, legat și de sărbătorirea semicentenarului Partidului Comunist Român, pot spune cu franchețe că dacă climatul literar, în ceea ce privește situația generală, posibilitățile de discuție, de abordare publică a problemelor esențiale, este foarte bun, în sensul că literatura beneficiază de atmosfera generală politică a țării, nu cred că atmosfera din interiorul comunității scriitorești este la nivelul posibilităților de realizare a unor discuții esențiale. Cred că critica continuă să fie, prin majoritatea reprezentanților săi, foarte legată de problemele de tehnică literară și mai puțin de cele de substanță. În sensul acesta, critica nu numai că nu a determinat orientări ale prozei și ale literaturii în genere, dar a fost depășită de dezvoltarea prozei, a literaturii în genere. Mai cred, de asemenea, că există fenomene negative și în ceea ce privește sinceritatea, curajul — și nu este vorba, de data aceasta, de vechea noțiune de curaj așa cum îl știam noi, curajul de a-ți spune deschis niște opinii sau de a critica niște lucruri care privesc societatea în genere, pentru că în momentul de față nu mai ai nevoie de curaj, ci ești încurajat în acest sens, ci de **curajul de opinie**, în funcție de diferitele grupări, grupe de presiune din interiorul comunității literare. Cred că în climatul literar mai este loc încă pentru multe asanări. A face un elogiu neprecupețit breslei, din spirit de colegialitate, înseamnă, de fapt, a nu da dovadă de spirit de colegialitate.

— Datorită politicii înțelepte a Partidului Comunist Român, unele concepte marxiste din domeniul teoriei literare, amenințate să-și piardă conținutul real, să devină simple dogme, și-au precizat, și-au îmbogățit și și-au nuanțat conținutul. Mă adresez, de astă dată, teoreticianului : care credeți că sînt principalele mutații intervenite pe acest tărîm ca urmare a ideilor preconizate de Congresele al IX-lea și al X-lea ale partidului ?

— Neîndoios că schemele la care vă referiți au existat și ele nu au avut o funcție de promovare, încurajare, stimulare a creației literare ; ele au îngustat posibilitățile de creație, dar, mai ales, au făcut să se uite adesea că literatura nu este ilustrare, ci **creație** propriu-zisă, că ea nu pornește de la concept, ci de la o întrebare formulată în legătură cu lumea. Bineînțeles, această întrebare poate să fie făcută de pe o poziție sau alta. Aici intervine elementul de judecată socială marxistă. Dar în nici un caz răspunsurile nu vin de-a dreptul confecționate, aceasta cu atît mai mult cu cît marxismul este o doctrină vie, străină fundamental concepțiilor schematice, dogmelor.

Cred însă, că mai sînt necesare o seamă de precizări ale unor noțiuni. Ar fi bine să existe o participare cît mai vie pentru clarificarea acestor lucruri din partea criticilor, a tuturor oamenilor care se ocupă cu meditații asupra artei, cu practica artei și a literaturii.

Nu cred că există undeva în lume formulat un îndreptar marxist în materie de estetică. De altfel, consider că nici nu este bine să fie așa. Marxismul este o metodă de gîndire care se aplică în toate domeniile, dar nu se constituie în corpuri aparte pentru fiecare dintre aceste domenii. Nu există un **corp de percepte** estetice marxiste ci o atitudine marxistă față de artă. Atitudinea marxistă față de artă judecă opera nu numai în intenționalitatea și în mecanismul ei de creație, în **voința ei de creație**, ca să folosesc noțiunea fundamentală descoperită de Theodor Lips, ci se ocupă, în special, de finalitatea artei considerînd că opera cuprinde nu numai obiectul propriu-zis ci își include și toate constituențele asupra cărora acționează.

Este o concepție mult mai largă și mai dinamică despre o operă care consună perfect cu întregul mod de gîndire modernă, care accentuează tocmai raporturile, relațiile și interdependențele dintre lucruri constituind structuri.

A doua atitudine marxistă în ceea ce privește arta este marcată de conceptul de **umanism**. Acesta nu este un concept abstract și nu se referă numai la discuții despre om, sau despre importanța omului, reprezintă nu numai credința în victoria omului — ceea ce se aseamănă și cu celebra afirmație a lui Faulkner la primirea premiului Nobel — ci este vorba de un șir întreg de concepte filozofice care privesc realitatea ca o realitate umană.

O a treia atitudine marxistă, aș zice eu, este preocuparea față de esențe, o concepție dinamică despre lume. Dar toate aceste lucruri reprezintă puncte de pornire ; ele nu sînt în nici un caz rețete, înlocuitori ai talentului, ai capacității de creație. Ele pregătesc într-un anumit fel spiritul, intenționalitatea artistică.

Să nu uităm însă că estetica este totuși o știință particulară, tinzînd să iasă din sfera filozofiei și să intre în cadrul științelor particulare, așa cum s-au eliberat încetul cu încetul, de filozofie toate celelalte științe. Ea se îmbibă de un anumit spirit, de o atitudine, dar nu are un raport de subordonare, ancilar cu nici o doctrină filozofică. Cu atît mai puțin ea nu poate să aibă astfel de raporturi cu o metodă care-și refuză ancilaritatea.

În sfîrșit, aceste relații depind foarte mult de modul cum concepem marxismul. Marxismul a avut și are numeroase interpretări ; de la început nimeni nu l-a considerat, în afară de dogmatici, ca un lucru desăvîrșit, finit. Mi se pare că o interpretare modernă a marxismului accentuează un lucru care constituie implicit însuși nucleul marxismului, și anume marxismul ca doctrină, a **praxis-ului**, noțiune și sublinlere care aparține marelui estetician italian marxist Antonio Gramsci. Dacă îl privim în această lumină, atunci posibilitățile de aplicabilitate în estetică sînt nelimitate. Este vorba de praxis-ul social, de praxis-ul istoric și arta face parte din acest fenomen. Toate aceste lucruri se referă la raporturile artistului practician ; există însă și interpretarea artei ca fenomen social, necesară teoreticianului, criticului. Dar aceasta depășește sfera întrebării puse de dumneavoastră.

— De curînd au fost atribuite premiile Uniunii Scriitorilor. Considerați că palmaresul acestor premii reprezintă momentul literar actual ?

— În această privință pot vorbi de pe pozițiile unei neutralități absolute. N-am fost nici în juriu, nici candidat. Fiind total liber de acest lucru îmi spun părerea ca un simplu iubitor de literatură. Există, de fapt, o loterie a premiilor, nu toate premiile mi se par absolut justificate. Cele mai multe dintre ele m-au satisfăcut. De aceea cred că în ansamblu alegerea este bună. În primul rînd, mă bucur că a fost premiată cartea lui Nicolae Manolescu, „Contradicția lui Maiorescu", care îmbină o suplețe modernă de gîndire cu încercarea de a ridica la generalitate un caz particular din istoria literară. Marele merit al său este de a face vie și contemporană o problematică aparținînd secolului al XIX-lea. Mă bucur în mod deosebit că a luat premiu tînărul scriitor Romulus Guga, că a fost premiată cartea lui Radu Petrescu, mai ales fiindcă atît Guga cît și Radu Petrescu nu sînt amestecați în bucătăria noastră literară, sînt niște oameni retrași : unul locuiește la Tîrgu Mureș iar celălalt este unul dintre oamenii cei mai timizi pe care i-am cunoscut în ultima vreme. Victoria lor reprezintă victoria unui principiu moral.

Mă bucur și pentru Ana Blandiana și pentru Astalos, pentru majoritatea celor premiați. Există, însă, o mică situație specială ; anul 1970 a fost un an excepțional în ceea ce privește critica, eseul. Aș opina să se instituie un premiu pentru eseu pe lîngă premiile pentru critică și istorie literară. Aceasta, pentru a se evita o situație puțin ridicolă de a premia o carte ieșită din comun cum este „Spiritul și litera" de Al. Paleologu cu premiul pentru „debut". Este, în adevăr, un volum de debut dar Paleologu era cunoscut de foarte multă vreme ; vine ca și cum ai considera că Vinea a debutat abia cu apariția volumului de versuri. Situația este la jumătatea drumului dintre nostimadă și o ușoară jignire. Cartea lui Paleologu nu este mai slabă decît celelalte cărți premiate cum sînt cartea uui Manolescu și aceea a lui S. Damian. Desigur au existat și cărți bune care au fost lăsate în afară ; aș menționa în mod special volumele de versuri ale lui Mircea Ivănescu. Au mai fost și altele. Dar cred că în ultimă instanță acest lucru trebuie să ne bucure. E bine că avem atîtea premii cîte cărți de valoare au fost. Ce ne-am fi făcut dacă am fi avut mai multe premii ?

Boris BUZILĂ

ECOURI

„CASA DE SUB ARBORI", viitorul film al lui René Clement întrunește sub generic numele actorilor : Faye Dunaway, Frank Langella, Karen Blangueron, Barbara Parkins, Patrick Vincent, Raymond Jérome și Michèle Lourie.

RECENT, Terence Young a început turnările filmului „Soare roșu" în care apar Alain Delon, Ursula Andress, Toshiro Mifume și Charles Bronson.

„SOPIRLA MEXICANĂ" este filmul la care lucrează în prezent Henri-Noël Dupuy avînd ca interpreți pe Fernando Hernando Muni, Chabela Soto, Philippe Nicaud.

CATHERINE DENEUVE și Orson Welles vor fi parteneri în noul film al lui Claude Chabrol „Decada prodigioasă".

JAQUES DERAY va pune în scenă filmul „Un pic de soare în apă rece" după romanul lui Françoise Sagan. În rolul principal : Claudine Auger.

„KILL", viitorul film al romancierului și cineastului Romain Gary, este axat pe o temă de mare actualitate în occident : lupta împotriva traficanților de stupefiante.

Rolul principal feminin din „Kill" a fost încredințat actriței Jean Seberg.

PENTRU viitorul său film „Cobra", Yves Boisset a încredințat rolul principal feminin lui Senta Berger. Pe generic mai figurează numele actorilor Jean Yanne și Daniel Ivernel.

Mai există enigme?

UN EPISOD NECUNOSCUT
PRIVITOR LA PODUL LUI TRAIAN

de prof. univ. doctor docent Dumitru TUDOR

Arheologii sirieni cred astăzi că marele arhitect Apollodor din Damasc fusese un arab grecizat ce purtase în copilărie numele de Abul Dur Dimașqui. Trecut prin școlile grecești din Damasc el plecase apoi la Roma, unde avusese norocul să fie remarcat de către împăratul Traian pentru variatele sale cunoștințe din domeniul științelor tehnice. Ajunsese repede arhitect oficial al imperiului și un favorit al palatului, acolo unde se înghesuiau destui pretendenți care voiau să cîștige încrederea unui împărat războinic și iubitor de construcții. Atenția ce-i arată Traian sirianului a stîrnit multe invidii. Între cei ce-l urau pe Apollodor era și Publius Aelius Hadrianus, rudă îndepărtată a împăratului, căsătorit cu Sabina, o nepoată a acestuia, și ocrotit de către împărăteasa Plotina. El avea să devie viitorul împărat, după moartea lui Traian.

Hadrian, succesorul cuceritorului Daciei, a fost una dintre cele mai curioase personalități ale imperiului roman. Mare admirator al artei și literaturii grecești, scria versuri și proză în elină și latină. Istoricul Dio Cassius ne spune că Hadrian avea o **„ambiție nestabilă"** și de aceea se ocupa cu fel de fel de studii, chiar cu unele mai frivole ; el sculpta și picta și se îngîmfa că nu există nici un fel de artă practicată în timp de pace sau de război pe care să nu o cunoască. Invidia sa devenea teribilă față de oamenii care excelau în diferite domenii ale științei și artei. Lipsa sa de echilibru îl făcea violent, îngîmfat, ironic, răzbunător și crud împotriva celor ce căutau a-l contrazice. Spartianus, biograful său, ne spune că la un cenaclu literar unde Hadrian se înconjura de filozofi și oameni de mare cultură, împăratul a criticat pe poetul Favorinus, care tăcuse chitic. În drum spre casă amicii poetului i-au reproșat că a cedat prea ușor criticii pătimașe a împăratului, la care poetul le-a răspuns : „Nu mă veți convinge de loc, dragi prieteni, că cel ce comandă treizeci de legiuni nu ar fi cel mai mare savant din univers". Se spune că Hadrian „era așa de invidios încît el invidia nu numai pe cei vii ci și pe cei morți".

O ironie scump plătită

Dușmănia dintre Apollodor și Hadrian a început încă din timpul vieții lui Traian. Într-o zi vestitul arhitect a prezentat împăratului planurile unor importante edificii ce urmau a se ridica în Roma. De față se afla și Hadrian, pe atunci numai comandant de legiune. Cum acesta pretindea că se pricepe și în probleme de arhitectură, făcu o observație fără rost față de proiectele lui Apollodor, ceea ce-l irită pe sirian. Pe atunci Hadrian căuta să facă mare vîlvă în Roma cu o serie de picturi ale sale ce reprezentau dovleci. Ironic, Apollodor i-a replicat, în fața lui Traian : „Mai bine du-te și zugrăvește flori de dovleac, căci din planurile mele tu nu înțelegi nimic".

În cele două războaie ale sale cu dacii, mîna dreaptă a lui Traian pentru ziditi de poduri, construcții de drumuri, ridicări de cetăți, realizări de mașini de război etc. a fost Apollodor. Hadrian comanda pe atunci legiunea întîi Minervia, apoi a făcut parte din statul major al lui Traian. Ruda împăratului fremăta de invidie cînd privea minunatul pod de la Dunăre, canalul de navigație săpat la Porțile de Fier și numeroasele mașini de asediu îndreptate împotriva cetăților inexpugnabile ale lui Decebal — toate realizări ale geniului lui Apollodor. Hadrian pretindea că și el poate face asemenea lucrări strategice dar Traian nu-i acorda nici o încredere iar Apollodor continua să-l sfideze pe îngîmfat. A fost o mare imprudență, din partea acestuia căci, după cum ne asigură același Dio Cassius, atunci cînd Hadrian a ajuns împărat „nu uită înfruntările și libertatea la vorbă ale arhitectului". Despotul nu uită pe nimeni dintre cei ce stătuseră în jurul lui Traian.

Apollodor simți imediat primejdia ce-l aștepta o dată cu noua schimbare de domnie. El a pus repede mîna pe condei și a scris o carte intitulată „Poliorcetica", știința asediului cetăților. Lucrarea era redactată în limba greacă, limbă pe care împăratul Hadrian o îndrăgise și o vorbea cu pasiune. Tratatul a fost dedicat lui Hadrian și conținea destule elogii față de știința cunoașterii mașinilor de război de care ar fi dat dovadă stăpînul imperiului (!?!). Dar despotul își amintea încă pofta cu care rîsese Traian atunci cînd Apollodor i-a ironizat tablourile cu flori de dovleac !

Se lămurește misterul dărîmării podului lui Traian

Se scurseseră aproape cincisprezece ani de cînd pe cîmpurile de luptă ale Daciei, Hadrian, fostul comandant de legiune, primea ordinele arhitectului Apollodor în privința felului cum să se folosească de mașinile pentru bătut cetățile dacice. Împăratul Hadrian nu uitase însă șirul umilințelor din acei ani. El ura toate zidirile lui Apollodor, și în primul rînd podul de la Dunăre și ar fi dorit să le facă una cu pămîntul.

Nu trecuse nici un an de la înscăunarea sa și Hadrian găsi pretextul de a se răfui cu opera lui Apollodor. **Dărîmarea parțială a podului lui Traian de la Drobeta, din ordinul lui Hadrian, constituie și astăzi una dintre enigmele mult discutate de către istorici și arheologi. Dio Cassius ne spune că pe vremea sa (circa 230 e.n.) podul lui Traian nu mai era în picioare fiindcă „Hadrian temîndu-se că barbarii, după ce vor birui străjile acestuia, vor avea trecere lesnicioasă spre Moesia; deci a dat poruncă să-i fie distrusă partea de deasupra".**

Invidiosul împărat găsise momentul potrivit să ciuntească podul lui Apollodor, în anii 117-118 e.n. cînd sarmații năvăliseră în Dacia. Din textul lui Dio Cassius trebuie să înțelegem că **se scoase numai o parte din bolțile și din podeaua de lemn astfel ca circulația să fie întreruptă pe pod.** Împăratul dorea astfel să arate lumii că podul constituie o primejdie pentru imperiu și, în același timp că putea fi dărîmat ușor.

Cei mai mulți specialiști sînt astăzi de acord că în problema dărîmării parțiale a podului a fost la mijloc numai invidia împăratului, un prim avertisment dat arhitectului Apollodor. Mai apoi podul a fost refăcut, el fiind principala legătură a provinciei Dacia cu imperiul roman de la sud de Dunăre.

Exilul lui Apollodor și cauzele morții sale

A urmat după aceasta, din senin, exilarea lui Apollodor, fără ca acesta să fi făcut vreo crimă, numai amintirea vechilor răfuiri fiind la mijloc. Nu putem ști unde a fost exilat marele arhitect. Se pare că locul lui de surghiun a fost într-o insulă a Mediteranei occidentale (Corsica ?, Malta ?, Pantellaria ?, Planasia ?), locuri obișnuite pentru asemenea deportări. Acolo, în surghiun, răzbunătorul împărat i-a trimis într-o zi ca să vadă planul templului dublu al zeițelor Venera și Roma, dorind să-i arate limbutului arhitect că și fără el Hadrian poate face lucruri mari. La întrebarea lui Hadrian dacă planul templului este bine realizat, Apollodor ar fi făcut o serie de obiecții cu privire la locul ales, natura fundațiilor, perspectiva edificiului spre Via Sacra ș.a. Obiecția cea mai importantă, însă, privea proporția dintre mărimea celor două statui ale zeițelor și volumul templului: „Căci — zicea el, **dacă zeițele ar voi să se ridice și să iasă, nu vor putea"**. Tocmai această observație notată pe proiect, cu destulă ironie, de către Apollodor, i-a fost fatală. **Ea l-a înfuriat pe împărat atît de tare încît a dat ordinul ca să fie ucis.** Un centurion a pornit imediat după aceea spre locul de exil al arhitectului și i-a retezat capul... Așa și-a terminat zilele unul din cei mai vestiți arhitecți ai antichității...

Corespondență specială pentru „Magazin"

EXPEDIȚIA ROMÂNEASCĂ A ÎNCEPUT EXPLORAREA PEȘTERILOR DIN BALEARE

Din Palma de Mallorca, dr. docent TRAIAN ORGHIDAN, directorul Institutului de speologie din București, conducătorul expediției românești pornite pe urmele primelor cercetări în peșteri ale savantului Emil Racoviță, ne transmite :

— După ce am făcut cîteva cercetări în jurul orașului Palma de Mallorca pentru adunarea sistematică a faunei solului, **am început explorarea unei peșteri pînă astăzi necercetată din insula Dragonera.** Această insulă muntoasă, situată la 2 kilometri de coasta sudică a Mallorcăi, cu o suprafață de cîțiva kilometri pătrați, este proprietatea unui cultivator care folosește puținele petece de pămînt (fiecare de cîteva sute de metri pătrați) care apare ici și colo din masa enormă a calcarelor. Existența unei peșteri pe această insulă i-a permis cultivatorului să trăiască acolo și să sădească legume și zarzavaturi întrucît galeriile peșterii coboară pînă la un lac subteran, cu apă aproape dulce, al cărui nivel corespunde cu nivelul mării.

Cu toate că suprafața apei lacului amintit era acoperită cu o pojghiță de calcită plutitoare, pescuitul nostru cu ajutorul fileului ne-a adus satisfacția descoperirii unor animale acvatice tipic subterane. Lipsite cu totul de orice urmă de ochi și avînd corpul alb, cele două specii de crustacee capturate reprezintă două forme de animale necunoscute. Una din ele aparține grupei amfipodelor, avînd o talie mai mică decît a speciilor cunoscute pînă azi — 1,5 — 2 mm. A doua specie este și mai interesantă, aparținînd genului Monodella pe care pentru întîia oară l-am semnalat cu ocazia primelor mele cercetări în Mallorca întreprinse tot cu ajutorul fundației Drăgan în iarna anului 1970. Atunci le-am capturat în peștera Podului (Cueva del Puente) situată lîngă Porto Cristo, adică lîngă celebra peșteră Cueva del Drach (Peștera Balaurului). O a doua peșteră cercetată în localitatea Genova, de lîngă Palma, ne-a permis să descoperim, de asemenea, noi forme de animale interesante, de data aceasta terestre. **În curînd vom începe cercetări de durată în Peștera Balaurului și în alte cîteva peșteri din localitate.** Cu toate că timpul a fost cît se poate de nefavorabil — frig, ploaie și vînt totuși s-a putut lucra destul de bine. În momentul de față vremea a devenit plăcută, semănînd mult cu aceea din luna aprilie din țara noastră.

★

La Paris am predat Asociației „Les amis d'Enesco", din partea Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, partiturile operelor lui Enescu necesare manifestărilor ce vor avea loc în cursul lunii mai în memoria marelui nostru muzician. Pînă acum au fost fixate două concerte. Primul concert a avut loc în ziua de 3 mai în sala Cortot cu următorul program : Sonata în fa diez minor pentru pian, opus 24, nr. 1 — la pian Nicolas Caravia ; Concert pentru alto—altistă Marie-Thérèse Chailley, la pian Nicolas Caravia ; Impromptu-ul pentru pian „Omagiu lui Fauré" —la pian Nicolas Caravia ; Impromptu-ul pentru pian opus 18 — la pian Nicolas Caravia și Sonata nr. 2 în fa minor pentru pian și violoncel interpretată de violonistul Serge Blanc și pianistul Nicolas Caravia.

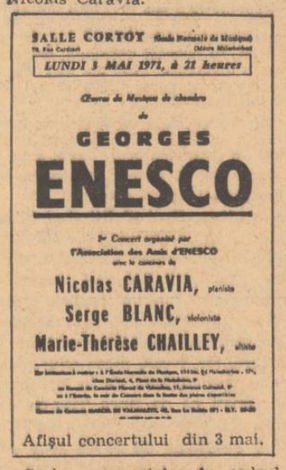

Afișul concertului din 3 mai.

Seria concertelor în cadrul manifestărilor Enescu se va încheia la 27 mai, cînd marele violonist Yehudi Menuhim va interpreta Sonata a III-a în stil popular românesc de George Enescu.

Deocamdată numai atît. În curînd voi reveni cu noi vești despre expediția noastră.

Palma de Mallorca, mai

Gregory Peck, pe care ne-am obișnuit să-l vedem în postură de șerif sau de curajos cow-boy, apare într-un nou film al lui John Frankenheimer, în ipostaza unui îndrăgostit. Naivul șerif, în dragostea sa oarbă pentru Alma, fiica unui traficant, devine complicele acestuia, fiind în cele din urmă trădat de cea pe care o iubise. În imagine, o scenă din film.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 9 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.30 Recital Anna Moffo. 12.00 De strajă patriei. 13.00 Emisiune în limba maghiară. 15.00 Slavă partidului. Concert festiv dedicat semicentenarului P.C.R. 16.00 Program sportiv în cinstea aniversării semicentenarului P.C.R. în cuprins : sosirea ștafetei sportive, atletism, gimnastică și meciul de fotbal Steaua—Dinamo. 18.50 Simfonia praghezâ. 19.20 1001 de seri. 20.00 Filmul „Tot orașul vorbește". 21.35 Gramofon — program muzical. 22.10 Box : finalele campionatelor naționale individuale. PROGRAMUL II : 20.00 Albă ca Zăpada. 20.30 „Lacul lebedelor". — de P.I. Ceaikosvki. 21.40 Carnet bucureștean. 21.50 Seară de romanțe. 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 10 MAI

18.00 Ecranul. 18.30 Muzică populară. 18.50 Revista economică TV. 19.20 1001 de seri. 20.00 „Cavalerul Furtună" (VI). 20.50 Emisiune-concurs : Unul din doi. 21.35 Muzică ușoară. 22.10 Fotbal : R.D.G. —Iugoslavia.

MARȚI 11 MAI

18.00 Yehudi Menuhin la București. 18.30 Brățara de aur 19.20 1001 de seri. 20.00 „Jocul ielelor" de Camil Petrescu. 22.40 Program de varietăți realizat de televiziunea poloneză.

MIERCURI 12 MAI

18.00 Universal șotron. 18.30 Cum funcționează mecanismul gestiunii ? 19.00 Moment folcloric. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 Filmul „Podul Waterloo". 22.00 Cadran internațional. 22.30 Capodoperele muzicii.

JOI 13 MAI

PROGRAMUL I : 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Viața literar-artistică a Timișoarei. 19.20 1001 de seri. 20.00 „Jaguarul". 20.40 Baschet masculin : România—Spania. 21.55 Planeta se grăbește. 22.30 Teleglob : Heidelbergul vechi și nou. PROGRAMUL II : 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 21.00 După 40 de ani. 21.25 Filmul „Explozie în munți".

VINERI 14 MAI

18.00 Căminul. 18.40 Scufița Roșie și... Năzdrăvanii. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 Filmul „Jandarmul din Saint-Tropez". 21.55 Mai aveți o întrebare ? Cum va arăta Bucureștiul peste trei decenii ?

SÎMBĂTA 15 MAI

PROGRAMUL I : 17.00 Emisiune în limba germană. 18.00 Bună seara fete ! Bună seara, băieți ! 19.00 Antologie poetică. 19.20 1001 de seri. 20.00 Teleenciclopedia. 20.50 Incoruptibilii. 21.40 „Un tramvai numit... 14". 22.40 Telesport. 23.00 Concert de jazz. PROGRAMUL II : 20.00 Filmul „De la Mayerling la Sarajevo". 21.45 Seara melomanului. 22.20 Arta plastică românească peste hotare. 22.35 Ritm și melodie.

Un spectacol pe săptămînă

„ZODIA TAURULUI" (Teatrul Național din Craiova)

de Al. CORNESCU

Revenind la eroul său favorit, după o piesă (1957) și un film (1964), Mihnea Gheorghiu, cu „Zodia Taurului", aduce pe scenă chipul lui Tudor Vladimirescu într-o viziune nouă, fără îndoială mai profundă, în care relatarea dramatică se împletește cu cea istorică, iar istoria este privită dintr-un unghi contemporan, proaspăt și cu atît mai interesant. Revoluția lui Tudor este tratată cu deplină înțelegere față de epocă și față de erou, în același timp cu preocuparea de a reda ambianța politică a vremii, implicațiile pe care le-a avut în Europa acest moment eroic din viața poporului nostru. Autorul și-a construit drama cu severitate, eliminînd detaliile nesemnificative și, prin aceasta, menținînd atenția privitorului la un nivel ridicat. El își numește piesa „reportaj dramatic", înțelegînd prin aceasta că reporterul trebuie să se concentreze numai asupra a ceea ce este esențial și inedit ca idee și ca fapt. Din acest punct de vedere, piesa „Zodia Taurului" se numără printre acele lucrări dramatice reușite ce sparg tiparele obișnuitului.

Spectacolul Teatrului Național din Craiova, în regia lui Vlad Mugur, este întrutotul bun. Dar, să-mi fie îngăduit să spun că, pe undeva, textul merita mai mult : există nuanțe încă insuficient valorificate și situații care se desfășoară prea linear față de dramatismul lor real.

În rolul lui Tudor, Valeriu Dogaru are toate datele fizice necesare eroului, dar, în episoadele de mare tensiune, posibilitățile sale par depășite, ceea ce, evident, nu este de natură să ajute spectacolul, cu deosebire în momentele sale de creștere. În schimb, o serie de personaje de al doilea plan, Brincoveanu, Samurcaș, Ipsilante, Capodistria, Osman, Mama Maria, corespondentul austriac, găsesc interpreți buni, aproape fără a li se putea aduce vreun repros, în Vasile Cosma, Remus Mărgineanu, Petre Gheorghiu, Ion Pavlescu, Constantin Sassu, Leni Pintea și Tudor Gheorghe.

Spectacolul se desfășoară într-un decor excelent, conceput de Florica Mălureanu, decor care îngăduie construirea unor scene de ansamblu pline de culoare și frumusețe.

„Să unim elanul revoluționar cu știința și atunci vom construi cu succes societatea comunistă“

Nicolae Ceaușescu

(din cuvîntarea ținută la Plenara C.C. al P.C.R. din 10—11 februarie 1971)

LA ÎNTREBĂRILE:

1. Care sînt realizările mai semnificative din ultimii ani în domeniul dv. ?
2. Ce vă propuneți pentru viitor ?

NE RĂSPUND:

Acad. Horia HULUBEI
președintele secției de fizică a Academiei

Acad. Ștefan MILCU
directorul Institutului de Endocrinologie, București

Acad. Cristofor SIMIONESCU
rectorul Institutului Politehnic „Gh. Asachi“ și directorul Institutului de chimie macromoleculară „Petru Poni“ din Iași

Prof. Ion CREANGĂ
rectorul Universității „Alex. I. Cuza“, Iași

Conf. dr. Arpad KELEMEN
de la Institutul Politehnic din Cluj

ȘTIINȚA ROMÂNEASCĂ ÎN CIRCUITUL INTERNAȚIONAL

Acad. Ștefan MILCU

1 O enumerare ar fi obositoare, și nu ar reuși să cuprindă diversitatea realizărilor. De aceea mă voi limita la cîteva exemple mai semnificative. În domeniul tradițional al școlii de endocrinologie, care s-a născut acum trei sferturi de veac — am reușit să avem o mai bună cunoaștere a bolilor glandulare, folosind mijloace de diagnostic și de tratament mai bune și metode de investigare moderne : mă refer îndeosebi la cele puse la dispoziție de genetică, de biochimia hormonilor și de electrofiziologia sistemelor neuro-endocrine. S-au izolat trei forme noi de boli ale ovarului și testiculului, de origine genetică, ceea ce a însemnat o contribuție la dezvoltarea endocrinologiei clinice pe plan mondial. Tot în această perioadă, prin eforturile concentrate asupra unui domeniu cunoscut doar de cîteva decenii, s-a reușit izolarea unui hormon similar insulinei — din glanda pineală, organ considerat multă vreme rudimentar, deci fără vreun rol funcțional. **Noua substanță izolată a primit numele semnificativ de pinealină. Și aceasta constituie o contribuție originală românească la cunoașterea fiziologiei acestui organ.**

În bolile tiroidei, în fiziopatologia ei hormonală, ne situăm pe linia unei frumoase tradiții a școlii noastre. Prin concentrarea conjugată a cercetărilor unei echipe complexe de lucru s-a putut aduce o contribuție la cunoașterea secreției hormonilor în cancerul tiroidian, în cretinism și, într-un domeniu foarte recent introdus în endocrinologie, privind modificările de transport în sînge ale hormonilor tiroidieni, în excesul și deficitul funcțional al glandei tiroide. **Originalitatea și valoarea rezultatelor teoretice și practice obținute au fost subliniate și reținute în circuitul internațional.** Ca și pentru glanda pineală, Institutul este recunoscut ca un centru internațional de tirodiologie.

Fără îndoială că o serie de cercetări teoretice elaborate în cincinalul care s-a încheiat vor însemna tot atîtea rezultate în practica medicală.

2 Este evident că echipa noastră consideră cu optimism dar și cu spirit de răspundere problemele pe care le avem de rezolvat în anii ce vin. În general ne-am propus să dirijăm efortul de cercetare, nu prin schimbarea problemelor de investigare, care sînt bine consolidate și orientate, ci prin dirijarea lor spre soluționarea problemelor de urgență ce se pun în dezvoltarea medicinii și ocrotirii sănătății publice în țara noastră. Ne facem o datorie de onoare să răspundem la chemarea generală adresată oamenilor de știință și forțelor de producție, de conducerea de partid și de stat.

Un exemplu ? Ne propunem să studiem ceea ce am numit patologia restantă a gușei endemice în țara noastră, boală localizată în zonele submuntoase. Combaterea ei a început în anul 1949, cînd boala afecta un procent ridicat de populație. Există însă un fenomen insuficient lămurit și foarte important din punct de vedere practic. După aplicarea corectă a mijloacelor de combatere, timp de mai mult de două decenii boala nu a dispărut. Au rămas forme rezistente la mijloacele preventive. Or, obiectivul final este eradicarea bolii. Sîntem obligați așadar să studiem cauzele și mecanismul acestor cazuri de îmbolnăvire și nu o putem face decît cu mijloacele de investigare moderne, complexe: genetice, hormonale, epidemiologice etc.

— Dar în domeniul cancerului ?

— Pe baza unei activități intense în anii precedenți **avem premisele necesare pentru realizarea unor substanțe hormonale cu acțiune anticanceroasă.** Ne propunem să obținem într-un grad mai înalt de puritate extracte din glande sau țesuturi, să studiem natura lor chimică și să elaborăm modul de aplicare la om. Cercetările noastre de pînă acum susțin speranța unei acțiuni anticanceroase a cel puțin 3 substanțe izolate pînă în prezent. Evident, sîntem conștienți de dificultățile considerabile pe care le avem de întîmpinat, dat fiind complexitatea bolii canceroase și particularitățile procesului neoplazic în diferite organe și țesuturi. Trebuie acceptată ideea că aceste substanțe vor fi active în unele forme de concer și nu ca un panaceu. Trebuie să descifrăm și să clarificăm mecanismul lor de acțiune pentru o motivare științifică în aplicarea lor la bolnavi. Fără îndoială exemplele ar putea fi continuate. Cele expuse și comentate pot ilustra felul cum gîndim și ce ne propunem să facem în cincinalul în care am intrat, cu problemele și răspunderile lui complexe.

LUCRĂRI ESENȚIALE PENTRU PROGRAMELE NUCLEARE DE VIITOR

Acad. Horia HULUBEI

La sesiunea științifică a Academiei R.S.R., în cinstea împlinirii a 50 de ani de la Congresul de creare a Partidului Comunist Român, a fost prezentat un ansamblu de lucrări privind reactorii reproducători, lucrări esențiale pentru programele nucleare de viitor.

Una dintre problemele actuale în domeniul fizi ii reactorilor nucleari este găsirea celui mai bun mijloc de utilizare a Uraniului din natură. Se știe că în natură avem două feluri de uraniu, unul cu 238 particole în nucleul atomului — Uraniu 238 — și altul cu 235 de particole în nucleu — Uraniu 235.

Numai Uraniul 235 fisionează în reactorii nucleari cu neutroni termici. Acesta însă se găsește în proporție de numai 0.7 la sută în natură.

Uraniul 238, aflat în proporție de 99.3 la sută, se transformă, în urma bombardării cu neutroni în reactor, în alt element, Plutoniul 239, care poate fi utilizat ca și Uraniul 235. Numai prin utilizarea Uraniului 238 în reactori reproducători care ard Plutoniu și în același timp produc Plutoniu prin transformarea Uraniului, putem să considerăm că Uraniul existent în natură reprezintă o rezervă energetică mai mare decît cea de combustibili clasici : cărbune, petrol, gaze.

Reactorii reproducători sînt caracterizați prin faptul că produc prin transformarea Uraniului o cantitate de Plutoniu mai mare decît cea pe care o consumă în aceeași perioadă de timp. Cu excesul de Plutoniu putem să construim noi reactori.

Problema care se pune este deci : — cu o cantitate de Plutoniu pe care o avem inițial și cu o cantitate de Uraniu 235 să construim un reactor reproducător care să necesite cît mai puțin Plutoniu, dar să transforme o cantitate cît mai mare de Uraniu în Plutoniu, într-un timp dat.

Problemele de optimizare de acest fel se tratau cu metodele analizei matematice clasice în care se căutau valori minime și maxime pentru anumite funcții.

O analiză detaliată a acestei probleme a condus, încă din 1964, pe cercetătorii de la I.F.A. la utilizarea teoriei jocurilor pentru rezolvarea problemei pe baza unor lucrări fundamentale, acum binecunoscute, ale tov. dr. ing. Ion Purica. Rezultatele obținute arată diferențe față de soluțiile clasice.

Datele nucleare necesare pentru rezolvarea cu calculatoarele moderne a jocului de utilizare optimă a rezervelor de Uraniu, nu erau suficiente. De aceea în ultimii ani s-au dezvoltat la Secția de Fizica Reactorilor din I.F.A. cercetări în colaborare cu Centrul de la Cadarache (Franța) și Moll (Belgia) pentru punerea la punct a unor probleme delicate ca cea a distribuției după energie, a neutronilor dintr-un reactor rapid reproducător.

În grupul de lucrări privind aplicarea teoriei jocurilor la optimizarea reactorilor nucleari, rapizi, reproducători s-au prezentat **rezultatele ultime obținute în acest domeniu la noi în țară,** rezultate originale care deschid un drum nou în acest domeniu

Știința - forță de producție

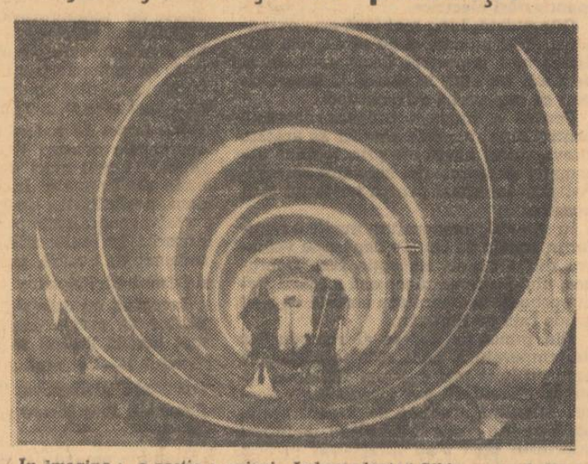

În imagine : o secție a uzinei „Independența“-Sibiu — unul din „mecanicii-șefi“ ai industriei constructoare de mașini din țară. Se realizează aici anual 1500 de tipuri de utilaje, în majoritate unicate. Aspect din secția de producție a virolelor pentru hidrocentrala de la Lotru.

CHIMIA ÎN SLUJBA PROGRESULUI SOCIETĂȚII NOASTRE

Acad. Cristofor SIMIONESCU

1 Cincinalul ale cărui roade le cîntărim în aceste zile ale aniversării semicentenarului, roade obținute sub îndrumarea înțeleaptă a partidului, a oferit și chimiștilor din Iași multiple satisfacții și, în principal a punctat puternic orientarea acestora către activități mai concret ancorate în cerințele practicii . Aceasta mi se pare a fi **cea mai mare cucerire a chimiștilor ieșeni** în cincinalul încheiat și aș denumi **cauza : „chimia în slujba progresului societății noastre“.** Mai presus de numărul de publicații pentru țară și străinătate, mai presus de participări prestigioase la diverse manifestări internaționale, mai presus chiar de contribuțiile în deschiderea unor căi noi pentru mersul înainte al științelor chimice, aș situa prezența chimiștilor ieșeni la îmbunătățirea unor procese tehnologice și crearea unor tehnologii noi, la obținerea unor brevete, într-un cuvînt, înțelegerea mai în esență a problematicii puse de practică.

Nu-mi este greu să exemplific. Brevetul nr. 1 din 1970 a fost înregistrat și obținut de chimiștii ieșeni, și au urmat alte invenții din domeniul sintezei, ingineriei chimice sau a chimiei polimerilor. În același timp s-a trecut de la cercetări efectuate numai în stadiu de laborator la experimentări în pilot și semiindustrial. Acestea privesc fabricarea unor adezivi, îmbunătățirea unor calități a fibrelor poliesterice, poliuretani etc.

În sfîrșit, cercetarea contractuală s-a extins atît în Facultatea de chimie și chimie industrială cît și în Institutul de chimie macromoleculară „Petru Poni“, în măsură să probeze că este posibilă și utilă legătura directă producător și beneficiar de știință.

Aș menționa doar că cercetarea fundamentală nu a fost abandonată și că domenii de graniță ale chimiei cu mecanica, fizica, biologia se dezvoltă cu succes.

2 **Actualul cincinal** solicită intens chimiștii ieșeni și în cîmpul cercetării. Direcțiile de front sînt ingineria chimică, sinteza organică, chimia polimerilor cu largul său cîmp de aplicații etc.

Ne-am propus **să contribuim la realizarea unei mari uzine chimice după un procedeu original românesc.** De asemenea vom dezvolta chimia polimerilor semiconductori, mecano-chimia și plasmochimia polimerilor. Nu vom neglija nici studiile din domeniul macromoleculelor naturale, în principal celuloza și derivații săi. De altfel, în septembrie anul acesta la Iași și Suceava se vor desfășura lucrările celui de-al patrulea simpozion internațional de chimia și tehnologia celulozei și hîrtiei — manifestare devenită tradițională.

Desigur, preocupările din actualul cincinal rodesc sub impulsul entuziasmului creat de bilanțul pe care-l facem la marea sărbătoare a comuniștilor și a întregului popor român — semicentenarul partidului.

MATEMATICA APLICATĂ

Prof. univ. Ion CREANGĂ

1 *Anii cincinalului recent încheiat au constituit o strălucită confirmare a contribuției adusă de către școala matematică din Iași la progresul științei românești. Acest lucru își găsește expresia în faptul că în perioada respectivă, matematicienii ieșeni au abordat numeroase probleme din cele mai variate domenii de cercetare, care constituie preocupări majore actuale ale acestei discipline. Printre acestea aș aminti : studii ale unor structuri algebrice, mecanica solidului deformabil, teoria calitativă a ecuațiilor diferențiale și integrale, teoria ecuațiilor cu derivate parțiale, cercetări operaționale, mașini de calcul etc.*

Aș menționa aici că școala de geometrie diferențială — creată și îndrumată de ilustrul savant ieșean Alexandru Myller — și-a îndreptat în ultimii ani atenția cercetărilor către teoria globală a spațiului cu conexiune, ca grup fundamental precum a și grupurilor Lie. La rîndul lor, specialiștii de la catedra de algebră au întreprins studii laborioase asupra unor capitole din algebra modernă și teoria numerelor, au urmărit probleme legate de programarea matematică sau aplicații ale algebrei în cibernetică. Demn de reținut, cred, este și activitatea catedrei de analiză matematică, orientată în direcția unor studii privind aproximări diofantice, teoria măsurii și integrării și altele.

2 *Preocupările matematicienilor ieșeni în cincinalul în care am pășit acum îmbracă două aspecte complementare. Pe de o parte, vom continua cercetarea fundamentală în domeniile enumerate mai sus, continuînd astfel tradiția științifică deja consolidată. Pe de altă parte, sprijinindu-ne pe experiența de început în ramuri ca : cercetări operaționale, mașini de calcul, probabilități și statistică etc., o impetuoasă dezvoltare o va cunoaște* direcția de cercetare aplicată. *În legătură cu aceasta aș aminti aici* începerea construcției centrului de calcul a universității noastre *care, pe lîngă rolul său didactic îl va avea și pe acela de utilizare a tehnicii moderne de calcul în cercetarea științifică din cele mai variate domenii și nu numai în matematică.*

ZGOMOTELE... ÎN SURDINĂ

Conf. univ. dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

Lungimea — 61 de metri ; înălțimea — 3,5 metri ; masa totală — 250 de tone ; — material fonoabsorbant — 53 de tone ; principiu — utilizarea efectului Coandă. Aceasta ar putea fi „cartea de vizită“ a marelui amortizor pentru zgomotul motoarelor turboreactoare AZTM-269.

În principiu pentru amortizarea puternicului zgomot provocat de motoarele avioanelor cu reacție, se pot folosi amortizoare active, reactive sau multisecționale. Principalul dezavantaj al acestor amortizoare îl constituie faptul că atenuează zgomote într-o gamă restrînsă de frecvențe (înalte și parțial medii), lăsînd neatenuate frecvențele joase și foarte joase, fără a mai aminti și de dificultățile constructive (gabarite mari, degradare rapidă a elementelor atenuatoare etc.).

O soluție modernă ce înlătură deficiențele acestora și are o mare eficiență atenuatoare — este cea care folosește „efectul Coandă“. Ea a constituit obiectul brevetului 42 718/1964 obținut de dr. inginer român C. Teodorescu Țintea și E. Moisei. **Sînt atenuate zgomote cu frecvențe joase și înalte, prin defracția undelor sonore la traversarea așanumitelor rețele cu voleți depresivi, tratați fonoabsorbant. Zgomotul reactiv este absorbit și de un strat fonoabsorbant dispus în lungul amortizorului după care jetul este îngustat și apoi deviat prin rețeaua depresivă, „Coandă-Teodorescu“, realizîndu-se acea intensă difracție acustică care conduce la reducerea substanțială a zgomotului.**

Capabil să absoarbă 70 db (decibeli) — deci de două ori mai mult decît atenuatorul realizat pentru motoarele avioanelor „Concorde“ — AZTM — 269 poate fi utilizat la bancurile de probă destinate încercării turboreactoarelor cu tracțiuni pînă la 16 000 kg. f. și temperaturi maxime ale jetului sub 1 750 grade Celsius.

În interiorul clădirii propriu-zise a bancului de încercări se află acea parte a amortizorului AZTM-269 care este formată din colectorul principal, trapa de închidere și colectorul secundar ; în exterior sînt montate tronsonul de amortizare primară, sectorul de atenuare cu rețelele depresive și ecranul amortizor, elemente care au suprafețele tratate cu materiale fonoabsorbante.

Principale părți ale atenuatorului sînt demontabile, iar întreaga construcție se sprijină pe suporți metalici montați în fundații independente.

Se poate aprecia că superioritatea acestei excelente valorificări pe un plan superior a cunoscutului „efect Coandă“ constă în : atenuarea globală a zgomotelor gazodinamice cu performanțe superioare altor sisteme ; gabarite relativ reduse și o mare eficiență în domeniul frecvențelor joase ; înlocuirea ușoară a elementelor fonoabsorbante ; exploatare simplă ; durată nelimitată de funcționare și un preț de cost destul de competitiv.

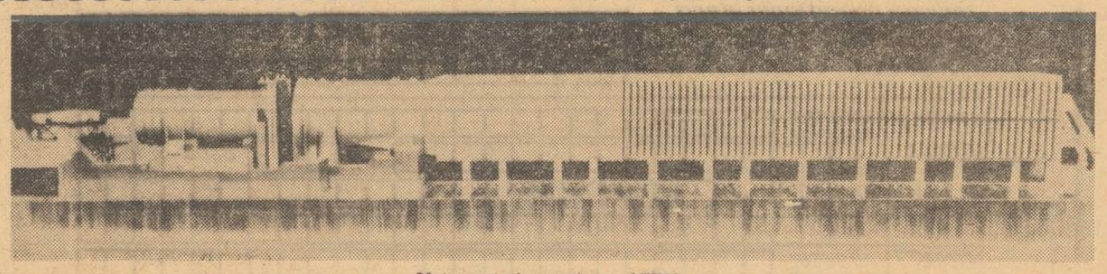

Motoare turbo-reactoare AZTM

CLUJ — BRUXELLES, 1971

Bruxelles, 1971. La Salonul internațional de invenții și produse noi, o invenție românească face furori. **Conferențiarul dr. ARPAD KELEMEN,** autorul ei, primește Medalia de aur, este asaltat de specialiști care solicită detalii, fac oferte de cumpărare a invenției. Explicația ?

Explicația nu e greu de dat : invenția conf. dr. Arpad Kelemen de la Institutul Politehnic din Cluj și a asistentului său, Mircea Crivii („Procedeu și dispozitiv pentru reglarea vitezei motoarelor asincrone“), este de natură să schimbe concepția de proiectare a mașinilor-unelte, pentru diferite industrii, iar pînă atunci să ofere posibilitatea folosirii eficiente superioare a motoarelor asincrone în funcțiune. Și, cum motoarele asincrone reprezintă astăzi aproape 60 la sută din totalul motoarelor electrice, credem că nu mai e nevoie de alte argumente.

Acest tip de motoare foarte răspîndit prezintă însă și dezavantaje, cu deosebire datorită reglării dificile, și în general neeconomicoase, a vitezei și a funcționării lor. Or, tocmai în direcția acestor elemente acționează invenția profesorului Kelemen.

Se știe că orice mașină-unealtă cu comandă program trebuie acționată de un motor electric, care la rîndul său primește comenzile (informațiile), sub formă de impulsuri. Impulsurile acestea sînt mai întîi transformate în mărimi continui după care alimentează motorul, dîndu-i comenzile care acționează mașina în diferitele ei mișcări. Transformarea se produce cu ajutorul unor convertoare, foarte complicate și mai ales foarte scumpe.

Metoda prof. Kelemen elimină faza convertoarelor ; impulsurile intră direct în motor iar acesta execută la fiecare impuls un unghi de rotație bine determinat, cu o anumită viteză și pînă la o anumită poziție fixă, cu alte cuvinte execută un drum. Motorul acționează deci în funcție de numărul și densitatea impulsurilor care-i reglează atît rotația cît și turația, oprindu-se instantaneu la ultimul impuls și realizînd, deci, o poziționare foarte precisă.

Asta înseamnă că introducînd într-un programator o cartelă perforată pe care se află programul de impulsuri, mașina va lucra în conformitate cu acest program, pornind, reglîndu-și viteza, rotindu-se, oprindu-se, făcînd mișcarea de revenire s.a.m.d. fără a mai necesita intervenția muncitorului. Totul fără convertoare, sau așa-zisul motor pas cu pas, motor de construcție specială, pe care noi nu-l fabricăm încă în țară.

Domeniile de aplicare a invenției sînt foarte vaste. Ea va duce în primul rînd la schimbarea concepției în proiectarea de mașini-unelte și de dispozitive de acționare în industrie. Dacă pînă acum pentru anumite poziționări ale mașinii (opriri, porniri, schimbarea sensului) erau necesare limitatoare de cursă care decuplau motorul iar apoi îl cuplau în sens invers, acum nu va mai fi nevoie de asemenea limitatoare, motorul urmînd procesul tehnologic stabilit pe bază de impulsuri.

Frînarea practic instantanee (care asigură precizia poziționării), simplicitatea dispozitivului, materialul nepretențios din care e construit, ca și dezvoltarea uriașă pe care o iau calculatoarele electronice programatoarele, sistemele de telecomandă care lucrează pe bază de impulsuri, asigură invenției un mare viitor.

Ea a fost de altfel înregistrată într-o serie de țări avansate industrial ca S.U.A. Anglia Austria, Belgia, Franța, R.F.G. Italia și a intrat deja în vederile proiectanților din țara noastră.

M. RADIAN

LA NIVEL MONDIAL

O clădire albă, masivă dar armonioasă, răsărită pe cîmpul Săvineștilor, o coloană argintie înălțîndu-se spre cer, ascund în ele miracolul sintezei acidului adipic, creație a inteligenței românești.

Vă spune ceva noțiunea de acid adipic ? Nu ? Cei ce lucrează însă în specialitate vă vor spune că acidul adipic este o materie primă prețioasă, folosită la fabricarea plastifianților pentru policlorură de vinil, a firelor sintetice de tip nailon. Nu-i întrebați însă în ce fabrică românească se produce pentru că vă vor răspunde necăjiți că îl importăm. Lucru care nu corespunde realității sau, mai corect, nu mai corespunde.

Pentru că în clădirea aceasta albă, răsărită nu demult pe cîmpul dintre fabricile de melană ale Săvineștiului, în coloana zveltă, argintie ce depășește ca înălțime clădirea etajată, se desfășoară la ora aceasta sinteza acidului adipic. România, pînă ieri tributară puterilor industriale, își va acoperi astfel nevoile de acid adipic, rămînîndu-i și un excedent pentru export, calculat de specialiști la nu mai puțin de 17 milioane lei valută anual.

Informația este desigur importantă (mai ales pentru noi, cei care știm că orice posibilitate nouă de renunțare la import, contribuie la bunăstarea țării), dar cîteva elemente o vor face desigur și mai interesantă pentru cititor.

În primul rînd faptul că acest produs, pe care nu l-am fabricat pînă acum pentru că cere o tehnologie și o aparatură foarte complicate, nu este realizat pe bază de licență străină, ci pe bază de inteligență românească, pe baza inventivității chimiștilor și proiectanților români care au muncit nu mai puțin de zece ani la realizarea ei. A chimiștilor, adică a inginerului TEODOR PETRUC de la Petrochim Ploiești, a doctorului inginer Ion Ghezan și a inginerului Corneliu Rotaru, care au inventat un procedeu și o tehnologie de primă mînă (a fost recent premiată cu medalia de argint aurit la Expoziția internațională de invenții de la Bruxelles), brevetată în țări cu tradiție chimică ca Italia, Franța, R.F.G., Belgia și altele ; a proiectanților IPROSIN-ului în frunte cu ing. Ion Stoica care au elaborat soluții constructive originale (cîteva din ele reprezintă noutăți pe plan mondial).

În clădirea cu trei nivele, masivă dar armonioasă, întîlnim secțiile de sinteză, de purificare a acidului adipic, de recuperare a acidului azotic și a acidului adipic s.a.m.d. Procesul este complet automatizat, în flux continuu, fără întreruperi. În proiectul inițial el fusese conceput ca un proces discontinuu, dar pe parcurs au intervenit ideile noi, imaginația și experiența unor cercetători și practicieni de la laboratorul central al Săvineștiului, inginerii Savel Matache, Emanoil Anca, Maria Ionescu, care au adăugat astfel **produsului un plus de eficiență și calitate.**

Am văzut instalația deosebit de complexă funcționînd fără reproș, în perioada de probe tehnologice. Acum a fost predată beneficiarului care ne anunță că ea depășește cu mult indicatorii de calitate prescriși, în condițiile unor consumuri specifice reduse. Este un exemplu de eficiență a gîndirii tehnice românești, care a realizat în întregime, de la idee și pînă la industrializare, o instalație deosebit de pretențioasă, la nivel tehnic mondial și la un grad de competitivitate care îi va asigura succesul pe piața lumii.

Radu ANGHEL

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

— 1 —

— 2 —

MODA VARA 1971

Pentru creatorii de modă, vara acestui an înseamnă voaluri și mătăsuri ușoare care se unduiesc grațios la orice adiere a vîntului, înseamnă culori ce se inspiră cu nesaț din delicatele și îndrăznețele armonii din natură, înseamnă tinerețe și multă feminitate.

După ce au găsit o cale de mijloc în mult disputata problemă a lungimii rochiilor, adoptînd „mixi" (rochia acoperă bine genunchiul) creatorii noștri și-au investigat cu generozitate fantezia. Reușita este îmbucurătoare. Lejeră, feminină, discretă și plină de poezie, moda acestei veri pe care nu de mult, ne-a invitat s-o admirăm Centrul de creație al UCECOM, ne oferă din plin posibilități de alegere.

1. Rochia aceasta vaporoasă cu grațiosul său volan s-ar putea numi fără greșală „tinerețe". Atenție doar, la siluetă : nu avantajează femeile mai plinuțe.

2. Pentru această rochie fără mîneci, însoțită de un șal cu franjuri vom folosi cuvîntul „practic", întrucît ea poate fi — fără șal — o rochie de dimineață și tot așa de bine poate asigura — cu șal — o ținută elegantă de după amiază.

3. Finețea acestei rochii lungi de seară, confecționată din dantelă și purtată peste un furou de saten nu mai are nevoie de comentarii. O mențiune în plus : creează o linie foarte plăcută pentru siluetă.

4. În sfîrșit, la mare ! Salopeta imprimată ; bogat decoltată, se poartă cu o pălărie de pai în stil mexican și un colier lung de mărgele într-una din culorile imprimeului. Permiteți-ne o remarcă : v-am recomanda tercoturile imprimate care au avantajul că se spală ușor și nu se șifonează.

— 3 —

— 4 —

Fotografii : Octavian STĂCESCU

CE SURPRIZE NE REZERVĂ LUNA MAI ?

Cîteva considerații meteorologice

de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific la Institutul de Meteorologie și Hidrologie

● Prin excelență — o lună de primăvară ● Timpul va fi ca acum 41 de ani ! ● Zile mai mult noroase... ● Perioada cea mai caldă : 19—28 mai ● Intervalul cel mai umed : 15—20 mai.

După un aprilie destul de mărinimos în zile cu soare, luna mai este așteptată cu legitim interes. Ne revine și de data asta ingrata misiune de a informa marele public asupra a ceea ce gîndesc meteorologii, asumîndu-ne evident riscurile inerente unei astfel de încercări.

Prin excelență, luna mai e o lună de primăvară. Din punctul nostru de vedere, ea poate să fie extrem de contradictorie, de schimbătoare. Acest lucru se datorează creșterii frecvenței pătrunderilor aerului oceanic umed, mai rece, care asigură o nebulozitate accentuată, cu ploi frecvente, liniștite ca de toamnă sau repezi ca cele de vară, însoțite de manifestări electrice.

Cîte o dată, luna mai însă este excepțional de frumoasă și de caldă, mai caldă și mai frumoasă decît suratele ei de vară. De fapt, în astfel de cazuri zicem că este vorba de o excepție.

Pentru a înțelege prognoza noastră pentru luna mai este necesar să arătăm cîteva valori medii ale principalilor parametri meteorologici care sînt caracteristici în luna mai pentru teritoriul țării noastre.

În general, temperatura medie a aerului în zonele de cîmpie depășește valoarea de 15 grade. Excepție face Dobrogea, unde adierea răcoroasă a Mării Negre coboară temperatura aerului cu 2—3 grade față de Bărăgan.

Din punct de vedere al recordurilor de temperatură, anul 1950 se înscrie ca anul cu luna mai cea mai fierbinte. La stația Mărculești s-a înregistrat valoarea maximă absolută de temperatură, egală cu 40,8 grade C. De altfel, pe întreg cuprinsul țării s-au înregistrat în acel an valori de temperatură care au depășit 34 grade C la umbră. Pe litoral, la Tuzla, mercurul termometrelor a urcat pînă la 37,5 grade C.

Au fost însă și ani în care luna mai a fost rece. Dintre aceștia, pot fi menționați anii 1912, 1938, 1944 și 1953. În perioadele mai reci din luna mai se produc uneori înghețuri tîrzii de primăvară, posibile pînă la 15 mai în sudul Cîmpiei Române, pînă la 20 mai în Bărăgan și nordul Cîmpiei Române și pînă la 25 mai în Ardeal și Moldova.

Din datele statistice dintr-o perioadă de foarte mulți ani reiese că, în mijlociu, cantitățile de precipitații care cad oscilează între 30—60 litri pe metru pătrat în zonele de cîmpie, între 50—90 litri pe m.p. în regiunea dealurilor subcarpatice și în zonele de podiș și depășesc 12 litri pe m.p. în regiunea alpină.

Pentru luna mai din anul acesta, specialiștii în prognoze meteorologice de lungă durată au stabilit că starea timpului ar trebui să se asemene, în general, cu cea din luna mai a anului 1930.

Așadar, cu probabilitatea cuvenită, am putea să apreciem că din punct de vedere termic LUNA MAI VA FI NORMAL DE CĂLDUROASĂ. Valori mai ridicate de temperatură ar trebui să se înregistreze în primele cinci zile ale lunii și în intervalul cuprins între 19 și 28 mai. În ultimele 3 zile ale lunii, temperatura aerului va marca o ușoară scădere, mai ales în nordul țării.

Din punct de vedere al precipitațiilor, aprecierile noastre tind către cantități probabile mai mari decît valorile normale multianuale. În orice caz excludem posibilitatea unor ploi abundente excesiv, generalizate pe mari întinderi de teritoriu. În multe zile, ploile vor avea caracter de aversă, putînd fi însoțite și de descărcări elctrice.

Începînd cu data de 5 mai, frecvența ploilor va crește treptat, perioada cea mai umedă putînd să se situeze în intervalul 15—20 mai. Abia după 21 mai **frecvența ploilor va fi în scădere, ele devenind mai locale și mai ales după-amiaza.**

Rămîne pentru dv. să rețineți deci că din ceea ce vă spun meteorologii, **luna mai din anul acesta ar trebui să fie normal de călduroasă dar mai ploioasă ca de obicei. Nu excludem prezența zilelor senine însorite, este drept însă mult mai puține în raport cu cele noroase sau cu ploaie.**

Cei îndrăgostiți de munte vor mai găsi, și în luna mai, zăpadă, veche sau mai nouă.

CÎND COPIII PRIMESC OASPEȚI

Dacă băieții sau fetițele dv. au o aniversare și v-ați hotărît să organizați o mică petrecere în grădină, cîteva flori mari, multicolore, a căror tije va fi înfiptă în spatele scaunelor vor marca și locul invitaților (florile vor avea culori diferite). Ele vor constitui și amintirea agreabilă a unei frumoase după-amiezi de primăvară sau vară fiindcă la plecare fiecare copil își va putea lua floarea. O fetiță mai mare le va putea ușor confecționa, în

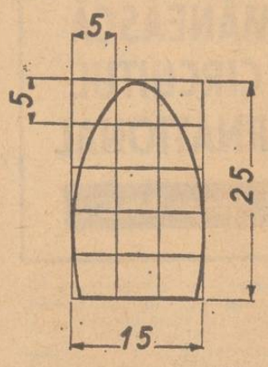

timp ce mama va pregăti la bucătărie bunătățile. Hîrtie creponată, vergele de lemn, o foarfecă, puțină îndeminare, puțină răbdare și o plăcută surpriză va încînta ochii celor mici.

FURNITURI : 6 rulouri de hîrtie creponată divers colorate, 6 vergele de cîte 1 m lungime. Sîrmă subțire, lipici.

Execuția : 1. Derulați hîrtia, îndoiți-o ca să obțineți o bandă dublă cu o lățime de 25 cm. Plisați această bandă în acordeon, în așa fel ca fiecare față a pliseului să aibă 16 cm lățime.

2. Ajutîndu-vă de schema, petalei pe care vi-o dăm (latura fiecărui pătrat măsoară 5 cm), desenați pe un carton subțire conturul petalei. Decupați.

3. Reproduceți petala pe fața primului pliseu și tăiați cu foarfeca de jur împrejur ca să obțineți astfel mai multe petale deodată.

4. Ascuțiți vergelele la un capăt. Capătul neascuțit înfășurați-l într-o bandă de hîrtie lată de 10 cm și lungă de 20 cm, așa ca hîrtia să depășească cu 8 cm lemnul. Fixați-o cu sîrmuliță. Tăiați în fișii subțiri partea liberă în așa fel încît să obțineți un buchet stufos de hîrtie. Crestați hîrtia numai pe o adîncime de 5 cm. În jurul acestui buchet, așezați petalele încrețindu-le la bază și fixîndu-le cu sîrmă, ca să formați caliciul florii. Înfășurați baza petalelor într-o fișie de hîrtie lată de 2,5 cm și lungă de 15 cm. Cu puțin lipici, fixați capătul liber.

V. MARIA — Cetate-Dolj. *Metroanexitele cronice reclamă un tratament de durată. Credem că o internare la secția de ginecologie din Craiova vă poate ajuta.*

MIREL — Arad. *Vă recomandăm : Bergonal și Epifizan.*

T. POPA — Oradea-Bihor. *La vîrsta dv. este mai dificil de rezolvat radical problema. O ameliorare se poate obține în urma tratamentului cu : vitamina E, Folcisteină și B 6 tablete.*

E.L. — Rîmnicu Vîlcea. *Vă adresați Centrului dermatologic al Ministerului Sănătății — spitalul Colentina-București.*

A. T. — Jud. Caraș-Severin. *Pentru automatismul motor nocturn pe care îl prezentați veți fi examinată de medicul neurolog și este necesar să vi se facă și o electroencefalogramă.*

TAIR R. —Constanța. *Vă recomandăm plimbări pe jos, masaj, gimnastică și produsul Ideal, care va diminua transpirația.*

V.M. — Ploiești. *Bolnavul nu-și va mai administra antibiotice (eritromicină) după propria inspirație, va fi periodic sub observație medicală și va lua medicamente numai la indicația medicului. În perioada de decompensare, se recomandă internare la ASCAR.*

ADRIANA RĂDULESCU — București. *Deoarece tratamentul corect pe care l-ați urmat nu v-a ameliorat starea este bine să vă examineze medicul ginecolog.*

OLIMPIA — jud. Bihor. *Medicamentul Anapetol nu este atît de inofensiv cum ați presupus. În consecință nu se mai poate procura de la farmacii după inspirația fiecăruia ci numai la indicația medicului pe baza unei rețete cu timbru sec. Vă recomandăm să reluați sportul practicat anterior, eventual să asociați și dușuri scoțiene — masaj subacval.*

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

Fond de premii 10000 lei

PRIMA ETAPĂ (sfîrșit)

Tema a VII-a UN BUFET PENTRU O PETRECERE DE TINERET 70 de puncte

Adina, Sanda, Domnica și Ioana au fost ani de-a rîndul colege de școală. În curînd ele vor termina liceul. Înainte de a se despărți, ele țin să sărbătorească prietenia și succesele școlare. Au proiectat ca la sfîrșitul lui iunie să organizeze o petrecere la care să invite toată clasa. Părinții Ioanei s-au oferit să le pună casa la dispoziție fiindcă are un hol încăpător, care se deschide spre o terasă mare. Cei 20 de colegi vor putea dansa în voie.

Băieții s-au angajat să le asigure un magnetofon și benzi „teribile". Părinții Sandei și-au asumat sarcina băuturilor : pepsi cola și apă minerală pentru cei încălziți de dans, vin — ca băieții să se simtă bărbați, ba chiar și cîte un pahar de șampanie ca să marcheze evenimentul. Fetele s-au obligat să organizeze un bufet formidabil, care să întrețină vitalitatea și veselia invitaților de la 7 seara la miezul nopții. Cota parte a fiecăruia va fi de 25 de lei. Adina și Domnica s-au gîndit ce ar putea pregăti. Au o mulțime de idei, dar nu se pot pune de acord.

Ați putea dv. să le ajutați, alegînd printre sugestiile enunțate mai jos, elementele care pot fi reținute pentru a compune un bufet, răspunzînd următoarelor criterii : economice, posibilitatea de a găsi ușor cele necesare ; putința de a putea fi preparate din ajun sau măcar cu cîteva ceasuri înainte ; pregătire simplă și rapidă ; modalitate facilă de consumare.

INDICAȚI O POSIBILITATE DE FIECARE CATEGORIE

GUSTĂRI

1. — a) Franzeluțe umplute (mozaic = mușchi țigănesc, salam de Sibiu, unt).
b) Mini-sanviciuri asortate (cașcaval, telemea, rondele de ouă tari, salam de vară, șuncă).
c) Tort picant (Blaturi din aluat de pîine de casă sau brutărie și între ele diverse umpluturi : 1) brînză telemea sau de vaci frecată cu unt, ceapă, mărar și pătrunjel verde mărunt tăiat ; 2) pastă de unt și gălbenușuri fierte tari. Garnitură din felii de roșii, ardei gras, măsline).
d) Mici pateuri calde cu brînză.
e) Ouă umplute cu pate de ficat.

PEȘTE

2. — a) Fileuri de cod în aspic și maioneză.
b) Salată de scrumbii sărate cu ceapă.
c) Chifle mici (garofițe) umplute cu pastă de sardele.
d) Măsline umplute cu pastă de pește.
e) Gogoșele (din aluat de ecler) umplute cu icre.

CARNE

3. — a) Friptură rece de pui.
b) Cremvurști cu muștar.
c) Rulouri de aluat franțuzesc umplute cu cremvurști.
d) Friptură rece asortată pe țepușe (prezentată ca frigăruile : un cub de carne friptă, o felie de roșie, o bucățică de cîrnat fript uns cu muștar, o bucățică de friptură de pui, o frunză de salată rulată cu un strop de maioneză înăuntru ș.a.m.d.).
e) Chifteluțe mici cu muștar.

SALATE

4. — a) Ciuperci marinate.
b) Salată asortată de sezon.
c) Ceapă verde, ridichi, roșii mici.
d) Castraveți murați.
e) Ardei copți.

DULCIURI

5. — a) Tort de ciocolată.
b) Tort cu fructe de sezon și frișcă.
c) Înghețată cu frișcă.
d) Prăjituri mărunte, checuri, saleuri.
e) Tartă cu zmeură.

FRUCTE

6. — a) Caise.
b) Cupe cu zmeură.
c) Căpșuni cu frișcă.
d) Salată din fructe roșii.
e) Alune.

ATENȚIE : decupați tabelul alăturat, completați-l lizibil, fără ștersături sau completări și trimiteți-l pe adresa : Revista Magazin, Piața Scînteii nr. 1, București. Pentru concursul : CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE !

Primele 6 teme au apărut în numărul trecut al revistei. Condițiile de participare la concurs au fost publicate în nr. 707 al revistei noastre.

BULETIN DE RĂSPUNSURI

Etapa I 300 de puncte

Casetă rezervată clasificării

• Pentru temele 1,2,4,6, tăiați ceea ce după părerea dv. nu este corect

Întîia temă — *Da sau Nu*

1 da nu	2 da nu	3 da nu	4 da nu	5 da nu	6 da nu

A II-a temă „SĂ NE GÎNDIM PUȚIN"

1 da nu	2 da nu	3 da nu	4 da nu

A-III-a temă „PAHARUL, LINGURA, LINGURIȚA"

A 1 ——— g B 3 ——— g C 5 ——— dl
2 ——— g 4 ——— g D 6 ——— g

A-IV-a temă „O REȚETĂ DEOSEBITĂ"

1 bine rău	2 bine rău	3 bine rău	4 bine rău	5 bine rău	6 bine rău
7 bine rău	8 bine rău	9 bine rău	10 bine rău	11 bine rău	12 bine rău

A-V-a temă „SĂ RESTABILIM ORDINEA"

A ○ B ○ C ○ D ○ E ○ F ○ G ○ H ○

A-VI-a temă „ADEVĂRAT-FALS"

1 adevărat-fals	2 adevărat-fals	3 adevărat-fals	4 adevărat-fals	5 adevărat-fals	6 adevărat-fals

A-VII-a temă „UN BUFET DE TINERET" *Indicați o posibilitate de fiecare categorie*

BUFETUL PROPUS

Pentru fiecare categorie indicați obligatoriu litera identificînd sugestia reținută.

Categorie	Literă	Denumire
1		
2		
3		
4		
5		
6		

NUMELE ȘI PRENUMELE (majuscule)

STRADA (majusc.) NR. BLOC

SC. ETJ. AP. LOCALITATEA (majuscule)

SECTOR JUDEȚUL (majuscule)

OFICIUL POSTAL (majuscule)

PROFESIA (majuscule)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

„MI-A SURÎS ȘI MIE VIAȚA ASTA...“

de Mihai STOIAN

„Dragă redacție,

Cred că orice om, atunci cînd a avut un mare necaz în viață, a încercat să ceară sfatul cuiva. Fiind în cauză, am încercat să mă destăinui și eu unor prietene, pe care le consideram ca fiind cele mai apropiate, în speranța că poate voi afla o soluție pentru rezolvarea problemei care îmi tulburase echilibrul sufletesc. Dat fiindcă n-am reușit să găsesc răspunsul corespunzător frămîntărilor mele, am îndrăznit să vă deranjez, solicitîndu-vă sfatul de care am atita nevoie.

Sînt în vîrstă de 48 ani, inginer, cu o vechime de circa 20 de ani în cîmpul muncii. Acum trei ani, în urma unei boli fulgerătoare, mi-am pierdut soțul ; om bun, cinstit, corect, cu care am conviețuit 17 ani, iar din căsnicia noastră au rezultat doi copii (un băiat și o fată). Deși pierderea tovarășului meu de viață a avut asupra mea o influență puternic deprimantă, am luptat din răsputeri pentru a învinge durerea ce m-a copleșit și pentru a o transforma într-un izvor de energie pe care s-o canalizez în vederea creșterii și îngrijirii copiilor mei. M-am dedicat cu totul acestei îndeletniciri, muncind din răsputeri, pentru a înăbuși în mine sentimentul trist al singurătății, care se făcea simțit, în special în zilele de sărbători, cînd copiii plecau de-acasă, lăsîndu-mă singură.

Fiind mereu preocupată de problemele curente ale vieții, treptat m-am izolat de prieteni și cunoștințe. Dar iată că, la un moment dat, gîndindu-mă că se apropie timpul cînd copiii mei mă vor părăsi, plecînd să-și continue studiile în altă parte, a început frămîntarea sufletească, a apărut teama aceea de singurătate. Doream și eu să cunosc pe cineva, să-mi împart gîndurile, bucuriile, tristețile ; căci, sincer să fiu, simțeam că dispun încă de resurse destul de mari de muncă și de viață. O prietenă mi-a făcut cunoștință cu un bărbat văduv, cu 12 ani mai în vîrstă decît mine, care de cum m-a cunoscut și-a manifestat dorința de a se împrieteni cu mine, în perspectiva încheierii eventualei căsătorii. De la început a fost informat despre situația mea și a celor doi copii ai mei și n-a obiectat nimic. Prietenia noastră a evoluat destul de repede, bazată fiind pe afecțiune reciprocă și sinceră. Ne înțelegeam de minune, ne potriveam din punctul de vedere al caracterului, iar dragostea ce s-a născut era plină de maturitate și părea de nezdruncinat.

Am început să-l prețuiesc mult, considerîndu-l un om adevărat, cu suflet nobil, fără prejudecăți ; m-am gîndit că mi-a surîs și mie viața asta. El devenise pentru mine un adevărat stimulent pentru existență ; capacitatea mea de muncă parcă s-a înzecit — totul devenise în jur mai luminos, într-un cuvînt, căpătasem elan de-a trăi deplin. Făceam planuri împreună, îndu-mi seama că sînt capabilă de a reface cele două vieți : a mea și a lui. Dar, cînd totul părea că se conturase destul de precis între noi, atunci au apărut rudele (verișoare, mătuși, nepoți etc) și prietenii, care de cum au aflat că intenționează să se căsătorească cu mine, s-au precipitat și l-au pus în gardă : „Să nu cumva să facă o asemenea prostie“, adică să se însoare cu o femeie cu doi copii.

La început el n-a dat nici o atenție spuselor lor, aceștia însă au început să-i argumenteze în fel și chip, să-l asalteze cu diferite exemple negative, apărute în unele cazuri. Desigur că dumnealor nu mă cunoșteau deloc, nu-i cunoșteau nici pe copiii mei, dar au depus tot efortul ca să-l determine să renunțe la mine. Știind că e cam influențabil, l-am rugat să-și analizeze propriile-i păreri și sentimente față de mine ; totuși, îndoiala pusese stăpînire pe el. Mi-a spus că ține foarte mult la mine, dar la vîrsta lui trebuie să asculte de sfatul rudelor și prietenilor, pentru a avea o bătrînețe liniștită. Atunci mi-am dat seama că nu pot lupta cu toate părerile rudelor și ale prietenilor care-i vedeau, pe copiii mei ca pe niște dușmani. Din ziua aceea, pentru

CURIER SĂPTĂMÎNAL

mine, a început chinul sufletesc, mi-a fost extrem de dureros, de trist, să suport o astfel de decepție. Îmi simțeam inima zdrobită — au început cele mai crîncene suferințe prin care poate trece sufletul omului. Mi-am spus : „Sînt condamnată fără de vină“. Zbuciumul prin care treceam m-a descurajat, m-a deprimat și, deși îmi impuneam, forțam voința, pentru a mă resemna, n-am reușit să înving în mine sentimentul unui om condamnat la singurătate pe viață. Mă întreb într-una : să închid în mine dorința unei vieți refăcute, pe considerentul că acești doi copii, care ca mîine vor zbura din cuib, există sau să mă conving singură că nu mai am dreptul la viață personală, fiind la 48 de ani, și încă mamă, repet, a doi copii? Să devin un robot fără suflet?

SVETLANA I. — Timișoara“

Stimată corespondentă, cred că orice om care parcurge rîndurile dv. reacționează identic (sau aproape identic) cu subsemnatul : m-a cuprins un chef teribil de a-i încondeia pe onorabilii care, în lipsă de altă ocupație mai nobilă, ori poate (de fapt *desigur*) mînați de concepții învechite, cu miros de mucegai, își îngăduie să între, încălțați cu bocancii, pe teritoriul fragil și inefabil al dragostei. Întîmplarea dv. nu-i nici prima și nici ultima, motiv pentru care nu vă sfătuiesc să vă resemnați, cred totuși că ați greșit atunci cînd, știind cu cine aveți de-a face (un om influențabil), l-ați lăsat la discreția celor-lalți, a „binevoitorilor“ (și nu a propriei conștiințe, cum ați fi dorit și-ar fi fost normal să fie). În fond, nu mi-aș permite să-l condamn prea aspru pe omul care trebuia să vă fie soț, fiindcă, oricum (să ne păstrăm în limitele realităților, ale adevărurilor de viață) la 60 de ani îți calculezi de cel puțin trei ori fiecare pas, reacțiile sînt indiscutabil altele decît la... 48 de ani. Setea dv. de viață, de echilibru, de dăruire și comunicare cu un om apropiat vă onorează, credeți-mă, de aceea „alternativa“ din finalul scrisorii o interpretez ca fiind, de fapt, o *opțiune* (este limpede că, așa cum *sînteți* dv. construită, veți alege o singură alternativă, cea dinamică, optimistă). Sacrificiul pe care l-ați făcut pînă la întîmplarea amintită, cît și sacrificiul făcut — vrînd, nevrînd — în cazul respectiv, eșuat, nu merită prea multe comentarii, reprezentînd un act firesc, al unei mame responsabile, legată sufletește de copiii ei. Dacă înțeleg bine, copiii sînt mari, poate chiar trecuți de pragul maturității sau foarte aproape de el ; de aceea observ că despre un singur lucru nu pomeniți nimic : poziția copiilor (la vîrsta aceasta au, fără doar și poate, un punct de vedere precis, de care merită să se țină seama) față de o eventuală recăsătorire. Mai mult chiar : n-ar trebui, într-un fel, *implicați* și ei în existența schimbată pe care o prefigurați astăzi ? Bănuiesc că, afectiv mai ales, implicarea lor ar avea un deosebit ecou interior, nu v-ar „rupe“ (aparent) sufletește de problemele lor de viitor, ca școala, munca în perspectivă etc., „unitatea“ pe care ați apărat-o admirabil pînă acum, s-ar menține, îmbogățită, și într-o ipostază nouă.

★

P.S. Aș dori să-mi comunicați adresa completă, în eventualitatea că voi primi, pentru dv., corespondență de la cititori (firește, *curierul* o va expedia).

REBUS

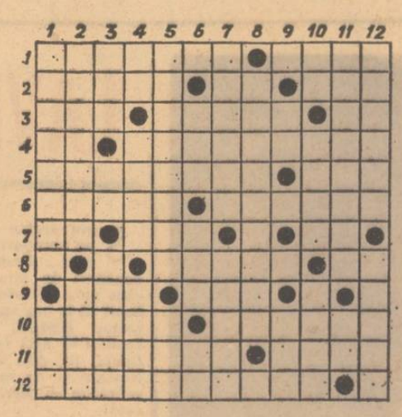

Chimie

ORIZONTAL : 1. Localitate în județul Botoșani, cu o modernă fabrică de zahăr. — Vechi oraș moldovean, în care funcționează o fabrică de prelucrat mase plastice și una de antibiotice. 2. Metal neferos preparat la Baia Mare. — Rhodium. (simb.) — Prefix chimic pentru compușii cu sulf. 3. Monedă română de argint. — Canal subteran. (od.) — Moleculă biatomică de azot. 4. Unealtă de cusut. — Localitate renumită prin uzina de fire și fibre sintetice. 5. „Turnu...“ — centru al industriei de îngrășăminte. — Riu în Franța — 6. Centru minier. — Testament. (pop. od.) 7. Reacții în faza inițială și finală ! — Astfel. — La intrarea în mină ! 8. Imaș — Cupru. 9. Din material plastic. — Conținut de unele serpentine de răcire. 10. Localitate cu o modernă fabrică de celuloză. — Oraș moldovean cu fabrică de vopsele și lacuri. 11. Centru minier bănățean. — Centru în Hunedoara, unde se exploatează o varietate de carbonat de calciu. 12. Fabrică de antibiotice din țară.

VERTICAL : 1. Oraș cu un modern combinat chimico-metalurgic — Stîlp la podul caselor. (reg.) 2. Centru carbonifer în Valea Jiului. — Se valorifică la Ocna Mureș, Govora, sau Tîrnăveni. 3. Produs lactat. — George Ionescu. — Centru siderurgic hunedorean, 4. În temă ! — A trage clopotul... — Scobiți. 5. Oraș pe Borcea cu un mare combinat de celuloză și hîrtie. — Eleganță. 6. Salut roman. — În casă ! — Titan. 7. Materie primă la fabricile de cărămidă. — Drept (fig.) 8. Centru siderurgic unde se fabrică cocs. 9. Came ! — Mare galbenă... 10. Astatinium. (simb.) —Amestec chimic, rezultat din prepararea bauxitei. — Compartiment industrial. 11. Produs chimic de tipul firului produs la Săvinești. — Pronume. 12. A încărca un element chimic cu sarcini electrice. — Edificări industriale.

Cornel M. DUMITRESCU

Cuvinte rare : IIS — LAGUM — LEZ — POP — SLAM

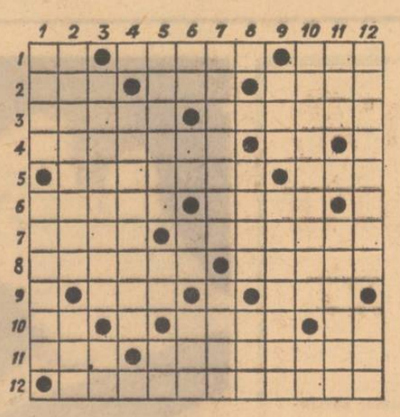

Lumină

ORIZONTAL : 1. Ca-n vis ! — Luminează cerul nopții de vară... (pl.) — Lumină... pe filament. 2. Fluviu european. — Fizician francez, care în 1820 a construit o lampă cu filament de platină. — Onomatopeea unei păsări... singuratice. 3. De aceeași mărime. (masc. pl.) — Metal. 4. Material rășinos, bogat în hidrocarburi. — Zburător de mari dimensiuni... (abr.) 5. Strălucitor în temă... — Întunecat... în cerul gurii. 6. Capitală europeană în care iluminatul public a fost introdus încă din sec. 17, prin felinare cu ulei. — Sînt iluminate astăzi electric, la noi în țară. 7. Gaz natural folosit altădată la iluminat și încălzit. — A-calmia plăcută a unei luminoase dimineți de vară... 8. Vînzători de antichități, de altădată. — Soarele care luminează pămîntul. 9. Cel „electric“ produce o lumină puternică. — Una din insulele Ciclade. 10. Vas rustic folosit odinioară pentru improvizarea de lămpi. — Cortegiu de însoțire. — La motor ! 11. Spațiu lipsit de aer, folosit adesea pentru iluminatul electric. — Iluminatul modern... (adj.) 12. Lumina realizată de om.

VERTICAL : 1. Distribuie lumină în Capitală. (abr.) — Fizician rus, care în 1802 a enunțat ideea folosirii arcului electric la iluminat. 2. Marcate cu sigiliu. — Diminutiv feminin. 3. Lumina produsă de soare, lună și stele. — Un om „luminat“ la cap (abr.) 4. Una din metodele de iluminat de altădată. 5. Ambasador. (fig.) — Lucian Costache. — Dumnealor. 6. Personalitate filozofică. — În tensiune! — Lei — Geniu în mitologia scandinavă. 7. Cu structură lemnoasă. (masc. pl.) — Grăsime folosită odinioară pentru producerea de lumină. 8. Localitate în Brazilia. — Abreviație comercială. 9. Curent... dar nu electric. (abr.) — Porniți din pușcă... (fig) 10. Capitală europeană, una din primele din lume iluminate cu petrol. — Luminează piramidele... 11. Luminează pe cerul emisferei australe... — Exploziv care produce lumină, căldură și zgomot. 12. Lumină diferențiată... pe culori. — În focar !

B. C. SORESCU

Cuvinte rare : NIO — ALF — SANA — ACC — ECU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

MATERIALE DE CONSTRUCȚIE

ORIZONTAL : Ciment — Gips — Eroda — Greci — Rar — Dura — In — N — Turdeni — A — Avara — Sinai — Var — Găitana — Orez — Pe — Ca — Da — Ida — Bt — C — Arida — Leită — Italia — Vas — Ceară — Cretă.

JOC ȘI VOIE BUNA

ORIZONTAL : Baiadere — Hp — Aral — Pictor — Terpsichore — Una — Ac — Ezer — Ta — Pr — Ore — I — A — Soare — Ude — Sîrbători — Carnaval — Sn — Heine — Escu — Bat —Dlo — Orn — Arăta — Balet — La — A — Gavota.

JOCURI DISTRACTIVE

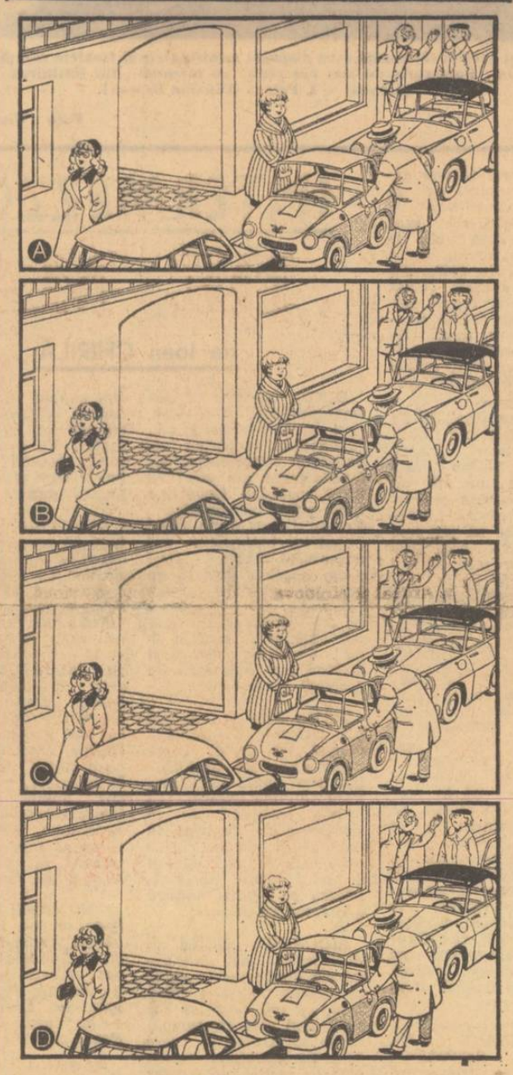

În patru timpi

În timp ce desenatorul pregătea cele patru desene, de mai sus, un fotograf s-a grăbit să le reproducă (desenele erau în faze distincte). Cu atenție și răbdare trebuie să precizați ordinea cronologică a celor patru desene ținînd seama de elementele cuprinse în ele.

O MIE DE RECORDURI CURIOASE

De curînd a apărut în Anglia „The Guinness book of records“, — cartea recordurilor. Redăm mai jos cîteva din recordurile mai amuzante.

— CEL MAI MARE TEATRU. Este cel din Pekin. Completat în 1959, are 10 000 de locuri.

— CEL MAI DORIT PERMIS AUTO. Englezoaica Miriam Horgrave, 72 de ani, se străduie să-l obțină de opt ani. În martie 1970 a căzut la examen pentru a 39-a oară.

— RECORDUL MÎNCĂTORILOR DE COLȚUNAȘI. Bozo Miller, american, a mîncat dintr-odată 324 colțunași, din care primii 250 în 70 minute.

— PRIMUL CARE S-A LĂSAT DE FUMAT. Primul caz înregistrat cînd o persoană a reușit să se lase de fumat este cel al finlandezului John Kastu. În jurnalul său din 5 aprilie 1679 scrisese : azi m-am lăsat de tutun. După o lună a murit...

— CÎNTĂREȚUL CU CEA MAI BUNĂ VÎNZARE DE DISCURI : Bing Crosby, 66 ani. A vîndut pînă în prezent 350 milioane de discuri.

— CASTELUL DIN CĂRȚI DE JOC CEL MAI ÎNALT. A reușit să-l facă la 3 iulie 1969 englezul John Greenwood : 13 etaje.

— CEA MAI SCUMPĂ ȚIGARĂ. Este Royal Dragoons, fabricată în Egipt — costă 75 lire.

— MEMORIE PRODIGIOASĂ. Turcul Mohamed Ali Halici a recitat din memorie 6 666 versuri din Coran în șase ore.

— CEL MAI LUNG ȘI CEL MAI SCURT ALFABET. Cel cambodgian are 74 de litere. Cel havaian 12 : a, e, h, i, k, l, m, n, o, p, q, w. Lipsesc dentalele.

— ZECIMALELE LUI „P — GRECESC“. Le-a stabilit un calculator electronic. Sînt 100 000. Iată-le : 3,141592653589793 (omitem celelalte 99.975 cifre) ..... 5493624646. Pentru rezolvare, computerul a avut nevoie de opt ore de lucru.

— CEL MAI GRAS OM. Este americanul James Chassé, 33 ani, cîntărește 340 kilograme.

— RECORDMANI LA... MÎNCAREA SPAGHETELOR. În octombrie 1967 patru englezi au reușit să mănînce 100 metri spaghete într-un minut și 34 secunde.

— PRIMUL DISC DE AUR. Primul care a vîndut un milion de discuri a fost Enrico Carusso (1873—1921) cu aria „Vesti la giubba“ din opera „Paiațe“ de Leoncavallo.

— SCRISORILE CELE MAI SCURTE. Au fost cele schimbate între V. Hugo și editorul său Hurst and Blacket, în 1862. Scriitorul francez, în vacanță, dorea să știe cum mergea vînzarea romanului său „Mizerabilii“. El a scris : „?“. Răspunsul a fost „!“.

— MÎNCĂTORUL DE PASTILE. Chiar și în epoca noastră în care pilulele se consumă în cantități mari, nimeni n-a doborît recordul englezului Samuel Jessup ; în 22 ani din 1794—1816 a înghițit 226 934 pastile. Muri la frumoasa vîrstă, pe atunci, de 65 de ani.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Terra, planeta albastră

Pe glob există numeroase mări și lacuri, care fac ca, în ansamblu, privind de departe, planeta noastră să apară într-o culoare albăstruie. Dacă ar coborî pe Pămînt un extraterestru, v-ar întîlni pe dv. care citiți acum aceste rînduri și v-ar întreba cîte ceva despre apele planetei, ce ați ști să-i răspundeți ? De exemplu dacă v-ar întreba... **de cîte mări și lacuri artificiale dispune Terra ? Ce suprafață totalizează ele ? Care este cel mai mare lac, unde se află și ce suprafață are ?** Vă propunem să vă grăbiți cu răspunsurile deoarece, se pare că destul de multe O.Z.N.-uri dau tîrcoale planetei noastre...

„Marele geometru“

Tînăra noastră cititoare ROXANA GHEMEȘ, elevă la Liceul Tudor Vladimirescu din București ne trimite o problemă amuzantă, pe care, adaptînd-o cerințelor, v-o prezentăm și dv.

Într-un fel oarecare, „marele geometru“ este de fapt un elev leneș, asemănător „leneșului norocos“, cu care ați făcut cunoștință din alt număr al revistei. Dar, leneșul norocos trebuise să rezolve o problemă de aritmetică, pe cînd cel pe care vi-l aducem „pe ring“ astăzi, a avut de înfruntat geometria.

Deci, lucrurile au stat cam așa : la un extemporal, s-a dat spre rezolvare o problemă în care se cerea ca prin ducerea a două drepte să se împartă un pătrat în două pentagoane și două triunghiuri oarecare.

Unul din elevi, după ce a desenat pătratul și s-a gîndit puțin și-a dat seama că nu știe cum să rezolve problema. În consecință, „marele geometru“ a mîzgălit desenul și, fără a mai pierde timp, a depus lucrarea, fiind primul din clasă.

Lecția următoare, spre marea lui surprindere precum și a colegilor, „marele geometru“ a primit înapoi lucrarea cu nota 10. **Oare ce făcuse el, cînd a mîzgălit desenul, pentru a primi o astfel de notă ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

De cînd și de ce?

Pentru prima dată în lume, casele au început să fie numerotate pe străzi în anul 1633, la Paris. Aceasta s-a făcut ca urmare a propunerii poștei franceze, pentru a putea fi mai ușor găsiți destinatarii scrisorilor. Incontestabil, nu se poate spune că ideea nu a fost bună și că nu a prins !

Fluturi cu... porția

Restricții cu privire la vînarea fluturilor au fost luate în insula Madagascar, unde se află republica Malgașă. Fluturii de acolo, deosebit de mari și de frumoși, sînt prinși de mulți amatori, servind ulterior ca articole ornamentale în locuințe. Cum totuși ei nu se înmulțesc prea repede, dacă vînătoarea ar continua în același ritm, s-ar ajunge în cele din urmă la dispariția speciilor respective, fapt care s-a petrecut în trecut și cu unele animale.

O dublă dată...

În anul 1877 au intrat în funcțiune fabricile de zahăr de la Chitila și Sascut. Producția lor anuală, lao-laltă, era de circa 1 000 vagoane de zahăr. Față de ceea ce se produce astăzi la noi în țară în industria zahărului, cantitatea respectivă era neînsemnată. Dar, era primul zahăr autohton, cu care și-au îndulcit zilele străbunicii noștri !

Astronomie

Andromeda *a fost fiica lui Cefeu, regele Etiopiei. Mama ei, Cassiopea, și-a atras mînia zeilor, afirmînd că este mai frumoasă decît nereidele. Ca atare, zeul mărilor, Poseidon a primit sarcina de a distruge țara în care trăia Cassiopea. În acest scop, a fost trimis un monstru marin. Fiind consultat oracolul din Delfi asupra modului în care poate fi salvată țara de la pieire, acesta a afirmat că nu se poate altfel decît sacrificînd-o pe Andromeda. Cefeu și-a sacrificat fiica, fiind silit la aceasta de către locuitorii țării. A înlănțuit-o de o stîncă, lăsînd-o pradă monstrului. Andromeda a fost însă salvată de Perseu, cucerit de frumusețea ei. Perseu a împietrit monstrul și a luat-o apoi cu el pe Andromeda, în orașul Argos.*

Despre Perseu, *se spune că ar fi fost fiul lui Zeus și al lui Danaë, fiica regelui Acrisius, din Argos. Pentru a se uni cu Danaë, ce era închisă într-un turn înalt, Zeus s-a transformat într-o ploaie de aur. Perseu este cel care a călărit calul înaripat Pegasus, în lupta împotriva uneia dintre Gorgone, Meduza, pe care a și ucis-o pînă la urmă. Vederea capului Meduzei, prezentat de Perseu, a determinat împietrirea monstrului care urma să o distrugă pe Andromeda.*

Numele lui Pegasus *este și el întîlnit în astronomie.*

Berenice *a fost soția lui Ptolemeu al III-lea. Avînd un păr blond, deosebit de frumos, ea și l-a tăiat, oferindu-l ca dar zeilor, în speranța de a i se aduce sănătos înapoi soțul, ce lupta în Siria. Nu se știe ce s-a întîmplat cu soțul Berenicei, dar legenda afirmă că părul ei, prețuit de zei, ar fi fost transformat într-o constelație : Cosița Berenicei sau Părul Bernicei.*

Exemplele de denumiri mitologice utilizate în astronomie, pe care le-am prezentat aici, sînt numai o mică parte din cele cunoscute. De altfel, chiar în sistemul nostru solar, majoritatea planetelor poartă nume mitologice : Marte, Mercur, Pluton, Saturn, Venus.

POȘTA CITITORILOR

Conform celor arătate în revista noastră din 17 aprilie 1971, am început să selecționăm răspunsurile primite de la cititori și apoi, prin tragere la sorți, din grupul de răspunsuri bune, am ales 7. Referitor la întrebările privind obeliscul lui Thales din Milet și posibilitatea numărării pînă la un bilion, au ieșit la sorți următorii cititori, dintre cei care au indicat răspunsuri exacte : **Prof. Gheorghe Brașoveanu—Urlați**, din București ; **Pompiliu Manea** din București ; **Ioan Moldovan**, elev, cl. a VIII-a A, Sc. gen. nr. 10, Tg. Mureș ; **Dan Sava**, elev, anul I Lic. nr. 2, Tecuci ; **Dragoș Eftodi Mircea**, București ; **Demeter Giani**, Timișoara ; **Mihai Păuna**, elev, cl. a VIII-a A, Sc. gen. nr. 103 București.

Pentru ceilalți cititori care au trimis răspunsuri la alte probleme, le vom publica numele în numerele următoare, bineînțeles tot conform criteriilor anunțate în revista din 17 aprilie 1971. În orice caz, aplicînd această metodă, cititorii ale căror nume vor fi publicate, pot să fie siguri că au dat răspunsurile cele mai complete, dintre cele foarte bune. Deci, felicitări !

Ing. Liviu MACOVEANU

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de **PETRE SĂLCUDEANU**

Desen de Dorin DIMITRIU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de un automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces. Convins că nu este vorba de un simplu accident, bătrînul detectiv încearcă să dezlege taina morții Cameliei. În el se întărește credința că nu doctorul Dumitriu este autorul accidentului. Dar, atunci, de ce doctorul a preluat vina asupra lui ?

7 Bunicul sună de două ori apăsat. Din locuința lui Fodor nu se grăbi însă nimeni să vină să deschidă. Tocmai se pregătea să-și scoată din buzunar cheile tehnice, cînd în spatele lui auzi pași apăsați pe scări.

— Pe cine cauți, tovărășele se auzi Bunicul întrebat, și cînd se întoarse, văzu în fața lui un bărbat în jur de patruzeci de ani cu o mustață abia ghicită, bine aranjată sub nasul proeminent. Dar ceea ce îl făcu pe bătrîn să se cutremure ușor fu statura masivă a omului și privirile care îl cercetau destul de pieziș.

— Mi se pare că dumneavoastră sînteți domnul Fodor, dacă nu mă înșel. În caz că răspundeți la acest nume, trebuie să recunosc că de data asta am avut noroc.

— Da, eu sînt, dar nu-mi amintesc să vă mai fi văzut...

Bunicul își scoase legitimația, dar bărbatul sau nu știa să citească, sau nu era dispus să se uite la ea. Băgă cheia în broască și după ce deschise, îl pofti pe bătrîn înăuntru. În coridor, Fodor își scoase pantofii cu vîrfurile neînchipuit de ascuțite și își luă alții, de casă. La fel făcu și cu haina în caroturi țipătoare, pe care o înlocui cu un halat scurt, confecționat dintr-un material plușat.

— Sînt obligat să păstrez curat. Eu sînt doamnă, eu sînt bărbat, spuse Fodor, și mulțumit de cuvintele rostite, rise copilărește, arătîndu-și dinții, dintre care doi erau îmbrăcați în aur. Poftiți, mai spuse gazda la fel de jovial, și detectivul remarcă la degetele lui de la mîna stîngă două ghiuluri de aur, inestetice și gosolane, după părerea lui.

Scoase dintr-un dulăpior o sticlă cu lichid arămiu și Bunicul bău un pahar cu suficientă poftă ca să-l doarească și pe al doilea.

— Deci, tovărășele, sînteți de la Miliție. Bun. Să știi că eu o respect. Am avut o dată de-a face cu ea. Un anișor. Drept comun. Nu sînt porc și vreau să vă mărturisesc că am căzut dintr-o greșeală de calcul. M-a turnat o tîrfă. Eu nu fur, nu lucrez, nu încalc legea ; eu sînt cinstit. Am lucrat, tovărășele, cînd am fost mai tînăr. Bun. Deci am lucrat, cum am zis, apoi m-am apucat de sport. Boxer. Categoria cred că se vede. Dar anii au trecut, meseria am uitat-o, numai traiul bun n-am putut să-l uit. Ce mi-am zis : frumos sînt, putere am, femei girlă și uite că trăiesc. Garsoniera e a mea. Toate sînt ale mele și o duc al dracului de mișto. Încă zece ani. După aia mă recalific. Ți le-am spus toate astea, tovărășele, că altfel m-ai fi întrebat dumneata. Așa-i ?

— E adevărat, domnule Fodor, și îți mulțumesc pentru amabilitatea de care ai dat dovadă

— Să știi că eu cunosc legile. Uite, bibliotecă... numai legi. Le știu ca un avocat, pe dinafară. Nu mai vreau să greșesc și, cinstit vă spun, am de-a face numai cu marfă fină. Vara, ca să nu fiu considerat parazit, lucrez la „Salvamar“, iar alteori rup lanțuri la baruri. Am hîrtii. Deschis de ochii lumii se înțelege, dar dacă legea cere, eu cu legea nu mă pun. Nici acum cinci ani nu intram la dos, dar am cătit-o pe aia de a zis că mă părăște că i-am mîncat banii. Puteam să n-o caftesc. Legea la noi nu dă dreptul. Dar acum m-am învățat minte și lucrez după lege. Bun.

— Domnule Fodor, ai cunoscut-o pe Camelia Iovan ? Uite, pentru că ai fost atît de amabil și deoarece nu vreau să-mi stric buna impresie despre cinstea dumitale, spunîndu-mi la această întrebare cine știe ce minciună, vreau să-ți declar eu că o cunoști și nu se poate spune că n-o cunoști, de vreme ce mătușa ei, doamna Tulcea, acum vreo oră a plecat de la dumneata. Am stat ascuns și am văzut. Doresc și eu să fiu cinstit. Cu un om atît de deschis ca dumneata eu cred că aceasta e singura metodă de a discuta.

— Perfect, tovărășele. Ai făcut bine că mi-ai spus, că era gata, gata să spun că n-o cunosc. Uite acum îmi dau seama că n-are nici un rost. I-adevărat, am relații cu Vasilica. Fată bună. Are experiență și cîștigă bine.

Bunicul mai sorbi un pahar de coniac și își aprinse o țigară. Fodor se grăbi să deschidă fereastra.

— Un singur lucru nu înțeleg, domnule Fodor, de ce alaltăieri noapte te-ai dus la doamna Tulcea și de ce n-a venit ea la dumneata, văd că ai condiții...

Fodor rise, arătîndu-și dinții de aur.

— Chestie de prevedere. În primul rînd, n-am de-a face cu o singură femeie, pormă nu vreau să-mi fac deranj și a treia nu vreau în fața legii să par un stricat. Așa, să meargă un bărbat la o femeie e îngăduit, dar să vină mai multe femei la același bărbat e imoral.

— Domnule Fodor, trebuie să-ți mărturisesc că am ascultat cu interes intimitățile mărturisite, cu plăcere chiar, dar eu nu pentru asta am venit. Cu o seară înainte, aici, aproape de casa dumitale, Camelia Iovan a fost călcată de o mașină. Camelia Iovan a fost în această cameră, nu-i nici un dubiu, în altă parte nu se putea duce, cu toate că doamna Tulcea afirmă că în seara aceea dumneata erai la ea.

Gheorghiță Fodor se încruntă, considerînd în sinea lui că întrebarea pusă de bătrîn era în orice caz logică, chiar dacă constatările nu erau adevărate

— Tovărășele, dumneata singur ai zis. Nu putea să fie la mine. Nu putea să fie din două motive. Bun. Unul. Eu în casă la mine nu aduc femei, al doilea, nu putea să fie la mine dacă eu eram la mătușa ei.

— Dar dacă în seara aceea n-ai fost la Vasilica, domnule Fodor ? Dacă ai rămas acasă și știind că fata trebuie să doarmă la o colegă, ai chemat-o aici ? Poate fi și asta o variantă, nu-i așa ?

Fodor își privi degetele groase pe care inelele săpaseră șanțuri adînci.

— Este, și asta o variantă, dar asta e varianta dumitale moșule, nu a mea

— Ca să fiu sincer, ai foarte mare dreptate, domnule Fodor.

— Mai bei un coniac ?

— Nu te refuz, mi-e frig.

Bunicul mai bău un păhărel și Fodor, cu aceeași îndeminare, îl ajută pe bătrîn să se îmbrace îl conduse pînă la ușă și după ce își strînseră mîinile afectuos. Fodor zise :

— Și acu, moșulică, m-ai deranjat bun. Treacă, meargă, dar a doua oară, pe-aici să nu te mai prind și nici să nu-mi faci atmosferă în bloc și cartier, că eu numai o jumătate de pumn îți dau. La unul ca dumneata n-am ce face cu unul întreg. Și fostul boxer trînti ușa cu o asemenea violență încît se cutremură întregul bloc.

— VA URMA —

A FOST ODATĂ, UN STADION — CUTIE DE CHIBRITURI

de Valeriu MIRONESCU

Era o vreme cînd 22 de jucători și cîteva, puține, mii de spectatori, se înghesuiau în cutia de chibrituri din Oborul bucureștean cu ocazia vreunui derbi al campionatului național. Era o vreme cînd un public numărat pînă la maximum 12 mii de oameni privea pe arena cu iz select „Venus", la meciuri disputate de români cu vestite echipe austriece sau englezești. Și, venise o vreme cînd construcția, pe atunci proaspătă, din Giulești, reprezenta o culme a modernității și a pretențiilor în materie de stadioane sportive. Singurul avantaj pentru amatorul de fotbal era acela că se afla la doi pași de jucători și că putea dialoga cu ei în mod mai mult sau mai puțin civilizat. Peisaj de divizia „B" pentru spectatorul de astăzi, fotbal cu iz de periferie sau fund de provincie, cu toate că vedetele, cărora le stimăm amintirea, se numeau Bodola, Auer, Baratki sau cite un Silviu Bindea și Ionică Bogdan.

Astăzi, nu mai am prilejul să stau în peluză la trei metri distanță de poarta lui Petrică Rădulescu, nu-i mai disting vorbele, nici privirile lui Fredi Fieraru cînd se pregătea să execute loviturile libere cu efect fatal asupra adversarilor, nu mai pot percepe învîrtiturile stranii ale mingii în aer înainte de a se întoarce bruse către pămînenul porții. Am pierdut acest avantaj de privitor în favoarea proporțiilor de dezvoltare ale fotbalului, imense, și nebănuite la acea vreme, fie sub aspectul înzestrării materiale sau al calității jocului și jucătorilor, fie din punctul de vedere al masei suporterilor.

Nu compar jucăria din Obor cu grădina-stadion din Șoseaua Ștefan cel Mare, pentru că nu există date pentru asemenea comparare. Dar, însuși Giulețtiul, cu hainele lui demodate ale anilor '39—'40, se simte stingher și anacronic în fața stadioanelor din Craiova, Constanța, Pitești, Brașov, Cluj, Timișoara ca și din alte cîteva orașe. În Capitala țării, cînd vine vorba de vreun derbi al campionatului național, lumea se întreabă dacă stadionul Republicii, refăcut pînă la aproape 30 000 de locuri, va fi încăpător, și își îndreaptă privirile spre acel uriaș oval din parcul „23 August", acolo unde cele 63 500 de bilete, normal vîndute, înseamnă nu arareori, 70 sau chiar 80 de mii de spectatori. De altfel, în acest parc s-a constituit un veritabil buchet de construcții sportive la dispoziția altor ramuri în afara privilegiatului fotbal. Gimnasticii i s-a pus la dispoziție un palat de sticlă și beton, atletismul își prelungește pregătirile și concursurile pe timp nefavorabil într-o imensă hală, un modern bazin cu dimensiuni olimpice servește interesele înotătorilor și săritorilor de la trambuline. Chiar în aceste zile, patinoarul acoperit, își dovedește întrebuințările polivalente, găzduind campionatele de box ale României. Pentru prima oară în istoria lor întrecerile naționale din acest sport atît de popular au drept loc de desfășurare o sală corespunzînd cerințelor spectacolului în boxul modern...

Dar, nu mă voi depărta de fotbal, deși am impresia că pentru a sublinia evoluția furtunoasă a sportului pe meleagurile noastre, nu la fotbal în primul rînd trebuie să ne oprim. Deocamdată, titlurile de glorie sportivă ale României, provin mai puțin de la fotbal, mai mult, mult mai mult, de la alte ramuri. Totuși, fiindcă fotbalul a fost și rămîne marea dragoste a publicului sportiv să scriu despre el, mai departe.

Ca spectator și iubitor al fotbalului timp de cîteva decenii la rînd, am avut prilejul deci să privesc și să admir cîteva generații de jucători și de echipe. Am prins și o perioadă de vîrf a echipei reprezentative dinainte de război, desigur judecățile de atunci deosebindu-se foarte mult de cele de astăzi cînd meseria îmi este să scriu despre jocul de fotbal. Dispun de un număr suficient de date care să-mi permită să cred că fotbalului nostru îi stă în putință azi, dar mai ales în viitorul relativ apropiat, să obțină și altceva în plus peste calificarea la un turneu final al C.M. Asta la nivelul echipei naționale, însă nu e departe momentul cînd și echipele cluburilor fruntașe vor începe să însemne ceva în cupele continentale. Cauza rămîne aceeași. Datorită unor eforturi de substanță, întreprinse de cîțiva ani încoace de către federație și de către mai multe cluburi, apar roadele sub forma unor generații de tineri fotbaliști cu aptitudini egale nivelului european de întrecere. Generațiile lui Dumitrache și Dobrin, Dinu și Răducanu, chiar și a lui Dumitru, foarte tinere ca vîrstă, după cum se vede, sînt asaltate și presate din urmă de către altele și mai proaspete, aș zice, mai înzestrate cu gustul fotbalului. Din acest punct de vedere, nici chiar Iordănescu nu e chiar atît de „tînăr"! În spatele lui se profilează ambițiile unui Năstase, care abia la primăvara viitoare va împlini 18 ani! Să nu zic vreo vorbă greșită, dar am impresia că cei de-o vîrstă cu Ailenii, tehnician desăvîrșit la 16 ani și debutant în divizia „A", vor precipita selecția atît la porțile marilor cluburi cît și la intrarea în echipa națională. Și să nu uit să adaug un fapt foarte însemnat: Dinu vine de la Targoviște, Dobrin e piteștean, majoritatea actualilor tricolori sînt bucureșteni; prin urmare, au intervenit schimbări sensibile față de trecut, lărgindu-se considerabil zonele propice selecției...

S-a voalat în memoria suporterilor performanța care înainte de război era un 1—1 cu Cehoslovacia sau un 2—2 cu Suedia, în meciuri jucate pe terenuri din București. Se voalează și, curînd, vor ieși din amintiri, și asemenea echipe de club născute peste noapte prin voia unor pseudo-mecena cu capital stors din industria textilă sau a pielăriei. Din noile valuri, succesive, ale talentelor fotbalului nostru, vor apare noi echipe, cu orgoliul și crezul învingătorilor...

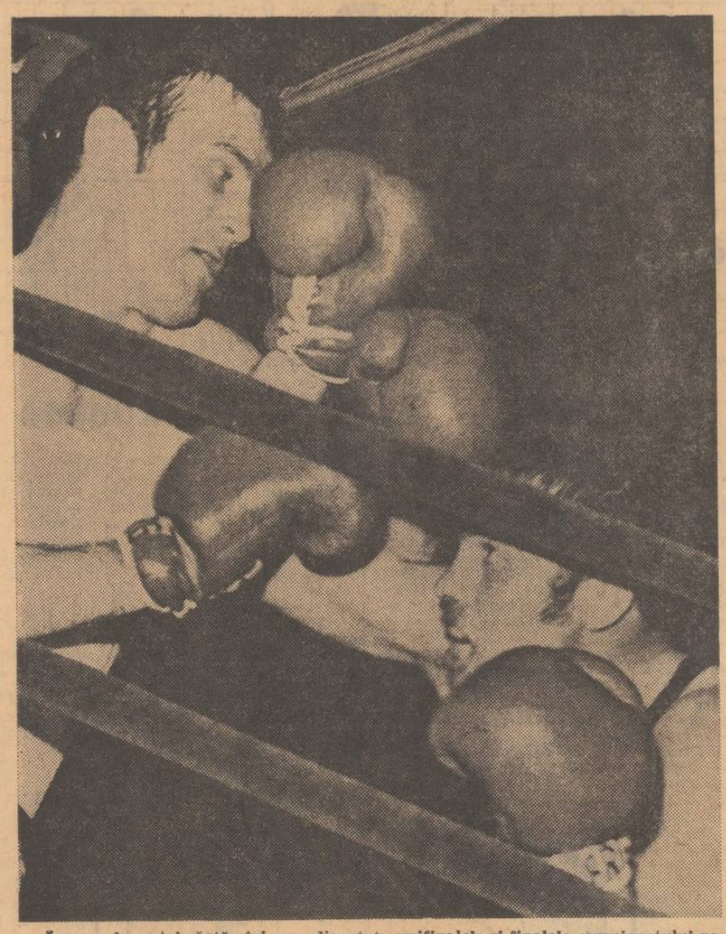

În cursul acestei săptămîni s-au disputat semifinalele și finalele campionatului național de box. Fotografia de mai sus redă un moment din întîlnirea Gh. Chivăr (Steaua) — I. Petrea (Dinamo Brașov).

Foto: Viorel RABA

LAVER LA BUCUREȘTI?

de Ion ȚIRIAC

Scriu aceste rînduri pe aeroportul Otopeni... Peste vreo douăzeci de minute plecăm spre Madrid. (Probabil că la ora apariției acestor rînduri, open-ul spaniol se află în faza sa finală, iar noi, adică Ilie Năstase și cu mine, ne pregătim să plecăm spre casă).

Cîteva cuvinte despre aprilie 1971. Trebuie să recunosc că n-a fost o lună rea. După formidabilul efort de iarnă de la Richmond, Ilie Năstase a mai adăugat în palmaresul său două mari victorii: la Kodes, cîștigătorul ultimului Roland Garros, și la Okker, corespondentul său de... stil și popularitate în emisfera Laver... Aprilie mi-a surîs și mie. Am cîștigat, împreună cu Ilie, ambele dubluri. Am fost semifinalist la Monte Carlo, iar la Palermo am pierdut de asemenea în fază finală, la Taylor, dar, după o noapte albă, cauzată de o criză hepatică...

În zilele meciului cu Olanda, foarte mulți iubitori ai tenisului m-au întrebat, cu o nuanță de iritare în glas, „cum de a fost posibil ca Ilie să piardă în fața lui Barthès, la Palermo?". Această iritare îmi pare a fi un adevărat compliment la adresa lui Năstase... Publicul nostru refuză, după cît îmi pare, gîndul că învingătorul lui Newcombe sau Okker ar mai avea dreptul să piardă la cineva.

Revenind pe terenul realității, trebuie să admitem că o înfrîngere la Barthès nu mi se pare anormală, mai ales după un efort prelungit... Aș vrea să vă mărturisesc că, în ziua meciului cu Barthès, Ilie Năstase ar fi avut dreptul de a nu se prezenta la joc: avea picioarele numai bășici, după meciurile anterioare. Ilie a preferat, însă, să piardă frumos (6—7, 6—7), pentru a nu decepționa publicul care a văzut în el, un incontestabil cap de serie nr. 1.

Să răspund, acum, la o altă întrebare: de ce am preferat să jucăm pe Coasta de Azur, renunțînd la turneele de la Houston și Charlotte?

În primul rînd, trebuie să precizez că ambele grupe de turnee figurează în „clasamentul F.I.L.T.", în fruntea căruia se află acum Ilie Năstase. Noi am preferat Coasta numai pentru a realiza o mai bună adaptare „la zgură", adică pentru a fi mai bine pregătiți în vederea Cupei Davis... Ați văzut și dumneavoastră, în meciurile cu talentații jucători olandezi, că adaptarea după parchet nu e un lucru chiar atît de simplu. Eu, cel puțin, m-am simțit mult mai sigur în ziua a treia a întrecerilor.

Și-acum, despre cîteva proiecte. Bineînțeles că proiectul nr. 1 rămîne Cupa Davis... Nu cunosc încă rezultatul meciului Norvegia — Israel, pentru a ști cu cine și unde vom juca turul doi. În eventualitatea că au cîștigat norvegienii, meciul se va juca la București. Dacă vom „trece" — și nu vă văd cum am putea pierde — ne așteaptă dificilul meci cu Iugoslavia, la București. Aș menționa că, prin reintrarea lui Iovanovici, echipa iugoslavă a crescut în forță și echilibru... În eventualitatea dorită a victoriei asupra echipei iugoslave, ar urma să jucăm cu team-ul vest-german, în care Bungert și Kuhnke oferă două cărți de vizită de certă strălucire europeană... În continuare... Dar să mă opresc aici, pentru că la mine, la Brașov, nu se vinde niciodată pielea ursului din pădure.

Aș vrea să fac o paranteză, legată de viitoarele turnee. „Clasamentul F.I.L.T." prevede patru categorii de turnee, care oferă patru coeficienți de punctaj. În prima categorie se află, în orice caz, Roland-Garrosul, Wimbledonul și Forrest-Hillsul... Ca să vă dați seama de rigoarea punctajului, trebuie să vă spun că open-ul de la Monte Carlo a fost de categoria a III-a. Deci, o victorie la Okker reprezintă doar puține puncte... Iar Okker e unul dintre cei mai buni jucători din lume.

„Clasamentul F.I.L.T." este o mare competiție. Iată, de pildă, marile turnee de la Hamburg, Bruxelles și Bornemonth se desfășoară simultan. Arta de a alege nu e deloc ușoară. În cazul acestor trei posibilități, vom alege, probabil, Bruxelles-ul pentru că Ilie a fost finalist anul trecut (cu Okker), iar dublul nostru e deținătorul titlului.

O ultimă informație. Recent, reprezentanții lui „Pepsi-Cola" mi-au propus organizarea la București, sau la Mamaia, a unui turneu „în patru" la care să participe un cuplu de profesioniști (Laver — Ashe sau Rosewall — Gimeno, de pildă) și cuplul nostru... „Pepsi-Cola" oferă cu acest prilej un important premiu... Bineînțeles că organizarea acestui „turneu în patru" nu e o treabă ușoară, dat fiind calendarul încărcat al marilor tenismeni, dar eu rămîn la convingerea că turneul va putea fi realizat, prin septembrie. Ar fi foarte frumos ca terenurile de tenis românești să intre în circuitul perlelor tenisului mondial...

INTERMEZZO... DE MAI

de Ioan CHIRILĂ

DINU: Nu cred că putem pierde la Bratislava, deși calculul hîrtiei și al... revanșei e de partea fotbaliștilor cehoslovaci. La Guadalajara am știut să ne descurcăm împotriva unui mare „vîrf de atac": Petras. De ce n-am reuși împotriva mai puțin cunoscutului Strafil? Deși n-am împlinit încă 23 de ani, am eliminat orice complexe de inferioritate. Sînt convins că mă pot bate de la egal la egal cu oricine. Cred că și ceilalți sînt animați de aceleași gînduri.

DAN: Sînt fericit că voi juca la Bratislava meciul meu nr. 42 în echipa națională, deși statisticienii caută să mă priveze de două tricouri. În ajunul meciului de la Lausanne am declarat, în calitate de căpitan: „Ne vom bate ca lei". Și așa a fost... Sînt optimist, pentru că echipa noastră a crescut în valoare...

MOCANU: Eu, ca și Sătmăreanu, am un adversar direct foarte rapid și viclean: Vesely. Cred, însă, că voi reuși să fac față, mai ales cu colaborarea lui Dumitru, care este un coechipier extraordinar pentru un fundaș de margine. Nu fac pronosticuri. Am auzit, însă, că la Swansea, la 1—0 pentru gazde, galezii au mai înscris un gol perfect valabil...

ANCA: Mărturisesc că mă socotesc un fotbalist norocos. Am jucat pe Wembley. Am jucat și la Novisad. Ar fi fost mai bine să nu fi jucat în Olanda, dar, pînă la urmă nu regret pentru-că te călești din toate. Îmi cunosc obligațiile în cadrul echipei. Știu că trebuie să fiu „bun la toate". Vă promit două șuturi bombă la poarta lui Viktor și o „cușcă" pentru Adamec.

DUMITRU: Îmi pare bine că am jucat „de trecere" la Novisad. Cînd un jucător ca Radu Nunweiller stă pe tușă, tu, cel din teren, ai datorii formidabile. La Bratislava va fi un joc greu. Am auzit vorbindu-se cîndva despre „ulița cehă" care te zăpăcește cu pasele. Dar nici noi, cei din mijloc, nu vom sta de pomană. Mi-aduc aminte, eram încă junior, l-am văzut pe Eusebio, la televizor, marcînd un gol bombă în poarta Cehoslovaciei și tot la Bratislava. Am să încerc și eu să pun o pasă frumoasă în piciorul lui Neagu. Ar fi tare bine...

NUNWEILLIER VI: Sper să joc. Sper să regăsesc forma din meciul de la Guadalajara. Eu am dat ambele pase, atunci, pe Jalisco. Prima — la golul lui Neagu. A doua — la faultul lui Zlocha... Poate că, cine știe...

NEAGU: Ca fotbalist, aș vrea ca jucătorii cehoslovaci să uite că eu am înscris golul acela în poarta lui Vencel și că tot eu am obținut penalty-ul... Ca jucător de echipă, însă, aș prefera ca antrenorul Novak să-i pună și pe Taborski și pe Kuna, lipiți de mine, la marcaj. În acest fel s-ar elibera două culoare frumoase pentru Dumitrache și Dembrovschi. Cred că avem o șansă reală.

DUMITRACHE: Deși n-am marcat la Novisad, simt că am regăsit drumul golului. Pe de o parte îmi pare bine că am ratat două mari ocazii în meciul cu Iugoslavia. La prima am alunecat, iar la a doua, deși i-am „fixat" pe Paunovici și Holțer, am tras peste bară. Sper ca la Bratislava să înscriu un gol cu capul, din careul de șase metri. La urma urmei, nu văd de ce Hrivniak și Deseatnik ar fi mai tari decît Holțer și Paunovici.

DEMBROVSCHI: Nu-mi plac declarațiile... Știu, însă că am marcat un gol bun la Belgrad, în 1969... Că am marcat un gol și mai bun în meciul cu Grecia... Că apoi s-a întîmplat să marchez și în poarta lui Felix... La Novisad a mai venit un gol... S-ar putea ca, așa, din gol în gol...

LUCESCU: Dacă voi juca la Bratislava voi izbuti să adun, după calculele mele, treizeci de tricouri tricolore... Sînt că echipa noastră are o mare poftă de joc. Jucătorii se plîng de faptul că anul acesta vom avea doar vreo patru meciuri, ceea ce înseamnă o oarecare revenire la „acum 10 ani" cînd jucam doar ce apucam. Poate că s-ar putea face ceva în direcția asta, mai ales că s-a renunțat și la meciul cu Franța.

Pentru Bratislava, mi-e imposibil să renunț la X2, pentru că ar fi împotriva stării noastre de spirit. Vi se pare prea optimistă această declarație? Recunosc că un bun jucător de pronosport ar pune și 1 chiar și la meciul Cehoslovacia—Italia, dar eu, ca fotbalist, nu am acest drept...

Miine la Casablanca

ROMÂNIA — MAROC, LA RUGBI

Meciul Maroc — România ce se dispută la 9 mai la Casablanca are o importanță deosebită pentru desemnarea celui de-al doilea clasat (după Franța), în „Cupa F.I.R.A." Marocul a eliminat Italia cu scorul de 9—8, iar România a jucat cu Italia la București și a învins cu 32—6. Putem să tragem vreo concluzie sau nu? Tangențial putem trage doar concluzia că scorul de 32—6 realizat de noi, la București, nici pe departe nu se aseamănă cu scorul de 9—8 realizat de marocani în Italia. Marocanii fac un joc foarte rapid, cu pase la mînă, care te derutează oricît ai fi de „versat" în ale rugbiului.

Echipa noastră, formată din jucători experimentați, va reuși să facă față, la ei acasă, tinerilor marocani? Credem că da...

Și pentru edificarea dv. vă prezentăm lotul echipei noastre naționale, care face deplasarea la Casa-blanca:

Linia I: Baciu — Onuțiu — (Țuțuianu) — Dinu;

Linia a II-a: Șerban — Atanasiu (Iorgulescu);

Linia a III-a: Pop — Demian — Rășcanu — (Miclescu);

Mijlocași: Florescu — Nicolescu;

Trei sferturi: Suciu — Nica — Dragomirescu — (Bărgăunaș), Constantin;

Fundași: Durbac.

M. NICULESCU

ȘAH

• **„MEMORIALUL CAPABLANCA"** disputat la Havana s-a încheiat cu victoria lui Hort (Cehoslovacia) cu 11 puncte. Pe locul doi — Geller (U.R.S.S.) cu 10,5 puncte iar pe locul trei Tringov (Bulgaria) 10 puncte. În total 16 concurenți.

• **TURNEUL INTERNAȚIONAL DE LA TALLIN** a fost cîștigat de Tat și Keres cu cîte 11,5 puncte (16 participanți). Iată o frumoasă partidă jucată de fostul campion al lumii:

Alb — Ney, negru — Tal 1. d4,Cf6 2. c4,c5 3. d5,g6 4. Cc3,Ng7 5. Cf3, 0-0 6. e4,d6 7. Nf4,a6 8. a4,Da5 9. Nd2, e6 10. Ne2, e:d5 11. c:d5,Te8 12. 0-0, Ng4 13. Tel,Dc7 14. Dc2, Cbd7 15. Tad1,Tab8 16. b3, N:f3 17. g:f3,c4 18. b:c4, Ce5 19. Cb1,Tbc8 20. Ca3, Dd7 21. f4,Ceg4 22. f3, C:e4! 23. f:g4, Nd4 24. Rg2, Cf2 25. Nc1,Nc5 26. h3,De7 27. Nf3,Dh4 28. Th1,C:h1 29. T:h1,Te1! 30. T:e1,D:e1 31. h4,Te8!! și albul cedează.

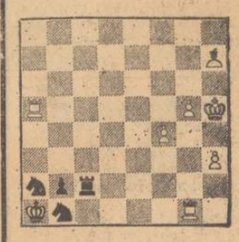

Albul joacă și dă mat în 9 mutări.

U. VĂLUREANU

INTERVIUL CITITORILOR

cu Gheorghe Gruia

La redacție au sosit peste 100 de întrebări pe adresa cunoscutului nostru handbalist. Mai puteți trimite întrebările dv. pînă în ziua de 10 mai a. c.

Răspunsurile vor fi publicate în numărul din 29 mai a. c.

AUTOMOBILISM

Durata de funcționare a pneurilor

Din partea **prof. dr. ing. N. TECUȘAN din Timișoara** am primit recent trei articole. Unul din articole se intitulează: **„Bujia — reglarea distanței dintre electrozi și curățirea".** Articolul este interesant pentru tehnicieni, dar cum rubrica noastră se adresează în principal automobiliștilor amatori, nu poate fi publicat. Al doilea articol, referitor la pneurile pentru timp nefavorabil (zăpadă, polei, noroi) îl vom folosi la timpul potrivit. Pentru moment am ales spre publicare fragmente din articolul care dă noțiuni despre durata de funcționare a pneurilor:

Uzura prematură a anvelopelor unui automobil, depinde de o serie de factori dintre care amintim: sarcina pe fiecare pneu, presiunea aerului din pneu, viteza de deplasare a automobilului, caracteristicile drumului, anotimpul, condițiile climatice, modul de montare pe jantă etc.

Dar elementele care se reflectă cel mai mult asupra duratei în funcționare a anvelopelor, rămîn pe mai departe, sarcina ce revine pe fiecare roată, pe fiecare pneu, presiunea aerului și viteza de deplasare a automobilului.

Astfel, dacă pe un pneu (roată) se aplică o sarcină mai mare cu 25 la sută decît sarcina normală, durata lui de funcționare scade cu 35 la sută.

O influență asemănătoare asupra pneului o are și presiunea aerului din pneu. Dacă în pneu presiunea este normală, cea recomandată de uzina constructoare, pe care o considerăm de sută la sută, durata în funcționare a pneului va fi tot de sută la sută. În cazul în care presiunea va fi diferită de cea normală, atunci și durata în funcționare a pneului, se va modifica corespunzător.

Pentru că, mulți automobiliști ignorează maniera de a se comporta cu propriul lor automobil, prin aceea că plecările din loc se fac cu accelerări exagerate, viteza pe șosele este spre cota superioară, admisă de normele legale, durata de funcționare a anvelopelor variază în funcție de viteza de deplasare. Se știe că dacă viteza de deplasare a automobilului este mai mică, rulajul realizat cu aceleași anvelope va fi mai mare.

De aici se desprinde o concluzie puțin cunoscută și anume că, participarea la raliuri, curse automobilistice, se soldează întotdeauna cu o uzură exagerată, prematură a pneurilor, de unde și necesitatea ca printre piesele de schimb (rezervă) să se prevadă și un set complet de anvelope.

Am amintit mai sus, cîteva noțiuni, de care sîntem siguri că vor ține seama mulți dintre automobiliștii amatori.

Deci, în conducerea automobilelor se recomandă înainte de toate moderație, aceasta nu numai pentru a asigura o deplasare fără urmări grave, ci și din motivul amintit mai sus, adică din considerente și economice, deoarece nu numai pneurile se uzează ci și motorul automobilului respectiv.

Un gigant-constructor de străzi

În anul 1970, aproape trei sute de kilometri de autostradă, nouă, au putut fi deschiși pentru circulație în R.F.G. Prin folosirea celor mai noi mașini se speră într-o accelerare simțitoare a extinderii rețelei de drumuri, în 1971. Este vorba de o mașină-gigant dirijată în mod automat. În numai zece ore de lucru, aceasta construiește 3,5 kilometri de rută, cu o lățime de lucru de 15,23 metri. Aceasta corespunde cu trei piste, una centrală și două laterale.

Alpine Renault A 310

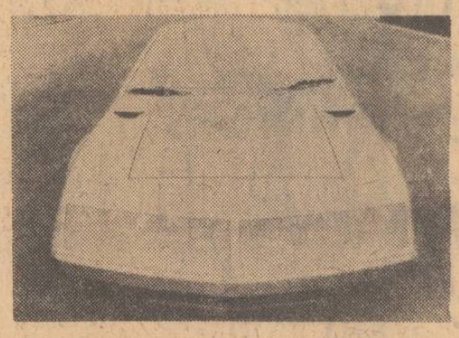

Impresionantul bolid pe care-l vedeți în fotografia de mai sus, este Alpine Renault A 310, cea mai nouă realizare a renumitelor uzine franceze. Avînd o linie aerodinamică, noul Alpine Renault are caroseria din poliester stratificat integrat cu arcuri de securitate. Motorul este o derivație a celui existent la Renault 16 T.S. în patru timpi, patru cilindri așezați verticali, în linie. Capacitatea cilindrică este de 1605 cmc cu o putere de 140 C.P. S.A.E.; 6 250 ture pe minut. Este de notat că viteza maximă ajunge la 215 km pe oră în condiții de perfectă siguranță.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

OANĂ LA BUCUREȘTI. Fostul conducător tehnic (timp-record de activitate), al Petrolului, care a funcționat două campionate la clubul grecesc Serres, s-a întors acasă. Cu multe lucruri noi și interesante în „tolba" meseriei, cu același entuziasm dintotdeauna. Ilie Oană, unul dintre cei mai serioși și mai capabili tehnicieni ai fotbalului nostru, se pregătește pentru o nouă etapă a activității lui.

Apropo de ambasadori ai soccerului nostru peste hotare: Ion Ionescu este, practic, promovat cu C.S. Bruges în prima divizie belgiană. El este insistent solicitat acum de cunoscutul club portughez F.C. Porto, al cărui director tehnic, Tomy Docherty, care l-a urmărit pe internaționalul nostru într-o partidă de campionat, a declarat: „Ion Ionescu deține arta fotbalului de rafinament: el face tot jocul lui Bruges".

SE POATE ȘI FĂRA PERUCĂ... După părerea reputatului nostru confrate Brian Glainville, cea mai amuzantă întîmplare din campionatul englez, terminat săptămîna aceasta prin meciul decisiv Arsenal — Tottenham, s-a petrecut în cursul întîlnirii Newcastle — West Bromwich Albion. Partida se desfășura pe un timp nu prea prietenos: vînt, frig, ameninţări de ploaie. La un moment dat, o puternică rafală de vînt îl transformă pe arbitrul meciului dintr-un mîndru proprietar al unei frizuri impecabile într-un om completamente chel. Peruca, pentru că arbitrul Tom Jones purta o perucă, era purtată de vînt printre picioarele jucătorilor. Foarte calm, „cavalerul fluierului" a oprit meciul, și-a recuperat prețiosul obiect și a continuat să conducă partida fără perucă. Aceasta se odihnea în unul din buzunarele sale.

Și, povestește mai departe Glainville: ...M-am dus la cabine după joc. L-am întrebat pe ghinionistul arbitru de ce poartă perucă. Să nu credeți că din motive de eleganță, mi-a răspuns, sau fiindcă aș vrea să arăt mai tînăr. Nici vorbă. Dar peruca îmi dă, cred eu, o notă de seriozitate în plus. Și asta mă ajută în a fi și mai mult respectat pe teren. Numai că la Newcastle, conchide confratele londonez, peruca nu i-a mai fost complice. Dimpotrivă...

DOBRIN, O ENTORSĂ ȘI O NESTINSĂ PASIUNE. Anunțat la București de suita de meciuri „de 10" de la Pitești, Dobrin și-a văzut anulată apariția pe stadionul Dinamo de o... denivelare de pe stadionul din Tîrgoviște. În cadrul unui recital de goluri (jocul s-a terminat 4—4), Metalul — F.C. Argeș, cu puține minute înainte de terminarea întîlnirii, internaționalul argeșean a suferit o entorsă. Aplicarea rapidă a ghipsului, amărăciune în echipă, lacrimile soției, iată evenimentele care au însoțit accidentul lui Dobrin. Ca să nu mai spunem că Nunweiller et comp. au intrat mai liniștiți în teren constatînd că în monomul pitești enilor tricoul cu nr. 10 este purtat de Roșu.

Credeți însă că Dobrin, care se deplasa cu destulă greutate din pricina masivului bandaj ghipsat, a rămas acasă, într-un comod fotoliu, între ai săi, în ziua partidei cu Dinamo? De unde! Era cu coechipierii pe Dinamo. L-am întrebat, după joc, în cabină: „De ce n-ai stat liniștit, acasă?". „Puteam? Mă chinuiam de două ori mai mult. Nu am liniște cînd știu că băieții joacă".

PORTARUL ESTE ÎN ECHIPĂ. Farul, echipa care vine, tăcut dar sigur pe „turnanta" campionatului, duce lipsa unui portar constant. Ba Ștefănescu, ba Popa. Cînd le este lumea mai dragă „marinarii" iau cîte un gol parabil. Cosmoc se frămîntă. Și meciurile foarte grele sînt la orizont. Constănțenii au un portar de clasă (după mulți o valoare de prim plan a diviziei)... în compartimentele din fața buturilor. Chiar în prima linie de lingă poartă. Este „libero"-ul Antonescu. A și intrat, fortuit, în poartă, la Arad, și U.T.A. n-a putut să-i marcheze. Dar Antonescu nici nu se gîndește să abandoneze postul, de apărare în cimp, pe care îl slujește. „Aș înnebuni, ținut acolo, în poartă", ni se confesa el atunci cînd îl întrebam de ce nu-și schimbă specialitatea. Acuma, ca să fim drepți, Antonescu este omul nr. 1 și acolo în linia de fundași unde joacă rolul așa de greu și de riscant al ultimului apărător cu un rafinament și o precizie de care team-ul constănțean a profitat din plin.

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

SE POATE ȘI FĂRA PERUCĂ... După părerea reputatului nostru confrate Brian Glainville, cea mai amuzantă întîmplare din campionatul englez, terminat săptămîna aceasta prin meciul decisiv Arsenal — Tottenham, s-a petrecut în cursul întîlnirii Newcastle — West Bromwich Albion. Partida se desfășura pe un timp nu prea prietenos: vînt, frig, ameninţări de ploaie. La un moment dat, o puternică rafală de vînt îl transformă pe arbitrul meciului dintr-un mîndru proprietar al unei frizuri impecabile într-un om completamente chel. Peruca, pentru că arbitrul Tom Jones purta o perucă, era purtată de vînt printre picioarele jucătorilor. Foarte calm, „cavalerul fluierului" a oprit meciul, și-a recuperat prețiosul obiect și a continuat să conducă partida fără perucă. Aceasta se odihnea în unul din buzunarele sale.

Și, povestește mai departe Glainville: ...M-am dus la cabine după joc. L-am întrebat pe ghinionistul arbitru de ce poartă perucă. Să nu credeți că din motive de eleganță, mi-a răspuns, sau fiindcă aș vrea să arăt mai tînăr. Nici vorbă. Dar peruca îmi dă, cred eu, o notă de seriozitate în plus. Și asta mă ajută în a fi și mai mult respectat pe teren. Numai că la Newcastle, conchide confratele londonez, peruca nu i-a mai fost complice. Dimpotrivă...

DOBRIN, O ENTORSĂ ȘI O NESTINSĂ PASIUNE. Anunțat la București de suita de meciuri „de 10" de la Pitești, Dobrin și-a văzut anulată apariția pe stadionul Dinamo de o... denivelare de pe stadionul din Tîrgoviște. În cadrul unui recital de goluri (jocul s-a terminat 4—4), Metalul — F.C. Argeș, cu puține minute înainte de terminarea întîlnirii, internaționalul argeșean a suferit o entorsă. Aplicarea rapidă a ghipsului, amărăciune în echipă, lacrimile soției, iată evenimentele care au însoțit accidentul lui Dobrin. Ca să nu mai spunem că Nunweiller et comp. au intrat mai liniștiți în teren constatînd că în monomul pitești enilor tricoul cu nr. 10 este purtat de Roșu.

Credeți însă că Dobrin, care se deplasa cu destulă greutate din pricina masivului bandaj ghipsat, a rămas acasă, într-un comod fotoliu, între ai săi, în ziua partidei cu Dinamo? De unde! Era cu coechipierii pe Dinamo. L-am întrebat, după joc, în cabină: „De ce n-ai stat liniștit, acasă?". „Puteam? Mă chinuiam de două ori mai mult. Nu am liniște cînd știu că băieții joacă".

PORTARUL ESTE ÎN ECHIPĂ. Farul, echipa care vine, tăcut dar sigur pe „turnanta" campionatului, duce lipsa unui portar constant. Ba Ștefănescu, ba Popa. Cînd le este lumea mai dragă „marinarii" iau cîte un gol parabil. Cosmoc se frămîntă. Și meciurile foarte grele sînt la orizont. Constănțenii au un portar de clasă (după mulți o valoare de prim plan a diviziei)... în compartimentele din fața buturilor. Chiar în prima linie de lingă poartă. Este „libero"-ul Antonescu. A și intrat, fortuit, în poartă, la Arad, și U.T.A. n-a putut să-i marcheze. Dar Antonescu nici nu se gîndește să abandoneze postul, de apărare în cimp, pe care îl slujește. „Aș înnebuni, ținut acolo, în poartă", ni se confesa el atunci cînd îl întrebam de ce nu-și schimbă specialitatea. Acuma, ca să fim drepți, Antonescu este omul nr. 1 și acolo în linia de fundași unde joacă rolul așa de greu și de riscant al ultimului apărător cu un rafinament și o precizie de care team-ul constănțean a profitat din plin.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 710 — Sîmbătă 15 mai 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

În anul 1975 – 9,7 milioane tone oțel

METALURGIA ROMÂNEASCĂ LA COTELE NOULUI CINCINAL

- Al patrulea laminor gălățean în probe tehnologice
- Tîrgoviște, capitala oțelurilor aliate și înalt aliate
- Din atelierul de proiectare pe machete, la scara execuției pe șantiere

Secvențe dintr-un recent itinerar la cele mai tinere vetre de foc ale țării

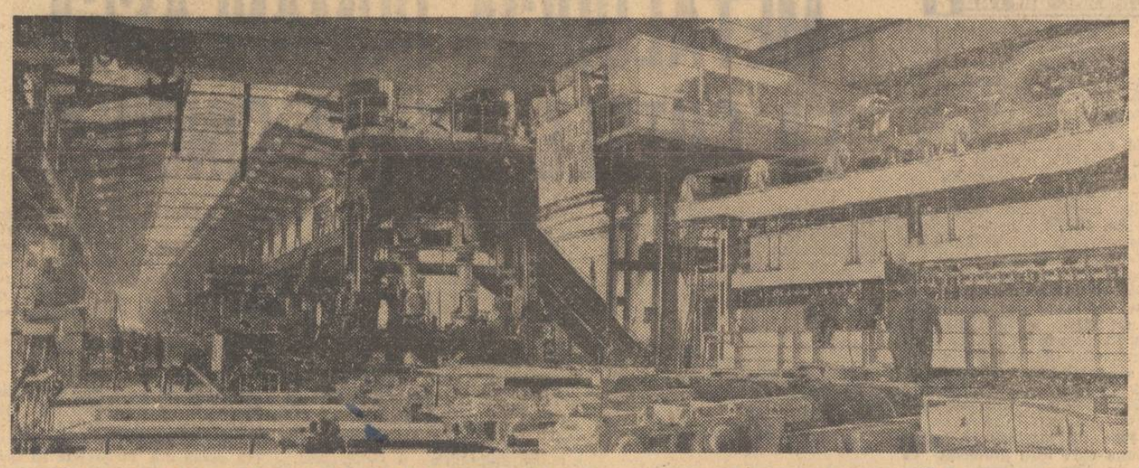

În ziua de 12 mai, în cadrul vizitei de lucru întreprinse în municipiul și județul Galați, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a făcut un popas și la cea mai tînără unitate a combinatului siderurgic : laminorul de benzi la cald (de unde vă prezentăm imaginea de mai sus). Secretarul general al partidului, ceilalți conducători de partid și de stat au asistat aici la continuarea probelor tehnologice începute săptămîna trecută.

„Se vor asigura, de asemenea, creșterea și modernizarea în continuare a metalurgiei — sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în expunerea făcută la Adunarea solemnă consacrată aniversării semicentenarului P.C.R. **În 1975, vom realiza 9,7 milioane tone de oțel ; va spori producția laminate, se va extinde fabricația de metale neferoase. Un accent deosebit se va pune pe dezvoltarea producției de oțeluri aliate, care va depăși 1 milion tone la sfîrșitul cincinalului".**

Și prevederile noului cincinal încep să prindă viață. Pe platforma siderurgică de la **GALAȚI** cel mai mare laminor al țării a intrat în febra rodajelor, la **TÎRGOVIȘTE** constructorii înalță Uzina de oțeluri aliate, în vreme ce pe planșetele proiectanților sînt schițate contururile de mîine ale altor obiective ale metalurgiei românești. Sînt exact temele celor trei secvențe care urmează.

TREI NOI INIȚIALE SÎNT CONECTATE LA GALAȚI

În această primăvară de debut a unui nou cincinal, cel mai puternic centru siderurgic al țării se pregătește să primească în rîndurile sale încă un obiectiv industrial de prim rang tehnic. La o distanță de numai cîteva luni de la intrarea în funcțiune a laminorului de benzi la rece (decembrie 1970), constructorii și montorii siderurgiști de la Galați sînt pe cale să finalizeze conectarea la fluxul tehnologic al combinatului a laminorului de benzi la cald, cel mai mare și mai complex din țară. L.B.C. — trei sim-

Tudor GHEORGHIU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

AGENDĂ săptămînală

PRIVIRE SPRE VIITOR

Ultimele zile ale săptămînii trecute au cunoscut fervoarea marilor sărbători ale poporului nostru. Semicentenarul partidului, întîmpinat de întreaga națiune ca pe un eveniment de cea mai mare însemnătate, a fost cinstit cu succese deosebite în toate domeniile de activitate. El a constituit un prilej de trecere în revistă a drumului glorios de luptă străbătut de Partidul Comunist Român în jumătatea de veac a existenței sale, a fost omagiată abnegația comuniștilor care, în anii de teroare, și-au sacrificat libertatea și chiar viața pentru cauza socialismului ; au fost evidențiate marile realizări obținute de poporul român, condus de partid, în anii de muncă pentru făurirea noii orînduiri. Astăzi, la acest jubileu, care a coincis cu încheierea unui cincinal, cel mai dinamic din istoria construcției socialiste în patria noastră, și cu începerea unui nou cincinal, imaginea pe care o prezintă patria noastră este edificatoare pentru ceea ce a însemnat și înseamnă politica partidului pentru România. O țară cu un înalt ritm de dezvoltare economică, cu ramuri industriale moderne despre care nici nu putea fi vorba în trecut, cu o agricultură în plină modernizare, o țară cu viață socială intensă bazată pe cele mai trainice principii democratice, cu o știință și o cultură de înalt prestigiu, o țară liberă, independentă, căreia i se deschid înainte cele mai frumoase perspective de viitor.

Și nu este de loc întîmplător că la acest jubileu, despre viitor s-a vorbit, înfățișîndu-se în cuvinte înaripate acele idei care deschid căi luminoase spre noi trepte ale civilizației și bunăstări. De la tribuna adunării solemne dedicate semicentenarului, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a făcut un amplu tablou al cincinalului recent început, al obiectivelor ce vor fi atinse în următorii cinci ani și mai departe în cîteva cincinale, previziunile partidului, întemeiate pe o analiză științifică și lucidă, cuprinzînd o nouă etapă istorică, etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. „Esența acestei etape — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — rezidă în : construirea unei economii avansate, înzestrate cu o industrie modernă și o agricultură intensivă de înalt randament ; desfășurarea pe un front larg a activității științifice, a instrucției publice și a eforturilor pentru ridicarea nivelului cultural al maselor ; creșterea continuă a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii de la orașe și sate ; înfăptuirea repartiției bunurilor produse de societa-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Contemporani cu noi

ACELE LUCRURI CARE TREBUIE PĂZITE TOATĂ VIAȚA

(Pagina a 2-a)

„RULETA" DE PE CANALUL MÎNECII

(Pagina a 3-a)

CETATEA MEDIEVALĂ DE PE TERASA COLENTINEI

Mai există enigme?

- Pe urmele legendarului tunel din București amintit de Ion Ghica și Tudor Arghezi
- Nicolae Iorga a descris o bătălie petrecută acum 340 de ani pe teritoriul orașului
- Mănăstirea Plumbuita și subteranele ei
- Curioasa construcție înglobată în complexul mănăstiresc, cea mai veche de acest fel din Țara Românească
- Prețioasele exponate din muzeul monumentului istoric

(Amănunte în pag a 2-a)

Așa arătau ruinele mănăstirii-cetate de la Plumbuita. Săgeata indică gura subteranelor

ROLUL ALIMENTAȚIEI ÎN APARIȚIA ȘI PREVENIREA DIABETULUI

- O boală din ce în ce mai frecventă
- Hrana — prieten sau dușman ?
- Consumați dulciuri cu... economie
- Consult periodic — la cîntar
- Mers pe jos — zilnic

În pagina a 6-a un articol semnat de prof. dr. Iancu GONȚEA

MÎINE MECIUL DE FOTBAL

ROMÂNIA – CEHOSLOVACIA

- AVANCRONICA MECIULUI
  de Ion BOCIOACĂ
- INTERMEZZO... BRATISLAVA
  de Ioan CHIRILĂ
- PALMARESUL ÎNTÎLNIRILOR ȘI CLASAMENTUL GRUPEI

(Pagina a 8-a)

Monolog interior despre...

ATITUDINI

de Victor BÎRLĂDEANU

În ultimele săptămîni am stat de vorbă cu un mare număr de oameni din toate generațiile și de cele mai felurite profesii. Cum era și firesc, obiectul principal al convorbirilor l-au constituit semnificațiile profunde ale acestei primăveri jubiliare. Interlocutorii mei meditau cu un înalt simț al responsabilității sociale pe marginea evenimentelor fundamentale ce au marcat drumul parcurs de poporul nostru sub călăuzirea partidului comuniștilor. Iar senzația primordială pe care o degajau rodnicele bilanțuri ale acestei ascensiuni glorioase era nu de beatitudine edulcorată și molcomă, ci de satisfacție virilă, dinamică, încrezătoare în viitor. Partidul ne-a deprins să privim trecutul și prezentul cu ochii viitorului — iată sentimentul care nu m-a părăsit nici o clipă în decursul acestor întîlniri.

— Nu o dată — îmi spu-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Contemporani cu noi

ACELE LUCRURI CARE TREBUIE PĂZITE TOATĂ VIAȚA

Cine poate spune că dorința de a crea ceva durabil, de a lăsa un semn, o amprentă personală în neîntrerupta mișcare a vieții, care să-ți îngăduie să revii în memoria măcar a cîtorva semeni ai tăi, nu e sentiment profund omenesc ? Nu trebuie să fii, pentru asta, un om excepțional. Poate, nici măcar foarte bun. Trebuie să ai numai ceva care să merite să fie încrustat pe răbojul unei existențe și să trăiască mai mult decît ea.

— Sînt unele lucruri ce trebuie păzite toată viața...

— *Ca să rămînă și altora ?*

— Poate, copiilor, poate altor tineri din jurul tău.

— *Simțiți deci nevoia de a păstra măcar ceva durabil din viața pe care o trăiți ?*

— Firește !

DUMITRU ROȘCA

— *Și unul din aceste lucruri ar fi...*

— Calitatea de a fi OM sau altfel spus, prestigiul pe care-l capătă un om de calitate.

De fapt, schimbul acesta de păreri a avut loc la sfîrșitul unei discuții cu *DUMITRU ROȘCA*, fotozincograful, distins de cîteva zile cu titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Are 47 de ani și înaltul titlu căpătat în plină maturitate, în plină putere de muncă îi dă o bucurie copilărească aproape.

— Nu mă așteptam, mărturisește el. E mult mai mult decît aș fi sperat vreodată. Cum să spun, este omenește să te bucuri cînd ești apreciat, să dorești acest lucru, să aspiri chiar ca munca ta să fie cunoscută de cît mai mulți și în cît mai multe locuri. Dar niciodată n-am muncit numai pentru asta.

— *Atunci, pentru ce ? încerc să-l iscodesc.*

— Pentru că munca îmi place și, fiindcă mă pricep, fiindcă reușesc să creez ceva.

— *E o muncă modestă, anonimă chiar.*

— Se poate, dar în 20 de ani înveți de acum, că o muncă bine făcută și supusă ochilor atîtor cititori nu trebuie să-ți poarte neapărat numele. Dacă-i bună. Iar dacă-i rea, e de ajuns dojana și necazul că ți-ai servit prost meseria.

— *Ați lucrat aici, în Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, de la primele tipărituri, de la acea memorabilă ediție a Scînteii care purta numărul 2034, numărul 1 de fapt, pentru rotativa Combinatului ?*

— Desigur. Lucrez de 20 de ani aici, adică de atîția ani, cîți a împlinit de curînd, combinatul.

— *S-ar putea ști cîte miliarde de cm. pătrați clișee ați lucrat în acești ani ?*

— E greu de făcut o socoteală. Pot să vă spun doar că într-o lună, întreaga secție lucrează 4 000 000 cm. pătrați clișee.

— *Îmi dau seama că este greu. Ar fi imposibil de precizat într-o anumită unitate de măsură părticica de contribuție a poligrafului Dumitru Roșca la apariția — în 20 de ani — a celor 6,1 miliarde ziare, 600 milioane cărți, peste 600 milioane imprimate diverse etc...*

— N-am încercat și nici nu voi încerca să fac o astfel de socoteală. Unitatea de măsură cu care aș dori să mi se prețuiască totdeauna munca este însă *CALITATEA*. Calitate care să știu că e înglobată, de pildă, în succesele combinatului (din 1962 și pînă azi, combinatul a obținut 128 premii, medalii și mențiuni) și apoi ale mele personale.

— *După cîte știu, ați satisfăcut mereu și pretențiile unei astfel de unități de măsuri. O dovedesc evidențierile, aprecierile în munca profesională sau în munca de partid.*

— Știu. Totuși, nu se poate spune că ating mereu calitatea pe care o rîvnesc. Aprecierile m-au făcut din ce în ce mai ambițios. Nu cred că e rău.

— *Nu, nu e rău. Depinde cum e folosită ambiția în activitatea profesională. Depinde și de ce alte sentimente e întovărășită. Am auzit că iubiți mult învățătura, sinceritatea, cinstea, că vă place să aveți încredere în oameni.*

— Nu zic, nu. Dar nu-mi place să fiu zugrăvit ca perfecțiunea însăși.

— *Bine, atunci, spuneți-mi, cu toată modestia, ce fel de om sînteți.*

— Iubesc munca și viața. Deci, explicația este foarte simplă : dacă le iubesc, le și respect. Asta o știu și am învățat-o copil fiind, în comuna mea natală Sărmaș, de lîngă Toplița, de la părinții mei. Am păstrat bunurile acestea și le dăruiesc băiatului meu, elev acum în cl. a XI-a — la un liceu industrial. Respectul pentru muncă și viață înseamnă, pentru mine, gîndire, învățătură, prețuire pentru colectiv, dorință de a mă perfecționa în meserie și a ajuta pe alții mai tineri să se perfecționeze, dragostea de familie, de natură...

— *Deci acele lucruri pe care le-ați păzit și le veți păzi toată viața, nu ?*

— Întocmai. Voi reuși oare ?

Lucia MANOLESCU

PRIVIRE SPRE VIITOR

URMARE DIN PAG. 1

te în spiritul dreptății și echității socialiste ; perfecționarea relațiilor de producție, a organizării societății ; realizarea cadrului organizatoric care să permită participarea largă a maselor populare, a fiecărui cetățean la viața publică, la rezolvarea treburilor obștești ; lărgirea libertăților publice, dezvoltarea democrației socialiste. Înfăptuirea acestui program va ridica România pe noi culmi de civilizație și prosperitate, va crea condiții pentru trecerea treptată a patriei noastre spre comunism". Preocuparea partidului pentru continua ascensiune a patriei noastre se concretizează, de altfel, și prin hotărîrea plenarei Comitetului Central de a se crea o comisie centrală de partid și de stat care să elaboreze prognozele și direcțiile principale ale dezvoltării României în perioada 1976—1990, iar pentru unele sectoare pînă în anul 2 000, pe baza legilor obiective ale dezvoltării sociale, a realităților concrete ale țării noastre, precum și a tendințelor revoluției tehnico-științifice pe plan mondial.

Cîrezășia îndeplinirii planurilor elaborate de partid constă în însușirea lor de către masele celor ce muncesc. Primele luni ale acestui an aduc mărturia muncii entuziaste, plină de abnegație a întregului popor pentru a da viață prevederilor noului cincinal. Se știe că, în această perioadă de patru luni, planul producției industriale a fost nu numai îndeplinit, ci și depășit, realizîndu-se un ritm de dezvoltare de 11,7 la sută față de perioada corespunzătoare a anului trecut. Aceste rezultate confirmă realismul obiectivelor cuprinse în plan și hotărîrea oamenilor muncii de a da viață programului stabilit de Congresul al X-lea al partidului. De altfel, participarea nemijlocită a oamenilor muncii la elaborarea și definitivarea planului a adus o contribuție importantă la găsirea unor noi resurse de folosire intensivă a potențialului economic, pentru valorificarea rezervelor de care dispune economia noastră națională, încît, față de Directivele Congresului al X-lea au putut fi aduse îmbunătățiri la toți indicatorii principali.

AGENDA Săptămînală

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu face cunoscute direcțiile importante ale noului cincinal, dinamica pe care economia noastră o va atinge : sînt cifre puternic însuflețitoare, care au fost primite cu cea mai vie satisfacție de întregul nostru popor. Prin numeroase telegrame și scrisori adresate secretarului general al partidului, oamenii muncii din toate colțurile țării, de toate vîrstele și profesiile, români și aparținînd naționalităților conlocuitoare, asigură conducerea partidului de profundul lor atașament față de politica internă și internațională a partidului, angajîndu-se să dea viață prevederilor cincinalului. Națiunea noastră socialistă răspunde exemplar, și de această dată, chemării privind făurirea unui viitor tot mai luminos spre care a lansat-o partidul. Privim acest viitor înfățișat de partid cu deplină încredere de pe minunata platformă a marilor realizări socialiste dobîndite pînă în prezent de patria noastră.

METALURGIA ROMÂNEASCĂ LA COTELE NOULUI CINCINAL

URMARE DIN PAG. 1

ple inițiale pentru a căror transpunere în viață șapte unități de construcție, patru de montaj și două de instalații electrice au executat 1 500 000 mc. săpături și terasamente, 320 000 mc betoane, au pus în operă 14 000 piloni pentru consolidarea terenului și 16 000 tone armături de oțel, au montat 15 000 tone construcții metalice, 27 000 tone utilaje tehnologice și aparataje, 1 800 km. cabluri electrice.

Prezentîndu-ne aceste elemente ale volumelor de lucrări executate, **inginerul șef coordonator OVIDIU VELEHORSCHI**, s-a oprit deopotrivă asupra unor caracteristici tehnice ce vin tocmai să sublinieze răspunderea constructorilor, a montorilor și electricienilor ce realizează noul obiectiv.

— **Este un laminor în flux continuu care este proiectat ca pînă în 1975 să atingă o capacitate de 2 milioane tone benzi late la cald** — ne-a precizat interlocutorul nostru — **ale cărui cinci zone de lucru se întind pe o lungime de aproape un kilometru și jumătate. Datorită acestui flux tehnologic atît de lung și continuu, lucrările de reglaj sînt deosebit de complicate și comportă asigurarea unei sincronizări perfecte între toate zonele și compartimentele laminorului.**

În ziua în care am vizitat șantierul, cu puțin înainte de orele nouă dimineața ne aflam la hotarul dintre laminorul slebing și cel mai tînăr vlăstar al platformei siderurgice găzene. Foarte curînd o parte din semifabricatele realizate la slebing vor fi îndreptate pe căile cu role din fața noastră spre o nouă direcție : zona cuptoarelor cu propulsie a laminorului de benzi la cald. Și ca semn că acest moment este cît se poate de aproape, am fost martorii punerii în funcțiune a trei dintre căile cu role care alimentează cuptoarele. Echipa de reglaje condusă de **ing. COSTACHE GHEORGHIU** se află la fața locului încă din primele momente ale schimbului, supraveghind îndeaproape operațiile.

Imediat în preajmă, în zona cea mai caldă a șantierului, se desfășurau lucrări intense pentru ca primul cuptor cu propulsie să primească botezul focului. Pînă atunci am putut urmări în zona celor șase caje de lucru ale liniei degrosisoare ultimele pregătiri ce se desfășurau în acea zi în vederea introducerii cilindrilor de laminare. Minut cu minut, oră de oră, de-a lungul unui kilometru și jumătate de instalații tehnologice, prin tot ce am văzut, prin tot ce am aflat, am primit certitudinea că și de astă dată constructorii gălățeni își vor respecta cuvîntul : L.B.C. va intra în patrimoniul siderurgiei la termenul planificat. Cea mai bună dovadă o aduce ziua de 8 mai în care la acest obiectiv au început probele tehnologice.

ZIUA DE MÎINE A CELUI MAI TÎNĂR OȚEL

După aproape șase veacuri din momentul în care orașul Tîrgoviște a fost ales drept capitală a țării, noul cincinal alege Tîrgoviștea drept capitală a celui mai de preț metal pentru o industrie modernă, drept capitală a oțelurilor aliate și înalt aliate.

Venind astăzi dinspre Găești, este imposibil ca pătrunzînd în oraș prin poarta de sud, să nu distingi imaginea bine cunoscută de șantier ce a cuprins zarea dincolo de firul șoselei. Excavatoare și tractoare, macarale și multe auatobasculante se mișcă într-o ordine numai de ele știute. Stîlpi de beton înșiruiți ca la paradă, crescînd din pămîntul încă răscolit de mașini, te fac să te gîndești la contururile unor viitoare hale industriale. În rest nimic deosebit care să-ți dea vreo indicație anume.

Abia după ce intri în oraș și străbați Bulevardul Castanilor vei găsi răspunsul la întrebarea ce ți-ai pus-o. Pe clădirea veche cu un singur etaj, de la nr. 66, o firmă este prinsă chiar la intrare : **„Uzina de oțeluri aliate-Tîrgoviște"**. Urcă scara din lemn cu trepte tocite și după cîteva secunde te oprești consternat. Ai impresia că pur și simplu ai greșit adresa, că ai venit la Tîrgoviște și de fapt ai nimerit la Hunedoara, că îl cauți pe directorul tehnic al celui mai tînăr vlăstar al siderurgiei românești și practic te-ai reîntîlnit cu o veche cunoștință de la marele combinat de pe malurile Cernei.

— Tovarășe ing. Zapis, de cînd sînteți tîrgoviștean ?

— **De la 1 decembrie 1970. Am vechime nu glumă ! Mai bine de cinci luni...**

— Și la Hunedoara cîți ani de meserie ați lăsat în urmă ?

— **Să tot fie vreo 17...**

Urmează plăcute momente de aduceri aminte. Furnale, fabrici de aglomerare a minereului, oțelării, laminoare, fabrici de oxigen. Tuturor acestor mari obiective siderurgice implantate de-a lungul a aproape douăzeci de ani în vechea cetate de foc a Hunedoarei, **ing. COSTACHE ZAPIS** le-a fost în bună măsură și mamă și tată. Într-un cuvînt a răspuns de coordonarea investițiilor realizate în marele combinat.

— 17 ani pe frontul construcțiilor hunedorene e ceva. Înseamnă că aduceți aici, la Tîrgoviște, făclia unei școli cu tradiție !

— **Nu sînt singurul. Unii au adus cu ei experiența Reșiței, sau a altor centre românești cu tradiție metalurgică. Esențial este că din toate acestea să se plămădească aici, cît de curînd, o școală nouă și mai viguroasă. Cea a Tîrgoviștei. De asta avem în primul rînd nevoie. 600 000 tone oțeluri de calitate într-un an, cît se vor produce la Tîrgoviște în etapa finală, nu este de loc o glumă.**

Chiar și din fugitiva imagine surprinsă pe șantierul de la intrarea în oraș, îți dai seama într-adevăr că încă din actuala fază a lucrărilor, uzina tîrgovișteană se anunță de pe acum — așa cum o recomandă specialiștii în materie — obiectivul cu cea mai înaltă tehnicitate al industriei noastre metalurgice.

— Și care este în momentul de față preocuparea de frunte a celor ce vor prelua această modernă uzină ?

— **Bineînțeles, în primul rînd, urmărirea lucrărilor pe șantier. Dar aceasta este numai o latură a activității nucleului de astăzi al uzinei. Oricît de mecanizate și automatizate vor fi la acest nou centru siderurgic al țării procesele tehnologice, este nevoie totuși de un colectiv de oameni și încă unul de cea mai înaltă calificare.**

— Practic cum arată din acest punct de vedere ziua de mîine a uzinei ?

— **Încă de pe acum tineri ingineri proaspeți absolvenți, fac stagiatură la Hunedoara. Alți 82 de muncitori abia angajați pentru uzina din Tîrgoviște se pregătesc lucrînd efectiv la Galați, Oțelul Roșu sau Călan. Simultan, în acest an școlar, 640 muncitori și 124 de maiștri sînt cuprinși în rețeaua de școlarizare a ministerului. Experiența anilor trecuți ne arată că nu este nici un fel de risipă să pregătești din vreme cadrele pentru un nou obiectiv.**

Și astfel, în vreme ce la poarta de sud a vechii cetăți de scaun a Țării Românești începe să prindă contur primul obiectiv al celui mai nou centru siderurgic — hala oțelăriei, unde la finele celui de al treilea an al cincinalului este așteptată sosirea pe lume a șarjei inaugurale — în tradiționale uzine metalurgice sute de tineri se pregătesc cu zel să devină pricepuți oțelari, să adauge peste puțin timp stemei județului Dîmbovița semnul de foc al metalului încandescent.

MACHETE ȘI REALITATE

— Așadar, dumneavoastră sînteți Popescu de la machete !

Astfel a debutat dialogul cu **CORNELIU POPESCU**, tehnicianul care, la Institutul pentru proiectări de uzine și instalații metalurgice, conduce cel mai mic atelier, cel al proiectării pe machete. Aici, cinci oameni cu mîini de aur transpun în cele mai mici amănunte și cu o mare fidelitate, ceea ce specialiștii concep la planșetă, execută la scară miniaturală colosii de mîine ai industriei noastre metalurgice.

— Care a fost prima dv. machetă ?

— **Oțelăria cu convertizoare de la Galați. În urmă cu cinci ani. De atunci nu a existat obiectiv important al industriei metalurgice care să nu fi trecut și prin atelierul nostru.**

În acest atelier de bijutieri, lucrurile se petrec în mare măsură aidoma ca pe șantier. Se pornește tot de la un proiect de execuție. Numai materialele folosite sînt într-o-cîtva altele. Se lucrează cu materiale plastice și hîrtie stratificată, dar și cu lemn sau metal. Totul este însă redus mai întîi la o anumită scară.

— **Acesta este unul dintre cele mai frumoase momente ale muncii noastre** — ne asigură interlocutorul nostru. **Momentul cînd începem să descifrăm proiectul primit și ne dăm seama de proporțiile obiectivului pe care îl avem de „construit". Dar fără îndoială, satisfacția cea mai mare o avem atunci cînd ne întîlnim cu machetele noastre transpuse în viață. Și chiar dacă nu am putut fi de față la șarja inaugurată, ne-am revăzut întotdeauna mai tîrziu machetele la scara realității.**

Obiectivele unui cincinal întreg din acest sector vital pentru economia națională, au trecut deci mai întîi prin acest atelier. Obiectivele altui cincinal — al celui abia început prind acum contur în același atelier.

— La ce lucrați acum ?

— **Sîntem în faza de „montaj" a Uzinei cocso-chimice care se construiește la Galați.**

Proiectanții se numără printre aceia care au stăpînit întotdeauna mai bine ca toți viitorul. Machetele îi ajută acum să-l descifreze și mai precis.

— **Proiectarea pe machete** — ne completează ideea **inginerul șef MIRCEA ENCIOIU** — **devine practic o metodă de muncă. La prima vedere pare să fie doar un joc pentru copiii mai mari. Este însă un joc foarte serios în care protagoniștii lui — proiectanți de diferite specialități — își verifică minuțios concepția elaborată mai întîi la planșetă. Se pot astfel evita cheltuieli inutile de investiții sau refaceri din lucrări în timpul execuției pe șantier. Ansamblul unei uzine este oricum mai bine reprezentat pe o machetă, decît într-un desen pe hîrtie, deci și mai lesne perfectibil.**

— Dar ce devin machetele după ce părăsesc atelierul în care s-au născut ?

— **De cele mai multe ori sînt puse la dispoziția constructorilor. Alte ori se reîntorc în institut pentru a fi reactualizate în vederea completării cu noi instalații. Dar ajung și material didactic pentru studenți. Așa este cazul machetei oțelăriei gălățene, aflată acum la Institutul Politehnic din București.**

De unde se vede că viața machetelor nu se încheie nici atunci cînd din materiale plastice și lemn se metamorfozează în beton și oțel, la dimensiunile plenare ale realului.

Tudor GHEORGHIU

Monolog interior despre...

ATITUDINI

URMARE DIN PAG. 1

nea zilele trecute un distins profesor — am avut, mărturisesc, senzația că țintim prea sus, că ne avîntăm prea departe. Pe parcurs însă, dîndu-mi seama cît de stimulatoare sînt aceste țeluri înalte, cît de profund înrădăcinate în solul posibilităților noastre autentice, am înțeles adevărul că, urcînd un munte, trebuie nu numai să cercetezi bine fiecare porțiune de teren pe care pășești, dar și să privești necontenit spre piscuri. Doar o continuă raportare la înălțimi te ajută să le și atingi.

E vorba nu numai de piscurile tot mai înalte ale creației pe tărîmul valorilor materiale, dar și de domeniul, infinit mai gingaș, al altitudinilor spirituale, de climatul etic în care perfecționarea valențelor lăuntrice ale personalității umane a devenit o coordonată firească a existenței sociale.

Se poate vorbi despre multiple aspecte ale acestui proces de mare complexitate. M-aș opri asupra aceluia pe care îl consider cu deosebire semnificativ pentru democrația noastră socialistă, a cărei continuă dezvoltare și aprofundare reprezintă o preocupare fundamentală a partidului nostru în ultimii ani : mă refer la îmbunătățirea calificării de cetățean, de membru al colectivității.

O astfel de calificare nu se dobîndește, desigur, în nici o școală, la nici un curs specializat. Aici numai practica atragerii perseverente la dezbaterea marilor și măruntelor probleme ale obștii, numai posibilitatea tot mai largă de a-ți aduce contribuția la elucidarea lor, la elaborarea deciziilor menite să le soluționeze, poate constitui un „program școlar" autentic și eficient. Iar acest program, materializînd ideile unei pedagogii sociale de înaltă principialitate marxist-leninistă, reprezintă astăzi, în fond, realitatea vieții noastre cotidiene, reprezintă sensul esențial al străduitoarelor eforturi depuse de partid pentru transformarea fiecărui cetățean în participant activ și responsabil la însăși determinarea căilor de dezvoltare a societății noastre.

Raportul fecund dintre perfecționarea profesională, spirituală și morală a individului și desăvîrșirea consecventă a conducerii proceselor economice, politice, sociale întruchipează unul dintre aspectele cele mai pregnante ale gîndirii și acțiunii dinamizatoare a comuniștilor în contextul istoric al României contemporane. Din acest raport tot mai accentuat se deslușesc perspectivele continuei optimizări a aportului fiecăruia la binele tuturor.

Victor BÎRLĂDEANU

CETATEA MEDIEVALĂ DE PE TERASA COLENTINEI

Mai există enigme?

În diferite colțuri ale țării cu prilejul restaurării unor monumente istorice sau datorită unor lucrări edilitare au fost date la iveală tainice ascunzători, ieșiri secrete din edificiile domnești și boierești ridicate în urmă cu secole. Surprize de acest fel s-au făcut prezente și în București, oraș care mai păstrează încă numeroase enigme în subsolurile sale. Se relevă astfel galeriile subterane de la Curtea Veche, cele din Dealu Spirei, pivnițele de sub planșeul Căii Victoriei și bulevardului 1848, ceea ce denotă că legendarul tunel evocat de Tudor Arghezi a prins contur. Amintirile scriitorului bucureștean din epoca noastră — n-ar fi exclus ca el să fi cunoscut în copilărie tunelul, — au un precursor în literatura secolului trecut în Ion Ghica, care în 1876 scria : **„Odinioară, mănăstirile Plumbuita, Mărcuța, Radu Vodă, Văcărești și Cotrocenii formau o semilună de punturi întărițe despre răsărit și miazăzi, legîndu-se toate cu cetatea Curtea Veche".** Semnificativă este ultima parte a acestei fraze din care reiese că **toate punctele întărite ale Bucureștilor de pe vremuri erau legate printr-o cale cu palatul domnesc, cale care nu putea fi decît SUBTERANĂ.**

„Comorile" de la Plumbuita

Un punct al orașului, puțin cunoscut de bucureșteni, a devenit subiectul unei suite de reportaje apărute cu titlul de mai sus în revista „Ilustrațiunea Română" din anul 1933, reportaje care se axau pe o temă inedită și la prima vedere fantastică. Atunci ziaristul Ion Tic a colindat cartierele Colentina și Tei, stînd de vorbă cu oamenii vîrstnici și relatîndu-le amintirile despre palatele domnești din aceste locuri. Spicuim, între altele, un pasaj care rezumă ideea principală : **„Domnul ca și boierii de la curte, ascundeau obiecte mai de preț în zidurile palatului... Palatul domnesc are, în unele locuri, ziduri duble și un tunel înfundat... care trecea pe sub o apă, care mai există și acum la marginea Bucureștilor"...**

Curioși să vedem la fața locului cum s-a documentat gazetarul de acum patru decenii, ne-am îndreptat pașii spre mănăstirea Plumbuita. Geografic, ea este situată în nord-estul orașului, pe o fostă terasă a rîului Colentina, locuri, unde în urmă cu secole, se întindea o vastă pădure. Pe aici era drumul care ducea spre Moldova și călătorii din acele vremuri puteau vedea pe un dîmb înalt o impunătoare construcție, cu ziduri groase de cetate, un adevărat bastion de apărare în cuprinsul căruia se aflau și case domnești. Vădurile unor mori și malurile împădurite ale lacurilor Fundeni și Tei creau un peisaj de o rară frumusețe. Și cînd ne gîndim că bariera orașului se afla pe atunci la mare depărtare, acolo unde este astăzi biserica Sibilelor de pe Calea Moșilor...

Nicolae Iorga a consemnat astfel istoria acestor locuri descriind crîncena bătălie petrecută în urmă cu aproape 340 de ani : **„Aici, de o parte și de alta a șoselei, pămîntul e mai frămîntat decît aiurea. El pare făcut pentru ascunzători, pentru repeziri prăpăstuite asupra dușmanului. Și, cu adevărat, o luptă s-a desfășurat... în octombrie 1632, Matei Basarab, domn nou, ridicat pe scutul unei răscoale, era între Dudești și mănăstirea lui Mărcuță... Dușmanul său, Radu Vodă** (Radu Iliaș, fiul domnitorului Moldovei)... **își așezase tabăra între Obilești și această Mărcuță. Lupta s-a dat lîngă Plumbuita. Matei... învinse pe aceste locuri, a căror verdeață palidă de toamnă a fost smălțată cu floarea neagră a singelui".** Letopisețul cantacuzinesc mai notează, din acele vremuri și secvența inedită : **„bucureștenii cu copiii se sueau pe garduri de a se uita cum se bate războiul".**

Unde era tunelul ?

Pătrunzînd în incinta Plumbuitei pe sub turnul-clopotniță cu trei nivele am observat, în dreapta, casa domnească cu parter, ei foarte înalt peste care este ridicat un larg pridvor. Printr-un coridor boltit am pătruns apoi în beci, vestit pentru că în anul 1848 au fost închiși aici numeroși revoluționari. Hrubele, aflate la mare adîncime, se prezintă ca un adevărat tunel, cu ziduri groase, boltite în semicercuri, stil arhitectonic propriu epocii lui Matei Basarab. Un ghid ne-a relatat că gurile de puțuri existente în jurul zidurilor edificiului erau vechi răsuflători ale subteranei ce se continua undeva, departe, venind astfel în sprijinul ipotezei că această hrubă ar fi aparținut legendarului tunel...

Ne-am oprit apoi îndelung să privim fosta casă domnească, cu frumosul ei pridvor deschis prin arcade semicirculare sprijinite pe coloane de cărămidă. Asistenta universitară **CORINA POPA**, de la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu", ne-a atras atenția asupra unei porțiuni din clădire care prezintă o formă deosebită. **„Din complexul mănăstiresc construit pe timpul lui Matei Basarab face parte și bucătăria, cel mai vechi exemplar de acest fel din arhitectura Țării Românești. Păstrată în starea ei autentică, bucătăria este o încăpere pătrată, cu patru trompe, de pe care pornesc pînze de boltă arcuită, încheiate într-o formă circulară, deasupra cărora se sprijină un turnuleț cilindric cu opt ferestre — coșul, care servea la evacuarea fumului și a aburilor".**

Dispariția unui important document istoric

Traducînd pisania pictată în limba greacă și scrisă cu litere cirilice, Nicolae Iorga a publicat textul acesteia. Din documentul fixat pe zidul lăcașului, atestîndu-i vechimea, reiese că biserica de la Plumbuita ar fi fost reclădită pe vremea domnitorului Constantin Ipsilante, deoarece fusese dărîmată în urma puternicului cutremur întîmplat la 14 octombrie 1802. Or, picturile interioare ale lăcașului dovedesc contrariul și anume că la 1806 biserica n-a putut fi decît reparată, deoarece cu prilejul restaurării monumentului s-au găsit fragmente de frescă mult anterioare secolului al XIX-lea. Ion Sachelarescu, autorul unei lucrări privitoare la Plumbuita, relevă, în acest sens, că pisania străveche a bisericii a dispărut fără urme. De altfel, s-a găsit scrijelită pe un perete data 1765, iar unele ornamente ale edificiului sînt specifice secolelor XVI și XVII.

Conform actualei pisanii reiese ca prim ctitor al mănăstirii Petru cel Tînăr (1559—1568), fiul lui Mircea Ciobanul și al doamnei Chiajna. Urcat pe tron la vîrsta de numai 12 ani, el a domnit avînd ca regentă pe mama sa **„una din femeile cele mai deștepte care s-au perindat pe tronurile popoarelor"** — așa cum ne-o înfățișează Al. Xenopol.

Istoria Plumbuitei consemnează apoi un șir de domnitori, printre care amintim pe Alexandru Voievod cu soția sa Ecaterina, ale căror chipuri erau reprezentate pe un vechi tablou votiv din biserică. Mihai Viteazul, de asemenea, ajută mănăstirea să-și vindece rănile provocate de incendiul pus la cale de trupele lui Sinan Pașa, dar cel care și-a legat numele de acest lăcaș a fost Matei Basarab. El nu numai că a transformat lăcașul într-o adevărată redută dar și-a ridicat aici și case domnești.

Restaurarea dintre anii 1933—1956 a fost un prilej pentru găsirea unor vechi urme de arhitectură a edificiului. Astfel arhitectul **HORIA TEODORU** își aminteșe că pe o fereastră a dat de urmele unei băsici de poroane care pe vremuri ținea loc de geam. Atunci s-au descoperit și niște resturi din tîmplăria străveche aparținînd epocii lui Matei Basarab.

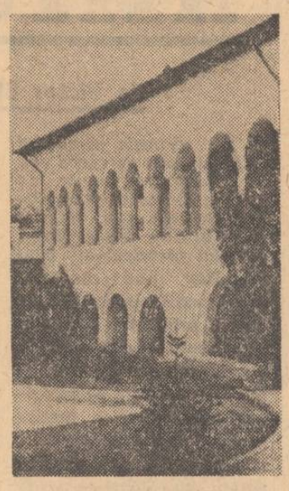

Vedere parțială a Casei domnești

Un mic muzeu arată azi vizitatorilor măiestria artistică a strămoșilor. Dintre exponate, o icoană de la sfîrșitul secolului al XVI-lea sau începutul secolului al XVII-lea se remarcă prin coloritul și compoziția ei. De asemenea, icoana pictată de diaconul Tudor la începutul secolului al XVIII este valoroasă datorită stilului școlii brîncovenești în care este lucrată. În fine, de la Gheorghe Grigo, mare portar, ne-a rămas o cruce de lemn sculptat, îmbrăcată în argint aurit și cu aplicații de email multicolor. Textul grecesc gravat pe ea arată numele donatorului și anul 1724.

O tragică întîmplare de acum trei secole

Aflîndu-se pe drumul comercial care lega Bucureștii de Moldova, adeseori diverși călători se opreau la mănăstire. O piatră funerară din apropierea zidurilor ei informa trecătorii despre tragicul sfîrșit al unui brașovean : **„Gheorghe fiul Gheghebrât de la Brașov venit în preumblare la București vislind într-o luntre s-a înecat în apele Colentinei în anul 1694".** Relativ la denumirea mănăstirii, prof. univ. C. Giurescu notează în valoroasa sa lucrare „Istoria Bucureștilor" că **„din cauza învelișului din tablă de plumb... bucureștenii i-au spus Plumbuita".**

În cursul ultimilor ani s-au realizat o serie de amenajări în cadrul complexului mănăstiresc. În acest sens, arhitectul **GHEORGHE NAUMESCU** ne-a declarat că acum ființează atelierele de sculptură în lemn, de turnat clopote, o boiangerie pentru vopsit țesăturile etc.

În final, semnalăm o problemă care-i preocupă în acest moment pe specialiștii de la Direcția Monumentelor Istorice și anume redarea aspectului inițial de fortificație mănăstirii-cetate. Se preconizează ca puternicele ziduri ale Plumbuitei să fie debarasate de pămîntul adus în jurul lor, dezgropîndu-le, iar terenul din preajmă să fie amenajat conform peisajului existent altădată.

Simion SĂVEANU

Clepsidră

PĂLĂRIA DE SOARE

de Constantin VIȘAN

„Fiind azi mai liber, c-a plouat și n-am mai putut merge la cîmp, m-am gîndit să vă scriu cîteva rînduri. Noi, cum ne știți, cu bătrînețea și cu „bucuriile" ei. Doctoru-ăsta nou, care-a venit la dispensar, zice că am reumatism poliarticular și că ar trebui să fac băi de nămol. Ziua mai e cum mai e, că umblu pe cîmp, la semănat, la tăiatu viei, se pune sîngele-n mișcare și durerile din oase parcă se ascund, se micșorează. Dar cum vine noaptea, cum încerc să mă odihnesc, se năpustesc ca niște lupi flămînzi. Pînă nu fac frecție cu gaz, cu Diana, cu gaialcool sau cu alte soluții care am observat că-mi ajută, nu se potolesc. Mai ales cînd e frig, mi se pun în picioare niște zgîrciuri, niște cîrcei, de mă seacă la inimă.

Am citit în ziare despre legea care ne dă și nouă, țăranilor, dreptul la tratamente în spital și la diferite stațiuni. M-am gîndit c-ar fi bine să merg și eu în var-asta într-o stațiune. Lumea de-aici, de la noi, vorbește că Lacul Nuntași ar fi foarte bun. S-au dus unii acolo în cîrje și s-au întors zdraveni, buni de muncă. Doctorul, a spus și el că nămolul de la Nuntași e mai puternic ca cel de la Techirghiol. Îți scoate toată răutatea din oase. Interesează-te și tu pe-acolo, la specialiști. Vezi, ei ce spun ? Dacă ar fi în altă parte mai bine, aș cere să mă trimeată acolo. Președintele și tot consiliul de conducere mi-au spus că ei mă susțin. Sîntem mai mulți care am fost trecuți să mergem la tratament. Unii la mare, alții la munte. Fiecare unde are nevoie, unde-i recomandă doctorul.

Aseară s-a ținut o ședință. S-a discutat să facem și noi o casă de odihnă a satului, a cooperativei. Au fost multe păreri. Pînă la urmă a rămas Nuntașii pe listă. E și aproape. Dacă avem nevoie de locuri de munte, facem schimb cu alte cooperative. Ai lor vin la noi, la soare, la apă, la plajă iar ai noștri vor sta tot atîtea zile acolo, la aer curat, între brazii munților. Așa că peste două luni îți scriu de la Nuntași... Pîn-atunci, cumpără-mi tu o pălărie de soare ! Albă. S-o am la băi".

„RULETA" DE PE CANALUL MÎNECII

- „Cea mai aglomerată arteră maritimă din lume"
- Pericolul bancurilor de nisip mișcătoare
- Ceea ce omit hărțile de navigație...
- Cine va plăti viitoarele studii hidrografice ?

În urmă cu cîteva săptămîni, o navă a serviciului hidrografic al amiralității britanice a transmis un anunț neobișnuit: adîncimea Canalului Mînecii, între bancurile de nisip „The Varne" și „The Ridge" este mai mică decît cea indicată în toate hărțile de navigație !

Publicului larg o asemenea precizare poate că nu-i spune prea multe. Pe marinari însă, diferența de o jumătate de milă i-a șocat. Pentru că, în ceea ce privește „șoseaua marină", navigația e oarecum „oarbă" ; rutele pe care circulă navele se bizuie pe hărțile oficiale. Dacă există vreo nepotrivire între acestea și adîncimea reală, atunci navigația se transformă în hazard, într-o „ruletă", cum s-a exprimat un săptămînal londonez, putîndu-se înregistra, oricînd, catastrofe. Înaintînd pe itinerare considerate sigure, (certitudine dobîndită în urma consultării atlaselor oficiale), navele pot eșua, lovind fundul mării, aflat mult mai aproape de suprafață decît arată datele înscrise în hărțile în vigoare...

La descoperirea făcută de nava hidrograf s-a ajuns de altfel, ca urmare a unor naufragii recente. La intervale scurte, în luna ianuarie, s-au scufundat în regiune nu mai puțin de trei vase : „Texaco Caribbean", „Brandenburg" și „Niki". Epavele au îngreunat și mai mult circulația pe „cea mai aglomerată arteră maritimă din lume" ; prin Dover Straits, cum i se mai spune Canalului în engleză, trec zilnic peste 800 de nave. S-a propus atunci, între alte variante, inaugurarea unei noi rute, printre „The Varne" și „The Ridge", iar ambarcațiunea hidrografică s-a deplasat la fața locului, pentru a face măsurătorile care au indicat periculoasa neconcordanță dintre adîncimea reală și cea presupusă...

În lumina acestei descoperiri, au fost inițiate și alte studii și măsurători ale platformei submarine din partea britanică a Canalului Mînecii. Una din concluzii a fost și mai surprinzătoare : hărțile de navigație „omit" o serie de bancuri de nisip mișcător, din care unele ating o înălțime între 20 și 50 de picioare (un picior — 30,5 cm.) Dacă în cazul unor nave mai mici s-ar putea ca „movilele mișcătoare" să nu reprezinte un pericol imediat pentru tancurile petroliere de mare capacitate, cu un pescaj apreciabil, primejdia este acută. Cîteva studii au arătat că unele petroliere au scăpat ca prin urechile acului de catastrofe — iar țărmurile britanice de poluare ; într-un caz, un tanc petrolier de 250.000 tone a traversat canalul fără să știe că, la un moment dat, se afla la numai trei picioare (un metru !) de fundul apei, pe care echipajul îl credea, conform hărții de navigație, la cîteva zeci de metri depărtare...

De unde apar neconcordanțele topografice ?

Un reporter de la revista engleză „Observer" a întreprins o anchetă cu privire la insuficiența hărților de navigație și a aflat că, de fapt, largi zone ale Canalului Mînecii nu mai fuseseră investigate din ...1894, cînd măsurătorile se făcuseră cu greutăți atîrnate la capătul unor bucăți de sîrmă. Iar măsurarea s-a făcut și se face și acum, prind sondaje apropiate. Numai că, tocmai între punctele cercetate s-au format „dunele" mișcătoare de nisip. Cele mai mari și mai periculoase sînt cele din regiunea bancului Sandettie și, pentru evitarea primejdiilor, tancurile de mare tonaj au primit permisiunea să schimbe „culoarul" de navigație și să circule pe ruta sudică principală. Dar, atrag atenția experții maritimi, în acest caz sporesc simțitor riscurile unor noi coliziuni...

Dacă niște hărți nu mai sînt corespunzătoare atunci, evident, ele trebuie schimbate. Cine trebuie să facă însă această treabă ? Amiralitatea britanică, deficitară la capitolul finanțe, se mulțumește să declare că, pentru nevoile ei, hărțile existente sînt și acuma foarte bune ; dacă marile companii petroliere au nevoie pentru tancurile lor de hărți mai precise, atunci nu au decît să plătească pentru noi studii corespunzătoare... Ceea ce, însă, companiile nu se grăbesc să facă.

Camera britanică de comerț a propus o altă soluție : montarea pe marile petroliere a unor echipamente sonare care să avertizeze asupra dunelor submarine. Dar se ivește, în acest caz, o altă problemă. Un tanc de 200.000 tone cînd frînează, poate opri abia după parcurgerea a trei-patru mile. Or, în prezent nu există nici un sonar care să poată avertiza de la o asemenea distanță. O companie specializată în echipament electronic a fost solicitată să producă un sonar perfecționat. Pînă la producerea lui în serie și montarea la bordul petrolierelor va mai dura încă cel puțin doi—trei ani însă.

Și pînă atunci ?

Siguranța circulației pe Canalul Mînecii — unde navigația întîmpină dificultăți și datorită ceței, aglomerației, indisciplinei unor comandanți de navă — devine o chestiune tot mai acută. Pentru că se ciocnesc și eșuează mereu mai multe vase, se înmulțesc „covoarele de țiței" ce poluează țărmurile și nimicesc fauna marină. Și, mai ales, pentru că, din octombrie și pînă în prezent, peste 60 de oameni și-au pierdut viața în accidentele de circulație de pe drumul fără pulbere al Doverului.

W. VĂLUREANU

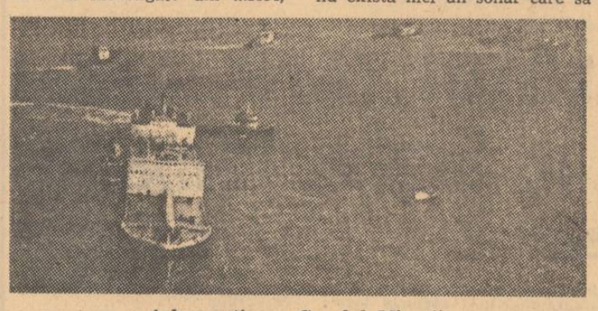

Aglomerație pe Canalul Mînecii...

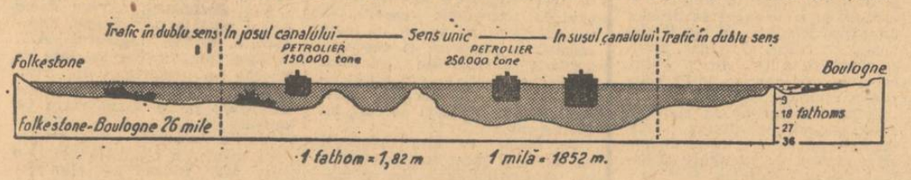

Una din hărțile Amiralității britanice prezentînd o secțiune a Canalului Mînecii

De pretutindeni

CONSTRUCȚII NOI, interesante din punct de vedere arhitectonic, apar în ultimul timp în diferite orașe din R. F. a Germaniei. Aproape terminată este neobișnuita construcție rotundă care prin exteriorul ei, amintește de vechiul amfiteatru din Roma. Locuitorii orașului au și denumit-o „Colosul din Düsseldorf".

●

REDACȚIA unui ziar finlandez intenționează să lase în fiecare număr al său cîteva greșeli de ortografie pe care corectura nu le va îndrepta. Mobilul acestei operații a fost explicat de conducerea publicației astfel : „Sînt cititori care încearcă o mare satisfacție atunci cînd descoperă greșeli în publicații. De ce să nu găsească în ziarul nostru ceea ce caută ?.

●

MEHMED ALI HALICI, locuitor al orașului Ankara, deține un record unic. Timp de 6 ore el este în stare să recite 6 666 de versete din coran.

INVAZIA TERMITELOR reprezintă o primejdie din cele mai grave pentru bibliotecile din Italia. Alarma s-a dat cu trei decenii în urmă la Roma. Atunci termitele au distrus manuscrise de preț din biblioteca Vaticanului. În prezent în centrul Romei au fost descoperite 30 de colonii active de termite. Oamenii de știință nu exclud posibilitatea migrării pete Alpi a termitelor, în Europa Centrală.

●

IN COMITATUL englez Warley (Worcestershire), o defecțiune providențială la un semafor a evitat un dezastru feroviar. Din cauza unui scurt circuit dispozitivul pentru culoarea roșie a oprit un expres împiedicîndu-l să se ciocnească de o placă de metal care în momentul acela se afla pe linia ferată și care ar fi provocat cu siguranță devierea convoiului.

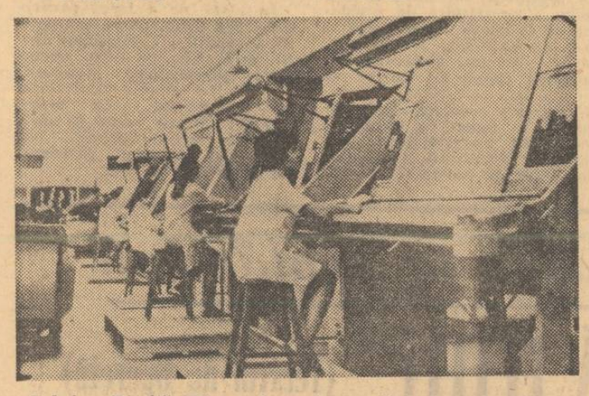

Fabrica „Dimităr Blagoev" este una din cele mai moderne fabrici textile din Bulgaria. Într-una din secțiile ei sînt folosite raze speciale Röntgen pentru controlul calității produselor.

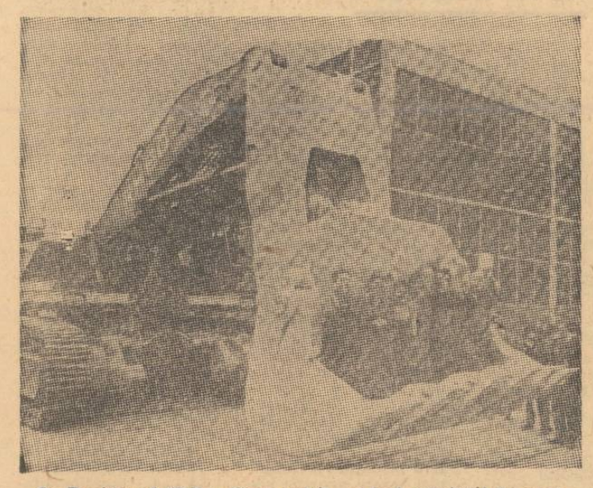

La Dortmund (R.F. a Germaniei) a fost construit un excavator hidraulic gigant, printre cele mai mari din lume. El are o greutate de 100 tone, iar încărcătura cupei — 8 metri cubi. Cei șase oameni aflați în cupa excavatorului (imaginea de mai sus), ne fac să înțelegem mai ușor dimensiunile sale.

Bastonul luminos—invenție a englezului Peter McGuffie, este alimentat de o baterie și acționat de o clapă fixată pe mînecă el venind în ajutorul pietonilor în nopțile cu ceață

REALITATEA depășește uneori ficțiunea. Astfel filmul lui Henri Verneuil „Oaia cu cinci picioare" (protagonist, mult regretatul Fernandel) este depășit de un crescător de vite din Forculquier (Alpii Provensali, Franța). Turma lui de oi s-a mărit cu un nou născut cu... șase picioare. În afară de cele șase lăbuțe, partea din față a trupului are un picior suplimentar, aproape „sudat", terminîndu-se cu două copite. Micuțul, atît de deosebit de frații lui, este înconjurat de dragostea și atenția crescătorului.

De pretutindeni

O CUNOSCUTĂ firmă japoneză a fabricat un „farmacist automat". După simpla apăsare pe un buton, aparatul dozează medicamentele prescrise, le ambalează și le eliberează. Aparatul poate elibera 80 preparate într-un minut și este destinat spitalelor și marilor farmacii.

●

„REGINA" stelelor de mare a fost pescuită recent de către cercetătorii sovietici, în apropierea Insulelor Kurile, insule care, fiind situate între peninsula Kamciatka și insula Hokkaido, desparte Marea Ohotsk de Oceanul Pacific. Potrivit opiniei biologilor de la Institutul de cercetări din Vladivostok, diametrul de 96 centimetri face ca noua „achiziție" să fie considerată, fără nici un dubiu, cel mai mare exemplar pescuit pînă acum în lume.

●

EGIPTOLOGUL Howard Carter a declarat cîndva că în perioada faraonilor s-au comis multe crime politice împotriva adversarilor. Pînă în prezent de pildă se pretindea că Tutankamon a murit de moarte naturală. Profesorul Harrison a dovedit însă recent că tînărul faraon a murit în urma unei lovituri în cap.

UN ANUNȚ din presa din Texas : „Doresc mariaj cu văduva unui bărbat condamnat la moarte pentru crimă. Numai în acest caz sînt sigur că nu-mi va scoate ochii mereu cu bunele calități ale primului bărbat".

●

MAURICE GIDNEY s-a ținut de cuvînt. În timpul recentei greve a poștașilor britanici, i-a promis doamnei Lily Dixon că felicitarea adresată cumnatei cu ocazia împlinirii a o sută de ani va ajunge la destinație, Constance Field locuind în alt oraș. Maurice a parcurs mai mult de 300 kilometri ca să-și îndeplinească misiunea.

●

FABRICILE de hîrtie din Ceylon au hotărît să producă hîrtie din tulpini de orez. Paiele de orez au fost pînă acum arse de țărani, Ceylonul va economisi acum valuta prețioasă destinată importului de hîrtie rotativă.

●

PARLAMENTUL BRITANIC a abolit recent o lege din anul 1667 pe baza căreia urma să fie arși oamenii care-și permiteau să prezică vremea. Se spune că mulți din meteorologii englezi au răsuflat ușurați în ziua abolirii legii.

Astfel va arăta în viitor masa de lucru a unei secretare : este opera unor proiectanți francezi. Pe pupitru sînt montate un telex, o mașină de scris și un telefon, din garnitură făcînd parte și un scaun rotativ și deplasabil.

remember • remember • remember

köln (VII)

După zile de vagabondaj fertil, cu lungi dialoguri între mine și fantomele ce se ridică neașteptat din valurile Rinului saturat de legende și recad în oglinzile lui oscilante, cu pași risipiți în zig-zag pe suprafața unui oraș amorf el însuși sub raport urbanistic, vine vremea să abordez Domul, care nu mai îngăduie nici o întîrziere... am senzația de a fi rămas aici singur cu el care a absorbit întreg orașul și vine pe urmele mele terifiant ca un labirint vertical... există într-adevăr ceva fantast și anxios în structurile ascunse ale acestui gotic german care la Köln și la Ulm, în țara șvabilor, pare să anticipeze catedrala-ideală a lui Viollet-le-Duc.

Enormă ferigă arborescentă, pietrificată în văzduh. La antipodul Domului milanez care-și dispune volumele orizontal, catedrala Kölnului aspiră la o verticalitate absolută, suprem efort de escamotare a materiei în eter, cînd forma angulară devine — mai mult decît principiul stilistic al construcției — o formulă ciudată de exorcism, silabă magică a unui descîntec de înălțare la cer. Aici paradoxul rezidă în simultaneitatea impresiei de măreție agresivă, de masivitate a pietrei și de spiritualizare extremă printr-o emanație de fervoare rece și de mister inițiatic... de altfel amintirea uneia dintre primele Bauhütte *ale Sfîntului Imperiu ce se întemeiase la Köln, adunînd sub tavanul ei înstelat, reprezentînd universul, elita acelor Frei Maurer care începuseră zidirea Domului, rămîne să plutească deasupra turnurilor lui, ca și conceptul eckhartian de «fortăreață»sau «citadelă», latură increiată a sufletului unde sălășluiește spiritul absolut, divinitatea în sine. Organizarea materiei ascultă parcă de legile paratectonice ale formei categoriale, construcția gotică nu pleacă de la ideea de gotic ci aspiră spre ea, căutînd să răspundă spațiului în graiul abstracțiunii dogmatice.*

Francezii, maeștri necontestați ai goticului, nu izbutesc să înțeleagă asemenea acte de translație originală care li se par apostazii inavuabile. Ca și în cazul Domului din Milano, această catedrală pare a nu le spune nimic. Elie Faure, poet subtil al istoriei artelor crede că „La cathédrale de Cologne, qui fut si longtemps considerée comme le type et le chef — d'oeuvre de l'architecture gothique, est une amplification ampoulée, maigre et sèche de la cathédrale d'Amiens". *(L'art medieval, pag. 295). Profund fals și nedrept. Ca și la Henri Focillon :* „Cologne répète Amiens" *(Le Moyen Age gothique, pag. 122). O, eterna, incurabila maladie a francuzului care halucinează pretutindenea imitatori și copii ale ilustrelor modele franceze ...distanța de la Amiens la Köln e aceea dintre raționalismul francez iubitor de valori obiective și subiectivismul german, cu inclinația lui spre abstract, irațional și fantast. Și oricum nu simt în imaginea acestui colos nimic «ampoulée» — stilul bombastic, umflat, nefiind caracteristic germanilor ci mai curînd mediocrității franceze. Germanul practică de obicei o mediocritate placid-sentimentală și uneori edulcorată suav, la modul așa numitei picturi* biedermeier. *Dar aici nu poate fi vorba de mediocritate ci de geniul germanic — și Domul din Köln trebuie privit ca o expresie a lui. Poți fi entuziasmat la vederea lui, poți fi cuprins de anxietate, de melancolie, de revoltă, de apărare, de umilință — dar nu vei putea niciodată să treci nepăsător pe lîngă el.*

★ ★

Catedrala e o enciclopedie a orașului, dacă nu și a întregii Renanii. Construită de-a lungul a șase veacuri, abandonată și iarăși reluată în virtutea fantasticei tenacități germane ce m-a umplut întotdeauna de neagră invidie, abia pe la 1880 a fost isprăvită așa cum o vedem azi, refăcută încă o dată după ce în vremea celui de-al doilea război fusese prejudiciată grav de obuze și bombe incendiare. Pe locul acesta s-au situat o succesiune de biserici începînd din primii ani ai creștinismului, înlocuindu-se una pe alta, pînă cînd în preajma anului 1 000 se desăvîrșise o impunătoare catedrală romanică inițiată de carolingieni. Dacă nu s-a păstrat, e din pricina celor Trei Crai de la Răsărit. Domul actual s-ar fi zidit desigur în altă parte a orașului de n-ar fi fost rămășițele lor pămîntești pe care arhiepiscopul Reinald von Dassel le-a adus de la Milano, așezîndu-le aici în anul de grație 1 164 ca urmare a victoriei lui Frederic Barbarossa asupra cetății lombarde. A fost un eveniment capital pentru viața orașului: darurile împăraților pelerini într-u simbolul adormiților monarhi ai Răsăritului, aveau să devină o generoasă sursă de bogăție, iar strălucirea coroanelor nevăzute pe care le-am cîntat și eu în iernile copilăriei mele, răspunde și azi în ochii călătorului ce se simte parcă și el De purpura y de nieve / florida la cabeza coronado *(Fray Luis de León,* Morada del cielo) *acum în pragul unei alte ierni și unei alte vîrste.*

a. e. baconsky

TOTUL A PORNIT DE LA O PERNĂ ELECTRICĂ

Familia Belliard are trei copii. Băiatul cel mare, Marcel are cinci ani. Fetița numai doi.

Înainte de a pleca la plimbare, Marcel aruncă o ultimă privire celui mai mic. Se născuse de o lună. Dormea liniștit în pătucul lui. Grijuliu, fără să-l vadă mama, fratele cel mare pune în priză firul de la o pernă electrică, pentru orice eventualitate, fixează dispozitivul în poziția maximă. Să nu-i răcească frățiorul !

★

Incendiul se declanșează de la perna electrică supraîncălzită și cuprinde cu mare iuțeală, întreg apartamentul. Flăcările izbucnesc din ce în ce mai puternic. Se aprinde și covorul care arde mocnit. O vecină de etaj simte un miros ciudat trecînd pe sub ușa apartamentului ei. Oare ce să fie ? Controlează toate încăperile. Nimic. Totul e în perfectă ordine.

Dar simte că se petrece ceva alături, în celălalt apartament. Iese afară. Într-adevăr de acolo vine fumul. Se simte și un miros puternic, ciudat. Văzuse bine pe geam cum locatara de alături plecase cu cei doi copii. Deci, cel micuț, ultimul născut e acasă, singur. Nu mai are timp să cheme pompierii. Trebuie să acționeze imediat. Altfel... Cu o rară prezență de spirit ia un topor și sparge ușa. Atît ca să poată intra. Pătrunde, în casă Cu sufletul la gură, intră în camera micuțului. La timp. Flăcările cuprinseseră mobilele, care pocneau. Printr-o minune copilașul nu fusese atins. Plîngea speriat. Tremurînd, salvatoarea se repede spre leagăn, îl ia în brațe și fuge cu el dincolo la ea. Primul gînd : să telefoneze la pompieri.

Cînd au venit pompierii, micuțul, nevătămat adormise din nou pe patul vecinei, care-l salvase.

Întîmplarea s-a petrecut la Fief — Sauvin, Franța, în aprilie 1971.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CRIMĂ FOTOGRAFIATĂ

Imaginea care acuză

Într-o mînă un sandviș, în cealaltă aparatul de fotografiat de care pasionatul amator nu se despărțea niciodată. Așa a ieșit lucrătorul Dan Chatman din mica baracă, aflată nu departe de izolatul șantier de construcții. cînd zări, nu fără mirare, în apropiere un automobil cu scînteieri de crom. De obicei, vizitatorii se rătăcesc rar pe aici, la poalele stîncilor.

Aproape în aceeași clipă auzi o voce iritată acolo sus, pe stînca abruptă. Apoi deslușì și pe cei ce se certau aprins, un bărbat și o femeie. Dan Chatman duce repede aparatul la ochi. Declanșează. În cîteva secunde realizează o suită de cadre. După aceea, lasă să-i atîrne din nou aparatul. Dar pelicula înregistrase o crimă. Bărbatul, pe care tocmai l-a prins în obiectiv, o lovise pe neașteptate pe însoțitoarea sa și... cu o mișcare violentă o împinse în adîncuri, unde ea se prăvălise țipînd.

A doua zi, amatorul foto citește în ziarul local : „Un accident mortal. Ieri seară a fost găsită printre stîncile din New Castle, cadavrul unei tinere. Se pare că victima, identificată a fi Lorna Cross, în vîrstă de 28 de ani, s-a rătăcit în cursul unei plimbări și pierzîndu-și echilibrul, a alunecat...". Poliția — arăta în continuare ziarul — crede că este vorba de un accident datorat ceții.

Fotograful amator Dan Chatman este, însă, de altă părere.

— Am hotărît atunci — a mărturisit el judecătorului — să-mi vînd tăcerea în schimbul unei sume consistente. I-am trimis asasinului, un mare comerciant de cherestea, o imagine — un negativ al fotografiei realizate. Era limpede. Se vedea cum bărbatul o împinge pe femeie în adînc. Temnița îl aștepta pentru tot restul vieții. L-am găsit ușor, deoarece îmi notasem numărul automobilului.

Tăcerea lui Chatman a fost răscumpărată cu bani grei, în „rate" lunare și regulate. Timp de 20 de ani. Căci cele relatate s-au întîmplat în 1951, anul în care comerciantul a ucis-o pe amanta sa făcîndu-i vînt în prăpastie. Șantajistul se considera om de cuvînt — promisese că nu-și va majora pretențiile, dar că la prima rată neachitată va dezvălui totul poliției. Pentru a da un temei cît mai indubitabil vorbelor sale își păstrase un negativ al fotografiilor.

Iată însă că milionarul se îmbolnăvește grav. La spital, cînd își simte sfîrșitul aproape, mărturisește totul soției. Îi cere iertare pentru păcatul săvîrșit, pe care l-a regretat, de altfel, amarnic, de atunci. Și pe care nu l-a putut uita, în fiecare lună fiindu-i amintit în împrejurările știute Îi spune numele șantajistului.

Milionarul își dă obștescul sfîrșit. Soția l-a iertat, dar nu se gîndește să continue plățile lunare. Nu se teme de scandal, socotește că șantajistul trebuie să-și primească pedeapsa.

Dosarul Lorna Cross primește o nouă etichetă : „Deces prin asasinat". Din pricina morții vinovatului, omuciderea nu mai poate fi urmărită pe cale judiciară. Chatman compare în fața tribunalului. Sentința — 8 ani de temniță grea.

S-a întîmplat la New Castle, în Australia de est.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CUM DORM ANIMALELE

Odinioară se credea că unele animale nu dorm niciodată.

Despre elefantul lui Ludovic al XIV-lea circula legenda că timp de cinci ani nu s-a culcat. De fapt, elefantul dormea în picioare sprijinindu-se în colți. Zoologii contemporani explică de ce elefantul lui Ludovic al XIV-lea nu se culca. Se știe că elefanții trăiesc în grupuri și, pentru că din poziția culcat se scoală foarte greu, își asigură întotdeauna o strajă de nădejde înainte de a se așeza să doarmă. Cum elefantul lui Ludovic al XIV-lea era singur, s-a temut să se culce, deoarece în caz de pericol nu avea cine să-l trezească. Adevărat, el nu era amenințat de nici un pericol, dar instinctul și-a spus cuvîntul.

Într-un mare circ american, din cei 25 de elefanți, întotdeauna cinci îi păzeau pe cei ce dormeau. De obicei, la fiecare oră se culcau cîte doi elefanți dar nu înainte de a se scula doi dintre cei ce dormeau. Dresorii lor au observat că cei ce stăteau de pază nu erau puși niciodată în situația de a-i trezi pe elefanții care urmau să le ia locul. Ei se sculau singuri. Cînd un elefant nu se scula la timp, cu el ceva nu era în regulă. Elefantului îi sînt suficiente patru ore de somn. Interesant este faptul că de strajă stau doar „bărbații".

Somnul le este necesar animalelor în aceeași măsură ca și omului. Numai că ele își adaptează somnul la stilul de viață. Păsările, în majoritatea lor, dorm în picioare. Un „mecanism" solid le ține bine fixate pe cracă. Multe păsări dorm pe apă. Deseori gheața „capturează" lebede sau gîște sălbatice care dorm pe apă. Și pescărușii dorm pe apă, deși se susține că ei dorm și în timpul zborului, la fel ca albatroșii. Totuși, somnul în zbor nu este atît de odihnitor. Un interesant stil de somn s-a întîlnit la foci. Ele n-au perioade determinante pentru somn. Dorm des și cîte puțin. Foca închide ochii și se lasă lin la fundul apei, apoi iese la suprafață și repetă mișcarea. Femela și masculul execută acest „ritual" al somnului în sens contrar. În timp ce femela urcă la suprafață, masculul coboară la fund și așa continuu timp de jumătate de oră. Dar, după cum am mai spus, mai multe jumătăți de oră din noapte și din zi.

In timp ce majoritatea animalelor se culcă unde se nimerește, maimuțele sînt foarte pretențioase. Ele caută confort și nu precupețesc nici un efort pentru a-și pregăti culcușul. Gorila este în stare să colinde o zi întreagă în căutarea crengilor și plantelor din care să-și facă un pat moale. Și urangutanii iubesc confortul, dar sînt mai prudenți decît gorilele. In timp ce acestea dorm la înălțimi mici, urangutanii își așază patul foarte sus. Gorilele dorm în „familie", în schimb urangutanii sînt mari individualiști și nu acceptă să-și împartă patul. Dormind la mari înălțimi, urangutanii n-au nevoie de strajă. La gorile situația este alta, fiind expuse unor atacuri, își asigură întotdeauna o pază bună.

S-a stabilit că și animalele visează. Cînd visele sînt tulburi ele se agită și urlă. Elefanții au vise foarte agitate. În schimb cînd visează frumos, ei sforăie cu intensitatea unei explozii.

Chiar și neobositele furnici dorm. Puțin, e adevărat, doar vreo trei ore, dar adînc. Cînd se trezesc, își întind pe rînd picioarele și schițează ceva foarte asemănător cu căscatul la oameni.

D. CRISTEA

SPIRALE

EFIGIILE NATURII

de Eugen BARBU

Doi admirabili oameni au alcătuit *Antologia pastelului românesc*, lucrare ce ar fi putut să apară mai de mult, spun eu, și încă cu mult folos. Nu vorbesc despre avantajul didactic, pentru că volumul elegant închis între două coperți galbene cum e ceara de albine, poate fi folosit cu mult spor de către școlari și profesori, vorbesc acum despre opera de stabilizare a unor valori poetice, căpătînd un aer de sistemă, cum s-ar cere de la toată lumea, în toate domeniile.

Așadar Mircea Tomuș și Petre Stoica, cu ajutorul tinerei edituri „Minerva" au strins din volume uitate sau mai puțin uitate cele mai frumoase poezii dedicate naturii. N-aș spune că un pastel trebuie să închidă în rama lui numai turburările frunzei și ale lunii ce se înfioară în cerul ei ca o coadă de vulpe și aduce boli și dragoste, un pastel ar trebui să fie mai altfel și fotografia unei stări sufletești, legate de amețeala naturii sau chiar de a unei ființe. Sistematizarea migăloasă a autorilor acestei culegeri docte a fost contestată de critici firoscoși ce văd numai în antologiile lor reușite ferme. Argumente ar exista totdeauna și gusturile nu se pot împăca prin decrete, dar mie prezența volumului masiv mi se pare bine venită. Este mai întîi un cîștig pentru poezia propriu-zisă, adunînd 500 de pagini bine selectate, cuprinzătoare. Pe urmă este interesantă și confruntarea tacită dintre generații, realizată prin simpla apropiere a versurilor. Iată *Ograda* lui Perpessicius : *„Hambarele golite — cu uși prea ferecate / Au la ferestre rupte zăbrelele de fier / Găinile boghete au fost sacrificate / Și-acum pustiu cotețul stă într-un colț stingher / Au mai rămas din ele doar fulgi pe care vîntul / I-amestecă, prin curte, cu fulgii din saltele / Din grajdurile pline aici și-află mormîntul / Un cal ce mai păstrează o falcă cu măsele / Un plug cu două brazde stă răsturnat pe-o rînă / Cu fiarele amîndouă cuprinse de rugină..."*. Se rezumă tot plictisul provincial al unor gospodării desafectate, intrate în uitarea nemiloasă a timpului. Citiți toate acestea lîngă versurile Ninei Cassian din *Post festum: „Amar cu desnădejde, cad frunzele pădurii / Ca stratele-unei fete care-a jucat prea mult / Îi văd cercelul roșu, basmaua și condurii / Așa cum vîntul toamnei, sălbatic i l-a smult / Călugărița ploii mătăniile-și bate / De urma vinovatei — să facă-n veci uitat / Nepăsătorul hohot al verii deșănțate / Culoarea ei de ruguri, străvechiul ei păcat / Cucernice priveliști se-ascund pînă departe / Se pregătesc de somnuri coline, văi și vii / Iar frunzele pădurii, docile intră-n moarte / Și nu mă pot împotrivi"*. Poate aceeași dezolare a lumii există și aici, dar exprimată altfel și nu știm care poezie e mai frumoasă, pentru că foarte frumoase sînt amîndouă. *„Insula plutitoare"* a lui Aurel Radu cred că stă foarte bine lîngă *„Herța"* lui Fundoianu și pentru exemplificare le voi pune alături : *„În amurgul presărat cu aur / printre liniști mari și nemișcate / vine-ncet o insulă de plaur / răspîndind sub cer singurătate / Ca-ntr-o arcă a iubirii, naltă / a unit să umble fără țintă / nuferi albi și galbeni crini de baltă / trestii lungi și tufe moi de mintă / Cît va rătăci așa-ncărcată / cărui țărm o va sorti destinul? / Patru zări uimite, deocamdată / strălucesc în ea ca-n cupe vinul / Cu vibrări, de nimeni descifrate / duce-n lumea largă, pare-mi-se/ somnul cel mai legănat din toate / cele mai nepămîntene vise / Și atît de falnică sub cer e / și atît de mică și-nfricată / tocmai cît să poți, dacă s-ar cere / să-te-ntinzi alături cu o fată"* (Aurel Rău). Totul e lilial, pur, sunetele poeziei au o strălucire de vioară prețioasă. Ritmurile lui Fundoianu sînt mai meticuloase, au o metrică ce subliniază disperarea tîrgurilor de margini : *„Suișu-i greu la casă pe ațe de poteci / de sînge drumu-i galben unde-au scuipat dovleci / și-i creștere de sfeclă, de mărării, de ceapă / iată, după ureche, izvoarele de apă / și dimineața, ca o zăpadă, între noi/ calci unghii de mireazmă pe cîte-un mușuroi / și au țipat cocoșii pe bolovani de soare / E toamnă ca-ntr-o pară cu zeamă de răcoare / Vacile svițeriene, cu șorțul alb mugesc / Ziua de astăzi intră-n conacul boieresc / și vinele pe mîna legumelor sînt clare / Boii sub pălărie de paie merg să are / pe jos și-și freacă somnul neisprăvit de stîlpi / au în nărine-un miros de lapte și de ripi / și se pornesc în silă să spargă arătura / pe după gard, de unde a început natura"*.

La pagina 204 poți găsi și celebrul poem al lui Eminescu *„Sara pe deal"* care mi se pare că rămîne peste vremuri un model exemplar de canon literar : *„Sara pe deal buciumul sună cu jale / Turmele-l urc, stelele scapără-n cale / Apele pling, clar izvorînd în fîntîne / Sub un salcîm, dragă m-aștepți tu pe mine / Luna pe cer trece-așa sfîntă și clară / Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară / Stelele nasc umezi pe bolta senină / Pieptul de dor, fruntea de gînduri îți-e plină / Nourii curg, raze-a lor șiruri despică / Streșine vechi casele-n lună ridică / Scîrțîie-n vînt cumpăna de la fîntînă / Valea-i în fum, fluiere murmură-n stînă / Și osteniți oameni cu coasa-n spinare / Vin de la cîmp; toaca răsună mai tare / Clopotul vechi imple cu glasul lui sara / Sufletul meu arde-n iubire ca para / Ah, în curînd pasu-mi spre tine grăbește / Lîngă salcîm sta-vom noi noaptea întreagă / Ore întregi spune-ți-voi cît îmi ești de dragă / Ne-om răzima capetele-unul de altul / Și surizînd vom adormi sub înaltul / Vechiul salcîm. Astfel de noapte bogată / Cine pe ea n-ar da viața lui toată ?"*. Cred că am citat una din cele mai frumoase poezii scrise în limba română.

Excelentă mi se pare și selectarea *„Luminii lunii"* de Ion Pillat *„Lumina lunii pline alunecă în casă / Toți inecații nopții se-nalță în aglinzi / Ca-n ape fața albă și iar la fund o lasă / Cînd, luna ca să iasă, obloanele le prinzi / Și iat-o și mai albă, tiptil ca o pisică / Se suie pe burlane, pătrunde prin ferești / Sărută lung și ochii închiși și gura mică / Și cea mai tăinuită iubire n-o ferești / Dar părăsind orașul, răzbate pe cîmpie / Se scutură deodată de praf și n-o mai văz / Măsoară iepurește păduri, livezi, moșie / Ciulind urechi de raze prin verdele ovăz"*. Este o poezie strălucită de un mare meșteșug. La tematica *Mării* găsim un lucru extraordinar : *„Între pereți de ceață și fără de sfîrșit / ca-ntr-un cavou e-nchisă, surpată în tăcere / Prin inima-i trec umbre, cohorte de himere / din turnurile vremii ce-n gol s-au prăbușit / Doar pletele-i de valuri în vînturi se resfiră / și-aruncă pescărușii cei fără somn în slavă / cu buze nevăzute sărută-un cer de lavă / cînd stele-abia născute în ochii ei respiră"* („Marea" de Vasile Nicolescu).

Ar trebui să închei aici deși-i nedreptățesc pe mulți. Abuzul de citate se explică prin aceea că vreau să deschid gustul pentru lectură celor ce au neglijat să aibă această superbă antologie pentru care autorii ei trebuie încă odată felicitați cu căldură. Nu mă pot însă reține de a nu mai relua *„Amurgul de iarnă"* al lui Bacovia : *„Amurg de iarnă, sumbru, de metal / Cimpia albă-un imens rotund / Vislind, un corb încet vine din fund / Tăind orizontul diametral / Copacii rari și ninși par de cristal / Chemări de dispariție mă sorb / Pe cînd, tăcut, se-ntoarce-același corb / Tăind orizontul diametral"*, care mi se pare, fără îndoială, o capodoperă a literaturii noastre de totdeauna...

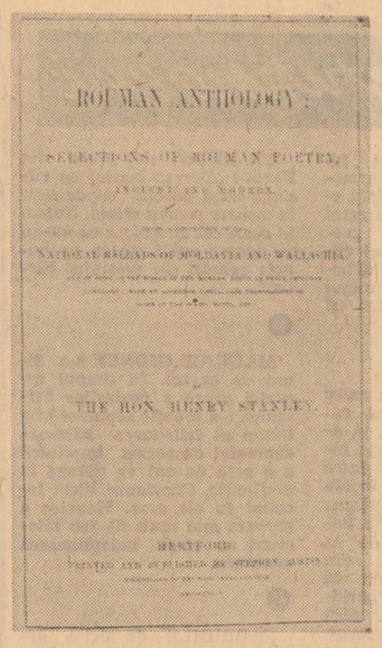

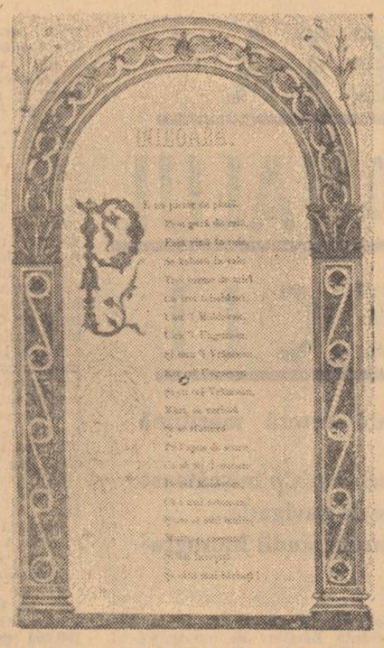

Coperta și două din paginile de interior

O carte cu totul rară, apărută în Anglia, în limba română

de Horia OPRESCU

Cu 13 ani înaintea Unirii lui Cuza ! Precedînd, cu 21 ani, Războiul Independenței... Precis, în 1856, adică acum 115 ani, apare în Englitera o **Antologie** a poeziei noastre, scrisă în limba română. Titlul, doar, lămurește în graiul țării unde s-a tipărit : **„Selections of rouman poetry"...** Încolo, textul cuprinde exclusiv balade, din Moldova și Valahia, ca și poezii originale, ale autorilor de-atunci : Alecsandri, Crețianu, Gr. Alexandrescu, Cezar Bolliac, Bolintineanu... În plus, o serie din nemuritoarea noastră creație folclorică. Spre pildă, „Mioriță" este înfățișată în trei versiuni : românește, englezește și franțuzește.

Prezentarea grafică este extraordinară ! Hîrtia, cea mai velină. Fiece filă încadrată într-un chenar de mare artă. Toate bucățile, precedate de un capitel și încheiate cu o vignetă, de un rafinat gust plastic. (Unele copiate după faimoase decorațiuni bizantine, descoperite de autor, la Biblioteca Imperială din Paris).

Autorul este un **englez — Hanri Stanley** care a funcționat ca diplomat britanic, la Iași și București, pe vremea cînd Principatele erau neunite. Într-atîta i-a plăcut, provinciile și oamenii, încît ne-a învățat limba, iar în **Prefața** ce-o scrie (pentru avizarea publicului englez) afirmă : **„Farmecul deosebit al acestei țări subsistă, cu siguranță, în caracterul locuitorilor... Străinul, sosit din Occident, este plăcut surprins de-auzi o limbă derivată direct din latină".** (Și autorul citează stihul **„Dimbovița, apă dulce..."** — demonstrînd că, **apă** e translat din latinescul **aqua**, iar **dulce**, de la **dulcis...**) Și prefața continuă : **„Țăranul, ca și celelalte categorii sociale, sînt deosebit de puternic legate de dragostea țării lor și atașați, inseparabil, de pămîntul patrici..."**.

Este cu totul regretabil că, aici reproduse le imagini grafice, în alb-negru, nu pot transmite emoția de frumos a originalului în culori, pe nuanțe, rafinat subliniate.

Toată-n tot, cartea este o foarte măgulitoare chezășie, de stimă și admirație, pentru români. Ea vine de la un englez. Înapoiat în țara lui, care se numea atunci „Regatul unit al Marei Britanii și imperiu al Indiei", el scrie lucrarea de care amintim. Reîntors în insula deacasă, cu cețuri și brume, scrie, cu entuziasm și liric avînt, ceea ce descoperise între Carpați și Dunăre.

După 115 ani de la apariție, relatarea, cît de sumară, a documentului acesta, este, deopotrivă, motiv de încîntare și satisfacție națională.

SPECTACOL DE OPERĂ LA CONSERVATOR

de I.-V. PANDELESCU

Școlile, instituțiile de artă, au meritul de a urmări, prin profesorii și îndrumătorii lor, toate elementele dotate, pe care le descoperă, an de an, le cultivă, promovîndu-le stăruitor.

La Conservatorul „Ciprian Porumbescu" au loc frecvente manifestări artistice în cadrul cărora talentele, în ascensiune, sînt puse într-o frumoasă lumină, valorificate din plin. Există o sală de concerte precum și o sală de spectacole de operă, unde atît creația tinerilor studenți (la compoziție) cît și capacitatea lor interpretativă se afirmă cu succes.

lui Internațional „George Enescu"). Cele două personaje feminine de prim plan (d-na Page — Ruxandra Vlad și d-na Ford — Aida Săvescu) s-au întrecut în ingeniozitatea farselor pe care le-au făcut lui Falstaff. Ruxandra Vlad, deosebit de scenică, posedă o voce caldă, catifelată, de bogate nuanțe expresive. Dicțiunea sa atît cînd cîntă cît și în pasajele de proză pe care le-a debitat cu eleganță, a apărut de o exemplară claritate. Aida Săvescu dispune de multă forță. Vocea sa intensă, amplă, tinde și către interpretări dramatice precum și de coloratură, după împrejurări.

Scenă din opera „Nevestele vesele din Windsor" de Otto Nicolai

În stagiunea curentă au fost prezentate operele **„O noapte furtunoasă"** de Paul Constantinescu, **„Visul unei nopți de vară"** de Benjamin Britten și **„Nevestele vesele din Windsor"** de Otto Nicolai. Asistînd recent la „Nevestele vesele"... — un spectacol de operă în toată regula, cu decoruri și costume, susținut exclusiv de studenții Conservatorului — am putut aprecia talentul și dăruirea acestora, munca artistică pe care au desfășurat-o.

Un buchet de tineri studenți au cîntat și jucat cu dezinvoltura, înțelegerea situațiilor și manifestarea scenică a unor artiști autentici.

Populara operă comică în care Otto Nicolai a înfățișat, după cunoscuta comedie shakespeariană cu același nume, aventurile truculentului Falstaff, a fost prezentată de studenți cu multă vervă și cu întreg caracterul ei spumos. Rolul lui Falstaff a fost susținut cu umor și bonomie de Gheorghe Crăsnaru a cărui voce baritonală, bine pozată, generoasă, s-a bucurat, mai de mult, de aprecieri unanime (este laureat cu Premiul I al Concursului Internațional „George Enescu"). Cele două personaje feminine de prim plan (d-na Page — Ruxandra Vlad și d-na Ford — Aida Săvescu) s-au întrecut în ingeniozitatea farselor pe care le-au făcut lui Falstaff. Ruxandra Vlad, deosebit de scenică, posedă o voce caldă, catifelată, de bogate nuanțe expresive. Dicțiunea sa atît cînd cîntă cît și în pasajele de proză pe care le-a debitat cu eleganță, a apărut de o exemplară claritate. Aida Săvescu dispune de multă forță. Vocea sa intensă, amplă, tinde și către interpretări dramatice precum și de coloratură, după împrejurări.

Dar și cei alți tineri vădind însușiri vocale de primul ordin, au avut realizări interpretative dintre cele mai frumoase : Mihaela Mija, Victor Axinte, Antonius Nicolescu, Adrian Ștefănescu, Eduard Forgo.

Deși desfășurat într-un decor sobru pînă la parcimonie, spectacolul, căruia regizorul A.T. Arbore (conferențiar la clasa de operă) i-a imprimat un ritm viu și viguros, ar fi putut sta cu cinste pe o scenă mare de operă.

Merite deosebite revin pregătirii muzicale realizată printr-o susținută muncă de pianistul Jean Lucaci, și, în ultimă analiză, dirijorului Anatol Kisadji, care a ținut cu o mînă sigură și competentă, într-un frumos echilibru, scena și orchestra de studio.

Astfel Conservatorul „Ciprian Porumbescu" își confirmă cu fiecare nouă manifestare rolul său important, nu numai de îndrumare fundamentală a tinerelor talente dar și de pregătire, de familiarizare a acestora cu viața de artă cărora se vor consacra.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 16 MAI

PROGRAMUL I : 8.30 Sport și sănătate. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.15 Albumul compozitorilor români : Wilhelm Berger. 12.00 De strajă patriei. 12,30 În reluare, la cererea telespectatorilor : Cadranele din turnuri vechi. 13.00 Emisiune în limba maghiară. 14.30 Postmeridian. Magazin duminical. 17.50 Fotbal — Campionatul european : Cehoslovacia—România — transmisiune directă de la Bratislava. 19.50 1001 de seri. 20.00 Telejurnal. 20.30 Film artistic : Operațiunea Cicero. Cu James Mason și Danielle Darieux. 22.10 Telejurnal .22.25 Din înregistrările celui de-al IV-lea Festival și Concurs internațional de muzică ușoară „Cerbul de aur". Recital Lola Iovanovici.

PROGRAMUL II : 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii : Buratino. 20,30 Pagini din opera Don Pasquale de Donizetti. 21.30 Buletin de știri. 21.35 Carnet bucureștean. 21.50 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 17 MAI

18.00 Scena. 18.30 Muzică populară. 18.45 Stop-Cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și Sport 20.10 Cavalerul Furtună (VII). 20.35 Idei contemporane. Locul artei în spiritualitatea modernă. 21.15 Aventuri în epoca de piatră — film de desen animat. 21,40 Muzică de operă. 22.10 Telejurnal. 22.25 Telesport.

MARȚI 18 MAI

10.00—11.00 Teleșcoală. 18.00 Panoramic științific. 18.30 Toate pînzele sus. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și sport. 20,10 Reflector. 20.25 Momente din istoria teatrului universal. Comedia dell-arte. Nebunia lui Pantalone. 21.55 Concertul orchestrei de jazz din München condusă de Dusko Goykovich. Solistă Barbara Fields (S.U.A.) 22.45 Telejurnal.

MIERCURI 19 MAI

18.00 Ex-Terra '71. 18.25 Mult e dulce și frumoasă. 18.40 Confruntări... și puncte de reper. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnalul. 20,00 Rituri — film documentar TV. 20,25 Finala „Cupei cupelor" la fotbal : Real Madrid—Chelsea Londra. Transmisiune directă de la Atena 22.15 Telejurnal. 22.25 Gala marilor interpreți : Ileana Iliescu.

JOI 20 MAI

PROGRAMUL: 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp și anotimp pe ogoare. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și sport. 20.10 Spectacolul Circului Mare din Moscova (înregistrare) 21.10 Planeta se grăbește. 21.45 Baschet masculin : Polonia—România (repriza a 2-a. Transmisiune de la Katowice). 22,20 Telejurnal. 22,30 Din înregistrările celui de al IV-lea Festival și Concurs internațional de muzică ușoară „Cerbul de aur". Recital : Sergio Endrigo.

PROGRAMUL II : 20.10 Concertul orchestrei simfonice a radioteleviziunii. 21.20 Buletin de știri și sport. 21.30 Istoria filmului.

VINERI 21 MAI

17,00 Teleșcoală. 18.00 Căminul 18.50 Lumea copiilor. O poveste cu o ridiche. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20,15 Film artistic: Numai îngerii au aripi. Cu Cary Grant, Jean Arthur, Thomas Mitchell, Rita Hayworth. Premieră pe țară. 22.10 Cadran internațional. 22,40 Telejurnal. 22,50 Baschet masculin : România—Ungaria — repriza a II-a. Înregistrare de la Katowice.

SÎMBĂTĂ 22 MAI

PROGRAMUL I: 14,45 Fotbal : Petrolul—Progresul (Divizia națională A). Transmisiune directă de la Ploiești. 16.35 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete! Bună seara băieți ! 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și Sport. 20.10 Tele-enciclopedia. 21.00 Film serial : Incoruptibilii. 21.50 Întîlnire pe platou. Spectacol muzical-coregrafic. 23.00 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II : 20.10 Film artistic : Semnul lui Zorro. Cu Tyrone Power, Linda Darnell, Basil Rathbone. (Reluare). 21.40 Buletin de știri. 21.45 Triunghiul de foc : Galați. Film documentar. 22.00 Festivalul de jazz de la New Port (I).

JEAN GABIN va interpreta în viitorul film al lui Michel Audiard „Drapelul negru fluturã pe-o barcă" rolul unui bătrîn băcan din Saint-Malo care-i povestește nepotului său în vîrstă de 10 ani, extraordinarele lui aventuri de pe vremea cînd era un veritabil lup de mare. Prins în mreaja minciunilor gogonate pe care i le spunea copilului, bătrînul este nevoit pînă la urmă să construiască împreună o mică ambarcațiune care să-i poarte spre Marea Caraibilor.

PHILIPPE LABRO este la cel de-al doilea film. Primul tur de manivelă urmează a fi dat în această lună, iar filmul se va numi „Fără nici un mobil aparent". Acțiunea se desfășoară la Nisa unde trei bărbați și o femeie sînt împușcați. Cine i-a ucis ? Și de ce ? Iată întrebările dificile pe care vrea să le elucideze Jean-Louis Trintignant în filmul „Fără nici un mobil aparent". Alături de el pe generic mai sînt înscrise și numele actorilor Jean Poiret, Jean-Pierre Marielle, Stephane Audran.

DE CURÎND a avut loc la Londra premiera filmului „Mrs Pollifax-Spy" al cărui rol principal feminin îl deține Rosalind Russel. Luînd cuvîntul în fața asistenței prezente la premiera de gală, Rosalind Russel a arătat că veniturile realizate cu această ocazie sînt destinate în scopul ajutorării Institutului de reumatologie Mathilda și Terence Kennedy.

Nathalie Delon și Alain Delon pe care-i vedeți în clișeul de mai sus sînt protagoniștii noului film francez „Dulceața liniștii".

CUNOSCUTA actriță suedeză Ingrid Bergman, însoțită de fiicele sale gemene Isabela și Ingrid (în vîrstă de 18 ani) a venit în această primăvară la Londra. După o absență de cinci ani, actrița suedeză își face reintrarea pe scenă jucînd la Teatrul Cambridge în piesa lui Bernard Shaw, „Convertirea căpitanului Brassbound".

La Londra, a fost prezentată în avanpremieră mondială ultima realizare a regizorului Luchino Visconti. Este vorba de filmul „Moarte la Veneția" realizat după un roman de Thomas Mann, în care rolurile principale sînt interpretate de Silvana Mangano (în fotografie), Dirk Bogarde, Bjorn Andersen etc Încasările realizate cu prilejul acestei avanpremiere mondiale au fost destinate fondului internațional pentru salvarea monumentelor de artă ale Veneției.

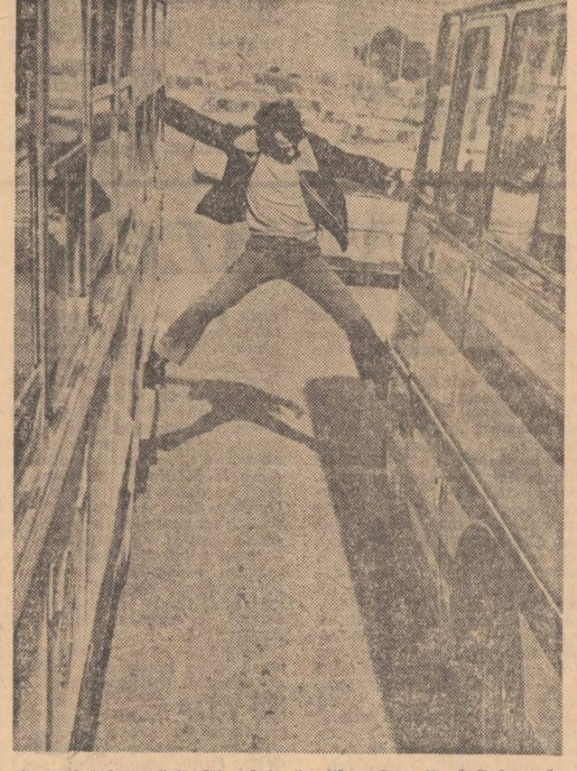

Cu prilejul turnării ultimului său film, Jean-Paul Belmondo urma să apară într-o secvență foarte periculoasă (trecerea în plină viteză dintr-un autobuz în altul). Cunoscutul actor francez a renunțat să fie dublat în această secvență și riscîndu-și într-adevăr viața, a executat această periculoasă trecere, așa cum vă prezintă fotografia de mai sus.

Meridiane LITERARE

• **LIBRĂRIA** și casa de editură franceză **„Plon"** va edita o ediție de Opere complete aparținînd generalului Charles de Gaulle. Primul volum urmează să apară la 18 iunie și va conține trei studii publicate în 1925, 1934, 1935 precum și alte texte militare datînd din aceeași perioadă, rămase în reviste. Vor urma patru volume apărute în perioada antebelică și cele trei volume de Memorii de război.

• **LA NEW YORK** au fost decernate recent Premiile Naționale ale cărții pe anul 1970. Juriul a avut de ales din 37 de propuneri. În domeniul beletristicii a fost distins romanul lui Saul Bellow „Planeta domnului Sammler". La categoria „lucrări de istorie și bibliografie" a fost premiată cartea „Roosevelt, soldat al libertății", de J.M. Burns. A fost premiat de asemenea la categoria „artă și beletristică" volumul „Coteau", dedicat de Francis Stigmaller celebrului poet, dramaturg, romancier și cineast francez. Paradoxal, best-seller-ul anului, „O poveste de iubire" de Erich Segal, nu figurează în palmares.

• **La SARAGOSA**, în Spania, a avut loc, recent, sub auspiciile Facultății de litere și filozofie, o consfătuire de probleme de sociologie a literaturii la care au participat 400 de persoane. Au fost prezentate comunicări ținînd de teoria și metodologia sociologiei literaturii (aspecte generale ale sociologiei în raport cu literatura, contribuția marxismului în sociologia literaturii, lingvistica din punct de vedere sociologic), altele constînd din aplicații concrete (cauzele succesului în Spania a romanelor lui Fenimore Cooper).

• **LA SFÎRȘITUL** lunii aprilie a avut loc la Ierusalim a cincea ediție a Tirgului internațional, în cadrul căruia un loc important îl ocupă cartea. Sub aceste auspicii a fost decernat Premiul orașului Ierusalim cunoscutului scriitor sud-american Jorge Luis Borges.

• **O ALTĂ MANIFESTARE** internațională — Festivalul cărții — care deși de dată recentă a izbutit să afirme o tradiție, se va deschide la Nisa în ziua de 26 mai. Spre deosebire de Tirgul de la Franckfurt pe Main, al cărui specific este fenomenul editorial ca atare, Festivalul de la Nisa este consacrat cărții ca „obiect" și „martor" al civilizației și culturii.

În afară de o largă participare din toată lumea, cea de a treia ediție a Festivalului cărții de la Nisa va reuni numeroase personalități literar-artistice. La sfîrșitul festivalului vor fi decernate mai multe premii : „Marele vultur de aur", „Marele premiu literar", un premiu al editurilor pariziene, un premiu al presei.

Un spectacol pe săptămînă

„SE MĂRITĂ FETELE" (Teatrul de Operetă)

de Al. CORNESCU

George Grigoriu este unul din acei compozitori simpatici, care și-au păstrat tinerețea inspirației, în ciuda celor două decenii de cînd, fie ca membru al unui trio vocal foarte apreciat, fie ca autor al multor melodii devenite șlagăre, ne însoțește mereu ca un bun prieten, prezent mereu în emisiunile de radio și de televiziune, în numeroase spectacole și concerte de divertisment. Acum, același George Grigoriu apare în postura inedită de compozitor al unei operete. Întreprindere temerară, ea a fost abordată cu curaj și, chiar dacă unele inegalități se mai fac simțite, muzica noii operete românești este, în linii generale frumoasă, unele melodii permițînd să se presupună că vor intra curînd în circuitul celor pe care publicul larg le fredonează cu plăcere.

Libretul unei operete are, adesea, o importanță egală cu muzica și, oricît am apela la circumstanțe atenuante legate de faptul că genul prin sine însuși conduce la naivități, va trebui să constatăm cu regret că librețiștii (Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu) au rămas oarecum în urma compozitorului. Subiectul — trei băieți iubesc trei fete — este, ca să zic așa, clasic. Ceea ce puteau face librețiștii era să-l îmbrace în cît mai multă fantezie. Or, aceasta, în prima parte, i-a frecventat mai puțin, făcîndu-și apariția, în special, după pauză, cînd spectacolul devine antrenant și amuzant.

Dacă muzical vorbind, colectivul, condus cu mînă sigură de experimentatul regizor care este Nicușor Constantinescu, răspunde aproape integral cu succes, din punctul de vedere al interpretării teatrale lucrurile nu stau la fel de bine. Pînă la urmă, însă, biruie talentul multilateral, apetența la comedie a unor interpreți ca Vali Niculescu, Constanța Cimpeanu, (excelente cîntărețe, admirabile actrițe), Tamara Buciuceanu, Bimbo Mărculescu, Emil Popescu, al căror farmec și haz personal suplinesc lacunele textului. În schimb, Cleopatra Melidoneanu, al cărei rol în „My fair lady" a constituit o biruință artistică, aici este o apariție relativ șterasă. În acest spectacol își fac intrarea în roluri de primă mînă trei tineri — Dorin Teodorescu, Ion Dinu, Virgil Bojescu —, ale căror voci și aptitudini muzicale nu pot compensa faptul că sînt încă foarte, foarte stîngaci în postura de interpreți de operetă. Gabriel Gheorghiu, cu timbrul său specific, este plăcut într-un rol neconsistent din punct de vedere dramatic.

Spectacolul este agrementat de cîteva balete, foarte dinamice și agreabile semnate de Sandu Feyer iar corul (maestrul Florin Sămărescu) se mișcă armonios în scenă, integrîndu-se intenției regizorale de a depăși stadiul cînd a fi corist însemna doar să te înșurubezi într-un loc fix și să dai drumul la glas.

Decorul (arh. St. Norris), fără strălucire dar cu funcționalitate ; costumele însă (Elena Agapie Stancu), în prima parte mai ales, te zgîrie pe ochi...

CIBERNETICĂ

SISTEMUL NUMIT OM

de prof. univ. Edmond NICOLAU

Shakespeare precursorul. Testul lui Turing. Wiener — părintele ciberneticii, despre mașinile inteligente. Valențe informaționale.

Dintr-un anumit punct de vedere tot ceea ce există este un sistem : sistemul solar, sistemul atomului, sistemul respirator și chiar sistemul filozofic al lui Aristotel. Succesiunea generațiilor a pus pe prim plan, mereu alte tipuri de sisteme. Epoca noastră a evidențiat sistemele informaționale dar noua antropologie evidențiază valențele informaționale ale omului. Este o evidență.

Dar se știe mai puțin că metafora omul-mașină *a intrat în literatură prin Shakespeare, mai exact prin scrisoarea pe care Hamlet o trimite Ofeliei, scrisoare semnată în modul acesta :* „...atita timp cît această MAȘINĂ va fi a lui,

Hamlet".

Mașină, în sensul de corp, de spirit. Să reținem prioritatea lui Shakespeare : Hamlet e cu mult anterior lui Descartes, cel ce a popularizat ideea animalelor automate. Pascal are ideea automatismelor umane, iar La Mettrie publică volumul Omul Mașină.

Nu vom căuta să tratăm aici ideea omului-mașină, pledind pro sau contra. Dar vom pleda pentru ideea om-sistem. *Este o idee în orice caz corectă și care s-a insinuat de mult. Se știe că o reuniune de sisteme este tot un sistem. Or, cunoaștem o serie întreagă din sistemele care alcătuiesc omul : sistemul nervos, sistemul endocrin etc. În plus, știința ne demonstrează cognoscibilitatea fiecărui sistem în parte, dacă ne referim la sistemele care alcătuiesc pe om. Avem atunci o perspectivă nouă în interpretarea omului :* om-sistem, *considerat din punct de vedere al științei sistemelor, al ciberneticii. Iar astăzi putem invoca în sprijinul tezei* omul-sistem, *o serie întreagă de argumente, citate și realizări.*

De unde la început se nega mașinii posibilitatea unei activități complexe (afirmînd, de exemplu, că mașina nu poate formula probleme, ceea ce s-a dovedit a fi fals), s-a trecut la negarea cognosticibilității și modelării (fizice, electronice) a activității intelectuale.

Disputa e în bună parte verbală, legată de definițiile acceptate pentru diferiți termeni cu care operăm.

Să dăm cuvîntul, mai întîi, creatorului ciberneticii moderne. În cadrul unei conferințe ținută în 1960 la Moscova, Norbert Wiener afirma : „Am construit mașini care pot învăța, pot „juca" anumite jocuri, își pot schimba strategia pe măsură ce învață. Avem mașini apte pentru jocuri care sînt cea mai simplă variantă a șahului : *în decurs de 20 de ore ele acumulează suficientă experiență pentru a cîștiga o partidă jucată cu un om. De aceea, subliniez încă o dată, fără a exagera posibilitățile mașinilor de calcul, se poate spune că ele trebuie să posede un fel de intuiție" (Nauka i jizn 1960, nr. 10). În aceeași perioadă, în cadrul unei convorbiri cu specialiștii sovietici, el a declarat că* „...nu pot stabili care vor fi limitele dezvoltării mașinii..." *(Voprosi filosofii 1960, nr. 9). Tot Norbert Wiener afirma că* „este cît se poate de posibil ca omul să vorbească cu mașina, mașina cu omul, mașina cu mașina" *(The Human Use of Human Beings. Cybernetics and Society, London, 1954).*

Poate fi oare caracterizată această concepție drept fantezistă ?

Realitatea confirmă acest punct de vedere. Astăzi există mașini care trec cu succes testul lui Turing, în sensul că putem avea cu ele o conversație telefonică fără a ne putea da seama dacă vorbim cu o mașină sau cu un om. Avem deci un criteriu de echivalență și e normal să fie așa deoarece, așa cum arată V.I. Lenin „întreaga materie posedă facultatea de a reflecta lucrurile". Problema a fost rezolvată just de Valter Roman, care în „Eseuri despre revoluția științifică și tehnică", Editura politică, București, 1970, arată „Nașterea gîndirii „mecaniciste" (indiferent dacă această denumire este cea mai justă) o dată cu crearea diferitelor mașini cibernetice — alături de adevărata gîndire umană — este un fapt pe care nimeni nu-l mai poate nega astăzi. Desigur, nu este vorba aici de o adevărată gîndire, căci — după cum se știe și după cum s-a mai spus — ea este proprie numai treptei superioare de organizare a materiei. Dar între gîndirea „mecanică" și gîndirea umană trebuie să existe — și există în realitate — o anumită corelație, un anumit raport. Cercetarea lui concretă are, fără îndoială, o uriașă importanță practică și filozofică."

Omul este fără îndoială un sistem, unul din cele mai complexe sisteme ce există pe suprafața planetei noastre. În complexitate îl depășește doar societatea umană. Evident, sistemul numit om este un sistem material, ce are posibilitatea autoreflectării, autodescifrării și autodepășirii. Compararea omului cu mașina a avut cel puțin o valoare metaforică, dar și o importantă funcție euristică și în general de cunoaștere. Comparîndu-ne cu un sistem descifrăm baza materială, substanțială și informațională a ființei noastre, ne cunoaștem mai bine și putem fi mai eficienți. Ne putem corecta și autodepăși. Ajutați de puternicele unelte care sînt sistemele de calcul — vom putea progresa într-un ritm neașteptat, avînd posibilitatea de a amplifica o subtilă latură a ființei noastre, legată de prelucrarea informației.

Erele îndepărtate au fost marcate de inventarea roții și stăpînirea focului. Noi avem gloria de a asista la explozia informațională, marcată de electronică și sistemele de calcul. Și totodată recunoaștem în noi importanța valențelor informaționale, care ne sînt, în fond, caracteristice.

AMPRENTA NEVĂZUTĂ

Groddeck, unul dintre cei mai originali psihanaliști, elev „rebel" al lui Freud, afirma că sîntem mult mai influențați de mirosuri decît ne închipuim și că ne stăpînim senzațiile olfactive așa cum ne stăpînim unele comportamente. Observațiile făcute — și numeroasele experiențe —, în acest domeniu, atît în lumea vertebratelor cît și a nevertebratelor par să confirme ideea. Nu vom cita aci variatele exemple pe care ni le oferă revista „Science et Vie" ci ne vom opri asupra a ceea ce ni se pare cu deosebire important ; măsura în care mirosul poate într-adevăr modifica fiziologia celui ce-l recepteză. Cercetările urmează a o stabili, pentru că de aci se pot trage o serie de concluzii utile. Se speră, de pildă, că se vor putea găsi noi metode terapeutice bazate pe mirosuri. Un celebru medic și filozof Alex. Comfort crede că se vor putea calma, prin mijloace... olfactive, stări agitate, agresive.

Criminalistica, de asemenea, are un real profit. S-a observat, cu ocazia unor cercetări a diferitelor metode de împrospătare a aerului din capsulele spațiale, că mirosul uman individualizează ca și amprentele digitale.

În medicină, între altele, ar putea servi la regularizarea funcționării hormonale masculine. Și se pare că nu este „un fel de a vorbi" că parfumurile plăcute îndulcesc moravurile, și... invers. Iată așadar, o veche observație asupra mirosului dintr-un nou unghi de meditație.

În curînd vom avea răspunsul la întrebarea : se va putea alunga „șoprla" spaimei cu o undă de parfum ?

GOLFURI CU APĂ DULCE

O echipă de tehnicieni sovietici a descoperit asemenea neobișnuite golfuri în Antartica, în apropierea coastelor țării Regina Maud. Șase bazine separate de Oceanul Atlantic printr-o centură de ghețuri costiere de 100 km sînt totuși legate de ocean printr-o serie de tunele interioare. După părerea specialiștilor sovietici, vîrsta aproximativă a acestor bazine este de 2 200 de ani. Formația lor ar fi în legătură cu topirea ghețurilor în timpul verii. În ultimii ani aceste golfuri se umplu treptat cu sfărîmături din „malul" de ghețar. Apa mării nu influiențează în mod decisiv asupra compoziției chimice a apelor din aceste bazine protejate în permanență de o adevărată „armură" de gheață.

CUTREMURELE SE POT ÎMBLÎNZI ?

Întrebarea care a preocupat și preocupă știința este „pot fi prevenite cutremurele A reușit să reducă forța lor, iată ce pare să fie de domeniul utopiei sau doar de domeniul viitorului, cînd ideea nu mai este atît de... categoric utopică. Dar cine se mai miră de minuni, o dată intrat în laboratoarele științei?! La Uniunea americană de geofizică, dr. John Healy a declarat că experiențele practicate în puțurile petroliere din Colorado demonstrau că amplitudinea seismelor putea fi substanțial redusă, datorită infiltrărilor cu apă — sau cu un alt lichid — în puțurile profunde. Cosmonautica, fără îndoială, a inspirat. Se va putea oare îmblînzi natura dezlănțuită? Experiențele au fost făcute într-o regiune (Rangely) care este foarte des teatrul unor seisme de mică importanță.

CUI ÎI E FRICĂ DE INJECȚII

Fără îndoială, o injecție nu este cel mai amuzant lucru. Un spital nu-ți sugerează un spațiu de agrement. O sală de operație nu este de natură să-ți inspire sentimente euforice. Chiar pentru cei mai maturi dintre noi. Care știm, care înțelegem. Desigur, încredere... sănătate. Pentru copii lucrurile sînt și mai complicate. Și ne tot gîndim dacă mai este nevoie să comentăm acea „modernă" educație (trebuie să le punem pe fiecare în ghilimele) cu ajutorul spaimei : „Dacă nu ești cuminte, îl chem pe nenea doctoru' să-ți facă o injecție !" Poate nu este nevoie. Dar de ce se mai practică ?! Însfîrșit. Important aci este că ideea de a „umaniza" spitalele a început să circule. Pentru spitalele de copii, indeosebi, preocuparea ar trebui să fie mai pronunțată. Această „umanizare" se referă nu numai la personalul medical și cel auxiliar — implicată în profesiune — dar și la „zidurile" spitalelor. Într-un spital de copii de peste ocean, pereții au fost pictați cu scene amuzante, din care reproducem imaginea de față. Copiilor, explicîndu-li-se aventurile unui elefănțel bolnav care trebuie să facă injecții, să fie anesteziat, să se afle într-o sală de operație plină de medici, surori și mai ales de o mulțime de aparate mari, ciudate, li se face cu adevărat o educație a... zimbetului. Și ei înțeleg că dacă unui elefănțel nu i-a fost frică, cum să le fie frică lor ! Iar înfățișarea — în desenele de pe pereții saloanelor unde trăiesc micuții bolnavi — a medicilor și surorilor — nu atentează cîtuși de puțin la prestigiul acestora ci dimpotrivă. Experiența e fost făcută. Succesul ei e un îndemn de aplicare pe scară largă.

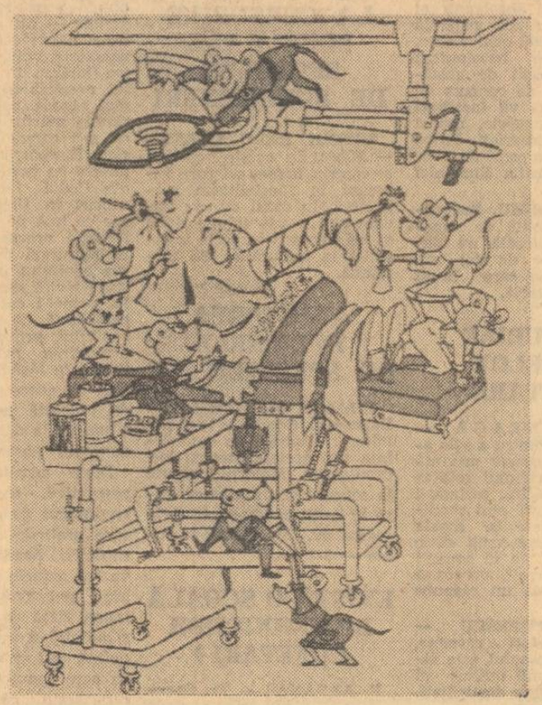

FIZICĂ

POMPIERUL DE SERVICIU: LASERUL!

Niciunul dintre sistemele întrebuințate pînă acum nu este capabil să detecteze toate formele de incendiu aflate încă „în fașă". Laserul reușește această performanță.

Nu vom parcurge istoria incendiilor. Nu este nevoie să aducem în amintirea noastră aceste adevărate statistici ale morții pentru a argumenta necesitatea găsirii unei soluții împotriva dezastrelor. Știm. Trebuie. Dar pînă acum niciunul dintre sistemele folosite nu s-a dovedit a fi perfect. Nu arareori incendiul s-a arătat mai abil decît „paznicul". Dar cui i-ar fi trecut prin minte că laserul și reflectorul său, instalat pe Lună, cu o misiune... cosmică, va putea sluji cîndva ca... pompier ?! **Un cercetător englez — Dennis Lawson s-a gîndit însă. Și nu s-a sfiit să-i ofere unei atari celebrități, cu funcții și perspective multiple în medicină, în metalurgie, în telecomunicații și postul de gardian împotriva incendiilor.** Rezultatul ? În vara viitoare, firma britanică — Pyrene Company — va comercializa acest sistem în serie. Principiul noului detector, conform informației publicate în revista „L'Express" — este simplu : o rază luminoasă este deviată de un flux de aer cald ascendent și înnegrit de fum. Pentru ca această rază să nu se „împrăștie" pe o distanță mai mare, era nevoie să aibă o forță concentrată și rectilinie. Deci, raza laser.

Lawson folosește un laser de slabă putere — 1 milliwatt — fixat de perete, în interiorul clădirii de apărat. Raza sa traversează zona care o are în pază pe o distanță maximă de 100 m. Pe peretele opus, o oglindă îl retransmite direct pe o celulă fotosensibilă, așezată chiar sub laser. Dacă un incendiu izbucnește la o distanță de 12 metri, într-o parte sau alta a razei aceasta este deviată și nu mai luminează celula fotosensibilă care declanșează atunci semnalul de alarmă. Era necesar însă să se evite alarmele false. Și, cum zidurile marilor imobile au tendința să trepideze, oglinda risca să fie ușor deplasată și să deplaseze astfel razele dîndu-se alarma, fără să fie vorba de incendiu ! Reflectorul instalat pe Lună era soluția ideală care merita să fie imitată și aici. O succesiune de prisme care retrimit sigur raza paralel cu ea ! Dar există și incendii fără flacără. Da, fum fără foc, acesta mocnind mult timp. degajînd căldură și fum. Pentru asemenea cazuri, cercetătorii au prevăzut o a doua celulă sensibilă chiar și la o ușoară scădere a luminozității razei. Cu aceasta laserul obține acel avantaj prețios, unic pînă acum, asupra tuturor sistemelor obișnuite Căci orice formă de incendiu, chiar și cele mai perfide, pot fi detectate de la început. Pentru moment, singurul dezavantaj al acestui detector este prețul lui. Un dezavantaj care poate fi și el înlăturat, a declarat firma britanică ce-l lansează — dacă succesul comercial va fi obținut.

BALONUL — un concurent al avionului de călători

Inginerii sovietici au elaborat la Leningrad proiectele unor baloane destinate transportului de pasageri. „Anvelopa" celui mai mare dintre ele va atinge un volum de un milion de metri cubi și nacela sa va putea primi cinci sute de călători. Acest dirijabil, desigur, mai puțin rapid decît avioanele moderne, oferă totuși numeroase avantaje. El poate, la dorință, să rămînă „pe loc" în aer sau să coboare lent, aterizînd oriunde. Ele pot fi confecționate din materiale sintetice noi și conțin helium, un gaz nepericulos. Turbopropulsoarele cu care sînt dotate le conferă posibilitatea unei viteze de vîrf de 250 km pe oră. S-a calculat că transportul mărfurilor prin dirijabil ar reveni de trei ori mai ieftin decît cu avionul și de 12—20 de ori mai puțin costisitor decît cu elicopterul.

„INCORUPTIBILII"

Celebrele muzee de artă ale lumii sînt preocupate în a găsi acel sistem „fără greș" de securitate. Pe drept cuvînt. S-au comis furturi care au făcut senzație atît datorită valorilor de emoție artistică și... financiară a tablourilor sustrase cît și datorită... ingeniozității cu care s-au furat. Detectivi, pază electronică... Inutil. Din nou știința a fost chemată în ajutor pentru această luptă cu „imposibilul" Dintr-o informație din Republica Federală a Germaniei aflăm reușita. Este vorba de un sistem de raze infraroșii ce a fost instalat pentru a proteja o operă de artă de mare valoare, un triptic din Evul mediu aflat într-o biserică la Heilbronn. Tripticul este păzit de un fel de perdea făcută din mai multe „bariere" Siemens de înaltă frecvență și suprapuse. Aceste bariere invizibile interzic orice acces la opera de artă. Dacă cineva ar reuși totuși să treacă de perdea, trecerea ar declanșa imediat un dispozitiv de alarmă „efracție" anunțînd direct postul de poliție cel mai apropiat. Mai mult decît atît, simpla atingere a operei de artă este astfel evitată, ceea ce nu se întîmpla cu sistemele de securitate tradiționale. Sistemul cu raze infraroșii fiind invizibil, este de două ori... incoruptibil.

GENETICĂ

FIECARE DINTRE NOI REACȚIONEAZĂ DIFERIT LA MEDICAMENTE. DE CE?

Se pare că fiecare dintre noi are aproximativ 100 000 de gene. Din acest impresionant număr, numai cîteva sînt anormale și nici n-ar putea fi altfel, dacă ținem seama de complexitatea universului genetic.

Nu toate genele anormale se manifestă evident. Numai una sau două au consecințe mai mult sau mai puțin nefavorabile. Ce se întîmplă însă cu majoritatea mutațiilor pe care fiecare dintre noi le poartă fără să știe, deseori, niciodată ? Cîteva vor fi transmise generațiilor următoare și în anumite condiții își vor anunța violent prezența. Altele... Despre ele vom vorbi acum.

Ar fi inutil să mai subliniem **importanța medicamentelor sau faptul că în fiecare zi se descoperă noi medicamente.** Din cînd în cînd însă ele dau accidente mai mult sau mai puțin grave. Nu este o noutate. De multe secole se știe că nu există boli, ci există bolnavi și de multe decenii este o certitudine că fiecare bolnav reacționează într-un anumit fel la medicamente. Explicația era simplă : **fiecare bolnav reacționează așa cum reacționează, deoarece are un anumit teren sau, am spune acum, o anumită structură genetică.**

Medicamentele introduse în organism sînt degradate de serii de enzime, iar enzimele sînt controlate genetic. Pornind de la aceste premize vom înțelege mai ușor faptele. O genă poate avea o anumită structură și ca atare va controla sinteza unei anumite enzime. Uneori se va forma o enzimă anormală ; alteori „producția" va fi deficientă.

Se pare că numărul acestor mici accidente este destul de mare, dar unele dintre enzimele deficiente nu au sau nu mai au funcții importante și fenomenul trece „neobservat". Dar organismul uman este pus mereu mai des în fața unor împrejurări cu totul noi, cînd are nevoie de enzime normale, uneori de enzimele de care nu avusese nevoie.

Iată un singur exemplu cu totul demonstrativ. Cu destul de mulți ani în urmă, în lupta împotriva malariei au fost introduse o serie de medicamente deosebit de active. Dar unii — numai unii — bolnavi făceau o anemie mai mult sau mai puțin importantă. Pînă la urmă s-a demonstrat că „sensibilii" au o deficiență enzimatică — aglucozo — 6 — fosfat — de hidrogenazei — deficiență care în mod obișnuit nu antrenează nici un fel de tulburări. Mutația are o distribuție geografică inegală. Ea este răspîndită îndeosebi în regiunile calde. Se crede că cel puțin 100.000.000 de oameni sînt purtătorii ei. Această distribuție este rezultatul selecției naturale.

Alteori medicamentele sînt inactive diferit. Izoniazida, medicament larg folosit în tratamentul tuberculozei, este metabolizată mai ales în ficat. Metabolizarea se face uneori rapid, alteori lent. În funcție de această viteză oamenii au fost împărțiți în inactivatori rapizi și inactivatori lenți. Este greu de spus încă dacă viteza de inactivare influențează sau nu eficiența medicamentului, dar este sigur că inactivatorii lenți fac mai des anumite tulburări.

Acest fenomen este și el condiționat genetic. Inactivatorii rapizi sintetizează mai repede enzima care intervine în metabolismul izoniazidei. Este singura diferență și în mod normal nu are nici o importanță. **Dacă selecția naturală ar fi „știut" că într-o zi se va sintetiza izoniazida, probabil că ar fi favorizat o anumită genă.**

Dacă oamenii reacționează deosebit la medicamente, de ce n-ar reacționa deosebit și la substanțele toxice din mediul înconjurător ? Ipoteza cu totul corectă a dat naștere unei noi preocupări care ar putea avea consecințe cu totul neașteptate. Primele cercetări făcute printre cei care lucrează în industriile de coloranți au impus concluzia că fenomenele de intoleranță, rare de altminteri, sînt și ele urmarea unei anumite deficiențe enzimatice, evidentă numai în circumstanțe particulare. Schimbarea mediului a însemnat și dispariția tulburărilor.

Farmacogenetica, știința care studiază relațiile dintre ereditate și medicamente, abia s-a născut. **Se crede că „miine" ea va fi una dintre marile preocupări ale medicinei. Atunci medicamentele vor fi administrate numai după ce se va descifra structura genetică a bolnavilor, iar dacă se va administra, se va administra în doze condiționate de potențialul genetic individual**

Apoi orientarea profesională va ține seama, printre altele, de „profilul enzimatic" al tînărului.

Și, dacă ne gîndim bine, farmacogenetica abia s-a născut.

Dr. Costin MILIAN

PENTRU A CREȘTE, NIMIC MAI BUN DECÎT UN FULGER

Chiar dacă acest fulger este un curent electric, arborii cresc mai iute. Experiența, relatată în „Sunday Telegraph", a fost făcută pe un teren de puieți în Hever (comitatul Kent). Geoffrey Millard a urmărit un lot de 32 de arbori, 24 dintre ei au fost puși în contact cu o rețea electrică. Firele au fost fixate pe rădăcinile pomilor și într-unul sau două puncte pe trunchi. 8 pomi au servit ca martori. S-au trecut prin rădăcini și trunchi curenți de voltaj diferit. Pomul primește astfel ușoare descărcări electrice. Rezultatul ? Se obține o creștere cu 10 la sută mai mare decît la... ceilalți. Explicația ? Prin descărcările electrice se ușurează absorbția substanțelor nutritive, apă și îngrășăminte.

AUTOMATIZARE

FAMILIA E. L. X.

F.E.A. — fabrica-laborator care produce elemente de automatizare. Ghizi și interlocutori : ing. N. ȘTEFĂNESCU, constructorul șef și ing. GH. PALADE, tînărul inovator a cărui concepție originală a stat la baza nașterii noilor membri ai familiei E.L.X.

Inițialele familiei, cu caracter aparent criptic, simbolizează de fapt o serie de aparaturi analogice de calcul, folosite în instalații de automatizare în scopul reglării unor funcții mai complexe ale proceselor de producție, E.L.X. 221, de pildă, este un aparat pentru extragerea rădăcinii patratice, folosit în instalațiile de măsurare a debitelor de fluide. De gradul lui de precizie depinde posibilitatea asigurării unei funcționări optime a parametrilor tehnologici, în procesul de producție respectiv. F.E.A. a fabricat timp de 2 ani sute de asemenea aparate după o licență străină. Privim aparatul vechi și alături de el aparatul nou, omologat, care va intra curînd în fabricația de serie. Chiar și pentru niște necunoscători în materie, deosebirea de gabarit (aparatul nou este cu 50 la sută mai mic) și schemele simplificate cu un număr redus de tranzistori și alte piese, impresionează. Dar esențialul progres reprezentat de noul membru al familiei E.L.X. îl constituie gradul de precizie mult superior, de fapt dublu, față de cel obținut cu aparatul din licență străină. Mai trebuie adăugate cîteva caracteristici care vor impune fără îndoială aparatul pe piața internă și internațională.

Valoarea inovației inginerului Palade crește și datorită modului în care e gîndită tehnologia aparatului, și care permite realizarea lui tipizată de bază de piese și subansamble aflate în producția FEA. **Va rezulta astfel o economie de efort, timp și cheltuială în pregătirea fabricației care, de regulă, reprezintă un mare volum la lansarea de noi produse.**

E.L.X. 231 destinat operațiilor de împărțire, și E.L.X. 241 folosit la înmulțiri, beneficiază de aceleași caracteristici superioare care le vor asigura funcționalitatea așteptată la nivelul celor mai bune echipamente similare din lume.

Nu va trece multă vreme și, încă înainte de finele acestui an, noii membri ai familiei E.L.X. vor păși pragul uzinelor și fabricilor românești.

M. RADIAN

O NOUĂ MĂSURĂ PENTRU PLOAIE

Un sistem electronic permițînd să se determine instantaneu densitatea, intensitatea și distribuția topografică a ploii căzute pe o zonă de 80 km pătrați a fost elaborat de curînd în Statele Unite. Aparatajul constă într-un emițător de micro-unde care trimite fascicule semnale la fiecare 10 secunde într-o sută de puncte diferite. Ploaia influențează aceste fascicule. Intinderea dispersiei ei sau valoarea relativă a unei eventuale atenuări permit apoi calculatoarelor electronice să determine cu exactitate precipitațiile — putîndu-se cunoaște pînă și grosimea unei picături de ploaie.

MECANOLOGIE...

Omul a creat mecanisme. Din ce în ce mai complicate, mai folositoare, mai autonome, mai... inteligente. Atenție însă ! Inteligența mașinilor trebuie pusă în ghilimele. Nu este cea adevărată ! Niciodată omul nu va putea crea mașini care să-i preia inteligența, sentimentele, visurile, durerile. Doar energia omului va fi „delegată" mașinii. Viteza, dexteritatea. Puterea de stocare. De transport. De distribuție... Suficient ca mecanismele să devină indispensabile. Și din ce în ce mai numeroase. Un adevărat regn. Relațiile, implicațiile lui cu regnul animal și vegetal ? E o problemă care începe să pună multe întrebări. Se simte nevoia unei cercetări sistematice. Cu patru decenii în urmă, un francez, Jacques Lafitte, arhitect și inginer publica o carte „Reflexii asupra științei mașinilor". Recent i s-a recunoscut titlul de precursor, în cadrul unui colocviu internațional — primul asupra științei mașinilor — care s-a ținut la Paris. Un nou termen va fi inclus în dicționare. O nouă știință s-a înscris printre științe. Mecanologia. **Să notăm, așa cum o cere istoria — și pe nașii acestui nou termen. Sînt doi canadieni : profesorul John Hart, profesor de informatică la universitatea din Western (Ontario) și scriitorul Jean Le Moyne.**

OPTICA MODERNĂ

Într-un fel este artă. Arta științei. În imagine inele de interferență și fenomene de difracție obținute în timpul unor experiențe recente la Institutul de optică din Paris.

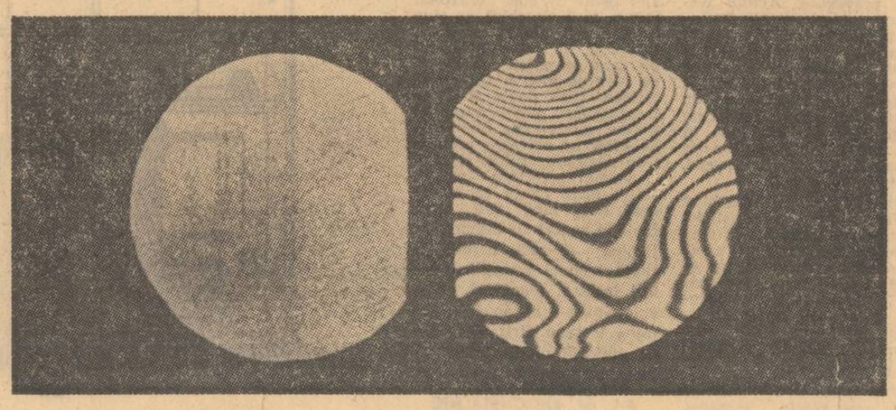

Rolul alimentației în apariția și în prevenirea diabetului

de prof. dr. Iancu GONȚEA

Diabetul zaharat este o boală caracterizată prin tulburarea metabolismului glucidic, care determină creșterea glicemiei (peste limitele normale) și eliminarea de glucoză în urină (glicozurie). El se datorește insuficienței de insulină, hormon secretat de celulele beta ale pancreasului endocrin, cunoscut sub numele de insulele lui Langerhans. De cele mai multe ori, insuficiența este provocată de lezarea moștenită sau dobîndită a acestor celule, însă date fiind relațiile dintre glandele endocrine, ea poate fi și consecința hiperactivității unor glande (hipofiză, corticosuprarenală), care secretă hormoni cu acțiune antiinsulinică.

Intrucît glucoza reprezintă principala sursă de energie a organismului și metabolismul ei se împletește cu al lipidelor (grăsimilor) **și al protidelor, diabetul zaharat se însoțește de tulburări metabolice profunde și, pînă la descoperirea insulinei, el reprezenta o boală gravă, și, prin complicațiile sale la copii, provoca moartea, iar la adulți, scurta mult durata vieții. După ce s-a izolat insulina din pancreas** (1922) **și s-a generalizat utilizarea ei, diabetul a încetat de a mai fi tot atît de ucigător și azi permite bolnavilor corect tratați să muncească și să aibă o viață aparent normală, însă fără a-i feri de apariția complicațiilor cardiovasculare.** Dacă la aceasta se adaugă neplăcerile cauzate de necesitatea respectării cu strictețe a unei diete și de faptul că insulina nefiind activă pe cale digestivă, trebuie să fie injectată zilnic, se poate afirma că diabetul continuă să reprezinte o boală serioasă, care este preferabil să fie prevenită.

INTERESUL PENTRU PROFILAXIA ACESTEI BOLI este determinat nu numai de gravitatea ei, ci și de faptul că în ultimele 4—5 decenii diabetul se întîlnește din ce în ce mai frecvent. După datele unui studiu retrospectiv, efectuat de un mare diabetolog englez, pînă în 1945 prevalența diabetului clinic evident era de 0,7%, iar în următorii 15 ani s-a ridicat la 1,4%, pentru ca în ultimul deceniu să ajungă, în unele colectivități din țările cu civilizație avansată, pînă la 4—6%. Chiar raportată la totalul populației din aceste țări, azi, prevalența diabetului clinic este de circa 2%, numărul bolnavilor ridicîndu-se la aproximativ 1,2 milioane în R.F.G. și la 4 milioane în S.U.A. Proporția se dublează dacă depistarea bolii se face activ prin examinarea urinei sau prin controlul biochimic al toleranței la glucoză. În țara noastră numărul bolnavilor înregistrați în 1967 a fost de 2,5 ori mai mare decît cel din 1961 și în 1970 prevalența diabetului clinic evident a variat de la un județ la altul între 0,3 și 0,5%, însă prin depistare activă la București s-a găsit 1,9%.

Pentru fundamentarea pe baze științifice a măsurilor de profilaxie a unei boli se impune CUNOAȘTEREA CAUZELOR ȘI CONDIȚIILOR CARE DETERMINĂ APARIȚIA EI. Diabetul zaharat este considerat ca o boală în etiologia căreia ereditatea (prezența în gameții ascendenților a unei gene diabetogene) **ocupă un loc de frunte.** Deși existența unor familii de diabetici vine în sprijinul rolului exercitat de ereditate, totuși acest factor nu a putut fi pus în evidență decît la circa o treime din cazurile anchetate, fără a se putea dovedi valabilitatea legilor de transmisie genetică. Acest fapt, ca și constatarea că boala nu apare la copii decît în circa 10% din cazuri și creșterea prevalenței diabetului în mult mai mare măsură decît a populației, arată posibilitatea intervenției unor factori exogeni, care acționează în cursul vieții individului, putînd facilita apariția efectului unei moșteniri diabetogene sau determina instalarea bolii la o persoană lipsită de această tară genetică.

De fapt, **din rezultatele cercetărilor epidemiologice asupra condițiilor care generează diabetul reiese că intervenția factorilor exogeni asupra cărora se poate acționa, este incontestabilă și că între aceștia FELUL ALIMENTAȚIEI OCUPĂ LOCUL DE FRUNTE. Pe de o parte, s-a găsit că 75—85% din cazurile de diabet la adult se asociază cu obezitatea, iar pe de altă parte, prevalența acestei boli este amplu influențată de nivelul resurselor alimentare disponibile și de natura produselor care participă la alcătuirea dietei zilnice.** În perioadele de restricții alimentare provocate de diferite calamități naturale (seceta, inundații etc) sau sociale, cazurile noi de diabet sînt foarte rare, iar în condiții normale prevalența bolii este de 4—6 ori mai mare în colectivitățile cu economie prosperă și cu civilizație avansată decît în cele în curs de dezvoltare și ea crește paralel cu progresul tehnic și economic.

În ce privește ROLUL COMPOZIȚIEI DIETEI s-a constatat că, trecerea de la alimentația alcătuită predominant din alimente naturale la cea bogată în produse industriale, este urmată de creșterea prevalenței diabetului. La eschimoși, această boală a început să apară numai după introducerea în hrană a produselor zaharoase și prevalența ei a crescut paralel cu amploarea consumului. Rezultatele investigațiilor efectuate pe colectivități cu aceeași origine etnică au confirmat existența acestei corelații. Aceste fapte și multe altele arată că progresul social economic creează condiții care concură la apariția diabetului și pentru micșorarea incidenței se impune cunoașterea lor spre a putea fi contracarate.

Rob al deprinderilor (care adeseori nu corespund intereselor sănătății) și liberat prin culturalizare de constrîngerile mistico-religioase, **omul din țările cu economie prosperă, dispunînd atît de produse atrăgătoare expuse în fața organelor de simț, cît și de posibilitatea achiziționării lor, ingeră mai mult decît are nevoie** (supraalimentației). Surplusul de calorii absolut sau relativ (consecutiv sedentarismului și reducerii cheltuielii de energie), tezaurizîndu-se sub forma de grăsime provoacă hiperponderalitate și mărește incidența obezității și a diabetului. **Ingerarea dietei zilnice, în numai 2 sau 3 mese copioase, contribuie în mai mare măsură la apariția obezității, decît repartiția ei în 4—5 prize mai reduse și acestea au avantajul că solicita mai puțin secreția de insulină.**

În țările avansate, glucidele furnizate prin produse zaharoase au crescut în ultimile 2—3 decenii cu 50%, iar cele provenite din amidon au scăzut în aceeași proporție. În ultimul deceniu, consumul mediu de zahăr în aceste țări a ajuns la 40—60 kg pe cap de locuitor și pe an, fiind de două ori mai mare decît înaintea războiului. În țara noastră, consumul mediu de zahăr este numai de 18—19 kg pe cap de locuitor și pe an, însă repartizarea este foarte inegală, în mediul urban fiind de 2—3 ori mai mare decît în cel rural. Dulciurile (glucidele cu moleculă mică) absorbindu-se ușor măresc brusc glicemia și suprasolicită pancreasul endocrin să secrete insulina necesară reducerii ei la nivel normal. Dacă suprasolicitările se repetă frecvent, apare insuficiența de insulină generatoare de diabet. În experiențe pe cîini s-a observat că după extirparea a 80—90% din pancreas, restul de 10—20% împiedică apariția diabetului, însă dacă se adaugă zahăr la hrană, boala se instalează definitiv. Mai recent, în cercetări pe om s-a constatat că reducerea raportului dintre amidon (care se absorbe mai lent) și zahăr (prin consumarea în exces de dulciuri) provoacă hiperlipemie cu hipergliceridemie și hipercolesterolemie, care micșorează eficiența activității insulinei.

Din cunoașterea condițiilor care favorizează instalarea diabetului rezultă soluțiile pentru prevenirea extinderii acestei boli și pentru reducerea incidenței complicațiilor sale. Faptele expuse arată NECESITATEA DE A EVITA SUPRAALIMENTAȚIA (îngrășarea), **ABUZUL DE DULCIURI ȘI SEDENTARISMUL. Pentru prevenirea îngrășării trebuie știut că termodinamic ea nu se poate realiza decît în cazul cînd aportul caloric depășește trebuințele energetice ale organismului și că la depășire pot contribui orice alimente consumate aditiv, dar mai ales cele concentrate și rafinate cum sînt grăsimile, dulciurile. Caloriile furnizate prin produse zaharoase este recomandabil să nu depășească 8—10% din aportul total, ceea ce înseamnă 50—60 g de zahăr pentru o dietă de 2 500—2 800 calorii. Activitatea fizică este indispensabilă, deoarece previne hipotrofia musculară și, intensificînd metabolizarea lipidelor și arderea caloriilor ingerate în plus, concură la profilaxia obezității.**

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

FOND DE PREMII 10 000 LEI

Prima etapă a concursului s-a terminat

ATENȚIE!

Ați completat buletinul de răspunsuri?

L-ați trimis pe adresa menționată?

Nu lăsați să treacă timpul prețios rămas pînă la 20 mai (data de expediere a poștei). Nu uitați să atașați rețeta personală. Un procent de 20 la sută din totalul punctelor bune obținute, vă va asigura o linie de plecare avantajoasă în etapa a doua a concursului.

Urmăriți în numărul viitor răspunsurile exacte la întrebările din prima etapă.

CÎTEVA MODELE PREZENTATE DE CASELE DE MODĂ LONDONEZE

Dacă am avea posibilitatea să facem un modest sondaj al gustului cititoarelor pentru aceste cîteva modele, probabil că preferințele ar fi foarte diferite, iar părerile critice n-ar lipsi. Ne mulțumim, de aceea, să ne informăm cititoarele asupra modei în diferite capitale ale lumii. Astăzi, vom prezenta modă londoneză. Și poate că linia unei rochii, o garnitură, un amănunt de croială, un accesoriu le va reține atenția, le va servi ca inspirație.

1. Pardesiul foarte tineresc, din antilopă sau imitație de antilopă, are o reușită garnitură din broderie de lînă. Mineca scurtă care lasă să se vadă mineca bluzei și felul în care se închide pardesiul, pentru a lăsa să se vadă șortul purtat pe dedesubt sînt, la acest model, amănuntele ce-i dau originalitate.

2. Unele dintre dumneavoastră ar găsi prea pretențioasă această rochie; altora le va place pentru finețea ei. Pentru orice eventualitate, informațiile de rigoare: rochia este din mătase grea, gri cu foarte mici buline albe. Fusta este plisată iar volanele albe plisate foarte, foarte fin, care împodobesc gîtul, partea de sus a rochiei și mînecile, sînt din organdi alb.

3. Această rochie lungă din mătase imprimată în benzi înflorate în combinații de negru și roșu și alb, cu decolteu rotund și mînecă cu volan ce cade mai jos de cot, cu fusta despicată într-o parte, poate avea foarte bine și o lungime rezonabilă, de toate zilele, mulțumindu-se să se fixeze mai jos de genunchi.

UTIL ȘI PRACTIC

Umbrar rabatabil

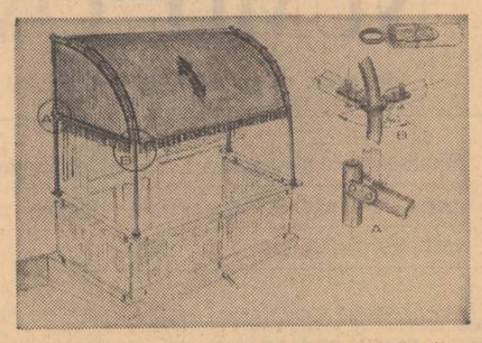

Folosind cîteva bucăți de țeavă din P.V.C., cîteva inele de perdele, o bucată de material din in frumos colorat, puțină pricepere și...ceva răbdare, veți realiza un foarte practic umbrar rabatabil de balcon. Umbrarul este astfel construit încît să poată fi strîns trăgîndu-se de sfoară întocmai ca la perdele. Sfoara se va deplasa pe doi scripeți montați pe perete, în partea inferioară a umbrarului. Capetele sforii se vor lega de țeava orizontală. Țevile laterale se vor roti în jurul unui punct, ca în figura A. În figura B se dau două sugestii de îmbinare a țevilor P.V.C. cu metale sau cu dopuri din lemn și cîrlige.

Masa detașabilă

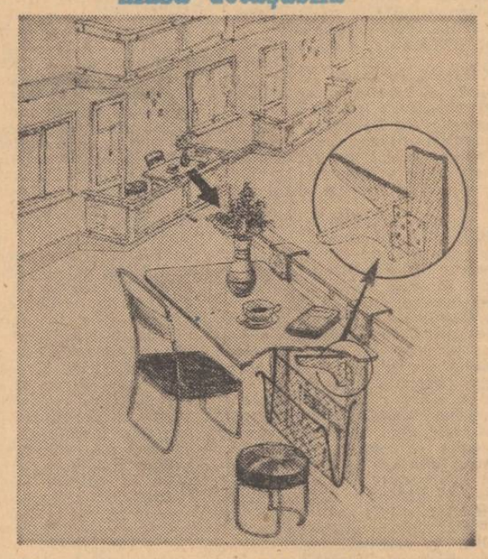

Pentru a face cît mai util balconul, vă propunem amenajarea lui cu o masă detașabilă confecționată dintr-o planșetă din placaj montată cu balamale de două stinghii verticale. Pe aceleași stinghii fixați tot cu balamale două reazime rotative ca în figura din medalion.

Din sîrmă combinată cu plasă din material plastic confecționați un rastel în care puteți așeza ziarele și revistele. Rastelul se montează de aceleași stinghii.

Agățarea mesei se poate face cu două piese metalice în formă de „U" sau cu două cîrlige, dacă marginea balconului este din zid.

Este inutil să insistăm asupra avantajelor și comodității acestei mese rabatabile, care ocupă un spațiu minim cînd nu este utilizată. Vă veți convinge singuri, după ce o veți confectiona.

Ștefan NICULESCU

COSMETICA

Transpirația

A transpira nu este prea agreabil, uneori chiar extrem de neplăcut pentru cei din jur. Transpiratul este însă o funcție normală a organismului prin care se elimină toxinele și se realizează o termoreglare. Sudoarea este inodoră în momentul secreției, însă în contact cu aerul capătă un miros dezagreabil.

Unele persoane transpiră în exces pe anumite porțiuni sau pe tot corpul — fiind vorba în acest caz de așa numita „hiperhidroză". În general, persoanele cu pielea grasă transpiră mai mult decît cele cu pielea uscată iar pielea lor nu este suficient de acidă pentru a combate mirosul sudorii cînd aceasta vine în contact cu aerul. În acest caz se impune folosirea de antisudoripare și dezodorizante care trebuie să fie nelipsite de pe masa de toaletă a unei persoane îngrijite.

Antisudoriparele sînt astringente și acționează prin oprirea transpirației pe porțiunile unde sînt aplicate.

Dezodorizantele se vor folosi de asemenea zilnic, cu excepția zilelor cînd epilăm sau radem părul.

Dacă însă prezentați o transpirație excesivă pe tot corpul — o baie sau un duș zilnic este o necesitate — folosiți un săpun dezodorizant și acid sau chiar un săpun medicinal de gudron ori borax.

Astăzi se folosesc des și produsele spumoase care neutralizează efectul transpirației. Puteți adăuga la baie glicerolat de amidon amestecat cu tanin în proporție de 5 kg tanin la 50 g glicerolat sau o decocție de frunze de nuc. După baie, frictionați-vă corpul cu apă de colonie cu o mică concentrație în alcool, apoi presărați talc. La subsuori, la tălpi, degetele picioarelor aplicați un dezodorizant.

De asemenea trebuie supravegheată alimentația deoarece este știut că băuturile foarte reci sau foarte fierbinți, substanțele grase, mîncărurile condimentate ne fac să transpirăm.

Feriți-vă să purtați furouri sau cămăși de noapte de nylon, sînt preferabile cele de bumbac sau de mătase vegetală. Dacă transpirați mult sub brat preferați rochii fără mineci sau cu mineci largi.

Ludmila COSMOVICI

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CONDIȚIILE DE ADMITERE LA ȘCOLILE DE SPECIALIZARE POST-LICEALE

A. BARON — Vaslui și A. STĂNUȚĂ — Brăila. În școlile de specializare postliceală se primesc absolvenți ai liceului de cultură generală sau ai altor școli echivalente, cu examen de bacalaureat sau cu certificat de absolvire, pe bază de concurs de admitere. Dacă vă încadrați în această categorie, atunci puteți să vă înscrieți. Probe se dau la limba română (scris și oral), geografia României (oral).

LIVIA FLOROIU, Rogova-Mehedinți. Școlile de specializare postliceală au durata cursurilor de doi ani. Informațiile pe care le-ați primit sînt exacte.

CURSURILE LICEELOR MILITARE

TIBERIU NEAGĂ — Sebeș-Alba. Pentru a afla amănunte în această privință scrieți comisariatului militar al județului Alba, cerîndu-i să vă spună care sînt condițiile de înscriere la școala militară pe care vreți să o urmați. Este bine să spuneți și ce virstă aveți, pentru a vi se putea da un răspuns clar.

EMILIA POPESCU — București. Același răspuns, numai că adresantul este altul: comisariatul militar al sectorului în care domiciliați.

ȘCOALA GENERALĂ DE ZECE ANI

M. MĂCEAN — Arad. Înainte de toate trebuie să terminați și ultima clasă a școlii generale de zece ani, după care să vă puneți problema încadrării în producție și a urmării unor cursuri serale, în conformitate cu normele școlare în vigoare.

SPECIALITATEA CELOR CARE SE ÎNSCRIU LA CURSURILE SERALE ALE SECȚIILOR DE SUBINGINERI

MITROI RADU CORNEL — Bihor. La aceste cursuri se înscriu numai cei care lucrează în specialitatea respectivă. În cazul dv. nu vedem nici o altă soluție decît să vă adresați în scris instituției în măsură să vă răspundă.

ADMITEREA ÎN LICEELE DE SPECIALITATE

IULIANA MARINESCU — București. Condițiile de admitere la liceele de specialitate sînt aceleași pentru toți candidații. Materiile cerute la concurs sînt acelea pe care ni le-ați enumerat în scrisoarea dv. Concursul: 22 iunie — 3 iulie.

EXISTĂ O ȘCOALĂ DE TEHNICIENI COFETARI?

E. ARBĂNAȘ — Tr. Severin. La întrebarea dv. nu vă putem da un răspuns afirmativ. Poate mai tîrziu.

FLORICA CIOBANU — București. O treaptă superioară școlii profesionale pe care ați absolvit-o, nu există.

RECUNOAȘTEREA PATERNITĂȚII

P.M. din Pitești, căsătorită, dar despărțită în fapt de soț, dorește să afle dacă copilul rezultat din convețuirea sa cu alt bărbat, poate fi înregistrat de îndată pe numele acestuia.

Codul familiei — ne răspunde consultantul nostru juridic — nu permite stabilirea paternității prin recunoașterea voluntară din partea tatălui, în cazul copilului rezultat din căsătorie și nici tăgada paternității prin simpla mărturisire a mamei, că n-a convețuit cu soțul său. Dimpotrivă, în conformitate cu prevederile art. 53 din Codul familiei „copilul născut în timpul căsătoriei are ca tată pe soțul mamei". Această prezumție nu poate fi înlăturată prin înregistrarea copilului la serviciul de stare civilă numai pe numele mamei; ea poate fi însă combătută de soțul mamei copilului, printr-o acțiune în tăgăduirea paternității. Acțiunea în tăgăduirea paternității se adresează instanței de judecată în termen de 6 luni de la data cînd soțul a cunoscut nașterea copilului.

După admiterea acțiunii respective, copilul poate fi recunoscut de către bărbatul care pretinde că este tatăl copilului. Așadar, copilul dv. va lua numele de familie comun ce-l aveți cu soțul și numai dacă va fi promovată și admisă o acțiune în tăgăduirea paternității, bărbatul cu care convețuiți va putea recunoaște copilul. (A se vedea art. 53-58 Codul familiei).

ANA MARIA ALBERTESCU — București: Copilul conceput și născut în afară de căsătorie poate fi recunoscut de tatăl său. Recunoașterea se face prin declarație la serviciul de stare civilă (A se vedea art. 57, Codul familiei și art. 76 din Instrucțiunile M.A.I. și Comitetului de stat pentru economia și administrația locală date în aplicarea Decr. 2/8/1960 și H.C.M. 1091/1960).

POȘTA

VINUL DIN FLOARE DE SOC

LUCREȚIA OPREAN, profesoară de gospodărie, strada Arcului nr. 3, București 2, răspunde cititoarelor **ANTONELA BUNEA,** strada 1 Mai nr. 26 Pitești și **FLORICA IONESCU** din comuna Chiselet, județul Ilfov care doresc să știe cum se prepară vinul din floare de soc.

Cantități: 2 kg. de zahăr, 9 litri apă, două cești floare de soc proaspătă sau o ceașcă mare cu floare de soc uscată, 4 lămîi, o linguriță sare de lămîie.

Zahărul se topește complet în apa rece, se adaugă floarea de soc, lămîia curățată de coajă și simburi și tăiată în felii subțiri. Acest amestec se toarnă într-un borcan mai mare iar gura borcanului se leagă cu o pînză dublă. Deasupra pînzei, se pune o farfurie adîncă. Borcanul se păstrează la un loc cald timp de patru zile, avînd grija că în fiecare zi să se amestece conținutul cu o lingură de lemn nouă și fără alt miros.

După patru zile, lichidul se strecoară prin tifon dublu. Se adaugă sarea de lămîie dizolvată complet într-o mai mică cantitate din lichidul de mai sus. Se amestecă bine, se toarnă în sticle, sticlele se închid cu dopuri noi de plută. Deasupra, dopul se mai leagă cu sfoară. Se păstrează în beci sau în cămară, în picioare. După opt sau zece zile, se poate consuma. Vă recomandăm să deschideți sticlele cu atenție.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

M. MUHUDIN ZÖHRE — Măcin — jud. Tulcea. *La vîrsta dv. nu mai există posibilitatea de a stimula creșterea staturală. Pentru tulburările de sensibilitate posttraumatice pe care le prezentați la nivelul mîinii, vă adresați medicului neurolog.*

MARAN — Slatina. *Am mai răspuns și altor cititori că problemele de andrologie reclamă consultații de specialitate la endocrinologie și neuropsihiatrie.*

ELENA POPESCU — București. *Din descrierea dv. reiese că diagnosticul pus de medicii spitalului nr. 9 este corect. Aveți o nevroză și tratamentul recomandat este bun. Este necesar însă, să fiți urmărită în continuare de medicul psihiatru. De asemenea, oscilațiile tensionale sînt psihogene. Dacă nu vă simțiți bine după tratamentul recomandat de ASCAR este necesar să relatați acest lucru medicului care v-a examinat.*

MARIA IONESCU — jud. Sibiu. *Alergia pe care o prezentați poate fi o sechelă a hepatitei epidemice. Este bine să vă examineze specialistul în boli interne și să faceți și o serie de investigații de laborator pentru a examina funcțiile hepatice. Credem că serviciul de alergologie din cadrul spitalului Dr. Carol Davila din București, Calea Griviței 4, vă poate ajuta în depistarea alergenului incriminat.*

Dr. Ana MURGULEȚ

DULAPURI ÎNZIDITE

În scopul folosirii cît mai complete a întregii suprafețe a apartamentului, amenajarea degajamentelor în „spații locuibile" trebuie să constituie o preocupare. Degajamente mai mari sau mai mici se întîlnesc în orice locuință ele deservind două sau mai multe încăperi. Se caracterizează prin dimensiuni reduse și din această cauză este preferabil ca pereții lor să nu fie zugrăviți, cel puțin pînă la o înălțime de 1,10—1,20 m, ci să fie vopsiți cu ulei ori tapetați cu tapet semilavabil (se găsește în comerț). Altminteri, pe lîngă faptul că ne putem murdări hainele frecîndu-le de zugrăveală, pereții sînt mult mai sensibili la eventualele ciocniri survenite la deplasarea mobilierului.

Deoarece despre vestibul am mai avut ocazia să vorbim, ne vom referi la celelalte degajamente din locuință: culoar, oficiu. De obicei în ele exista loc, în special în apartamentele noi, pentru dulapuri înzidite atunci cînd acestea nu sînt deja prevăzute. Aceste dulapuri, care descongestionează mult celelalte încăperi de sarcina depozitării, pot fi folosite și la nișă pentru bricolaj de către amatorii de meșterit lucruri mărunte cu unelte mici. Este o funcțiune ce nu-și poate găsi loc în altă parte, în special în apartamentele din blocuri, decît în acest colț.

Ușile dulapurilor este bine să fie glisante, în acest fel ele nemaiocupînd loc la deschiderea lor (evident acolo unde aceste dulapuri nu există încă). Tot în acest spațiu, desigur dacă dimensiunile o permit, poate fi ținută mașina de spălat rufe închisă în spatele unei uși de dulap.

Dacă degajamentul deservește mai multe încăperi, (de pildă, camera de zi, două dormitoare și baia), el devenind astfel o „placă turnantă" a apartamentului la dimensiuni corespunzătoare, aici poate fi pus telefonul într-o nișă deschisă în dulapul înzidit, înaltă de circa 1,40—1,45 m, pe o banchetă pe care se poate lua loc și pe care se află și carte de telefon. Nișa poate fi și ea tapetată sau poate avea, pe perete, un covoraș decorativ. În ceea ce privește proporțiile degajamentului, ele pot fi parțial corectate vizual, astfel încît acesta să nu apară prea lung sau prea înalt în raport cu lățimea sa. Pentru aceasta, pereții de capăt trebuie tratați cu culori închise, (eventual ușile) culori care îi apropie, iar lumina trebuie dirijată în jos cu ajutorul unui abajur, tavanul rămînînd în penumbră.

Arh. M. KROCHMALNIC

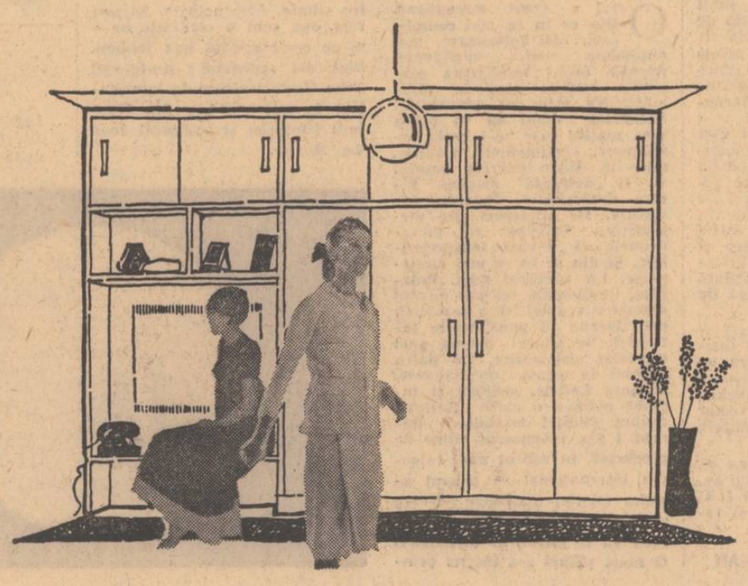

VREM SĂ ȘTIM

ASPAZIA BÎRZU, com. Trușești, jud. Botoșani: Cum și cu ce se vopsește sau se poate readuce la culoarea inițială un pardesiu bleumarin din jerse de buret, care s-a decolorat?

MARIA VLAD din Brașov, str. Borzești nr. 39: Cum se pot scoate petele de tinctură de iod de pe o cămașă de nylon roz?

SANDU EMILIAN din Bacău, bloc B 3—1, sc. B, ap. 3, cartierul Milcov: cum se distrug furnicile, ce mi-au invadat apartamentul?

ION SANDU, pensionar **din satul Stroești, com. Mușetești, jud. Argeș:** cum se poate stîrpi ștevia din fînețe?

Desertul ideal...

de caise, cireșe, piersici sau gutui.